De gratia sanctificante disputationes Scholasticae: Ad 1a 2ae. q. 28. D. Thomae Aquinatis Doctoris Angelici, precipue ad 113.

Authore

P. Nicolao Martinez Theologiae Primariae Cathedrae Moderatore

Corduba

In Collegio Societatis Iesu D. Catherinae virgini et M. S.

Anno Dni 1658

Controversia 1a.

de causa formali Iustificationis sive de gratia Iustificante.

Disputatio 1a.

In quonam consistat formalissimè conceptus gratiæ, et Iusti sanctificantis.

Sectio 1a.

explicatur difficultas præsentis discussionis

Suppono [illegible] id, quod [illegible] in ordine [illegible] nali, [illegible] Dino, discriminari homines inter se, alij enim Iusti sunt, Sancti, et Deo grati, alij vero Iniusti impij et Deo offensi.

Suppono 2o. id, quod ex 1o. Supp. deducitur, [illegible] Iustus sit et gratus, [illegible] aliquam [illegible] exercere [illegible] vocamus gratiam sive Sanctitatem, sicut gratia [illegible] dicit [illegible]

Suppono 3o. [illegible] in prædicto [illegible] facto sit [illegible] esse [illegible] intra ipsi [illegible] in [illegible] Id probatur ex definitione Tridentini Sessione [illegible] Concilij [illegible] [illegible] [illegible] nobis donata a Deo [illegible] [illegible] recipimus [illegible] hæc verba [illegible] [illegible] [illegible] morali [illegible] de gratia [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] docebant [illegible] gratiam et Sanctitatem Christi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] recipimus

gra, ut n' modo reputentur Sancti, s. vere sim9 sanct. desinit gra, et sanctam n' moralis soly innobis recipi, nobis q? inhexere s. vere, hoce, phice, et s' my fre phica inherenlis.

Suppo 4°: In diverso su agitandy ee anobis dissta? pxesenty, ac soleta Doctoxiby agitari: enim 1° schi frequent, dy d ccph essaly, et specificum gre habitualis esse tendunt, ita procedunt: enumerant s° grata, oia, que istant ex SS. Scripl[illegible] Pilby inesse Suie Sibi, quo de facto ius[illegible] Ppcam, [illegible] Sunc hih ee parhcipoem quanday Diny esse, quan[illegible] qua ve [illegible] Dei Alij, ee quar [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gra paug iqua Deo redd[illegible] grati[illegible] hereditariy beatidinis, ee sanct[illegible] Post he [illegible] grata istico investigant, quidnay istory sit quid divy [illegible] et qualissy constituy Dui habitu, et invarie [illegible] abeu[illegible] alij ex enumeratis grat[illegible] vny, alij plura, alij omni[illegible] ad [illegible] gu [illegible] exeore.

[illegible] alta via eradiendy iudicamg: Certe, habi[illegible] quo de facto [illegible] Ideo infundi, ut hoi redda? Deo [illegible] proinde discutiendy orige, [illegible] ex [illegible] sua [illegible] gratia redder s. Deo grat. [illegible] et [illegible] ratione, et exacte recurrants, [illegible] quecunq[illegible] istar[illegible] denon[illegible] sub[illegible] ee grat. 2°. dicu[illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] et abstrac[illegible] Iusha Subs[illegible] hoce [illegible] [illegible] [illegible] ista [illegible] iusti et sanct[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] separal[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] separali [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aqua.

[illegible] in simul [illegible] [illegible]

[illegible]

Sectio 2a

explat conceptus grae ut precissè gratu reddens Deo habitu.

Sit nra conclusio: conceptus [illegible] ut precissè gratu reddat
Deo subtu, nil aliud formaliter requirit, quam, quod sit gra-
tia decorans, et perficiens supernaliter subtu, ut propter illam
sit Deo amabile, sive dignum amore divino complacentiae, sive
chg n' soly philosophice, sed etiam [illegible] illa, ut inferius di-
cenda. Conclusio ex his xiste explicat [illegible] sine difficultate in audien-
tiu aiu sese insinuat. [illegible] Deo [illegible] e, ac Deo
charu, et amabile [illegible] eastra, quae reddit [illegible] Deo charu
et amabile, eo ptisse reddet Deo gratu: nunc ut tertius
[illegible] Deu amare subtu propter ipsius bonitatem, et excellentiam
includit duo: alterum [illegible] Dei, scilicet amore; alterum ex
parte subti, scilicet excellentia illa, propter quam habile [illegible] est
amore divino: atqui certissime, rem illam, propter quam
subtu est amabile, et dignus amore divino complacentiae esse gra gra
facientem subtu: ergo gra gratu faciens [illegible] nil aliud est formaliter
quam is decor, perfectio et excellentia subti, quae dignu [illegible]
reddit amore divino sive debitu esse amabile, ut [illegible] a
Deo amet.

[illegible] gratia [illegible]

[illegible]

[illegible] aliqua in [illegible]

[illegible] aliquam [illegible] vere [illegible]

Deo [illegible]

[illegible] supernaturalis [illegible]

[illegible] gratiam reddere [illegible]

[illegible]

[illegible]

sic gratiam reddens subjectum in ordine naturali non est naxio actiua sic utrumque est qualitas carens omni actiuitate, imo spectat gratia supernaturalis separata à Sanctis Patribus et Conciliis generali non actiua: ergo gratia supernalis, ut exiisse est gratia gratum Deo faciens subjectum non requirit actiuitatem aliquam in actus virtutis supernalis: totus discursus est legitimus.

Maior et minor sit subsumpta barae probant 1o: quia ~ amabilitas animae explicatur à Patribus per analogiam ad pulchritudinem corporis: at pulchritudo [illegible] non requirit actualitatem, ut prius talis qualitas aliqua [illegible] abunde satis. Ita symmetria, et proportio [illegible], et concordia partium. Vocauit Cicero [illegible] ita proxima actiuitatis [illegible] minor probatur ex Aug. L. [illegible] 5 de Trin. nam inquit, ut à [illegible] deformi [illegible] formosus transit in infras. ex [illegible] Ad Eph. 1a c. 1. gratificauit nos in dilecto Filio suo. [illegible] explans quonam pacto nos Deus gratos sibi reddiderit, ait nos etiam fecit gratiosissimos et sibi desiderabiles [illegible] et eius [illegible] pulchritudinem [illegible].

2o probatur [illegible]: Ex his testimoniis, in quibus gratia gratum faciens subjectum explicatur per comparationem cum luce aere pulchre faciens, quae cum non sit qualitas actiua [illegible] in aere subjectum solo agendo, ita ornat et perficit subjectum, ut expectabile reddat et [illegible] ita [illegible] explicat Cathecismus Tridentinus [illegible] de Baptismo: est autem [illegible] gratia [illegible] peccatorum remissio [illegible] qualitas [illegible] in persona quae [illegible] ex quadam [illegible] reddit. 3o [illegible] [illegible] et [illegible] dubitet [illegible] esse [illegible] [illegible] actiuitate [illegible] expendo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Probatur 4°: Si Personalitas Verbi, aut
Sancti Spiritus ornaret humanitatem unione physica, et natura humana ab ea
sic ornata redderetur humanitas supernaturaliter grata, et consequenter digna
esse Deo placita, et amica, ut habetur in nostris disputationibus de
Incarnatione 1° vers. 3 disp. 7 sect. 1 in qua docuimus prout non
foret secundum Doctores attento unionis hypostaticae tractu immediate ad solam
Personalitatem Verbi, ut Personalitas rem suadissima vixit ab omni [illegible]
absuta, adhuc in ea sic dicendum esset, humanitatem reddi formaliter
gratam Deo, non vero justam, quia Verbi Personalitas ut vixit dis-
[illegible] ab omni [illegible] absuta: quo ut [illegible] grata Deo in ordine
supernaturali, non vero naturali activitate [illegible] Verbi supernaturalem.
Et consequenter quia Personalitas Verbi [illegible] distincta vixit ab omni [illegible]
absuta nullatenus esset [illegible] in humanitate
assumpta.

[illegible] a priori, quam premittimus assertionem, ergo
gratia [illegible] digna sit formaliter fraterne complacentiae, non [illegible]
[illegible], non [illegible] formaliter activitate, ut tenere [illegible] in gratia naturali
qui [illegible] experientia [illegible] sit [illegible] activitatis, adhuc reddit sub-
jectum [illegible] gratum, sive dignum terminare [illegible] complacentiam. Ulterius
[illegible] supernaturalis, quia reddit [illegible] gratiam, [illegible]
propter quam naturalem [illegible], quod gratia quatenus reddens subjectum in ordine
supernaturali, eo ipso sit activa, [illegible] naturalis, [illegible]
[illegible] gratum reale subjectum [illegible] supernaturalis [illegible]
do exit forma excedens [illegible] quae gratum Deo [illegible] red-
dat subjectum, in quo [illegible] activitatem
[illegible] in illo [illegible]

[illegible] gratia [illegible]

[illegible] Deo subjectum [illegible]

[illegible] supernaturalis.

Sectio 3ª

Sed in quadam [illegible] recentiori

[illegible] a Prioris, et [illegible] explicatibus

[illegible]

i facultas activa, sive prox. sive radicalis, in actu supernat. virtutis. Suffrag. est Paulus: In Xpto Iesu nec circumcissio aliquid valet nec praeputium, sed fides, quae per charitatem operatur quae qualitas, s. fides quaecunque ... sit carens activitate in ord. et dancti operis, qualis est dilectio Dei, nequit concedere gratiam subj.

Ex quo argumento extrahis non dubitari, quin gratia quae de facto donatur iusti sit activa in actibus supernat. aliquo genere activitatis, de quo postea erit ... curandum est, et conte... non dubitato, quin sit poss... concedens Deo subj. activa in actibus supernat., non ... aliter ex ... gratiae facientis activitas in actu ... esse inseparabile activitatem predictam a ... gratiam ... docent gratiam esse operlug... gratia quae de facto donatur ... complectitur qualitatem ... quae et gratia est, et iustitia ... alicui expressio ... gratiam ... Deo subj. ... qualitatem activam.

... 2°: non sufficere nos explicavisse ... hoc, quod ... subj. ad ... Dei ... possit ... esse ... qualitatis ... esse dignus ... quod quidem ... propter quod ... ideo ... quia est activa ... supernat. ... quia est ... supernat. radix ... supernat.

... contra omnes ... quia ... [illegible]

[illegible]

-ilitter exterim. quq in [illegible] venig detivo [illegible] pro visiva
e enī lux na sua cō̄bs delectosissy visui, et a [illegible] oplag
aialis, h' r salis: qo pulchrithud [illegible] lux quidq [illegible] astralis a
et supernalis [illegible] explatan̄dobis, [illegible] plag
[illegible] sive vtilta [illegible] et [illegible] oculis et
volate apprehenva.

Dices 3o: gra gray reddens sub [illegible] prout ad presens
[illegible] reddit Deo amicy: at sub Deo amicy includi
activit aliqug in [illegible] supernalis virtutis. scilic [illegible] charit: go sine hac
activit n' [illegible] integer [illegible] Deo [illegible]: dulaamicy
Dei [illegible] pog redamandi Dey [illegible] Persa [illegible] redamare
amicy, e eo pro sub incapax [illegible] amicitia go si homo [illegible]
[illegible] Deamic [illegible] reparire [illegible]
reddit [illegible] poni redamare amicy scilicet [illegible]
redamandi [illegible] charitas go [illegible]

[illegible] Deo, amicia [illegible] sive moralis, tam [illegible]
[illegible] sit real [illegible], quiuterare realis [illegible] poenre, saltem
[illegible] redamare: [illegible] homo esse sit realis [illegible],
[illegible] poen [illegible] inchoare redamare Deu, [illegible] poen
elevari ad redamatem Dei [illegible] amicalis
Deo [illegible] qualis [illegible] illud sub [illegible] dilectionis [illegible]
nim esse het [illegible] ad amicitia [illegible] Deo [illegible]
hende, [illegible] realis [illegible] talis [illegible] etiam
[illegible] et [illegible] et aquitate [illegible] redamare.

[illegible]

[illegible]

g̃ genere ... ōmali aliquam exce... ; q̃ subeatoe e ro-
bilite amat... Suppõ p̃sto gr̃a hõis iusti degr̃a... ren...
sea...ẽ... hoie Deo grat̃y alia maiori exce... , et digny
alia maiori ... qua nec amat, nec ... dign, amari
homo ... alios ... supernales : rõemq̃ huj̃ discrimis inves-
tigamg inprexenti. et suppo ehg intra lineas grati. esse diss̃ inter
hoem. qui Deo pure placet propt̃ fidem, q̃ia insignit, et hoem,
qui Deo placet propt̃ ... Simuly, de qua ẽ sermo, quamvis n
recurrat ad ... iusti.

Hanc ... attigit P. Valentia, et ut diss̃am
assignet sic intento ... disp. 8. q. 2 quamvis ait, ...
quodlibet don... homo a Deo recipit cum gra, sit a
Deo supernat... et ... supernalis grat̃, si spectemg
solã vim vocabuli, n̄ quodlibet donũ ẽ bonũ aliquod, quod
Deg vult hoii, et ita quodl... donũ hõi infendendo aliquo mõ
amat hoem, cum diligere sit velle bonũ alicui, tn̄ ig ...
... illa ... qualis ... q̃ ẽ fons, et radix
aliorũ donorũ ... vocat gra gratum faciens. Tũ quia ẽ præcipuũ
bonũ, quod hõi ... in hac vita, tum etiã quia illi soli qui
hent ... Deo diligunt ... ad beatitud̃,
qui ẽ summũ hõis bonũ. et ita qui ... diligit simplr dicit
... et gratus Deo ... ancora non ..., quamvis
heat alia ... nondũ ... grã, et dilectus
Deo quia n̄ diligit ita ... ad summũ bonũ ... secundum
legem ordinariã. Hanc eandẽ diss̃ alii ... solutiõ alij tradunt
... ... nisi ad ... reducant.

... Pro explõe advertendũ ẽ ... hic aliam
... ẽ benevolẽtia, aliã amicitiã benevolẽtia possumg appellare amicitiã
philosophicam ... ad Phi... ... amicitiã possumg
appellare ... benevola ... amicitia ethica, ...
... spectat ... benevola ...
... amicitia ... ẽ ...
... ...

rre volatis: quo sequitur realem personae, propriisque bonis
in ea velut agrariae volatis attendo, ita ut nihil aliud qua Persa
amato praestet aut praestare possit, ideoque vocatur ab Axe amicitia
otiosa: at vero amicitia Ethica ... statu ... non solum diligit
Personam, sed etiam officijs onerat, et vocatur officiosa amicitia. Au-
diatur Axe in loco citato. Sicut nullos amicitia esse potest, nisi ante
coniuncti sint benevola, atqui benevola coniuncti sint cum quoque, non
ij continuo etiam diligunt, eo enim dumtaxat volunt bonis affici, quibus
cum sint benevola coniuncti, nec ullis officijs tamen iuvare adhuc vel-
lent, nec ullas propter eos suscipere molestias ... hoc certe ... ratione
non otiosa amicitia ... dicere, quam ... auxit consue-
tudo, tunc amicitia nascitur. Haec Axe ...

Hinc colligitur ... [illegible] ... aliquis ...
atque etiam ... [illegible] ... gratia et bonis ... in
reali et ... [illegible] ... amicitia Ethica dicta ... Alia
... persona realis ... excelso prosequitur, sed ulterius in
omnibus bonorum ... ipsorum conationes effundit, et ... in maiori ..., atque
sit propter ipsum ... passionem, dummodo Persa amare ... aliquid pati
et haec vocatur ... et altera nuncupatur amicitia, a qua et amans est,
et dicitur ab aliis amicus inter Ethicos morales, qui de morali ... virtu-
te disputarunt. Igitur ... Deus ... propter ... idem
supernaturalis, qua instruit aliquis ... placere ... quae ...
vocatur amicitia. Secundum ... et ... secundum ... talis ...
... naturalis: at ... amare eo ... amicitia ... et ...
... Ethica ... amicitia ... et ... Deus ... eam ...
... [illegible] ... amicitia officiosa ... otiosa.
... [illegible] ... gratia reddendi: Deo ...
... [illegible] ... et amicus Deo non est ...
... [illegible] ...
... [illegible] ... amicitia ...
... [illegible] ... qui ita ... et ...
... [illegible] ... amicitia officiosam
... [illegible] ...

ex Plicatur conceptus iusti sancti, vel sanctitatis.

Egimus de conceptu grati. Nunc agendum de conceptu iusti sive sancti. Et investigandum erit in eo ejus abstractissimo gradu iustitiae, ut sic, prout abstrahit ab gratia, et illa ipsa sanctitate.

Sit ergo 1a Conclusio: Conceptus iusti sive sancti, dupliciter sumitur, 1o actualiter: 2o habitualiter, seu permanenter: sanctitas actualis est supernaturalis amor totius honesti, ut tendens ad objectum honestum et fugiens oe inhonestum: ... qua ex ... officio ... iusti permanentis, qui ... ipsa permanens in subjecto, qui ... perseveranter. Et permanens ... adaequat et commensurat ... morum, quae dicitur ... et omne malum fugien... quidquid sit haec ... fuga ... in ... non curo.

R. Iustitia sive sanctitas ac... actus ... honesti ... iustitia sive sanctitas actualis in Sacris Literis. Est ... in iustitiae et iniquitati actuali teste Apost. ... ad Corinth.: quae enim participatio iusti cum iniquitate? aut quae societas lucis ad tenebras? ... opponuntur ... iustitia et iniquitas sicut opponuntur lux et tenebrae ... in specie ... opposita iniustitia ... ad inhonestum: ergo sanctitas sive iustitia erit ... cum honesti, expellens ... inhonesti. Prob. 2o: Sanctitas ... impeccabilitas ... est enim ... ipsa ... Deus ... honesti expellens ... sanctitas actualis ... sit amor totius honesti ... actualis ... Dei.

... n...

...

Unde resultat: quod una Christi Capitis, sit membrorum eius justitia. Componuntur autem cum hac justitia fidei genus omne scelerum: contra quos arguit ex Paulo ad Rom. 5. docente justificatos habere pacem cum Deo, et ex cap. 1. eiusdem Epist. ubi docet revelari iram Dei de caelo super omnem impietatem, et injustitiam, quae duo extrema si conjungantur, efficiunt praemissas quarum illatio est evidens: nullus sceleratus, et impius habet pacem cum Deo: omnis justus ex fide apud Paulum habet pacem cum Deo: ergo nullus justus ex fide apud Paulum est sceleratus, et impius. Mentiuntur ergo contra Paulum qui ex illo fingunt se licuisse justis fidei componi cum omni scelere, et impietate.

Et 3º: Ex nomine justitiae [illegible] aequitas, quibus sanctitas appellatur in Sacris litteris [illegible] eodem [illegible] opponuntur injustitia et iniquitas [illegible] dici [illegible] facta [illegible] regula [illegible] id, quod [illegible] ab ea deflectit, [illegible] ea excluditur [illegible] regula in praesenti non aliud esse possit, quam regula honesti moralis [illegible] dictat quid amandum, quid odio habendum, quid amplectendum, quod vero fugiendum sit, restat ut justitia sanctificans, prout in praesentia accipitur, sit aequitas, sive aequatio cum regula honesti moralis, injustitia vero sit deviatio; et inaequalitas ab eiusdem regulae praeceptis, et dictaminibus, ubi animadvertenda [illegible] sanctitatem [illegible] [illegible] sine regula amorum, quae excludat [illegible] adinhonestum [illegible] prohibitum, alio vero esse sanctitatem [illegible] ex [illegible] deviationem adinhonestum [illegible] inhonestis [illegible] prohibitis sit compatibilis.

[illegible]

[illegible] regula honestas moralis [illegible] prout dictat [illegible] amplectendum [illegible] et excludendum [illegible] adinhonestum [illegible] restat [illegible] [illegible] esse aequata. [illegible] manens [illegible] honestum [illegible] dictat amplectendum [illegible] [illegible] sanctitas [illegible] sanctitas non sit [illegible]

quia Sanctas actualis, et permanens, conveniunt inter se, et sanctis: Alij quia differunt, quod altera sit actus cito transeuntis, altera sit actus perdurantis sub eo tempore: at Sanctas ut sic, est commensuratio, et aequatio operis moralis cum lege, sive regula praescribente honestatem morum: ergo sanctitas actualis exit commensuratio praedicta conveniens a actu transeunte, permanens vero sanctitas exit commensuratio eadem conveniens a actu permanenter durante in subiecto: hoc clarius fiet disp. proxima.

Ultimo tandem haec sententia confirmatur ex textum D. Thomae hic q. 113 docentis [illegible] praesenti esse generaliter rectitudinem ordinis: in corpore [illegible] explicuerat hunc ordinem esse perfectam subiectionem [illegible] supremam potentiis subditis Deo, et inferiores vires [illegible] conservat [illegible] in conformitate [illegible] [illegible] [illegible] exterioris corporis [illegible] regula [illegible] nunc sic discurrere [illegible] sit destruit [illegible] illam sive rectitudinem illam [illegible] qui est illa sanctitas [illegible] haec sive rectitudo [illegible] conformitas cum dictamine [illegible] Dei [illegible] gravit [illegible] et [illegible] [illegible] aliter prohibitum. Aliter [illegible] declara [illegible] [illegible] malis. Alij ordinate [illegible] conformatam cum uno particulari dictamine rationis, Alij illa destruere peccatum [illegible] particulari dictami, non vero esset tituli, ex quo quodcumque peccatum [illegible] quodcumque rationis dictamen deordinaret atque destruendo in illa ordinem praefatum [illegible] sanctitatem.

Sectio 6ª

Comparant inter se sanctitas gratiae et iustitia sanctificantis.

Di[illegible] [illegible] [illegible] gratia reddentes [illegible] [illegible] [illegible] gratia [illegible] iustitiam commensuratam et aequatam reddentes [illegible] regulam sanctitatis moralis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] reddentes Deo [illegible] ordine ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

reddentis Deo subjectionis, et conceptus explat ornamentale, et pulchritudo illius supernalis in ordine ad complacentiam, et ita [illegible]; 2° vero conceptus explat in ordine ad dictamen rationis, sive legis, et ideo. quis autem dubitet complacentiam [illegible]. et dictamen [illegible]. de honestate morum esse connotata longe diversa: ergo uterque ille conceptus explat qualitatem gratiae [illegible] ad connotata diversa: sunt ergo conceptus predicti formaliter [illegible] dixi, et [illegible] hec si vere expendatur, sed e contrario probat conceptus iustitiae non involvere formalitatem in conceptu suo formali conceptus gratiae?

Dicendum est 4°: posse esse subiectum Deo gratum, quin sit iustum realiter, atque adeo conceptus gratiae [illegible] esse realiter separabilis a conceptu iusti, et loquor de conceptu [illegible] Deo [illegible] amici, et [illegible] amicitia ethica: [illegible] [illegible] [illegible] reddens Deo suo [illegible] [illegible] ornamentale, quo ita [illegible] [illegible] et supernali [illegible] [illegible] digna sit amari, et ad omnia [illegible] honoris admitti. Iustitia [illegible] [illegible] actus virtutis secundum esse [illegible] [illegible], [illegible] secundum esse permanens. Rogo nunc: cur repugnabit esse aliquod [illegible]. quo [illegible] infusso redderetur Deo amabilis in gradu predicto, quin sit actus [illegible] virtutis transiens aut permanens? quod [illegible] [illegible] interrogari potest: cur [illegible] [illegible] esse transiens [illegible] permanens [illegible] virtutis, possit [illegible] vere [illegible] ita pulchra, ut excitet [illegible] complacentiam et amicitiam? [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], ut [illegible] digna sit [illegible] complacentiae [illegible] [illegible] esse actus [illegible] transiens, nec permanens, ergo [illegible] aliquod esse [illegible] infusum, quod [illegible] [illegible] Deo amicum et ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quin sit iustitia actualis, [illegible] permanens. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de quo [illegible].

[illegible] [illegible]: [illegible] Deo gratum [illegible]

go nario excludit, et omissione præcepti honestatis, et omnis inhonestatis prohibitiv; implatque quod gra a lig^a. graty reddens Deo subh, non adæquent illud rugg. forg honestatis. Igani pr implicat, q^o. subh sit digny D. amicia, et sul indigny: go implat q. subh sit digny D. amicia, et sul indigny: go implat, quod gra graty reddens Deo subh exat in aia sul cy pecco; ng peccy reddit subh indigny D. amicia, sicut gra formaliter dignuz.

Dicet ex iis, que infra dicemus ce^o oppos grp cum pecco. [illegible] solutio [illegible] ut prusse tale esse [illegible] cum pecco actuali, q^o. aut [illegible] scilicet subh digny, et indigny fore D. amicia [illegible] solui poe: 1°. si dicat, hunc subh fore indigny [illegible] digny [illegible] amicias stare in [illegible] [illegible] tamen [illegible] pecco, sicut in [illegible] boni [illegible] amici [illegible] digny mea amicia [illegible] in quo me [illegible] offenderit, [illegible] stat, in quo me graviter [illegible]. 2°. si dicat eo [illegible] subh ab[illegible] fore digny D. amicia, indigny vero roe pecci [illegible] [illegible] in quo non oznet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] infinites [illegible] pecci [illegible] alibi. 2^a [illegible] dem. quod gra [illegible] cum pecco adhuc [illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible] sonesti ipsa [illegible] subh [illegible] esse [illegible] neces [illegible] dicenda.

Dices 2°. gra [illegible] talis [illegible] Deo gra [illegible] subh [illegible] digny D. [illegible] [illegible] [illegible] amandy [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cedo [illegible] [illegible] [illegible] amandy [illegible] cedo [illegible] amany [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] honesta divina [illegible] reddi [illegible] honesta [illegible] tamen informat [illegible] amor [illegible] gra.
e[illegible]

Ut sit sub[illegible] gra, n' solu grat, s[illegible] ch[illegible] Iust.

Disp.o 2a

Quid sit adequatio habitualis, sive permanens hoïs cu[m] 1a ruga honesti?

Sectio 1a

Non consistit hec aquatio in prio activo oïs actus virtutis.

Aliqui recentes Magistri explanantes cu[m] gra santificans sit Iustia, [illegible] hoïs umbo tamqu[am] cu[m] 1a ruga honesti dicunt [illegible] gra [illegible] prata [illegible] quia e prijimma[illegible] actus virtu[illegible] honesti [illegible] prij, inquiunt [illegible] tota [illegible] honesti [illegible] placet [illegible] fuge [illegible] inhonesto, neque n' esse prij supernale [illegible] mensurat[illegible] cu[m] 1a [illegible] ho [illegible] tota [illegible] omne bonu[m] amplectendu[m], et omne malu[m] fugiendu[m].

Ca hoc pla[illegible] pluribus depugnare possum[illegible] quia [illegible] dico gra habitualis de facto nobis infusa non e [illegible] immat[illegible] oïs actu[illegible] [illegible] nec [illegible] [illegible] ad omne act[illegible] honesta precepta. 2o. si gra [illegible] a[illegible]uatio cu[m] ruga honesti [illegible] prij immat[illegible] oïs actu[illegible] vir[illegible] [illegible] dicunt [illegible] collectionem omnium habituum supernalium non esse Iustiam [illegible] ng au dicunt gra ideo esse aquationem [illegible] [illegible] [illegible] acta honesti [illegible] [illegible] quodam [illegible] prij immat[illegible] omnis [illegible] suffenter aquationem [illegible] at vero [illegible] [illegible] habitu esset gra [illegible] [illegible] [illegible] concedimus collectionem habitu esse [illegible] [illegible] [illegible] solu[m] [illegible] restabit labor 2a [illegible] Iustia hab[illegible].

[illegible]

[illegible]

go si ro fralis adeqta, et de facto fralis aquata iustia subti sanctificantis sit activitas immata in actus virtutis supernales implat separari in intellectu habitus activitatis immatos in actus virtutis, a vera iust. sanctificante subti. Id insuper explat: effus fralis primarius iustitiae sanctificantis subti non confert fraliter pro toto intellectus habitus supernalibus: go esse principium activum totius actus virtutis, non est effus fralis primarius iustitiae sanctificantis. Pt cona: quia esse principium activum immatum ois actus virtutis fraliter confert alij pro intellectionibus olij habitus supernalis.

Pugno 3o: habitus viciosus inclinans homo pro muis principij activi ad assumendum [illegible]honesti contra dictamen rois, non constituit hoig iniustum habitualiter [illegible] peccatorem permanentem: go a fortiori principium supernale immatum inclinans [illegible] omnes actus virtutis, non exhorprise cap constituit subti iustum, et aequatem permanenter pro dictam rectae rois. Anspt: aliās homo dum iustificatur [illegible] retineret vel [illegible]exe retinet fortius hitus nales vitiosos, esset peccator habitualiter et iniustus permanenter. Cona vero pt: quia habitus vitiosus non solum est principium activum [illegible] in honesti sed est quidem inclinatio ad actum vitiosum. Ita pro erun [illegible] gravis, ut moraliter [illegible] et ad actum vitiosum: gra vero habitualis sive iustia, esto pro ferat vires immediate productivas ad actum virtutis non tamen inclinat ronaexe illo non [illegible] allitante sed est moraliter [illegible] determinante ad actum honestum: go si virtus productiva praedominans ad inhonestum non constituit subti manentem peccatorem, a fortiori virtus non [illegible]dedicans ad actum virtutis [illegible] sufficiens reddere subiectum [illegible] manente iustum [illegible] aequatum [illegible] regula morum.

Pugno 4o. [illegible] activo in [illegible] alia esse commensuratam dictamini [illegible] non requiritur eo commensurare [illegible] dictamini [illegible]. Scit enim [illegible] mortalis non tamen ideo constituit [illegible] impeccabile [illegible] commensurare peccatum leve [illegible] commensu[illegible] [illegible] rois excludente [illegible] leve non tamen propter [illegible] commensuratam [illegible] rois excludente peccatum leve. [illegible] maxi [illegible]dictam rois, qui [illegible]

effa exens in subto, nequeat eliceze amorem 9a rugam morum, aliud q. subm hiens eludi, eoipso gsituat impotem eliceze actum 9a rugm morum, sicut aliud, q. intm nequeat amare, aliud, q. ala herm inh. eoipso ab intu reddat ffaliter impotens amare.

Sectio 2a

Non consistit hec aquatio inguada detroe ad honestum omnium prius effivi toti honestis.

Non dubito, quin sit polis [illegible], quae ita commensuret subm dictamini rectae rois, ut illud actu debeat ad oe honestum, nam cum sit polis sanctitas, quae constituat subm in modo sancto, et etiam impeccabile, polis erit sanctitas quae tribuat antm detroe subto ad oe honestum preceptum [illegible] et ad oe inhonestum prohibitum vitandum: detro enim [illegible] ad honestum [illegible] impotens reddit subm ad oppm, et consequenter impotens peccare, sive impeccabile. Non tn propter asero, q. de [illegible] hec ans ad omne honestum, sit e [illegible] gsthe ffalis sanctitas, et quod polis sit sanctitas, quae [illegible] utrumque, et commensurare cum [illegible] honesti subm, et [illegible] inter detrare ad oe honestum sequendum, et vitandum inhonestum. [illegible] assero n oe sanctitatem esse detroe antm ad honestum, et specialiter id [illegible] de iust, et sanctitate qua de facto donavit iusti, et inter [illegible] iusti ut sic n [illegible] cum detroe activa ad honestum

[illegible] ad hoem [illegible] recentes [illegible] [illegible] prius activum ois actu [illegible] detrare subm [illegible] honestum prosequendum [illegible] preceptum [illegible] libertatis [illegible] actum [illegible] ad oppum, [illegible] nostro [illegible] dicunt [illegible]

Similes quæ detrat volat ad omnes act. precept.: go ex[te] actus [illegible] ante elemosinæ reperit volas suma [illegible] sancti [illegible] intrinsece, et detrata infallibr ad act. elemosinæ, quæ suppo precept. p detrato inst.

Contro. et explo.: cy oïbs antibs adact. elemosinæ præcept. quæ sint volat. nræ intra, et psi cooperativa efficientr p voluntas nra. Si libertas Iure gaudeat, Iponere sact. præcept. [illegible] omissionis illius: dago volat omittere act., profecto grave e insurbo, ut pt: sic argor, Si omittat act. volas, gra destruit in eod. inst. in quo omittit: go q[ui]d. gra destruat, [illegible] conservet, dependet a n. omissio: go conservo [illegible] exa [illegible] in eo inst. in quo urget præcept. elemosinæ, e posterior n omisso, sive actu ipso elemosinæ: go nequit ex[te] actus [illegible] ante elemosinam, et [illegible] omissione illius presuppi gra [illegible] exens: tq quia actus [illegible] libertas nequit dependere ab actu 2o, tq quia [illegible] act. 2q libs nequit [illegible], q[ui]d suppit ex[te] act. [illegible], alias q[ui]d suppit ex[te] actus [illegible] in eod. inst. vali exeret et n exeret [illegible] ora Similis: exerc. quidg, quia ante oe [illegible] suppit exens, Rursus non exeret, quia [illegible] libere [illegible] omissione actus precepti dei rueret.

Dices: [illegible] [illegible] dhu ande his [illegible] illius [illegible] charitas: hincsum charitas e in [illegible] [illegible] [illegible] actus [illegible] Dei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] adversos [illegible] charitas [illegible]

[illegible] [illegible] dilectionis

[illegible] omissio dilectionis

[illegible] dilech [illegible] quamvis [illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] ad actum

[illegible] [illegible] precepta [illegible]

[illegible] charitas [illegible]

Dei. Gravissi [illegible] arguunt actus dilectionis precepti non oriri ab
ipsa charitatis infusa. Sed fieri a iusto per auxilium aliud transiens im-
missum a Deo. Sic P. Hurtado 2a 2e [illegible] de Char. Cardin. de Lugo
de incarnatione disp. 6. num. 49. Deo 2o: argumentum ex natura essentiae ex
parte delectans et delectantis voluntatis ad omnes actus precepti: hic vero charitas in-
fusa non ab intra essentialiter sed solum ab extra. Dei decreto est impossibile cum
peccato, et contra cum omnis dilectionis precepti: mirandum quomodo conciliandi li
bertatem cum decreto extrinseco Dei inferente operationes neque est talis innatis partibus, quae
ad structuram indistinctam de Incarnatione: affirmo. [illegible] libertatem operationis non
cum prius immediate illi essentialiter, et inter illa inferente, et impossibile actio oppo-
site impossibilis. Hanc solutionem eleganter illustrat P. Ripald. 2. t. de ente
supernali. disp. 126. Sec[illegible]

Sectio 3a

Utrum ius versequatur in statu sectis precenti.

[illegible] non ex flore a [illegible] quos in [illegible]
quoniam [illegible] gratia sanctificans [illegible] modi parte actui [illegible] voluntas [illegible] oc ho-
nesti. [illegible] enim gratia sanctificans [illegible] parte [illegible]
[illegible]
[illegible] vero, quod [illegible]
[illegible]
[illegible] quod leviter [illegible]
[illegible] actui [illegible]
[illegible] ad inhon[illegible]
inhonesti [illegible]
honesti: 30 [illegible]
dere, quod [illegible]
Et tamen [illegible]

volas qxq sanctificanti antex dextata ad honesti prosequendu et fugiendu in honesti. Et vero: nec dextio q mu gxij e dextio ans excitii libertatis, quae oio tollit indifferiam intus volatis, in qua consistit libertas. Rsp. Intellectio oius sthus constit cu volate gratij dextatu ad honesti i salt quoad speciem operatois, nec volas utens hitu negat ni honeste operari. Unde si pxlui aquati cflati ex volati, et hitu supernali operat, recte ilt honeste operabitur. Nihilominus n constit intellectio tota hitus supernalis volati dextatu ad honesti, q. si forte offerat alie aliquas dextoem ad honesti, ea dextio n e suffens ostuere subti iusti: g. ilt qualias q sit grix dextatu ad honesti prosequendu, nec offexetais dextoem ad honesti, nec si offexat, ea dextio q mu gxij exit suffens ostuere [illegible] et [illegible].

Dices: [illegible] q e in operis [illegible]: g ea posita fraliter subti [illegible] adom. e honesti [illegible]: omisso [illegible] vero nil inflexri. [illegible] quod affectu [illegible] fauceat [illegible] quo i nobis [illegible]. Docentibus aquationi cu iusta honesti constitere in ea dextioe q mu gxij: ego concedo e[illegible] dextoe, n offexat alie q qualiaq gxi [illegible]. [illegible] offexat adhuc e[illegible] dextoem [illegible] n suffens [illegible] aquationis [illegible]. Quod iterum probo [illegible] arguo: [illegible] volate adomni [illegible] et [illegible], n esset aquatio [illegible] volati adoe honesti [illegible] et [illegible]: q o [illegible]

[illegible] volas quo [illegible] Deu [illegible] honesta [illegible] Dei [illegible] inhonesti [illegible] dextari volati adoe honesti [illegible] quib [illegible] honesti [illegible] quibus [illegible] ad [illegible] Deu [illegible]

adomne honest.

Dices: sanctas actualis e' dectio ad honest. et mj acto eliciti: go sanctas sitialis erit dectio ad honest. et modus hitu, sive prij elicitivi. Resp. nando co, tam ex illo antin infert sancti hitualis esse dectioem ad honest. et manent, et et scoerant, n' tn. Et infferas esse dectioem et mj prij; Ubi nota, negaxi n' posse sanctatem actualis dectare volam ad honest. siquidem actu vrtutis formalit dectrat aliquod ad obj honest. et volas dyamat, et ipsius amor se dectrat in exercito ad amandum fralit: sicut go et a ffum actuali ata alligat ad obj honest. ita et a ffum et manent et manenter dectrat, et alligat ad obj honest. et sicut et albedinis dectrat subj fralit, ut sit albu, sic et secutiones obtio honesti dectrat ... ad honest. Tam nega... vimus in hac ... sancti ... esse dectioem ad hon... mj prij effectivi ... vantis volam adamor honesti et ... inhonesti.

Sectio 4a

An defacto gra santifican... sit prius imma... tum ... actus virtutis ...nalis?

...

qui ab hitu charitatis ng... idem ... exit ... actu dilectionis. In eo aut evenire dubitari posset ... Virtutum inhesary. P. Suarez ... gra ... immat ... hies ... dilectionis in omne ... sa coiore. Co dece ... dum ... duo ... quiet ... gs si disquant ... ira n' hebit ... morals. ... dictam ...

ri substantialis, atque adeo gratia cum anima separat. habitus infusos cum potius

ex hac separatione superoriatur: gratia se habet ad actus virtutis supernalis, sicut

anima ad actus supernales suarum potentiarum. sed anima immediate concurrit ad actus vitales;

ergo et gratia ad actus virtutum infusarum immediate concurrit. Thistae ex eodem

principio contrarium concludunt sic: gratia, inquiunt, in genere supernali se habet

sicut anima in genere naturali: at anima non est immediate operativa: ergo gratia non est immediate

operativa: non ergo concurrit immediate ad actus virtutum infusarum.

Hoc argumentum neutri factioni utile est. Primo maiori illius discursus

scilicet est vnalis, et equivalet huic: gratia in nobis imitatur in genere supernali proprietates

et praedicata animae in genere naturali: in hoc sensu aperte maior est falsa, nam gratia non re-

cipit in se actus supernales ut anima suos actus naturales recipiat et

alteraque alia reperiuntur in anima, quae non conveniunt gratiae in genere supernali.

Secundo maior illius discursus est particularis. Et reddit sensum hunc: aliqua conveniunt

gratiae in genere supernali quae conveniunt animae in genere naturali, et in hoc sensu

illius discursus est prorsus [illegible] in genere [illegible] inferendum ex puris particularibus ac

videtur res. Itaque propter eas animae conveniunt gratiae concursus immediatus. Maior

in actu est aliqua proprietas animae: ergo concursus immediatus, sed maior in actu

conveniunt: ex eodem defectu [illegible] et [illegible] et [illegible] eorum

qui argumentum in hunc modum: aliqua proprietas animae quae suos actus convenit gratiae

quae suos actus supernales recipere est [illegible] proprietas animae quae suos actus:

ergo recipere actus supernales convenit gratiae.

[illegible] (Thomistarum) [illegible] quos notavimus in propositione

maiori [illegible] minor [illegible]. Dicitur [illegible] probabilius

[illegible] concurrere immediate ad [illegible] vitales [illegible] potentiarum, quamvis non disputant

[illegible] vitalem [illegible] immediate [illegible] vitales [illegible] qui

[illegible] in genere [illegible] et non [illegible]

[illegible]

[illegible] actu [illegible] movendo [illegible]

[illegible] concurrat immediate ad actus

[illegible] concurrit immediate ad actus [illegible]

gr̃ concursu inactus supernales, custodiet ut accedat aia ad actus vitales.

Dices: nō solũ volũtas concurrit ad actus supernales, sed etiã aiã dictante dicta: quod dandũ ē principiũ supernale elevans volũtatem, et principiũ supernale elevans aiam, ut possit concurrere ad actus ipsi improportionatos; at volũtas elevatur per habitus supernales: quod aia debet elevari per grãm: concurrit quod haec sola cum aia, nonenim aliter elevare potest gra, nisi effective cum illa concurrendo ad actus supernales. Resp.: concedendo esse principiũ supernale effectivũ elevans aiam ad actus supernales, verum tamen principiũ, quod, et habitus elevare sed volũtatem et aiam, nonenim cuilibet potentiali concurrenti ad actus supernales debet concurrere distinctũ principiũ elevans supernale: sic habitus fidei supernalis elevat intellectũ, et spei natales actus fidei supernalis, et idem habitus supernalis elevat volũtatem, et habitus acquisitus, qui plerumque concurrit ad actus supernales.

Sectio 2a.

Respondetur proposito difficultati

Clivalda [illegible]

adactus [illegible] probat a posteriori [illegible] negat gratiam concursum [illegible] supernalis, nō supplet aliquis gra[illegible] [illegible] absente gra per solas vires [illegible] remanentes in peccatore [illegible] dei, et spei: quod ad infusarum actus [illegible]

Hocarg[illegible] a posteriori [illegible] a[illegible] [illegible] tiore ipso. probat enim [illegible] adultum ante [illegible] [illegible] [illegible] actus [illegible] [illegible] iisdem nō instructus [illegible] supernalis [illegible] spei. [illegible] concursus [illegible] [illegible]

hoc lusto? Et haec et plura argumenta unde id probent. Caeterum ista non deficiunt. Respondeo excludo argumentum a posteriori desumptum ex actibus supernaturalibus, quae eliciantur ab hoc cum gratia et sine illa, non esse sufficiens ad denegandum quem immaterialem concursum in actus supernaturales, sicut non denegat habitibus, quamvis quae eliciant ab hoc cum habitu, et sine illo.

Dico conclusione 1a: sine unto sufficienti adstruit quem immaterialem influxum in actus supernaturales: Probatur sufficienter conclusio ex solutione argumentorum partis adversae quam praemisimus, ut enim principalia numero plura elevent ad effectum supernaturalem, sufficit unicum principium elevans, proportionatum quia cum actu supernaturali, sicut ut principia vitalia non plura elevent, et proportionent ad actum vitalem sufficit unicum principium vitale, nec concedenda sunt tot principia vitalia quot sunt non vitalia concurrentia.

Sit conclusio 2a: probabilius denegatur influxus iste immaterialis effectivus quem in actus supernaturales. Probatur, et conclusio 1. ex supradictis: quia positivum principium quando sufficienter nullo fundamento adstruitur probabilius denegatur: at concursus unicus quem influxum in actus supernaturales nullo fundamento adstruit, et etiam positivum ergo probabilius denegatur. Quae ... conclusio probatur. quia qualiscumque sanctificantis ... infusae ex sacra ... et Patribus: ... tribui possit, quae ... immediate tribuerunt. Probatur ex ... a sacra scriptura et Patribus ... non possit: at ex his ... dicitur quod ... reddat ... hic actus ... ex acceptione ... ut probavimus ... probabimus ... aeternae ... et philosophicus

... alius ... acceptiones.
... actuatio hec quae vitalis
...
...
... actus ...

pendet a priori a voluntate nostra, ut e facultas libera, n dependet immediate nec voluntas, nec creat, nec producit gratiam: ergo conservatio gratiae dependet mediate a voluntate nostra, hoc est dependet immediate ab aliquo actu libero nostrae voluntatis. Haec 3a clara mihi sit, nam dum obedimus praecepto, libere conservamus gratiam, dum omittimus actum praecepti, libere amittimus gratiam. Hinc dedico: ergo gratiae conservatio dependet a priori a libera observatione praecepti: ergo nequit observatio praecepti dependere a priori a gratia conservata in subiecto. Solo christas rere observationes praecepti esse priores in genere causae materialis conservatione gratiae, videlicet quod gratiae conservationem esse priorem observatione praecepti in genere causae efficientis. Sed has multas aliasque tamquam falsas in primis reieci.

Sectio 6a.

An saltem gratia habitualis sit radix physica habituum supernaturalium?

Affirmat [illegible] Ripalda de ente supernaturali tom. 2. [illegible]
125, movetur quia [illegible] physica, quatenus ad eam [illegible] ponitur inseparabiliter alia [illegible] credimus virtutes [illegible] [illegible] alio [illegible] habitus effective [illegible] lux [illegible] calorem): et [illegible] habitus infusi ad eam gratiae: ergo haec influxus [illegible] physicus [illegible]
arguit per quem probat [illegible] [illegible]
charitatem ponit gratia [illegible] gratia [illegible]
Nec arguitur [illegible] ex eodem [illegible] physico [illegible]
ablata igne [illegible] manet [illegible]
[illegible] gratia [illegible]

disp. 29 in gra Sect. 8. secuti P. Suarez Lib. 6. de gra. Planeq.
Verior reputo, quq valde ostant argutq exe ola, quib. in oppositi sect
stabilimta denegandis gr ... immat physicq inactus supernales, ea
enj si recte ... perdant ... denegandy esse mat ... etia in eosde
actus, qui propria sunt immat ... infitus. Probo 1º adhoc ... 2º
Ripaldy: hiceny Author vidiens in hoc peccore actus fidei et spei
elicitos absente gra, stat in tulit, eos n ... physice a gra, 9 do gra ex-
stat in subto: ego videns hitus fidei, et spei oservari in hoc peccore ab-
sente gra, debuisset etiam ... posterior: ... eiusdi hitus n ... phice
a gra, etiq 9 do gra extat in subto.

Pt oretrea: effus emanantes ... propriets onalis
a ... naria, numquq pro sola Dei volate ... naliter impediunt. Unde
numquem pro sola Dei volate impedit calor ne dimanet ab igne, frigi-
das ab aqua. Ro a priori e: quia effus ... propriets onalis dimana
ab essa ... naris flu ... essa; Unde si sola ... Deo impediret, Vo-
lenter ... essa sine sua onali proprietate ... miraculo-
se: at sola Dei volate impedi ... es ... : ... n dima-
nent phice a gra tamquam proprietes fluente naliter ab ... Minor
... a gra in hoc ... latore ... lumn ... Sunt aut ...
... in Patria ... nunc n ... ducat eiusd ... postea vero producat
... sola ... pende ... aut ... impedi ... lumen ...
... Fa ... miraculy ab ...
... attendente me
... nunc ... nuncillis hitus
... tamquam passione
... naliter privat sua
... exemplta liba
... abissa

e, qua fides et status Patriæ non attuat, e, qua lumen: ad i sicca est praeter aquas ex se emittens fidei: sicut quæ visio ex se emittit passiones connaturales, videntur exigere status, in quo oriuntur fides atque adeo status ipse Patriæ. Replicabis: anima in statu separationis a corpore connaturaliter privari potest vitalibus corporeis quæ dimanant ab ipsa. Ut connaturales proprietates in statu Punctionis, et actionis ad ma: ergo sic in statu viæ gratia sine extrinseco quo dimanat fides, vel lumen passio ab essentia, non ideo inferretur gratia fore violentia in statu, in quo impediatur ab illa dimanare fides. Resp. aliquam non esse praeter aquas potentiam vitalium deservientium ad actum corporeum: indiget enim corpore receptivo scilicet materia, unde connaturaliter suspendit potentias vitales corporeas defectu materiæ, quas propter ex defectu materiæ suspendit non vero per solo Dei libito, at gratia est præter aquas luminis quia in se fidei. Unde quando suspendit luminis, in fidei a se influxum per solam Dei extra voluntatem suspendit, et consequenter non nisi violenter, et miraculosè.

[illegible] exitery: qualis [illegible] interaut [illegible]

121: luminis, et [illegible] non esse proprietates [illegible]

exigat gratia [illegible] pentes a [illegible] Dei [illegible]

[illegible] sten premiy [illegible] heredes [illegible]

adoptioni Dei. Reliquos [illegible]

posit [illegible]

mixy, ut qualis non sit [illegible]

[illegible]

bit, exigat gratia [illegible]

proprietas [illegible]

[illegible]

dei: res fidej, et reliquas virtutes. Et ex debito quodq morali
tribuant grę: at non tribui infalliter nisi ex liberali pm° Dei,
Conferentis etiā in statu vię divitias aliquas, et veluti alimenta,
ꝯservanda vita supernali adoptato hoi. Sicuti enī adoptivo de-
bet hæreditas, ita et preter hæreditā debent alia dona, et alim.ta
debent, in quaz debito ꝯgruj moralis; cur ergo n' dicis ex dono ē
liberali Dei ꝯferri hoi adoptato gra, fidej, et reliquar vir-
tutes, ut alimenta debita filio, sicut dicis ex pmissi° liberali
ꝯferri hoi adoptato lumen glę, tamquā hereditas debita filio?

Sectio 7a.

explat na aquationis cū ruga morū, in qua consistit vera iustitia permanens aię apud Deū.

Explant fere omnes Doctores Theol. Iust. formaliter vi-
talis, per quam dq pquali hois ad rugā morū. Divid. [illegible] in intex-
plandi, quid nō sit hęc qualitas, quenq sit ruga hęc in ordine ad [illegible] mer-
itat [illegible] [illegible] reddit [illegible] et Sanch.

Sancta Thom. hic. a. 113 [illegible] tempore explicuit [illegible]
[illegible] rectitud. [illegible] iustitia de [illegible] importet quando
[illegible] secundū [illegible] importat [illegible]
[illegible] vix quida [illegible]
[illegible] secundū rectitud. [illegible]
[illegible] rectitud.
[illegible] in 5° Ethicor. Alio
[illegible] importat rectitud.
[illegible] Sodis [illegible]
[illegible]

degra q. 6. habitualis Iustitia consistit in q. manente qui fecit habi-
tuali disp. recta ad omnia virtutum opera convenienter exercenda, et cap. 9
dicit esse connaturale et radicale princ. sive facult. operandi iusta.

P. Valentia disp. 8. q. 5. aliquando sine facult. operandi aliquando vero pro ipsa facultate operandi facult., facilit., aut promptitud., explat ex ordine, quae iustitia constituit solius ad Deum. Hoc ipsum ait donum gratiae quatenus iustitia est coram Deo, quatenus per illud recte se habet homo erga Deum et post pauca subdit. Peccatum iniustitia et iniquitas est, quatenus homo per illud secus quam debet sese erga Deum habet. Variaque ratione gratia recte nominatur iustitia, ut qua aliquis erga Deum se habet quia animam opportet promptam quae reddit ratione ad praestandum Deo iusti et debiti obsequium. Hanc promptitudinem ad iustitiam Dei obsequia praestanda esse principium constitutivum non approbo, cum plerumque homo iustificatus sentiat difficilem ad plura pietatis opera in Dei obsequium praestanda. Itaque haec difficultas non est signum absentiae gratiae.

P. [illegible] Granada 2. 4. disp. [illegible] sect. II agressus ex- plare [illegible] dicit [illegible] iustitiam [illegible] secundum esse [illegible] habitudin [illegible] quae esse in [illegible] rationem [illegible] recte [illegible] morum, qua [illegible] quae ei annectuntur [illegible] quatenus [illegible] virtutes [illegible]
[illegible]
[illegible]
esse consensionem in [illegible]
Et moralibus infra [illegible]

Cui homo conformari debet, ut iustus et sanctus evadat, non tamen explicuit in quonam aequalitas consistat. Ste... sequitur disp. 31: gratia habitualis reddit subiectum sanctum et iustum, quatenus illud [illegible] ordinat ad rectam regulam naturalis et supernaturalis rationis creaturae, quae mater ad legem regulam rationis increatam; etenim sanctus et iustus dicitur, qui conformis est suae regulae, quemadmodum iniustus et iniquus dicitur, qui suae regulae difformis est. Sed haec non explicat quomodo qualitas permanens possit esse homo conformis regulis morum, nam recta ratio morum illum praescribit quid amandum, quid fugiendum sit: ergo per qualitatem permanentem, nilominus nil supplet homo, non apparet qui possit per qualitatem permanentem conformari regulis morum.

Sectio 8a.

Propria sententia explicatur.

Fateor ingenue me nihil invenisse apud Authores cui mens possit aquiescere pro explicando conceptu iusti per permanentis. Omnes enim supponunt esse conformitatem ad legem regulam [illegible] dicta [illegible] nullus tamen explicat quonam pacto qualitas permanens qui [illegible] fuga inhonesti possit conformari legi; [illegible] ut huic difficultati satisfaciant [illegible] qualitatem permanentem esse conformitatem ad legem, quia est [illegible] [illegible] Sancaus [illegible] ingenio [illegible] [illegible]

exer[illegible] non tang[illegible] boni; et fuga ab inhonesto, erit forma permanens, realitas que non forme rugis mors permanenter. Assero ego Iustitiam sanctificantem ideo esse Iustitiam permanentem, quia illa est equivalenter omnis actus virtutis. Differo ab alijs authoribus, quos etiam sequor in precenti, quod illi ponunt permanentem sanctitatem esse qualitatem, in qua virtualiter solum, tamquam effectus in causa, exunt actus virtutis omnes. Ego vero existimo sanctitatem actualem non esse in qualitate permanente virtualiter, adeo modum quo effectus in causa existunt, sed equivalenter, quod est longe diversum, ut exendimus rei in alio.

Quod autem res dicatur esse in alio equivalenter in ordine ad prestandum effectum aliquem formalem, subto[illegible]. esse in alio equivalenter, novum non est in schola. Exempla plura dabimus. Primum omnes concedimus odium formale tenebrarum non esse amorem formalem lucis; dicunt tamen multi odium formale tenebrarum esse equivalenter amorem lucis. Unde si Deus prescriberet per legem odisse tenebras, sufficienter legem adimpleret amando lucem [illegible] [illegible] parith manifesta inter [illegible] tinentia [illegible] est [illegible] causa, et equivoce unius ad alteri, [illegible] [illegible] qui enim haberet [illegible] [illegible] odium tenebrarum [illegible] noluerit legem [illegible] [illegible] odium exerceret virtualiter, tamquam effectus [illegible] [illegible] apparet est: quia posse odisse non est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] diceret [illegible] animo exe legi [illegible] [illegible] [illegible] brarum in amore lucis [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

in [illegible] [illegible]

conveniant, scilicet sanctitas spiritualis, quae est permanens iustitia, seu qualitas, quae differt a sanctitate et iustitia actuali; illae conveniunt praestantia, quia sub eo respectu tales sunt aliquos, quos praestat iustitia actualis, in tertio quo est unire voluntatem obiecto honesto et contra illud conformare cum ratione recta moram.

Pro quo iterum notandum est, quod sanctitas actualis et spiritualis differunt ratione plura invenienda in una altera entitate quae non reperiantur in alia: ideo sanctitas actualis est actus elicitus a voluntate, spiritualis est qualitas a Deo infusa. Sanctitas actualis est actus vitalis, spiritualis vero non est actus vitalis. Sanctitas actualis est motus quidam voluntatis, quo voluntas se interne movet circa obiectum honestum, at sanctitas spiritualis non est motus quem ipsa se movet voluntas, immo patitur a Deo motum; est enim qualitas a solo Deo immissa voluntati; in his differunt: at sibi conveniunt in aliis: 1°: quia sanctitas actualis est unio voluntatis cum obiecto honesto, spiritualis similiter est quaedam permanens voluntatis unio cum omni honesto. 2°: sanctitas actualis qua unit voluntatem cum omni honesto [illegible] est relatio ipsa conformitatis subiecti cum dicta [illegible] rationis recta [illegible] fundatur ratione conformitatis cum recta regula rationis; et similiter sanctitas spiritualis, quae unit voluntatem cum obiecto honesto [illegible] relatio ipsa conformitatis [illegible] saltem fundat relationem conformitatis cum recta [illegible] rationis. [illegible] sicut [illegible] forma iustitia voluntas per actum [illegible] unitur [illegible] obiecto honesto, ita est sanctitas [illegible] quae unit [illegible] effective ad

[illegible]

sed tamen conflexit post vires et facultatem integram ad obiectum honestum prosequendum per actus elicitos supernaturales. Unde eatenus dici voluisse hic infusum amare quatenus posse amare, et esse conformis rugae, quatenus potentia conformari. Ut vero hos modos amandi debite, addo 3um, qui sit proprior amor spiritualis, spiritualis enim amor infusus, non nisi imperfectisse amor dicitur. Et nunc 3um amorem vocavi amorem actualem conveniens. Modo in rub addo: posse vocari amorem quendam non vitalem, scilicet admirabile appetitus naturalis, sive sympathiam cum obiecto honesto praescripto per rugam rationis rectae.

Quod quidem facile percipies si attendas etiam apud res inanimes,

Philosophos agnovisse genus quoddam amoris sui, et non vitalis quo ea quibus bene se habent, et propter naturam congruum, quae inanimis, ut ita loquar amorem appetitus naturalis vocitarunt. Est enim quidam genus sympathiae cum perfectione sibi debita, qui per desiderium explet, si res debita, et consequens absit, et per gaudium si adsit: Lapis naturali amore amat centrum, nec tamen amor ille est appetitus elicitus. Vitalis scilicet vitalis, sed non vitalis, et naturalis. Magnes habet quandam intimam convenientiam cum calybe, quam vocant Philosophi sympathiam rhoeaxeco - [illegible] esse debet. Anima iusti [illegible] dicamus cet quendam amorem non vitalem, quem naturalis appetitus [illegible] cum obiecto honesto, et affectivus [illegible] non amat honestum vitali [illegible] debite, et ideo [illegible] affective unit. [illegible] probatur videtur Thome [illegible] gratiae textum naturalis [illegible] Angelici praeceptoris [illegible]

In [illegible]

Vitali dicit sciens Theologiq et assentiens illi veritati quā vitali assu probabiliter amplexus est. Hec autem denotatio non est pure moralis, ab actu preterito. Physica a dispositione interna presenti. Angelus enim cognoscens dispositionem intus Theologi etiam dormientis, videbit differentiam physicam illius a non theologo, et inter theologos opiniones discordantes: quia aliqua est qualitas physica intrinseca non vitalis, a qua denotetur quis sciens, et affirmans veritatem aliquam: non ergo novum non asserere illam esse qualitatem intrinsecam physicam, qua denominantur amantes honeste ... non vitalis actio.

Dices 1°: hanc qualitatem permanentem esse speciem obiecti cogniti. Resp. non esse solam speciem obiecti, quia inter speciem habet sufficientem passu, et dissensum veritatem probabilem, qui tamen elicuit assensum, dicit etiam transacto actu in illo esse opinionem affirmativam, et resolvere naturam: non ergo sola species, ... species sola foret, ... a ffirmare, et negare, ... species assensum passu atque dissensum.

Dices 2°: esse species ipsius cognitionis preteritum. Resp. duobus. 1° ergo ... quia denotat affirmantem ... dispositi ... transacto assensu vitali, non esse solam speciem ... assensus probabilis preteriti, ... affirmavit ... refractet opinionem illam ... vitalis ... inter ... et ... manet adhuc ... dissentio ... manet ... ... actu vitali ... severan- ...

[illegible]

assensu, alterum actualem per actum elicitum vitalem, aliud habitualem per habitum. Per tamen per affirmationem non vitalem equivalentem vitali, adhuc non probavi.

Dico secundum: Licet ex hactenus dictis, quae investigamus, non esse omnino habitum quia habitus habitualis nihil aliud est quam probabilis opinionis, quae species replicata dicitur. Species autem ut probavi nequit esse sufficiens qualitas, ut dicat potius affirmare, quam negare veritatem probabilem. Probatur: quia si quis haberet intensissimum habitum assentiendi dictioni per solum assensum aquisitum per innumeros assensus, et retractaret eiusdem opinionem per unicum dissensum, non tolleret intensum habitum sed adhuc post retractationem maneret: nihilominus non maneret assentiens dictioni, imo post transactum dissensum posteriorem retractationem assensus prioris maneret adhuc in ... dissentiens: ergo ... sufficiens ad denominandum hunc hominem assentientem dictioni permanenter, non est solus habitus aquisitus ex assensu. Siquidem permaneret habitus aquisitus ex assensu, dum in eo ... manente dissensu. Dico secundo: In habitu esse duo: ... alium, quo concurrit cum potentia ad actum novum producendum, alium quo conservat actum preteritum: assero ... habitum aquisitum, non quatenus ... adiuvat potentiam, est persistentia actus preteriti, sed quatenus est equivalenter actum preteritum. Unde concludo intentum propositum sufficiere esse aliquam qualitatem non vitalem, qua dicatur voluntas transacto ... actu vitali, quem tenet amare ... habitum, ut est qualitas prius activa amoris vitalis.

Inter contra ... possumus ... ista, quae ... defendit ... ist. 27. c. ... habitum aquisitum ... vitalis, ... vitalis ...

... de ... in ...

adactum et ... eiusdem ...

Assero ... quod ... honesto ... vitali ...

... manentem ... vitali ...

Probationes verae nostrae sententiae.

1.a desumitur ex illo celebri textu D. Dionisii, quem post D. Thomam recentes Theologi probare student gratiam esse qualitatem permanentem. Ait lib. 2. de Ecclesiast. Hierar. ✝ Sacratissima et ineffabilis operatio, qua Deus in nobis status efficitur. (Ubi notare opportet hunc locum induci à praedictis Authoribus, ut probent Iustitiam esse qualitatem permanentem et non operationem, et in hunc finem expendunt verbum illud status, quod significat entitatem permanentem. Sed profecto clarius insinuat actum transeuntem vox illa operatio, qua expressit ubi Dionisius, quam vox status permanentem qualitatem: at utraque vox operatio, status, nonnisi ex nostro sensu congrue potest explicari, cum enim Iustitia sanctificans operatio ipsa, volatilis esse non transiens, sed permanens, non in se ipsa, sed in sequiventi voce, in qua sit permanente, qua sine actu vere afficit volas ad honestum omne aut bonum affectum, cum permanens sit, convenientissime dicitur status atque.

2.a desumitur ex D. Thoma [illegible] q. 27 de verit. art. 2. ubi [illegible] ad 7. [illegible] Dionisii gratiam esse [illegible] speciem qualitatis quamvis non proprie possit dici [illegible] quia non [illegible] ordinatur ad actum, sed ad quandam [illegible] spiritualitate quod [illegible] facere. Unde [illegible] in signiorem [illegible] gratia in esse [illegible] operandi [illegible] essendi.
[illegible] homo [illegible]
[illegible]

adversus omne inhonestum. Quod si alias Exant a nobis assumpto; infferri sanctam nrā esse manentem esse actum vitalem: nam sanctas manens é actus vitalis. Ideo n inferri, nam sanctas ē. ut vitalis participat ē sanctam nrā actualem transeuntem, nam in nobis omnis actus vitalis é transiens; sanctas verò ē. ut manens, participat ē qualitatem non vitalem.

4º pº arguitur theologice: In sacra Scriptura frequenter esse dilectio, et charitas é gratia, et dicit gratia sanctificans: 2º illud Joann. qui manet in charitate in Deo manet et Deus in eo: itaque gratia qua Deus in nobis manet, et nos in Deo, sine dubio é gratia sanctificans: ergo gratia sanctificans é dilectio, et charitas gratia Dei: Unde breviss. Augustinus dixit lib. 15 de Trin. solam charitatem dividere filios Regni a filiis perditionis, hoc é Iustos ab iniustis. Unde mihi certum é gratiam sanctificantem esse charitatem sive dilectionem nrā gratia Dei aliquam: non propterea dico quamlibet dilectionem Dei esse gratiam sanctificantem, quaecumque illa sit esse dilectionem gratia Dei habitualem, aliquam assumo ex mente theologorum, et expresse tradditur a D. Thoma. Scilicet gratiam sanctificantem non esse charitatem illam habitualem quae é habitus operationis vitalis Dei: Nunc sic arguo: gratia permanenter sanctificans é dilectio nrā gratia Dei, non dilectio vitalis, ut ppt, non é dilectio habitualis, hoc é habitus operationis dilectionis Dei: ergo é dilectio alia Dei habitualis quae, licet non sit proprie habitus, ... tradditur ... D. Thom. é ... dilectio manens, qua permanenter afficimur ... ... peccato, ... é ... manens ... affectivus ... vitalis ... omnibus ... ocurrunt quae ... non ...

Ari...

touon

...

... ... nos ...

ex Tridentino Sess. 6. cap. 7. ubi docet iustificationem non esse solam peccatorum remissionem, sed renovationem, et sanctificationem interioris hominis per voluntariam susceptionem gratiae et donorum: quo iustificatus homo fit interius renovatus et sanctificatus, atque voluntarie gratia ab ipso recepta, et dono Deo ei infusa, quae omnia, et ferè singula verba plane indicant gratiam physicam, physice productam, physice receptam, et intrinsece inhaerentem. Praeterea ibidem Concilium docet causam iustificationis esse iustitiam Dei, non illam qua ipse Deus iustus est, sed aliam, qua nos iustos facit, et hanc iustitiam, qua Deus nos iustos facit, docet a Deo nobis donari, ut interius renovemur, tandem addit, ita nobis donari hanc iustitiam, ut non modo reputemur iusti, sed verè simus iusti, iustitiam in nobis recipientes: quae iustitia physice nobis inhaeret, et non moraliter tantum; nam moraliter inhaerens iustitia est illa, quae licet verè nostra non sit, reputatur nostra: at Concilium docet iustitiam, qua sanctificamur, non ideo esse nostram, quia reputatur nostra, sed quia verè est nostra, et per illam verè iusti sumus, quod est [illegible]. Unde verba Concilii hunc sensum apertissime reddunt, quia videlicet a Deo donatur, non moraliter tantum sumus iusti, sed physice.

Rationem nostrae nullam invenio ad [illegible] hanc veritatem, imo infirmas rejectionis [illegible] quibus utuntur Theologi. Probatur [illegible] praesertim quod peccator in [illegible] penitus [illegible] post [illegible] est iustus. [illegible] : [illegible] [illegible] requirit iniusta [illegible], nisi [illegible] quod [illegible] de iniusto iustus, recipit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iniusta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] scilicet peccati [illegible] [illegible] peccati [illegible] [illegible] [illegible] de iniusto [illegible] [illegible] ad iustitiam [illegible] quo [illegible] [illegible] moraliter [illegible] [illegible] iusta moraliter [illegible] physice [illegible]. Verè enim [illegible] Calvini verificatur quod homo [illegible] [illegible] peccati [illegible] iniustus [illegible] remissio peccati [illegible] imputatione iustitiae [illegible] [illegible] physice [illegible] physice [illegible].

[illegible] iustus, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

digno, nisi gratia aliquid formaliter sibi inhaerens. Ad secundum nego ... Iustitiae iudicem ... gratia reddenda. Adde nego argumentum ... praemii ... revelatis, est incertum. Vera est minor: at illius veras solum ... nobis innotescit ... unum recipere salutem ... probat: peccator non est acceptatus ad beatitudinem: iustus est acceptatus: sed acceptatio iusti non est praecise Deum velle illi dare hic, et nunc beatitudinem: ergo est illum velle dispositionem aliquam intrinsecam nunc, secundum quam nunc sit dignus praemio. Et hoc est incertum, argumentum: concedit adversarius ... in nobis ... eam dispositionem, qua iustus est dignus praemio esse physice inhaerentem qualitatem, contendit ... solum esse iustitiam Christi moraliter in iusto derivatam, qua iusta membra Christi, et ... dignum securitate propter iustitiam capitis.

Sectio 2a.

An possibile sit per extrinsecam gratiam hominem reddi gratum Deo, iustum, et aeternae vitae ... ?

Esse Deo gratum duplicem accipere ... nil aliud sit, qu... Deo amari ... hanc esse denominationem extrinsecam ab actu ... amoris ... visi, et ... extrinsece ... assumpti ... gratum pro dignitate ... licet ... quia dignus sit ... ita ... dictas ... reddi dignum ... amicum Christi ... qua dis... ... dignum ... inquio ... gratia physice inhaerens ... iustificante gratia physice ... moraliter ...

[illegible]

quia frequentissime, quod bona Patris, et merita moralia censeantur esse filij, et amentur in filio prudentissime propter bonitatem Patris, et membrum morale fiat rationabiliter amabile a bonitate capitis moralis. Sicut non repugnat, quod malitia Patris censeatur esse moraliter propria filij, et reddat filium dignum prudentissimo odio; ut patet in peccato Adami inficiente moraliter posteros, nam peccatum originale, quo vere peccatores, et Deo odibiles nascimur, nihil est aliud quam sic probabile, quam ipsum Adami peccatum in filios transfusum: ergo a fortiori bona supernalis capitis moralis, erit sufficiens reddere membra Deo chara, dignaque dilectione.

Dices 1° cum Patre Arriaga disp. 44 de Iustificatione. A peccato Adami posse posteros maculari; non tamen subditum posse ex gratia a forma aliena. Ratio: quia effectus formalis peccati sumitur ab operatione libera peccantis; cum autem transferri possint voluntates omnes posterorum in voluntatem Patris, et operatio libera mala Adami Patris, censentur male operari voluntates illorum filiorum omnium, quae moraliter erant eadem voluntas Adami. Sed in gratia gratum faciente, hoc non habet, quia cum effectus formalis sancti non proveniat ab operatione libera, sed ... quod non habet locum ea transfusio voluntatis in alienam voluntatem ... reddi sancti, et grati. Video enim ...

... grati, idest scilicet a ... quod offerat ad intentum ... voluntates alienae ... erunt eadem ... voluntatem ... gratia insignita.

... in sua formali ... inhaerente ... Deus possit ... ut sit ...

ordinis: si impossibile indigere hoc predicato non gratificatur ille, nec sine gratia inhaerente: ergo etc.

Haec argumenta nihil nos laedunt. Concedimus modum illum, quo gratificaretur Deo subiectum extrinsece, moraliter fore solum imputatum, specie et genere diversum ab eo effectu formali, qui de facto praestatur per intrinsecam formam, idque tamen suadet argumentum cum suis rationibus, nihilominus contendimus ab extrinseca physice forma, et tamen moraliter intrinseca, posse accipere subiectum effectum formalem gratificandi, distinctum specie, imo et generis. Ad argumentum dicimus, quod non posse fieri effectus formalis absente omni forma, at si loco unius substituatur alia poterit dari effectus formalis. Ad 1am confirmationem dicimus, quod sine gratia intrinseca non esset subiectum intrinsece physice bene dispositum ad tractandum rationabiliter amorem; at posse subiectum reddi dignum rationabili amore quamvis non sit intrinsece physice bene dispositum, si tamen sit intrinsece moraliter dignum rationabili amore. Ad 2am dicimus repugnare esse clarum, quod denominatio intrinseca fiat per formam extrinsecam, nullum vero esse repugnans, quod denominatio extrinseca fiat per formam extrinsecam; in eo autem casu denominatio grati fieret extrinseca physice, ut potest convenienter a forma physice extra. Ad ultimam dicimus, non omnem gratiam [illegible] subiectum [illegible] sicque intra [illegible].

Assertio 2a: [illegible]

imputatum subiectum reddit [illegible]

de iustitia actuali [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] obedientes [illegible] posteri

omnes [illegible] obedientes [illegible]

[illegible] iustitia actualis [illegible]

imputari [illegible]

[illegible]

[illegible]

apparet, l. Levis umbra discriminis. Item homo extra suam vlate poe se constituere debitorem hereditatis, et alij constituere creditorem facta accep-tatio l. ex pacto, cur Deus non poterit pactum cum hoie celebrare, quo se obliget, et statuat saltem ex fidelitate, debitorem, et homines creditores sui hereditatis adeunda. Hoc argum infra urgebimus agentes de adoptione.

Sectio 3a

An Iustificemur dono intrinseco spirituali?

Non disputo in presenti, an solus habitus noster iustificet, hoc est, an ita habitus sit de facto gratia nostra iustificationis, ut nulla operatione nostra sit etiam fro sufficiens iustificationis, infra enim hanc examino difficultatem actu dilectionis Dei. Solum disputo: An de facto detur forma habitualis nos iustificans? In quo puncto est contra communem opinionem Theologorum, quorum de fide plures existimant (Vega Belarm. Valent. et alij apud P. Suarez t. 3. de gra lib. 6. nos de facto qualitate permanenti iustificari. Et ex Trident. sess. 5. can. 5. [illegible] in Baptismo conferri gratia, qua tollit peccatum; atqui confert operatio: [illegible], quae sit donum aliquod permanens, ergo quidquid arguunt, si de parvulis [illegible] Baptismus [illegible] evidens. [illegible] eadem gratia confertur [illegible] et adultis, etiam hos qualitate [illegible] permanenti [illegible] est.

[illegible] ubi docet eos, qui ad sacramenta [illegible] iustificari: sic atque [illegible]

[illegible]

aquisiti. Atqui sanctificans non immediate operiva actuum virtutis; nec coadiuvat in genere effectivo poa vitalis ad actus supernales: ergo non est prior hitus.

Maior est dechristianus, et sic comm. hitus aquisitus non tam illi dubitarint, an concurrant effective cum poa vitali, et Scotus nativus parum problematice defendat in 3. dist. 17 q. 2. et 3. ubi etiam de infusis loqui videtur. nihilominus, quod attinet ad hitus infussos, apud me nulla esse poe dubio quin coadiuvent poam vitalem effective, nam in hoc genere supplent insolitam poam nat. vitalem, non enim hec sola poe aquate in actus supernales, imo in hunc unice finem infundunt hitus supernales, ut poa sic se insufficiens (vires habeant intras supernales, et sufficientes, pactibus eiusdem).

Hanc opinionem L. Illustrissimi Segobiensis Araujo libet appendere: ad q. 110 huius 1.2. art. 4. sic inquit: dubitabis an assertio iustificationem nisi fieri per dona habitualia, hoc est, permanentia, et negans in illis veram rationem hitus sit digna aliqua censura? Et ait non esse aliqui hereticismi, quia hoc est negotium pure metaphysicum ac proinde incapax censure theologice ... melius ... temeritatis incurrere, quia sic vera ... abstracte considerata sit ma... metaphi... quia sit iustificatio ... theologia ... Theologorum sine nota temeri... hanc censuram predictus author, quia ... duabus premissis ... lumine ... Supremo ... Omnis ... cidens ... manens ... qua est qualitas permanens ... hitus ...

... Tridentinum ... nos iusti ... ens ... ... theologia ... ... esse ... ... predictis ...

Autrior esse veritas ... entiv. notus nat. tum. 2o quia D. Thome precitata solutio expressè docet, q̃ eius esse accidens, quoddam tum non ... sit reperiet in ijs oibus, quæ nostri dicere Phisici. Idq̃ propter dixit Angelicus Magister, quia cum Icessisset gratiam pertinere ad 1am speciem qualitatis, navit hoc esse hitus, cum hoc Phus. in 1a specie qualitatis hitus collocaverit: go ... mente D. Thome, quamvis ... physica probaret oem modum manerg accidentaly fra esse qualitatem, et omnes qualitatis eiusdem esse hitus, adhuc esset ... grg sanctificans esse hitus, quamvis fieret ... manent inhern subto.

Sectio 4a.

An gratia sanctificans sit realiter, aut formaliter charitatis habitus?

Proponit sa affirmans. Hanc tenent Scotisti omnes cu suo Magistro in 2o dist. 27. et dist. 26. Durand. in 2o dist. 26 ... in Trident. et alii innumeri, contra Velarm. Lib. ... dist. 21 de actibus supernalibus ... Merah. 2. t. ... ex Trident. Sess. 6 ... sub- ... dum ...

[illegible]

Sumit 1º pro amore, quo alicui [illegible] 2º pro dono ipso facto ex tali amore, ita donum perfectum habeat Charitas, quam gratiam proximum dicimus, vocatur etiam Charitas. In eodem sensu accipitur a Paulo quod dicebat: Videte qualem charitatem dedit nobis Pater, ut Filii Dei nominaremur, et sumus. Ubi sine dubio Filius naturalis Patris ad nos missus, Charitas vocatur nobis datus, non quia ipse sit Charitas, sed quia ex nimia charitate, qua Deus dilexit nos, Filium suum Unigenitum nobis dedit. Adde quod nomen Charitas, graece idem significat, ac latinis gratia. Deo 2º: gratiam esse Charitatem Dei diffusam in cordibus nostris, quia est radicaliter Charitas, et caeterae virtutes [illegible] aliorum [illegible]. Deo 3º: gratiam esse Charitatem, quia est affectus [illegible] manens voluntatis ad summum bonum [illegible], ut infra explavimus. Ad 2um testimonium Concilii dicimus eo non definiri, quod praedictis habitibus [illegible] iustificemur, sed quod eos habitus in iustificatione accipiamus, alias argumentum non probaret solum idem gratiam et Charitatem, sed gratiam nihil aliud esse, quam [illegible] habitus. Unde in textu non est [illegible] Concilio [illegible] mentionem gratiae.

3º pro [illegible]: omnes effectus [illegible] gratiae facientis sunt [illegible] expellere peccatum a subiecto [illegible] [illegible] [illegible] aeternum [illegible] Deo unit [illegible] [illegible] [illegible] legi. Et singulis bonis operibus [illegible] [illegible] [illegible] effectus tribuuntur a [illegible] [illegible] [illegible] Charitati: [illegible] [illegible] [illegible] Omnibus [illegible] [illegible] Lib. 1. de [illegible]

de rxa virk operiva dilechonis. Dico: nec de finali nec de radico charite, predicta testim. loqui. S. de charite finali affectiva, et unita volantis ad summum et increatum bonum, qualis charitas actualis, et ille paulvens, que e gra sanctifans.

Resp. 4o: Si aliquieret gra et charitas possent separari, da hoem cum gra, et sine charite: rogo: salvaret ne, anne? Dico hoem illum hiberi dignitatem ad vitam gra, et ius heredis, consequenter salvandum fore, quia ius heredis proprium ad gloriam, et ad illam dignitatem, e sola gra, hiberi autem operativam charitatis, nec ius heredis, nec acceptabilitatem para sibi ad regnum eternum vitae: S. fortassis obicies, D. Paulus dicentis sine charite nihil prodesse. Dico loqui de charite affectiva, non vero de pure operativa. Aliter de eadem charite affectiva, e co manenti loquitur August. dum docuit solam dilectionem dividere inter filios regni et filios perditionis. Si aut poneret homo cum solam charite operiva sine gra: assero tunc n hiberi ius heredis ad gloriam.

Sectio 5a.

... a effrans ra... m distiong grat... ... ...

... ...re Angelic...
... ...e Lib. ...
... ...
... ...

cap. 30 aiente in Iusti: oes infundi nobis grã et charit. In ijs aut testimonijs expenditur copula illa et, quæ fere sempr iungit diversa, alias foret inanis repetitio verbor, ut docent Barbosa et Lossonius in legem 59 de Iust. et Iure, et plerique alij Iuris interpretes. Ex parte ṅ et ṅ semper iungere dista realiter, ponitur quandoque inter dista formaliter, et ne longe abeamus, pt ex eadem Sess. 6. Concil. c. 6. ubi ait Iustificatiōem esse renovationem, et sanctificatiōem interioris hoïs. Rogo nunc: quare renovatio interior hoïs, sit dista realiter à Iustificatiōe? non arbitror. dices, distã esse gram, qua renovat homo interius, à gra qua sanctificat, non verò parla et iungens gram, et charit arguit distinctionem realem inter utramque graam.

2.º arguitur: quælibet pta operativa supponit necessario distam sibi proportionatam, et internam in subto, a qua oritur. Ratio huius ppis est, quia esse supponitur ad operari. Ratio alia eiusdem ppis est inductio, quæ fit tum in naturalibus, nam potentiæ vitales naturales præsupponunt aiam, tum in moralibus, nam habitus operativi [illegible] est disp. [illegible] adoptiui, hoc est, ne substalis in [illegible] adoptiui actus ipsius consone [illegible] in supnalib.
virtutis infusæ operativæ, [illegible]
rialis sibi proportionatæ, hoc [illegible]
quin na [illegible] participa[illegible]

Ideo argu[illegible]
inquit supnali[illegible]
ne sibi proportiona[illegible]
omnino. [illegible]
esse sub[illegible] proportiona [illegible]
[illegible]

aa hoie x° pro hoc Doctores frequenter admittentes prioritate soli, rone inter Iosephus ra. tantum demonstratos.

3° arguit: gra e radix chrtatis, tharitatis: go disgiuit a charite. Respondeo resolutive 1°: gra e tuis immate dilectionis Dei qua Deus nos diligit. ex hoc solutionis sic infra efficit argutatio: dilectio Dei gang e prior dilectione nra qua Deus: go tuis illius dilectionis qua Deus diligit nos e prior dilectione nra, qua scilicet nos diligimus Deum: go gra e prior illa dilectione, quam diligimus Deum: sed dilectio quam diligimus Deum e charitas: go gra e prior charite.

Respondeo 1°: nando ans: Ad probationem dico nomine dilectionis Dei gang hic e pro tro gra sanctificans, poe hic e immate tuis alia dona supernalia. 2° dico arguto solum probari gratia sanctificantis esse priorem dilectione nra actuali qua Deum diligimus, minime aut probari esse priorem dilectione nra habituali: nos ppo illa ipsa Deus diligit nos, quatenus diligamus Deum, sicut quod aliis tals dicit: Dei dilectio gang e causa cur nos [illegible] [illegible] docuit. Ideo dilectio actuali qua diligimus Deum [illegible] [illegible] quod charitas habitualis esse [illegible] [illegible] efficitur. 3° respondeo: [illegible] [illegible] continuo Dei dilectio activa [illegible] [illegible] charitas habitualis [illegible] [illegible] [illegible] intra [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nra [illegible] [illegible] [illegible] ... qua [illegible] charitas habitualis [illegible] sanctificans [illegible] Deus diligat prius quam nos diligamus, nam [illegible] [illegible] possimus diligere.

[illegible] [illegible] illud ansis:

[illegible] [illegible] in fine [illegible] [illegible] [illegible] gratias, ait [illegible] [illegible] supponunt nos [illegible] tali [illegible] charitas [illegible] supernali [illegible] [illegible] charitas necessario [illegible] [illegible] hoc [illegible] [illegible] charitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

finis supernalis. 3º ratio q.d inclin.e supernalis in fin.em supernal.em potius debet proportionari q.m tali fini impro portiatus: huc transfer quae diximus inter solvendum 2.m argum.

3º pr. illud ans, q.d scilicet gra sit radix charitatis siliatis: amor increatus Dei, qui est impulsus, et inclinatio in bonum Dei, supplet in Deo vicitur nos Dei: go. cum charitas nobis infusa quaedam sit inclinatio in bonum Dei et particip.o Dei amoris increati, debet surgere in nobis, et secundum rem nos Dei participatus a qua talis potiat. Confer 2º: bonus inferendum fuisse ex medio assumpto charitatis identificari cum gra: nos cum charitas nra sit particip.o amoris Dei identificat. cum na Dei, et gra sit particip.o nae Dei identificati cum amore, potius inferendum fuit charit. et nos participantes, identificari inter se, quod disqui. cum participata na et charitas identificet. 2º ratio, q.d amor increatus Dei, quasi seipsum n supplit nos Dei a qua vilis potiat, Ex dicta in ma de vdiate.

Sectio 6.a

expenduntur [illegible] eadem opinione

et refferit [illegible]

[illegible]

distinguntur a [illegible] ex [illegible]

Sic de gra sanctificante [illegible]

isto aliquid [illegible]

[illegible]

de facto dat. Pro hac 2o. quia si ponat gra distas a Charite ex eo quod melius edit hono in genere supernali et participone Dei, in re quae debet esse propria gratiae substantis habitualiter. 2o quia si ponat gra distata a Charite, ordo supernalis aequabit ordini inferiori nali, nam in ordine nali semper dat quoddam prium radicale primum, a quo oritur omnis virtus operativa, quod autem prium hoc remotum et radicale in genere supernali nequeat esse Charitas exceptis: quia Charitas e vis volitiva, et Fides facultas intellectiva in genere supernali: ergo nequit Charitas esse prium Fidei, numquam enim facultas volitiva e prior intellectiva, nam sicut operatio ipsa amandi est posterior operatione intelligendi, ita et vis amandi debet esse posterior vi intelligendi. Ecce quomodo Charitas nequeat esse prium radicale Fidei, et aliorum habituum pertinentium ad illum.

Tota haec sententia e aerea, et Imaginaria, innitens apprehensioni gratuitae, quae supponit gratiam essentiam in genere supernali, et prium radicale omnium virtutum infusarum, quod quidem si neget, totus iste discursus corruit. Praeterea possibilis est gratia, quae non sit prium radicale omnis habitus infusi, quo excogitato ergo dabitur Charitas non sit prium radicale omnis virtutis operativae [illegible] excludit a [illegible] gratia habitualis. Infra vero non ea [illegible] genere propria habitualis [illegible] explet ipsa essentiam in ordine supernali, quia revera non [illegible] sicut natura Dei non e radix [illegible] ita non magis explabitur, quamvis gratia sit participatio Dei naturae non e radix habitus infusorum. 3o dico, non esse necessarium quod ordo rerum superiorum [illegible] inferiori ordini nalium. 4o dico necessarium quod virtutem volitivam posteriorem sit vir intellectiva, quamvis ratio sit volitionem esse posteriorem intellectione distinctam.

[illegible] brevior recensenda e opinio [illegible] posuisse utramque opinionem et [illegible] [illegible] exponitur nulla expediunt opinion [illegible] tamen [illegible] quamvis tantum [illegible] Patrum doctrinam quod circa [illegible] [illegible] opinari [illegible] Charitas [illegible] [illegible] ut vere sit [illegible] [illegible] in modum [illegible] [illegible] quas [illegible]

qui enim scripta charitati tribuat, eaque ... tribuit gre, et Concilium ... chō si Istiamq diversus sit charitas ab Sibi gra, nare n̄ debemus hic charitas exse solo posse ... Bis Lusq. Charitas, et amicus Dei. Hec Vasquez, quem sequitur P. Torres 2a 2æ disp. 72. Hanc Vasquez doctrinam aliqui Salmanticenses impugnarunt, quos tacito noie refert, et repellit P. Ripald. disp. ult. de gra sect. 3. Et merito, nam ... qa Vasquez producunt nullius e roboris. Videatur predictus Author. Nos qd in precitata ... displiceat sect. prox. indicamus.

Sectio 7a

duplex conclussio vere sententiæ

Dico 1o: gra sanctificans e essaliter charitas formalis affectiva. ... loquitur de gra put e Iustitia habit. ... Iustitia et sanctitas permanens e affectiva aquatio cum omni regula precipiente honesti: ergo e aquatio cum dictamine sive regula precipiente amoris summi, et increati boni. ... hec ... formas ... dictamine requirit n̄ ec aliquis ... creat. sive vitalis, et actualis ... [illegible]

... licuimus disp. precenti a... [illegible]

dens ... formas cum d... [illegible]

Sunc assum ad... [illegible] ... in qui... vitalis o actualis ... [illegible]

Sibi gra appellam ... permanens in ... [illegible] ... charitas manens cum omni ... regula ... e vinculum ... [illegible]

... habitualis e vere effectiva ad omne honestum ... [illegible] ... affectiva ... amicabilis ... summo ... bono ... inter ... honestas ... [illegible] ... Deo, habitualis, in quo ... [illegible] ... proximo ... [illegible]

... Dico 2o ... habitus productivus charitatis, n̄ qua ... [illegible] ... charitas ... sanctificans ... [illegible] ... Vasquez ... [illegible] ... habitus ... charitatis productiva ... [illegible] ... Sermone ... Scholasticos ... [illegible] ... Cardinales ... amor ... [illegible] ... Dei ... gratia ... [illegible]

e certa: Loquimur enim de habitu infusso Theologico Charitatis, qui ideo infunditur, ut illi conferat intras et proportionatas vires ad amorem Dei supernaturalem. Minor vero probatur: quia intelligibile est, quod subjectum reddatur dignum Dei amicitia, dignum hereditate, et adoptione Dei Patris, dignum omnibus Dei liberalitatis divitiis per hoc praecisse, quod sit physice potens amare Deum quamvis nunquam amaverit. Sicut est probatum intelligibile quod sit immune ab omni ruga honesti per hoc praecisse, quod possit Deum amare.

Enimvero, quia tantae dispexerit excellentias istas omnes, quas tribuunt Scriptura, et Concilia et Patres gratiae justificanti, ex apprehensione sola taxari manifeste deprehendet eas non convenire Charitati habituali operativae quae frequenter praecisse tali. Gratia est dignitatis eiusdem, ut faciat nos in Dei consortium admitti, est quoddam Deitatis participium, reddit nos acceptos, dignos que acceptari ad summum omnium Divinorum donorum consortium. Per hanc renascimur, regeneramur que et adoptamur in Dei filios, per hanc heredes creamur aeternae beatitudinis, per hanc in Deo manemus, et Deus in nobis manet, per hanc Spiritus Sanctus diffunditur in cordibus nostris, nec solum dona ipsius sed ipse nobis [illegible]

Quis ergo haec audiens credat ea omnia clarioribus verbis dicta, et [illegible] [illegible] Deum amare? quis credat [illegible] [illegible] [illegible] ipsa efficiamur [illegible] [illegible] aliud quoque [illegible] diligere? certe non potero adduci, ut id credam [illegible] [illegible] praecisse [illegible] diuturnaque gratia sanctificans.

[illegible] mihi [illegible] dicente [illegible] sanctificante nec [illegible] Deo [illegible] nos facit [illegible] [illegible] [illegible] Charitas [illegible] Deus nos facit [illegible] nos [illegible] non reddamur [illegible] diligere [illegible] nos sanctificante [illegible] [illegible] [illegible] amando Deum. Unde gratia [illegible] [illegible] dicens [illegible] Augustinus [illegible] nos efficit Dei [illegible] [illegible]

Deum permanenter, et adherere summo bono per actum non vitalem, qui in ordine ad coniungendum affective voluntatem cum Deo, equivaleat dilectioni vitali.

Quod ut melius percipias, notare debes habitus supernales virtutum infusarum, scilicet fidei, spei, et charitatis, in eo inter alia differre ab aquisitis, quod hi conferunt inclinationem, et propensionem per modum actus primi per vitali, quo demum illos dicitur ad actus similes illis, a quibus ipsi habitus geniti fuerunt. At vero habitus infusi nullo conferunt per vitali inclinationem et proclivitatem ad actus supernales, pro quibus infunduntur. Hec doctrina est à P. Vasquez 1.2 disp. 83. Joann. H. 1a 2e disp. 6. Caiet. 2a 2e q. 23 et experientia constat, nam qui peccat, non subito aquirit facilitatem circa opera virtutis; sed eandem difficultatem retinet circa opera honesta, et eandem proclivitatem in opera vitiosa, quam habebat ante iustificationem. Conferunt ergo habitus infusi per se virtutem voluntati ad actus supernales. Hinc arguitur: esse deificum, filium Dei, heredem etc. non est per se formaliter posse Deum amare: ergo formalis ratio deificationis non est per se formaliter forma huius ultima.

Sectio 8a

Ultima Conc[illegible]

Neo [illegible]

cum operativa dilectione [illegible] nans [illegible]

est forma [illegible] [illegible] actu sed vero [illegible]

adeant illos [illegible] ergo hec actuenda est [illegible]

ad l.p. [illegible] tanta terminorum [illegible] gra [illegible] charitas, non

sufficienter [illegible] [illegible] nobis gratia [illegible] charitas [illegible]

[illegible] actores [illegible] [illegible] nobis [illegible]

[illegible] non reddit nos Deus [illegible]

[illegible] aut a parte [illegible] operare nos [illegible] quadrat homo diligere

[illegible] omnis enim homo esset [illegible] dilectio boni, et mali [illegible]

[illegible] dilectio boni et mali: ergo [illegible] dispenat [illegible]

[illegible] nos dilectores Dei [illegible] quod Deus [illegible]

[illegible] supernales [illegible] boni, non est [illegible] ut Deus

[illegible] efficere nos dilectores boni [illegible] naturales [illegible]

diligendi malu n'e suffiens titulg, ut dicat Deg efficere nos dilectores spiritali: si go gra debet ee ita suffiens ut dicamur dilectores Dei, et sicut suffiens titulg, ut illa ndois à Deo infussa dicam vere fieri à Deo dilectores Dei, alio mod prestantiori efficit nos dilectores, quam præcedisse efficiendo vires diligendi.

2a pars illigantis pr: Hius differunt ex obo, et muneris gra, et Charitas operativa quo Charitas, et Spes: at propter differ obiecti et muneris, omnis Theologi concedit distinct ralis inter Charit et Spes, go a fortiori eadistio collocanda e inter gram et charit. Minor e certa et maior pr: Spes, et Charitas hent unu Deu pro obto, nihilomin, quia una respicit Deu, ut inse bonu, alla ut bonu nobi, ex hac diversite colligit etiã disto ralis Titulg. At gra santificans hēt pro obto omne bonu honestu, ut probavim, disp. 2. Præterea non respicit obu honestu ut g sequindg actu disto, et à seg ducto, sed ipsa e pscutio omnis honesti. Præterea ipsa e obu allectivu D. Iosaia Charitas vero soly ... diligendi Deu: go si sparent munera, et obta pre ... differe gra ab Charite quaz Charitas ab Spe.

...is: nulla alia virtu e gra ... quia nulla e ro, ... poti... ...diter affert, de inseparab... ...virtus morales ...

[illegible]

persuadeant Charit. ee sanctifant. gra. Et: no idipsy dicere di-
ci de Spe: Spes enj hitualis, p auctta Spei &c Dey, qui narrio
suppit Fidem. &: ida ostrichoritec. qua Charas: ngo Charas fe
rar ce Dey, ut inse bony, attingit doij cognibile nali lum, at cy
Spes ferat in Dey. ut supernalr hols bony, attingit Dey ea roe, quo
nequit attingi nali lumine, sed tamt lumine Fidei. Prpt amor
Spei e amor finis, ut finis, qui narrio. saltj implicite, & virtualiter
includit amorg mediory, cy aut hec media sint actus virtis, dubi-
tari non pôe, quin Spei actus imperare possit actus reliquary virtu
n' ex hoc capt prisse dices Spem esse hity, cui debeant, et fides, et
reliqui hitus infussi; nec ideo dices habit Spei ee radicy omniy hity
infusory, nec ideo dices Spem esse fram sanctifant; igo nec dicendy e
de Charitate.

Sectio 9a

An gratia distinguat à ternario [illegible] virtutis Theo[illegible]

Sunt qui [illegible]
Fidem, Spem, et Chari[illegible]
t ficent, qu[illegible]
doceit [illegible]
l. deore[illegible]
inter ca[illegible]
ee co[illegible]
[illegible]

[illegible] variam [illegible] tendant [illegible]
[illegible] Spiritual [illegible] deord [illegible]
[illegible] Spes [illegible]
[illegible] à ternario numero [illegible] Theologicary [illegible]
[illegible] Theologicis [illegible]
[illegible] speciales ad [illegible] operandy [illegible]
[illegible]

n̄ conveniunt proprie specialiter ab illis tribus virtutibus. Maior e mihi certa et supposita ex thesi de his: minor vero facile constat, nam gratiae sub Deo, et intrā acceptabile ad amicitiam ethicam, quae secum trahit omnium bonorum communicationem amico, et malorum ab amico perpessionem, n̄ potest consistere specialiter in eo proprissime quod scilicet subiectum habeat vires sufficientes credendi, sperandi et amandi, ut patet argumento desumpto ex humanis, quis enim Rex aestimavit sufficientem titulum, ut homines ignotos in suorum bonorum communicationem admittat et ut plurima ab illo perpetiat mala, quod scilicet homo ille in via ocurrens potest regi credere, ab eo sperare, ipsumque diligere? nullo effectu. Ergo nullus est dignus amicitia ethica Summa proprie per id, quod potest fidem, spem et dilectionem erga alium homines habere; cur dicemus dignum esse amicitia cum ethica qui potest credere Deo loquenti, ab eo sperare, ipsumque diligere?

Ratio praecedens ita e mihi efficax, ut ex iis innotescat, et omnem ar[illegible] formidinem excludat. Et quidem peto a te, quicumque oppositum opinaris, an aliquando te rapi senseris in alterius amicitiam a deo strictam ut omnia haec bona in illis infundere, et pro illo omnia perpeti ma[illegible]

[illegible] solo motivo ductus, quod ille potest te amare, quamvis [illegible] [illegible] proxime amoris, nullus n̄ [illegible] transit in [illegible] ista tota e potens gratiae exercere scilicet [illegible] amare, et te diligere. Ergo nec [illegible] proprie titulo, scilicet [illegible] in hominis amoris [illegible] amicitiam [illegible] exercitium [illegible] quae scilicet [illegible] amare, et credere [illegible]

[illegible] omnium virtutum [illegible] quo hec aequale collectio virtutum theo[illegible]

[illegible] hec [illegible] virtutes theologales [illegible] omnes virtutes infusas [illegible] debeat [illegible] anchfante [illegible] virtutibus moralibus [illegible]

[illegible] virtu[illegible]

spem, et charit. nig illa ruga, plura alia prescribit, que donant virtutes morales: ideo etiam illae virtutes natio petunt ad malum aquationem subiecti q. 1o virt. morali. Denique huc transferenda sunt ea, in quibus doctrina gratia sanctificans non est operativa. Sit 2a concl. virtutes predicti n. sunt realiter et idem cum gratia sanctificans. Hec conclusio et ijsdem argumentis quibus sect. prox. ante probatur, et aliqua, gratia non esse realiter idem q. charitate operativa, que repetenda in iudicio.

Disp.o 4a

An gratia Sanctificans sit natura in ordine supernali?

Sectio 1a

Discordantes opiniones Theologorum

1a Opinio afffirmat ... Ocham ...

... nali disp. v. 7. sect. 6. quas specialiter ... quia reliqui ... rem hanc supponunt ... disputant ... suffragio. ... ex ... imo ...

... esse ostendo ...

que tribu...

Deo ... grat...

... Oro...

... rite ...

quibus homo, et Justus, motus honestis scelere, ut amicus Dei [illegible] ex habeat amicum communioni propria, ut libere Dei actionibus suis reflexerit Patri, actionesque redire [illegible] posset. Etenim status supernaturalis in quem evehitur, et transfertur homo per gratiam, exigit peculiares actiones et facultates supernaturales proprias illius, sine quibus imperfectus, et otiosus existeret. Haec praecitatus Author: propter quae non dubitat temeritatis reos arguere, qui gratiam denegarent maximam naturae supernaturali.

2ª opinio est negativa: quam expresse tenent P. Conink q. 25 disp. 21. dub. 7. Probat: 1. gratia respectu virtutum dicitur se habere instar naturae, quia virtutes sustentat, sicut natura suas potentias: 2. quia per virtutes infusas operatur, sicut natura substantialis operatur per suas facultates vitales: neutrum horum dicitur posse, quia tamen gratia inhaereat immediate, neque est subjectum substantiale virtutum, quae inhaerent immediate potentiis; nec 2um dici potest, in eo enim dicendum est, quod gratia per virtutes credit, sperat, aut amat, sicut natura sub[illegible] [illegible] per suas potentias intelligit, amat etc.: quare de facto non solum non datur, sed [illegible]

[illegible] impossibilis gratia, cum virtutibus infusarum se habeat instar [illegible]

[illegible] ergo se habere instar naturae, quia

[illegible] non ponatur, ut recipiat [illegible] gratia [illegible] virtutes, sicut [illegible] naturae [illegible] supernaturale [illegible] facienda [illegible] Sine novo miraculo [illegible] clare [illegible] aut operari [illegible] operatio [illegible] existere [illegible]

[illegible]

[illegible]

sclary poary, nec permulas aliqr vi. sp. iquy ratio debet ocurrere immed. et pois ad actz vitales, quamvis poe valiter disquant oia. Hec oco abunde a nobis probata relinquit disp. 2.

Pono 2. gra n' recipere inse virtes infusas, necdy illz operant p ipsas, tamquq p instrum proxia onalia, dici graz operari quap ropi. operante fide, n dicit gra credere, sicut nec sperare dicit, aut amare, ay hitus spei, et charits se exercent. Hec oco sufficienter pz rois, quibz p'uinc siy pt tuet: Unde sit inferre legita illatie gra n' e mulaz ng substaly inhoc munere. q. silicet na, sit sy subj pavy, ornale, et sustentativy suary poary, nec etig inhoc, q. na substalis, oparat ad proxias poas, tamquq aa onalia, et ogenita, sive oiuncta instrum, quibz operantibz, etig na dicit operari. Hec vera s adeo nota e, ut etig admittat a P. Ripald.

Pono 3: virtes infusas n' ita naliter onecti cy gra sanctifante, ut naliter, et sine miraculo exere nequeant sine gra. oco pz ex fide, et quq fides, et spes manent [illegible] gra sanctifante, ideo etig potuisse [illegible] charit [illegible] e oiovera [illegible] si charas nil aliud e, quq [illegible] affectioni. Preterea [illegible] sine miraculo [illegible] sine virtibz [illegible] de facto exit [illegible] viatoribz sine lumine [illegible] et in beatis sine fide, et spe [illegible] exere sine miraculo, quare [illegible] inferre gran sanctifant n' p'nulesse substaz in ea [illegible] substa poe naliter exere sine suis [illegible] onect. [illegible] vari nisi miraculo posse.

Pono [illegible]

[illegible] sufficienter [illegible]

[illegible] gra nilraeil poe [illegible] exere [illegible]

[illegible]

et Spei: qd non est Sy ens in ordine et genere supernali. Ani suppit dis
qo pa bilior sa docente habitus fidei et Spei ante iustificas infundi;
qdo vdt homo adultus proprijs actibus fidei et Spei sese ad iustificas reci-
piendas disponit.

Pono 5o: Gratiae, ut gratia est, debito connaturalitatis moralis de-
bent habitus infusi, Dona Sancti Spiritus, auxilia supernalia, et reli-
qua omnia beneficia gratiae: haec positio communis est apud P. Ripald. sect.
precenti. Ultra rationem illius addo aliud ex meis proprijs: gratia, ut gratia, est qua-
lis affectiva Divinae complacentiae et amicitiae ethicae, quae movet ad sum-
mum bonorum concessionem; quatenus est gratia, ut connaturalis est ut in illa Deus
infundat ei thesauros omnes divitiarum supernalium: quod connaturalius
est, ut homini sic supernaliter decorato, et spiritaliter pulchrescenti
afferant a Deo habitus omnes infusi virtutum Theologicarum, et
moralium, Dona Sancti Spiritus, auxilia, et quaecunque alia gratiosa
beneficia.

Hinc infertur 1o: Cur lumen gloriae debeatur gratiae sancti-
ficanti, nihil [illegible] connaturaliter exat gra in hoc viatore sine lumine glo-
[illegible] gratiae [illegible] habitus in [illegible], quales sunt fidei habitus, et
[illegible] debitum [illegible], et exigentiae debere
gratiae [illegible] fides, [illegible] debito [illegible] exclusio luminis
[illegible] debent haec dona
[illegible] et lumen
[illegible] sine [illegible]
[illegible] debeant haec
[illegible] moralis [illegible] erat, q.
[illegible] alia dona [illegible] at plura
[illegible] exiure
[illegible] auxilia [illegible] habitus fidei [illegible]
[illegible] moralis [illegible]

[illegible]

[illegible]

sit nas ingenere supernali rei virtuti, Nu' atae e na ingenere nali rei su-
ary poary, debet gra ee 1a radix q hica hitui infusoru essaliter 1a; hoc e;
essaliter excludens aliud ligens ingenere supernali, debet Snaliter
pefixe omner hitus; sicut aia potij Suales, ita ut sine illis exere actus Smi-
raculo n posit; debixet respicere habitu infussos; tamqua Snalia instra
suary operoq; que ipsa moveret, et quibq operantibq ipsa diceret operari: at
hec ola n Sveniunt gre rei hitu infusory, ut pt ex ppbq precentibq: go pro-
vene na ingenere supernali: Maior pt: quia p illa prata Sthuit
subsita at inceng re suary poary.

Pt 2o: si hec ola demas gre sanctificanti, solu in illo
relinquit unu pratu, inquo posit emulari: scilicet q ipsi debeant
habitus infussi: at hoc pratu n suffit ut gra dicat nas ingenere su-
nali: go n e. Maior e certa, et minor pt: quia gla soly detur
Sgrituati, debent reliqui habitu, hoc autem iuxis geng ad nendos hitu
infussos non suffit, ut dicat na, hec enim sure exter Snalis expec-
paas: quia fortassis etiq spei debent reliqui habitu debitu [illegible]
moralis: cu enim pprlu sit spei tendere in fing ultime sic [illegible] oms
debent [illegible] dubio omnia media [illegible] naales quales sunt [illegible]
virtus, et Ssequenter [illegible] ut por quirdborant [illegible] ad
ponenda media [illegible] beatitudinis: [illegible]
esse, [illegible]
finendi [illegible]
sicut alia e [illegible]
nalitati [illegible]
subi [illegible] debe [illegible]

[illegible]

naturę et n̄re: exigere enim aliud non est proprium et speciale requisitum: ultima dispositio exigit... accidens exigit subiectum quamvis... concessionem. Addo etiam fortassis charitas exigit gratiam et reliquae virtutes ergo et omnis natura exigit suas proprietates. Nec tamen quod est exigere aliud communicare esse naturae et non naturae: ergo licet gratia exigat virtutes non ex proprio titulo potest esse dicenda... quamvis non natura. Quod autem addit scilicet gratiae deberi virtutes tamquam radici primariae iam impugnavimus.

Dico 2°: quamvis gratia sanctificans esset radix physica omnium habituum supernaturalium, et consequenter quamvis esset natura... ad instar naturae se haberet in linea supernaturali, non ex proprio titulo conceptui sufficienter conveniret inesse gratiae sanctificantis. Conceptus hic firmatur manifeste ex superioribus praesertim disputatione et 2. in quibus ostendimus conceptum adaequatum gratiae ut est gratia gratum faciens et iustitiae ut est iustitia iustum faciens... conceptibus, nec includit conceptus radicis virtutum infusarum, nec conceptus... virtutum infusarum eos conceptus gratiae et iustitiae includit. Vide quae dixi... excludentes habitus operativos a ratione formali qua gratia et... ergo facile... Sacra Scriptura... quae pro 1° opinione... efficacitate... nitis... honis...

...suffragia pro ea no-
...s° ... ista
...apud
...n discunt
...cerent nem-
...erunt
...

...
...
...
...

et decente moralis: at ... grē nectant omnia dona supnal.
tamquam radici primariae in ordine supernali ... Ostendimus
autem non sufficere ut gratia sit natura quod ipsi nectant omnia dona
supernalia, sed ulterius requiri, quod nectant tamquam radici essali
et in illo ordine, hoc est, essalit et excludenti aliam radicem priorem, ut est
satis dictum in decursu totius disputationis.

Disp.o 5.a

An gratia sanctificans sit participatio specialis naturae divinae?

Sectio 1.a

Opiniones Theologorum.

Ut aliquid sit participatio alterius entis, naturae est, quod ab illo
producatur. Unde ... lapis sit lapidis ... ipsum ... participat ab alio lapide naturam lapidis. 2o requiritur, quod ... aductum ab alio
tale sit saltem analogice in aliquo ... ut ...
... ens ductum participare a primo ... homo dicitur
participare a ... humana ...
... et in ... ...
... participatio amoris ... ...
a Deo, et ... ... universe
amore D. ... ...
... ...
... ... participatio ... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... in Deo ... ...
... ...

participationem [illegible] Divinae [illegible] tamen moralem unionem ait cum Deo quae moralis et affectiva unio explicatur esse conformitas voluntatis humanae cum Deo qua [illegible] gratia excitatur atque movetur homo ad efficienda opera virtutis et beneplaciti divinae voluntatis. Fundamentum huius opinionis unicum est: quod hanc unionem moralem voluntatis humanae et Dei sufficienter explicat testimonium Petri Apostoli, ex quo theologi deducere participationem Deitatis ab homine iusto. Imo idem Apostolus videtur explicuisse nomen consortium Divinae per exercitium virtutum; statim enim subinfert: fugientes eius quae in mundo est concupiscentiae corruptionem.

2a sententia docet Deitatem ipsam participari per gratiam, quatenus eadem gratia Deitatis omnia, eadem numero singula, et singularia quae sunt in Deo sunt in ipsa gratia secundum esse quoddam diminutum, quod dicunt non facile intelligibile. Sic explicant. Sicut lapis totus existit in specie intelligibili lapidis, sive impressa, sive expressa, quae species est esse [illegible] lapidis, ita Deus totus existit in specie expressa sui, quam [illegible] concedunt, quamvis impressam negent in Patria; in ea in specie [illegible] tota Deitas secundum esse illud diminutum [illegible] ad eum modum inesse tota Deitas [illegible] omnia sua praedicata, eiusque entitatem [illegible] gratia [illegible] ea omnia praedicata [illegible] secundum esse quoddam [illegible] diminutum. Haec sententia [illegible]

[illegible]

et Trig participationem Beatae totius Trinitatis. Sic Vincentius Asturicensis Trel. ect. de gra. pag. 14 - Tuxta Qo ver. Unic. Valet. sentac. 2 quae sattribuit Auxeolo et defendit a Thomistis: probatur ab illustriss. Araujo dub. 2. Unde in hac propositione est vera, et formalis predicatio, na Deus est Deitas; est similiter hec: gra est Deitas, cum hoc discrimine, quod na Deus est Deitas, et supernalitas essentialiter; gra aute est Deitas sicut et supernalitas participative. Unde et hentes grām dicuntur Dii et filii Dei. Sic vere adverbis de promisimus ex Araujo.

5a Sa docet: gra esse participationem na Dei ut e dictum. Sic Hane sequunt qui gram a charite n. distinguunt. 6a Sa docet grām esse participationem formalis Deitatis secundum attributum prius et formale Sanctitatis Dei. Suntque: quia sicut amor creatus participatio et derivata ab increato amore, et cognitio creata a cognitione Dei, hominis sanctitas creata exit participatio derivata a fonte sanctitatis, sive a sanctitate increata. 7a Sa docet gra esse participationem physicam, et formalem na Dei quia vitalis e. Sic Magister Albornoz lib. 7. de gra. ...

8a Sa docet na Dei in esse ... esse quanti... ... altioris ordinis quo sit ... ... hoc suppo asserit gra ... ... quia participat gradum ... ... dicalle ... ... na e. Sic ... ...

Notes

... [illegible] quia convenit: et conveniet, quia est formaliter effectus perfectio earum. Hoc nullo convenit, sive una est formaliter [illegible] effectus participare aliquam perfectionem formaliter a suo principio, si potius principium sue perfectionis formalis participem reddere effectum, non quia eadem numerice et similaris perfectio principii sit in effectu, sed quia eadem specifice, vel generica sit causis principio, et effectui. Sic filius in humanis, dicitur participare formaliter naturam sui Genitoris, quia naturam humanam, quam accipit filius a Patre, saltem univoce, et specifice eadem inerat Patri.

Notandum 3° plures perfectiones creatas essentiales ac formales participationes Dei, sive naturae Dei, sive etiam attributorum Dei. Nam creatura vivens participat a suo principio scilicet Deo vitam, quia autem vita haec creaturae secundum perfectionem formalem vitae inesset Deo formaliter, vita illa creata participat formaliter a Deo vitam, quam habet, sive vitam Dei, quae quidem locutio, et phrasis clarioribus terminis reddita, scilicet homo participat a Deo formaliter vitam, equivalet huic: homo accipit productione sua a Deo vitam eandem formaliter cum vita Dei. Similiter haec propositio: vita haec est participatio vitae Dei, equivalet huic: [illegible] ab illa, et est formaliter eadem cum illa, formaliter, inquam, est eadem [illegible] sive unitate quae [illegible] univoci [illegible], vel saltem [illegible] omnes [illegible] [illegible]

[illegible] cause, sive utens infinitis [illegible] [illegible] participalis, etiam [illegible] [illegible] infinitigenere [illegible] perfectione [illegible] participalis [illegible] facte creaturae. Et [illegible] derivat [illegible]

[illegible]

Notandum 5°: in hac ratione participationis duo includi sup-
cessione unius entis ab alio, quorum conveniunt formaliter, quae unum formalem
conceptum ducit cum primo producenti: gratiam procedere a Deo non est dubium, solum ab
reducitur quaestio ad similitudinem quam habet gratia cum natura divina, cum autem similitudo
consistat in tali afferat conformitatem duplicem exigit, quandocumque gratia dicitur
participare formaliter hoc, scilicet illud gratia Deitatis: duo videndum sunt, scilicet
an illud gratiae formaliter in Deo sit. Deinde an illud gratiae in gratia sit. Si
enim gratiae aliquod in Deo non sit, quamvis detur in gratia, nequibit conve-
nire gratia cum Deo. Itaque e contra, gratiae aliquod sit in Deo quod non sit in
gratia, ratione illius nequibit gratia communicare seu participare Deitatem. Et tandem
si aliquis conceptus, neque in sit Deo, neque in sit gratia, nequibit a fortiori gra-
ratione illius Deitatem imitari. Haec sit textus.

Notandum est 6°: nullum gratiae [illegible], quia divinum convenire formaliter
creaturae, nullum quoque gratiae creatae, quia creatum convenire formaliter Deo: ut probatur, quod
gratiae [illegible], quia [illegible] est in Deo ratio differendi ab omni non [illegible], ergo quia [illegible] ratio dif-
ferendi ab omni creato. Similiter de gratiae creatae, quia creatae est [illegible] ratio [illegible]
ab omni non creato: quod est ratio differendi ab omni increato, sive divino: si quo
gratiae [illegible], quia [illegible] est in Deo ratio differendi a crea[illegible] de ratione differ-
endi, et similiter si gratiae creatae quia crea[illegible] creat[illegible] a Deo:
nequit esse ratio conveniendi in[illegible] et cre[illegible]
communicat [illegible] similiter creat[illegible] nullum [illegible]
sibi commun[illegible] cum [illegible]
[illegible] a Deo [illegible] nullum [illegible]
cum Deo commun[illegible]
Conclusio [illegible]

Pr. : non gra Sanctificans e vera Sanctitas : atq ut Deitas e etiam vera Sanctitas : ro orat Sanctitatis, quod aufert Deo gra e ipsi de ej Deo. Et confer. dicitur illud grat a Deo accipit et accipit esse quoddq, quod in Deo fraliter inerat.

Dico 2o : gra Sanctificans non e particip. D.ne, quia radix est certa hituy infusory, et donory oly Donaly. Itaq pr: na D. non e radix suary perfectiony, nec gra Sanctificans e radix perfectiony reliquary ordinis supernalis : ergo gra Sanctificans n' participata na D. esse radix hituu infusory, et reliquary virtutu ordinis supernalis. Ans quoad 1a p. probavi disp de volunt. Dei, et plura dicemus in disputationibus de na Dei. et attributis. quoad 2a pr. satis illud firmavimus disputat. superioribus suis, et verius constiquet ex notabili 5. sectionis presentis.

Addo tn 3o : et gra foret radix hituy omnis supernalis et si et na D. foret radix reliquary D. perfectiony, adhuc gra Sanctificans non esset particip. D.ne. 1o quia essa D. e imparticipalis a crea. ut viat. de Deo creatura, ut demonstro conclus. 3. 2o quia essa D. non e vere radix [illegible] sententia gra vero e radix vere [illegible] a be[illegible] e vere radix, et a beo i g. e [illegible] radix [illegible] non analoga. 5o [illegible] radix [illegible] non e radix nec una fraliter [illegible] in e una [illegible] sanctificans [illegible] in Deite, ad [illegible] fraliter : earum [illegible] radix

participatis, nam participamus praedicatum altior entitate Deitatis, sed praedicatum quoddam
de Deitate, et creatis non dicimur hic ex terminis ... essentiam mutationis in qualitate
dicimur esse Dei, aut eveniunt in statu ... homoeniis, in qualitate intrinseca
aliis; habet Deitatis in se, nec Deus est, esto inhaerentia ... Deitatis ... conveniat.
Sicuti arbor non dicitur possidere Dei, aut Deus esse, quamvis essentialiter
habeat praedicatum ultimum, quod essentialiter claudit in Deitate: ergo conveniantia ... in
aliquo praedicato ... Deitate, non est sufficiens ut dicamur hic in nobis Deitatis
aut esse Dei, si ... illud non est ... Deitatis, sed analogice, ...
univoce ... creatis.

Hisce ... adiungo: quod quamvis gratia foret primaria
radix in genere supernaturali, et in eo ... radicis imitaretur ...
radicis affectiones ... adhuc id ... non ... explicaret ... men
datus ille a Patribus modus, quo per gratiam ... efficimur Deitatis. Probo: Ita participamus Deitatem per gratiam, ut
ex ... participatis infertur ... supernaturalitas illius: at si pri-
maria, et contra ea ... essentialis cuilibet ...
non ... natura ... est ... ens ... suarum ...
suarum affectionum est ... ens. ...
et ... quo ...
... ignis ...
participatio ... gratia ... propria ...
participatis: ergo genus participationis ...
tis Doctoribus, non ...
... participationis ...

in ea n. i. staret Deus posse enim, qua Deus per se rinfuexi in se posse effi-
ciendi inhitionem [illegible] posse ut denoet videns se: at gratia negat denotari
videns Deum: ergo ista gratia posset efficere aliquid videns effective in Dei
inhitionem, caeffectus non esset imitatione [illegible].

Sectio 4a

Duplex alia ratio statuit veri sententiae.

Dico 3°: Impla a tortu e. quod gratia sanctificans sit participatio [illegible] imitationis illius, quia conveniunt formaliter cum natura Dei, quae convenit consortium et [illegible] diale hic unitas et identitas formalis. Dico primo implicare tortum quod natura Dei secundum quod imparticipabilis est, participetur, at ut participetur secundum quod natura Dei est, [illegible] est, quod participetur secundum quod est imparticipabilis: ergo implicat tortum est, quod participetur secundum quod natura Dei est. Maior est certa. Et minor probatur: nam Deus secundum conceptum suum [illegible] differt ab omni creato: ergo secundum quod est natura Dei est imparticipabilis a creatura, quia convenit [illegible] Et insuper probatur: nam ille solus conceptus participat formaliter [illegible] qui est unus formaliter cum conceptu creato, hoc est [illegible] [illegible] creato, et non differendi: ergo conceptus distinctus [illegible] est [illegible] a creato, quia convenit formaliter in illo entis creati [illegible] creato [illegible] conceptus imparticipabilis a creatura.

[illegible] esse participatio divinae [illegible] [illegible] [illegible] participatio [illegible] [illegible] [illegible] quia substantia [illegible] [illegible]

secundy quod ē na D. participari fraliter, hoc ē participe ...

Hinc manifeste apparet, quanto stetij trahat 3a dictiony 4a sa Sect. I. supery memorata; quy merito P. Suarez censet hyperbolico tanty locutione sustineri posse. Eni vero participari D. ey secundy ee imparticipabile, n nimy rugnat, q. produci, q. ē improducibile, aut cogniti, q. ē incognitibile, in ab actu ad pot. ... ēt evidens illatio. Vnde illud esse, q. actu participat, nisi evidenter illudamy ... ē participale.

Propterea supernalitas Dei 1a rta cosistit Xt Araujo citaty in duaby 9ditionib, 1a quod sit ens à se. 2a q. heat omny plenitudinē essendi. Ratio ē, quod ex hac exploc supernalitas primarie infferat grg 9venire cy na D. in supnalitate primaria. Cy potiy inffendy evidenter grg, quy n ē à se; nec het omny plenitudiny essendi n posse 9venire cy Deo in supernalite primaria.

Propterea n capio, quod de Deo, et de Iusto predicet fraliter terminus Deus, et quod de na D. et gra predicet Deitas fraliter in abstracto, quatenus dici cy veritate possit, gra ē Deitas. ... gra ē Deitas p essy, sd. tamy gra ē Deitas participata. ... duo non capio, quy 9sequenter di... 9venit cy na D. in illa roe primordiali Dei ... go gra non soly ... essy: no esse Dei p essy ... D. entitas ... Et poer gra esse Deitas ... nec participat esse primordialis ... ei ... primordialis ... supernalis ...

1a et P. Suarez citatus pro 8a sa. Probo 3o: gratia supernalis et Sanctitas: atqui supernalitas imo et Sanctitas sit gratia Istitutiva a parte rei D. nri: ergo gratia participat a natura D. aliquod I. aliquam gratialitatis Istitutivam. Neque argumentum formare poteris si opines cum illis qui docent quod debent intuitionem et amorem Dei: nam D. hi actus debent et ius ... ad illos est gratia Istitutiva Deitatis: ergo gratia habens ius ad illos actus participat hoc gratiae a Deitate, et consequenter gratia aliquod Deitatis Istitutivum. Hoc intelligendum est, si a iure identitatis propriore D. et iure prius proprio quod abstrahi possit vocis univoca iuris ad intuitionem Dei.

Ex hac 3a ce 4a ... infero, quod gratia sanctificans in eo genere participandi Deitatem per imitationem participat Deitatem titulo aliquo peculiari, quo non ab alijs entibus tum naturalibus, tum supernalibus: nam omnis creatura in qua reperiatur perfectio simpliciter simplex, secundum illam participat Deitatem: Deinde non bene definiri gratiam ab alijs Authoribus, qui dum dixere gratiam esse participationem D. ... illico se sufficienter definivisse gratiam sanctificantem arbitrare. 3o: quod P. Suarez discursum ad probandum ... participationem D. nae, tamen probat in gratia reperiri ... 4am, qualis illud est ... autem evidens sit hoc ... non esse ... participare ... per gratiam secundum ...

Gratia ... Divina

[illegible]

qui ex deceptu participandi Dei independenter a gratia participatis est supernalis. Et indebita cuicumque Creaturae, et ita specialis gratia, ut nulli alteri creaturae conveniat ille modus participandi Deitatem. Unde sicut Christus participat Deitatem per Identitatem, et summus ipsi omnibus unionibus unicus substantialis, quae minor est Unio quam Identitas. Ita Iustus eandem Deitatem participat per Unionem aliquam adhuc minorem Identitate et Unione Physica substantiali hypostatica, sed quae sufficiat denotare Iustum possidentem Dei, et Deum inhabitantem animam modo vitalis supernalis.

Hanc rem invenio apud Patrem Suarez, et P. Lessium, qui lib. 12 de perfection. ... notandum 3° constare ex sacra scriptura gratia habitualis gratiam qua iustificamur nobis dari, et uniri Spiritum Sanctum seu Spiritum Dei, ita ut non solum iniustus accipiamus aliquod donum creatum, sed etiam ipsum Spiritum Dei increatum, qui novo modo incipit esse in nobis, et nos inhabitare. Ut fuse et erudite docet Suarez lib. 12 de Trin. cap. 5. Curiel 2a 2ae q. 3. d. 2. et ... Doctorum desumpta ex variis Scripturae locis Ioann. 14

Ego rogabo Patrem, et alium Paracletum dabit vobis ...

... in aeternum, Spiritum veritatis. Et infra: Si quis ... meum servabit, et Pater ...

mansionem apud eum faciemus ...

templum Dei estis ...

charitas Dei ... Rom. 5

... Spiritum Sanctum ...

Manifes... ... per Spiritum Sanctum ... et aliis ... dari nobis dona creata ...

ergo Spiri...

eius Spiri... ... animae donum ...

... 2° ...

... ordinem ...

... supernaturalis dona ...

... nobis ...

unitiva ... lib. 6 ... cap. ...

ess ... Spiritus et ...

adeo ...

exuit collationis gratiae: Spiritus Sanctus inciperet denovo esse in ea.
Haec Lessius.

Landemque prius docuerat P. Suarez Lib. 12 de Trin. Cap. 5. ubi sic inquit: quando Deus infundit animae dona gratiae sanctificantis, non solum creata dona, sed ipsemet Spiritus Sanctus datur, et animae eius habitare incipiunt et adeo talium donorum interventu, Spiritus S. invisibiliter mittitur. Ita docent Doctores Scholastici; adeo quod certum reputant hanc veritatem, ut D. Thom. 1. p. q. 43. art. 3. errorem appellaverit sententiam dicentium non dari ipsum Spiritum S. sed eius dona. Idem sensit Alexis 1. p. q. 73. et alii Theologi in 1. dist. 14 et quaedam alia Patres. Ratio praecipua est, quia ita loquitur expresse Scriptura Sacra, ut patet pluribus testimoniis. Sit optima verba illa Pauli. 1. Chorint. 6. Membra vestra templum sunt Spiritus S. qui in vobis est, et quem habetis a Deo.

Explans vero Eruditus Suarez, quomodo nobis uniat [illegible] itainquit; Videtur igitur mihi satis probabile, et [illegible] talia esse dona gratiae gratum facientis, ut vi sua [illegible] ac realis praesentia Dei [illegible] hanc Idialem optime decla[illegible] alias taliter praesentia [illegible] Spiritus S. veniret [illegible] maneret, qua[illegible] gratia illa [illegible] hiar [illegible] praesentia Dei illa [illegible] nixe, sed [illegible]

[illegible]

[illegible] dissentio, eo quod [illegible] omne [illegible] fere [illegible] Hoc quaestio [illegible] in subsequenti [illegible] gratiae [illegible] doctrina [illegible] interna [illegible]

dicit n. sua. Non prestare. Probatur explo: effectus fralis uniendi atque Deo, nequit prestari, nisi a fra, quae na sua id efficiat: atqui effectus fralis uniendi atque Deo, provenit a fra, quae na sua id prestat: ergo effectus fralis eiusdem provenit a gra. Prob. ma: quia non e alia fra, quae gra ... dicatur na sua illum effectum prestare. Probatur: quia si gra n. unit ex na sua ... aliud aliquod adiunctum gre ... non proprie diceretur gra ... uniri Deo ... illud adiunctum ... atqui scriptura sacra de gra predicat hunc effectum fralis uniendi atque Deo: ergo hic a gra ex na sua prestatur. In quo dissentio a P. Suarez ... explo.

Sectio 6ª

Probatur superior doctrina, et vendicatur ab argumentis P.is Ripalde.

Superior doctrina duas continet partes, quarum alteram ... post ... dico certam ... animae cum Deo, vel cum Deitate ... immanens ex na ... Iª pars ... gra fraliter participat ... [illegible] ... 2ª ... ... fralis, et inimi... [illegible] ... Scripturae testimoniis ... [illegible] ... continens ad ... [illegible] ... beraliter ... [illegible] ... ex revelatione ... innotescere ... [illegible] ... mihi evidens: quia ... [illegible] ... [illegible]

[illegible]

Spirit, sive gra, resultat unio inter aiā iusti, et divinitatē: ergo gra et ē unio divinitatis cū aīa, et ē participatio formalis, qua aīa deitatē participat. Minor patet ex testimoniis Scripturarū sacrarū, in quibus aperte statuitur ita per gratiā aiā Deo haerere, ut fiat unus et idē spiritus cum Deo, imo et per gratiā iustos fieri unū inter se, quia sunt omnes unū cū Deo: proinde ergo de unione charitatis, sive gratiae, id quod usurpant, quod quae ss. recedo unitatē ssti idē inter se, quae quidē, et metaphorice, et symbolice dicant, nihilominus sunt physicē sentire in ea unione aiā cum Deo, quae ē gra sanctificans. Testimonia non allego, ne integras Scripturas transcribā.

3° probo, et sal. tacite reo. solutionē, quae nro discursui adhiberi poterat: proprium ē amoris, et amicitiae effectū unionē quaerere, sive in unione aliquorū cū amato dependere: atqui inter Deum, et hoiē vera amicitia intercedit: ergo etiā intercedit vera unio, quā effectū amor requirit: atqui haec unio, in qua dependet amor ē distincta ab amore: ergo praeter amorē, quo [illegible] [illegible] sum. et iustū alia unio. Quod si quicunque [illegible] [illegible] statat falsē, a quovis ab [illegible] [illegible] sanctificans. Angeli [illegible] [illegible] [illegible] istat, ut Patres au[illegible] [illegible] [illegible] in[illegible] ē amor, nisi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

ppositis: scilicet inter Deum, et Iustum intercedere aliquam unionem distinctam ab amore amicitiae, quo Deus prosequitur iustum, effectumque illius amoris, quae unio est illa profecto gratia sicut potest, quae gratia sanctificans. Restat solum inquirere, an secunda unio sit solum ... sal ratio Dei in anima iusti. Videntur enim ... unionem unionem effectum amoris exclusisse, et conversationem mutuam, et collocutionem familiarem, quam solum videntur denotare praesentiam localem. Fateor sanc unionem, sive praesentiam talem effectum esse amoris creati; alioquin longe perfectiorem esse unionem, in quam propendet amor Dei erga iustum non dubito.

Igitur assero, sanctam unionem, quae est effectus amicitiae Dei, non esse ... intimam praesentiam talem prosse, nec prosse exigentiam illius praesentiae. In quo differo a P. Suarez et convenio cum Illustrissimo ... t. 2 d. ult. et cum Egidio de Conink de Trin. disp. 15 dub. 2: quia praesentia realis Dei, est communis rebus omnibus; ergo ea prosse nequit esse terminus unionis specialis inter homines iustos, Deumque; nec insuper esse potest unio nova solum exigentia illius praesentiae quia exigere id, quod ... et prosse tanta excellentia, quam ... nequit ... hoc haec unio ... unionis ... ita ...

[illegible]

ita, et substantialis, nec unio ... hat aliquam in unione ...

pulat aliquam ... [illegible] ... est ... obiectum ... sexti ...

pendens, tamquam ... [illegible] ... omnes ... more ...

quibus Deus ... nec ... tamquam ... ad ... omni, tamen ...

sesor a ... [illegible] ... litteris ... familia ... amicus ... non sunt ...

... unio ... [illegible] ... vice ...

[illegible]

[illegible]

exeglaxi [illegible] infimg, et talem pressa [illegible] inaia Iusti, et Sanc parti libenter fareor.

Sᵒ. Ulterius ostendit P. Coninc scp. citatus n. 5 pre- sus inutilitas Sane pressam talem infimg [illegible] Iustis inaia, ex Spirit. S. dicat Iustis mitti et donari, q.d. Iustificant. Fateor nec pressi illa solam, nec illam exigami illis prese sufferre. Fateor preterea: posse genus aliq. Unionis ate cum Deo i q. non exigat infimo eo presso talem, et veluti Iora [illegible]. Fateor Coenin possemee Missiones Spiritus Sancti invisibilis [illegible] gratiam eadem sine Ga infima pressa nova, et hec tamen probant arga Coninc, n. probant gratiam sulus pvide non annectere sibi Dei [illegible] grati- presentis, nec Missiones invisibiles, que de facto in dono sui gr. eo exposcere, sicut apud me posse gra. que n. Ishiat filiis adophus, n. tu propterea dicet, [illegible] gratiam hutus pvide, n. pexi hois [illegible] aut inutilis esse filiationis adophus ad missionem [illegible] Sancti, que fiat [illegible] hanc gratiam [illegible] pvide.

[illegible] Deitis repre- [illegible] imaginis.

[illegible] Cᵒ [illegible] Vald. precitata disp. [illegible] [illegible] Iustificantre Asserit q. quod gre participat [illegible] quia e imago [illegible] expressa ad [illegible] in hac [illegible] propria participationem Dei [illegible] Sanc [illegible] imagi. [illegible] requiri [illegible] gra [illegible] ne [illegible] excedente omnino [illegible] Creatur quo, [illegible] omnibus [illegible] Supernalib. qui munere [illegible] substan- [illegible] nalib. que n. gaudent [illegible] excede [illegible] omnes [illegible]
[illegible]

in superioribus docuit gratiam non esse maxime Dei in esse eius.

2° requirit hic Author ad rationem Imaginis, quod gratia emanet a Deo. In hoc requisito fortassis convenio, et fortassis differo. Si enim hic Author intendat requiri emanationem gratiae a Deo in genere efficientis, differo: si requirat emanationem a Deo in genere causae exemplaris, convenio: licet enim gratia natura sua petat a Deo produci, id tamen petit ex consideratione creaturae, non tamen ex conceptu Imaginis expressivae Deitatis. Ad hunc enim conceptum sufficit quod imitetur gratia Deitatem tamquam prototypum suum et ideam ex intentione artificis. Hic Author autem concursum hunc sive exemplaris in sua Imagine includit concursum effectivum, sed tamen intentionaliter ... Imaginis ... efformat ad repraesentandum ... concursum idealem ... non effectivum. Hunc enim totum impendit ...

3° requirit hic Author expressionem gratiae ad referendum Deitatem. Explicans vero quid sit haec expressio, sive quid requiratur ut gratia dicatur exprimi ad referendum Deitatem, sic inquit: alia est expressio activa Dei, seu expressio Dei, alia expressio passiva ... activa Dei, non est quaecumque productio ... specialis ... quem offert titulo omnipot[illegible]

[illegible] ... qua natura est [illegible]

vendicaret natura Dei sibi [illegible] ... Dei ... adeo [illegible]

ad missionem [illegible] ... Dei [illegible]

Deus natura titulo [illegible]

omnibus creaturis [illegible] ... expressio passiva [illegible]

rum transi[illegible] ... quorum [illegible]

quo Imago [illegible] ... ad Deitatem referendam exprimere [illegible]

[illegible]

[illegible] ... requisita ... Imaginis ... ad [illegible] ... Deo 2° requisito [illegible]

[illegible] ... attentione ... [illegible]

imaginis non est efficiens, sed tamen intentionalis, quatenus existens in mente artificis residens, illum dirigat ad tales, et tales lineas in imagine ducendas. Ecce ergo Deus producens gratiam, utrumque concursum praestat, et efficientem proprium artificis, et intentionalem proprium ideae in quantum Deus in mente sua existens dirigat ipsum ad has, et illas lineas, si liceat ita loqui metaphora desumpta ex imagine artificiali in gratia ducendas, per quas assimilet Christi, tamquam primo prototypo.

Restat explicandum duo. Primum: quaenam sit haec similitudo, quae inest gratiae, omnino requisita ad rationem imaginis naturalis? Secundum quaenam perfectio Dei exprimat gratia sanctificans, ut imago naturalis Dei? Ad primum respondeo similitudinem illam gratiae proprie esse similitudinem intentionalem, non vero identitatis, seu unitatis formalis. Discrimen inter utramque similitudinem in disputationibus de Trinitate explicui disputatione 1. agens de Verbo Divino ut imagine Patris: gratia sanctificans non convenit cum natura Divina in praedicatis ultimis, et differentialibus naturae Divinae, ut postea specialiter relinquimus, illa tamen repraesentat omnino naturaliter adeo, quo ... repraesentat naturaliter hominem, quamvis non sit praedicata hominis, et [illegible] Deitatem, quamvis non sit Deitas, et proprietates Verbi [illegible] quamvis non habeat praedicata propria Patris. Ad 2um [illegible] perfectionem exprimere, id [illegible] relativas, et personales [illegible] in illo contemplet. [illegible] imaginis nullum [illegible] inclamet. Sufficiat ergo [illegible] in Adagio idem [illegible] sanctificans.

[illegible]

Angelica sanctitas [illegible] constituat [illegible]

Perfecta amicitia [illegible] requirit [illegible]

[illegible] amicitia Divina et [illegible] requiri [illegible] amet [illegible] amor [illegible]

genere redamet. Ergo requirunt ex parte hominis duo in suo ex parte Dei. Ex parte hominis requirit amor, quo Deum amet, et amabilitas pava, ut a Deo redamet. Ex parte Dei, etiam sub illud utrumque requirit, et amor erga hominem et amabilitas, ut ab hoc redamet. Ergo gratia sanctificans constituat ab homine intrare amicus Dei, requiritur, quod constituat in hoc ea, quae ad amicitiam petunt ex parte Dei. Sufficeret constitueret illum in hoc ea duo, quae ex parte ipsius ad constituendam amicitiam efflagitant; nihilominus tamen ea quae ex parte Dei requiruntur, in hoc constituit, ut videbimus concl. 2.

Dico 1: gratia sanctificans constituit in hoc formaliter ea duo quae requiruntur ex parte ipsius ad veram amicitiam cum Deo ineundam. Probatur concl.: vera amicitia ex parte hominis requirit amorem hominis erga Deum liberalem quo Deum propter ipsum amet, et amabilitatem intrinsecam supernaturalem, ratione cuius dignus sit propter seipsum ab ipso Deo redamari: haec duo constituit gratia formaliter in homine. Quod quidem: quia ipsa est caritas, nobilis manens amor quo ad omne bonum, et honestum amat praecipue Deum et increatum, ut demonstravimus disp. 2: ergo constituit hominem amantem Dei. [illegible] demonstravimus disp. 1. ipsa est pulchritudo [illegible] supernaturalis [illegible] Deo amoris benevoli: atqui [illegible] amo [illegible] ris allectiva est intra a nob [illegible]
efficit formaliter Dei amorem [illegible]
amabilitatem pavam, qua [illegible] redamari.

Dico 2º: [illegible]
amari a [illegible] Dei quae [illegible]
ficans. Probatur [illegible]
[illegible]

grq iig gratiae mutatio ipsa sol'. sive ttus pductq amoris g
liberi. Preta ipsa e colco fralis entatis & amoris: nilqo rectat
& tinens ad mutuq amicitiae cum Deo: quod fraliter n. Dstuat
gra intry hoi Justo.

Sed quamvis gra Justifans non esset supernalis nexus
quo D. omnes & fectiones aie Justi colcant, adhuc ipsq Dei amicitq
qua parte dicit Dei amore ga Justi, intre sibi heret Justq aliqua s-
peciali roe. De quo Suppo breviter doctrq ame traditq in disput
de volate Dei, scilicet in eo differre volatq D. ab Suma, q. hec e
poa pductiva suy vollonis vitalis, D. auty n'e pductiva vollonis
vitalis, s.d e volio ipsa vitalis. Hinc 2o fit, q. Suma, ad aman
dq actualit, debet pducere intra se vitaly vollone, quq antea non
sebat, dq non amabat. D. vero cy sit essalit volio actualis n' in
diget pducere vollong, ut actuamet. 3o fit, q. volas Suma, dum
ttuitter amat, debet se mutare phice, quia debet pducere in se
intre vollong. D. vero, cy n' debeat intre in se novq pducere vo-
[illegible] indiget mutatie sui intra, ut actualiter amet. Nihi-
[illegible] utraq intrse cvenit, q. Suma aliqd debeat p-
[illegible] hoc alio [illegible] ipsy i. in obto denuo pdu-
[illegible] hanc entatq novit pductq vo-
[illegible] L. amore: ng sicut vola g
[illegible] dsa, quot sst denoationes
[illegible] exercitijs sui essa-
[illegible] quot sst denoes dirre
[illegible]
[illegible] amicie
[illegible] s e essalitr
[illegible]
amat in se [illegible]
seat [illegible]
amatug [illegible]

alia ēsse, que possit congruenter assignari D. amori, tamquam exercitij illius; ut amatiuus, nisi gratia sanctificans: Ergo gratia sanctificans ē exercitij actuale quo libere a D. amore producto, hic dicatur se exercere ut amatiuus ē obti amore vere amicitie.

Hec stricte teneas, rebus sale questioni que ab antiquis Doctoribus excitata in varijs adhuc sus distrahit novior[um] Magistrorum: An scillicet prior sit amicitia D. ga hois, quam gratia sanctif. In mea enim sa de istiusmodi D. relatis, fale ē vere, ni prius aimaxit in actu 2o hois a Deo amore amicitie, quo infundat gratia: at in sa sistuente D. liberam et exercitij illius aquate Deo infinitis; dicendum ē duplex esse amoris D. liberi in actu 2o ga hois justi, scilicet amor benevolus, quo Deus gratiam vult hoi, et hic est causa gre, et precedit ordine causalitatis gratiam — et amore ipsa inclusio, quicquid in prijs colibus supplet gratiam in hoc, ab illa ex movet ad amicitiam cum hoc habendam. Unde ex hec prima, benevola ē causa gre et gratia ē causa D. ipsa, ordo causalitatis in hunc modum efformatur, ut in 1o instanti sit amor benevolus infusivus gre, in 2o gratia, in 3o amor amicitie presupponens gratiam. Sic Thomas sanchez Meratius t. 2 d. 9 sect. 5.

Dispo 7a

An gratia sanctificans ... vel a Dei favore ... ...

ail effus realis.

explor ... ...

... ...

[illegible]

pleraque neque exposcit. Alij sunt effectus formales physici positivi, quales sunt 1us reddere hominem Iustum, sive sanctum. 2us reddere hominem gratum, sive amicum Dei. 3us reddere illud participem D(ivinae) naturae. 4us illum reddere filium adoptivum, et vitae eternae heredem.

Est ergo difficultas presens: an gratia sanctificans ex natura sua, et ex vi sua formali infusa formaliter, quod sit apud Deum Iustum et gratum, ea gratitudine quae conveniat ad amicitiam ethicam, qualis 1a disp. descripsimus, et quod Divinae naturae sit particeps: quia tamen in effectu formali Iusti et amici, duplex videtur includi conceptus; alter nativus, quo scilicet subiectum non est Iustum, et inequale, nec inimicum: alter positivus, quo est equale regulae morum, et Dei amicum; imprimis separanda est ea difficultas specialis de effectu formali nativo, et solum in hunc scopum dirigenda cogitatio: an scilicet supposita ablatione omnis inequalitatis, et inimicitiae in subiecto, inequali, nec inimico, an sola gratia sanctificans entitas positiva physica sufficiat ad constituendum subiectum equale regulis morum, et Dei amicum.

Circa hunc effectum formalem amici, duo, eaque diversa considerandasunt, 1um est, quod homo sit dignus acceptari in amicum D(ei), et bonorum communione; 2um, quod homo acceptetur actu in D(ei) amicum, et in bonorum D(ei) [illegible] effectus formalis gratiae sanctificantis, 2um vero negatur [illegible] numerari. Cum certum sit actu admitti [illegible] amicum [illegible] quae denotatio nequit provenire a [illegible] sanctificante [illegible] libera dilectione D(ei), sicut actu acceptari [illegible] tempore [illegible] esse effectus formalis [illegible] D(ei) libera [illegible] missio libera dantis clam [illegible]

[illegible] Doctores [illegible]

[illegible] gratiam sanctificantem [illegible] amari a Deo [illegible] sibi [illegible] Deo [illegible] amoris D(ei) sibi [illegible] posse fieri [illegible]. Unde pulcherrime [illegible] sanctificantem [illegible] Iusti quam [illegible]

prijs aperte deducere debuissent; tamen accepta hic esse effectum quasi efficientem saltem moraliter gratiae, si vero physice, ut patet manifeste in pulchritudine naturali quae dilectionem excitat videntis in salamone, et dicitur causa finalis tali amoris, seu quasi effectiva in genere causae intentionalis moventis.

1.a sententia docet: Deum quidem hominibus iustis qualitatem physicam infundere, qua intrinsece distant a non iustis, negant tamen eiusdem qualitatis secundum physicam entitatem attentam, posse hominibus afferre effectum formalem iusti, et grati Deo per modum amici, eum tamen valorem habere ex Dei extraordinaria, et decreto. Ita videtur sentire Scotus in 1. dist. 17. q. 2. eandem opinionem fecit Duran. eadem dist. 17. q. 1. n. 7. et caeteri Nominales eam sequuntur. Hinc aliqui distinguunt in gratia, et esse physicum, et esse morale, quod alij istius explanant distinguentes gratiam secundum entitatem, seu secundum esse qualitatis, et secundum esse gratiae. Ita Victoria in relect. de augm. Charitatis. Scotus in 4. dist. 15. Vega minorita in Trident. lib. 7. c. 26.

2.a docet: effectus formales de quibus est sermo, praebere gratiam secundum physicam entitatem consideratam, quin requiratur aliquis favor Dei extrinsecus, deputatio, seu destinatio, sed sicut albedo se ipsa dealbat [illegible] nullo favore Dei extrinsecus illi adiuncto [illegible] causa [illegible] [illegible] facit subiectum cui inhaeret. Ita [illegible] [illegible] art. 1. Suarez de gratia lib. 7. c. 1. P. Vasq. [illegible] P. Amicus disp. [illegible] de gratia habituali. P. Ripalda [illegible] disp. [illegible] de ente supernaturali [illegible] P. Viedo de gratia [illegible] [illegible] 3. et passim recentiores.

3.a sententia [illegible] prestare gratiam naturaliter, et necessario. Unde fatetur de potentia [illegible] modata [illegible] necessario posse [illegible] exerere subiecto quin [illegible] [illegible] posse [illegible] praestare a gratia [illegible] esse intrinsecus [illegible] ab [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] alij [illegible] exercere posse [illegible] [illegible] [illegible] Dei [illegible] [illegible] ordinem effectum a forma [illegible] [illegible] [illegible]

Sectio [illegible]

[illegible] [illegible] sententia

[illegible]

Sanctus, amicus &c. 1º si Sanctas ipsam D. et increatus, f. Sanctus proprius constituens Dei hominis Xpti, ipsi hominem tribueret per applicationem aliquam moralem, qua iustus esset, f. Xpti censeretur esse iustus homo, sicut iniustitia capitis Adami censetur esse propria illorum. Et hunc modum iustificationis esse possibilem nos supra contra plures, et egregios Doctores [illegible] Suarez [illegible] defensavimus. 2º si Deus decrevisset se gerere erga hoc hominem talem, f. talem entitatem supernaturalem, quae iusta non sit, ac si iustus esset, ac si amicus &c. Et hunc etiam modum iustificationis esse possibilem non dubito. 3º si Deus infundat animae qualitatem, quae sit essentialiter ex se vera iustitia et conformitas cum regula honesti, veraque et supernaturalis animae excellentia atque perfectio, qua ita pulchrescit, ut ex se sit dignus divini amoris [illegible] tergentis ad omnium bonorum vocationem. Hunc etiam iustificationis modum esse possibilem facile ex his innotescit.

Hi igitur tres modi iustificationis, si sint possibiles, non tamen omnes aequaliter in praesenti providentia cadunt. 1us enim aperte damnatus est in Concilio Tridentino, utpote Lutheri, et Calvini error. Lib. 3. Suarez in [illegible] receptore falso, eius discipulus defendere ausus est [illegible] Tridentini Sess. 6. Cap. 7. ubi definit [illegible] qua Deus ipse iustus est, sed [illegible] in relinquendo a praesenti providentia mo[illegible] Doctores Catholici. Solum igitur in [illegible] iustificationismus: ego in [illegible] dentia iustificatione [illegible] Sanctis Patribus [illegible] defendendum [illegible] praeferuntur omnino [illegible] omnino relinquendus. [illegible] non [illegible] asserere [illegible] iustificatione sensisse [illegible] disputanti [illegible] aliqui Doctores [illegible] gravissimis Doctoribus [illegible]

Dico 1º in dispositione [illegible] de iustificatione [illegible] tribuit animae aliquam [illegible] iustitiae et [illegible] supernaturalem [illegible] moralem [illegible] pulchritu[illegible]

nec amabiliter sibi. Solum autem docet predictum entatem sanctificare hominem; quia Deus se gerit qua hominem hunc eiusdem fidei, ac si sanctus esset, ac si pulcher, ac si amabilis: hec propositio mihi extris notae, nam in 1° casu enim Deus iustificat hominem per aliquam veram sanctitatem in formaliter inherentem, quia qua illum se gerat ut sanctum, ut amicum, et amabilem: at in 2° casu, non se gerit qua hominem, ut qua sanctum et amabilem, quia ipsum fecerit sanctum, aut amabilem, sed quia pro libito vult in eum ea beneficia conferre, que dignus esset accipere si sanctus esset, etc. Quod explico ex opposito de nobis peccatoris, cum maiori parte dicit peccator illius Adami, si peccatum Patris fiat illius proprium, sed non physice, aliquam saltem applicatione, sed imputatione morali: quam si solum esset peccator, quia Deus vellet illum punire, ut peccatorem, etiam revera nulla alia causa physice, sed moraliter inherente fuerit moraliter peccator.

2° probo: quia per gratiam renovatur in hominem Imago Dei, per quam homo ad vivum refert, et exprimit perfectiones Dei; et illud faciamus hominem ad Imaginem et similitudinem nostram; quisque sibi velit, aut possit suadere eiusdem Imaginem, nil aliud habere Imaginis, ... qua illum ac si Imago esset? Certe hoc est ... cella gratie sanctificantis, dixi in ... potest esse arbitraria, sive ex ... sit se reputare illam, cum ...

Angratia ...
dat sub ...

... per assistentia ...
Initii concordie inter nos et A... Dux gratie, dicitur accipit ... erat sibi ... se intrinsece dignum ... placere ... melius explico ... dicatur ... esse gratiosum ... 2° debita ... gratia sibi, actu placentem et in ... peccatum ... ista ... sanctificans ... peccatum ... et ...

q. e talis qualis physica. Isthere sub. gratia in 1° a(?) significatione, hoc est, gratiosum, decorum, amabile, dignum quod intrare Deo placere, et admitti in eius bonorum Communicationem, non dubito, quin efficaciter probaverimus sect. prec. et sine censura alterius sententiae judicio in Trident.° sufficienter desiit, et expresse traddita a Sanctis Patribus, quoties de excellentia iustitiae nobis infusa loquuntur. Immo ingentem Iudicio, nec id negatur ab Scoto, Durando, et sequacibus alijs supra 2° allegari soliti.

In 2° quo sensu vocis sumus, grata, et accepta arbitror locutos fuisse predictos Doctores, qui propter interpretandi esse docuisse gratiam ex natura sua Isthere subiectum dignum placere, dignum admitti in communionem Dei bonorum, dignum quod beatitudine supernali, non tamen reddere gratiam ex natura sua subiectum actu placens, actu admissum in Dei amiciam, et communionem eius bonorum etiam supernalis beatitudinis. Quamvis certum de fide sit, subiectum generi gratia actu placere, et diligi, actu quod acceptari, tum in Dei amicitia, tum in consortio eius bonorum divinorum, dixere tamen hos effectus prestari a gratia, non ex natura ipsius physica, sed ex adiuncto Dei extrinseco favore. Voluit enim Deus hos effectus a[illegible] [illegible] [illegible]illare. Hunc sic explicuit Scotus supra citatus dicens [illegible] [illegible]inaria id posse non acceptari a Deo adeo [illegible] [illegible] a Deo absolute non acceptari, [illegible] etiam [illegible] [illegible]unde.

[illegible] quo a° inversi[illegible] [illegible] [illegible] plena sui diffinitio [illegible] disuadat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sequentia attenta, reddat subiectum actu placens [illegible] [illegible] et accep[illegible] [illegible] de potentia Dei absoluta possit esse gratia in subiecto, quin [illegible] a[illegible] [illegible] [illegible] ut amicus, actu a Deo accepter in Dei commun[illegible] [illegible] [illegible]s supernalis.

Pro solutione huius dubij [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] ... Libertatis alta, qui exerc[illegible] intra [illegible] eius [illegible] [illegible] alteram verum est, et adstru[illegible] [illegible] libertatis [illegible] [illegible] extra Deum [illegible] et [illegible] [illegible] traddidimus [illegible] dispu[illegible] de volunt. Dei. Ideo au[illegible] [illegible] ea [illegible] amoris [illegible] ad hoc sic. [illegible] [illegible]. Respondet [illegible] [illegible] supra de [illegible] [illegible] libertatis dicendum est nullatenus [illegible] [illegible] [illegible] Isthui subiectum

Et aliter actu placere, accepti in amicitiam et beatitudinem Dei. Probatur haec Deo: actu admitti subiecti in amicitiam Dei, est actu a Deo amari, actu amari, est denominatio essentialiter proveniens ab amore Dei. et essentialiter impotens provenire ab alia forma quae non sit Dei amor: ergo subiecti actu admitti in Dei amicitiam nequit provenire formaliter ab alia forma quam ab amore Dei: non ergo provenire potest a gratia sanctificante, quae non est formaliter amor Dei. Idem argumentum eque urget in alijs denominationibus, quibus subiecti dicitur acceptus in consortium Dei bonorum, usque ad beatitudinem; hae enim denominationes nequeunt provenire formaliter ab alia forma quam ab acceptatione Dei. Probatur. Solue scilicet [illegible].

Dices: tanta est pulchritudo gratiae, ut subiectum illam habens nequeat non amari a Deo. Vere amicitiae amore: ergo ea forma a seipsa constituit hominem Dei amicum, sive actualiter gratum. Omitto ar[illegible] in sectione sequenti, et nunc cogi: Licet pulchritudo gratiae petat essaliter a Deo amari: at non praestat formaliter subiecto a Deo amari, sicut licet pulchritudo gratiae petat essaliter a Deo cogni, non ideo [illegible] sibi sumit. Licet subiecto praestat formaliter cogni a Deo, haec enim denominatio cogniti essaliter est a cogne cognentis, nec potest provenire ab alia forma, quam [illegible] Deum cognentis, ita denominatio dilecti, nequit provenire ab [illegible] Deum cognentis. Ex quo ite[illegible] Deo [illegible] amare subiectum et subiectum a Deo amari [illegible] formaliter Dei amare subiectum, nec [illegible] aliter subiectum amari a Deo: atqui a forma, quae non est amor [illegible] formaliter Dei amare subiectum ergo a forma, quae non est amor nequit [illegible] subiectum amari a Deo.

Dico 2º [illegible]

amor est fo[illegible]

admitti [illegible]

[illegible] denominationes formaliter [illegible] [illegible] ex nostra Theologia [illegible]

[illegible] amor [illegible] a lla forma [illegible]

[illegible] quae formaliter denominationes amor Dei ab alia [illegible]

[illegible] in [illegible] non [illegible] denominationes [illegible] a amor Dei [illegible]

dista, qua scilicet applet ad hoc potius, quod illud dicit denoand actu
placens et dilect. Maiore in Phia notissima: ideo aia indiget vi
vitaliter dista, ut hoc potius, quod illud corpus informet; albedo indiget
unione dista, ut hoc potius subiectum, quod illud dealbet. Alia ratio sitat,
quia amor Dei essentialis est indifferens ut diligat et non diligat Petrum
quin et ut diligat Petrum potius quam Paulum: quare propter rationem obiecti
creati amandi; eandem indifferentiam habet amor Dei ac habet albedo ratione subiecti
dealbandi, et aia rationalis ratione corporis animandi. Videnda nostra de Vidalo.

Si vero si amor Dei aliqua actione ad extra libera applicat
ad amandum, et complacendum sibi in hoc iusto, restat, ut ipsa gratiae in-
fusio, sit haec actio libera applicativa Dei amoris ad hominem iustum amicum
dicit, tum quia attenta excellentia gratiae, quae tantopere commendatur a Patribus,
illi congruentissime designat hoc munus; tum quia ut sectione sequenti demons-
trabimus ex Patribus, et Scrip. S. gratia est pignus amoris Dei infusi,
ale, et testimonium Dei quo clamamus Abba Pater: Constet ergo propter
denoari nos dilectos, non tamquam per formam absolutam eiusdem denominationis,
s[illegible] forma modalis, sive applicationem formaliter absolute amore Dei increato
[illegible] denominationem, sicut in hertia albedinis
[illegible] nunc [illegible] denominatio albi, sed forma moda-
lis [illegible] subiecti, et sicut unio suppositi
non [illegible] absoluta, qua denominet [illegible] subsistens, sed tamen
forma modalis, sive [illegible] subsistit Dei ad redden-
dum humanam [illegible]

Sectio [illegible]

An possit ornari in iusto [illegible]

Deus dilectus et amicitia carens

Sadoret [illegible] possent [illegible] gratia et [illegible]

[illegible] multi aliqui Doctores de [illegible] Dei qui

rent liberum Deo esse producere et non producere entitatem quamlibet creatam

at n̄ eē Deo Lib' displacere, et n̄ displacere inventati creata, seu pducta p̄ meritū bonitatis ipsius. Hanc sn̄iam impugnavimus precitato loco, nec illius discussio sūc foret opportuna. 2.ª sa docet, ideste spalegre iquę tanta bonitas ē, ut naturā trahat Deum in sui amorem, et inamicū hoīs, quę ipsa ornat. Hanc etiā suis in predictis disputationib' n̄ refutavimus: ro breviter indicata hęc ē: pondus bonitatis eandem vim hēt admovendū in sui amorem intentivum, si cognat secundū se, quam admovendū in sui amorem displacentiā si cognat ut existens: at bonitas gr̄ę cogn̄a secundū se, sc̄ scię simplicis intelligentię, non cogit Deum natur' in sui amorem intentivum, alias cogn̄a scię simplicis intellig̃e cogeret Deum ad illum pducendum: ḡo nec cognita ut existens trahit naturā Deum in displacentiā de ipsa.

3.ª sa docet posita grā, n̄ posse Deum n̄ diligere hoīem, ut amicum, idq̄ probabat ex alio capite, quia vidt ipsi n̄ poē grā a Deo in subtō quin sibi occurrant oīa ipsi va amicitię actualis Dei ga hoiem. Prob assumptum: amicitia ē amor benevol' ga hoiem intrē dignum talli benevola: at neq̄it a Deo infundi aię grā supposita absq̄ pecci, quin int veniat Dei amor benevole ga hoiem illa dignum: ḡo ect. [illegible] ut certo [illegible] quia amor D' conferens dei gr̄am ē benevolā ga hom [illegible] benev [illegible] nil ē aliud, quam velle bonū alicui [illegible] Deus vult hoī grām conferre. Vult illi bonū [illegible] ḡo [illegible] vult, et infundit hoī grām [illegible] constituit homo dignum [illegible] rio verificat: Deus [illegible] talli ben [illegible]
Oviedo [illegible]

[illegible] oīa [illegible] hoī dignum [illegible] [illegible] quin [illegible] amo [illegible] omnib' [illegible]
amorem [illegible] propter [illegible] excellentiā [illegible] n̄ sufficient [illegible] existens bonū nomi

et complacentia in ipsa voluntate gratiae collatae. Sed necessario fore sub complacentia in hoc propter propria illius iustitia, amoris illius beneficii, quo ipsi a Deo liberaliter offertur iustitia. Addo quod nec oportet amoris illius beneficii infusivi gratiae fore necessario formaliter beneficii, aut formaliter benevolentiae erga hominis: nam licet gratiae infusio sit bonum hominis, non est tamen necessario amor beneficii formaliter, qui offert bonum: nec est necessario amor beneficii formalis, qui vult, quod est bonum homini, datur enim amor benevolentiae, et beneficii, qui talis sit materialiter tamen. At ad effectum amicitiae necessario requiritur amor, qui formaliter sit benevola erga hominem, et materialiter scilicet.

Dico ergo 1°. Complacentia entitas physica gratiae sanctificantis in subiecto a labe peccati puro, quia illud sanctificat amabile, dignum Deo placere, et habere amorem amicitiae ethicae sufficientem ad collationem omnium supernaturalium bonorum, inquibus est beatitudo. Secundo haec constat ex dictis: quia gratia est forma essentialiter sufficiens ad hanc denominationem praebendam subiecto rationali, satis nisi per contrarium peccati per ex[...] chritudinem impediatur: ergo cum haec entitas gratiae est in subiecto rationali, scilicet hoc, et non impedit forma contraria, omnia sanctificantia concurrunt necessario, ut homo nominetur dignum Deo placere, quid autem dicendum esset si concurreret gratia sub cum peccato in suo loco explandum est.

[...] ico 2° [...] nra pria de sanctificando Deo libertatis, complacentia gratiae [...] a [...] actu diligat, accepteter. Verbis hec et ig[...] [...] Loquimur vero de hoc, inquo videtur [...] [...] est ultimum de ratione amoris [...] [...] ut amicum: ergo complacentia gratiae [...] in subiecto, quia amor [...] [...] adprehendere [...] denominationem [...] [...] gratiae in subiecto rationali [...] amor [...] omnia sanctificantia [...] denominationis, requirit [...] subiecto [...] gratiae, ponunt sub omnia sanctificantia denom[...] [...] nam hec sanctificantia [...] [...] [...] [...] denominationis [...]. Posita autem [...] complacentia ergo posita omnia [...] [...] denominationem amici [...] [...] Deo denominationis diligentis et amici erga [...]

Dico 3: Adhuc in sa sentente D. Thomae, Charitas exercit(ium) ... inter Deo et amor in Deo sibi et agenti et affectu, dicendum n(on) posse ergo de Dei absoluta po(tent)ia poni gr(ati)a in subiecto, quin hoc actu diligat a Deo, acceptetq(ue) in D. amicitiam ethicam et consequenter ob(ligationem) bonorum quantum ad sua addita recipienda. Hec dico Sanctus Thomas Suarez, Oviedo et alios: facile tu(tius) michi ... probares si ad advertissent omnia p(rae)d(ic)ta et effectus, qui inesse gr(ati)ae nobis p(raedic)ant tam in Sacra Scriptura tum in Patribus. Gr(ati)a est pignus quoddam infusum a(b) D. qa(uod) illi dilectionis, et acceptationis p(rae)dicti implantatum Deum donare atq(ue) hoc pignus sive testimonio sue qua illius amici, et illam amicitiam privare, quod genus quoddam foret infidelitatis dolosae, aut mendacii quo implantatur gr(ati)a esse in anima, quin hec acceptet, sive admittat in D. amicitiam, et ius ad omnia bona Dei conveniens, ex promisso D.

Maior precentis discursus non indiget confirmatione. Cuius veritas n(on) una tantum phrasi a Paulo docetur. 2a ad Corint. 1. Signavit nos, et dedit pignus Spiritus in cordibus nostris, hoc est, indidit nobis pignus Spiritus Sancti, sive D. amoris ga(rantem) nos. Ibidem cap. 5 aut dedit nobis pignus Spiritus. Pretera gra(tia) voca... Paulus promissionum D. Ad Ephes. 1. Signati estis ... est signaculo Spiritus D. sive charitatis ... promissionum pollicentis. Preterea gra(tia) di(citur) singrapha 1. Scripta, qua ... et ... sit, et nos vicissim ... n(on) enim accepistis ... adoptionis, in ... reddit ...

... Serm. 49. ...

Lectio 5a

[illegible]

exari acceptatio per actualis huius hominis ad beatitudinem, e actus Dei Liber, qui non habet naturalem connexionem cum illa qualitate, quia licet intrinsece ditiat hominem acceptatum, sive dignum acceptari, non tamen inde natura sequitur ut acceptet: ergo non est cur dicamus, posita gratia natura acceptandum, siquidem nulla est consequentia: dignus est acceptari: ergo acceptatur.

Dicet: argumentum procedere ex rationi perfectionis per pensatam excellentiam gratiae, qua de facto donamur, quod omnes illius per fectiones. Considerantes P. Suarez, et illius sequaces esse gratiae prisse secundum quod est dignas subiecti ad acceptationem, amicitiam, et cum ex hoc tamen parato, non videant natura inflexisse hominem actu amari, nec illi conferri actualem ius ad beatitudinem, statim inferunt, gratiam esse posse in hoc, quamvis hic, nec actu diligat, nec accipiat ex ... ius in beatitudine: at nos, qui secundum Scripturarum phrasim consideramus, non solum gratiae ... pulchritudinem subiecti dignum acceptari, sed etiam quoddam testimonium a Deo inditum ... qua hominem amicitiae, et acceptationis ad suam naturalia dona, secundum ordinem sue ... ostenda, natura dicimus, gratiam ... posse in ala, qui in hoc, et dignas sit diligi, acceptarique, et actu diligatur, accepteturque. fateor posse ... esse gratiam ... subiecti acceptationem, et quae non sit dignum dilectionis ... separatam ab actuali dilectione, et accep- ... donari talem esse.

... ex dictis, licet actu diligi non ... separatis, quia gratia quodam ... ... sanctitatis, si ... stare non posset, quod ... ... intrinseca ...

[illegible]

... rigores morali ... contra ... inferre homini ... beatitudinem ... promissio

Subosit[?] aut quidq[ue] habit[us] huius, e[st] s[?] gr[ati]a impressa alicui q[ui] ē, velut scriptura gl[ori]a[e] et p[ro]missionis. Unde sicut revelo[?], l. locutio externa, qua Deus diceret hoi se illi beatitudine polliceri, stare n[on] posset quin Deus verè p[ro]mittat, ita et locutio illa velut scripta in membranis ordinarii p[ro]missionis testimonii, nequit stare, quin Deus verè p[ro]mittat et p[ro]misse sua se hoi obliget, et consequenter illi offerat illius ad beatitudinem.

Dicetur: Et gr[ati]a sit pignus D. amicitiæ, et testimonii illius a Deo data ale[?] n[on] tn ideo sit natura gr[ati]a[e] extra sua et pignus D. amicitiæ, multa enim, ut patet in humanis, exiguntur in pignus testimonii, signum ve[?] gl[ori]a[e], et obligatio, quin extra sua gl[ori]a[m] suppant aut indicent: imo nihil ē pignus extra sua: q[uo]d et gr[ati]a sit pignus a Deo assumptum in testimonium sui qua hoi amicitiæ et p[ro] beatitudinis offerende, non ideo exit pignus extra sua. s[ed] ex extra Dei impositio, si q[ui]dem gr[ati]a n[on] ē extra sua pignus l. signum D. amicitiæ nullum ē caput. Unde dicat gr[ati]a extra sua ec inseparabilis a dilect[ione] D. qua hominis, et acceptatione illius ad beatitudinem.

Ita et cum P. Suarez l. ... ex doctrina illius l. 7. de gr[ati]a. ... præcitata testimonia Pauli [illegible] ... et signum dilectionis D. qua hoi[?] [illegible] ... ad gl[ori]a[m], imo insinuare accedente [illegible] ... atque et signum extra propria talis [illegible] ... signum erit si eius signatio nasitis[?] [illegible] ... signatio multi rei ... sat, aut sigilli servi [illegible] ... natura illa hoi ... cum pote sit sign[um] [illegible] ... insin[uare] [illegible] ... insuper ... gr[ati]a[e] [illegible] ... in ratione extra sua ... ... [illegible]

[illegible]

[illegible] ... dig[nitas] ... accep[ta]tio a Deo ad beatitudinem ... beatitu[dinem] [illegible]

beatitudine simpliciter: quia dignitas in hoc ad beatitudinem accipiendam a Deo est motiva movens Deum ad acceptandum hominem ad beatitudinem. Ideo enim Deus hominem sumpsit acceptat, quia ipse est dignus acceptari: quo praemissa videt a Deo scientia visionis hominem esse dignum acceptari ad beatitudinem, quam acceptet. Explicatur: nandoanis: eodem intuitu seu simplicis intelligentiae cognoscit Deus hominem gratia dignum beatitudine, qua scientia in Deo posita, hoc Deus eodem actu cum voluntate libero, et velle hominem esse dignum ad beatitudinem accipiendum, et acceptare ad beatitudinem. Idem dicendum est in omni scientia de iustitia Dei liberatis. Sicut eodem actu libero hoc Deus decernere auxilium, conferre pro admerita, et merita ad beatitudinem et beatitudinem propter merita.

Ex dictis in toto discursu disputationis colligere licet primo: gratiam ex natura sua physica esse iustitiam veram sortis apud Deum, et hominem constituere vere iustum, veraque conformem regulae primariae morali, quam veritatem non probamus in praesenti, quia ex disputatione 2 satis nota est. Secundo: gratiam ex natura sua physica reddere subiectum gratum, sive amabile, dignum placere, et Deo amicitiae ethicae congruentissimum. Tertio: gratiam ex natura sua ... de iustitia Dei liberatis constituere saltem utroque subiectum actu placens, et Deo dilectum vero amicitiae amore. ... impossibile esse gratiam praesentis quidem esse in subiecto, quin hoc Deo actualiter placeat ... amicus ... Deo actu dilectus vero amicitiae amore. ... ex natura sua hominem heredem beatitudinis: quod ... spectat ad ... adoptionem, in se ... [illegible]

Disputatio ...

An et quatenus gratia constituat hominem filium Dei adoptivum, iure beatitudinis hereditario?

Sectio ...

Authorum sententiis proponuntur

... Suarez ... 7 de gratia ... 2 ... definit ... ex natura sua constituere hominem filium Dei adoptivum et in ... beatitudinis quantum de ... [illegible]

Hereditarly, in satis fundari maliter in solo hitu charitis, sic re specter, etiam inde, et spe quae illu antecedunt. 3a e: Sitialy orig. quae in substantia incst et hoem quassi exaltit sanct. fat innè et ex nostra concluere hoem filiy Dei & participem seu adoptivy, et coentes etiam heredem vite etrne. Haec Deo pt: quia agta e participo D.ne, qua iusty candy cum Deo noy participat: go grg iusty e filiy Dei, non natis: go adoptivy. Ly ans suppit. Coa 1o pt, quia Deus Ordens, pcedens a prio uventi in illud nec illo, nequit n ee aliquo mo filiy: at homo iustus ingra, pcedit a Deo in illud ne in iudis cum Deo: go e aliquo mo filiy Dei, quodaux haec filiatio n sit nalis, oio pt, quia e collatione prij facta xtro per tam accidentalem, n vero per substaty; ut oio requiritur ad filiationem naly. Haec sa soly explat ius esse filiy Dei, quia participat ng D. cum iure ad beatitud Dei, quae e illi hereditary, non tu explat, quidnam sit ius illud, nec vox ius satisse accipitur.

Ideo 2a sa e P. Ripald. disp. 4t. de ente sup. nali. sect. 10. Ly suppit, ut omnino constans sint theoges grg principaly qua sumus filij Dei, esse iustitia sitialy nobis insita, q. ex Tridentinis istare asserit. Ly supplt: participem D.ne [illegible] ad filiationem Dei esse intrinsica et essaly grg sitiali, quia ea participo [illegible] story, et ostitaty grg cum na D. quae expressio [illegible]. Superest & disserere, ait Ripalda. an suppoy [illegible] em s. pecci, quib, homo istituit iustus, nali sit nos [illegible] fuerit, ut iusta exat filiy Dei, et ius aquita [illegible] dorey [illegible] 9o versse, q. ut exequat.

[illegible] posse. [illegible]
[illegible] naris [illegible] is quale [illegible]
[illegible] ptal hereditares
[illegible] cum ratione sibi debi in parte [illegible]
[illegible] maire [illegible]
[illegible] tec, seu capacitis nalis subti, quae [illegible] quae [illegible] non eni iuris debere poe, quia roe [illegible] homo iusta praestat debe [illegible] iusta [illegible] non iusto [illegible] vt potius, qua alteri [illegible]

circa Ius in gloriam conveniens. statuit 1o: Ius morale strictæ Iustitiæ quod Iustis inest in gloriam à Deo conferendam, non esse intrinsecum gratiæ: 2o: Ius physicum exigentiæ naturalis in hereditatem gloriæ, non esse intrinsecum gratiæ Iustificanti. 3o: Ius solum congrui naturalis, seu dignitatis physicæ, et habilitatis naturalis, ut gratia hoc sit acceptum in gloriam, esse in ea intrinsecum gratiæ, seu alijs verbis, gratiam secundum physicam substantiam attenta constituere dignos, quia acceptum in hereditatem Dei.

Post hæc vigesimus quintus statuit: Adoptationem essentialem esse intrinsecam gratiæ, secus integralem, et completam actu. 2o. 1a pars explicatur: nam ad adoptationem essentialem sufficiunt hæc duo 1o. habere naturam Deum filio, 2o. ab illo procedere: at hæc duo habet gratia sibi intra efficit enim intrinsece hominem participem divinæ naturæ, quam participationem habet à Deo separatam. Posterior pars explicatur: nam adoptatio Dei completa in gratia comprehendit Ius obligans Deum conferre hereditatem gloriæ, sive morale Iustitiæ, sive physicum exigentiæ: at huiusmodi Ius in gloriam non est intrinsecum gratiæ: igitur adoptatio Dei quoad integritatem, et complementum non est omnino intrinseca gratiæ.

P. Sextus L. 12 de perfect. D. c. 11. et L. 2 de Sum. bono. c. 1. Vnalit statuit nullam formam physicam ex natura sua, posse hominem constituere filium Dei adoptivum. quia aut non habere ex natura sua physi- [illegible] vinculum inhabitare faciens D. Spiritualem [illegible] explicuit quid addat rolla vinculi [illegible] undique se. fortassis intellexit decretum D. [illegible] missionem [illegible] exit se ex naturali hominem Iustum regere [illegible] habili[illegible] addit formam principalem quo [illegible] Dei [illegible] sed et ipsum qui vocat [illegible] Angelicos [illegible] [illegible] in temperamento [illegible] postea explicuit [illegible] esse [illegible] adoptationis [illegible] Dei. Hanc sententiam [illegible] [illegible] Scripturi [illegible]

Et erudit[illegible] theologiæ [illegible] [illegible] sunt a decernendis opinionis probabilis mihi abunde [illegible]

Filiatio nalis, et similiter quidem, e adoptiva, prius e explanda breviter, ut ad Suum nomen Lineas adoptivae filiationis producam:

e filiatio nalis :: origo viventis a vivente a principio iuncto in similitudine naturae. Si. unam. Filius propria nalis e qui accipit a suo patre cognationem, et esse cum ipso ad ipsum referendum. Actio nalis generativa e ordinalis et naria proveniens a principio operante per modum nae, tenditque in institutionem essalem suppositi geniti, siquidem e productiva, et collativa eiusdem nae, et esse, quem in patre, unde non supplet personam ipsam quae generat, et ipsi essaliter similem collatam paternam, sed tenditur in personam ipsius sal producendo, et instituendo in re, suam ei ipsi collocando naturam, substantiam, et esse, qua essaliter e idem cum patre, ex quibus omnibus liquet similitudinem, sive relationem, qua filius nalis refert suum parentem esse ipsi supposito filii essalem, non accidentalem, sive superadditam.

Filiationem adoptivam sic definio: est libera assumptio facta a reali supposito alterius suppositi realis in filium adimitatorem filiationis nalis. dicitur esse libera assumptio, inqua parte differt a nali generatione, nam haec e actio imme, et finaliter naria imme proveniens a principio finali operante more nae. 2o dicitur assumptio personae realis, inqua etiam parte differt adoptio a filiatione nali, haec enim potius dicitur susceptio filii, quam assumptio personae in filium, cum enim adoptio sit libera adoptanti, etiam Pe[illegible] [illegible] lectio e libera quo quidem non accidit generationi nali, nam patri [illegible] cipere. Pluries dicitur assumptio personae [illegible] [illegible] a nali filiatione, haec enim etiam inter bruta [illegible] [illegible] Personas. Denique dicitur ad imi[illegible] [illegible] nalis, enim adopt[illegible] civilis, quae non tot e [illegible] [illegible] [illegible] quidem [illegible] quo patri[illegible] [illegible] [illegible] filii et [illegible] ad per[illegible] extraneam [illegible]

[illegible] proxima quaedam [illegible] [illegible] alter accidentalis [illegible] [illegible] [illegible] quaedam accidentalis [illegible] e media [illegible] [illegible] adoptionem [illegible] [illegible] ad [illegible]

[illegible] generatio nali, excedit [illegible] longe eum perfect. [illegible] [illegible] generis [illegible] in civili [illegible] [illegible] reperiri [illegible] [illegible] vere et proprie. [illegible] [illegible] filiatio adoptiva [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]

et civiles introducta e. Non prop. excludo a gra sanctificante e aliquomodo fig adoptionis civilis et politice, ut nos explicabimus.

Tradendum superest, qd sit hec adoptio intra accidentalis, quã medio filiationis pronunciabimus internalis, et pure civilis. 1°: hec media filiatio e libera assumptio extr. realis in filium, quo prato. et convenit hec adoptio cũ pure civili, et differt a nali. 2°: media hec filiatio e imitatio filiois nalis, in quo prato convenit silit cũ pure civili. differt tn hec adoptio a pure civili in pratis illis filiois nalis, in quib. utraq. adoptio nalem filioẽ imitat: nã filiatio media accidentalis, etiñ intra imitat filioem nalẽ in pratis essalib. illis, l tn n in oib.: at filiatio pure civilis imitat filiationem nalem in pratis accidentalib., et volunt benib. filioem nalẽ sbstitut. Quaprop. filiatio hec media e abte adoptiva, quia e libera assumptio extr. realis in filium, et quia supplt personã accipiendã in filium in suo ee sbstitut., aut sic sbstitut. sup addit filioẽ. Propterque prata filiatio hec media differt a nali, et computat inter adoptivas, alia vero prata hec cũ quã distat ab adoptiva civili, et extra.

Cum enim omnis adoptiva filiatio sit assumptio sup. venienẽ personã [illegible] filiois nalis; in hoc genere imitandi filioem [illegible] [illegible] necessitas, propt quã l t media, et civilis adoptio [illegible] [illegible] sbstitunt tn duas spes differentes [illegible] [illegible] filiois adoptive ut sic. Ut aut apertius constet qd [illegible] [illegible] adoptiones in imitanda filioẽ nali. [illegible] in interiore nali [illegible] [illegible] [illegible] adessentialis, alia, quã pertinent ad effectus possit; ad [illegible] [illegible] qd l dicet nã [illegible] filio. et hec vadat [illegible] in [illegible] [illegible] nalis illis, ad accidentia effectus filiois nali [illegible] [illegible] filii sui ad curã [illegible] ad patris alimentum [illegible] [illegible] [illegible].

Ecce aperte discrimen int. adoptiones [illegible] pure extra [illegible] civili. [illegible] adoptio pure civilis [illegible] [illegible] [illegible] unde n imita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] derivativa coito ni paterne in filium. Illa adoptio civilis e [illegible] [illegible] [illegible] quo se [illegible] adoptand. ad [illegible] personã extraneã [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] nali [illegible] sua hereditat.

in propria bona, quæ spectant filijs naturalibus, et filius adoptivus se obligat ad deferendum personæ extraneæ eos honores, subiectiones, et reverentias, quæ debent parentibus naturalibus. At per medium filiationem, quam vocamus adoptionem internam accidentalem, Deus adoptans transfundit, et communicat suam naturam, et esse filio adoptato, et per formam accidentalem superadditam ipsi supposito, quæ ens sit ipsi adoptato intra, et per quam particeps fiat ipsius esse, et spiritus paterni: ergo communicatione paternæ sit de esse filiationis naturalis. Ius vero in hereditate paterna, sit effectus quidam accidentalis filiationis naturalis, adoptio iure civilis imitatur filiationem naturalem, quoad effectum externum et accidentalem; adoptio vero interna accidentalis imitatur filiationem naturalem in prato essentiali [illegible].

Sectio 3a

Astruere filium adoptivum Dei e intrum, et essentiale gratiæ.

Si bene numeres quæ requiri demonstravimus ad filiationem adoptivam intrinsecam accidentalem, ea omnia intra, et essentialia reperies in gratia sanctificanti. 1° enim requiritur, quod adoptio sit actio libera, et gratuita adoptantis. 2° quod hæc actio, [illegible] ipsi essentialiter [illegible] superveniat. 3° quod h[illegible] adoptionis D. 4° quod eum reddat [illegible] medi[illegible]. Hæc itaque omnia essentialiter conveniunt gra[illegible] à Deo productæ omnino libere, et gratuito [illegible] à solo Deo sibi libere eligente filii[illegible] subito infundit [illegible] particeps dei [illegible] [illegible] eligit in filium [illegible]

[illegible] hæc [illegible] gratia in [illegible] sunt [illegible] essentialiter [illegible] Inde hæc est [illegible] quid [illegible] sibi essentialiter [illegible] inter [illegible] essentialiter [illegible] essentialiter [illegible] in [illegible] gratia [illegible] infundit [illegible] superen[illegible] gratia esset [illegible] essentiale [illegible], esset

parsrę illių, et Coenter n esset sup. ngillių, nec vi illių a sup-
nale Ceptero gra ex na sua e indebitanę; go sup pit ng, aut
inffundit intcatę aliunde Ostituų. Pt Coas quia si gra Ostiueret
ng, esset quid debitnę: 3° deniq quia gra essalit e acciens;
go supit Persg roalų essaliter Ostituų: Pr. ng nullų acciens
pot Ostiuere essaliter Persg, hec enim aquatę resultat ex subst.
exente se ga sit voilla exendi perse.

3°: ex vi huių actionis infusive gre Coleat Deus ex
Stance Perse sug. ng, idq silliter e praęintrų, et essale gre ng.
gra essalit e participo vnitiva, et coeo fralis my vnionis ne
D. et Spiritų S. inserentis sese Spiritui nro. propt Spum S. nobų
dari Oninus Sbcoe. Constans e Sacre Scriph. Patrų, et Interpretum
S. qdq sit denq Verit docentis grę esse vnionę quando
D. Spiritus nobis p manenter inhęret, Certų e noių sa grę ng
particpes reddi ne D. accidentali. Ita vt roe Deitas Colcat
Ostuam Deifici, sive Deitem hentes, sive Dij particpative, id
q excellentiori mo in nra sa peragit, que adstruit grę Deitų
ipsam ingresse. Et nobis quodąmo Vniri, quam in oppa, que solų
asserit [illegible] ...tione quando Deitas.

[illegible] ...ice: hinc inffexxi ipsam ng D. tamquę fram
[illegible] ...os adoptivos Dei: quem my dicendi in nro Scio
[illegible] ...ecente reiciunt. pt hec Coa: quia
[illegible] ... qui participat [illegible] het ng
[illegible] ... fram principale,
dicit esse ng [illegible] ... principale
e Dius vg. [illegible] ... ipsg obedine, tamen
[illegible] principaly [illegible] sive [illegible]
[illegible] sive sub [illegible] sive [illegible]
[illegible] ... da [illegible] sive ut
[illegible] nullų apud me
n D: Osuat ut fra principalis [illegible] adoptiv
deno tamq infra pure moraly imputatior
[illegible] ... ad oler nobis ontie intio, et nostr intelly renovant

[illegible]

fiat propria natura quod quidem in ipsa fatendum est: neque quidicunt gratiam sanctificantem esse participationem Deitatis formaliter: qualis gratia quoad hoc. Si illa gratia non imitatur, et illi est similis, idem fateri debent, nam similitudo consistit in utroque extremo simili: ergo gratia ut similis Deitati includit ut fig ipsam Deitatem: ergo sic filiationem adoptivam includit gratia, ut est participatio Deitatis, includit similitudinem Deitatis, et consequenter similitudo includit ipsam Deitatem, quae formaliter consistit similitudinem suam cum gratia.

Resp. 2º: in Concilio Tridentino non dici nos non fieri filios adoptivos Dei per neque per [illegible]. Sed nos fieri iustos per iustitiam Dei: ut constat ex toto discursu [illegible], qua constituimur iusti, non est iustitia Dei, sed iustitia aliter dicta, qua donamur a Deo, quod hoc stat, ut vere stat in nostris principiis, salva est dicto Concilii: et aliunde asseramus hoc constitui filios Dei adoptivos per neque per [illegible] non quidem nobis extrinsece et moraliter imputatam applicatam, sed per formam physice nobis intrinsece inhaerentem.

Si dicas per eandem formam nos iustificari, et fieri filios adoptivos Dei,

Resp. 1º id negari a multis, et quidem probabiliter. Vide Lessium sup. citatum.

Resp. 2º: per eandem formam, qua ut quidem constituimur iusti, saltem ut quo constitui nos filios adoptivos.

4º denique: ex vi huius actionis [illegible] resultat hoc imago quaedam repraesentativa Dei quoad [illegible] ei, eam renovatio per modum imaginis est propria, intima, et [illegible] omnia et singula, quae requiruntur ad [illegible] [illegible] multis, quia sic filiatio pure [illegible] recepit in ora sanctificante. Sed [illegible] ad haereditatem Dei [illegible] dicit includat [illegible]

[illegible]

Patris ad [illegible] adoptivos [illegible] fundata in gratia sanctificante [illegible] [illegible] [illegible] filios adoptivos. Sinodus [illegible]

q̃ pertineat ad Iceptũ filij nalis: Pro quo suppõ: Ius proxĩ et expeditũ accipiendi, repetendiq (a Pre hereditatẽ) nõ pertinere ad Iceptum essãlem filiois nalis. Probatur: quia si eiusdi proxĩ Ius pertineret ad Iceptum generois nalis, non posset q̃ sistere filij nalis, quin eo ipso heret Iuri proximo, et expedito accipiendi, repetendiq (a Patre hereditatem) nec posset inveniri filius nalis, qui non esset proxẽ obligatus instituere filium heredem: at filius nalis quandoq privatur Iure exigendi a Pre hereditatem, et capacitate illa adeundi. Imo et Pater quandoq solũ modo Civili Lege, et Canonica deobligatur relinquere hereditatem filiois sed etiam privatur potestate, ita ut licet velit, invalide instituat filium heredem ut pt in Liberis Spurijs, et qui nascuntur ex damnato coitu, qui omnes Iure povo sunt incapaces accipiendi hereditatem a Pre: ergo filiatio nalis non includit in suo Icepto Ius proxĩ et expeditum filij, ut accipiat hereditatem a Pre, nec obligationem proxĩ Patris instituendi filium heredem [illegible] superesse poe distas cert Ius aliud veluti radicale et remotum.

Dequo siliter assero: nec Ius remotum et radicale in hereditate Pris pertinere ad Iceptum filiois nalis: aliud ẽ Ius ad alimenta naria [illegible] hereditatem non narium [illegible] filij sustentando [illegible] ad accipienda alimenta naria invitũ susten[illegible] impotens illa aquirere, aut aliunde Ipa[illegible] nat, cui Iuri accipiendi scilicet [illegible] Pris ad eiusm alimta naria [illegible] In genere nali filij fundat Ius [illegible] alimenta naria [illegible] fuerint prisse, qua propt [illegible] ad alimenta, que sunt [illegible] sunt a sustentatione [illegible] filij nalis [illegible] qua sibi poe Ipa[illegible] vitij nalis, non habet [illegible] alimenta [illegible] prisse nale [illegible] nalis ad vitã sustentationem, non fundatur [illegible] Iure povo. [illegible] endiq et obligationem Patris ad [illegible] dotandum [illegible] ita [illegible] eiusdem generis [illegible] narto [illegible] Ius illud in filio,

obligo hec in Patre.

Assero nihiloij generoem nalē esse fund. Liby tm, inquo Libere fundat Jus spetens filio ad hereditē Paterna accipiendā, et obligo Patris ad illā filio donandā. Pbō: quia Jus de facto spetens filio in hereditē Patris, fundat ingeneroe nali, n̄ fundat naxio: go Liōe fundat. Maior pt: Jus de facto spetens filio in hereditē Pris, p̄venit imme a volate Pris instituentis filiū heredē; vel a dispoe Jur̄ posi statuentis filijs Paternā hereditē relinquendā: atqui sive Isideret volas Pris, sive dispo Jur̄ posi vtraq fundat ingeneroe nali: nā Pr dum relinquit filiū heredē attendit eā Iunctionē moralē, que ē inter ipsū, et filiū; nā roe generois nalis filiū ē aliquid Pris. Eandē Iunctionē attendit Legislator dū leges posas edit adiudicantes filio hereditē Patris: go Jus de facto spetens filijs in hereditē Patrū, fundat in generoe nali, q̄ auē n̄ fundet in ipso tamq in funto naxio sp̄ precanti p̄bavimq.

Dices go ex hisp̄ijs derivanda ē doctra in filioem adophvā, tū intrā, tū extrā accientalē, ū pure extrā, et diviā: de primo assero 1o filioem adophvā intrā, vt ē prisse alis, n̄ includit Jus proximū, et expeditū ad accipiendā a [illegible] Liberā hec pt: quia generatio nalis, inqua [illegible] filio, illū sēe sibi reddit essaliter silem [illegible] n̄ includit eiusdē Jus prox. [illegible] illud n̄ includet [illegible] sug nā essaliter a filio [illegible] silis Patri. Assero [illegible] Jus remotū, et [illegible] [illegible]

[illegible] adop[illegible] [illegible] nat [illegible] resultet [illegible] prox. filij ita adoptas

Assero 2o: filioem adophā n̄ intrā, rec furt. Liby [illegible] ex Liba dispoe [illegible] filij adophui in heredē Patrij

Veras hęc, abunde pr. ex Sacris Litteris quibus sepissime docemur gloriam conferri Justis, tamquam hereditatem filiis debitam: ratio ergo nequit Jus heredis competens Justo fundari in filiatione adoptiva. at Jus hoc non fundat ratio: ergo Libere quatenus Deus. Videmus Justum esse filium suum adoptivum, statuit illi, quia filio, conferre gloriam. Confirmatur, et explicatur: generationem adoptivam esse Libere fundamentum Juris competentis filio in hereditatem Patris, nihil aliud, nisi quod sit sufficiens motivum, in quo possit fundari prudenter dispositio Libera ipsius Patris, sive Legislatoris donantis filio hereditatem Patris, et indubitatum est hanc filiationem adoptivam accidentalem, qua Deus supernaturaliter accidentaliter tribuit Justo, esse sufficientissimum motivum, cui prudenter nitatur ea dispositio, qua Deus statuat hoc Justo, quia filio, conferre Jus ad beatitudinem: ergo ratio nequit filiationem adoptivam intrinsece esse fundamentum Juris competentis filio adoptato in hereditatem Patris.

Dices filiationem adoptivam esse naturalem fundamentum Juris competentis filio adoptivo in hereditatem Patris, et non Liberum. Probatur 1° ex Paulo ad Rom. 8, quod si filii, et heredes: Loquebatur autem Apostolus de adoptiva filiatione: ergo legitime infertur, et consequenter ratione ex filiatione adoptiva [illegible] proprium in bona Patris. Probatur 2°: quia [illegible] [illegible] qua Justus participat naturam [illegible] constituit in quo [illegible] in quo e illi [illegible] beatitudo: sive heredem: [illegible] adoptivum [illegible] sibi collocatum, hęc [illegible]

[illegible] in sua moralitate relationis quę [illegible] filiis [illegible], dilig[illegible] a Pa[illegible] [illegible] aut metaphorice
[illegible] idem [illegible] tamen moralem [illegible]
[illegible] remissa [illegible] nando co[illegible]
constituit in gradus [illegible] non [illegible]
[illegible] Jus ad bonum aliquod, non [illegible]
[illegible] eiusmodi bono aut [illegible] ad [illegible]
[illegible] quamvis gratia [illegible] exposcat beatitudinem. hęc
[illegible] Jus mo[illegible]

n'het Iurmorale ad hereditat tamquam ad heredit propriam nec ignis ad calorem. Adde, nec apparere cur gratia neat phicè beatitudinis exigam, nam si phicè exigeret beatitud. esset violenta in statu viæ, privata beatitudine.

Tandem probatur adoptiva accidentali extra, et politica asseri illi Ieshu Christi ius ad hereditatem Patris, saltem ut de facto inducta est. Dixi, ut de facto inducta est, quia non videtur impossibile induci genus aliquod adoptionis sine iure ad hereditatem Patris accipiendam; possit enim pactis quibusdam, in quo homo acceptat personam extraneam loco filii in ordine ad gerendam tamen illi curam, quam Pater gab filii haberet, qui profecto contractus esset filiatio adoptiva, nec tamen includeret ius filii ad hereditatem Patris adoptantis, sed tamen ius ad sequentia alimenta recipienda. Ergo quodam de facto filiatio adoptiva inducta sit cum iure hereditatis ex parte filii ad bona Patris, patet ex iure civili, et cæsareo, Lege si placet, ex Theologis Ludovicus de Molina I. 4. de Iustitia disp. 20.

Sectio 5a

V. Filiatio adoptiva ad instar [illegible] et politicæ conveniat Iusto [illegible]?

Diximus hucusque [illegible]
transfusi [illegible] Paterne [illegible]
[illegible] et essat [illegible] sanctificantis [illegible]
[illegible] favore Dei extra [illegible] Deo adop-
tionis genere [illegible]
lis inducta est [illegible]

[illegible] Tertio [illegible] vero [illegible]
[illegible] tenorem [illegible] expo[illegible]
[illegible] honorem [illegible] quo [illegible] obligat
[illegible] extraneo [illegible] omnia iura [illegible] filiis alu-
[illegible] in bona Patris, et filii [illegible]

munia ota gerenda, quae officium dicent ga [illegible]

Suppendy e 2° obligo omniu D. qua Deus se obligat hoi, esse actu D. volutis Liby, sive volitionj D. Libaj; nequit enj Deus hoi naliter obligari, naliter inquay, ho. e, nullo precente arbitrio: sive decro D. volutis libero, ut pt: obligo e omnis moralis, qua Deus alteri se obligat, e fraliter volio D. quae unica simplex cum in dillis sit, omnia ea munera exercet et denoes prestat quae prestant a volute creata innumeris actibus distis liberi. et immanenter productis. Requirit tu aliquaz applog sui ad hoc, vel illud subiz, ad hanc, vel illg mg amoris, quae appld e exercly quodd actuale D. volionis, prout exercitij diuisit diuersj prebet denoes, ethg cadentes supra idem subiz, qd abexplo cas essentij unalis explicuimus satis dispultbg de volate Dei.

Dico posita duplicem Ihnor party. 1a e: grg sanctifans non esse adoptionj civilem, vel adinstar civilis, quia nulli fuit alr. ut quod nu obligoij, qua Deus se adstrinxit hoi illy accipiendo in filiy, tam ceu curos de illo gerendo, quae ceu hereditatis illi donandae. Pbat: hec obligo e volio liba, qua Deus vult se constituere hoi debitorg vel promissio, qua hoi sug fidem spondet: atqui gra ne quae e volio, ne ue [illegible] liby, nece promissio interna Dei: go ad denoe illg, qua [illegible] obligatus hoi, ni scurrit gra, ut fraalota, s[illegible] i[illegible] [illegible] D. liba scurrit ut libera. Ifrat: [illegible] [illegible] prestant a volite creata, pres[illegible] [illegible] prestat moralis obligo strevlla [illegible] [illegible] volate D. amoug a fra [illegible]

[illegible] e [illegible] Dei obligantis se hoi ad illum accipiendy in filium [illegible] a g[illegible] a fra [illegible] sive ultima applo [illegible] exer[illegible] [illegible] promissio D. de acceptan[illegible] in filium [illegible] [illegible]dem in[illegible] hereditz requirit [illegible] applo [illegible] [illegible] quod exercity actuale [illegible] volio [illegible] exercitu [illegible] mens applicoij, nulli alteri re [illegible] tribuit [illegible] [illegible] ipsi: qo gra [illegible] mung applo [illegible] exercitij actualis

Vl̃timi D. Volonis, Ut ex missio hij Cure Paterne gerendi, tum hereditis donandi – Maior constat ex xxxij gijs de D. Ibarh. Minorat: quia Taliqua alia entas, Accedenda sit ista à gra, et a Volitione D. Ut Deus amet, S. acceptet hoem gra insignitu, Sequenti tollit ea ulterior 3º entas, Et nunquam illis ad se sibi gre.

At prefas eadem minors p. infussione gre ita renovat hoem interior, hoc est, intra, ut hat p eandem renovoem heres secundus spem vitæ æt̃ne. Ita Tridentinus deffinit: hac dispoe Iustio ipsa sequitur que non est sola peccatorum remissio, S. et sanctificatio, et renovatio interioris homis p voluntariam susceptionem gre, et honoris, Unde homo ex iniusto fit iustus, et ex inimico amicus, ut sit heres secundus spem vitæ æterne; idest, ex statu exheredis, transfert in statum heredis: go fra interiorem renovans hoem, sive intra inhabitans aliquid constituit hoem heredem: at id constituit ut fra ab ota: igo ut fra modalis: ergo gra applicat illa vl̃tima qua D. volo, se applicat huic hoi, et ex vi eius actualiter vl̃timus quo se exercet ut promissio: sive pactum acceptans hoem in heredem prie vitæ: que promissio, S. est ius ipsum heredis; S. salus est titulus immatis phiscus, et narra radix eius dici iuxtis. Dices: verum est p fra intra infusam constituit hoem heredem Dei: at eius est fam, in respectare illius eff. fralem ex natura sua S. ex acceptatione D. Sed hunc tendimus in sectionem proximam.

Sectio 6ª

An gra sanctificans [illegible] creationis; per [illegible]

[illegible] illa e medio [illegible] quit ser[illegible] ficare ut [illegible] hominis heredis san[illegible] [illegible] hereditatem adducere [illegible] illius effus frales qui nemini vim [illegible] prestan[illegible] acceptatione [illegible] Deus hominis di[illegible] donavit [illegible] disponentem secundus ee gre, et quo secundus ee [illegible] secundus entitatis ura [illegible] secundus entas [illegible] secundus esse gre. ons effus prestare [illegible] secundus [illegible] gre intelligitur

entatis, seq. infussq. ane; vt. S. vestitq. extra Dei favore, aut deputatione, quia tamen n. omnes authores eodem modo explant hanc distinctionem n. possum. una omnes impugnare re fellere.

Haec solutio si verba tantum attendant Ioannes doctrinam mihi proris mirabilis; quis enim n. miretur, dum audit Deum posse constituere subiectum album, per formam quae n. sit essentialiter albedo, sed per entitatem extra Dei favore deputatam ad dealbandum? An potuit Deus solo suo decreto dealbare subiectum calore, vel frigore, vel summa vi et etiam nigredine? quis n. miretur, si audiat posse Deum constituere hominem per formam quae n. sit essentialiter anima rationalis? nam essentia hominis est anima essentialiter rationalis, sicut essentia albi est albedo, et essentia iusti est iustitia, et essentia heredis est ius ad hereditatem: ergo sicut implicat Deum constituere hominem per entitatem deputatam extra ad constituendum hominem, vel album per formam sibi a Deo institutam ad constituendum album, sine ulla intrinseca natura, et essentiali vi constituendi album, ita implicabit Deum constituere iustum, sanctum, gratum et amabile subiectum, vel heredem aeternae beatitudinis per formam, quae essentialiter non sit poenitus coneffus subiecto praestare, sed tamen reddat apta iis praestandis ex sola Dei deputatione extra.

Praeterea [illegible] de hoc sit iterum impugno eam solutionem quia [illegible] honore Concilii requirit, quod homo intrinsece fiat heres: at [illegible] homo n. fit intrinsece heres Dei: ergo sa[illegible] [illegible] Concilii. Maiorem probo quia Concilium docet [illegible] [illegible] explant aut expositoribus [illegible] iustitia, sanctitate, omnia [illegible] heredis debet esse intrinsecum [illegible] [illegible] intrinseco iure. Minorem autem [illegible] est intra subiecto, neque est esse intra subiecto: at denominatio [illegible] [illegible] intra subiecto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sancti [illegible] [illegible] [illegible] ergo [illegible] [illegible] esse extra subiecto, nam [illegible] [illegible] ut in S. vestitus [illegible] est subiecto extra [illegible] provenit a forma extra et continet [illegible] extra: [illegible]

Pro frat. 1o: quod quod extre venit fre exenti intre subto venit extre subto: at ro fratis gre ro fratis iuris, et heredis iug venient extre entati gre exenti intre subto: quod denoq eiusd venient albte extre subto. Maior pt: quia albedo extre videt, ideo partes hens albedinem intre, extre tamen videt: nec bony Phig dices parteni venire intre videri. Extre tamen het denoq visu: quod sit entas gre sit intra subto sitos Ius heredis e extra entati gre, albte denoatio heredis e extra subto: quod si dicas albedinem rtee frg denoq visi, sicut gra e fra denoationis heredis. Qa e, quia sicut molat albedinem ee ab extro frg denoationis visi, ita molicat entati, quae n sit essaliter Ius heredis, ab extro assumi in frg quod eiusd iuris.

Pro frat iterum: strictorum e sibimet intra entati gre, qr subto, cui inheret: at essa hica illig entatis assumpta in frg denoationis heredis, n reddit intrg, et essalem ipsi entatis gre denoem heredis, quod nec reddit intrq subto eandem denoem heredis. Explo argu facti essa entatis e intra entati, n ttr propta denoatio extre cadens sup essg e intra entati: quod a forti ori: quod nec denoatio extre cadens sup entatem gre erit intra subto t alsi entatis, si eniy intre afficeret hoem ea denoatio, ideo afficeret, quia sit extre, cadit sup entati intram hoi: at denoatio heredis, sit extre cadit sup supra essam entatis hic gre: quod etiq denoatio heredis esset intra entati [illegible] prat.

Ut text, quia valor monete Regis e ipsi [illegible]

illud ps [illegible] monete heret in [illegible]

subto illud, intre tanti, [illegible]

a Christo dignitem aliquam [illegible] ipsa intre

Venerit sanctificet, et [illegible] extre visi.

[illegible] Sanctificante Included [illegible]

[illegible] esse. Maxime ad [illegible]

[illegible] adoptantis [illegible] adopti

[illegible] sanctificante [illegible] Dei adoptan gra

sanctificante [illegible] Addimq nunc [illegible]

[illegible] manenti in gra sanctificante, ad

[illegible]

quo refferri possit illud, ubi ex Paulo testim. Accepistis Spiritum adoptionis, in quo clamamus, Abba Pater. Idest per gratiam infusam vocamus Deum Patrem, atque adeo illam adoptionem quam nos Paternitatem acceptamus.

Controversia 2ª.

De effectu formali Iustificationis, vtrum mutatio de forma contraria in contrariam.

Dispº 1ª.

V. In Iustificatione vera mutatio intercedat qua homo ex iniusto fiat Iustus, et ex inimico Dei amicus?

Suppº 1º, non omnis actionem infusionis gratiae esse mutationem a peccato gratia in contrarium. Prob. 1º ex eo: nam Adamo collata fuit gratia sine ullo transitu a forma peccati. Aliter Christi D. humani; et B. Virgini Mariae. Vt enim fiat mutatio necesse est, quod forma peccati in subiecto praeexistat ante infusionem gratiae: at in suppositis praedictis, non praecessit infusionem gratiae forma peccati [illegible]: ergo in suppositis praedictis non fuit infusio gratiae vera mutatio [illegible]. [illegible] a paritate est, quia per accensionem forma de novo [illegible], si alias non praecesserit. Sicut per accensionem alicuius [illegible] accensione calori, quod frigido [illegible] gratiae exit vera mutatio de [illegible] exitat [illegible] gratiae donatio, quod [illegible] peccata non praecesserit.

Suppº 2º [illegible] esse peccatum [illegible]

[illegible] quia [illegible] ubi exa[illegible]

[illegible] et [illegible] in [illegible]

de peccatore in Dei amicum nos transitum [illegible]

[illegible] Iure [illegible] dehinc [illegible] praecessit

[illegible]

ex habituali quod manet, morali tamen quod manente durat. Porta, nec oppo[nitu]r quod peccato habituali praesenti, est physica opp[ositi]o, si comparetur peccato, quam-vis sit physica, et rigorosa; imo et in mea sa[ntitate] metaph[ysic]a oppositio, si comparetur gratia cum exa morali pecci, ut suo loco explabimus; ergo mutatio, quae inter-cedit in hominis iustificatione, qua transit de peccato ex habitualiter in Dei amicum, non est mutatio physica subiecti.

Suppono 3°: peccatum dupliciter exercere in subiecto, et illud macu-lare: 1° dum peccatum actu exit, hoc est, actio illa, sive omissio libera, et volunt[ari]a dissona legi, v.g. torqueri, quandiu haec actio, vel omissio physice exit dependenter a volunt[ate] libera, dicitur peccatum actualiter exercere in anima. 2° dum habitualiter manet, et haec habitualis quod severa pecci, vel quemadmodum diceret quod sit [...] pecci, quandiu enim actio illa dissona legi physice transit, quod manet tamen inordine ad plures effectus inducendos, quod inde acsi physice adesset, dicitur moraliter quod sit... quia inordine ad hos effectus moraliter inducendos quod inde se urgeret acsi adesset adhuc, nec physice quod transisset, ut homicidium v.g. inordine ad offensam Dei reatum quod inde remanet postquam physice quod transit acsi physice adhuc quod duraret.

Dico 1°: in iustificatione peccatorum, vera pecci remissio confertur. Deco haec patet ex Tridentino definiente iustificationem hominis esse solam peccatorum remissionem, sed etiam renovationem, et san[ctificationem] [illegible] interioris hominis; ergo iustificatio saltem, ut de facto fit secundum [illegible] [illegible]

Dico 2°: [illegible]

[illegible] deletum peccatum, sive emundatio [illegible]
[illegible] in Trident. [illegible]
et sanctificationem, et renovationem [illegible]
inquibus verbis [illegible]
[illegible]

[illegible] peccado sal[ute] [...]nali, que illa in[...]ne [illegible]
[illegible] aversionem [illegible] Dei a [...] hoc
[illegible] [illegible] remissionem nostram exprimere explabimus
[illegible] 6° verbis et utrumque a Concilio doceri [illegible]

Dico 3°: [illegible] ut [illegible] intercedit m[...]

mutatio & gra facta in contrarium. Pbo 3º: quia licet semel infundatur gra destructo peccato precenti, Ge[nerat]i omnes hoies nascantur peccatores, et natura illius [...] numquam infunditur gra hoi precenti in purandi. S[ed] hoi, qui antea peccator erat. Quotiesque ergo homo ex iniusto fit iustus, et ex inimico amicus, et ex exhaeredi haeres vitae aeternae: quae intercedit mutatio inter hoies, neque ex illis ipsis innotescit aliqua repugnantia inter hostium iustus, et iniustus, amicus et inimicus: quanta autem sit haec oppositio annalis solum, sed vincibilis a superiori agente, aneque ab illo insuperabilis, praeter supra oppositionem inter gratiam et peccatum. Ex quo non gratis gratiae convenient haec oppositio, et huius convertendae labor non intuendus, nec inutilis, ut spero meis auditoribus.

Dispº 2ª

An Deus condonare, et remittere peccatum possit etiam in instanti, in quo actualiter committitur?

Sectio 1ª.

Status praesentis difficultatis.

Suppo 1º: [...]um posse remittere peccatum hoi, postquam [...] [...] nec ab ullo catholico theologo, in [...] [...] in dubium revocari. Status dubitationis in praesenti, an [...] [...] existente retractatione peccatoris, [...] [...] remittere peccatum: quas difficultates [...] [...] breviter expediemus. Solum agimus [...] [...] [...] a voluntate committitur, et inquirimus an possint [...] praesenti de peccato [...] haec duo [...] peccatum committi ee actu [...] actu ee remissum [...] Dei remissio [...] [...] [...] [...]
[...] [...] [...] [...] [...] [...]

[...] in hac assertione [...] [...] [...]
[...] [...] lib. [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...]

at implat peccy illi sub rece: go implat, dum peccy e actu, actu remitti. Eminentiss. De Lugo de poenita d. 7. asserit sibi videri verisile, posse Deum pro instanti, quo fit peccy, illud Idonare, imo etiã antequã fiat, quam tny dicendi asserit se libentiq suscipere, quã olim a Schraddiz videt n' vulgarib, theologis placuisse. P. Obiedo in 1922 ... 8. videt P. Suarez adhaerere, sinon tande dexe n.º 128 cy supo Isentit. P. Stradda. disp. ult. decente usq n. sect. 29 absolute supy sequit: Suarez in absolute favet. Pr Amicus hic disp 32 sect. 2.

Sit nra Icº: pole e Deum remittere peccy Soi, etiq pro instanti, pro quo libere actu Imittit. Pt Icº: si explenti ... praeta Ishva pecci actualis, et Idonois D. extra (de qua solq in Icº loquimur) nullq oppoem inter se dicunt. go Iponi possit. Anq pt: peccy actuale e actio liba Ira legem: Idonatio pecci e volar libe cedentis et renunciantis Iuri ad rabilem aversione, odiy, l. indignoe advers, Soem: at hec duo nullq inter se oppoem dicunt go Ishva pecci actualis et Idono D. n' pugnant inter se. Minor pt Iº ex inspect ultima utriusq Iceptus. Pt 2º: exeplo ab humis dessumpto: n' implat, gº homo in eod inst accepta iniuria cedat Iuri sibi provenienti I. proventuro nisi cedat ex tali iniuria ad exigendq ab eo satisfactione et adhendq advers offendent rabilem ali aversione: ergo utergq Iceptus, homo offendit actu, homo Idonat actu ... in ista Suma, ... in D.

Pt 2º Icº: ... heri pecca ... e suffens ... ut Deus ab ... nolle ... aversat, nihilominus poc Deus renunciare Iuri sibi ... qua ... posita, Deus n' het Ius proximy ... aversione in hoiem ... illud heret sinon renunciasset: ... peccy ... nunc exere ... suff ... rabile aversa, nihilomq poterit Deus cedere ... Iuri qua ... posita Deus n' hebit Ius proxy gº heret ad rabileaver ... non ... nq sicut peccy hesternq ... exi ... proxe fundare rabile aversione ... Dei, ... fundare ... aversione eiusdi. Ita peccy nunc exere ... fundare rabilem aversione ... in cedi ...

Probatur: quando Deus condonat peccatum habituale remissum, non tollit ab illo ex parte physicam habitudinem, sive habitualem physice existentiam, tamen tollit, sive impedit, ne ex illa physica existentia hesterna oriatur hodie in Deo ius ad vindicabilem aversionem, quod ius profecto oriretur, nisi Deus cederet. Unde cessione sua potest Deus tollere, seu impedire quid immorale ad fundandum odium vindicativum nunc habendum. Id ipsum ergo accidere potest circa peccatum, quod nunc committitur, quoad existentiam physicam. Et Deus condonatione sua non tollat, tollit tamen cessione sua, ne existentia haec physica peccati praesens proxime fundare possit vindicabilem aversionem, et vindicative odium Dei quo talem hominem propter peccatum nunc existens. Manet ergo in peccato praesenti ius aliquod radicale, et remotum, sive ut proprius loquar manet vis radicalis, et remota ad fundandum vindicabile odium, quae vis est de essentia peccati, non tamen manet ius proximum, sive vis proxime potens inducere odium, quia ipsam cessionem Dei impedit vis ista peccati essentialis fundandi odium vindicabile, ne proxime possit illud inducere: haec doctrina clarius prospiciet Sect. 3.

Sectio 2a

Corolarium praecedentis conclusionis. Potest Deus remittere [illegible] sine retractatione peccatoris.

[illegible] Deum posse remittere peccatum hominis personale sine ulla voluntaria retractatione [illegible]. Potest ex plenius corolarij suppono ut certa duo. Primum est peccatum originale posse remitti [illegible] de facto remitti infantibus sine ulla voluntaria retractatione [illegible] voluntariam, quamvis penitentiam odium, detestationem, seu aversionem [illegible] displicentiam de peccato. Secundum: peccatum originale [illegible] umquam remitti sine ulla penitentia, seu displicentia de peccato remisso. [illegible] quia [illegible] video verum peccatum mortale numquam remitti, nisi [illegible] extra [illegible] in sacramento [illegible] remittatur extra sacramentum requiri actum perfectae contritionis. Loquimur de peccato mortali [illegible] ut remittatur [illegible] requiri aliquid voluntarium peccatoris ad illud suscipiendum [illegible] requiri voluntas sua [illegible] voluntas [illegible] virtualiter seu eminenter [illegible] equivalent [illegible] peccato requiri [illegible]

ex volaria actu aversio a pecco commisso.

His positis probatio precens: quia poc Deus remittere peccatum, etiam dum volas quam malitia illius povi afficit: ergo a fortiori poterit remittere peccatum preteritum, quando volas nec male, nec bene quam ipsum malitia afficit. Et consequenter, sine ulla retractatione pova volatis adversus peccatum commissum.

Dices: peccatum habituale est aversio habitualis a Deo, ut pendens moraliter a volate liba hominis: implat tolli hanc aversionem hominis a Deo ut pendentem moraliter a volate liba sine retractatione volaria: ergo implat peccatum habituale tolli sine retractatione peccatoris volaria. Probatur minor: quandiu actus preteritus moraliter pendet a volate peccatoris, ratio denoat eundem hidem peccatorem: atqui quandiu peccator non retractat actum preteritum, moraliter pendet actus preteritus malus a volate peccatoris: ergo quandiu non retractat actum preteritum volasi, nequit non homo denoari peccator.

Resp: concessa maiori negando minorem. Ad probationem omissa similiter maiori nominorem. Aversio actualis volaria, qua homo avertit a lege Dei moraliter censetur per severare dependens a volate, quandiu habet vim inducendi pluxes effectus morales, ut inde actu physico supponitur inesse. Adveniente autem Dei condonatione amittit omnem vim inductivam odii realis in Deo offensso adversus peccatorem. Et consequenter adveniente condonatione Dei [illegible] ulla retractatione peccatoris, aversio illa habitualis a Deo [illegible] moraliter. Adde quod per severa moralis non est dependentia nova [illegible] nova volatur in actione prava, sed est eadem dependentia physica [illegible] influxus volatis in actione pravum, quo [illegible] que exa, sive per severa, ut explicuimus [illegible] per condonationem.

Dices iterum: numquam [illegible] denoare subiectum, donec variet subiecta [illegible] sub qua subiectum denoat [illegible] numquam [illegible] preteritis peccati actus denoare hominem peccatorem, donec variet subiectum [illegible] sub qua subiectum peccatorem denoat: atqui sub hac ratione variari actum preteritum est impossibile nisi volas actum preteritum volarie retractet: hec minor [illegible] actus preteriti pecci denoat subiectum peccatorem [illegible] quatenus moraliter severat volaria actus ipsius peccatoris [illegible] sub [illegible] actu pecc [illegible]

e actus voluntarij actualiter existens, ita denominat subiectum habitualiter peccatorem, quo-
niam est actus voluntarius eiusdem peccatoris habitualiter perseverans.

Miror non arguto uti Catholicos Doctores, cum probet argumentum plus quam ipsi velint. Contra usque fidei gratiam ipsos velle quorum premissis sic arguo: impossibile quod varietur forma subiectiva, sub quo denominabatur subiectum, quin desinat eo ipso denominatio, quam antea praebebat: atqui actus praeteritus, in quantum pendens a voluntate denominabat subiectum peccatorem: ergo si varietur actus praeteritus secundum hanc dependentiam voluntariam, necessario desinet denominare subiectum peccatorem: at per solam attritionem extra sacramentum variatur forma subiectiva formalissima, secundum quam denominabat subiectum peccatorem: ergo. hec probatur: nam attritio sola sine sacramento, est voluntaria, et supernaturalis retractatio peccati praeteriti, retractatio autem voluntaria, [illegible] quorum praemissis utimur, contendunt, tollit a peccato praeterito rationem voluntarij, sive moraliter pendentiam a voluntate: ergo attritio etiam extra sacramentum variat actum praeteritum secundum formalissimam illam rationem, secundum quam denominabat peccatorem: ergo tollit formaliter habitualem, sive moralem perseverantiam peccati: ergo per solam attritionem supernaturalem extra sacramentum potest tolli habituale peccatum.

Ergo. Sicut certum est, retractationem peccatoris voluntariam non sufficere ad tollendum esse habituale, sive perseverantiam moralem peccati praeteriti [illegible] peccator homo, qui actu non peccat, ita etiam retractationem voluntariam [illegible] ut formaliter tollat perseverantiam praedictam, apud me certum [illegible] in alijs denominationibus moralibus. Emissio voti [illegible] moralis voti pendentia nil [illegible] retractationem voti, per solam voluntatem illius, in cuius honorem votum [illegible] tollit votum ita ut retractatio voventis nec sufficiat votum tollere, nec [illegible] ad id tollendum. Similiter assero quod [illegible] illa qua peccator [illegible] nec tolli sit per voluntariam retractationem, cum de facto [illegible] in hoc peccatore [illegible] retractant [illegible]

[illegible] sola ordinatio Dei honorati per votum sufficit ad tollendum votum, quoad [illegible] moralem [illegible] voventis [illegible]

Sectio 3ª

Ad argum.tis pugnantib. 9ª 9ª sectionis 4æ

Posit 9ª 9ª sect. 1. statuta: peccatum remitti, e peccatum tolli implat peccatum tolli intrinsecè, ergo non: quo implat peccatum remitti, intrinsecè ergo non e, sive remittere. Maiorem pbt, nos de hoc genere remissionis loquimur, quo peccatum omnino destruit, non vero de ea remissione, qua peccatum tegit, seu non imputat. Dicet: distinguendo maiorem, peccatum remitti, e peccatum tolli, si in pecco nulla alia exa suppat preter pure moralem. Concedo maiorem, si suppat in pecco alia exa, quæ pure moralis, seu habitualis: nego maiorem. de facto ostendit remissio e destructio pecci, quia de facto omnis remissio cadit supra peccatum non aliter, quæ habitualiter exens: at posse e aliqua remissio cadens non super peccatum habitualiter, sed actu exens. Ea aut remissio, non tolleret peccatum sed non supperet actu exens.

Contra: tota malitia pecci, quanta e, consistit in deformitate actus liberi a lege: nihil horum tollit remissionem: ergo tota malitia pecci perseverat cum tali remissione: ergo talis remissio non e vera remissio, sed ficta, et chimerica, nam ficta remissio e, quæ nil malitie pecco detrahit. Dicetur: concedendo sy sillogismum, et nando conseq., et textus assumpto: remissio cadens supra malitiam pecci tamen moraliter exens tollit malitiam, quia tollit exam moralem ... e exa ... quæ dicit moralis, sed habitualis, e peccatum fuisse commissum ... satisfacte retractum, nec debita condonoe remiss... nec ... remissio vero cadens supra malitiam pecci ac ... de tal ... lexa malitiam pecci, quia malitia pecci ... malitiam imporitas oppoem ... remiss... ... non remitteret ...

... : alia cum effectum moralem debet prestare ... remissio: at non potest prestare ... effectum moralem, quem destruere: ergo remissio destruit peccatum. Dicet: concessa maior, nando minorem effectum ... ista remissio non e ablatio pecci, sed ablatio ... quæ nato in pecco resultaret ... rabilis aversione decipienda nisi ... esset. ... effectus moralis ... restaret ...

ab illa remiss. et alijs nõ inexi. Unde de facto qz homo peccat incurrit obligoem subeundi indignoem D. et Deus aquirit Jus ad rõabilem Suscipiendg indignoem, quia de facto ponit pecci hõis, sine condonoe ex parte Dei: at si poneret condonatio ex pte Dei sui, ac homo peccat, clusdi Jus parvi sustendi indignoem D. impedire in hoc et in Deo Jus actius ad infligendg hõi, ut ita loquar, sua aversione et indignatione. ex quo fit hoem illum transacto actu pecci n̄ mansurum in pecco habituali, quia condonatio D. e destructio pecci quoad b. severg habitualem illius.

Replicas iterum: pecci, ut pecci essalit includit rõem offensae Dei Deum: remissio destruit in pecco rõem offensae: go implat contra remissione cum pecco, neque poneret rõ formalis destructiva offensae, cum offensa. Ret adarguim: offensam dupliciter sumi. Lo pro actu offensiva, ex quo poe resultare Jus proximum, et expeditum in offenso ad suscipiendg aversione, et in qua si funder aversio, rõabilit fundabit. et hec e rõ offensae, ut e radicale Jus ad aversione infligendg. 2o sumit offensa pro actu predicta ut, pro ut e potente fundare hanc aversione rõabile. Ut autem e proxe poens fundare hanc aversione, includit quandoque ex pte Dei consensi acceptoem in Jure, saltem natura, hoc e, n̄ renunciare in Jure, hac vero renunciatione posita, cessat, si fuit impedit, Jus fuit Jus proximum, de quo locuti sumus, quamvis remaneret Jus radicale, et remotum, quod consistit in ... hõis ut ... quam e esse sufficienti, ut si Deus velit illam ... fundare rõabilem aversione ab hoe. Et hanc ... offensa ... e: pecci essalit includit rõem offensae, ut e radicale ... Dei ad rõabilem aversionem suscipiendg: concedo maiorem: ut dicit ... proximum, et expeditum hõi ... illud e esse remotum saltem natura ... Deo acceptatam: nego maiorem. Similiter si qua minore: remissio destruit rõem offensae, ut hec dicit ... remotum: nõ minore, ut hec dicit Jus proximum, concedo minorem.

Sectio 4a

Aliis adhuc argumentis sati...

Obies 3o Item ... pecci n̄ e ... Deum ... ... in peccatore ... peccatorem ... obligatione ... idio

nec maculatus: ergo si facta illa a esse lucis, quam fingimus, a Deo, non vere est maculatus intrinsece in quo peccat, vere quia est dignus odio, et peccatum non fuit illi remissum peccatum, sed tamen illi remissum est odium, quo dignus esse est propter peccatum. Confirmatur: aliqua differentia assignanda est inter remissionem peccati habitualis remittitur intrinsece immaculatus, postquam remissum est: at in nostra opinione nulla est differentia assignabilis, nam in utroque casu peccatum est dupliciter physice exit actio libera, et in utroque casu immaculatus post illud instans physice durationis non deveniat habitualiter: ergo remissio peccati importat aliquid non peccati, remissio peccati habitualis, ut distincta a remissione habitualis debet importare aliquid non peccati actualis, ut distincti a peccato habituali. Sic solvitur obiecto supra citatum.

Respondeo: antecedens [illegible] explicatur indigere: duplicem continet partem. 1a est: remittere peccatum, non est prius Deum suspendere odium in peccatorem: hanc secundam partem iudico veram. Nam aliud est suspendere odium, aliud est remittere ius ad odium, potest Deus velle numquam indignari peccatori, et simul velit retinere ius ad vindicandam aversionem sibi competens ex offensa: ergo per solam voluntatem numquam accipiendi indignationem [illegible] commissam puram indignationis, Deus non indignatur, et quasi condonat aversionem: at per aliam voluntatem, qui dicitur esse, sed condono offensam, Deus remittit offensam sive peccatum. Unde manet vera 1a pars antecedentis assumpti, scilicet Deum remittere peccatum, non esse prius Deum suspendere odium, seu indignationem adversus peccatorem, quam dicitur rationabiliter ex peccato [illegible]

2a pars antecedentis assumpti e[illegible] [illegible] vivere ne peccator maneat dignus odio, non e[illegible] [illegible] peccatore ablationis dignitatis a peccatore a[illegible] [illegible] [illegible] a peccatore manda- est [illegible] remissio [illegible] [illegible] subeundi, [illegible] [illegible] tionis sibi [illegible] [illegible] sionis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] peccatum [illegible] mitti [illegible] [illegible] dignitatis [illegible] 1o, quando [illegible] inductiva odii [illegible] [illegible] dignitas [illegible] 2o proxime inductiva odii rationabilis: concedo [illegible] [illegible] quod pecc[illegible] [illegible] peccatum actuale [illegible] [illegible] peccatorem [illegible] 1o proxime induct[illegible]

odij roabilis. Peccy fralit Ischitt hoem dignyodio. aliq tw dicty a pecco Ischiit Sanc dignity intrig peccoinacha l°, proxo adinducendy odiy i hunc erg achy ly quoad stat prox. sive olo expediti adachy Qy inducendi odiy, Ischitt acceptatio Q. inturie. Postaauq renunciatie Q. inturie l. offi dignas i. sa peccoxis ad odiy inducendy, qui nil e aliud quq malitia pecca achialis manet inductiva remoti, n tw proxe roabilis odij.

Ad Isfationq principalis obiectionis dic, prosipsoinsti Qmissionis pecci magnu esse asipreale diffam, si remitta a Deo in eody insti, l. inproxe sequenti, nq si remittat inipsoinsti, quo Qmittit, nec inipso, nec in reliquis succedentib, parit suy aliq. achvy Deo, sive ius agendi achie offensi sa offensorq: at si remittat in insti sequenti immato adinstans Qmissionis, ininstanti Qmissionis dabit in Deo ius agendi achie offensi, in 2° insti n Qpetet Deo eiusd. achio adversq offendinh, ut pote destructa Q volario renuncione offi. Adde, q. in 2° casu renuncio destruit ius Dei, q. supp sit fore ille ininstanti: at in nro casu renuncio coexens ineodq insti cq Qmi pecci, n destruit suy achvy Dei, f. illud impedit neoriat, i. l. ne sit: nq possit renunciare non in Deo ius hoi adversq offensorq, ex-u-i nario. si Deus n renunciaret, nq ut diximq ipsy n renun ... ve offam. Salti negative.

... diffay an ... amintia possit remitti peccy ... gihur assero: si frainwa subito, nil ... exerciy achuale, quo se exer ... ra ut quo remissiva pecci Qpo ... Hc ge° p e ... chi Qmisso, at ...

... nq denotatio ... frainti ... Deus ... quo p ...
... quod ... ut quo hus denotis, ...
... eiusdi fig intrig subito remitti poe ...
... tota ... exigi ... ipse, inecesse e ... pecc Qmi ...
... ferui ...
... offend. e ... Deo ...

nec ringnare sub doonica duo, qdo fravtguio e extra, nec ringnare Ssfravtguo huig denois sit intra.

Pocauq excogitari fra intra remissiva pecci, quae exsicq Saxig pecco enta q sug ppo g fralit inherens subto, ita ot net su g naliter subg, ut deleat fraliter omnes maculas relictas e xpecco prtexito, i. e. ehg tollat seipsa fraliter a Deo omne lug ad roabitg avertis Ispiciendo pront pecci prpensa chiale. Et quia geng hoc remissionis sive absolutionis aie, et emundois a pecco x essale qr sancti fanti hius pvide existimamg, ideo placuit pr investigaze, quono pacto deleat pecci sithale, nq ex doctra tacenda pro solutne huig diffaltis, gralis exitgrady ad solvendas diffalg prentz.

Disp. 3a.

Quanta sit, et qualis oppositio gratie sanctificantis cum peccato situali?

Sectio 1a

explo breviter q severas moralem pecci.

Pecci in dupli statu Isideratur, et ut pntce exens, i.e. situdiuoe rali, et ut moralit q manens: ex a prtica pecci notare. Ad ex floem pecci vt habitualiter q manentis sere [illegible] Prog supponendu e 1o: pecci q manere aliquiomo. tag [illegible] q tranit. Veras hic e notiss [illegible] ng etg [illegible] pecca re ac desijt, adhuc dicit, et e vere [illegible] illo tamquq cum peccore [illegible] determinando ad [illegible] mas in dlla [illegible] [illegible], nec [illegible] [illegible] xro illum titulo, qr [illegible] [illegible] ideo in me xoexir [illegible] no illa p [illegible] [illegible] odio [illegible]

2o. Supponendu e Sanc q severg morali [illegible] Sed etq prisse in otta [illegible] so: ptchg [illegible] [illegible] hecveras [illegible] [illegible] [illegible] at veri [illegible]

phice tolli: ergo offert irameri dignum a Deo, rle prisse, quod offa Imissa sit. Quod aut offa tolli possit, sicut de. ex lett. ergo Pr: nam certum e eumqui aiam per instixit viro nobili, posse tantum ei satisfacere offerre. Ut sn nobilis indignoem retineat, irroalit faciat, et contra se venire poe ostendens ad eum stat, in quo non sit dignus ulteriori aversione offensi.
Et quidem de offa in Deum ergo res e oio certa. Certum siquidem e Deum peccatorem non esse dignum hodie odio Dei, nec peccoris, nec maculam, macula pecci pretertii, nec talem, cui possit Deus realiter indignari propter peccatum preteritum, nihilominus prum pecasse adhuc durat: ergo severa macule moralis rlle prisse pecci Imissi esse.

9° Suppendum e, non ideo severatatem pecci moralis in aia, quia volarie illud Iservet a volate. Explo ob. Certum e achum eliciti liberae semper esse, denoari quod libere ea libarte, qua semel a suo pxio elicita e. Unde si loquamur de exercicio libartis sui instis, certum e severem moralem pecci ex hoc libere ea libarte, qua ipse pecci Imisit. Loquamur autem in presenti supp de libarte noviter exercita post ipsius culpae Imissionis, in quo sic asserimus severem moralem pecci non Isistere in aliquo liba et volaria servoe pecci. Pr: quia ideo esset volaria Idono pecci habitualis ... pecci Imissi aprobat, quia illud non retractat ... nec aprobat pecci preteriti. ... [illegible] quam habituale. Non ex 2° cap. nam si retractet, ... habituali ut Isentit in retractant ... ob severa moralis pecci non Isistit in ...

... m preterit, dum manet in ... quo pecci habitualis ... in noe volas aliq ...
... severam s. Explo ...
... semel elicita non ...
... tradame ... severa ...
volatis preteriti ... quem emerit ...
merit ... ad ideas ob ... qa ... volatis
elicito ... [illegible]
... a ... [illegible]

dicta ut quia illa ... elig. stne actu dario. Undi ...
severa nec proprie habitualis actu ... praeteriti, elig. stne actu dario ...
... Assero ergo statum pecci ... nec hanc
habitualis ... manentia pecci praeteriti, ... quia qui semel peccavit, quanto-
cumque intercedat temporis ... semper est in pecco ... quia ... retractet
voluntate praeterita ... actu efficacis attritionis, adhuc erit in pecco: ergo per-
severa pecci ... constituit hoem vere inimicum Dei, non est proprie ha-
bitualis ... hoc est, perseveraactus praeteriti in suo esse ... et talis, quia adhuc
durat ... voluntate efficaciter retractante actum praeteritum efficaciter, ... effe-
ctus.

His suppositis, perseverantia moralis pecci ... est ipsius pecci
praeteriti, ut fundans ... proxime fundare poterit in Deo ... aversionem
et indignationem adversus hoem, qui peccavit, et ut subiiciens hoc, quan-
tum est ex parte sua, ... Dei aversioni. Donec ergo Deus ...
... possit pecco praeterito ... aversionem ... et indignationem ...
... adversus hominem, qui peccavit, hic dicitur peccator, et ... mo-
nere moraliter pecci ... praeteriti, quapropter pecci huius perseverantia
moralis ... destruetur per statum illum hominis, in quo aversio Dei
ab ipso fundari nequeat ... prudenter in pecco hominis
praeterito, ... aut sit sufficiens, ut aversio Dei, et odium inimicitiae, quae
in pecco hominis praeterito fundari ... poterat, ... amplius ...
fundari nequeat ... parte ... ex ... parte ex aliis
... supponimus.

Aliunde supponimus, satisfactionem ... hominis, qui
peccavit, ... ut status debeat
... moralem pecci ...
... Dei aversionem ...
... esse sufficiens
... Dei acceptione ...
... acceptione ...
... Dei ...
... pena ... ex ... hominis par-
... Dei ... acceptione ...
... ex parte hominis ... peccaverat ...

Vorq[?] ulla retract. pecci [illegible]. 4°: Sedono [illegible] extra pecc. Etiq seipsa deleat fraslir[?] [illegible] ut morali [illegible] severanz. In hac [illegible] gordio [illegible] in examen vocamq: Anetiq gra sanis posta in subito [illegible] [illegible] seipsa deleat moralem [illegible] sevitq [illegible] [illegible]?

Sectio 2ª

Doctoru discordia in hac [illegible]oversia

Ita sa Inter grq. ex na sua attenta, secundy g°. ē hec qualas, et peccy nullq opposm intercedere. Ita Scotus in 4. dist. 16. q. 2. et Occam. q. 13. art. 1. Gabri. Ricard. Ioannes de Medina. et aliter [illegible], et ex [illegible] Victoria, et Canus ag°. Suarez L. 7. de gra. Cap°. Vasquez disp. 204 c. 1. Hi authores docent entak grē ee nullter oppolem cum pecco: at verò attenta [illegible] [illegible] ee incompolem, quia entas grē, secundy prent [illegible] [illegible] Secum annexy favorē ei extrq, sive Legem [illegible]. [illegible] servando grq. [illegible] misso pecco actuali, et di[illegible] peccy [illegible] infussa grā, quā propt. celebre ē his Authib, disquirere grq. secund entaq, et gram secundy ee grē, quā dishonq alij tradidunt cibalijs [illegible], scilicet grē attendi posse dicunt secund esse absq. 1. secundy ee respectivy secundy quod involvere dicunt spalem Dei amorē vere amiste.

2ª Sa docet: Inter grq, et peccy intercedere oppoem [illegible] [illegible], que consistit in quada indecencia, si [illegible] grq [illegible] [illegible] [illegible], si destruat gra prente pecco, et si remi[illegible] [illegible] gra. Ita C°. Conine disp. 21 de charit. [illegible] [illegible] P. Amald. disp. ultima [illegible] [illegible] Tannio. disp. 6. de gra. 3°

[illegible] in [illegible]

[illegible] gra. [illegible] Sa [illegible]

[illegible]

Sa docet ex[illegible]

oppon[illegible] [illegible] et [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] inter eos [illegible]

[illegible]

[illegible] in [illegible] gra [illegible]

4ª Sa docet hanc na[illegible] oppoem grē [illegible]

non esse, quae vinci nequeat a Deo supernaturaliter operante, et vim ex mox inssistente natura repugnantibus. Hoc argumentum ducit inter recentiores P. Suarez t. 4. disp. 9. P. Lessius, et Dnine, et reliqui assentiuntur, quia gratia cum peccato non esse physice, sed tamen moraliter propter incongruentiam unionis gratiae cum peccato, quibus adde Scotum, et nominales ... et Bellarm. Lib. 2. de iustif. Alpald. disp. ult. Ovied. punct. 3. n. 77.

[illegible] sententia docet necessario de potentia Dei absoluta posse componi gratiam cum peccato. Ita P. Vasquez 1. 2. disp. 204. Granado Lover. [illegible] 8. disp. 4. Amicus disp. 32 de gratia, et est communis inter thomistas. [illegible] sententia disputat peccatum habituale a peccato actuali, docetque habituale omnino esse incompossibile cum gratia sanctificante, actuale vero de potentia Dei absoluta componi posse cum gratia. Hanc sententiam defendunt Authores aliqui innominati apud Zumel 1. 2. q. 110. et eos late impugnat Albincoas. P. Suarez loc. cit. sed immerito, ut notat Oviedo, et non in praesenti demonstrabimus. 7a opinio docet gratiam cum peccato actuali de facto, et de praesenti posse dari componi, ita ut vivi ... sit Lorca, sed propositio ... male audit Lorca apud Theologos, et ipse semel ... certa conatus temperare docuit ... compossibile gratiam cum peccato in eodem instanti, et tempore, sed male causae ... accessisit Lorca patrocinium. Videatur Suarez sup. citat.

Sectio 3a.

Explicatur nostra sententia asserens metaphysicam incompossibilitatem gratiae cum peccato, ut moraliter ... Ex...

Sit nostra ... gratia ...
Severa morali peccati in ...
e explanatur ...
... nida ... Expectatio
... quam Explicaturi ...
... gratia sanctificante ... cum peccato
... moralitas ...
... Deo ... et ...

tollat suffalsio ad fundand odiy prudery: et roabily inimicitiy; hec go

ipsa fraliter destruit, ut advenit gre sanctificantis; cuius huius pulchritudo

adeo e maior, quam turpitudo pecci, ut irroabile prorsus sit Deum odio inimic.

persequi hoem propter pecc. pretexit.: et non possit amore amicitie illum complecti

propter pulchritudinem gre presentis et ornantis alam.

Ex quo iterum discursu precepto. Ponegra sanctificantis pro

qui heri peccavit. Assero pulchritudinem gre longissimo excessu superare

feditatem pecci; et consequenter ultimam gre sanctificantis allectivam amicitie et

incentivam, ut ita loquar, esse. Quia ea est longissime maior, quam sit pecci

pretexiti vis inductiva odii. Consequenter assero tantum esse discrimen, itam ...

excessum huius pulchritudinis prae illa fedite, ut si Deus impossibile sese

flecti sineret ad odium inimicitie propter pecc. pretexit., irroabiliter et im-

prudenter odio ageret. Quod hec probabiliter vera e, ut severus esse demonstrabi-

mus; infert ap. me omnino inevitabiliter ergo seipsa tollere fraliter et

severus moralem pecci pretexiti, nam seipsa tollit fraliter, quod pecc. pretexitum

fundet, aut fundare possit roabile odium inimicitie, pecc. autem pretexit.

habitualiter durare, nihil aliud e, quam pecc. pretexit. adhuc posse absque roa-

bile odium inimicitie perinde inducere, ac si presens foret: quod preiis

gra tollit moralis et severa pecci pretexiti.

Infert 1° ea unica, et eadem mutatione infusionis gre

[illegible] et ut presius, et fralis loquar exp. ... adque ea mu-

[illegible] ... et a pecco in ... pecc. ... hec ... ex di-

[illegible] ... adquem, nollem ... adquem, scilicet pro

[illegible] mutatione ... quando transit de ... esse ... peccori, hec

[illegible] ... e ... nova, scilicet ab entate pova

[illegible] ... fenesit ... iusto ad iusti. ex ... adqu...

[illegible] ... de ... nonee ...

[illegible] ... pecc. habitualit

[illegible] ... e negare ... quisque

[illegible] ... habitualit ...

[illegible] ... neoem ...

Infert 3° ... severus moralem pecci ...

[illegible] ... aream ... fralit pecc.

q. severa moralis pecci preteriti includit negoem gr. Re: que reddat irroabile odiu Dei fundatum in pecco preterito: atqui, si vera est ista, qua has omnes sloes suppeditat, etiam quel posita in subo reddit irroabile odiu Dei fundatum in pecco preterito: ergo pecca, ut moralit. perseverans includit negoem gre. Hinc ulterius fit nec de pota Dei absta posse oponi q. severa moralem pecci cum gra, alias nego gre. Dalet gra oponi posset. In hoc sui explicanda assero: verum esse sententiam Thistarum asserentium gram esse incompossibilem cum pecco, quia pecca consistit in nego gre, ergo quidquid asserentium duplici limitatione verum dico. Imo, quod sermo sit de pecco habituali non de actuali. 2o, quod pecca habituale non consistat aquate in sola nego gre, sed in negoe omnis rei reddentis irroabile odium Dei adversus hoem, qui peccavit. In quo includit pecca habituale negoem satisfactionis equalis, doni Dei, et gre sanctificantis.

Infert 4o: gram opponi metaphice cum q. severa morali pecci oppoe loge parte, que includit contradictory. et exigit illati rite: nam pecci q. severa moralis includit tres negoes, et negoem satisfactionis equalis, et negoem doni D. et negoem gre: ergo gra e ex tremis parte oppum q. severe morali pecci, oppum, in qua parte loga que includit contradictory. Et hic tota: non habent opes quarum alia e copulativa, scilicet, nec dat satisfactio equalis, nec dono, nec gra, et altera categorica, scilicet datur gra parte oppunt, et includunt has alias: dat negatio gre, datur gra, sive l. seu et n dat gra que forte opponunt.

Infert 5o: quam ... gre cum ... morali ... preteriti ... oppo ... ex natura ... et metaphica ... at si ... in pecco ipso ... dicit ... hec oppo e moralis ... [illegible] ... pecci ... [illegible]

[illegible] ... pecci moralis ... metaphice ex pecci preteriti ... ex natura ... preteriti ... humanam ... altera ... ratione ... preteriti ... ex moi ... [illegible]

opponi: nec oppo absit physica versari debet [illegible] exas [illegible] physice
ineodem subiecto, vocem exa physica uni? [illegible] destruat physice ex quo altery

Sectio 4a.

explicatur diversitas inter remissionem pecci. et emundationem aiae a pecco habituali.

Explicuimus quonam pacto se habeant inter se infusio grae et ablatio pecci habitualis; nunc inquirendum, et explanandum superest, quo pacto se habeant inter se infusio grae, et remissio pecci. In quo quidem intrandum oppositum, quam ipse loquantur Doctores, nam ceteri paene omnes idem sonat ablatio pecci habitualis, seu emundatio aiae a pecco, ac remissio pecci, cum tamen sint voces formales oio diversae, ut facile patebit. Fortassis huius erroris confusioni occasio exeonata est, quod omnis emundatio aiae a pecco de facto coniungat intervenientem remissionem pecci, sed occasio haec, sufficiens non est ut voces formales oio diversae invicem eandem confundant.

Igitur primo animadvertendum est, non esse pecci, et ablationem pecci, non esse idem formaliter, nam ablatio pecci includat non esse pecci, addit tamen aliquid ultra non esse pecci: scilicet pecci antea fuisse, non enim ablatio afferri ab aia, quod numquam fuit in aia, quapropter infusio grae in aia Sanctissimae Virginis licet formaliter non esse pecci habitualis, non tamen fuit ablatio pecci. 2o ablatio pecci, et emundatio aiae a pecco idem prorsus sunt, quia emundatio [illegible] abstersio est formalis [illegible] aia a sorde, et macula pecci, [illegible] habuit [illegible] maculam quam habuit est ablatio maculae. 3o emundatio [illegible] pecco, non [illegible] formaliter idem [illegible] non esse pecci: [illegible] emundatio est [illegible] negat [illegible] formaliter ablatio: [illegible] nego pecci [illegible] formaliter emundatio [illegible] infert, quod ipsa [illegible] ex eo [illegible] pecco habituale in aia [illegible] ablatio pecci [illegible]

[illegible] pecco.

[illegible] asserto emundationem aiae a pecco [illegible]
missionem [illegible] esse denotes formaliter diversas [illegible]
pecci [illegible] remissio pecci [illegible]
[illegible] remittere [illegible]

idonare. Ibi illatum offensum, quia non est. Si gratia esset increata, i. a se ipsa sine authore, vel ab alio authore quam a Deo, atque emun... ... a pecco, non tamen remittere ei peccatum a Deo, quod per gratiam illam formaliter inhaerentem deleret. Et si, quia talis gratia formaliter existens increata redderet irrevocabile odium Dei, in quo formaliter consistit abstersio maculae spiritualis: ergo gratia illa ita existens increata, et non a Deo, deleret maculam pecci, non tamen diceretur Deus illam gratiam existentem in subiecto Deum remittere peccatum illius hominis, quia illa gratia nec est actio, nec effectus Dei. Et ut dixi Deum remittere offensam sibi illatam formaliter, et causaliter dicit actionem Dei. Quod similiter assero de satisfactione aequali, si illa aliunde fieret possibilis: nam satisfactio aequalis pro pecco esset formaliter emundatio animae a pecco, non esset tamen formaliter remissio Dei: ergo emundatio animae a pecco, et remissio, qua Deus offensam illatam sibi remittit, sunt duae rationes formales distinctae. Unde si satisfaceret pura creatura pro sua offensa in Deum commissa satisfactione aequali, extingueret offensam, quia tantum debebat. Ulterius esset eiusdem satis-factionis seu solutio remissio offensae seu pecci, ut est evidens: sunt ergo rationes formales distinctae extinctio offensae, sive emundatio animae a macula offensae, et remissio offensae.

Ad maiorem huius rei explicationem, assero quod in rigore loquendo de iustificatione Dei liberantis, vel ab illo liberantis, etiam infusio gratiae est sufficiens forma quasi inchoativa remittendi pecci, inchoando formaliter remissionem pecci, donec ab altero vel ultimo applicata ... hoc pecco. Unde licet vel ... non ... emundationis internae aequalitatem ... aequalitatem vel increata Dei ... ... eius ... peccatum ... ...
... remissio ... remissionem peccatorum ... gratia

Probat inducta gratia deseri fualit vim pecci preteriti ad inducendu odiu inimitie adversus peccorem.

Duplisseche precenti nrg sq propositum cc oppoem grecum pecco hitnali, et quia tota ntha illppi, quam fun tale huig docte arbitram, scilicet inducta gra tolli fualiter vim, quam hebat peccy preterity ad inducendy roabile odiy adversy peccore, nariy e hanc pppm solidis funtis roborare. P: 1o: quia non e impolis fra, qui sit maioris estimalitg moralis ingenere ornamenti, et pulcrihedis, quaz sit estimalitas pecci ingenere turpitudis et malte moralis; staur ea sit polis, ea pot in subito tollet fualiter vim a pecco preterito, inducendi vy roabile odiy inimicie: go polis e fra, qui tanty heat pulchritudine supernaly, tanto q se sperat subito, ut tollat a pecco preterito vim inductivq odii roabilis. Stauz ea fra sit polis pbare fale potterit eiusdi fram de facto dari, eeq illum hitz, qui dicit gra sanctifans, et participo D. ne. Iam vero q d. libet stigillatim explicmq.

Imprimis polem ee frq supernalem pulchriore, digniorem q armore, quam peccy sit fedum, dignumq odio: p: tota q e turpitudo pecci e finita, et contra nully e peccy, quod n sit pole aliud ... o ... erit polis fra ... nalty, qui ingen bonitis excedat ... malta pecci e finita, superari poe abalia ... superari n poterit a balia bonite maiori?

... in ... esse ... facty equalem ... hoiy ... pecca ... non ... equale ... rroe ... ... infferri ee polem ... ... expecco, quia liy Deo ... pecco ... indebity ... ... indicalti Deo ... pecc... ... ... tota ...

Praeterea in tt de Incarnoe Dovers. 3. disp. 6. Sect. 4

docui unionem hypotheticam esse formam amabiliorem Deo, quam sit odibile peccatum; ex quo infert, quod si sibi collocarent in eadem humanitate, et peccatum actuale, et unio hypostatica ad Personam Divinam, humanitas illa amaretur vero amore a Deo, quin propter peccatum posset odio rationabili a Deo haberi: ergo potius est forma amabilior, quam sit odibile peccatum. Denique ipsa possibilis est forma quae sit tanta pulchritudo subiecti supernaturalis, quanta est subiecti foeditas peccati: haec propositio patet mihi ex terminis: nulla enim in hac forma reperietur [illegible] levis [illegible] umbra: Sicut haec forma sit possibilis, cum ea sit finita pulchritudo subiecti, habebit in possibilibus aliam pulchritudinem maiorem se: ergo erit in possibilibus pulchritudo subiecti supernaturalis maior, quam sit subiecti foeditas peccati: potest eorum pulchritudo maior pulchritudine aequali peccato erit ratio maior foeditate peccati.

Quod autem ea forma longissimo excessu illustrans supernaturaliter aliquem, quam foedabat turpitudine peccati, reddat irrationabile odium Dei adversus hanc eandem propter peccatum praeteritum illius, facile patet: quia ut dicam re notum est, quo plus crescit vis motivi inducentis amorem, eo plus decrescit, et minuitur vis motivi inducentis ad odium: ergo adeo potest crescere vis motivi trahentis ad amorem, ut moraliter omnino evanescat, et pro nihilo reputetur vis motivi inducentis voluntatem in partem contrariam, scilicet in odium, et consequenter reddat irrationabile odium, et imprudens. Antecedens patet: quia motivum sufficiens odii rationabilis adversus personam extraneam, non erit sufficiens ad inducendum odium inimicum adversus filium alioquin charissimum, seu adversus amicum, cui plurimis beneficiis acceptis devinctus tenetur. Id quod non ex alio capite [illegible] nisi quia in extraneo motivum odii a nullo contrario motivo retardatur: at idem motivum odii in filio, seu in amico retardatur a potentissimo motivo contrario inducente amorem: quapropter pugnante utroque motivo, contrario [illegible] optime morali vincit, quod fortius est: et adeo vincit, ut reddat [illegible] imprudentem odium istud ex contrario motivo, quod [illegible] nihil [illegible] reputat.

Iam vero [illegible] pulchritudo sua illustrans [illegible] quam peccatum praeteritum ad eiusdem subiecti odium, atque [illegible] eiusdem, [illegible] reddat irrationabile odium [illegible] adversus hominem gratia insignitum propter peccatum praeteritum [illegible] laboriose [illegible] [illegible] attendamus excellentias [illegible] Theologis innotescunt [illegible] omnes et singulas hic enumeratas vellem: neque [illegible] ut homo filius Dei adoptivus, et amicus Dei [illegible]

Perfectis, quam habet sibi collocatio unionis, qualem sup. explicuimus aiatur. Et deificat ipsa vita Dei, e habitaculum totius Trinitatis. Pondero go merita ad amorem, et complacentiam huius pulchritudinis: appende has excellentias lance iusta prudentis iudicij cum tota pecci foeditate et invenies, illam divinitatis vocationem atque unionem hanc miralem preponderare longissimo excessu turpitudinem pecci: quod si recolas pulchritudinem gratiae tantae esse ut reddat hoem supernalem Dei imaginem divinitus expressam, certe huius arcanis effectus mihi ex his nota e sine alio prolixiori discursu.

Sectio 6a.

Probatur ulterius eadem cogitatio.

Pt 2° x^a Concilium Tridentinum in locis saepius allegatis: remissio pecci e effectus formalis gratiae inhaerentis, quod quidem intelligi debet de remissione vera, sive de emundatione hominis a pecco. Pt hec veras ex duplici propositione Concilij. 1a. gratia e unica formalis causa nostrae iustificationis. 2a. Iustificatio e, et peccatorum remissio, et renovatio interior hoïs, ex qua dupli propositione per syllogismum demonstrativum sic evidenter concludo: hec iustificatio e hec peccatorum remissio, hec gratia inhaerens, e formaliter hec iustificatio: go hec gratia inhaerens e formaliter hec peccatorum remissio. Quo evidenter infertur. Ex qua altera subinfero: go remissio hec e effectus formalis gratiae inhaerentis. Nunc addo n. e effectus formalis secundarius huius gratiae: go remissio pecci e effectus primarius gratiae inhaerentis; atqui formaliter peccatorum remissio, et emundatio poeae effectus formalis primarius [illegible] nisi gra reddat subiectum plus Deo amabile, quam sit peccatum [illegible] go [illegible]

Probanda [illegible] scilicet emundatio a pecco, non e effectus secundarius gratiae sanctificantis. [illegible]: effectus secundarius [illegible] non [illegible] formalis alterius forme. Ex [illegible] fruitio [illegible] effectus [illegible] visionis beatae, quamvis posita in subiecto visio e beata [illegible] sequens fruitio Dei. Et [illegible] fruitio Dei effectus [illegible] [illegible] dicta a visione [illegible] fruitio formalis visionis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] talem [illegible]: go si peccati remissio esset effectus formalis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

nec remissio pecci esset effectus. secundarius gratiae, nec dici posset vere a Concilio unicam formalem causam remissionis peccati esse gratiam.

Confirmatur: Verbum unicum est particula exclusiva: ergo cum Concilium deffinit unicam formalem causam remissionis peccati esse gratiam, in hunc modum interpretandum est, ut gratia dicatur causa formalis, et quod quod non est gratia inhaerens dicatur non esse causa formalis: ergo favor positivus Dei distinctus a gratia secundum Concilium non est causa formalis remissionis peccati. Et confirmatur hoc syllogismo: quidquid non est haec gratia inhaerens, non est causa formalis remissionis peccati, sed hic favor non est haec gratia inhaerens: ergo hic favor non est causa formalis remissionis peccati. Dico ergo quaesito, quonam pacto Concilium definiat favorem distinctum a gratia inhaerente non esse causam formalem, hunc dici favorem distinctum a gratia inhaerente esse immaterialem causam formalem, hoc est, proprie et strictissime esse causam formalem. Et cum Concilium deffiniat gratiam inhaerentem esse causam formalem remissionis, hic dicitur esse causam formalem materialem, hoc est improprie et non nisi abusive esse causam formalem.

Confirmatur solidiorum: exemplis efficientibus: Si Deus revelaret unicum Genitorem Petri esse Paulum, ineptissime interpretaretur quis hanc revelationem excedens Paulum esse Avum Petri, et Joannem esse Parentem Petri, imo qui hanc excogitasset interpretationem, validissime ex Dei testimonio refutaretur in hunc modum: tantum est causa Petri Paulus: ergo qui non est Paulus, non est causa Petri: at Joannes non est Paulus: ergo Joannes non est causa Petri. quod si huic argumento aliquis fortasse tenaciter responderet, Paulum tantum esse causam materialem, solidissime responderet, nam causa materialis non est proprie causa: ... immaterialis proprissime et strictissime causa est: si ergo Paulus foret causa ... et ... non apte diceret Paulus unica causa Petri ... ista Petri causa. si ergo favor ex ... Dei ... remissionis peccati, et gratia inhaerens ...

... oportet diceret Concilium ... causam ... remissionis ... hanc per ... ita ... tantas ... Dei ... formalis et excludat ... materialis ... quod favor extra formalis causa immaterialis ... [illegible]

... ex his idem ... [illegible] ... gratia et peccatum pugnare inter se ... sicut lux et tenebrae ... [illegible]

Luceng et fraliter destruere opposita sibi tenebras: ergo pecc. formalit et essaliter importat inroe habituali permanentis negom gre. Et contra gra sanctificans sit ipsa fraliter exerg in subto destruit fralit. pecc., sat lux fraliter exerg in acre destruit fraliter tenebras. Dices: etiam ab scripta, et Patribus dici grã, et pecc. pugnare inuicem, sicut pugnant inter se frigus et calor: ergo sicut calor het effum secundarij expulsionis frigiditatis, ita grã expulsionis pecci. Resp. usurpari Sacre scripturam et Patres Christianorum in ampla Ecclesia, Sacra ... 1o incipit de pecco habituali. 2a de pecco actuali. Itaut sensus sit pecc. habituale pugnare cum grã, sicut tenebre cum luce pugnant: pecc. verò actuale pugnare cum grã sicut frigus pugnat cum calore; de hac 2a actualis pecci pugna in disp. prox. sermo erit.

Sectio 7a

Refertur argumentis 3a nram sam pugnantibus.

Obijes 1o ex ... Hispala. Sect. 16 n. 205: non remittitur pecc. inevitaliter propter existentiam grẽ existentis in subto: ergo opposita tanta non est inter pecc. et grã, ut simul a Deo non possit. Resp.: grã habituali secundum se sumpta non potest esse inevitaliter annexa, et debita effus secundarij superans in estimoe morali propositi ipsius; s. remissio pecci sucrat in estimoe morali propositio gre habitualis: ergo remissio pecci ne ... omnino debita et annexa qualitati gre iustificantis.

... effus fraliter secundarij ... in primarij ... in eis effentibus, ... non possit ... ca frali. ... quia propter eandem ... non est ... annectat inevitaliter ... ois qualitatis ...

... Minor ... quia ... possit ... gra sanctificante: at merexi non possit remissionem pecci: ergo ... in estimoe moralis ... quam ... remissio pecci ... tam etiam effus secundarij ...
... debitus ...

Resp. remissione pecci pavg. sive fram positionalia emundans illg a pecco, non est effectum fralem secundarium gr., sed primarium: in quo peccat argum. posit. Unde remissio pecci, si hoc precessit, non debet gre infusioni, sed e fraliter ipsa gre infusio. In fra no arg. Ad probationem huius Gluxa occurrunt dicenda. Imprimis, maior est Judito falsa: neque fre alicui poe debetur inaliter effusa aliquis secundarii, maioris estimationis ingenere moris, quam sit ipsa fra primaria; sicut fre substali adamantis debet splendor, et alia accida moralit estimabiliora fra substali, cui debentur. Sed omissa maiori, nominor est q. scilicet remissio pecci sit donum moraliter pluris estimale, quam gra sanctificans. Et debet fieri Iparo inter remissionem pecci secundum se precise, et gram secundum se precise sumptas attente. Ad probationem minoris dic etiam opera meritoria puri hominis posse mereri alteri remissionem pecci, quamvis purus homo non possit Deo adequaliter pro alterius pecco satisfacere. Ut docui in Tract. de Incarn. Q. 1. vers. 1. disp. 3. sect. 4.

Resp. 2o clarius: dis quo ans. sy: non remittitur peccatum in eventualiter prop exigentiam gre. exigentiam, inquam, absolutam: omitto ans.: propter exigentiam conditionatam: nego ans.: non exigit gra absolute, quod ipsa infusio remittat peccatum, quia non exigit precessisse peccatum in subto, exigit tamen conditionate, hoc e, quod si peccatum precessit remittatur. Ad probationem ansis: concedo tot. illud: fateor quod remissio actualis cadens supra peccatum precedens, non e debita inevitabiliter gre secundum se, immo e diuin beneficium separale ab infusione gre. Cum hec [illegible] petat [illegible] hoi peccori. [illegible]
lege [illegible] absoluta, nec [illegible]
pecci, cum [illegible] beati [illegible]
stione pecci, e [illegible] gre debitum [illegible]
Vide que dixi Tract. loc. de [illegible]
supra destinat pecci [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] peccori, quam [illegible] qui non peccavit.
[illegible] 2o: quia [illegible] gre secundum [illegible]
[illegible] remissio [illegible] pecci [illegible]
[illegible]

remissionem pecci: ergo gra secundum se non potest inducere Deum inevitabiliter ad remissionem pecci. Maior videtur clare: minor probatur: ut enim displacentia gratiae inducat Deus ad inevitabilem remissionem pecci requiritur quod displacentia gratiae sit maior quam displicentia peccati, sed Dei displacentia in gratia requirit esse maiorem quam eiusdem displicentia in peccato: ergo displacentia in gratia moveret inevitabiliter Deum ad remissionem pecci. Minor probatur: quia malitia pecci colliter censetur a Theologis infinita, sive simpliciter, sive secundum quid; cum tamen talis non habeat bonas gratiae.

Sed licet Deum non moveret ex displacentia in gratia in aliquo actum quo sit remissio pecci, in quo quidem longe distat a mente nostra oppositum argumentum. Pro quo explananda scias opportet inter eos, qui dicunt supposito pecco remissionem istius esse inseparabilem ab infusione gratiae, alios esse qui considerent actus D. infundendi gratiam, remittendi peccatum hoc ordine dispositos. 1o considerant volitionem liberam infundendi gratiam, ex qua ut ille, tamquam ex causa efficienti sequitur gratia... Haec gratia posita in subiecto movet Deum nativo ad displacentiam intrinsece pulchritudinis, quae displacentia non solum stat ad gratiam, sed etiam ad subiectum propter gratiam. Ex displacentia in subiecto propter pulchritudinem gratiae sequitur actus, quo sit volitio remittendi peccatum, sed satis est ipsa remissio pecci; tanta enim est, inquiunt, pulchritudo gratiae, ut moveat Deum ad nativam displacentiam ipsa, et tantus est amor gratiae, ut moveat Deum ad remittendam offensam. In quo quidem discursu, istud inconveniens invenit ... aliam rigorem, quod ... [illegible] gratia non esset causa formalis remittendi pecci, sed potius esset motivum ex ... [illegible] inducens Deum ad remissionem pecci. Motivum autem potius reducitur ... efficientis, sit moralis, et intentionalis, quam ad genus

... actum D. ... infusionem gratiae et ... ultima ... Deo, et excelsa gratiae ...
Praecedit ... [illegible]
... [illegible]

pecci antecedit. ut cad exiens gram esg: i'go poe gra presuppa u't exens in subito movere ad remissiorg post ach D. vollonis in fundendi pra sequitgre infusio, hec auh c' fralit ipsy non ee pecci himalis. Q. si pecey precessit. e' pecci abstersio: sive emundo aie a sorde pecci. Unde in tra dic. quod qualasgre non inducit Deum ad inevitaly remissy pecci quasi gra precedat, et hec, ut exens moveat ad remissiorg. Unde remissio ponat post grg, et post motiorg illiy. S. Deus inevitalit, si peccy precessit, remittit ach, ipsum ach, quo grg vult infundere peccori, q' qualisse velle gram peccori, e' velle abstersiorg macule, que in tali subito precesserat.

DISPUTATIONES SCHOLASTICAE.

De Fide divina Commentarie

Super

Secundam Secundae D. Thomae Aquinatis à quaest. 1 ad 16.

Authore

R. P. Nicolao Martinez
Hispalensi Societatis Iesu
Primario Theologiae Lectore

In

Collegio [illegible]
[illegible]is

[illegible]s.

[illegible]

Proloquium utile.

Nomen hoc fidei in Sanctis Patribus, Sacraque Scriptura et probatis Authoribus, non est unius significationis. Primo accipitur pro fiducia qua speramus quod a superiori gradu perfectionis firma atque robusta. In quo sensu, ut existimo, accipitur causa pro effectu. Nam fides stricte sumpta, hoc est initialis, est causa huius confidentiae, ut acute explicuit D. Thomas 2a 2ae q. 129 corpore: Ideo nomen fiduciae, inquit Angelicus, hoc principaliter significare videtur quod aliquis spem concipiat ex hoc quod credit verbis alicuius auxilium promittentis. 2o accipitur fides pro fidelitate, unde se recipere in fidem alicuius, latinitatem dicitur. Sic Cicero variis locis usurpavit officiorum 1. 3o accipitur fides pro dicta conscientia. In quo sensu Theologi Morales loquuntur possessore bonae fidei, et malae fidei possessore.

Fides denique ut ad praesens institutum attinet, est assensus ille initialis, quo quis se credit dictis alicuius, existimans vera esse, illius dicentis authoritate nixus. Dividitur in humanam et divinam. Humana est qua hominibus loquentibus credimus. Divina, qua Deo. Utraque convenit in eo, quod assensus sit innixus authoritati loquentis. Adhuc in hac acceptione fidei multipliciter accipitur. 1o pro actu. 2o pro habitu. 3o pro obiecto fidei. In priori acceptione loquitur Paul. Ad Hebr. 11. Fide intelligimus aptata esse saecula verbo Dei. Quia fides sumitur pro assentimentis, [illegible] credimus dicenti Deo verbo aptata esse saecula. In 2a acceptione loquitur Paul. 1. Corinth. nunc autem manent fides, spes [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] et inhaerens [illegible] [illegible] [illegible]
In 3o acceptione [illegible]
aut Catholica [illegible]

[illegible]

sperandarum, tum quia fides est causa meritoria ut vale sperandarum rerum possessorum aliquando sequamur; tum quia est [illegible] quas res futuras quae speramus, antequam realiter exstant in se, in nobis intentionaliter exsistunt. Fides est ait Anselmus, substantia rerum sperandarum. Idest, fides est causa quare res sperandae, quandoque subsistant in nobis, hoc est causa in nobis est executionis aeternarum rerum, quae maxime desiderandae. Et proprie dicitur fides esse substantia sperandarum rerum, quoniam sicut substantia substat [illegible] sicut substantia substat [illegible] eo esse faciendo, sic fides sperandis rebus eas in nobis ponendo. Res sperandae sunt gloria, beatitudo, requies, aeternas, et istarum substantia dicitur fides, quia facit eas subsistere in corde nostro per certitudinem credulitatis. Haec Anselmus.

2º D. Thomas putat fidem dici substantiam sperandarum rerum, quia fides, utpote virtus substat reliquis, est veluti fundamentum et inchoatio aedificii spiritualis. Ita Ang. D. hic q. 4. art. 1. Ex quibus infertur verba Pauli non tenere exactam definitionem fidei, sed potius illius inchoativas descriptiones. Si enim ideo dicatur fides substantia rerum sperandarum, quia est causa meritoria beatitudinis, ratio meriti est fidei accidentalis, ut patet. Si vero dicatur fides substantia rerum sperandarum, quia est ea reddens intentionaliter nobis praesentem beatitudinem futuram, etiam haec acceptio est fidei secundaria et accidentalis. Nec definitur universaliter fides nostra, per quam non solas res sperandas credimus, sed etiam timendas. Si denique fides dicatur substantia quia est fundamentum ceterarum reliquarum virtutum, etiam haec ratio fidei ad virtutes ceteras est extra conceptum essentialem fidei. [illegible] Catharinus divinam sic definiendam censeo: Est assensus quo haec habetur credimus dicta a Deo vera et propter [illegible] auctoritatem. In explicatione huius definitionis [illegible] [illegible] Conimbricenses [illegible] de divina fide in tres controversias [illegible] de objecto formali motivo fidei [illegible] [illegible] accurate hac [illegible] fidei [illegible] dicimus [illegible]

Controversia 1.a

de obiecto formali motivo, cui nititur intus ad assensum fidei.

Disp.o 1.a

An veritas Mysterij revelati sit obiectum formale motivum fidei?

Sectio 1.a

Praemittuntur notanda quaedam.

Horrorem, nescio quem mihi incutit omnis de obiecto formali disp.o, quia usurpatio nominis ita est anceps, et varia, ut plane reddat scriptorum mentes legentibus inaccessas. Colorem quem, et usus scriptorum acceptiorum supponemus, adque descendamus in accursu huius. Controversiae accommodabimus. Obiectum formale imprimis dicitur, quod immediate et secundum se potentiam attingitur. Nec ideo dicitur attingi, quia attingatur immediate aliqua formalitas alia cum ipso identificata, aut forma realiter superaddita. Huic opponitur obiectum materiale et includit, quod non attingitur immediate, et in se. Sed ideo solum dicitur attingi, quia attingitur aut forma realiter distincta et illi inhaerens, aut saltem formalitas alia identificata illi: ut quilibet potest. Corpus est animal obiectum formale est animalitas, quia potentia immediate attingitur, rationalitas vero est obiectum materiale quia eatenus solum attingitur [illegible] animalitas formaliter distincta et realiter identificata [illegible] obiectum formale visionis, quia immediate [illegible]
eatenus dicitur [illegible], quia eatenus [illegible]

[illegible]

[illegible] veras [illegible]

esse admirativum. 1a verum homo est realis, est obiectum formale motivum dupliciter aequali, et quia movet ad se cognoscendum et quia movet ad cognoscendum aliquid. 2a vero verum homo est admirativus, quia ista est obiectum motivum prioris praecognitionis est obiectum male in hac 2a acceptione. Ubi advertendum idem obiectum esse aliquando formale, et male, verbi gratia, ut si cognoscam esse hominem admirativum ex eo quod rationalis novessis, esse vero risibilem quia admirativus est. Ecce homo admirativus est obiectum male, quia ex rationalitate deducitur, est etiam obiectum formale, quia motione sua ad risibilitatem cognoscendum deducit.

Obiectum formale in 1a acceptione vocari potest formale in terminando, quia verbi gratia est formalis terminus cognitionis. In 2a vero acceptione potest convenienter nuncupari obiectum formale in movendo. Ex hanc explicatione. Infertur 1o idem obiectum esse posse formale, tum in 1a, tum in 2a acceptione, ut in exemplis adductis manifeste constabit mediante iudicio ex apprehensione cognitionis hominem esse discursivum, nec solum rationalitas est obiectum formale in 1a acceptione, quia immediate terminat assensum et tum in 2a acceptione, quia movet ad assensum suum. 2o Infertur esse aliquid obiectum formale motivum tantum, quamvis non moverit ad cognoscendum se, sed tantum moverit ad cognoscendum aliud, ut si admirativum hominis non moverit ad assensum suum, sed tantum moverit ad cognoscendum risibilitatem hominis erit obiectum formale motivum. Infertur 3o esse aliquod obiectum formale ... et aliquid pure motivum vel alicuius assensus, quem non terminat, et aliquid sit participans rationem obiecti formalis in terminando et in movendo: istatio nec ex adducendis patebit.

Praemitto 2o: posse in unico assensu attingere et obiectum motivum et id ad quod movet: ut si verbi gratia apprehensis terminis sufficienter ... veram propositionem homo est rationalis, et illatio quidam ex hac ... unico assensu ... ut ... complecti ... quia est rationalis: ... ex ... illatio ... discursivus ... admirativus, homo est rationalis

...

Praemitto 3o

... attingere mediate ... praemisse ...
... variis ...

enim est, quod actio essentialiter secundum entitatem suam spectat praemissas, quia ut talis actus est, non ut accidens, sed essentialiter est actio sive motus actio supponit voluntas antecedens, aliud quod attingat, et istud repetit objectum praemissarum, quas praedicante habitae.

Ex doctrina praecedente duo infertur: primum, medium seu praemissas formales cognitas esse objectum motivum conclusionis: patet quia ut objectum motivum sit ad conclusionem, sufficit quod sit medium objectum praecogniti, moveat ad conclusionem eliciendam intellectum: at medium seu praemissas ut medium objectum praecogniti movet intellectum ad conclusionem eliciendam: ergo medium praemissis praecognitum est objectum motivum conclusionis vere movens ad conclusionem. Non esse objectum terminativum conclusionis patet ex dictis, quia non attingit ut conclusio: ergo non est terminus attactus formaliter ut conclusio. Secundum inferendum est, quamlibet cognitionem respicere terminativo objectum formale terminativum, non tamen necessarium esse cognitionem omnem respicere intrinsece objectum formale motivum: patet in conclusione deducta ex praemissis seu discursu formali, quia non attingit intrinsece medium, hoc est objectum motivum, intrinsece ad ipsum conclusionem tendendo.

Sectio 2ª

Proponitur prima sententia et refutatur

Prima sententia docet: nullum objectum formale motivum assignandum esse intellectui ad fidem concipiendam, sed sufficiat motivum assignandum voluntati. Enim vero cum Deus praecipiat sibi fidem haberi, ex sola honestate obedientiae movet voluntas ad imperandum intellectui fidem ... testimonio ... honestas obedientiae est sufficiens motivum voluntati ut imperet ... supposito hoc imperio, aliud motivum ... intellectui ... quae sibi ... voluntas imperat ... Parisiensis ... de fide et legibus ... Doctor Dominus Guilliel[mus] ... [illegible]

[illegible] sit contrario —

[illegible]

[illegible]

sono: ita nec poe precipere inhei assy), nisi supra obj sufficienter propo-
sitj, ut verj: nã sicut ẽ objm naly visus Lux, et auditus Sonus, ita intell
verj, ut fals propositi. Minor vero pt: nã .i. veritas ipsa Incarnois
ponit ante assy sufficienter inhei, sola apprehend verj .i. alio mo dicto
ante cognito. si sy: ipsum Mysteriy erit objm inhes motivy ad sui assy.
si vej: illud mediy dicti precognitj, erit motivy inhes ad assy Incarnis
go implicat nullo existente motivo ex parte inhes ad assentiend Incarni ergo
p. poni Myst hoc inhei ut sufficienter verj ad prestand assy).

2° refellit: si imperiy volatis sine ullo motivo ex parte
inhes esset sufficiens ad inhiudy assy, liberj mihi foret suadere mi-
hi, potius stellas esse numero pares, quã impares: at ille assus ce
parity stellary non e mihi liber de acto: go imperiy sdy volatis n'e inhei
suffens, ut sine alio motivo credat veritã aliquã. Minor e experiã
certa. Maior pt: quia volas liba e ad imperand: go pote e volati
imperiy liby: at posito imperio nali sibi inhes suadet astra esse
paria: go abiret simplir ex nullo capd impedior hec eius di assy).

2 frat: si mihi Deus preciperet ut assu de stato, viderem vrj ex his
exmis: Turca modo dormit, modo vigilat: n' teneor obedire: go
sola volas sine alio motivo inhes n' suffit ad hendy hunc assy, Turca
dormit: et tda: ideo n' teneor obedire, quia sine motivo e inhei tri
solis assus: volas auq nequit imperare inhei assy impossy, hoc e, quod
tres cem obj, quod nec in se, nec in alio pot sufficient verj.

Dices: si Deus mihi preciperet credere astra esse pa-
[illegible] sine [illegible] astra esse paria: go sola Dei
[illegible] exigens volati, ut imperet [illegible]
[illegible] credo, astra posse esse paria, q imp.
[illegible] nã precepit illud esse
[illegible] esse paria [illegible]
[illegible]

S.[i] mihi precept imponeret credendi unum, propositum scilicet quod, an astra sint paria, an imparia? hoc certe preceptum non obligaret quia esset circa materiam impossibilem hic, et nunc, et aut impossibilis assensus hic, et nunc dictatus circa unum illorum extremorum, quia nullum dictatum, aut in se, aut in precepto, indictato apparet verum: ergo sola honestas obedientiae, nisi aliud suadeat motivum assentiendi non est sufficiens in tui ad prebendum assensum dicto proposito.

Sectio 3.a

Proponitur vera sententia.

Propter hec quod 2.a sententia est dubitabile motivum fidei esse verum ipsam mysteriorum credibilitas. Vel noster intus assensus immediate ex sola aprehensione terminorum, quin Dei authoritas concurrat ut movens. Pro quo explicando advertendum est, duplicem esse aprehensionem: aliam simplicem et ineffacem ad assensum, aliam suasivam, et veluti allectivam intus ad assensum. In hac vis suasiva reperta in aprehensione est multiplex prius. Ita clare probat quod suadere assensum, ut hic ab intus cohiberi nequeat. Ut si propositum bis duo esse quatuor. Quo posse aprehensio proponere extrema obscure, et eorum complexum aliquo modo suadeat. Igitur hec sententia, ut se hecat asserit, quod quamvis aprehensiones mere naturales sint prorsus ineffaces ad suadendum Trinitatem Personarum et Incarnationem Verbi, aliave mysteria supernaturalia, aprehensiones tamen supernaturales, quas Deus fidelium mentibus immittit, ut eos ad fidem trahat, quevis sint illustrationes Spiritus S., esse suasivas eiusdem mysteriorum, et ea proponant, non sine aliqua obscuritate; hinc est, quod intus ex sola aprehensione naturali Dei Trini, nequit assentiri innati; at posse per auxilium, quod est supernaturalis [illegible] nostri. [illegible]

Vocavit probabile in B. dis[illegible]

Sit 1.a [illegible]

Et quidam [illegible]

[illegible]

3º hoc falsum p. 1º quia nulla est repugna in eiusdi. [illegible]
et illustrationibus a solo Deo immissis, quas apparerat veras, quae sine illarum
duce latebat, 2º quia potest Deus immittere species intui nullatenus aquisitas minis-
terio causarum naturalium: ergo etiam potest aprehensiones immittere, ad quas nullum propri-
nalle dictare poterat. 3º denique potest Deus immittere intui creato lumen
sufficiens ad evidentem scientiam Trinitatis in se ipsa, quod lumen nullius proprij naturalis mi-
nisterio comparari possit: ergo a fortiori poterit Deus infundere lumen sufficiens
ad assensum, et cognitionem obscuram, [illegible] evidentem eiusdem Trinitatis: non ergo de 3º
[illegible] posita poterit Theologus dubitare.

Ad 3º: de potentia ordinaria, et [illegible] vidimus Deus non
infundit eiusdi aprehensiones suasivas etc. mysteria credibilia etc. quae
naliter requirit aquiri suasiva [illegible] aprehensio, qua sufficienter appareat
in se ipsa veritas mysterij, quale est Trinitas personarum, Verbi Incarnatio etc.

Probatur 3º 1º: nullus fidelis rogatus rationem suae fidei red-
dit veritatem ipsius mysterij supernaturalis: ergo mysteria Trinitatis, [illegible] Incarnationis
[illegible] non innotescit fideli ex aprehensione sola [illegible] Deus Trinus, aut
Verbum Incarnatum. Ans probatur experientia: semper enim fidelis [illegible] et religiosus apud
se ipsum certum habet, se ideo assentiri mysterijs eiusdi, quia a Deo summae
authoritatis dicta sunt. 2º si rusticus a parocho indocto doceat my-
steria fidei, et inter aliqua vera a Deo revelata plura alia [illegible] ficta su-
diat, eodem motivo ita credit, quia [illegible] putat [illegible] a Deo revelata
[illegible] mysterio sine aprehensione [illegible] [illegible] immisso
[illegible] sine aprehensione suasiva divinitus impressa
[illegible] credit falsum mysterium, nempe
[illegible] a fortiori sufficiens ad credendum
[illegible] revelato mysterio

[illegible]

imo debet praecedere [illegible]
[illegible] etc. Trinitatis, Incarnationis etc.

sufficienter vera ex sola aprehensione theory. Probatur: quia si cognoscerent assensum immediate habito ex aprehensione theory, non requireretur precognita revelatio, cum ipsa Mysterij propositio aprehensione suasiva sine alia revelatione sufficienter moveret ad assensum. 4º probatur ad assensum fidei, quo credimus Mysteria revelata, requiruntur credibilitatis motiva, quæ faciant prudenter credibilem revelationem Dei: ergo Mysteria quæ credimus fide Divina non cognoscimus ex aprehensione sola theory suasiva. Probatur consequentia: quia stante aprehensione suasiva, qua sufficienter apparet veritas objecti nil aliud prorsus desiderat, ut intellectus prestet assensum veritati sic aprehensæ.

3ª Conclusio: quamvis Deus predictas aprehensiones infunderet, adhuc illæ ad eliciendum assensum, qui sit fides Divina, omnino impertinentes forent. Concedo itaque aprehensiones eiusdem, si a Deo immittantur, sufficientes fore, ut intellectus assentiat Mysterijs revelatis. Assero tamen assensum ita elicitum ex sola aprehensione suasiva ex in theory, non fore fidem. Unde tandem concluditur, quod si ille assensus sic elicitus haberet pro motivo veritatem Mysterij revelati, nunquam tamen fides habet pro formali objecto motivo veritatem Mysterij revelati.

Probatur Conclusio 1º: fides est assensus maxime habitus ex motivo extrinseco, nempe ex Authoritate dicentis: assensus ille trinis habitus ex aprehensione theory, non esset assensus maxime habitus ex Authoritate Dei dicentis: ergo assensus ille non esset fides Divina, qua Deo credimus: inutiliter ergo excogitavit Scotus eiusdem aprehensiones pro fide suscipienda. Consequentia probatur: habitus immediate ex aprehensione rei ipsius cum assensum, fides non sit. 2º probatur: scientia, opinio, et fides distinguuntur ex diverso formali motivo, scientia enim, et opinio est assensus habiti circa veritatem aliquam propter [illegible] intrinseca, [illegible] censent [illegible] essentialia [illegible], et [illegible] illius; fides vero sic [illegible] propter [illegible] extrinsecum, qualis est dicentis [illegible]
[illegible] intrinseca, quod esset [illegible] scientia [illegible]
opinio, nullatenus vero fides
[illegible] habita esse ex
[illegible] evidentia [illegible] esse trin. [illegible]
[illegible] Authoritate Dei
Deo here fidem [illegible] assentias velatis loquuti a Deo dicentis

Sit 4a Dco: Veras Mysterij credibilis e obj. frale in acceptione assus fidei. Ro huius Dcis e clara, quia obj. credibile imme attingit actu fidei: go e obj. frale terminans, sive frale in terminando assus fidei. Notandum tn e, ergo quidem apud Theologos hic Doctores non curare de objo formali terminativo, sed de formali motivo assus, cui videlicet innititur ad assentiendum Mysterijs a Deo dictis. De ro illa, in quo, obiiva loquimur, qua reddimus interroganti rationem nri assus circa Trinitatem, et alios Mysterij fidei nobis propositos credendum. Vt bene notavit Meratius hic. d. 2 sect. 2. Et videre e apud D. Thomam hic. q. 1. art. 1.

Sectio 4a

Satisfit obiectis.

Obies 1o: Si intus discerneret motivo distincto ab ipsa veritate rei credibilis, fides esset discursiva: hoc e inconveniens; go et. Probat maior, nam ex motivo cognito, et simul ex illius cum re revelata determinatur intus ad assensum rei a Deo revelatae, quod quidem e discurrere. Resp. nullum esse inconveniens, quod fides sit discursiva, imo debere esse, sicut fides per discursum docuimus l. 2o v. 3. disp. 1.

Obies 2o: Si fides inniteretur alicui motivo firmius, et certius adhereret intus motivo, quam rei credibili. Consequenter assus circa motivum esset certior assu fidei tendente circa rem credibilem, et revelatam, hoc e modo, nam actus fidei e certior alio assu. Sequela patet: quia firmius, et evidentius cognoscit medium, quam Dco. Vnde premissae sunt certiores, et evidentiores Dcne, nulla de causa, nisi quia ex assu premissarum ... inclinatur intus ad assensum Dcis: go si ex Authoritate D. cognita ... intus ad assensum ... assus quam Trinitatem esset mi... certior ... authoritate D.

... evidentia, quam premissae ... illos evidenter constet ...

... certo qui ...

Ratio e: quia ... Veras anti...

Si haec ... separabilitas, quae alio noe ...

... intus ferantur ...

... Notandum ... ... e ...

certitudine assus, nil aliud esse volunt, quam determinationem intrinsecam assensus advertit, et connexionem cum obiecto ut e(s)t in se, sicut enunciatur, adhuc in hac explicatione certitudinis manifeste apparet non posse premissas esse magis connexas cum veritate obiecti, quam ipse conclusio. Porro si alia declaratione, certum est obiectum in se clarius cognosci quam cognoscitur in alio, eo ipsoque quod premissae attingant obiectum in se ipso, conclusio vero in obiecto premissarum, obiectum quod ingerit minus clare cognitum quam per premissas formales.

Dico 2º omittendo, quod intellectus firmius adhereat motivo credendi, scilicet Authoritati Dei, quam ipsi rei revelatae: neque id absurdum esse, neque assensus fidei non debet esse certior omni actu supernaturali intra (com)prehendente ad constituendum actum fidei in ratione fidei, quamvis debeat esse certior omni alio actu naturali etiam evidenti, seu firmaius, omni alio actu non (com)prehendente ad constituendum fidem, cum ergo assensus circa Authoritatem Dei, quamvis disparatur (?) realiter ab assensu rei revelatae, qui dicitur fides, (com)prehendat ad constituendum assensum predictum rei revelatae in ratione fidei, inde est, quod assensus rei revelatae qui dicitur fides non debeat esse certior omni alio assensu actu supernaturali versante circa Authoritatem: quapropter, quod dicitur fides esse certior omni alio assensu, sermo est de fide, ut complectitur assensum tam circa rem a Deo dictam, quam circa Authoritatem Dei dicentis. 3º ratio: fidem esse certiorem omni actu naturali, et naturaliter habito, non tamen omni habitu supernaturali. Ex quibus (?) Spiritus Sancti habitus, quamvis non sit fides, nec ad eam (com)prehendat. Haec satis probant Conversus (?) disp. 2.

Sectio 9ª

Fundamentis cuiusdam Doctoris recentioris satis (?)

D. Joannes de Lugo (?) ...

et ex illo alij recentes in manuscriptis ... erunt ... veritatem ... esse quando ... assensus ...

[illegible]

2do in discursu formaliter elicita ex Authoritate Dei: ergo actus fidei potest
attingere immediate, et intrinsece objectum premissarum, scilicet Authoritatem Dei, et
illius attestationem: ergo objectum formale immediatum, et intrinsecum assensus fidei potest esse
veras ipsa Mysterij revelati. 2o probatur: assensus Trinis sequentes sunt
elicirent a Catholico virtute fidei infusae, verae gratiae sunt assensus fidei, et
ij non semper attingunt immediate et intrinsece Authoritatem Dei. Probatur quia sunt assensus
Trinis elicita fidei: ergo ij assensus habent pro objecto solum respiciunt intrinsece, et
immediate veritatem Mysterij credibilis. Siquidem non est alia, quae intrinsece, et
immediate respiciant. Minor probatur: nam viri Catholici Mysterijs Dei fidei
nimium assueti, omnino immemores Authoritatis, et attestationis Dei recitamus, et credimus articulos fidei. Et quoties nobis proponuntur, eis firmissime, et immediate assentimur. Ut constat experientia.

Circa haec argumenta notare oportet aliud illis probari, aliud longe diversum assumptum fuisse probandum. assertio statuta sect. 5 quae probanda erat haec est: posse veras intra credibilitatem esse motivum intrinsecum assensus fidei. nullo autem ex argumentis prefatis, aut deducitur, aut ipsemet Author ausus est deducere assensum fidei habere pro objecto formali motivo intra veritatem credibilitatem, solum deducit assensum fidei respicere intrinsece et immediate solam veritatem credibilitatem, quod quidem nullus negare potest, esterum prorsus necessarium, omnis siquidem actus fidei, intrinsece et immediate resolvit veritatem Mysterij revelati. Concedimus itaque veritatem ipsius Mysterij credibilis esse objectum formale terminativum assensus fidei, non tamen esse objectum formale motivum predicti assensus. Necesse duplicem acceptionem objecti formalis explicatam sect. 1. nostra disputationis ex qua —

Ad primum dico predictos actus Mysteria attingere intrinsece, hoc est, intra
[illegible] credibilis post [illegible] omne necessarium, datur Dei libenter
[illegible] veritatem mysterij [illegible] esse objectum formale motivum intrinsecum Dei: peccat
[illegible] non [illegible] [illegible] aliud objectum motivum intrinsece re-
[illegible] 2do: ergo resolvit [illegible] Dei veritatem Mysterij credibilis,
[illegible] necessarium, quod omnis assensus [illegible] attingat intrinsece
[illegible] intrinsece [illegible]
[illegible]

assy qa Mysterij revelati, nulla exenti actu, ubi memoria motivi et assy fidei, inprenteri hoc examinare n̄ vacat, de hoc infra erit dispo.

Dicestis. Veras sufficienter proposita, ut falis, pōe movere intellectum: at Incarn. aprehensie suasiva, quia proponit Deus dicens nobis Incarnōem Verbi, proponit sufficienter vera Incarnōm: ergo supposita ea aprehensi suasiva, Incarnō existit, nisi semel proposita sufficienter ut vera, pōe movere intellectum ad sui assy. Resp: Veras sufficienter proposita ut falis pōe movere intellectum ad assy alterius concedo maiorem: ad assy sui itery distinguo maiorem: pōe movere intellectum ad assy sui, si proponatur in seipsa ut vera, concedo maiorem, si proponatur ut vera in alio obiecto: nego maiorem. nam si proponatur obiectum ut verum in alio propter illationem ex illo, illud in quo apparet verum, et ex quo infertur conns, erit tamen obiectum motivum: obiectum vero illatum, licet appareat verum, non movet, sed est id ad quod trahitur intellectus ex motione alterius.

Dispo 2a.

Per quas perfectiones constituatur infallis Dei Authoras in dicendo.

Sectio 1a.

Referuntur opiniones.

Suppo 1o: Deum quaruntur ... verita ... ras 1o in essendo, quia est ens verum ... est veras 2a in cognoscendo, quia nazio cogni... veras in loquendo ... menti siu sententiae, quia ... mer... assertione ...

apud se senhat. 4° denique Deus dicit ab te 1° veras in sloq^do, quo implat Deus Loqui, i. asserere rem externe alteraceinse. Vero Locutionis externi, que dirigit ad alterum, qua Deus Loquit alteri, e enim alia Locutio, sive Verbum mentis, qua Deus Loquit apud se.

His suppos. 1ª Sa docet Authoritas Dei Indicendo, que formaliter reddit omnia sua dicta dignissima fide indubia esse Deitas, et illius excellentia, sive veritas in essendo. Ita Aureolus ut Cotter ab omnibus refferi, et Taletanus, quamvis hic Author varius fuerit in explandamente D. Thome. 2° alij dicunt, solam veritas Dei in cognoscendo esse Authoritas Dei Indicendo. Pro hac Sa refferit a Recentioribus, D. Bonavent. Alij denique utrumque veritas ex[illegible] cunt ad Istuendo Dei authoritas In dicendo, scilicet infallibilem sapientiam sive detrahoris ad cognoscendo rem ut e in se, et natis D. veritis inclinatio Dei, ut ita Loquar. Studiosissimus ad assendy [illegible], ut e incogne sua D. Adhuc tn Tis e alia inter Authores, qui utrumque hanc perfectiones requirunt, nam alij veritas incognoscendo solum afferunt in recto, alij solum veracitas, alij utrumque [illegible] et quae in recto perfectiones importantur pro constituenda D. Authoritate.

Sed audiamus quibus arguitis Recentior quidam Theologus probaverit solo excellentia perfectio Deitatis esse Authoritas Dei, qua Ishutt in dictis suis securissima fide dignus. Probat: [illegible] Authoras, quod e excellentia entis [illegible], quam [illegible] [illegible] honore, et revera. Sed Deitas e excellentia, qua Deo [illegible] summus honor, et revera tribuat: ergo Deitas [illegible] [illegible] arguta quidem probari [illegible] esse Authoritas [illegible] Indicendo. Et contra [illegible]

[illegible]

3a Instat: quia in presenti ma[teri]a oppos. impetat quod summa excell[enti]a Dei in essendo, non sit etiam qua talis, fratiosse Authoritas in dicendo. Probat assumpt[um], nam ex summa Dei excell[enti]a movetur intus ad suadendum sibi omnia dicta D[ei] esse vera: ergo summa Dei excell[enti]a, etiam ut sit excellentia in essendo, reddit Deum apud nos dignum cuius dictis fides adhibeatur. Ans[wer]: nam ex apprehens[ione] excell[enti]a Dei est manifesta in hoc haec veritas: Deo repugnat mendacium, id est, Deo repugnat loqui rem aliter ac est in se. Confirmatur: ex repugna[nti]a morali, quam Maiestas Regia pugnat cum vitijs, scultatis, et falsitatis, deveniamus ad credendum Regi: ergo Authoritas Regis etiam in essendo, ut talis, est etiam Authoritas in dicendo: ergo etc. Huic argum[ento] postea satisfiet.

Sectio 2a

Proprie se duplex dico.

Dico 1o: ... Authoritas Dei in dicendo debet esse scientia, et excell[enti]a subiecti. Probatur: fides est innixa ... dicentis: at haec de la... a [illegible] respicit excell[enti]am ... specialis iste ... qui defferet dicenti ... dictis exhibet fides respicit, movet ... ex excell[enti]a ipsius. Quare ... esse imperfectiones aliquas in creaturis, ... deducas evidenter dicta illius vera esse, ... movent ad acceptandum ... dicentis, ... summo ... summo mendacio ... quod sentiat. ... dicta hominis illius vera esse. Pt: ... sa, altera nario est vera ... [illegible]

[illegible]

... mendaci ...

[illegible]

Dico 2°: Authoritas infallibilis Dei indicendi posse sumpta secundum conceptum formaliter sumptum, est excellentia Dei potentiae, qua illi repugnat locutio falsa, sive qua est illi naturaliter loqui, loqui verum Dei. Hunc ergo assero esse formalissimum et quidditativum conceptum Authoritatis infallibilis indicendi, qua prout hic sumpta, et nullo est alio quod requiritur ad constituendum praedictam Authoritatem. Ex doctrina huius punctis pendet, quod quod in discursu disputationis dicemus; nam si semel decernamus, ut par est, quonam sit formalissimus conceptus constitutivus Authoritatis Dei infallibilis indicendi, facilius postmodum erit a priori decernere an haec, an illa sit facta a Dei Authoritas indicendi. Et ut verum fatear, in Authoribus quos legi, hoc omnino desideravi, decretorium scilicet circa formalissimum constitutivum Authoritatis Dei.

Pro solutione nota, cum dicimus Authoritatem esse repugnantiam potentiae Dei locutioni falsi, sermonem esse de falsitate ethica, quae definitur difformitas locutionis cum obiecto ut in re. Duplex veritas distinguitur a Theologis cum D. August. in Enchir. c. 18. locutionis. Potest [illegible] esse conformis menti ipsius, et potest esse conformis obiecto dicto. Est conformis menti, si loquens exprimit id, quod animo et mente sentit; est vero conformis obiecto a dicto loquitur rem, ut ipsa est in re. Alia veritas est mutuo ab alia separabilis, cum possit locutio esse conformis menti loquentis, et difformis menti loquentis obiecto. Et e contra, aliter possit esse conformis obiecto, et difformis menti loquentis: v.g. [illegible] Deum esse trinum, [illegible] locutio haec est falsa, quia difformis menti, [illegible] est vera [illegible] obiecto, aliter existit. Deum non esse trinum, et lo[illegible] trinum, locutio haec est vera, quia conformis menti et [illegible] difformis obiecto. Est ergo diversa veritas locutionis [illegible] locutionis cum mente, et sumpta pro conformit[illegible]

[illegible]

Spectat iudicium de moralitate actuum humanorum, ut si ferat an homo veridicus sit an mendax, nullatenus attendit conformitatem loquentis cum dicto, ut est in se, sed solum conformitatem loquentis cum dicto, ut est in mente ipsius: quapropter, esto loquens dicat rem aliter, ac est in se, sibi videatur ut sit, ipso asserente scripsit, apud Philosophos morales dicitur veridicus, sive cum vere loquens; quia non fit inordine ad incurrendum malum fraudis moralis mendacii, imo tamen prorsus est difformitas locutionis cum dicto. Contra, si loquens dicat rem, aliter ac sentit, apud Philosophos morales dicitur falsus et mendax, quamvis dictum se habeat in se, ut ipso asserit; quia in ordine ad habendo malum moralis mendacii, unica regula est mens loquentis dissona locutioni.

Diversa prorsus via incedit Philosophus physicus, hic enim ad dicernendum veritatem aut falsitatem locutionis, nullatenus inspicit mentem loquentis, sed pro regula huius veritatis, aut falsitatis statuit obiectum ut est in se; ad cuius normam expendenda et instruenda est locutio, ut vera sit, et cuius difformitate falsas [illegible]. Quod ut videas: pone hominem sentientem Deum non esse Trinum, et loquentem esse Trinum. Decernat super veritate huius locutionis Philosophus moralis, profecto dicet tunc hominem mentiri, et locutionem illius esse falsam, quia differt a regula veritatis moralis, quae est interna mentis assertio. Discernat super eadem locutione Physicus, dicet profecto locutionem illam veram esse, quia aequat regulam veritatis, quam considerat Physicus, scilicet obiectum ut est in se. Tu[m] ergo in [illegible] dicimus hic et hoc in Dei esse [illegible] deferendum [illegible] ad locutionem veram loquimur de locutione physice vera, et cum dicimus esse regulam cum locutione falsa loquimur de aliis [illegible].

Ergo maiori distinctionis intel[ligentia] [illegible]
utraque actione dupliciter sumi posse [illegible]
in actu 2º sumpta est ipsa [illegible]
et [illegible] falsitas in actu [illegible] est ipsa [illegible]
[illegible] loquentis [illegible]

[illegible] ... in actu [illegible] ... esse in [illegible]

necesas: pocauq essephica. Et metapha necesas Persione realis ad loquendy & ment: s. & sbz quandocunq loquat. Authoritas go Dei, que consistit a Doctoribg, & D. Thoma hic vocat. 1a Veras, non e veras actualis locutionis ipsius, hec enim e effus Authoritis D. nomen q veras 1a in his Patty locutionibg, dum aguntde Dei Authorite, n sumit p veritate nachi 2a sed pro verite onachi 1a. Itery in Deo metaphisica deteratio, n quidq abte ad loquendy rq, sed ad loquendy rq ut e in se, quandocunq loquet velit ita ut metaphice repugnet Deo loqui aliter ac e in se.

Sed hic nominy confusio docte 2 fusione paxlat determinatio rg ad metaphicg ad loquendy & ment vocabimg deinceps abte veracith Oppositq mendacith: determinat ad loquendy resut se in se, vocabimus abte nomine verths in dicendo; que & presenter qq e vertibilis cum Authoritte Dei indicendo, ut interi omittamg q aliq hucusq inenter vocari solite. An scilicet veracitas sit effectio finiens adequah 1a an sit volas D. actualis, qua Deus vult semp loqui & ment ob honest moralq, que e in eiusdi effite. Ab hac inquq, q oio e supersedendq, geta est istiq resolutio pro presenti difficulte enodanda.

Sectio 3a

Probatur superiore sectie statuta 2a qe, et 3a stabilitur.

Probemus q Authoritq Dei summe in dicendo ... effectione ... qua deus metaphe deterat ad loquendy ... determinatione & superius dicta vocamus verith in ... repugnari falsisse istius Authoritatq ... Dei ... in dicendo, et ... minoras: falsis e determatio ...

Loquendi vt aliter ac e in se. Quis aut n videat Deus potens loqui falsum esse Deum sine Authorit. alij infallibili, et Contradictionem cui credat indubia fide: ergo ex his manifeste constat prius ablata ... Dei ad loquendum de re vt e in se, tolli fuisse Authoritatem Dei summam in dicendo. Cont. ex his etiam constat posita in Deo ... metaph. ad loquendum de re vt e in se et non aliter. Deus esse dionysy, cuius dicit securissima fide nos imitamus: ergo eiusdi ... Dei talis e, vt ... ea posita ponat summa Dei Authoritas, et ea prius ablata ... auferetur.

... 2° Authoritas Dei in dicendo summa e illud sumptum ex perfectione loquentis cui dum nihil intus, securissimus e de veritate rei a Deo dicti; at si Deus heat eam detractionem, eiusdi perfectio erit ... cui dum nihil intus securissimus erit de veritate rei a Deo dicti. quod e ex parte predicti ... si vero Deus n heat eam ..., eo ipso n poterit intus esse securus de veritate assensus, quem praestitit rei a Deo dicti: ergo eiusdi ... ad loquendum semper ... rem, e Authoritas Dei summa in loquendo. Maior e certa, et minor patet: na posita ea detractione Dei, n posset assensus ... rem dictam a Deo subesse falsum, nam si eiusdi assensui falsitas subesset, ... assensus ille esset ... rem dictam a Deo. ... Dei subesset falsitas tolleretur proinde ... Dei metaph. ad loquendum ... secundum ... e in re ... supp.: est ergo predicta ... quo posito securissimus e intus de veritate sui assensus qua rem a Deo dictam. ... 3°: ... perfectione ... Dei ipsa probatur esse Dei Aut. ... dicendo debet ... esse medium sufficiens, in actu appareat veritas dictorum Dei, vt aut probet esse m... sufficiens, in actu ... dictorum a Deo quia ... debet ... connexa cum veritate a Deo dicti, ... ipso q ... Deo dica... perfectionis ... re dicta, eo ipso ... Deo ... constituit Authoritas ...

... [illegible]

et includat formaliter in conceptu adaequato Deitatis, distinguitur formaliter a Deitate dicta formali includente, et inclusa. Ad 2um: Ipsius Deitatis omnis perfectio simpliciter simplex: at nec Authoritas in dicendo est perfectio simpliciter simplex, deinde melior non ipsa, ut patet: ergo ea est partialiter ipsius Deitatis. Ad conf.: non enim Authoritas est formaliter logice omnis perfectio: sed una tamen ex perfectionibus simpliciter simplicibus est ergo formaliter pars illius collectionis perfectionum Deitatis formaliter identificatas. Maiore suppenda ex materia de natura, et attributis Dei.

Si tum natura Dei formaliter instruat in radice omnium perfectionum dicendum conferre Authoritatem Dei in dicendo formaliter sumptam, distinguitur adaequate a natura Dei, sicut caetera attributa distinguuntur. Dices: in ea sententia Deitas non est formaliter veracitas, sed tamen radix veracitatis, quia Deitas est radix omnium perfectionum, et veracitas est perfectio, utpote determinatio Dei ad loquendum ex mente: at veracitas in loquendo ex re, exigit perfectio formalis: ergo non minus veras in loquendo ex re, radicabitur in Deitate, quam veras loquendi ex mente: ergo sicut Deitas distinguitur tamquam radix consequenter adaequate a veritate in dicendo ex mente, sive a veracitate; ita distinguitur eadem distinctione a veritate in dicendo ex re. Cum hoc tamen stat etiam in ea sententia dicendum fore Authoritatem radicalem ipsius Deitatis esse sufficientem formale motivum fidei. Videri ex eaque diximus disp. 3.

Sectio 4a.

Statuitur 4a vere sententia etc.

Dico 4o: Haec Deus est summa veritas ... necessitas Dei ad loquendum vere ut est in se, est formalitas ... nente ... ab infallibili sapientia Dei ... notas proinde Dei in dicendo formali... ... a ... perfectiones ... in cognoscendo ut est ... summa ... sive necessitas dicendi ... ut ... adeo est ... illis ... adaequate ...

de dist.e rat. rois

Q. Cᵒ pt 3ᵒ: perfectiones in Deo formaliter distinguimus secundum diversa connotata in ordine ad quae perfectiones Dei attingimus, hic autem connotata sunt res creatae quas perfectio Dei secum annectit, et imperfectiones quas excludit: at Dei et summa veritas in dicendo res ut est, infert res creatas, et excludit a Deo imperfectiones distas ab ijs, quas inferunt et excludunt summa sapientia, et veritas: ergo ea summa veritas in dicendo res ut est in se, est perfectio formaliter mente nostra dista a sapientia, et veracitate. Maior est olo certa in nostris prijs de distinctione rois. Minor probatur quoad 1. p. nam infallitas sapientiae Dei solum infert cognitionem rei ut est in se. Unde respicit in ordine ad cognitionem creatam conformem obiecto. Veracitas solum infert locutionem Dei conformem menti: at veritas Dei in dicendo, nec respicit in ordine ad cognitionem conformem obiecto, nec in ordine ad locutionem conformem menti, sed in ordine ad locutionem conformem obiecto dicto: ergo illa utraque perfectio, scilicet infallitas sapientiae, et veracitas attingunt formaliter in ordine ad connotata diversa, in ordine ad quae respicit perfectio Dei, ut est summa veritas in dicendo res ut est in se.

Secunda pars ex nostris constabit si probemus 2ᵒ partem antecedentis in ista minori propositi silli praecedentis: Deus formaliter perfectio infallibilis sue sapientiae excludit deceptionem, et perfectio veracitatis excludit mendacium, sive locutionem difformem menti: at perfectio veritatis Dei in dicendo, quam explicamus excludit formaliter locutionem falsam, sive difformem obiecto. quod sane ut videatur, quod hec tria sunt connotata imperfecta, omnino distincta scilicet deceptio, mendacium, falsitas in locutione. ut perfectio ... tris rite declaratione constat, nam deceptio nec est mend... falsa ... mendacium nec est deceptio, nec locutio ... est mendacium. si quis ... quis ... difformi obiecto dicto ... nec est deceptio, si quis ... quis ... deceptione men... ... alteratus est inter ... ...

... ... Cᵒ: ...

... in Deo ... ex ... summa ...

... ...

... ...

Dei summe in dicendo et ultra illius suffi. requiritur ad constituendum eiusdem Authoritatem. Unde implicabit eiusdem conceptus ideas et veracitatem si reperiatur aliquando Authoritas Dei summa conveniens Deo independenter a veracitate. Anspd: Da Deus loquitur immediate cognitione sua cum Angelis, et aliis spiritibus, ut fert opinio probabilissima de Angelis. profecto Deus est summe Authoritatis in ea locutione, nihilominus ad eiusdem Authoritatem est impertinens propria veracitas, neque veracitas solum requiritur, ut loquens locutionem suam dictam a cognitione sua conformet suae locutioni: ergo ubi locutio non est dicta a cognitione, locutio non habet veracitatem, siquidem nulla intervenit locutio ibi conformanda cum mente loquentis, ergo ad Authoritatem illam Dei summam quam loquitur cum spiritibus est omnino impertinens, et extra conceptus Dei veracitatis: at ea Authoritas ideo Authoritas est, quia Deus summe dictatus est ad loquendum cum spiritibus. Secundum quod res est in se: ergo haec perfectio distinguitur a complexo sapientiae et et veracitatis.

3º probatur 1º: Si Spiritus Sanctus ita assisteret alicui homini, illiusque linguam regeret, ut numquam sineret eum loqui res aliquas, nisi ut est in se, cognita nobis hac Dei assistentia, ille homo apud nos haberet infallibilem Authoritatem, et vere ita esset solum, quia determinatus erat ex necessitate loqui res ut est in se: at ex illa Dei assistentia speciali non haberet homo sapientiam, et veracitatem, et consequenter est perfectio realiter distincta, et infallibilis Authoritas in dicendo sufficienter constituitur determinatione loquentis ad loquendum de re ut est in se. Nec haec determinatio includit formaliter essentialiter sapientiam, et veracitatem, et consequenter est perfectio realiter distincta a sapientia et veracitate. Si ergo in ligno summo conceptus formalis praedicti [illegible] [illegible] secundum [illegible] sapientiam et veracitatem. Minor probatur ... ergo

... [illegible] Verbum ... non esset Incarnatum, et men-

... [illegible] posse Incarnari, potest ex illi-

... [illegible] ut est in se, nempe Verbum e-

... [illegible] spiritus ... [illegible]

... [illegible] falso [illegible] ad [illegible]

... [illegible] ut [illegible] [illegible] sapientia [illegible]

Solu indiscursu posito ambigere poterit: an illa Spiritus S. assistentia, directioq. sit sufficiens Authoritas hominis illius, de quo apud me dubitare non licet: namq. assistentia illa Spiritus Sancti est vere perfectio moralis, et excellentia sublimis, ex qua sufficienter deberet inesse ad assumendum dictum illius hominis: quod habet quidquid requiritur, ut sit sufficienter Authoritas in dicendo, sive Authoritas perfectus, cum sit perfectio reddens dictum infallibile. Quod autem illa assistentia componi possit in eodem subiecto cum imperfectionibus mendacii, deceptionis etc. non impedit quominus ea assistentia sit perfectio, et excellentia solis, propter quam esset honorabilis, et cultu fidei dignus; non enim est de ratione perfectionis excludere à subiecto omnes omnino imperfectiones. Propterea accurate advertendum est, quod si debito ad loquendum vere, utres est in se, sit frabilis mendacium, et deceptio, ea debito non erit Authoritas, quia non est perfectio, sed imperfectio loquentis. Si autem debito loquendi vere, ut se res habet in se, sit fraterne assistentia Spiritus Sancti, quamvis compatibilis cum deceptione, et mendacio, erit Authoritas: quia ea assistentia perfectio est, et excellentia sublimis, quamvis alias compatibilis cum predictis imperfectionibus.

Sectio 9.a

Satisfit fundamento adversorum posito sectione 1.a

Ad argumentum dici, non esse Authoritatem in dicendo, nisi se idipsum ... hominis dignum honore, et reverentia esse ... et essentialiter Authoritas in dicendo, idque ... in illa linea ... loquentis dignum honore et reverentia. Item patet: namque misericordia ... mentita ... reddent personam dignam honore, et reverentia, non tamen reddunt ... personam dignam fide. Item patet: non ... dignum honore ... omni linea perfectionis, erit ... dignum ea reverentia ... loquentis ... exhibet fides ... reverentia, in omni linea erit ens ... linea Authoritatis in dicendo ... Authoritate in dicendo ...

Authoritas in essendo, sive q. fectio subti. e Authoritas in dicendo ut et in se fectionibus praeter illa, Immensitate &c. Ad 3um dic Maior Regi q. n. possit q. e excellentia Persona esse Authoritatem in dicendo. Ergo e i. 2. falsa apprehendit, ut excellentia moraliter dictans ad loquendum ut res est in se, et consequenter ut moralis repugnantia cum locutione falsa, ideoque ut Authoritas in dicendo.

Pro maiori explicatione argumenti, dic nullam excellentiam substantiae posse sub conceptu excellentiae esse Authoritatem in dicendo, alias quaecunque excellentia substantiae esset Authoritas in dicendo, quod et repugnat veritati. Quo in acceptione sui: excellentia quae fuerit Authoritas in dicendo non posse sub conceptu excellentiae, sed talis excellentia, est Authoritas: haec quod perfectio, quae ut talis excellentia e, e Authoritas in dicendo, e quidem excellentia dictans Deum ad loquendum res ut sunt in se, secludendo a Deo omnes falsitatis intentiones, quae locutio Dei evadat secundo dissona. His praemissis audiamus Doctores alios, qui sapientia Dei et veracitate decertantes.

Sectio 6a

Obiiciuntur argumenta ostendentia Authoritatem Dei sitam esse in Dei sapientia simul cum veracitate

Obiicitur 1o: Authoritas Dei sita e, in eo quod Deus nec falli possit, nec nos fallere: at Deus infallibilis est infallibilitate sua sapientiae falli non posse, et sua summa veracitate non posse nos fallere: ergo infallibilitas sapientiae Dei et ipsius veracitas sunt infallibile, et Authoritas in dicendo.

Quaerimus in hoc argumento, quod video a pluribus ... ... A ... vero impugnari, quia ... ... Imprimis ... maiore ... ... Deus ... quodcunque aliud ... ... fallere ... summe ... ... loquens ipse possit ... ... accidentis ... infallibile loquendi ...

Summe Authoritatis in dicendo, utenj loquens detraheres sit etiam perfectione aliquid ad loquendum, semper ex rem ipsam, non requisit narrio loquens esset incapax deceptionis, ut superiori sectione probaverimus, manere posse in hoc detractione infallibilis ad numquam loquendum de re nisi ex rem ipsam, ut capacis proxima ad deceptionem mentalem.

Circa 2am partem eiusdem maioris advertendum est in illa solo consistere adaequatam Authoritatem Dei infallibilem, et summam in dicendo, quod scilicet locutione sua nequeat nos fallere, fallere enim dicendo verum esse quod ita non est: ergo Deum non posse nos fallere, formaliter est Deum non posse dicere nobis aliquid ita esse, ut revera non sit. In quo sectione asseruimus 2o sit esse adaequatam authoritatem Dei Authoritatis in dicendo. Minor scilicet predicta continet duplicem partem. 1a est: Deus habet formaliter ex infallibilitate sue scientie non posse falli; hec propositio pars non minus est certa quam falsa 2o, scilicet ex summa sua veracitate habet Deus, quod non possit nos fallere. Hanc partem esse falsam demonstravimus. Posset enim Deus quantum est ex parte Dei veracitatis decipere nos, nam veracitas summa solum excludit a Deo ne loquatur contra mentem suam: ergo posset absolute nos decipere conformando locutionem suam menti proprie, si ipsa mens proprie decepta contingeret: ergo ex Dei veracitate precise sumpta Deus posset nos decipere eo modo nos deciperet deceptus ipse: si ergo Deus absolute et simpliciter nequit nos decipere persuadendo nobis rem falsam, et formaliter trahendo nos in errorem, ea impossibilitas non provenit Deo formaliter ex vi solius veracitatis.

Obicies 2o: optime infertur: Deus non potest velle mentiri ergo non potest mentiri: ergo etiam similiter infertur: Deus non potest velle decipere ergo non potest decipere: sed consequentia antecedentis est solius [illegible] veracitatis Dei [illegible] Deus non velit alios decipere: ergo ex eadem veracitate fit quod [illegible] possit nos decipere. Respondetur omisso antecedente negando consequentiam [illegible] est, quod [illegible] non potest proficisci nisi a sciente se mentiri [illegible] potest proficisci a nesciente se decipere alios. [illegible]

scienter decipere, poterit inscienter. Ut autem Deus sit infallibilis Authoritatis, non sufficit quod ꝯ (con) Dei veracitas constituat in eo statu, in quo non possit sciens, et prudens me decipere; sed necessarium est, quod sit in eo summo perfectionis gradu, in quo absolute, et simpliciter, et sine ulla restrictione non possit me decipere locutione sua.

Obiicit 3o, et ex nostris prius difficilius: ꝯ Dei sapientia et veracitas simul sumpta constituit Deus incapax nobis loqui res aliter ac in se sit: ergo complexum utraque perfectionis constituit divinam ad loquendum semper dere secundum quod est in se: ergo illa utraque perfectio est formalis Divina Authoritas. Probatur consequentia: quia ea nostra propria ea perfectio, quae necessitat Deum metaphysice ad loquendum de qualibet re ut est in se, est formalis Divina Authoritas. Antecedens probatur: da Deum loqui rem aliter ac est in se. Interrogo: An Deus sciat rem aliter se habere, an ignoret. Si 2um dicatur, convincit illi deficere infallibilitas sapientiae. Si primum dicatur, convincit defectus veracitatis: ergo ex eo quod Deus loquatur rem aliter ac est in se, manifeste infertur illi defectus, aut sapientiae infallibilis, aut veracitatis summae: ergo haec duplex perfectio infert necessario Deum, quandocumque loquatur, non nisi ut res se habet dicturum.

Respondetur: argumento convinci ex illo complexo infallibilis sapientiae et summae veracitatis, inferri veritatem Dei in dicendo, non tamen convincit complexum illius duplicis perfectionis esse constitutivum formalissimum Divinae Authoritatis; quia propterea non posset solum complexum illud esse formalem Authoritatem, quia in illo complexo formaliter includitur formalis, et formalissimus conceptus Authoritatis, scilicet summa destinatio Dei ad loquendum clare, ut sit in illo ergo complexo formaliter includitur haec destinatio, non tamen requiritur illud complexum [illegible] nec ut intelligatur formalissimus conceptus formalissimus praedictae Dei destinationis ad loquendum [illegible]. Sicut in conceptu Divinae volitionis includitur vita [illegible] volitio [illegible] vita Dei sed [illegible] conceptus formalissimus vitae, quia ad vitam [illegible] necessario requiritur [illegible] volitionis, quando[illegible] [illegible] [illegible] conceptus [illegible] vitae

sapie, et summe veracitis esse prout tales fraliter aquatè distas roerra a conectie D. quae è summa detratio Dei ad loquendy dere vt l. Unde ... Sg solutiong proxè propens, illa vtrag conectio infert detrahiong Dei, degclaslogetmt, vt party essaly sui fraliter dstiog. Iuxta hanc vero solutiong, quam omnino verg arbitramr Illa duplex conectio infert detroim Dei predictg. vt fralitas a se pentitis, et aequatè distg. Unde quando in argueto assumitur illa pro: conectio sapiam, et veracit detrat Deus fraliter ad loquendy de rebus vt sst, desquenda è ... : illa duplex conectio è ralliter detro ipsa, qua fraliter detrat: concedo, è identitate fralli rois excludente distiong rois, idem fralit conectio detroe predicta nò. Infra gr negandy è absoluté lyans subsumpy in sui fralli excludente distiong fralem rois: omittendy sr è si sumat in sui reali ... dicta.

Disp. 3a.

Que conectiones D. constituant Deum obiectum fralem motivum fidei D.

Sectio 1a

explodit sa, que coiter Recentibus pt.

la docet ... veri ... et in loquendo ... mentis, sive veracitas esse obh motivum fidei vt assius ... rem ... revelat. ... obh frale, è quod cognity detratiny ad assy: sed veracitas cognita detrat ad assy: go è obh frale motivy fidei. Maior ... minor pt: Veracitas D. et infallitas sapie ... falsitè cory quae revelant ... : vt ... mentiri poe, nec ... : sed Deus ... esse ... : go ... ... Dubitari n poes, quin maior ... minor ... ... maior, et ... [illegible]

sufficienter detrahant intellectum ad assensum D[ivinum]. Sed obiectum partiale maioris praemissae est veracitas Dei indicendo [illegible] mentem; ergo haec est obiectum formale saltem partiale motivum fidei.

Docet 2o: Deitatem explicite qua Deitas est non esse obiectum formale motivum fidei. Probatur: Deitas qua formalissime et explicite Deitas est non est perfectio ratione cuius Deus esset dignus fide; ideo enim Deus est formalissime fide dignus quia scit omnia, nec falli potest, nec mentiri: sed hae perfectiones sunt extra Deitatem; ergo ratione Deitatis formaliter non est Deus dignus fide.

Haec sententia. Et his diebus plausum apud plures obtinuit, displicet tamen quia excludit Deitatem ab obiecto formali motivo fidei Divinae. Cum tamen ea foret admittenda ex eodem stilo, quo praedicti Doctores adeo frequenter utuntur. Probo: obiectum formale motivum Divinae fidei est perfectio illa quae cognita detrahat ad assensum dictorum Dei: sed Deitas cognita detrahat ad assensum rei a Deo dictae: ergo Deitas est obiectum formale motivum Divinae fidei. Discursus legitimus debent agnoscere qui illi formaliter fuere placentes. Maior est definitio ab eis tradita. Minor tamen probatur. Et locus supponendo Deitatem esse radicem perfectionum ordinariarum ex sola apprehensione eorum Deus est falsas inloquendo: potest intellectus sufficienter detrahi ad affirmandum semper Deum loqui locutione vera de [illegible] est: ergo sola Deitas potest esse id, quod ex parte Dei detrahat intellectum ad assentiendum quibuslibet a Deo dictis: patet consequentia: nam id quod detrahat intellectum ut asserat Deo repugnare falsitatem sufficit ut asserat Deum semper loqui [illegible] de rebus ut sunt in se. Si ergo iuxta praedictos Authores veracitas ideo est obiectum formale fidei quia detrahant ad hunc assensum [illegible] Deum loqui vera, etiam Deitas erit obiectum formale fidei, cum [illegible] ad eundem assensum. Praeterea Deitas sola est ex parte [illegible] dei [illegible] infert [illegible] [illegible] inter omnes perfectiones [illegible] sola est [illegible] asserat Deo [illegible] veritatem inloquendo [illegible] [illegible] Dei [illegible] Deus loqui [illegible]

Sectio 2.a

occluditur via querentibus effugiu.

Nec verò his nris rolbq obstat. quod Deitas sit radix sapie infallibilis, et verits summe, a quas Deus detrat necessitate loqui de rebus ut sst inse. Hoc, inquq, n obstat, ut immerito oppti Dei obstare supponunt. Enimverò Et quoad esse rei sit prior Deitas, post Deitq Sapia, et veracitas, post utrang necessas Dei ad loquendq de rebus ut sst: nq Deitas &c. nanc sq, quq in prenti solo libens omitto, e radix attributorq sapie et veracitis, que rursq sst fons et origo unde dimanat necitas ad locutionq obto effigr Et ing sr quoad esse rei, tres hi veritas eum ordinem obtinq heant, nihilominq ex eo ordine quem hent inter se n infert inq eo ordine eas nario intellectuq, ita ut nario debeat prius cognere Deq, ut Deq. Quo ex Deo deduci ad cognendq infallibilq eius sapiq, et veracitq, et tandq ex his velut manu duci ad cognendq Deq semp nario loqui, de rebus ut sst inse: qo potezit immè sola Deite cognita detraxi immè ut asserat Deum nario loqui res ut sst inse n cognito sapia, et veracite. Discursq pt.

Ans verò pt multipliti: plerunq res in cogne nra hent inversq ordinq ac hent inre: nq Et sit prior ignis inre quq calor, et fumus, non ideo naxiq e me prius cognere igne, quaq calorq, et fumq. Cum sppe discursq fratem a posteri cognoscit prius calorq, et fumq, et ex illo deducq ignem: qo Et Deitas sit radix sapie, et veracitis, et hec sint prior ex quibq oritur veras locutionis D. non ideo tenet intus eo ordine cognere prius Deitq post veracitq, post tandq verit locutionis. Sed potezit immè eo cella [illegible] cognita sufficienter detraxi ad cognendq, [illegible] asserendq [illegible] D. eo ruo quod D. sit verax esse [illegible]

[illegible] verbo zns [illegible] [illegible] immè [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]

ordine causalitatis talis prius auxiliu efficax, et hoc cognito Pr(aedeterminati)oni nihilominus infus cognita effectu decreti poe immediate ex decreto infallibili inferre operis omnino immemor auxilij. nec est necessariu, quod intellectus ex decreto prius inferat auxiliu ponendu. et ex auxilio vocante tandem inferat Petri responsuru. quia videtur sufficere intelligi cognoscere connexionem decreti cum conversione Petri ad inferendu illatione immediata ex decreto conversionem: quod sicut Deitas ipsa illatione causalitatis talis, id est, quod causalitas inferat immediate sapientia, et veracitate, et nonnisi his mediantibus conformitatem locutionis suae cum obiecto dicto, adhuc non existit necessariu, quod intellectus in illationibus suis fralibus eundem ordinem servet, sed poterit non illato prius sapientia, et veracitate, ex Deitate inferre locutionem omnem Dei esse conformem obiecto propter connexionem, quam habet Deitas cum locutione externa conformi obiecto dicto.

Dicesetur connexionem Deitatis cum locutione vera esse mediatam, mediante scilicet sapientia infallibili, et veracitate: cognita autem connexione mediata, necessario saltem confuse cognosci medium aliud, quod inferat immediate ex Deitate, et immediate inferat locutionem Dei conformem obiecto: hoc autem medium est sapientia, et veracitas: quod ut Deitas deserviat intellectui ad asserendum de Deo locutionem necessario conformem obiecto, debet prius deservire ad cognoscendu saltem confessam Dei sapientiae, et veracitatis. Contra est 1.o exemplum, quod adduxi in praesenti quod certe connexionem mediata causalium cum effectu posse deservire intellectui ad inferendu immediate ex tali causa effectum) et innumera paterent exempla, si brevitas non obstaret. Contra est 2.o causa mediate connexa cum effectu, potest cognosci prius ut connexa, quam cognoscatur ut mediate connexa; nemo autem dubitare potest quin causa cognita ut connexa cum effectu cognoscente abstrahente a mediata, et immediata connexione possit deservire ad inferendu immediate eiusdem effectu: sic de[...] [...] ut connexa cum [...] [...] obiecto deservit ad cognoscendam [...] Petri [...] [...]: quod scilicet Deitas cognita ut connexa [...] [...] [...] abstrahendo a mediata, et immediata connexione [...] immediate [...] [...] [...] [...] ex [...] veritatis locutionis.

Corollaria ex dictis 9° eandem sq.

Ex his manifestum relinquitur, quam infirmo nitantur argumento Cons huius sententiae Patroni, qui ut probent assensum fidei immediate hinc a movendum Sapientia et Veracitate Dei: sic discurrunt: Objectum formale fidei est illa ratio Dei, quae reddit a credente pro ratione immediata sui assensus; at vero quae immediate redditur a credente assensus circa Trinitatem, est Sapientia et Veracitas, non vero Deitas: ergo Sapientia, et veracitas non vero Deitas est objectum formale motivum fidei D. Minor probatur: nam rogatus fidelis, cur credat Trinitatem, respondet, quia Deus id loquitur, qui nec falli potest, nec mentiri. Ecce rationem immediatam assentiendi Trinitati. Quod si ulterius interroget, cur sibi persuadeat Deum nec posse falli, nec mentiri, respondit, quia Deus est. Ecce objectum formale immediatum fidei est Sapientia et Veracitas, quae Deus nec falli potest, nec nobis mentiri, objectum scilicet formale immediatum, de quo curat fides, de Deitate autem non curat, quia Deus est prius, ex quo deducitur inde Sapientiam et Veracitatem, et consequenter est prius ... fidei. Sic rem[?] ... et cum illis Arriaga hic disp. 1. sec. 2.

Hac itaque sunt infirma est ad excludendam Deitatem a ratione objecti formalis motivi. qq sit an valeat ad includendam veracitatem et Sapientiam. Pro rem ... fidelem posse ... gradus rationem sui assensus reddere, scilicet Credo Trinitatem quia Deus infallibilis Sapiens et Summe Veracissimus dicit Trinitatem. Credo in summa veracitatem et Sapientiam Dei ... quia Deus est, nihilominus ... actum fidei ex se non requirere ... motivarum adeo longum, sed breviori ... posse ... hunc modum. Credo Trinitatem, quia Deus est qui mihi loquitur Trinitatem. Ecce immediate reddo pro ratione ... dictorum Dei ... illa ... tatem ... immediate. ... [illegible] ... qui mihi loquitur Trinitatem, Verax est et Sapiens ... [illegible] ... Credo Trinitatem quia qui mihi lo... Trinitatem [illegible]

Posse autem fidelem immediate reddere Deitatem pro ratione sui assensus ... [illegible] ... [illegible]

Sapia Dei infallibilis: apposite rebit, quia hec Sapia Dei e, ideo mi-
hi inhesitanter suadeo hanc Sapiam esse natto formi obto cognito,
S. aliter: quia Deus e, qui hac cogne cognit, ideo mihi suadeo
hanc cognem esse de obiecto? q aliter rogatus fidelis cur credat
locutionem Dei esse veram, optime rebit, credo hanc locutionem
esse veram: et formi obto dicto, quia locutio hec locutio Dei e.
Et apud me cta, quia sicut propter aprehensionem, qua aprehendit
ex parte tei Deus, cognit intus, ut asserat Deum non posse cognoscere, nisi
ut res est inse, ita prout summam eandem perfectionem aprehensam ineodem
tro Deus cognit aliter intus, ut asserat Deum non posse loqui nisi rem
ut est inse, nam sicut in cogne falsa et difformi obto aprehendit e-
videntem imperfectionem natto exclusam a summa in ol linea perfectione
Deitatis, ita in locutione falsa et diffi obto aprehendit eque eviden-
ter imperfectionem excludendam a summa perfectione Deitatis.

Infferes preterea in quo solo ex parte Dei debat
ingenium nrm ad assentiendum rei a Deo dictae esse obiectum formale fidei, nam sola
Sapia Dei cognens suum Verbum Incarnatum esse, potest dictare ingenium nrm ad
assentiendum Incarnationi ut in hoc solo quo Deus cognit ex per-
fectione sue sapie, vere e; sed Deus cognit Verbum Incarnatum er-
go vere Verbum Incarnatum e. Ecce ex parte Dei solum concurrit So-
pia ut cognens in ratione motivi dictantis ad assensum nrm de
Incarnatione necessario licet esse fidei illum discursum. S. ergo illum. Vere
Verbum Incarnatum e: ut ellicita ex illis premissis esse fidei: ut postea
videbimus. Sententia notandum in decursu disputationis in qua adversarii
[illegible] supposuisse aliquam [illegible] falsa, quia in adversariis
[illegible] doctrina [illegible] essa Dei ut radix attributorum
[illegible] quod [illegible] et veracitas. Sententia in Deo se
[illegible] potentia [illegible] quod Deitas [illegible]
[illegible] inferat alte. rationem [illegible] veritatis, [illegible]
apud me Deitas [illegible]
simplex. Unde [illegible]
veracitas [illegible]

Sectio 4a.

Proprie sententiae duplex &c.

Dico 1o. Authoritas Dei in dicendo, quae nihil est aliud, ut suppono ex dictis praecedenti, quam dictio, et necessitas Dei loquendi veritatem, quandocumque loquatur, haec inquam, Authoritas sive dictatio est objectum formale motivum, quo Deus movet intellectum nostrum ad apprehendum assensum Mysterijs a Deo dictis, et revelatis.

Quem probo satis efficaciter: objectum formale motivum ex parte Dei intrinsecum, ut adhibeat fidem dictis Dei, est illa perfectio Dei, quae Deum reddit intus dignum indubia fide: at illa perfectio, qua Deus nequit metaphysice impossibile et aliter dicere, quam in se est, est perfectio Dei quae ipsum taliter reddit indubia fide: ergo ea Authoritas, sive dictio Dei ad loquendum semper de re ut est in se est objectum formale motivum, quo Deus movere potest intellectum nostrum, ut adhibeat fidem dictis Dei. Certe discursus est legitimus ut patet: de veritate autem praemissarum nemo dubitabit praeterquam minor superiori disputatione abunde probata est.

Ex hoc praesenti discursu: dictio metaphysica Dei ad cognoscendum quidquid cognoscat ut est in se. Sed cum hac minori ergo: Deus cognoscit Verbum esse Incarnatum et est, et esse pro sufficiens motivum, ut intellectus eliciat hunc assensum: ergo vere Verbum Incarnatum est: ut patet in hoc syllogismo: quidquid Deus cognoscit verum est, propter summam perfectionem Dei. Sed Verbum Deus Incarnatum fuisse cognoscit: ergo vere Verbum Incarnatum est: dubitari potest quod Deus ad hunc assensum [illegible] non alia perfectione quo infallibiliter sic scire [illegible] hinc ergo summa dictatio Dei ad loquendum [illegible] Et hac in [illegible] Deus [illegible] [illegible] intellectus noster assentiat vere [illegible] [illegible] Deus [illegible] [illegible] ergo vere Verbum [illegible]

Dei movendo intell. nrũ, ratione perfectionis, qua necessitat D. ad lo-
quendũ de obiectis ut sunt: atqui ille assensus ea incarnos e fides. ut
pote immediate innitens testimonio Dei, ut infallibili formaliter a perfect.
D. ergo ad assensum fidei movet Deus praedicta de ratione sua ad loquendũ
de rebus ut sunt:

Dico 2°: impossibilis e fides, ad quã non concurrat Deus
Authoritate sua movens intell. nrũ ad assensum rei a Deo dictae, sive ut
terminis clarioribus utar, pro fide necessario requiritur Authoritas praedicta Dei
ut obiectum formale motivum.

Probatur 1°: pro fide necessario requiritur, quod innitatur
D. testimonio, quia D. e, seu quia ab ipso Deo infallibile e. Un-
de necessario exigitur, quod respiciat dicta Dei ut infallibilitatem a loquente
ipso, et Deum ut conferentem quando infallibilia dicta sua: at Deum
reddere ratione suae perfectionis dicta sua infallibilia, e formaliter Dei per-
fectione sua esse determinatum ad loquendum res ut sunt in se, quia enim Deus
e perfectione sua determinatus ad locutionem veram, ideo locutiones Dei formaliter
redduntur a talis Dei perfectione extrinsece infallibiles. quamvis enim locutiones
illae secundum se solum materialiter sumptae non sint infallibiles, prout tamen sunt
locutiones Dei, sive prout sunt a Deo perfectissime loquente, sunt infallibiles
extrinsece a divinis perfectionibus formaliter: ergo si fides necessario et essentialiter innititur
dictis Dei, ut ab ipso Deo formaliter infallibilibus, certe necessario innititur in illo
perfectione D. cuius munus formale e reddere Deum necessitatum ad loquendum
res ut sunt in se: haec autem perfectio e Authoritas D. ergo haec e necessario
pro formali [illegible] ipso Dei [illegible].

Probatur 2°: [illegible] da intell. nrũ cognoscere Deum, ut indifferentem
[illegible] ad loquendum mo rem ut e in se, nec rem aliter ac e in se, profecto
nu[illegible] [illegible] credere [illegible] eo dicenti. [illegible] sua
dere [illegible] a Deo [illegible] manifestasse [illegible] quod
in nulla e[illegible] nobis non [illegible] ad loquen[dum] de rebus ut sunt
nulla [illegible] nos moveret [illegible] [illegible] formaliter [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible]
fecellis [illegible]

metaphora et inaccessibilis absolute, ex eo cap. ratiam adnihilemque inductionis formalis expertis: quod ea distractio Dei requirit ut cognita, ut Deo Confectione sua nobis trahat ad habendum dictis illius quia illius sit.

Rogabis: quid dicendum sit de hoc syllogismo: Omnis locutio Dei est vera: Deus loquitur Trinitatem: ergo Trinitas est. An sit in recta ad fidem? Videtur ad fidem pertinere, non aliter illi aequivalens taliter reputatur esse fidei. Scilicet: quidquid Deus loquitur, verum est: sed Deus loquitur se esse Trinum: ergo vere Deus Trinus est. Respondeo: neutrum syllogismum pertinere ad fidem quia in neutro Deo nititur solo formali motivo fidei, quod est Authoritas, solumque nititur veritati dictorum, veritas autem dictorum Dei, scilicet conformitas eorundem cum obiecto dicto est effectus Authoritatis Dei, non vero Authoritas ipsa Dei, nec predicta conformitas est aliquid Dei; fides autem debet niti, tamquam motivo formali Confectioni Dei: pertinebit ad fidem utergue silus si in maiori prioris dicatur: Omnis locutio Dei quam Deus ex sua confectione Dei loquentis est ratio vera, et similiter si in maiori posterioris sillogismi addatur: quidquid Deus loquitur ex confectione Dei loquentis est ratio vera seu ita est, sicut a Deo dicitur, sic enim in maiori utriusque sillogismi formaliter afferretur Authoritas Dei, ut similiter reddens infallibilia omnia Dei testimonia.

Sectio 9a

Ultima conclusio [illegible]

Sit tandem ultima ratio [illegible] formaliter dicta ab Authoritate nec [illegible] [illegible] fidei [illegible] ab Authoritate [illegible] formaliter [illegible] nota est [illegible] antea dictis [illegible]

[illegible] Dei [illegible]

motivo [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

debet esse sufficiens modus motivi trahendi intellectum nostrum ad fidem hinc dictis Dei debet probari eo astruere Dei dictatum loqui de rebus ut sunt in se; in nostro tamen facto qui nullatenus redderet Dei dicta infallibiliter vera nequit esse objectum motivum nostrae fidei, ut est certum apud omnes; ea quae probatio erit a priori: ergo quaevis [...] facto eatenus moveat ad fidem, quatenus cognoscitur ut Authoritas: ergo si non sit formaliter dicta ab Authoritate, nequit secundum formalitatem seclusam praecise attenta movere ad fidem. Probo urgenter hanc consequentiam: quia si sit formaliter dicta ab Authoritate, et incipiat secundum formalitatem suam dicta ab Authoritate non incipit ut Authoritas; si non incipit formaliter ut Authoritas non movebit ad fidem: ergo si praecise incipiat secundum formalitatem suam non movebit ad fidem.

Hinc infertur 1°: [...] non sive Deitatem esse objectum formale motivum fidei: patet ex dictis hic [...]: quia [...] non etiam formalissime incepta secundum formalitatem seclusam praecise [...] Dei, includit [...] Authoritatem in dicendo, et determinationem Dei ad loquendum de rebus ut sunt in se; quia in mea opinione Deitas formalissime sumpta est formaliter omnis [...] facto [...].

Infero 2°: etiam in sententia [...] Deitatem formalissime in radice omnium [...] perfectionum: dicendum esset Deitatem esse sufficiens objectum formale motivum nostrae fidei, ut docet Hispal. d. alio fundamento nostro. d. 2 sec. 11. Probatur illatio: in ea sententia in Deo duplex dictio ad loquendum de rebus ut sunt in se, alia [...] et quae [...] tenet ad [...] attributa [...] ex una ex perfectionibus quae pullulant [...] radice [...] alia dictio est radicalis et haec [...] Deitatem [...] motivo [...] fidei [...] in ea sententia [...] Deitas [...] motivum [...] nostrae [...] minor [...] Deo [...] cohaerere [...] esse [...] determinatione radicaliter [...] radicaliter [...] Deitas [...] [illegible]

[illegible] vera [illegible]

si loquitur, vere loquitur, per eandem, inquam, reddit sibi impossibilem locutionem falsam, et: non si moveret positis Deo locutione alia, non inferret legitime: loquitur: ergo vere loquitur: atqui Deitas ut est radix omnium perfectionum naturalium, reddit Deum naturaliter illius datiuus: ergo per eandem Deitatem ratione dum loquitur, reddit sibi locutionem falsam impossibilem. Confirmatur 2° per eandem perfectionem, per quam Deus reddit sibi naturalem cognitionem verum omnium cognoscibilium, reddit sibi impossibilem ignorantiam alicuius rei cognoscibilis. Sed Deus adhuc in illa sententia per Deitatem formaliter ut est radix naturalis omnium perfectionum, reddit sibi naturalem scientiam omnium cognoscibilium: ergo per eandem Deitatem reddit sibi impossibilem ignorantiam alicuius obiecti cognoscibilis: ergo sicut in ea sententia per scientiam quae est attributum excludit Deus omnem ignorantiam, et similiter eam excludit per Deitatem, ita per determinationem attributalem ad loquendum de rebus ut sunt, excludet Deus locutionem falsam, et similiter per Deitatem, quae est radix exigens omnem perfectionem, et repugnans omni imperfectioni.

Denique non infert sapientiam et veracitatem non esse obiectum formale motivum fidei, quia scilicet eludi perfectiones cognitum primo esse, et formaliter secundum suum esse, et formale ipsius sapientiae et veracitatis: scilicet cognitum ut infallicantes dicta Dei, sive ut reddentes infallibiliter vera perfectionem Dei: si priori modo cognitum, non possunt determinare intellectum nostrum ad fidem, quia solum potest determinare intellectum nostrum ut se credat dictis Dei perfectio Dei, quae cognita ut infallicans dicta Dei, hic ipso ergo sunt dicta Dei. Si autem posteriori modo cognitum, non movent secundum quod sunt esse sapientia, et veracitas formaliter, sed secundum quod sunt determinatio Dei ad loquendum de rebus ut sunt. Haec autem formalitas cognita, est quae [illegible] determinat, et movet immediate intellectum, formalitates autem aliae, scilicet veracitatis, et [illegible] tales, scilicet se habent ut motivum ad cognoscendum determinationem Dei [illegible] mediate tamen concurrunt ad fidem. Scilicet mediate solum se habent. Hinc revocanda est doctrina [illegible] tradita, scilicet Deitas perfectionem ut est determinatio ipsius ad loquendum de rebus ut sunt, esse [illegible] sapientia et veracitate [illegible] excerpta [illegible] perfectionem [illegible] determinatio movet [illegible] [illegible] formaliter [illegible] movere immediate [illegible] [illegible]

fideliter ut falsis remota moveat, infert veracit. et sapien. fidaliter sumptas, et prisse secund. sit supra infallibilis, et veracitas non movet immata motione, de qua loquimur.

Sectio 6a

dubitantibus vetur.

Dubitabis 1o: an fidelitas Dei, ut e consta in semel promissis, sit obj. fidale sufficiens motivum fidei? Affirmavit noster Alpaldo disp. 2. de fide: probat: assensus quo nobis persuademus fore revera id, quod a Deo promissum e, est fides theologica: eius dias sanitur fidelit. Deo Dei: ergo aliquis e assensus fidei, qui nitatur sufficienter predictis perfectionibus D. fidelit. scilicet, et omnipot. Maior pt ex Paulo ad Rom. 4. ubi commendat fidem Abrahe fundatam in promissis Dei: In promissione (inquit Apostolus) Dei non hesitavit, sed confortatus e fide plenissime sciens, quod quecunque promisit Deus, pot e facere.

Minor vero pt: eo ipso quod Deus summe fidelis, et abunde potens aliquid promittat, seclusa apprehensione alterius attributi, possumus persuaderi firmiter esse infalliter, quod Deus promittit, ergo potest nitifi ... persuasio boni promissi, que non moveat ex aliis attributis, quam ex fidelit. et pot. Dei. Antecedens: ratione fidelitatis persuademur, nec decepisse eo, nec de futuro velle, ex vi boni promissi, ratione vero omnipot. suadetur eum velle infalliter esse seruaturum ... gole.

Secundo ... Dei coniuncta cum omnipot. ... non esse sufficiens ... motiv. fidei. Fateor ... fidelitas et omnipot. ... ut de ... quod semel promisit ... perfectione ... sed ... motivum ad assensum ... promissi ... ad ... qui sit fides theologica in ... fidei ... Quod ... perfectio ... scilicet fidelitas ...

Ut dictatio Dei metaphorica ad executionem rei promissae [illegible] promid

sufficienter different inter ad assensum futuritionis rei promissae, abunde probat argumento supra relato ex P. Ripaldi. quod autem eadem dictio sit insufficiens motivum pro assensu rei promissae qui sit fides, probatur 1o: quia fides D. stricte sumpta essentialiter requirit niti testimonio D. quod dicitur, sive assertio Dei: at promissio, ut promissio, nec est assertio, nec testimonium Dei asserens rem promissam futuram esse: ergo assensus, qui solum nititur promissioni, ut promissio est, a fidelitate infallibiliter connexa cum re promissa non est fides stricte accepta. Maior est certa et minor supponitur ex certa notitia inter promissionem, et attestationem.

Probatur 2o: assensus circa futuritionem rei a Deo cogniti innitens sapientiae D. connexae cum rei futuritione non est fides theologica, excluditur autem a ratione fidei theologicae ex eo solum capite, quod cognitio Dei non est locutio externa qua Deus alteri loquatur, fides autem ut talis essentialiter petat inniti locutioni, et testificationi loquentis, qui loquatur alteri: at promissio non est testificatio, sicut cognitio non est testificatio: ergo nec assensus innitens promissioni D. ut a fidelitate infallibiliter connexae futuritioni rei promissae, erit fides. Antecedens probo ex ipso Ripalda dicta disp. 2 ubi cum sibi obiecisset: sapientia Dei connectitur cum suo obiecto: ergo est sufficiens motivum ad assensum fidei, quo nobis persuadeamus eiusdem obiecti a Deo cogniti reipsa futurum. Respondet huic obiectioni sic: ad argumentum respondeo: sapientia infallibilis Dei connectitur cum obiecto reipsa existenti, non vero cum obiecto testificato, quod est proprium obiectum fidei. Ex [illegible] Ripald. ex quo [illegible] infero: quod testificatio D. quae petitur essentialiter a fide ut obiectum motivum, non est [illegible] testificatio D. connexa cum futuritione rei. sed testificatio D. in [illegible] rem a Deo dictam, quia dicta a Deo reipsa [illegible]: at fidelitas non [illegible] rem a Deo dictam, quia dicta reipsa fore, non [illegible] fidelitas non [illegible] versare dicta Dei, sed solum in [illegible] rem a Deo promissam [illegible] quia [illegible] promissa reipsa fore [illegible] fidel[illegible] [illegible] promi[illegible]

Pro[illegible] 2o [illegible]

Theologiae si nitatur verbis Dei, ut promissoriis: nego maiorem: si vero nitatur ut assertoriis: concedo maiorem. Verba illa externa quibus Deus promittit, fortassis et promissio sunt, et assertio, utroque pacto accipiantur possunt in nobis persuadere futurum rei promissae: at si accipiantur ut promissio deducunt intellectum in assensum alium a fide strictè si autem accipiantur ut assertio rei futurae deducunt intellectum in assensum fidei strictè sumptae: Notandum tamen est, quod sumpta ut assertio necessario exigit Dei auctoritatem in dicendo, cui coniungantur ut possint persuadere assensum rei futurae nam ad Dei veracitatem in dicendo spectat reddere infallibiles Dei assertiones ut tales, quidquid sit an ea verba sumpta ut promissoria necessario coniungenda sint cum fidelitate ut deducant in assensum infallibilem rei promissae nam ad Dei fidelitatem spectat reddere infallibiles Dei promissiones, qua promissiones sunt. Unde tandem infertur veritatem notandam, quod Dei verba ut assertoria coniuncta cum fidelitate nil inferunt de futuro rei promissae.

Dubitabis 2°: an promissio Dei Deum obligans ex iustitia, seu cum virtute iustitiae Dei possit esse motivum sufficiens fidei? ergo credo Deum hominibus daturum quod ipse debet debito iustitiae. Pro clusione promissionem seu cum iustitia Dei deducere intellectum in assensum rei a Deo solvendae, non tamen in assensum fidei, sed in assensum alium theologicum. Sicut productio creaturae [illegible] immensitate Dei, deducit intellectum ad assensum, quo sibi persuadeat Deum inhabitare res ipsa sua creatas productas, non tamen propter [illegible] assentitur Dei. Et similiter gratia sanctificans a Deo posita [illegible] seu [illegible] rectitudine Dei voluntatis infert [illegible] probabilem amorem Dei non tamen propter [illegible] assensum illum [illegible] Dei amorem deductum ex gra[illegible] [illegible] ex sanctitate subiecti, et rectitudine Dei voluntatis est fides [illegible] [illegible] exempla [illegible] P. Rinalda.

Sectio 7a

[illegible] 2a [illegible] disquis.

natio ꝯformes dcto: qo sapia D. et veracitas sua sumpta sit obiectum sufficiens motivum fidei. Anspt: nam ex sapia summa et summa veracite Dei, ut altera e infalli sapia natio cognens omnia ut sunt, et altera summa rectitudo D. volũtatis natio dicens oia ut cognoscuntur a Deo, infferetur evidenter omnes locutiones, et asserbones D. esse fidelica verita, aut ꝯformatas cum dcto dicto.

Atque hoc dissolvi disp. precenti in 3a Dcr posita sect. 3. repetenda tn e solutio solutio maioris datas supra. Dct qo: negando ab[...]ans: si loquamur de sapia et veracite sumptis fraliter secundum conceptum fralem quem habent mente nra secundum hunc enim ꝯceptum fralem solum habent quod in hus ꝯceptis cognit fraliter, qdo aut intus noster eas ꝯcipit fraliter ut tales ꝯfectiones sunt eas fraliter prescindendo ab oi alia ꝯ hus scilicet ꝯceptus: sapia, veracitas tamen ꝯcipit in D. ꝯfectione munus ꝯfirmandi infaliter ꝯnem D. cum dcto, et externum locutionis cum cogne interna, habent enim duplex munus D. ꝯfectionis, quorum unum ipsi ꝯvenit fralit, ut e infallibilis sapia. Dum ut summa veracitas, hos dum ꝯceptus mens nra format de ꝯfectione D. relinquit locum ꝯ fraliti, que fralit mente nra prescindit, dum 3o ꝯcipit D. ꝯfectio cum munere ꝯfirmandi infaliter locutionem externam cum dcto dicto, donec qo mens nra formet hunc ꝯceptum conceptum non erit fraliter in mente nra ꝯfectio D. infallicans dicta Dei.

Opies 2o replicando 2a solutionem dicta: sapia et veracitas ex ꝯceptu suo frali pugnant cum locutione [illegible] fals[...]: o ex conceptu suo frali exigunt locutionem ꝯformem vel dicto. ergo ꝯfectiones fraliter in Deo posita defrant [illegible] cum [illegible] locutionem [illegible] vel dicto. Lr anspt: implicat sapiam summa [illegible] summa [illegible] esse in subiecto vali, quin hoc quodlibet [illegible] ꝯformes [illegible] vel dicto: qo ex [illegible] sapia summa [illegible] [illegible] [illegible] locutione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sua actual[...]

ad loquendū x.ᵉʳ vem, quo nec detro vlla ē consistit in Iceptione fro sistima, et quidātivo summi Sapie et Franch et summa Veracit, vt talesq; fectiones sunt.

Olet: disquirendo ans: ex Iceptio fralis distinctivo pugnant cū Locutione diffri rei dicti: Ceedo ans: ex Iceptione fralis tenentis nre pugnant cū Locutione diffri rei dicti: noans. fateor absolutivē loquendo ante disctione derivata extie in obi a Iceptioibus nris inadequatis illā durtiem effectionū esseinse fralit sive essalit, et quidivē pugnā cū Locutione falsa, esse sub exigentiā Locutionis vere, detrationē essalē Dei ad locutionē verā. Nihilominus hic questio presens non ē de hisce fectionibus sumptis sibi, et in se ipsis ante intellectū nri fraliter prescindentes operres, sed post eius di precisiones mentalles obti, in qua sic questioni reo, triplicem esse fralitū dissā roē nra, quarū pa ē summa detro Dei ad conformit sue cognitionis cū obiecto. [Cogne interna] Obiecto. 2ª summa detratio Dei ad Iformitem sue Locutionis cum cogne interna. 3ª summa detro Dei ad Iformitū sue Locutionis cum obto. Hos conceptus esse precisivos fralit tria fralitū ordbavi ex distincte et diversite Inotatorū, in ordine a dque explatū effectio Dei. I Conceptus mentales predictos sibi n̄ equivalentes loge, et quod si relatio Iformitatis Iesistere in actelenti, sup additū ex nris triplex relatio diversa ponenda esset. 1ª relatio Iformitatis inter cognem et obiectū. 2ª alia relo Iformitatis inter locutionē, et cognem. 3ª inter locutionē et obiectū ipsius: signum quod ē Inotata illarū trium fralit esse Inotatā diva:

Iam fralitates dicte supra assero intellecta priori, et [illegible] nominibus adhuc 2ª Itenter intellecta Sapia, et veracit [illegible] [illegible] Iformitā et ad loquendū x.ᵉʳ vem, Nauldem adhuc [illegible] [illegible] Dei in ordine a 1ª relatione Iformitatis Locutio [illegible] [illegible] fralitas 1ª et 2ª posse [illegible] intellige [illegible] [illegible] necesse [illegible] [illegible] [illegible] ipso ad ceptis [illegible]
[illegible]

4. Effectiones 1ª scilicet, et 2ª, idem stari, et non aut, ac solat idem stari fraliter idem sive frali e ista rois exclusiuente omnes dictiones rois frali externa. Ac tandem ut uno verbo concludo rem totam probat quidem argumentum complexum sapientia summe, et summe veracitas, nasio essentialiter, et quidditative in se esse veritatis interna in dicendo externa rem, non tamen probat stephanus haec formales mentis nostrae scilicet summa sapientia, summa veracitas exsolare formaliter D. effectiones in ordine ad connotata propria veritatis Dei interna in dicendo, quidem conformitas locutionis cum dicto dicto.

Notandum vero obiter pro complexa notitia huius difficultatis quod sola veracitas, sic explicata, ut communiter fit à Doctoribus oppositis, non infert nasio Deum loqui semper ex mente sua. Non veracitas ex his authores è volas Dei efficax quoad affectum conformandi semper locutiones externas cum mente interna. Volas aut nulla esse, quantumvis efficax quoad affectum, infert rem amatam nisi supponat potentiam sufficiens ad exequendum id, quod amat, tamen inimpedibilis ab alio, quidenim refert me efficaciter velle volare, nisi supponat ad volandum, quid propterea refert me volatem, et potentia huius sufficientem ad currendum, ita ab alia potentiori virtute impediri posse currius scripturis, quod à sibi posse probari ex sa P. Depalliel. asserentis fidelitatem solam non inferre executionem rei promissae nisi fidelitas committat potentiam exequendi rem promissam, addere ego potentiam eludi adhuc requiri inimpedibilem ab alia potenti virtute. Igitur quando assero veracitatem Dei summam inferre Deum nasio conformationem locutiones suas cum mente sua, nomine veracitatis intelligo affectiones Dei et metaphysice addictas ad loquendum semper ex mente sua.

Ex quando ita scriptum, supremo doctrina totius ... Enimvero, quamvis Deo veniat ... metaphora ... semper ex mente, ... volatis re... ... ab alio nihilominus ... nostras ... locutiones ... conformari ... non è nasio ... reddendam ... volatis exsidere ...
... ab alio ... ...

eiusdem detractio: ergo si daremus, quod Deo conveniat detrahi metaphora ad loquendum semper de veritate in se ex gratia sua, et veracitate, nihilominus ut intellectus noster hic, et nunc intelligat hanc locutionem Dei consistere obiecto dicto, non est necessarium quod moveat ex veracitate et sapientia; sufficiet cognoscere Dei sua perfectione detractum esse ad loquendum semper secundum rem, quidquid sit unde Deo conveniat eiusdem detractio. In quem sensum venit sponte Salvianus lib. 3. de provid. numinis: Dei sermo ipse sibi testis est, quia necesse est, quidquid incorrupta veritas loquitur, incorruptum sit testimonium veritatis. Hoc est, Dei sermo, quia Dei est, sufficientem suae veritatis evidentiam habet, quia talis sit a Deo, qui est infallibilis veritas in actu 1°. debet a Deo participare infallibilem veritatem in actu 2°.

Disp.° 4ª

V. revelatio pertineat ad obiectum formale motivum fidei, ut haec est assensus circa vera a Deo dicta

Sectio 1ª

explicatur difficultas, et referuntur [illegible]

Diximus hucusque quaenam sit ea perfectio divinitatis [illegible] secundum nos essentialis, quae constituit Deum ex se obiectum motivum fidei. Sed [illegible] diximus esse perfectionem, qua Deus redditur metaphysice necessitatus non quidem absolute ad loquendum, sed ad loquendum de absolute in re [illegible] vel si [illegible] [illegible] loquatur; hinc nascitur praesens [illegible]: ergo ad [illegible] Deum, Verbum divinum incarnatum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum Verbo incarnato [illegible] etiamsi Verbum non assumpsisset [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] manere et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] necessario apprehendere [illegible] [illegible] [illegible]

Incarnatⁱ, potius, vocam Spiritu S. Vocamus ergo: An ru huius assus Verbum Incarnatum è? Occurrat etiam in my loci tralis motivi Deitestificatio, qua de facto testatus è Verbum Carnem assumpsisse et hanc testificationem D. obti credibilis vocamus revelationem.

Pro quo Sciendum è ab Authoribus inpresenti duplicem distingui revelationem D. alij vocant activam alij passivam. Revelatio passiva è Locutio ipsa, qua Deus alteri Loquitur externè, et inpresenti è Locutio D. ad hominem directa, quidquid sit inquo consistat Locutio externa D. distincta à Locutione sua mentali. Præterea activa revelatio è volar Dei Libera, qua vult hominibus Loqui, et hanc illis verit Locutione sua externa audientibus manifestare: Et in explicatione activæ revelationis varia sunt Authorum dissidia in ipsis videnda. Quæstio quæ apud me principalis solum versatur circa revelationem passivam, sive Locutionem Dei externam, qua nobis Loquitur. Et etiam apiscendum sit, quid sentiamus de revelatione activa quocunque modo explicetur.

Prima sententia docet revelationem passivam non occurrere ut obtum formale motivum, sed ut merum conditionem ad assensum credibilis rei, quæ docetur. Sic exemplo. Authoritas D. reddit infallibiliter verum quidquid à Deo dicatur. Ut autem hæc D. Authoritas reddat nobis infalliter vera Incarnationem Verbi, requiritur testificatio D. ut conditio applicans Authoritatem D. ad hoc obtum speciale, scilicet Incarnationem Verbi, nam Authoritas D. è velut virtus reddere quoad nos infallibiliter vera omnia obiecta, si illis debitè applicetur, applicatio autem hujus obiecto, potius quam alteri, è testificationem activam, qua testatur Deus hoc obtum potius quam aliud. Pro hac sententia refert, non immerito, Nostris Scotus, ut eius mentem indaganti patebit. Altera via longè diversa incedit hic Author et meo iudicio longius à vero, negat enim intra [illegible] fidei attingere articulum ut revelatum quia [illegible] credibilis esse obtum formale motivum fidei. [illegible] ex [illegible] cardus, Bonaventura. Ex recentioribus Albertinus [illegible] Pesantius.

[illegible] docet revelationem passivam [illegible] credib[illegible]

sic Suarez hic disp. 3. sect. 2 - Vasquez 1. p. d. 7 - Valent.[us] hic disp. 1. q. 1. Molina 1. p. q. 1. art. 7 Ripald. hic. Meratius Amicus omnes, et ferè omnes nostri Authores. 3.a sententia docet activam revelationem esse obiectum motivum fidei, non passivam, ita Castellanus hic. 4.a docet passivam revelationem, et non activam concurrere ad obiectum motivum fidei. Ita Merattius. Alij autem non explicant de qua revelatione loquantur. qui propter interpretandi sunt loqui de passiva, haec enim est absolute, et propriè revelatio et locutio, nam activa non est locutio, sed volitas loquendi, seu principium liberum proximum loquendi. Omitto refferre sententiam aliquorum Dominicanorum asserentium revelationem Dei nil esse aliud, quam infussionem habitus fidei, in infussionem praedicto habitu, quid vocant lumen internale, dicit Deus manifestare nobis veritates credendas; sicut infussio in aula luminis, dicuntur manifestari quaecumque in illa continentur.

Sectio 2.a

Statuitur 1.a conclusio circa revelationem passivam.

Sit 1.a conclusio: revelatio passiva, sive locutio Dei est obiectum formale motivum intrinsecum nostri ad assensum fidei. Itaque autem in memoriam revoco quaestionem solum esse de obiecto motivo fidei, quo sit assensus circa rem a Deo dictam; non de obiecto motivo assensus, quo assentimur ... D. Authoritati revelationi, inferius ... dicendum. Nomen enim fides absolute prolatum stat pro assensu, quo nobis persuademus verum esse obiectum, quod ab alio dicitur propter ipsius authoritatem.

Probatur conclusio 1.o obiectum motivum est illud, quod propter inexistentiam ... ipsius veritas cum veritate ... ducit intellectum ad assensum ... : sic revelatio D. ... motivum ... assensum, quo credo Verbum esse incarnatum ... non revelatio D. ... Authoritate D. ... inexa cum veritate incarnationis, et ... manet inexa cum veritate incarnationis ... Verbum non fuisset incarnatum ... inexa manet cum veritate incarnationis ...

Verbum Incarnatum esse, est prius metaphysice connexum cum veritate Incarnationis: ergo revelatio Dei afficit actus Logicus metaphysica necessitate connexus cum veritate huius obiecti. Verbum Incarnatum est.

Dico 2° In syllogismo dato confectio, non solum maior propositio, sed etiam minor premissa obviam occurrit ut obiectum formale rei dictae: nihilominus in eiusdem syllogismi minor premissa, utpote particularis, se habet instar conditionis, ut exemplo hoc syllogismo: Omnis homo est animal: Petrus est homo. Ecce ratio hominis quae infert animalitatem applicatur in minori huic particulari individuo, scilicet Petro, itaut ratio hominis quae quoad nos est velut forma sufficiens ex se reddere animal quodcunque individuum cui applicetur; applicatur in minori per hanc particularem Petrus est homo ad hoc ens individuum determinatum: hoc non obstante particularis premissa minor, quamvis habeat eam rationem conditionis quae explicuimus, est obiectum formale motivum, quo trahitur intellectus ad assentiendum de hoc individuo esse animal: ergo quamvis revelatio Dei applicet authoritatem Dei ad hoc speciale Mysterium, scilicet Incarnationem, non propterea non erit obiectum motivum inducens intellectum ad assentiendum huic particulari Mysterio, scilicet Incarnationi. Probatur: in hoc syllogismo: si homo est, animal est. Sed Petrus homo est: ergo animal est minor illa propositio obviam, quae est purificatio conditionis allatae in maiori, est obiectum motivum conclusionis: ergo in hoc syllogismo, si dictum est a Deo, ita est: Incarnatio dicta est: ergo ita est. In hoc, inquam, syllogismo, non solum [illegible] maior, sed minor quae purificat conditionem erit obiectum motivum rei dictae.

Dico 3° contra: Ut mihi suadeo rationem [illegible] buerete [illegible] propositio, non sufficit cognoscere esse [illegible] omnis, sed necessarium adhuc est cognoscere rationem applicari huic subiecto, eaque applicatio est obiectum formale motivum [illegible] assensus quo iudico [illegible] hanc [illegible] [illegible] ut mihi [illegible] suadeo [illegible] albedinis sufficienter contra hanc partem determinatam [illegible] applicationem ipsam albedinis, haec enim [illegible] infert [illegible] [illegible] syllogistice et vniat, ideo [illegible] [illegible] obiectum [illegible] [illegible] assensus [illegible]

Infalibiliter quodcunque obiectum indicatum a Deo n' sufficit ore iucundivo assus, quo credo Verbum esse Incarnatum sola Divina Authoritas ... requisita sunt cum Divina Authoritate ea ratione, qua applicat Divina Authoritatem ad hoc similare obiectum, scilicet Verbi Incarnationem: at hec applicatio e' revelatio pura: ergo hec simul cum Authoritate Divina e' obiectum motivum adaequatum assensus fidei circa Verbi Incarnationem.

Sectio 3a.

Statuit 2a conclusio circa revelationem activam

Sit 2a conclusio bipartita: quicunque actus internus Dei, sive vitalis, sive intentus, qui proxime concurrat ut principium effectivum externum locutioni externae Divinae, nec e' nec esse potest obiectum motivum fidei: at quicunque actus Dei sive internus sive vitalis, qui concurrat ut principium essentialiter productivum locutionis externae, e' ratio obiecti formalis motivum Divinae fidei. Prima pars probatur.

Probatur: solum concessit, ut obiectum motivum assensus illius quo credo Verbi Incarnationem, quod valet signatum hac minori premissa: Deus dicit, seu loquitur, seu testatur Verbum esse Incarnatum: hec minor ipso formaliter [illegible] signat locutionem Dei externam, qua hominibus locutus e' revelabilem Incarnationem Verbi: ergo sola ea locutio propter Authoritatem Divinam e' obiectum motivum fidei: ergo actus quilibet Dei, qui sit proxime principium efficiens eiusdem revelationis, quam proxime principium efficiens illius non e' obiectum formale. [illegible] non principium effectivum illius revelationis non ora[illegible] de Deo [illegible] illam minorem propositionem, scilicet Deus dicit Incarnationem. Maior probatur e' omni certa [illegible] ut obiectum motivum ad exsurgendam conclusionem, quod in maiori et minori premissis valide [illegible], et exprimitur, [illegible] autem in maiori [illegible] actus internos Dei qui proxime [illegible] illius locutionis [illegible] minori demonstratur. at [illegible]: ergo [illegible].

[illegible] solum e' obiectum motivum assensus [illegible] Incarnationem [illegible] Verbi [illegible] carnis: at sola locutio [illegible] nuntiatur [illegible] principium effectivum [illegible]

[illegible]

motivy assus cc^o. Incarnoem. Ifra iterq. Sola Authoritas Loq
Loquentis ly locutio externa, non aut prtu purè efficiens in hoc Lo-
cutionis externe è obj fale motivy fidei Sume: go D. ctio solij erit
Locutio Dei, non aut prium effectivq, à quo pcedit locutio. Ifra
3°: Sola applatio ignis ad stipa è obj movy assus, quo mihi
sicadeò stipa obuti, n aut manus applans ignem stipe, quia hec è
prium effectivq applationis: applatio aut se sola sui ūnationis è
prtq infalliter (nexq cum i fustiè: go silliter sola Dei Locutio, n aut
prtq effectivq, à quo pcedit locutio è obj motivq assus cc^o. Incarnoe
siquidem sola locutio sub ly Authoritr D. ishuc fralit extq obtivq
(nexq cum Verite Incarnis.

Posterior 2cl pars eadem facilite pbabit, si sup-
ponat nulla exteriora signa esse locutiorq, nisi accedat interior ali-
quis actus loquentis, quo constat essalit eiusdi signa externa in
esse locutiorq. In pnti aut non e atur examinare, quisnq actus inter-
ni Q. constituat externq obti manifestocem in esse locutionis, sufficit
prenti supponere aliquem actum internq Dei essalit requiri, ut signa rei
externus ordiata sint locutio. Talq enim requit ea signa externa
manifestiva rei, adducta Persona voali intendente alteri rem mani-
festare signis illius eiusdi, ca q signa dirigente ad Persq alia voaly, cui
res p eiusdi signa possit manifestari. Alij ctq requirunt ut Ishuq
locutionis externe interiorq cognem rei manifestandi, cuius loco sus-
titiuat externe manifesto rei, sive p voces, sive p scriptas. Ego tn
eiusdi cognem, et natlq omnino puty ad locutiorq externq requiri
tn arbitror, ut locutiorq natlq, non verò ut ishuq locutionis externe
sicut cognitio natlo requit ad amorq, nec tn è Ishua amoris.

Ergo ad fale obj 2cl^o: obt motivq. [illegible]

cc^o. Mysterij Incarnis [illegible]

premitq cum loquit verbq [illegible]

[illegible] signat act [illegible]

Resp: predicta fides nititur tamquam motivo signis exterioribus a Deo factis quibus signat Incarnationem, quatenus ea constituunt Deum loquentem: sed nihilominus constituunt Deum loquentem actus interni sine quibus esto Deus produceret signa externa non diceretur loqui ... signis manifestatum: quod eiusmodi actus Dei interni constitutivi locutionis externae sit motivum fidei.

Dices. Tales non cognoscit, quinam sint actus hi interni Dei formaliter constituentes Deum loquentem externe: quia actus non sunt obiectum formale motivum Dei fidei. Probatur: quia obiectum motivum debet ab intra cognosci, ut moveat intellectum. Ergo praedictos actus internos Dei sufficit ad assensum fidei, ut cognitos eos esse, quatenus ... hac propositione: Deus loquitur externe, non autem cognitos ... distincte, et clare, secundum illas rationes ultimas formalissimas. In forma concessa antecedente nego consequentiam: ad probationem: distinguo antecedens: debet cognosci conceptu aliquo confuso concedo antecedens, conceptu distinguente sufficienter has species distinctas Dei locutionis, et illas explicite repraesentante, secundum formalissimas quidditates nego antecedens. Quod ut videas nota quod nec ipsa signa externa cognoscuntur conceptu ita claro ut dubitari nequeat, quenam praecise formaliter constituant ea signa externa Dei in esse talium, nihilominus ea signa sufficienter cognoscuntur ut moveant, dum cognoscuntur ea esse quae repraesentant hac propositione Deus loquitur externe: quod quidem sit id per quod Deus loquitur.

Sectio 4.a

[illegible] obiectionis

[illegible] ponitur 1.o: revelatio ... est aliquid creatum, et extra ... non ... tale motivum virtutis theologicae, qualis est fides. ... virtus theologica est attingere immediate ... virtutis theologicae esse attingere im- mediate ... [illegible]

motivum Deus ut beans Creaturae realis cum tres beatitudo formalis sit aliquid Creatum. Sicut ergo Deus ut beans est obiectum formale spei Theologicae, quamvis ut beans includat rationem formalem beandi hominem, quae aliquid Creatum est, ita Deus ut Loquens est obiectum formale fidei Theologicae, quamvis ut Loquens includat rationem formalem Loquendi homini, quae est aliquid Creatum: quod autem Deus ut revelans sit obiectum formale motivum fidei, asserit D. Thomas hic q. 1. art. 1. corpore.

Opponitur 2°: ratio formalis motiva, in hoc adaequata obiecti materiali, debet esse aliquid intrinsecum in ipso obiecto materiali, et aliquid reale: at esse revelatum non est aliquid reale, sed rationis, nec est aliquid intrinsecum obiecto materiali scilicet veritati Credibili, qualis est Incarnatio: ergo esse revelatum non est ratio formalis motiva, qua creditur Incarnatio. Nego esse revelatum secundum quod sonat haec propositio: Incarnatio est a Deo revelata esse aliquid rationis, nec esse necessarium omnino aliter pro omni obiecto formali motivo quod sit ratio intrinseca et interius existens in obiecto materiali, sed solum pertinet ad demonstrationem quam vocavit Philosophus propter quid, sive a priori ex propriis causalibus; fides autem potius exigit rationem formalem motivam extra obiectum credibili sive materiali, scilicet Authoritatem dicentis, et testimonium ipsius.

Opponitur 3°. Authoritas Dei cognita fide ... aut cognita ex alia revelatione, qua Deus dicatur se esse summae Authoritatis; ergo aliquis actus est fidei, qui non innitatur revelationi ut obiecto formali motivo. Nego: in praesenti solum esse sermonem de actu fidei, qui sit assensus ... rem a Deo dictam propter ... testimonium ... Authoritatis ... cognitionis ... non autem de omni actu tendente circa obiectum motivum immanentem ... nec ... sufficiat. Argumentum ... probat revelationem non esse obiectum motivum formale sed nec requiri ... Authoritatis ... Infra dicemus assensum Authoritatis dicta ... fidei ... non tamen esse fidem, sicut ... in ... Authoritatis Loquentis non ... sed ... formale, et ad instar ... Scientis ...

immè cognita ex ipsis terminis actu evidenti. Unde infero quod si actus circa Deum authoritatem nequit esse fides Dei. sed de his infra.

Opponitur 4o: Deum exere cognitum fide Dei. quo non ad omnes assensus fidei circa mysteria credibilia concurrit Dei testimonium, ut obiectum formale motivum. Probatur haec causa, quia stultum esset credere aliquem exere, quia ipse dicit se existere, immo id est impossibile ex pluribus capitibus. Primum est: In hoc ipso quod dicat, includitur exere, sed antequam credat exere cognitum ipsum dicere: ergo antequam credat exere debet cognoscere ipsum exere. Quartum est: quia si video aliquem loquentem evidentius scio ipsum exere, quam ipsum loqui, praesertim si obscure proponatur eius locutio: ergo etc.

Respondeo 1o assensum circa Deum esse existentiam in se, et esse aliter distinctionem fidem, non tamen esse fidem, constituit in se, et esse aliter quemcunque assensum fidei, quia includitur in assensu summae Authoritatis Dei. si haec abs. et non formali assensu praecognitum: includitur ergo in assensu Dei testificantis. Unde sicut assensus Authoritatis Dei. Deus quod testimonium esse aliter distinguunt fidem, ita et assensus Dei exere. Respondeo 2o dici assensum fidei, quia est assensus elicitus ab habitu fidei, sed quia assensus circa motivum elicitur ab habitu fidei: ergo si in illo includitur assensus Dei exere, hic ergo elicitur ab habitu fidei. Respondeo 3o esse assensum fidei, quia praecipitur ratione a praecipiente fide. Unde assensus circa Deum exere in praeceptis praecepto fidei, non tamen est fides stricte sumpta, quia nec est assensus proprie dictus alicuius. Ut aut haec argumenta probant, nequeo credere Deum exere saltem 1o assensu, quia Deus id dicit testatur aliquis deberem credere prius Deum exere, ut crederem 1o Deum exere: concludo posse assensum circa Deum exere non posse esse fidem. Respondeo [illegible] Xtum. 3o ubi docuimus eandem veritatem posse simul cognosci, et [illegible] x modo obscuro.

Opponitur 5o [illegible] velo [illegible] cognitum fidem; nec tamen cognitum [illegible] x motum, aliter dabitur processus reveloque in [illegible] [illegible] assensu [illegible] [illegible] utrumque in obiecto motivo. [illegible]

[illegible]

fidei; hic enim habes attingit rem a Deo revelatam, qua revelatam: Unde nario efficit. Si salteb dicere poe assum cc.a revelos; tum quia hic assus intre, et essaliter constituit fidem; hec enim e assus rei dicti propter D. testimonium: includit ergo essaliter fides assum cco revelos. Si salteb de enim aliquam D. revelois, ut suo loco dicemus, n tm propter assus cco reveloem est fides D. Ut cernere e in fide huma, quae assentit rei dictae propter testimonium loquentis, assus autem cco testimonium n e fides, sed scia. Si salteb in hilho evidens locutionis, ne inu ... tendamus de noc scia, non enim credo; imo nec credere possum apud plures qui acherunt propter fidei Petrum loqui, quia video ipsum loquentem. Ille tm actus evidens et immate cco locutionis Pri constituit essaliter fidem obscuram de veritate rei dictae, cum hisce stat revelationem cogni posse fide ... si vult cco illam dicta alia revel... de quo in sa erit opportunius sermo.

Sectio 3a

Infertur quid dicendum sit de revelatione privata.

Ergo vero inquiren an privata revelatio sufficiat pro motivo fidei D. distans priva a revelo. Locutio D. facta particulari personae, sicut vnalis revelo, e locutio, qua Deus toti ecclesiae veritatem aliquam patefacit. In hac difficultate triplex sa. 1a docet revelationem privatam insufficientem esse ad assum fidei: ita Janus c. 3. Sotus l. 2 ... [illegible] Vasq. hic q. 1 dub. 3. Valentia t. 3. d. 1. ... [illegible] 2a docet esse sufficientem pro fide D. infusa ad assum ... [illegible] revelationi privatae non ... [illegible] habitu fidei infuso ... [illegible] q. 1. art. ... 3a sa docet esse sufficientem pro assu fidei ... [illegible] do ... hit infusum, quo de facto donamur ad credendas ... [illegible] ce a Deo revelatas. Ita P. Suarez ... [illegible] d. 3 ... Conink ... dub. 6 ... [illegible]

Dicendum e ... [illegible]

... esse sufficiens ... [illegible]

... [illegible]

sive publice toti ecclesiae loquatur: quia Authoritas Dicentis cum revelatio privata infallibiliter infert verum esse id, quod a Deo privatim dictum est: ergo potentius ex tali Authoritate et testimonio dictari ad assensum, quo sibi persuadeat rem illam esse veram: at hic assensus est fidei Divinae. Ut mihi est evidens, eo enim assensu se credit inniti testimonio Dei et illius Authoritati: ergo etc. Confirmatur: ad fidem humanam habendam Petro sufficit, quod Paulus mihi privatim loquatur, si alias sit Authoritatis sufficientis in actu suo proximo: quoad fidem habendam Deo, etiam privato revelatio sufficiet, quia Deus nobis solum loquatur.

Probatur 2°: revelatio privatae personae facta, et facta toti ecclesiae sit eiusdem speciei: ergo assensus in illa priori innititur est eiusdem speciei cum assensu innitenti revelationi, quae fiat toti ecclesiae: ergo fidei Divinae assensus qui nititur privatae revelationi. Probatur consequentia: quia si duo assensus innitantur eidem soli formali nequeunt non esse ambo fidei Divinae. Nam sit fidei Divinae, nam assensus constituitur fidei Divinae per motivum formale: ergo nequit alter assensus esse fides Divina, alter vero non, si uterque supponat eidem formali motivo inniti. Antecedens probatur: quia locutiones non diversificant pro pluralitate et unitate audientium, ad quos diriguntur. Probatur denique 3°: quia in Sacra Scriptura tollitur vocari fides Divina assensus emissus propter Dei testimonium privatim acceptum. Nam ad Virgo dicitur Lucae 2° Beata quae credidisti: cum revelatio Incarnationis facta huic fuisset Beatae Virgini privatim, nec ab illa manifestata publice. Sic etiam de Abrahamo dicitur Genesis: Credidit Abraham Deo et reputatum est illi ad iustitiam. Revelatio autem privata fuerat, quia [illegible] credidit, ut constat.

Dices fides accepta ex revelatione privata non est fides Ca[tholica] [illegible] fides ex revelatione publica, erit fides Catholica [illegible] accepta ex revelatione privata specie distinguitur a fide quae [illegible] [illegible] [illegible] fides Catholica nequit non esse spe[cie] distincta [illegible] nomen Catholicum [illegible]

Catholica, et n. Catholica possit esse eiusdem Speciei; nam fides Catholica est quae versatur circa verità a Deo dicta, promulgata q. toti ecclesiae: fides verò n. Catholica est quae versatur circa rem a Deo dicta, n. universaliter, sed privatae personae alicui. Athamen in usu sermone vulgari, vox ista fides Catholica, sive n. Catholica usurpat pro fide circa res Catholicae veritati, et in hoc sensu nequeunt esse eiusdem Speciei fides Catholica, et n. Catholica, cum in hac nominis acceptione fides n. Catholica sit certior, fides verò Catholica certius assensus innitens veritati.

Dicendum est 2o: assensus elicitus ex Dei Authoritate et testimonio privato deceret secundum eundem habitum infusum fidei, per quem eliciuntur assensus innitentes revelationi publicae. Probatur 1o: ad illum assensum concurrit habitus fidei, qui sit propriè fides Dei, supernaturalis, et infallibilis, at assensus, de quo loquimur, innitens revelationi privatae esset fides Dei supernaturalis certa et infallibilis: ergo ad illum assensum concurrit habitus fidei infusus. Confirmatur: ad illum assensum concurrit habitus, qui versatur circa obiectum formale proprium habitus: atqui assensus innitens revelationi privatae versatur circa obiectum formale proprium habitus fidei infusae, nempe circa Deum ut sic verè revelantem: ergo ad illum assensum innitentem revelationi privatae concurreret habitus fidei infusus supernaturalis: difficultates quae ex hoc solent oriri disp. 6. huius controversiae solventur.

Disp.o 5a

de obiecto motivo assensus circa Dei Authoritatem

Sectio 1a

Previa ad decisionem quaestionis

... ... de ... ... motivo ... ducit in assensum rei a Deo dictae, ... in assensum ... ... ni ... Dixi ... ad ... ...

Coiter, et Vnaliter. his verihb; assy prebet, dy ellicit assy fidei. Alne oriti ro dubitandi, cui no motivo intus nitat, vt affirct de Deo in tali Authorit, Verit q. Sin dicendo. quam di alij in prinã agitam disputabat disq proxa de obto motivo assu. cc.a revelatoim. Dixi nar esse quod intus assentiat Q. Authoriti, et testimonio. Vt ellicit pr ipsius assy rei a Deo dicti. I. Sali id coltr accidere, quia in fra achri sumus. An Q. Authoras, et testimonij narie debeant agnī cogn iudicativa, an vero sufficiat sola aprehensiva, vt ex illis determinet ad assy fidei: proprenti semp loquemur supponentes iudicativa cognit, hoc e assy cc.a Q. Authorit, nario precedere assy Mysterij credibilis.

Preterea suppo aliud esse inquirere, ex quibus motivo possit intus noster Iparare assy Q. Authoritis; aliud longe dirsy ex quo motivo debeat Iparari assus Q. Authoritis. Vt hec moveat ad assy fidei Mysterij credibilis. Vg ponamus inti moveri ad cognend Authorit Q et ex ipsis ttis aprehensis: Deus, veras infalis: adhuc dubitare poe: An assus presity Q. Authoriti ex ipsis ttis, sit sufficiens vt moveat ad assy fidei de Incarnoe Verbi. Hec 2a questio e, que principaliter ptinet ad presens instit: brevit ttis indicabim motiva, que possint inducere inti ad Authorit in Deo cognend. Et de singulis breviter etiq expediem, An sufficiant vt ex illis cognita Authoras moveat ad assy fidei. Ne tn equivocoe fiory capiaxis, nomine assus fidei semp intelligo assu cc.a rem illig, que a Deo dici D inniter Q. Authoriti et testimonio. Vnde assy cc.a Q. Authorit nume voco alote fidem: erit tn fides, si fiat ex revoe Dei di... ... esse verit infallibilg, tunc enī to Authoras Dei e tes a Deo ... enter itare rae assu, qui sit fides.

... ies: assus cc.a Q. Authorit ellicit ... hit fidei: ... ... fides, siquidem ... nti fidei ... equit ellicit assus, qui ... ... cognit... ando coo: n'ol assus ell... ... fidei ... ...

beatitudis, et complacentia in beatitudine possessa: Accedit etiam timor amittendi beatitatis, qui tamen non est spes. Alter enim non est penitentia Actiuum aliquorum, et secutiui alicuius boni, qui non est penitentia formalis, ut notavit egregie Cardinalis noster de Lugo Hispalensis. d. 1 de fide. Adde in fide humana, assensus, quo agnosco Authoritatem loquentis, non est fidei, sed assensus opinativus: quod e contrario est, quod assensus agnoscens in Deo Authoritatem est fides &c.

Praeterea: meminisse oportet assensum nostrum internum dividi in assensum immediatum, et mediatum. Assensus immediatus dicitur, qui habetur immediate ex sola aprehensione previa extremorum eiusdem assensus: v.g. si aprehensis his: Deus, Veras infallibilis, intellectus deberet ad copulandum utrumque, alterum de altero praedicandum in hunc modum: Deus est Veras infallibilis, assensus est immediatus. At vero si intellectus ex alio quocumque obiecto, quod extrinsecum inter se separatis deberet, dicitur assensus mediatus. v.g. si intellectus prius asserat Deus est omnis perfectio simpliciter simplex, Veras aliquam in loquendo infallibilis est perfectio simpliciter simplex, et hinc tandem inferat: ergo Deus est Veras in loquendo infallibilis. Hic ultimus assensus est assensus mediatus, quia habetur ex praemissis praedictis syllogismi, nec habetur immediate ex sola aprehensione praevia copulante ad se invicem haec duo extrema aptis, Deus, Veras infallibilis, sed ex praemissis indicativis separantibus haec duo extrema... quod apud me sufficit ut assensus sit mediatus, et non immediatus.

His positis ... asseverat ... motivum ... esse ... Deum summe Authoritatis ... Deus est. Haec ... celebris Aureoli opinio apud Capreol. in 3. d. 24 ...
... docet ... Authoritatis ... moveri ad fidem Mysteriorum credibilium ... supernaturalem ... Cardinal. de Lugo d. 1. de fide sect. 6. ... de fide sect. 1. et alii Recentiores. ... docet ... cognita, cognitam Authoritatem ... cognoscere ...
... fidei ... ne...

revelat, et rationem motiva assentiendi Misterio, scilicet veritatis, et hanc etiam debet attingere sub ratione fratis obscure revelatis. Ita P. Suarez d. 3. de fide. sect. 8. et plures nobiles Theologi cum ipso.

Sectio 2ª

Qualis sit cognitio immata Dei Authoritatis?

Dico 1º: Intus ex sola aprehensione terminorum, scilicet: Deus verax infallibilis, sufficienter potest determinari ad assensum, quo veritas infallibilis de Deo predicetur in hunc modum: Deus est verax infallibilis in dicendo, potest etiam ex aprehensione terminorum, scilicet: dictum Dei, dictum verum, immediate determinari ad assensum, quo asseratur omne dictum Dei narrat quia Deus verus est. Ubi notandum in utraque propositione particula est sumi in ut propria copula, non vero in ut verbi. Differentia utriusque usurpationis particulae illius satis exclusive ex D. Thoma etiam in mea dialectica, et in metaphysica: quibus in locis docui particulam est sumptam prisse in ut copulam affirmare solum nexum convenientiae predicati ad subiectum; sive illius predicatum narratum sit subiecto abstrahendo ab affirmatione actuali existentiae subiecti, et consequenter abstrahendo sed ab affirmatione actuali existentiae predicati in subiecto; sumpto vero in ut verbi affirmare existentiam tum subiecti, tum predicati in subiecto actuali affirmatione.

Hac animadversione prevola probatur 1º statuta: quia aprehensiones predictae Deus, verax infallibilis, sunt ex se sufficienter suasivae ad affirmationem unius de alio: quo sufficienter determinant ad eliciendum, sive affirmationem, qua de Deo predicetur veritas infallibilis. Antecedens probatur: quia terminus Deus ab omnibus etiam, qui nihil sapiunt aprehenditur ens summe perfectum, cui nulla perfectio deest; propterea veritas infallibilis ex ... aprehenditur ut perfectio: atqui inter terminos, quorum alter perfectio et alter perfectio aprehenditur suasivae sunt ... ... aprehensiones ... suasivae sufficienter assensus quo ... ... predicetur. Confirmatur: Alioquin aprehensiones sunt ... ... excogitari possunt, quibus manifeste ... appareat ... ...

5.

ens cum omni perfectione alterius hanc veritatem esse unam ex perfectionibus, sine qua ens summe perfectum existit: ergo predictae apprehensiones sufficiunt ad hunc assensum suadendum, Deus est veracitas infallibilis, ut experientia.

Hinc infertur 1° illum assensum esse immediatum. Patet illatio: nam assensus immediatus est apud dialecticos, qui habetur immediate ex sola apprehensione praevia comparante alterum terminum propositionis alteri: at assensus ille, quem explicavimus: Deus est summa veritas in dicendo, habetur immediate ex sola praesupposita apprehensione extremorum eiusdem propositionis, Deus est summa veritas in dicendo: ergo ille assensus ex illorum numero est, quos Dialectici vocant immediatos. Infertur 2° plerumque illum assensum evadere evidentem. Patet: quia apud plerosque, praesertim litteratos, et in rebus divinis versatos, apprehensiones suasivae praecedentes evidenter manifestant connexionem extremorum, ut patet experientia teste: ergo saltem apud viros litteratos, qui probe et evidenter, ut par est, apprehendunt connexionem naturalem illorum extremorum, ex illis generabitur assensus evidens praedicans unum de altero: patet consequentia: nam apprehensiones evidentes vim habent generandi iudicium evidens, sicut premissae evidentes inducunt consequentiam evidentem.

Infertur 3°: assensum illum, esto sit evidens, et immediatus, attingens Authoritatem divinam in seipsa immediate, non esse intuitivum divinae Authoritatis. Patet illatio: quia ad cognitionem intuitivam requiritur quidquid, quod cognoscat obiectum in se, hoc est, illa ratio est sufficiens, requiritur insuper quod cognoscat per species ipsius obiecti proprias: at sit assensus ille in praesenti statu cognoscat divinam Authoritatem immediate in seipsa, adhuc non cognoscit intuitive, cum non [illegible] proprias species cognitionis, nec ipsum obiectum immediate concurrens, eo genere concursus physici, quem praestat species. Infertur 4° obiectum motivum huius assensus immediati: Deus est veracitas infallibilis: esse Deum, ut verum ipsum infallibilem. Patet ex dictis illatio: ultra [illegible] apprehensionem praecedentem [illegible] movet: ergo obiectum ultimum [illegible] apprehensionis immediate praecedentis movet: at huius apprehensionis Deus movet, sed obiectum huius apprehensionis immediatae est veritas: ergo veritas movet ad hunc assensum [illegible] Veracitas infallibilis in dicendo.

Infertur 5°: hunc assensum immediatum [illegible]

ad se invicem quidditatem utriusque extremi; solum debeant ad assensum esse inviscissa copulae: atqui assensus hic immatus haec ex apprehensione comparan-tis ad se invicem quidditatem utriusque extremi: ergo assensus hic importat solum per illam invisc copulae, per illam vero est sumpta invis copulae, et affirmat absolute affirmatae existentiam subiecti: ergo assensus ille est evidens, et immatus non affirmat absolute Deum existere. Confirmatur: Illa apprehensio duplicis bina-rii illius comparans cum quaternario debeat ad assensum, quod copulae est sungant interesse in hunc modum: bis duo sunt quatuor: at hunc assensum non affirmat dari de facto bis duo, nec affirmat dari de facto numerum quaternarium constitutum ex duobus binariis: ergo apprehensiones proponentes quidditatem extremorum non debeant ad assensum quousque sit absoluta affirmatio existentiae subiecti. Minor patet: nam assensus ille bis duo lapides sunt quatuor, est assensus verus, licet nullus detur lapis in re: ergo non affirmat absolute affirmatione dari bis duos lapides.

Hinc ulterius infert has et similes propositiones, in quibus per illam est sumitur prisse invis copulae nec tantum praedicatum subiecto explicari per conditionales, in quibus ex subiecto inferatur praedicatum. Conditionales autem abstrahunt ab existentia conditionis, ideoque communiter dicunt nihil ponere in esse. Unde haec propositio: bis duo lapides sunt quatuor explicatur per hanc conditionalem: si sint bis duo, lapides necessario erunt quatuor, et haec propositio homo est animal explicatur per hanc conditionalem: da hominem, et necessario dabis animal rationale. Similiter haec propositio Deus est infallibilis verax in dicendo quaecumque dicat, explicatur per hanc conditionalem: si Deus est, infalliter determinatur ad dicendum verum in omnibus quaecumque dixerit. Similiter haec: omne dictum Dei necessario est ex se verum, explicatur per conditionalem: si dictum Dei dederis, illud erit necessario ex [illegible] suo verum, et infallibile propter Dei perfectionem loquentis.

Sectio 3ª

[illegible]immata Dei Authoritas est suffiens [illegible] inferendum assensum fidei de Mysterio Credibili.

[illegible] Deo nec immata [illegible] extrinseca [illegible]

[illegible]

9a Mystery Credibile, vg Trinity, Incarnos &c.

Pr. Sto: Q̄ eiusdi Coonem Conn- Authority Dei ut infallibilicans omnia dicta Dei, et conter. I ut melius sequar etiq. frallter Cognunt omnia dicta Dei, ut infallia frallit a D. Authorite. go Ahuic Cogni adiunsat alia particularis in illo Unalli Itenta, scilicet Incarno e obj a Deo dicti, sufficiet utraqz generare huncassy: go Incarno e obj very infallter. Pt evident Noa: quia nullus potest probare poe has duas premissas positas in 3a figa et in modo Darij, quidquid Deus dicat est sp̄ fecheitius ex-celle, nario very e. Incarnio e quid dicti a Deo: inferre manifesta i-latione hoc loens: go Incarno e. Propterea hicassus utellectus ex illis premissis e fides D. ng fralliste e fides assusc res a Deo dictas innitens illius testimonio, ut infallicato Authorite loquentis: atqui assus hites ex illis premissis e assusc Incarny rs a Deo dicti innitens dicto Dei, ut infallicato eiusdj Authorite summa: go assus Clectus ex illis premissis e fides D. Aliunde probaviny ex Coone immato D. Authoritis oriri posse illy assy Incarnis: go assus fidei D. oriri poe tamqz e premissa ex cogneimmato et evidenti D. Authoritis.

Hec sz sc̄ eclarissa int alia e diffaltes ex-planda sst. 1a diffaste: assu immatus et evidens hites ex apre-hensie teory non ostrat Deum exere vt doculing, necattingit Deum vt exeny: go non e sufficiens ad inferendy assu fidei, cu vero assu fidei ndexio d. bem, Credere Mysteri revelati Deo exente. Rt Occessanti negando Cog: Ad probem dic: assy Incarnis, essi assy quo Credimy Incarny Deo exenti, Conis enim Deus exens 5m nory premissa, qua proponit Deus ut loquens, nec requi [illegible] exentis frallter ad fidem prestandq Deo [illegible] aliter in ppd abta, qua a Frati Deus [illegible] Credit Deo loquenti [illegible]

exg. hec sufficienter affirat ꝙ minorem pprr. Ex qua duplici remissa illatus assus in terminis credendi Deo existenti.

Sectio 4a

Proponitur 2a diffas circa cognem immatam D. Authoritatis.

Haec e: cognitio immata, et evidens habita ex apprehensione fronte D. Authoritatis e cognoalis: ergo nequit deservire ad assum supernalem credendi, qualis e fides D. infusa. Ans pt: quia cognitio immata, et evidens D. Authoritatis habetur lumine solo nali intus a na indito: ergo ea cognitio e mere nalis.

Ut huic obiectioni fiat satis, duo dubia decidenda sunt brevissime propter institutum. Primum e: An cognitio evidens immata D. Authoritatis sit de facto nalis, an supernalis? 2m an esto sit de facto mere nalis, cognitio ea possit deservire intus, et concurrere in suo genere ad efficiendum assum supernalem fidei de mysterio credibili. Ut primo dubio satisfaciamus, sciendum e: probabiliter in materia auxiliante plures Doctores fuerit nunquam cognem Dei, et D. perfectionum esse in nobis solum nalem, sed semper cum alia supernali, ita ut quotiescunque lumen nale intus nobis simul cum speciebus nalibus et nataliter acquisitis obiectis generant aprehensionem nalem de Deo eius qd perfectionibus et hoc aprehensiones iudicia omnino nali, Deus semper sese ingerat illustrationibus supernalibus sufficientibus ad generandum assum supernalem circa easdem D. perfectiones, quas assequitur lumen nale per assum nalem. Ex hanc opinione facile, ut vides, explanatur [illegible] cognem supernalem immatam, et evidentem D. Authoritatis [illegible] supernaliter D. Authoritatis desiderantes [illegible] nale [illegible] oportunas.

Plures alii Doctores censent non generari in nobis [illegible] nalibus, et aliis supernalibus [illegible]

[illegible] assus [illegible] nalibus

suavi, et ordinatio providentia qua Deus nobiscum utitur ut Auxilium supernalis, qui elevavit nos nostra ad finem supernalem mediis simpliciter supernalibus assequendum, semper Deum auxiliis suis praevenire, praevenire sed sese inserat simul cum propriis naturalibus, ad hoc ut assequutae affectiones in nobis generaret ex solis propriis naturalibus naturalis, non generet, sed potius generet actus supernalis ex propriis supernalibus quae Deus inseruit naturalibus, ut haec illa elevata, actum salutarem efficerent. Hinc fit apprehensiones naturales Divinae Authoritatis numquam esse solas, sed simul cum supernalibus, simpliciter assensum elicitum, numquam esse naturalem sed supernalem ex principio supernali, et indebito naturae nostrae. Ecce xpm hanc sententiam, quam doctissima puto corruit dictas proposita. Negandum enim est antecedens, et simpliciter consequens.

Sed demus haec omnia falsa esse, Deumque posse singuere liberum concursum secundarium causam, et concurrentem principiis mere naturalia generari in nobis de facto naturalem assensum Divinae Veritatis, cum quo sine concursu alterius supernalis existere, adhuc dico eiusdem assensum naturalem Divinae Authoritatis sufficere in suo genere ad generandum in nobis assensum supernalem fidei circa Mysterium credibile, v.g. circa Incarnationem. Et hac assertione satisfacio 2.o dubio ex supra propositis. Dixi sufficere in suo genere, quia indubitatum est ad assensum supernalem eliciendum requirit principium supernale elevans intellectum. Solum assero intellectum elevatum principio supernali sufficienter moveri posse ex praemissa mere naturali ad eliciendum assensum supernalem. Singulo casu supernalitas assensus quaestionis non habuit praemissae naturali, sed principio effectivo supernali elevanti intellectum nostrum ad actum sibi indebitum, et simpliciter : dicitur tamen praemissa naturalis proponens Divinae Authoritatis naturali lumine nota est sufficiens in suo genere, quia in praemissis proponentis ex hac motivum ad credendum [illegible] sufficienter et sufficenter declarari [illegible] non [illegible] quia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]lis

Ratio huius resolutionis e quia priy super-
nale e auxium D. hitus infusus donum Spiritus sancti,
sufficit elevare int ad assy supernaly: go idem auxiy supernale
poterit elevare non nudy int sed int ut instruct premisso
nali ad Qcem supernaly eliciendy - Ofrat: actus supernales
elicimus adiut speciebus nalibus quas ab obtis naliter Ipara-
vimus. Sic dum quis fide supernali credit Tobiq habuisse canq
n accipit a Deo infusaq supernalem speciem canis, aut hollis, sed
hitus fidei supernalis sul elevat int naly, et species nales ut
eliciat actum supernalis fidei cca Tobie canq: go sicut priy super-
nale elevat int instruct spe nali ad representationy supernaly
canis, ita priy supernale elevare poterit int instruct premisso
nali ad eliciendy Qcem supernaly.

Maneat go ex hucusq dictis, numquq xo pre-
senti providentia eliciendo nobis assensy de D. veritate nisi supernaly
et efficienter sufficienti ad influendy in Qcem fidei supernaly ga Mystery
credibile. 2o: quamvis xo presenti providentia daremq in
nobis defacto generari cognem naly de D. Authoritate, illam
sufficere in suo genere ut moveat int alias elevaty priy supnali
effectivo ad Qcem fidei supernalis cca Mysteriy credibile. 3o
quamvis cogno nalis immata D. Authoritatis non sufficiat in
suo genere, adhuc esse verq nrq Qcq, quod scilicet obj motivum
cognitis immatae scilicet ut illius Qtis quilibet, suffit in suo gen
et aliunde accedant causae, quae alias requiruntur. Unde si cogno
nalis D. Authoritatis immatae innitens tali motivo, n sufficit
ad Qcem fidei n ideo e insufficiens quia immata hoc e innixa quia
[illegible] motivy aprehens [illegible] quia nalis e. Unde saltem illud d
[illegible] genere [illegible] D. Authoritatis immatae supernaly generat
[illegible] ingenere premittantis ad influendy in actum fidei.

Sectio 5a

[illegible]

la e: cognio evidens immata hita ex tis cca D. Authorit: non eliciat p hitj fidei: qo ea cognio n e sufficiens ad influendy in assy fidei supernaly. Pbr coa: quia sob motivy fidale debet attingi eodem hitu quo attingit sob male. Sy ans pbr: quia assus evidens nequit elici p hit infussy fidei, qui e essaliter obscurg. Ut huic difficulti plene fiat satis plura sunt excar dassit que p tinent ad Q. vers. 3. ubi dena habit disputabit: attamen ex inibi dicendis colligemg, que sufficiant in prenti ad difficulty abunde solvendg.

Iº gr Iudico: n esse inconveniens, quod hitus fidei supnalis infussus, quamvis essalit sit obscurg, elicere possit assy evident D. Authoritis, n esse, inqug, inconveniens, si presse specter essalis obscuritas hitus. Pbr: quia ut hitus fidei sit essalit obscurg in actu Iº sufficit si ordinetr ex se essalit ad assy qcls obscury hendy ex motivo obscure posito: at hitus fidei infussg, I tsi elicere possit assy evident cca D. Authorit, adhuc essalit ordinatr ad assy cca mysteria credibilia obscuros hendos ex motivo obscuro, scilicet ex Deo revelante talia Myst: go hitus fidei, quamvis possit elicere assy evident D. Authorits, adhuc retinebit ipsius essalem sug obscurit.

Preterea Iudico: non esse nary vnalit sog qd ad eundy habit spectet cognio motivians qg, et qco elicita ex tali motivo. Unde quamvis cognio D. Authorits n elicia p hit fidei, id n obstabit, quomng qcº ex Authorit D. ut revelante elicita, sit fides elicita p hit fidei. Pbr 2º: qº ut colliter in Phia docet hitus prior n e idy, ac hitus qcls; sed Authoras D. e prium respectu fidei: go non e nary ut ea colliter in Sntr accepta, quod sit idem hita vu. Authorit qcls elicit ex tali Authorit. Maior ost: que ostio hoc e I. ne Pert ad hitu metaphe. et nihil ... hitu ...: preterea ... hoc: ... e malus.

... nihil ... dictum ...

Obijcies: demus hitum, quo essentialiter petat versari circa obiectum ut revelatum. Authoritate summa, idque spectare ut rationem formalem naturalis sub qua. Demus praeterea Deum de facto revelasse Incarnationem. Evidens profecto est illum habitum non posse attingere Deum. Authoritatem ut actu ante qua talem ille habitus essentialiter petit tamquam rationem formalem sub qua, sibi debitam competere quod obiectum sit et cognatum ut revelatum: at hunc Authoras, ut supponitur non est revelata, nec cognita ut revelata: ergo hunc habitus non posset attingere Deum. Authoritatem solum seorsim ab obiecto revelato: at certum est posse attingere Deum Incarnationem illum indiviliter repraesentando ut exentem, et ut revelatum. Ergo est solum potis habitus fidei, qui possit attingere Mysterium Incarnationis per actum qui sit circa, nec possit attingere obiectum motivum talis assensus circa Incarnationem: scilicet Deum. Authoritatem per actum, qui solum versetur circa Authoritatem, qualis est praemissa antecedens circa: ergo non est naturalis cognitio motivi ante actum elicitum circa eundem habitum per quem elicitur circa. Obijcies: Bono de bonitate illorum pertinet ad habitum dialecticum, at concurrit in suo genere ad circa relinquentem scientiam: ergo unaliter loquendo non est naturalis praemissas pertinere ad habitum circa. Dixi unaliter, quia in hac doctrina solum contendo ostendere infirmitatem fundamenti, quo plures Theologi nituntur. Non tamen propterea nego hunc habitum fidei, quo de facto donamur posse elicere praemissas antes circa fidei. Ut in loco citato defendam.

Ex his patet quid dicendum est in solutione difficultatis principalis. Primo dico cognitionem Dei Authoritatis esse evidens, et hic tamen ex terminis elicitam per habitum fidei, neque habitus fidei esse essentialiter obscurus quoad circa, et quoad omnem actualem motivum: non tamen naturaliter obscurus, quoad omnem actum etiam illum, qui tendat in primum motivum magis evidenter notum. Secundo dico etiam cognitionem Dei Authoritatis ante ad assensum fidei non elicitam per ipsum habitum fidei, nec cognitio prius non debet pertinere ad eundem habitum, ad quem circa, ut etiam habitibus naturalibus, nullum ... esse inconveniens, si ... intellectus per habitum fidei concurrat in suo genere, [illegible] vel ... tales concurrunt ad circa conservat, imo quamvis ad circa, quae ... fidei ... per habitum fidei, sicut prima naturalia cognitiones praemissarum attinentes ... concurrunt ad ... dialectice.
Quaeres ... [illegible]

Creat. v.g. Tobie Canis: hic assens non respicit immediate Deum: quo elicitus non potest ab habitu fidei, hic enim nequit elicere nisi assensum Theologicum versantem immediate circa Deum seu circa perfectiones Dei. Hoc argumentum non est praesentis instituti. Attamen dico 1o quod assensus ille potest elici ab habitu fidei, quia satis virtualiter attingit perfectiones Dei. Cum vero licet 2o non attingat formaliter medium, attingit tamen virtualiter. Dico 2o quod assensus ille etiam circa obiectum materiale creatum utpote elicitum ab habitu Theologico fidei, tenditque immediate in Deum, et Authoritatem ipsius, quia licet 2o ut prius 2o non petat immediate attingere obiectum premissarum, at 2o talis, ut actus Theologicus nario debet versari circa Deum, neque potentia a qua elicitur, scilicet habitus Theologicus fidei, invenit obiectum propositionis, nisi ubi est obiectum conclusionis revelationis Dei infalli. Sicut visus corporeus non invenit colores sibi proportionatos, nisi illum invenerit Luce vestitum: potest autem ita formari discursus ad 2um fidei, ut hec nario attingat Dei Authoritatem, et revelationem in hunc modum: omne dictum Dei quod dictum Dei est, ab Authoritate Dei est infalliter verum: sed Tobiam habuisse canem, est dictum Dei. quo Tobiam habuisse canem, quia dictum Dei est, est infalliter verum ab Authoritate Dei.

Petes: An habitus fidei, quo de facto donamur petat essentialiter premissam Authoritatis Dei immatam, sive habitum extrinsecum. Sentent aliqui affirmative, quia existimant habitum fidei tendere in Dei Authoritatem, ut in suum primum non resolubile in aliud, id est immediate cognitum et apprehensum sola fide. Hoc litem in presenti pendentem mansuram usque in 2 o. verso 39 ubi de natura huius habitus disputandum est. Nunc solum sufficiat assignare fidei Dei esse supernatalem et infusam. Secundum quod talis est sufficiens obiectum motivum, sive immatam, sive matam. Interim dic habitum presentem intentum esse quacumque premissa cuiuscumque generis sit, quia sufficient cognitam Dei Authoritatem.

Sectio 6a

de cognitione Dei Authoritatis mata habita ex [illegible]

seu ex aliis perfectionibus [illegible]

Dico 3o: [illegible]

Sive habitus [illegible] [illegible]

[illegible]

exarco deducar razio Dei Authoras: go pdise cognio D. Authoritis hita p discursy exo fichento, D. illo influenti by. Coo pt: et ans pro in hoc sylo: veras infalis insloquendo e p fecho siy Oliter simplex: Deus e ols p fecho simpliter simplex: go Deus e veras infalis insloquendo. In hoc sito, ut vides, a fert Deitas p medio ad inffendy Authority Dei in 9ce. Preterea ftari poe alt silus in hunc my: q d q d e dettaty razio ad Coneng Obhute in se, et loquendo de obto, ut cognit, e eno dettaty ad loquend de obto, ut e. Sed Deus e dettaty razio ad cognendy obhute, et loquenduy de obto, ut cognit: go Deus e dettatus ad loquend de obto ut e. Ecce sily, in quo veracitas, et Sapia assumunt ut mediy inffery razio in 9ce D. Authority.

Dico 4o: hec cognio mata D. Authoritis, sive hita p discursy frale ex medio, quod sit D. e suffens ad influend, neoq tn quo premisse Jcurrunt in ay fidei cco Mysy Credibile. Dco pt: ea cogno poe influere in assy Incarnis: sed assus Incarnis, qui elicit ex tali premissa erit fides: quea cognio D. Authoritis, de qua loquimur, poeut premissa influere in assy fidei. Maior pt ex supradictis. Minor pt: quia Dco cco Incarnos innitens premissy de qua loquimur, innitit dicto Dei ut infallibili frali a brossy Authorite summa insloquendo: go Dco Incarnis ut hita ex illis premissis e fides D.

Circa hanc Conem mata innitens medio D. deq in presenti sermo e, notare oportet, id q d sup de immata diximus. 1o illy de facto semper esse supernaly, et Coenter etiam ex hoc cap sufficienty et proporhata ad influendy in assy fidei supernaly. 2o et si esset naturalis, adhuc posse influere in assy supernaly fidei, dummodo adsit pium affectus supernale elevans int ad sep supernaly. Sicut in sa D. [illegible] ... ente evidens credibilitatis Mysteriory fidei speculativa e [illegible] bilis, et h... influxy het aliquem in assy fidei supernaly. [illegible] ... orix, scilicet apud viros doctos fore evidenti, quia pyra [illegible] ... is literalis evidenter cognunt. 4o cuidq illi [illegible] ... Authority in Immediate, quomino ille [illegible] ... in fidei assery ... ut in Resolutione ...

favet D. Thomas cognitio evidens credibilitatis Mysteriorum fidei elicitur ab habitu fidei obscuro.

Rogabis 1°: An habitus fidei, quo de facto donamur, concurrat ad eiusdem cognitionem mediatam evidentiae Authoritatis elicitam per discursum ex medio? Resp. 1°: precisse, et solum obscuritatem habitus fidei necessarium sufficiens, ut dicatur predictus habitus incapax esse elicere cognitionem evidentem predictam, ut saepe dixi. Secundo ex eo quod plerique docent habitum fidei non influere in premissas antes assensum fidei. Unde in hac sententia nec concurrit habitus ad immediatam, nec ad mediatam cognitionem evidentiae Authoritatis. 3°: quia nos Doversi 3. defendimus cum P. Arriaga premissas elici de facto ab habitu fidei. Ideo resp. 3° ex eo quod plerique docent habitum fidei solum dectrare sibi promotivo credibilitatis Authoritatis, et revelationis. Promotivo autem Authoritatis, nullum sibi speciale motivum dectrare. In hac sententia, quam precitato loco defendimus, poterit habitus fidei influere in eiusdem cognitionem evidentiae Authoritatis mediatam.

Rogabis 2°: An sit elicita eiusdem cognitio mediata de qua loquimur ab habitu fidei, ea possit adhuc influere in conclusionem fidei? Resp. posse, ut notavi illi idipsum docuimus de cognitione immediata evidentiae Authoritatis, quam explicuimus sect. 5. huius disputationis, et quod certissimum apud me est eam premissam, in qua ponit in hac evidentia in exsistentiam cum Reynaldo dectrare intellectum ad assensum conclusionis: at cognitio evidentiae Authoritatis, sive mediata sive immediata, sive elicita ab habitu fidei, sive non elicita a predicto habitu, sive aliunde habita, sive naturalis, sive supernaturalis ex hoc motivo, sive ex quocunque alio habet evidentiam inexsistentiam sal cum premissa revelationis tum conclusionis fidei: ergo eiusdem premissa est sufficiens ad influendum in conclusionem fidei. Non enim aliter premissa influit in conclusionem, quam dectrando, et [illegible] hiendo intellectum in assensum conclusionis. Et haec ratio firma maneat pro plurimis difficultatibus quae passim in hac materia saborant solent.

Dices: actus fidei supernaturalis [illegible] quo de facto e[illegible] semper elicitur ab habitu fidei: ergo saltem actus fidei supernaturalis [illegible] quo [illegible] eliciamus, non poterit habere motivum nisi [illegible] [illegible] [illegible]. Resp. negando antecedens: nam saltem actus fidei [illegible] [illegible] in infidelis adultis sese disponentis ad justificationem, non [illegible] ab habitu fidei, [illegible] habitu fidei

fidei n' inducitur nisi saltem na posterior ipso actu supernali fidei praecedit enim actus ipse fidei, ut dispositio, sive physica, sive moralis infusionis habitus fidei.

Sectio 7a

de cognitione Authoritatis naturali habita ex medio tamen probabili, obscuro, et opinativo.

Dico 5o: fieri potest ab intellectu cognitio Authoritatis naturalis sive habita discursu ex medio tamen probabili, et opinativo, vel ex medio obscuro, ut est Authoritas humana. Probatur: in his similibus: Deus tenetur ad optimum, sed revelare hominibus verum, et numquam falsum est optimum; ergo Deus tenetur hominibus revelare semper quod verum est, et numquam falsum; ecce cognitio Deus summe Authoritatis in loquendo ex medio tamen probabili et opinativo, quale est quod affertur in maiori: Deus tenetur ad optimum. Similiter homo litterato loquenti credi potest res alia quaecumque ex Authoritate; ergo Authoritas si dicatur ab homine docto potest ei credi fide humana innitendo eius testimonio.

Dico 6o: eiusdi cognitio Authoritatis, de qua in praecedenti assertione, est sufficiens influere in genere praemissae partialis in assensum fidei etiam supernalis circa Mysteria credibilia. Probatur ex dictis supra: praemissa evidentia habens illorum... est sufficiens movere, determinare intellectum in dicto, sive ut alii loquuntur, influere in dictum: at cognitio Authoritatis etiam naturalis, et habita ex motivo obscuro, et opinabili coniuncta cum cognitione revelationis, evidenter infert dictum de Mysterio credibili v.g. de Incarnatione. Si revelatio fuit Incarnationis: ergo eiusdi generis cognitio potest influere in assensum Incarnationis: probatur discursus: at praedictum dictum Incarnationis habetur ex praemissis, de quibus est sermo, est maxime fides. Ut qui nititur Deo constanti cum Authoritate summa in loquendo: ergo praedicti generis cognitio potest ut praemissa influere in assensum fidei.

Dices 1o: cognitionem Authoritatis innixam Authoritati humanae ... medio ... probabili ... Respondeo 1o: quam... cognitio ... posse influere in suo genere in dictum ... supernali elevantis intellectum ad dictum ... posse eiusdi cognitionem ...

Authoritatis esse supernaturalem elicitum ex inspiratione Spiritus Sancti et auxilio supernaturali gratiae; quia est cognitio credibilitatis veritatis fidei necessaria ad salutem, et ex qua incipit negotium nostrae iustificationis: quod si praedicta cognitio habeatur ex principio supernaturali, nihil in ea desiderandum est ut sit supernaturalis.

Replicabis 1º: cognitio illa fidei Authoritatis si sit supernaturalis erit certa: ergo nequit haberi per discursum ex medio incerto, probabili, et opinativo. 2º: demus principium illud probabile ex quo habetur cognitio Authoritatis fidei reposita deficere, certe medium falsum erit: ergo cognitio fidei Authoritatis illi medio innitens non erit supernaturalis, quia nequit esse supernaturalis cognitio, quae innititur medio falso.

Dicetur ad 1um replicam: concesso antecedente: negando consequentiam, quia ut disputatione I. Sect. 4. dicebam, conclusio certa potest esse, quamvis praemissa incerta sit, si videlicet ad conclusionem concurrat principium aliquod influens certitudinem in conclusionem, quod ad praemissam non concurrerat. Hinc quando Dialectici dicunt conclusionem sequi debiliorem partem, ex quo principio inferunt ex praemissa incerta elici necessario conclusionem incertam, loquuntur de qualitate conclusionis spectanda ex vi sola praemissarum, hoc est, praemissas incertas esse generaturas conclusionem incertam, nisi aliunde incertitudo derivanda ex praemissa incerta in conclusionem ab alio principio effectivo conclusionis impediatur: quando autem conclusio supernaturalis elicitur ex praemissa naturali, et incerta, incertitudo, quae derivaret a praemissa in conclusionem, si intus proprio, et naturali modo operandi relinqueretur, impeditur a principio supernaturali elevante intellectum ad indebitum modum operandi. — Loquor autem de certitudine physica essentiali, et intrinseca assensibus supernaturalibus, quae consistit in determinatione essentiali ad verum. Haec solutio notanda est, quia passim in hac materia occurret occasio illa utendi.

Dicetur ad 2um replicam: concesso antecedente nego consequentiam [illegible] probationem negando est antecedens: quia si absolutum [illegible] ratiocinationis [illegible] habeatur ex praemissa falsa, dummodo ipse verum sit [illegible]. Veritas enim [illegible] textus ex duabus prorsus contra falsis, ita et conclusio supernaturalis [illegible] [illegible] falsa [illegible] fere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

et prem... ad ... Unde sicut falsa cognitio potest inducere volunt. in amore supernali, ita et premissa falsa in ... supernali. Pro a priori: quia ad supernalem actum solum ... requiritur, quod sit a principio supernali effectivo determinato ad verum. At potest ... elicietur ex principio determinato ad verum si ... eliciatur ab intellectu supernaliter elevato, licet oriatur a premissa falsa; ergo potest esse supernalis assensus quamvis oriatur a premissa falsa.

Dices 2º: cognitio illa mediata de qua in presenti loquimur non elicietur ab habitu fidei: ergo illa cognitio non posset deservire ad ... fidei. Nego 1º: si illa cognitio supponatur nullis non elicere ab habitu fidei, hoc tamen non obstante poterit concurrere in suo genere ad ... fidei supernalis ut supra explicatum est. Praeterea si habitus fidei non petat essaliter determinatum motivum pro assensu Authoritatis Dei, poterit habitus elicere predictum actum ex supra positis motivis obscuris et probabilibus, in quo casu predicta cognitio Dei Authoritatis, quamvis hita ex sup. explicatis motivis, eliceretur ab habitu fidei, esset ... supernalis.

Sectio 8ª

de cognitione Dei Authoritatis hita ex motivo fidei Dei scilicet ex revelatione Dei.

Dico 7º: potest intellectus noster here assensum ... Dei Authoritatis qui sit proprie fides Dei, sive ... hitus ex Deo revelante sua met Authoritate. ... pars 1º: hae due premisse: quod quidquid Deus dicat ex necessitate sue perfectionis ... verum est, et dicit se esse veritatis summe in loquendo. hae, inquam, premisse manifestissima ... ratione deducunt consequens hoc: quod Deus est summe veritatis in loquendo: atqui intellectus de facto habet duas illas premissas: quod inferre potest, imo non potest non inferre ... necessitate ... consequens hoc: Deus est summe veritatis in loquendo. Sed hoc consequens, ut deductum ex ... perfectione Dei dicentis, est fides Dei.
... fidem huius
... funda...

in testimonio divino quo Deus de se ipso ass[erui]t se esse veracem summum.

Probatur 1º. certum est Deum de se ipso testimonium tulisse, et ipsum vocavit veracem summum in dicendo. Patet hoc ex ipso eloquenti sacra pagina innumeris in locis in quibus hoc veracitatem [illegible] est à Deo [illegible] Joannis 14. *Ego sum via, veritas, et vita.* Apoc. 10. *Hec dicit fidelis, et verax.* Parco alijs, ne inutili labore auditores meos detineam. Ergo Deo dicenti se esse summè veracem credi potest divina fide. Patet consequentia. quia si Deo id de se testanti credi non possit, frustra Deus de se ipso testificaret, siquidem nullus loquitur, si prudenter loquatur nisi id, quod putat fore prudenter ex ipsius authoritate suasibile. Probatur 2º. ex D. Thoma hic. asserente Deum revelasse de se ea, quæ aliàs naturali lumine sunt cognoscibilia, et ex his evadent nota. ut certiori lumine cognoscantur. Ergo credi possunt propter divinum testimonium, atque adeo divina fide stricta, et formali, quæ est lumen spirituale communicatum hominibus ut permanenter animæ inexistens eam elevet ad actus supernaturales, qui propterea sunt certiores omni evidentia naturali, ut suo loco explabimus agentes de certitudine fidei controversia 3ª.

Dico 8. cognitio hæc divinæ authoritatis habita ex motivo divini testimonij ut infallibilis ab authoritate Dei loquentis se esse veracem summum; atque adeo stricta fides credendi divinæ authoritatis esse sufficiens præmissa ut assensus fidei circa mysterium credibile. Declaro hoc contra Altisiodorensem, et alios Authores relatos à P. Suarez, qui existimarunt cognitionem divinæ authoritatis necessaria pro fide mysteriorum credibilium esse cognitionem naturalem evidentem divinæ authoritatis. Probatur tamen contra ex superius traditis. quia cognitio illa divinæ authoritatis, in qua est sermo proponit, intuitu medium evidenter connexum cum veracitate mysteriis credibilis, scilicet divinæ authoritatis. Ergo ea cognitio est sufficiens præmissa ad inferendam conclusionem fidei. Discursus hic totus constat ex superioribus.

Dico 9º. cognitio hæc [illegible] authoritatis, quæ sit stricta fides innixa divino testimonio, non requiritur ut præmissa fidei circa mysterium credibile. hæc assertio est [illegible] Suarez [illegible] 3ª. de obiecto formali fidei sect. 6. num. [illegible] assertione 2 [illegible] attenta lectione huius Authoris [illegible] requiri [illegible] quocumque assensu fidei divinæ circa mysteria credibilia [illegible] divinæ authoritatis quæ sit stricta fides [illegible] quo Deus de se testificatur se esse veracem [illegible] [illegible] [illegible] naturaliter inter [illegible] [illegible] asserit illa [illegible] [illegible]

divinæ authoritatis non posse esse evidentem, nam, si ratio foret ... quod ... authoritatem ... intellectum ... credibilis ... ratio ... infusis ... doctrina ... aliqua longe diversa ... divinae ... mente ...

Dico 2º: quod alias in assensu fidei ... apperillum circulus, qui ... in discursu vocali, sed in discursu intuali omnino impossibilis. Probatur sequela hæc: Da assensum quo incarnationem ... qui sit fides. Rogo cur credat intus incarnationem? Dicis propter divinum testimonium infallibile dicens verbum incarnatum esse. Rogo iterum cur credat intus divinum illud testimonium incarnationis esse infallibile? Dicis, propter divinum testimonium infallibile asserens omnia testimonia ... esse infallibilia. Rogo ulterius cur credat intus divinum illud testimonium esse infallibile, quo Deus asserit omnia sua dicta esse infallibilia? Si tursus assensus motivum ... aliqua revelationis Dei infallibilis, de hac idem interrogabo, abibimusque in infinitum. Si autem reddas pro motivo testimonium divinum unum ex antea redditis, committis circulum apertum. Neque ultimum assertum ... in resolutione ... ultimus, ... authoritatis fundans intus ... circulus impossibilis, hic in tunc committitur quod in resolutione assensus ultimus, quis venit in resolutione fundat intus ... ex quo incipit resolutio. Quod ratio ... ad cognitionem authoritatis divinæ, quæ non fundet in divino testimonio infallibili, quis sit assensus quo divina authoritas ... ex ... alio ... noto.

... argumentum præcedens: loquamur de ... fidei ... cum divina authoritate. Ante hunc assensum est cognitum motivum eius, motivum eius, ut fides est, est authoritas divina, quoniam ... fidem divinam stricte, cognitio fuerat authoritas ... Alia cognitio illa divinæ authoritatis ante ... assensum ... non fundat in divina revelatione ut infallibili, quod fundat in ... motiva ... in his ... Deus summa veritas, ... divinum testimonium verum. Ante hoc ... assensus divinæ ... stricte fides quo ... authoritatem ... assensus ante ... fidei ... assensus ... authoritatis ... assensu ...

qui n sit fides. sicut ad assum huius authoritatis, qui est fides stricte fundata in Dei testimonio antecedit cognitio divinae authoritatis, quae non sit fides stricta: ita assui strictae fidei circa incarnationem verbi antecedere, potest assensus divinae authoritatis, qui non sit stricta fides sed cognitio immediata fundata in evidentia terminorum, seu mediata fundata in alio motivo distincto ab authoritate et testimonio Dei.

Dico 3°. apud me ita efficaciter ut plane fatear argumentum esse mihi insolubile. cognitio immediata divinae authoritatis simul cum cognitione revelationis est praemissa duplex nobis faciens intus medium evidenter inferens assum incarnationis. ergo potest deducere intus ad assum incarnationis. Sed, assus intus nostri, circa incarnationem utrique illi praemissae innitens est gravissima, et strictissima fides incarnationis, ergo potest stricta fides incarnationis fundari in cognitione immediata divinae authoritatis. Data ergo cognitione illa divinae authoritatis immediata esse supernaturali, nihil oberit, quominus assus strictae fidei divinae supernaturalis fundetur in cognitione immediata supernaturali divinae authoritatis. Nullum prorsus obstaculum opponit vel opponere poterit Pater Suarez, vel quicunque alius opinionis sui defensor. Nam si cognitio immediata divinae authoritatis sit supernaturalis non erit inferioris ordinis, neque minus certa, quam assus fidei circa incarnationem. est ergo cognitio immediata divinae authoritatis saltem si supernaturalis sit sufficiens ad assum fidei divinae supernaturalis circa mysterium credibile. non ergo requirit pro hoc assu fidei cognitionem divinae authoritatis, quae sit fides stricta fundata in divino testimonio.

Sectio 10.

Confirmatur conclusio ultima solutione argumentorum.

Obiicies 1°. ex Patre Suarez D. Thoma hic quaestione 1. art. 5. ad 3. et 3m ubi docet prima, quae naturaliter de Deo cognosci possunt etiam alia credibilia supponunt, etiam per fidem posse cognosci, et quaestione 2a art. 4. quatenus abunde docet ad testimonium divinae fidei necessarium fuisse nobis revelari de Deo, etiam quae naturaliter cognosci possunt. 2° a ratione. fieri non potest ut assus altioris ordinis esse fundetur in assu inferioris ordinis; nec maior certitudo potest per se fundari in minori; sed assus fidei est altioris ordinis et magis certus quam assus naturalis evidens. ergo fieri non potest ut assus fidei ex obiecto formalis fundetur per se in assu, [illegible] naturali [illegible]. [illegible] per se nota, ex [illegible], et ex illo [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible] est ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cognitio [illegible] [illegible] fundatur.

3.º ... habet ... ... cum authoritate Dei in dicendo et ... cum ... ... certiorem quam sit assensus ... ... assensus certus tam ... per lumen naturale sit sufficiens principium assensus ... 4.º hec veritas Deus non potest dicere falsum, non ... ... ab aliquibus ... ... ut illa veritas tantum naturaliter cognita, sive cognita ea certitudine, que comparari potest per lumen naturale, sit sufficiens ut per ipsam assentiat intellectus alteri propositioni certitudine fidei infallibilis. 5.º denique, ex doctrina generali D. Thomae 1a 2ae q. 63. art. 3.º corpore, et ad 3um, qui docet non naturalis non possit esse sufficiens ... virtutum ... ... doctrina si vera est de virtutibus moralibus per se infusis longe verior erit de virtutibus Theologicis.

Hec sunt argumenta Patris Suarez, et aliorum, que licet ... opposita fuerint, et soluta indiscursive disputatione placuit hic sub uno aspectu dare, et aliqua notatu digna cum uniuscuiusque solutione breviter perstringere.

~~Notan~~ § Notandum igitur est 1.º praedictos Auctores solum cognoscisse duplex genus cognitionis, quo attingeret divina veritas indicando. Primum est cognitio naturalis evidens: 2um cognitio supernaturalis obscura, et fides innixa divino testimonio. Nos tamen inter ea duo cognitionum genera alia addimus. est nempe cognitio naturalis evidens divine authoritatis, est supernaturalis evidens. Praeterea est supernaturalis evidens elicita per habitum fidei, est supernaturalis evidens elicita per aliud principium supernaturale distinctum ab habitu fidei, vel per habitum prudentie infuse, per donum intellectus supernaturale. seu per aliud auxilium transiens. Praeterea est 3a cognitio (saltem possibilis) divine authoritatis supernaturalis obscura innixa divino testimonio, qua Deus de se ipso asseruisset se esse veratem summam. Hec si vera sunt probare non possumus, ... genere illationis, quo probatur Deus ... ... sit, non est sufficiens principium assensus fidei cognitio naturalis evidens divine authoritatis. Quia requirit cognitionem divine authoritatis obscuram habitam per fidem infusam.

Notandum 2.º Divus Thomas si ipse spectetur solum doctrinam relatam ad argumenta ... non esse ... quas aperte fatemur ... ... authoritatis ... posse ... ... doctrina ... ... asserentis principia, que ... cognosci possunt et ad alia credibilia supponunt, etiam per fidem cognosci posse nobis ... Si autem spectetur ipse articulus citatus, aperte insinuat ... ... qui ... demonstrationes per principia naturalia divine authoritatis ... non posse ... per fidem, quod fortassis putavit D. Thomas scilicet, et fidem eiusdem ... ... Angelicus Doctor q. 1.a huius 2a 2ae. art. 5.º ad 3um ... ... probari possunt inter credenda ... ... omnes, sed quia praeexigunt ad ea,

9.ª

que sunt fidei, et oportet ea p fides psupponi, saltem ab iis, qui eorum ... ... hent. Cum D. Thomas de iis, que naliter demons... possunt, qualia sunt divina existentia, unitas infallibilitas &c. non capud oes fideles fides semp.

Notandum 3º nostra aliq. ... ex q. 2ª. art. 4º. infidelitter citari ab arguente, eo m. in loco non asserit D. Thomas ad certitudinem fidei cca mysteria revelata necessarium fuisset revelari etiam a Deo, que naliter demonstrari possunt, sed ad universaliorem ... notitiam earum veritatum, hoc e, ut eae veritates ... que nali demonstratione a paucis, et iis doctis comparantur ad oes fideles etiam rusticos, et illiteratos pervenirent necessarium fuisse etiam eas oes veritates a Deo dici revelari et proponi credendas. Praeterea asserit et merito ad maiorem certitudinem earum etiam veritatum, que de se demonstrari nali lumine possunt, fuisse a Deo revelatas, quod ut maiori certitudine cognoscit digna authoritas per fidem, s. aliud lumen supernale, quam per lumen nale, non tamen propterea hoc dixit D. Thomas, aut dixisse credendus e ad certitudinem fidei de incarnatione ee necessarium cognoscere divinam authoritatem lumine fidei infuso et propter divinum testimonium.

Imo oppositum docuisse convinci posset, ex eodem art. 4º. argumentum m. 2um praedicti articuli sic se habet de eodem non pot ee scia, et fides, sed de iis, que demonstrant nali lumine e scia. Cum de illis non fides, de iis que demonstrant nali roe probant. Huic argumento respondet Angelicus Mag. Adeo dicendum q de eodem non pot ee scia, et fides apud eundem, sed id, quod e ab uno scitum pot ee ab alio creditum. Ex his conficit argumentum contra nostrae q. hoas fideles. qui nali demonstratione sibi comparant evidentiam, divinae authoritatis summae in dicendo non habent actu fidei cca eandem divinam, et summam authoritatem, at iis fidelibus habent actum fidei cca articulos credibiles Cum ad horum fidem non requirit fides stricta ... authoritatis, sed sufficit evidentiam illius ... His addere possemus argumentum aliud desumptum ex doctrina D. Thomas hic q 2ª. art. 10 in responsione ad ... ubi docet roes nales demonstrativas earum ver... que sunt preambula ad fidem articulorum, diminuere ... tollere roe fidei, semper ... cognoscere earum veritatum, non tamen tollere s. diminuere roe meriti ... ... parata e eas etiam de Deo ... ipsi veritates credere ... alia nali lumine non demonstrarent.

Sectio II.

Argumentis a roe petitis ...

Cca 2um argumentum ...

n. fu. ett. p̃s. in e. sua inferioris ordinis. Hoc m. ... alia ... fides supernalis p̃ se exigat cogn. nalē di. authoritatis, quintũs cognem inferioris ordinis, in qua fundet. qd apud me falsũ e; fides. m. illa exigit p̃ se cogn. ... diuinę authoritatis; q.a. ea cognitio diuinę authoritatis sit nalis, et inferioris ordinis id e prorsus p̃accidens fidei. Addendũ e, a nobis n̄ doceri de facto assu fidei fundari in cogn. nali diuinę authoritatis; docuimus. m. fundari x̃a ... euidentię in cogne supernali, quę aliqũ euidens e diuinę authoritatis. cogno. a. supernalis, siue euidens, siue ineuidens n̄ e inferioris ordinis, id eiusdẽ, et equalis certitudinis cũ cogne fidei de mysterio credibili, qm fundat.

Prgta id, q addit verũ e; sit tota p̃fectio effũs ex ca; id n̄ op̃ta verũ e tota perfectio effũs desumi ex singulis cis. q.a. in extraordinaria talis euidentia assus incarnationis, fundaret in cogne nali diuinę authoritatis, certitudo assus cc incarnationis cet ex ca efficiente, sit ex ... fides. q etiã de facto accidere dicendũ e dũ x̃a nra prima ex motiuo solũ opinabili heret cogno supernalis diuinę authoritatis. Deniq ultimũ id, q in argto assumit, sit firmitas edificii sumi ex fundamento, vnaliter loqo falsũ e; pot. m. paries ee firmior, qm illius fundamentũ. Da q Angelus applicet vires suas ad sustentandũ parietẽ, ne corruat, nihil curans de ruina fundamenti. Profecto paries habebit firmitatem, qm n̄ desumat a fundamento. Ad eũdẽ mdũ dic q supernalis actus fundaret in motiuo opinabili, certitudinẽ illius deberi ... sustentanti veritatẽ ... actus ... ct motiuo, auxilio supernali et motioni S. Spiritus, a quo supernalis actus reciperet certitudinẽ et firmitatẽ quã negaret motiuũ.

Circa 3ũ argum. nil notandũ occurrit. Circa 4ũ multa dici possent. Enimvero ignoro quo iure asserat hanc veritatẽ: Deus n̄ pot dicere falsũ, non cogni lumine nali adeo evidenter, vt nasi n̄ possit a viris Doctis, et Chatholicis. Si enim nari ... a viris Doctis et Chatholicis nali, nec ... fidei lumine erit certa. Si ergo certa ex fide non poterit cogni cũ certitudinẽ, quę n̄ sit fidei, nisi ... certũ e eam veritatẽ esse revelatam a Deo ... non e certũ. Si n̄ sit certũ revelatã esse a Deo, non poterit credi omni modo firmiter fidei. Si autẽ sit certũ revelatam esse a Deo, n̄ poterit a viris Chatholicis nari. Sedqa sit a quib. viris ea ppo nata fuerit. Certũ e n̄ posse nari a viris Doctis, et Chatholicis hanc ppo Deus non pot mentiri. Assero go hanc veritatẽ cogni nali lumine adeo evidenter ... a nullo viro Docto nari possit ... ad ... Adde q ... hanc ... aliqui Viri Docti ... et alio certo, nisi doctrina

Inseruit

Ingenij acum. investigare Veritat. Labore, et industria, n. sunt aequales omnes Viri Docti: Et multa fiunt: I. D. Plato assequi evidentem Orignalem alicuius Veritatis experimentalibus, quam alius Vir Doctus, illius doctrinae et rerum experientia, et ingenio impar, n. potest assequi.

Ad 5. dic nomen illud vaga, utpote multis aequivocis obnoxium mihi semper odio habitum, ideoque assero Rationem naturalem esse vagam, seu mensuram, ad cuius qualitatem commensuratur certitudo fidei, et esse cognitionem proponentem inter medium evidenter connexum cum veritate rei credibilis, atque adeo in genere premissae qualis sufficiens ad influendum in assensum fidei circa rem credibilem, qui assensus si oriatur ab intrinseco elevato per auxilium supernaturale, erit fides supernaturalis infusa trahens rationem fidei a motivo, rationem autem supernaturalis, et certitudinem cognitionis ab auxilio supernaturali gratiae, et motione Spiritus Sancti. Nec enim fides accipit suam certitudinem a motivo obiectivo, pro isto ut tali, nam etiam fides Haeretici circa authoritatem ipsi rationem cum Catholico, fundatur in eodem motivo, in quo fundatur fides Catholici, et tamen eius fides est supernaturalis, certa, et infallibilis, illius vero naturalis, fallibilis, et incerta.

Tandem pro complemento huius doctrinae Rogabis: An assensus elicitus circa D. Authoritatem, ex D. testimonio, esset fides obscura, an potius evidens et clara? Respondeo fore assensum evidentem, et clarum, quamvis nascatur ex Dei testimonio obscure proposito, seu ex una praemissa obscura. Ratio huius resolutionis est, quia intellectus est potentia naturalis, et operatur quantum potest, nec potest pro libito se permittere trahi ab hoc motivo, et non ab illo, sed naturaliter trahitur ab his omnibus quae actualiter influunt de veritate obiecti: ergo quando assentit D. Authoritati, ab omnibus motivis actu existentibus, intellectus trahitur: ergo quando assentit D. Authoritati, e motivis assistentibus ad assensum evidentem: ergo ad assensum evidentem trahitur quoad D. Authoritatem, quando illius motiva suadent ... principalia evidentia, et sub revelatione obscura, ... principalia ... motiva ... suadentia ... scilicet D. Authoritatem. Unde quandocunque duo motiva aequata concurrunt ad eundem assensum evidentem veritatis, alterum evidens, alterum obscurum, assensus evadit evidens, quia motivum aequatum evidens, operatur quantum potest, nec impedit ... producat assensum evidentem ex consortio alterius motivi aequati, sed inadaequati obscuri. Aliud tamen dicendum quando concurrit motivum partiale evidens ... alio partiali obscuro, ut concurrit D. Authoritas ... ad ... Mysterij Credibilis. Et in hoc casu loquuntur ... dicentes conclusionem sequi debiliorem partem.

Disp.o 6.a

de obto motivo assensus circa D. revelationis

Sectio 1.a

Sententia nra unico dicto ccludit.

Suppo. questionem non ee. ex quonam motivo cognat revelationem D. esse veram, hoc e. formnem obto. certum enim e. hoc cognosci ex Authorit. D. Suppo praeterea questionem esse ex quonam movo cognat dari revelationem D. de hoc, v. illo Mysterio credibili, sive de motivo illius premissae minoris, quam diximus nasta in discursu fidei: Deus loquitr Incarnationem.

Suppo 3.o: ex parte sensuum possenos percipere existentiam alicuius testimonij, quo asserat Verbum Incarnatum, in exparte sensuum, in Sacris Literis id legimus: at nullâ ex parte sensuum percipimus illud testimonium ee D. sive Deum ee, qui loquitur per Scripturas Canonicas: testimonium vero Incarnationis dari evidens e. immediate, testimonium D. dari in se, n. apparet; motivum ergo huius D. testimonij, inquantum e. Dei locutio in prenti declarandum e.

Sit unica assertio nra: quodlibet omnino motivum, cuiuscumque generis sit, ut intus assensum naturalem eliciat de Dei revelatione sufficere sibi, ut intus elevatus per principium supernale, assum supernaturalem eliciat de exa D. revelationis. hunc per vis assum supernalem circa exam D. revelationis, ex quovis motivo elicitum esse sufficientem ad influendum in suo genere in assum fidei supernalis, ee mysteria credibilia. Unde assus fidei circa Incarnationem v.g., tametsi requirit assum proponentem exam revelationis D. non tn requirit assum hunc precedentem heri potius ex hoc, quam ex alio motivo: quapropter ex quocunque motivo habeatur, dum cognat se eum loqui verbum suum Incarnatum ee erit premissa sufficiens ... ordinario sufficiens intus ad prestandum Incarnationi Verbi D. assum fidei.

Pro hac patet ex dictis tota diss. precenti, ubi rationibus multa ... dedimus. ... ipsa reprans in hui medium evidenter influens ... ... dubitando, necessario ... in assum ccls.: at cognitio proponens revelationem Dei testificantis Incarnationem, sicut cognitio proponente ... ... e Authori ... premissa reprans ... medium evidenter ... Incarnationis ... revelationis ... quocunque motivo habeatur,

influit

influit in assum Incarnois: at assus de qt esse Christus ex talibus premissis est fides ... qua ... credenti credit Incarnone propter ipsum ... go ea cognio ... revelois ex quocunque motivo heat ... Iaurit in suo genere ... inquo premissis ... ad ... possit ad assum ... fidei prestandi Incarnoi ... hujusdi sensus. Si heat, utpote ab intu elevato ... prium supernale non solum erit fides ... sed etiam supernalis infussa. go ex quocunque motivo heat Iu dicativa cognio ... ponens exa revelois ... Dei testificantis Incarnoem erit suffens premissa ad fidem ... supernalem.

Et quidem quodcunque motivum inducens int ad assentiendum ex revelois ... esse suffens, ut exposo, ... propter ipsum assum ... re velatum, influat in fidem ... saltem nalem est mihi evidens, propter argum quod nunc ... quod aut etiam suffiat ad fidem supernalem, ita spaliter probo: quia fides, qua supernalis, non exigit spetiale motivum pro nali. nec fides supernalis distinguitur a nali ... motivum obtivum, sed ... priis efficiens: go si fides nalis ... ratio het cognita revelatoe ... ex quocunque obto motivo heat, etiam supernalis heri poterit ... Mysterium credibile propter Authorem ... ex quocunque motivo cognat.

Confrat praeterea: Fides supernalis, ideo non posset concipi propter ... revelationem ex motivo opinabili, quia fides supernalis in eo eventu esset fallibilis, sed fides supernalis a ... effectivo supernali, imo etiam a motione spali supernali, que nil aliud est quo Instinctus spiritus Sti, esset in fallibilis in eo eventu: ao ... ng ut videbimus ... 3. Certitudo plena, et infallibilis ... assus ... nalis, nec desumi ... ab obto movente prisse, secundum quod tale obtum est imo nullum est obtum quod ex se inte sit certum, aut incertum ... aut ... : ... enim ... niunt obto extre a ... intra ... dispositione eius: ... quod ... accipiat certitudinem ab inte et intus ... ab obto. Adde quod obtum idem rei diversorum est certum, et incertum ... et ... Ista ... paria fortassis est ... Angelo, ... prorsus hoi. ... certum presenti videntia ... incertum ... videnti, absenti ... non inducunt certitudinem ... quam incertitudinem, videntiam ... obscuritatem ... enim ... spales ... niunt ... habebis ...

sumptis s.d ab alijs actis detrahentibus, inter adcerg. ... incertum modum tendi ad obj.

Respondetur ... : assum de exent revelatione ... ex prenti providentia semper esse supernatum vo, quia fides ... ideo e supernalis, quia necessaria e ad salutem, at non minus necessaria e ad salutem cognitio ... Authoritatis ... Dei revelantis Mysteria credilia : ergo haec etiam cognes sit supernales. ... fides, ut fides, e supernalis : at fides ut fides formaliter includit cognitionem ... Authoritatis et revelationis ut moventis in suo genere ad assum dictum Dei : ergo etiam ea cognes sit supernales. Assero tamen quod sive in hac, sive in altera providentia ... si daretur solum cognitio naturalis proponens Deum, ut actu loquentem Incarnationis Mysterium, ea sufficeret ad assum supernatum de Incarnatione cum ad assum hunc Mysterij revelati elevaretur intus prior sed lumen fuisse sive supernali.

Sectio 2.a

ea doctrina rationibus alijs confirmatur.

Non desunt novae confirmationes doctrinae praecentis. Et 1.o : quia fides, ut praecise fides ... solum desit assus propter ... testimonium infallibile : ergo cum a dictione ad desim sit mutua et conventis illatio, impleat ~~das~~ assum Incarnationis propter ... testimonium infallibile qui eo ipso hic assus sit fides : ergo fides, ut fides ... ex suo conceptu solum exposcit revelationem moventem, non autem exposcit detrahat aliquid movens suadens revelationem. Si enim naturaliter expat movens aliquid, quo ... suadeat intus revelationem ... illud non petit a fide ... solum petit ex natura intus, qui nulli ... assentiri potest sine motivo suadente. Et hinc arguitur non leviter ... fides ut fides, nec ut ... nec ut supernalis nec ... petit movens suasivum ex revelationis, s.d hoc solum exposcit ex ... intus ... movens suasivum sufficienter intus ad assum revelationis, sufficit ... intus assum praebeat revelationi, posito autem assu circa eam revelationis ex quocumque motivo is fieat, habebit fides ; quod quod ... ipso ... petit ... fides.

... doctrina 3.o : quia a diversis temporibus

dixsis; Q d. posthonibg notis fidelius, velimg nolimg debemg assignare diversa motiva suadentia assy revelois nasiy ad hdg: go nullu e motiuy quod dictate cetat a fide D. etio supernali assu revelois. Ansq quia si dicat hoc e Authoritz infalibilis in pponendis revelolbg Dei ee certy motivy ad assy revelois, apparebit id certe esse motivy suffcns (s. n nasiy), ng Adamus habuit fidem D. supernaly, nec tn agnovit Authoritz aliquy pcels infalibily: de hoc autz redibit sermo sect. 5. Si autz dicar pprer pcels, ut miraculis pfirmaty, ee motivy nasiy, quo suadeat inhi hanc revelationem Incarnois, vg. que in ecclesia e, esse D: Qa e: quia miracula n omnes noverunt. Immo sed tamz fide huma credunt; go tandz devolvit fides D. ad aliquod motivy dese falibile, quale e Authoritas huma suadens miracula: sicut go hoc falibile motivy suffit, ita et quodlibet aliud.

Pfrat 1o eadem ro: Ut miraculy aliquod suadeat verg esse doctrg pcels de Incarnoe Verbi, nasiy e quod miraculy patret a Deo in confirmatione doctre illius: 2o quod Deus non possit patrare vera miracula, q do a circunstantibg acciperent prudenter, ut pfrarles doctrq tradidit, si doctra falsa sit. 3o quod miraculy verg fuerit a solo Deo et quod vere editg fuerit: atqui haec oia, quotquot numeravi, fundant tn motivg exse falibili, et opinali, ng qui n vidimus miraculy, solum fide huma accipimus fuisse patraty (omitto miracula pterta in sacra Scriptura) Pterea quamvis certg sit Deum illud miraculy patrasse, et a solo Deo patrari potuisse, at in eg finem esse patratz, ut eo pfraret doctra pcels, e omnino dubiy. 4o: quamvis certg sit miraculy editg fuisse, illud a solo Deo edi potuisse, certung q e solg opinabile. 5o denig Deum n posse edere verg miraculy in jis circunstiis, in quibg prudenter judicet editg in pfratiorg alicuius doctre: n sin doctra vera, e tn opinabile: go quamvis requirat pmovo assus [illegible] revelois D. pposthoe pcels ut miraculis [illegible] adhuc n vitat asse fidei ultimo resolvi in aliquod motivy falibile exse, et quantu e exse opinabile.

Pfrat 2o eadem ro: sicut Authoritas [illegible] se sola n suffit, nisi accedat locutio, ut fundus Dei creatnis [illegible] thora sit infalis [illegible] [illegible] [illegible]

hanc esse revelationem Dei, nisi sit cognita ab Ecclesia proponi hanc revelationem, nempe Incarnationis Dei: ergo debeo cognoscere Ecclesiae Authoritatem esse infallibilem proponendo, et Ecclesiam hic et nunc proponere hanc revelationem Incarnationis Dei. atque Ecclesiam proponere ut Dei hanc Incarnationem plerumque solum cognitum fidem humanam: satis illius propter recurrere a primo ad ultimum ad fidem humanam: nam Ecclesia fere nullas audit loquentem, et proponentem revelationem Dei: ergo tamdem tandem assensus hic revelationis, ultimo resolvi debet in aliquod creditum alias fallibile, quod quidem ut dixi, Scotus quod dico, nullatenus immi nuit certitudinem assensus credendi ex revelationis, si hic supernaturalis sit, nec assensus fidei credendi Mysterium ipsum revelatum. Vis et efficacia huius argumenti ex toto discursu huius disputationis et sequentis abunde firmabitur.

Notandum tamen posse cognosci ex Dei revelationis fide actu strictè fidei, ut patet in hoc syllogismo: quidquid Deus dicit, vel Ecclesia sua, est infallibiliter verum ex Authoritate ipsius loquentis: Deus dicit Ecclesiae suae se revelasse Verbum sit Incarnatum: ergo verè Deus revelavit Verbum suum esse Incarnatum: ecce cognitam revelationem de Verbo Incarnato fidem immediatè innixam Dei testimonio. Sed ego assero minorem illius syllogismi attingere revelationem Dei quamquam non attingat immediatè et in se, et propter se, debet attingere per medium aliud ab ipsa distinctum, cum autem hoc medium, non possit esse alia revelatio Dei, ne abeamus in infinitum processum Dei revelationum reflexarum, necessario erit motivum, sive medium aliud à testimonio Dei infallibilis. Rursus hoc motivum aliud à testimonio Dei nequit esse evidens naturali lumine; alias tota fides erit evidens: ergo est obscurum: motivum autem obscurum distinctum à testimonio Dei, semper est naturali lumini fallibile, et opinabile: ergo huius generis motivum sufficit, quem discursum (?) declaro.

Sectio 3.a

Proclamatur Controversia, et examen (?)

1.a sententia indirecte (?) posita est: assensum revelationis Dei inniti fidem humanam. Haec sententia tribuit Scoto in 3 dist. 3. q. unica. et Gabriel ibidem q. 2. art. 2. Durand. dist. 25. q. 3. favere pro P. [illegible] q. [illegible] dist. [illegible] alt. fidem aquisitam, hoc est humanam [illegible] q. intelligendum est de probabile

Huma-

huma re u. a ad assy revelois docet Gaspar Hurtado Toletensis, hic ... que secutus. Hanc sen doceb et cig in manu ... Gymnasii ... Primarii Preceptor P. Joannes de S. Thomas ... de fide disp. 18 cap. 2. ... 3. Ubi sic ait: Dico 3º fides nra re solvitur in humana Authoritate, quamvis non tamquam in ... ... e x quo dicamur Deo credere. Et post probatam ... predictam, sic addit: et quidem non contendo ... fidem nram resolui posse in humanam Authoritatem quia ... ex huma Authoritate ad assy revelois movemur, sed assero preter eo fidem nario resolvendam sic esse.

Circa hanc sen. notandum est, veram esse oio, in eo quod asserit Authoritatem humanam esse sufficiens movum ad cognoscendum ex ... D. revelois, revelationem sic cognitam concurrere posse immediate ad actum fidei; falsum vero esse, si asserat Authoritatem humanam requiri ... se ut motivum ad assy revelois, qui sit premissa in discursu fidei, nam Adamus habuit fidem, cognovit q. ... nario revelationem D. et non propter Authoritatem humanam. Similiter Prophetae, qui a Deo immediate erudiebantur certificebant Deum esse, qui loqueretur, et quem loquentem audiebant, nec tamen id cognoscebant ... Authoritatem humanam ut D. Thomas docet 2ª 2ae q. 171. art. 5. ... non per se, et nario exigit fides nra D. resolui in Authoritatem humanam.

Preterea notandum ex motivo Authoritatis humane cognosci posse revelationem D. assensu supernali, et infusso, qui propterea erit fides huma supernalis, et infussa. In quo non convenio cum pluribus Doctoribus, qui fidem humanam convertunt cum nali, et aquisita, cum tamen esse possit fides huma supernalis infussa. Ab iis de Doctoribus dissentio, qui fidem infussam convertunt cum fide D. cum tamen esse possit fides infussa, seu supernalis, que non sit ex ... Qui credit ... nihilominus fides D. dupliciter accipi potest: 1º. pro ... D. ex Persona cui creditur, nempe ex Deo, et in hoc sensu potest esse haec D. ... alia nalis, alia supernalis. 2º potest dici fides D. ex ... pe instinctu speciali et motione ... Spiritus, et in hoc sensu fides D. semper est supernalis, haec fides D. ex ... potest esse huma ex ...

Q.ª hanc doctrinam opponit se P. Suarez disp. 23 ... fide Sect. 12. arguendo illud. ... in superioribus ... ... datum in Authoritate huma, non esse certo et ... ...

certo, si hec fundet in assu incerto revelois, quel heat propter obv incertz, quale e Authoritas Suma. Resmus 1°: fidem n fundari se in fide Suma, nec requirere ad sui Averitz Authoritz humq, sed hec deservit infui, vt moveat ad aissentiendu revelo, cui se sentit et cui se fundat nra fides. 2° dic: Verit, certitudinis, et firmitatem nostre fidei n desumi plene ab obto, s. precipue a prio efectivo supnali q. 19 alias dict suo loco firmabimus. Sufficiat interim Catechismus Pij V in ea verba symboli Credo in Deum: sicalt: nec existimare quis qr debet fidei nostre minus certitudinem ee, quod ea n cernant, que fides credenda proponit. Etenim D. lumen, quo ea pcipimus, tametsi rebus spicuitatem n afferat, nostros de his dubitare n sinit. Ecce refundit in lumen supnale totam certitudinem assus nri ga credenda.

2° opponit idem Author: tam imperfecta esset fides Chatholica, quam heretici ccª idem Mysterium ab vtroq creditum. Pt sequela: quia fides heretici, ideo imperfecta e, quia tota fundat in Authoritate Suma, et in illa resolvit, sed similiter fides Catholici resolvit in fidem Sumq, et Authoritz Sumam: go &c.

Rndet fidem heretici ccº verum articulum, non ideo esse imperfectam, quia resolvit in Authoritz Sumq, sed quia e fides nalis, et aquisita absque illo prio supernali, a quo sauriat detrahoris infallibiu ad verum. Addo, inexplicabile esse, et videri, cur n possit hereticus suam fidem de Trinitate Personarum vg resolvere vltimo in D. testimonium, sicut suam resolvit Catholicus in sa P. suare. Sicut enim revelatio Dei, qua revelat Trinitz, non solum revelat Mysterium, sed etiam seipsm, quia Deus dicendo Trinitz in actu signato, etiam dicit se dicere in actu exercito, ideo q fides Chatolici resolvit xª P. Suarez in ipsam Dei revelatoem vltimo, cur ergo fides heretici n poterit resolvi vltimo prout eande roem in D. revelato? go fides heretici, et Catholici, n differunt in obtis motivis, sed in prio efectivo, et motione D. Spiritus.

3° opponit idem Author: assus revelois possit fieri ... diversi ... posse ... assus esse diversi in spe, et con... ... obta credibilia. Rndet 1° n diversificari assus ... Rndet 2°: nullum ee in

Conveniens

in Sventens, et in diversis holibus, imo et in eodem dentur assus fidei specie diversi, specie o[…] infima, dum in Sveniant in specie subalterna fidei [...]. Dico 3° probabile esse assus fidei diversificari specie p[…] diversitate specifica objectorum materialium seu credibilium. Dico 4°: quamvis assus ccr revelationem sint specie diversi, non [...] tribus generationes cognitiones fidei specie diversas argumento quo [...] 2 specie tr[...] est.

Sectio 4a

Corolarium 2um nre scis, et examen 2æ sententiæ.

Doctissimus Jacobus Granad. hic 9° vers. [...] 1 disp. 9, docet ultimam resolutionem nre fidei fieri in Deum obscure revelantem, et ponentem intus interiorem illuminationem Spiritus sancti. Unde docet objectum formale motivum esse Deum revelantem, Deum autem revelantem non posse movere ad assensum supernaturalem fidei, nisi proponat Deus ut revelans per aprehensionem suam supernaturalem, quam vocat, ut vere est, illustrationem, illuminationem, instinctum a D. Spiritu invitantis nos ad fidem. Pro quo adverte sententiam huius P. assensum fidei non esse [...] elicitum ex Authoritate Dei, et revelatione, sed esse assensum quo simul [...] intus, et Deum revelantem, et rem revelatam. Huncce assensum asserit 2e immediate, qualis [...] ex sola apprehensione Dei revelantis Incarnationem. 2a hanc sententiam propter [...] reffert Eminentissimus de Lugo disp. 1. de fide sect. 2: et refellit [...] 19. 1°: quia ista sententia, et illius Author [...] movum formale cum objectivo, motivum objectivum est, quod cognitum trahit intellectum, motivum autem formale non cognitum; sed est ea forma, quae [...] trahit in assensum quamvis ergo verum sit, quod illustratio D. Spiritus ponentis revelationem Dei moveat formaliter, sive sit formale motivum, non de [...] objectivum, in quo fundetur intus ad eruendam sibi revelationem. Presens autem questio est solum de objectivo motivo, non vero de formali.

Placet [...] pro Granado [...]: [...] esse enim distinctum objectivum motivum a formali, ut videre est apud eundem disp. [...] citata [...] ex ultima [...], inquit, et ex parte objecti [...] Authoritas sit ultima [...] et [...] [...] [...] fidei Divina, ad [...] [...] [...] formalem ultimo [...] ex parte intus et ad hanc [...] debere revocari. [...] motivum [...] ex [...] [...] adeo ultimum asserit esse D. Authoritatem [...]

movy frale Icedendy e. q.d Sit ro ralis, qua obj illud movet inh, qapt Icedit predict. s. Auth. Ulhmo resdlui fidem tamquam in obiv mouy moven. Ut.d In D. Authorit reve'ant inaprehensione ali Supernalem Dei revelantis tamquam in mohone actua. Seu roem fraly, qua mohuy illud obiuy applat Intel. Ut ipsum tranat in assy.

Hec Granadi inens ab ipso explat num. 36. Ad ly, inquit Authorit D. esse quids ulhma roem, qua exp. obti debeat. S. qui exp. inhus requit aliud, quod debeat ad credendy propt Dei Authoritat. et Authoritas non suffit debare, nisi prout internali illustroe proponit, ideo non in Authorit. sed in illustroem fit ulhma resolutio. Ecce ir illustroem qua pponit Deus revelans fit ulhma resolutio, et tamquam in obh cognit, et ut cognitum propt Inexione cum re revelata debrans. s. tamquam in mohone actuali, qua dicit revelo actu movere: nq revelo Dei si pponat per Sdam aprehensione nalem, et aquisita, e insuasiva, nec pothus se movere ad assentiendy revelati, quam aprehensio numeri stellary impares ad persuadendy inhei stellas numero esse impares, quapp si revelo movet, ut quod, debet proponi illustratione D. Spiritus. Huc usq. Granado.

Quod si dicas: Cur sicut dat de facto inshnctu Spiritus Sancti, proponens sufficienter suasive exam revelois inse, et n. in alio medio, non dat taliter inshnctus Spiritus Sti pponens suasive sufficienter in ipso veritem Incarnois, et ceterory credibility. Resp. etiã de facto Ecclie. P. Dats sanctate Insionib, ex speciali privilegio gre, Icedi eiusdi aprehensiones cottas tu n Icedi oib fidelib, et roe: quonia inshnctus S. Spiritus habet ad prestandy id, quod a Deo pceptu e, a Deo aut pcepta e fides Incarnois, non vero assus evidentia hus de Incarnoe. Unde xo evidentia omnibus fidelib, Deus infundit illustrato suasiva [illegible] inse, quia hec inducit ad fidem Incarnois, h tri infundit illustrato suasiva Incarnois in se ipsa, quia hec illustrato n. Iducit, S. satis nonig nazia, ad fidem, sed enim [illegible] ad assy evidentiam Incarnoi, qui assus n. e fides. Omitto alia [illegible] Deo cttat. Loc. ly Ex Ripalda, quia exadre [illegible]

Illustrato

7.

Subsectio 2a.

Auditium nrũz de prędicta Granadi 2a

Imprimis Iudico esse pbabilissim, et inter reliquas, quę adhuc legi pbabiliorem, dignã q Eximio Theologo, quo nullus maior. Censeo prȩterea in ea nihil aliquid clarisse movere fratre ab doctore, ut satis ex ... Censeo 3o: retinere modum loquendi usu receptum apud eximios Dialecticos, et Theologos, et Phos, sui aliter dicunt, copulam evidentem immatam resolui in aprehensionem terminorum, quo loquendi modo non excludit obiectum motivum, imo includit. Sola enim illa ... sonat, quodlibet utriusq ... eximii, non utcunq, sed evidenter aprehensum movere actu, debere quod ad assensum evidentem, ubi affert, et obiectum aprehensionem, et aprehensione ipsa. Unumquodq in suo genere movens. Affert obiectum propositum ... aprehensionem, ut motivum obiectivum movens ut quod, aprehensio ... vero, ut motiones actuales. Sicut in resolutione phica effectus in suas causas phicas, congruenter loqueretur, qui diceret, calefactionem aquę, ultimo resolvendam esse in ignem, ut applicatum, quo modo loquendi, non tribueret id munus igni, et applicationi, sed igni, munus proprium causę proximę, et proprium munus applicationis proprium ad assensum. Censeo 4o difficultatem precipuam presentis controversię, ea doctrina manere pbabiliter solutam.

Censeo tum 5o: actum fidei numquam esse immatum, i.e. immatum ex cognitione alterius obiecti, quod sit medium ... quia in discursus, qui spectat fidei et alterius controversię scopus, in presenti nil impedit ad nrã ... firmandum, quocumque pacto opinetur de discursum formalem fidei, in specie cum doctrina D. Granado, qui formaliter asserit fidem resolui in cognitione ex revelationis ... in ipsa ... ... speciali Spiritus Sancti ... sit ... assensus, seu cognitio assentiens revelationi in se ipsa ... sit ... formalis ... fidei ... unicus, et idem assensus ... fidei. de hac doctrina ste inspecta.

Censeo 6o: illa hereophim... sunt in doctrina Patrum presertim Augustini, quamvis eorum testimonia congruentia, et opportunitatem nra sal explicentur, cum hic dicit inspirationem ... nos docere ... credibilibus, non intendunt ... ... nos docere veritates credibiles manifestanas ... ... in se ipsis, ...

revelatione, ut è constanti veritas. Itaque, opportentius fuit asserere eandem motionem, illuminationem, instinctum Spiritus nos docere ex quo revelationis, non quidem manifestando illam etiam sub obscuro lumine in seipso, sed immediate portato, quatenus unde trahit, illa quae movet, ut proposito sufficienti motivo et prudenter suadenti ex quo revelationis, ipsi assensum praebeat, Ingenio fundato nihil Durand. in 3° dist. 25. q. 3. dum contendit sine fide acquisita praevia, nunquam elici actum supernalem.

Censeo 7° de facto quod singulari omnipotentiae arte, plures egregiae sanctimoniae viros recepisse fidem ex revelatione Dei, sibi proposita quod illustrationem Dei Spiritus suasivam, ut sufficienter cognoverint revelationem in se ipsa assumimus. Sic ex dictis mo concepisse fidem Adamum, qui Deo loquenti credidit, agnovit autem Deum esse, qui sibi loqueretur, non ex alio motivo, quam immediate in ipso met sic loquente. Constat ex doctrina D. Thomae in hac 1a 2ae q. 171. corpore ubi loquens de cognitione prophetica sic alexit: de his ergo, quae quod Spiritum Propheticum expresse Propheta cognoscit maximam certitudinem habet, et pro certo habet quod haec sunt divinitus sibi revelata; ergo Propheta fit a Deo certus de hac veritate, Deum esse, qui mihi loquitur, discernitque locutionem Dei a quacumque alia. Sed hoc aliter evenire non potest, nisi per illustrationem specialem proponentem in seipsa Deum, ut loquentem: ergo etc. Constat ex Augustino, qui 6° Confessionum cap. 13. refert sanctitae illustrem feminam dicere solitam, se discernere nescio quo sapore, quem verbis exprimere non poterat, quod interesset inter Deum revelantem, et aliquid cogitantem. Ubi expendo verbum illud nescio quo sapore, nam sicut sapor in seipso percipitur, ita revelatio Dei in seipsa percipitur immediate ab iis, quos Deus evexit in summum cognitionum Dei fastigium, et Spirituum discretionem.

Censeo denique 8° quod rationem Dei pluribus non cogni a fidelibus revelationem tamen in seipsa, sed ex aliquo alio motivo prudenti, si autem plurimum confert ad quod suadendum in his Dei locutionem motio Dei Spiritus, non ideo confert, quia motio haec manifestet revelationem immediate in seipsa, sed quia motivum illud prudens claritas, et intimo proponendi effectus reparat ut in his suadeat, haec autem motio naturalis est simpliciter, ut in his illo motivo suadeat ... assensum revelationis suasione salutari, seu conducenti ad salutem, quamvis ... non sit ea motio simpliciter naturalis ut in his naturali quod suasit quod suaderet ... motio Dei Spiritus ad quod suadendum hoc plerumque, non proponit aliud motivum ... quod naturaliter ... non reparari. Proponit autem idem motivum in ... [illegible] ... illustratio non est simpliciter

naturalis

naria ad act. elemosinæ, e' in S. missit naria, ut actus elemosinæ fiat Salutaris, sive ducens ad Salutem.

Hæc doctrina prob. 1° Experientia: nullus enim Catholicus, secluso Speciali privilegio, si reflectat supra suam fidem inveniet assensum huic Veritati: Deus loquitur Incarnationem immediate in se, et in se ipso, et solo Deo scilicet loquente. 2°: quia frustra Deus concessisset tot motiva credibilitatis pro confirmanda doctrina ecclesiæ, si ipsius Dei revelatio immediate in se ipsa cognosceretur secluso quovis alio motivo. Enimvero pro persuadenda nobis Dei Authoritate necessaria Miracula, Martyria, testificationes etc. Præterea pro persuadenda Dei locutione, qua testatus e' Incarnationem sui Verbi, nec sunt naria Miracula, nec alia innumera Credibilitatis motiva, quæ faciunt evidenter esse prudenter credibilem Dei testificationem Incarnationis Verbi. Siquidem testificatio hæc immediate in se ipsa secluso quovis alio motivo appareret omnibus fidelibus per illustrationem Dei Spiritus Interiorem: quo nullatenus essent naria immo nec Inducerent ad fidem nostram illa nota Veræ ecclesiæ, omniaque religionis credibilitatis motiva.

Sectio 5ª

Corolarium 3um nostræ Qōnis et examen 3æ S.

3ª Sa docet revelationem exponi per Authoritatem ecclesiæ dicentis Deum locutum esse Verbi sui Incarnationem. Pro quo dignoscendo e' duplex ecclesiæ Authoritas; alia pure humana, et intra sphæram Authoritatis humanæ summa: Sic considerata ecclesia, ut cœtus Virorum, et Sanctissimorum, tum Doctissimorum, qui propterea nec falli, nec fallere nos prudentissime existimandi sunt.

Alia e' Authoritas ecclesiæ velut Divina et Infallibilis, quæ Consistit in assistentia Speciali D. Spiritus, qua ita regit ecclesiam suam ut nullatenus permittat falsas [illegible] pro Verbis Dei revelationes, doctrinas quæ fidelibus credendas proponi. Hæc opinio adstruit Authoritatem ecclesiæ, non pure humanam, sed Divinam, et infallibilem, quam existimat esse motivum unicum illius assensus, quo [illegible] Suademur revelationem Dei. Sic opinatur Michael de Medina, l. 1. de recta in Deum fide. c. 11. et alij antiquiores. Pro ista Sa citatur etiam Durand. dist. 25. q. 3. apud nostrum Ripaldam hic disp. 3. n. 37. sed Durandus eo Deo nihil [illegible] in favorem huius Sæ loquentibus citatur dist. 24. eiusdem [illegible] n. 8 sed mens huius Authoris occulta et ancipiti [illegible] Sententia [illegible] pro Sa 2a, cuius examen dedimus [illegible]

veris +

Contraria, de hac sa censeo 1°, Si Veit revelationem suffi-
cienter cogni propt Authoritatem infallibilem eccle, quia e hec sufficiens motivum
ut Sublimium eiusdem eccle sit; qua propter revelationem Incarnationis, ut [illegible].
Credamus huius Mysterij revelationem esse a Deo: fateor esse sufficiens mo-
tivum indetrah assus credendi revelationem. Sed contendat eiusdem Authoritatem
infallibilem eccle proponentis revelationem ut Dei esse ultimum motivum, nec illius
inquirendum esse aliud: hec sa dolo mihi inintelligibilis; quia ecclesiam regi ab
Spiritu Sto, hereque ex speciali directione illius infallibiliter determinatione ad pro-
ponendum veras revelationes Dei non e quid per se notum: ergo ex aliquo alio motivo
id debet intellectui persuaderi. Consecutio e evidens. Et pro 1°: Verbum esse
Incarnatum non suadet intellectui immediate, et in se, sed propter aliud: ergo ecclesiam
regi ab Spiritu Sto non pote suaderi ab intellectu immediate, et in se, sed necessario propter
aliud. Et pro altero: ecclesiam regi ab Spiritu Sto, e unus ex articulis credibilibus
qui solum constant ex Dei testimonio: ergo prudenter pote petiam prudenti, cur
credat ecclesiam regi ab Spiritu Sto.

Censeo 2°: quando ex infallibili, et Dei Authoritate eccle, crede-
remus revelationem huius Mysterij esse Divinam hanc Authoritatem eccle infallibilem
nos credituros propter Dei testimonium Dei dicentis se regere ecclesiam; huius ergo
assus, quo credimus Deum dixisse se regere ecclesiam, restat assignare motivum,
hoc dum nequit esse eccle infallibilis Authoritas, sine vitioso circulo, et impossibili
ut supra ostendimus: ergo necessario deveniendum e, ad alicuius revelationis assum, qui
habeatur propter Authoritatem infallibilem eccle.

Censeo 3°: si praedicta sa asserat, necessario requiri pro motivo assus
credendi ex revelatione de ceteris Mysterijs credibilibus, ut videtur requirere Authoritatem
infallibilem eccle, esse falsam sam. Probo 1° ad hominem: ut intellectus si-
bi persuadeat Deum dixisse se regere ecclesiam suam non e necessarium motivum distinctum
ab ipsa revelatione: ergo ut suadeat Deum dixisse Verbum suum Incarnatum, non e necessarium
aliud motivum distinctum ab ipsa revelatione. Et a paritate rationis [illegible]: 2° probo: Adamus
habuit supernaturalem fidem Verbi carne assumpti, et suasit quod sibi revelationem huius
Mysterij esse Dei, non tamen id sibi persuasit nixus Authoritate eccle. Praeterea
Apostoli et plures alij qui crediderunt adventum Messie propter opera mira-
culosa Christi Dni, non nitebantur Authoritate eccle: ergo eiusdem Authoritas
[illegible] et necessario petitum motivum pro assu credendi ex revelatione Dei ut hic
instituta [illegible].

Censeo [illegible] Doctores huius sententiae, non [illegible] secutos [illegible]

a...

quem ... suo labore sedatum, neq tamen ad aliq. devenienda q.d credat tamen fide Suma, neq ut catholicq, qui Scripta n legit credat historiq, quae ab Scriptore Canonico narrat, narrat e Authoritas Suma, ut ultimum motivum resolutionis. Enimvero si credat historiq propter dictum Dei et credat dictum Dei propter Authoritatem Ecclesiae infallibile proponentis, ut veras omnes assertiones Scripturae; adhuc enim continentur in Scriptura talis historia de tali narratione narratio credit fide Suma, fidelis scilicet authoritate Ecclesiae ... docti. Et quidem quotidie experimur ita evenire fidelibus qui Scripturas D. n noverunt credunt tamen fide Suma propter Authoritatem Concionantis historiq aliquam a Sacra Scriptura describi, quam assensu fidei Suma supposito credunt fide D. veritatem historiae, quo tandem tandem in aliquod deveniendum est cognitum fide Suma ab Indoctis, et experientia immutata sunt a Doctis.

Disp.o 7.a

de resolutione assus fidei Divinae inter principia obiectiva motiva

Sectio 1.a

explicatur difficultas, et proponitur vera sententia

Resolutio assensus est illius deductio ad principia ex quibus oritur. Sed in praesenti nomen resolutio accipitur in praesenti pro regressu mentis ab ultimo actu elicito ad suum unde incepit in talis discursus. Vera haec resolutio logica, quia in ea n inquirimus causas physicas efficientes extrinsecas, nec intrinsecas materialem et formalem, nec extrinsecas finalem et exemplarem assensus; sed tamen motivum obiectivum, quod vocatur principium cognoscendi, seu propter quod adhaesit intellectus; et propter ipsum captivus usque ad ultimum actum, ex quo patet, quod inversus est ordo actuum, ... in quo primus ... est et quo in resolutione numerantur ... Cui propterea assensum ... tendat ... productio talis actuum, est ... in ... assensus. Si autem spectetur ordo resolutionis, illud idem obiectum numeratur ultimo loco, nam resolutio est retrogressio mentis ab ultimo actu, in quem devenit discursus ... et tendens in 1.o actu, in quo incepit discursus.

Sic explicata resolutione ... ... difficultas

sientis. Cum enim assus fidei sit assus [illegible] discursy, [illegible] formalem, [illegible]
virtualem elicit ex aliis obiectis motivis ante venitis, merito inquiritur
in quodnam obiectum formale motivum fiat ultima resolutio assus fidei, hoc est, quod-
nam sit illud [illegible] obiectum, cui intus assus tribuit, propter se, et propter quod
ceteros assus elicuit, usque ad assum fidei, scilicet ecc. Mysterij credibile.
Itaque circa Mysterium Incarnationis, et in primis certum est assum fidei [illegible]-
nate resolvi, tamquam in obiectum formale motivum adequatum, et immediatum, in Autho-
ritate Dei, et revelationem: restat solum diffas assignandi obiecti motivi
in resolutione tum assus ecc. Dei Authoritas, tum assus ecc. Dei revelationem
quae diffas, si memoria fideliter teneat, quae in superioribus diximus, et
6. dicta sunt, nullum nobis in presenti negotium facesset.

Dico 1o fides Dei resolvit tamquam in obiectum formale motivum
ex quo habet quod sit fides, sive tamquam in obiectum formale motivum specificativum
fidei in ratione fidei in solam Dei Authoritatem et testimonium, ita ut in nullum
aliud resolvatur formaliter de facto, imo nec resolvi possit etiam de potentia absoluta
ut in obiectum formale generalis explicati. Probatur 1o: fides definitur quidditative diffinitione,
assensus rei dictae, propter dicentis Authoritatem, et testimonium: ergo solum petit
fides Dei ut fides est pro motivo assensus rei dictae, authoritatem et testimonium
Dei. ergo Dei Authoritas, et testimonium est obiectum formale motivum, ita pertinens essentialiter
ad fidem, ut nullum aliud possit habere, ex quo sit fides. Probatur 2o: non obiectum
motivum, quod petitur in definitione fidei, essentialiter petitur ad fidem, quod autem non
affertur in definitione fidei essentialiter excluditur, hoc est, excluditur ab essentia, sive
est extra essentiam fidei, ut prius est [illegible]: atqui illud, quod semel non includitur
nec petitur ab essentia rei, numquam potest includi, [illegible] petitur ad eandem essentiam: ergo obiectum
quodcumque ultra Authoritatem et testimonium, numquam potuit esse obiectum formale
motivum specificativum fidei in ratione fidei, sive ex quo [illegible] motive fides essentialiter constituatur
in ratione fidei.

Dico 2o: fidei, ut affirmatur assensus ecc. Dei Authoritatem, et
testimonium, nullum potest assignari determinatum motivum in resolutione ultimum, quod
determinate petat ad fidem Dei ut fides est. Probatur hoc sufficienter ex [illegible]
doctrina tradita dist. [illegible] et 6. enim vero quodcumque obiectum [illegible]
[illegible] sive ex apprehensione quidditative [illegible] extimatory po[illegible]
[illegible] suadentis [illegible] Dei Auth[illegible] ex qua revelatis, est sufficiens
[illegible] Authoritas [illegible] vere in[illegible] in assensu fidei; atqui
[illegible] determinate petit: ergo pro motivo

Ultimo

Ultimo in resolutione assus ... Authoritas, et testimonij, nullus motivus assignale est, quod de fate petat. Recedendum in praesentibus disputibus.

Notandum tamen est, quodlibet motivum ex assignatis supra ... 5 et 6. proassensu Authoritatis, et revelationis esse motivum ultimum in resolutione praedicti assus. Pt: nam plura mysteria suadentia Authoritatis, et testimonium Dei non cognoscuntur immediate in se, sed propter aliud: quod non est motivum ultimum, in quo ultimo eiusdem assus resolvant, nam ultimum motivum in resolutione est illud, quod ita propter se meretur assensum intellectus, ut ipsi ob se, et non propter aliud praebeat assensus. Siquidem ut explicuimus, motivum in resolutione ultimum est illud, in quo sistit resolutio, nec illius quaerit aliud. Solum ergo asserimus hac ... doctrina praecedenti, esse diversa motiva, quorum singula sufficiant, in quo possit fieri resolutionem fidei quoad assus revelationis, et Authoritatis, nec posse assignari unum de fate quod de fate petat, imo nec in quo omnes assus fidei ... ultimo resolvantur, nam pro diversis statibus, et ingenijs hominum diversa sunt motiva ultima in resolutione cuiusque assus.

Sectio 2ª

An praedicta motiva concurrant.

Dico 3º: praedicta motiva dicta ab ipsis Authoritate et revelatione, quando movent ad assum, tum Authoritatis, tum revelationis, concurrunt quidem, ut conditiones ad assum fidei, numquam vero, ut ... formalia motiva assus fidei. Exemplum sit: Authoritas ecclesiae, ... proponentis, dicentis ... hanc revelationem Incarnationis esse ... Assero ergo dictam ecclesiae Authoritatem esse motivum formale ad assum revelationis, esse tamen merum conditionem ad assum fidei. Pt: haec 2ª pars: quia Authoritas ecclesiae applicat intellectui motivum formale trahens ... ad fidem: quod est conditio per modum applicationis potentiae ad passivum ... Ans pr: quia obiectum formale motivum trahens intellectum ad fidem est revelatio, haec autem nequit trahere intellectum, nisi applicetur intellectui, nequit autem intellectui applicari, nisi ... et proponat sufficienter, ut vera; tum Authoritas ... ecclesiae ... et revelationem proponat, ut vera, conducit ut applicetur intellectui revelatio quae per modum ... motivi illum trahit ad fidem ... ut ... intellectui ... ergo ... conducit ... intellectui revelatio, est conditio ad fidem: na[illegible]

oriu ex illius cognitione ex, quo debet esse ut influat in effectum, e conditionatum, sicut quod requiritur ut existat ignis et admotio ad combustionem.

Notandum tertio e, nec Authoritatem Ecclesiae, nec aliud motivum sufficiens suadere nobis revelationem esse conditionem a virtute et simul necessario petitam ad assensum fidei: patet: nam Authoritas et revelatio, possent cognosci in se ipsis atqui tunc nullum concurreret aliud motivum suadens nobis revelationem: ergo motivum ex assignatis non requiritur, quod aliunde revelatio in se ipsa non cognita sufficiens, imo nec tunc, ut superius dixi, requiritur ex conceptu formalissimo fidei, sed ex natura intus. Et hanc sententiam interpretandi sunt Doctores, qui dicunt fidem infusam pendere a fide acquisita revelationis, sive ab Authoritate humana tamquam a conditione ponente et applicante revelationem Dei. Videatur Gasp. hurt. de fide disp. 3. nomine autem fidei humanae intelligit assensum propter quodcumque aliud motivum distinctum ab authoritate Dei revelantis.

Si autem praedicti Authores velint motiva omnia et singula quae credibile faciunt revelationem, solum concurrere ut conditionem, non vero, ut obiectum formale movens ad assumendum ipsius revelationis: refellendi sunt 1o a priori, quia ex natura intus rationalis, ut quando in se non apparet obiectum verum, nequeat illud assumere bene, nisi in altero motivo antecognito, illius veras praeluceat illud dicitur ans obiectum, quod sic praecognitum movet in assensum alterius, est obiectum formale motivum: atqui Authoritas ecclesiae, seu aliud quodcumque ex assignatis, est obiectum antecognitum in quod relucet veritas revelationis Dei existentis, quae in se ipsa non apparet sufficiens, ut debet: ergo Authoritas ecclesiae, seu quodcumque aliud motivum ex assignatis est obiectum formale motivum nostri assensus quo assentimus revelationi.

2o patet: quia Authoritas ecclesiae, seu quodcumque aliud motivum ex assignatis, seu specialiter authoritas ecclesiae dicentis revelationem hanc esse Dei, non est obiectum formale motivum nostri assensus quo nobis suademus revelationem hanc esse Dei. nec Authoritas Dei revelantis Incarnationem est obiectum formale motivum ad assentiendum Incarnationi, sed tamquam conditio, siquidem eodem prorsus concursu venire in facultatem Authoritas ecclesiae praecognita in hunc assensum: revelatio Incarnationis, est Dei Authoritas Dei, in essentia Verbum Incarnatum est.

3o ergo quia si ideo Authoritas ecclesiae humana non sit obiectum formale motivum ad assensum revelationis, quia iste assensus ex Authoritate humana Ecclesiae ... inconveniens eveniet, si concurrat eadem Authoritas humana ... quod pendet etiam tamquam a conditione a re fallibili ... quia dependens ab auctoritate ligenti.

Sicut

Ncatqo e modus p[illegible] infallibilat assus &c. revelcem. Et dependeat ab Authorit. (ecc[illegible]tamquam à Fatione itaq[illegible] poterit eidem assui infallibilati, quamvis pendeat ab authorit. Suma, tamquam à motivo obtivo.

Dico 2.do: quia motiva, quæ reddunt evidenter prudenter credibilem revelcem, possunt movere ad credendum revelcem; sed motivum supra assignatum pro assu revelcis, è cumulus quidam motivorum, quæ evidenter prudenter reddunt credibilem quamlibet revelcem ab eccla propositam: ergo motivum supra assignatum pro assu revelcis, non deserviit solum, ut ditio ad assum revelcis, sed ut obtum motivum: Minor mihi pt: nam motivum aliquod ideo reddit falsit verum prudenter credibile, quatus poc movere ad h[illegible], ut intes ipsi[illegible]tens, verum illud sibi prudenter [illegible]deat. Ideo asseruit egregie Aleraslig noster de fide disp. 15. sect. 2: assum revelcis inniti illis solis motivis quæ reddunt revelcem prudenter credibilem.

Sectio 3a.

Nostra conclusio vendicatur à censura P. Hurtad.

Petrus Hurt. de fide disp. 7. num. 47. sic obiit: assus supernalis deducit [illegible] infallibili obtum male ex fali: sed ex Authorit. huma[na] eccle nequit deduci [illegible] infallibili ex a revelcis D[ei]: ergo nequit assum supernalem dari revelo ut obtum male, deductum ex Authorit. huma[na] eccle, tamquam ex obto motivo: minor pt: nam Authoritas huma[na] eccle, non infallibilit, aut [illegible] inechit cum ex a revelcis, nam authoritas quæcumque pure huma[na] è fallibilis, expositaque falsati. Hanc sq assenti assum revelcis niti in Authorit. huma[na], tamquam in obto motivo, ait Hurtad; esse non minus erroneam, quam nominatam opinionem ab ipso antea relectam.

Videamus in primis argum. Hurtadi, et ut censuræ illius in[i]ustam acerbitatem accusare possimus. Nam maiore: assus natis non aliter deduceret obtum male ex fali quam deduceret assus natis prudens, et legitimus: atqui assus supernalis prudens, fidei sum[m]e erga [illegible] ab hoc dicto propter [illegible] loquentis testimonium, et authoritatem, non deducit [illegible] infallibile, aut [illegible] ex Authoritate Suma: ergo nec assus supernalis fidei huma[na], quo credit Deum locutum fuisse Incarnationem Verbi propter Authoritatem huma[na] eccle debet deducere [illegible] infallibili. Et [illegible] (loquor de [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible]) obtum male ex fali; hocè [illegible] [illegible] Authorit. huma[na] [illegible] tentis. Sic ref. P. [illegible] disp. 3. [illegible] [illegible] [illegible]

Dico 2º: in aliquo sensu assensum supernale fidei propter humanam Authoritatem deducere obiectum materiale ex formali fallibili, hoc est cognitione infallibili connexo cum obiecto assignato, revelato, sive materiali. Cognitio alia est obiectiva, alia est formalis exercita, illa dicitur infallibilis, quod ansobiectivum naris ... connexionem cum obiecto cognitis: ut hec sit infallibilis cognitio (scilicet formalis) nil aliud requiritur, quam quod ipse assensus cognitis sit infalliter verus, non assensus ipse ad obiectum materiale, ut responsa deductus, hinc quod ex motivo obiectivo formalis, et dicitur cognitio formalis exercita; hec autem propriissime dicitur infallibilis ... et eius ... connexionem ipsius assensus cum obiecto materiali a se asserto, quamvis illius obiecti asserti ... assensus cognitis veritas non deducatur metaphysica necessitate ex obiecto formali. ... quo doctrina dispono maiorem: assensus supernalis deducit cognitionem obiectiva infallibili obiectum materiale ex formali: non maiorem: cognitione formali exercita infallibili: concedo maiorem: hec autem cognitio formalis, que ... idem est, ac assensus cognitis, ideo est infallibilis, quod supernalis, quia nullatenus exposita falsitati: quod autem assensus supernalis incapax sit falsitatis periculi, provenit a principio effectivo supernali.

Dico 3º: omittendo maiorem: nego minorem illam, scilicet ex Authoritate humana non posse deduci cognitionem infallibilem ex revelatione Dei. non ... Authoritas humana in actu 1º non habeat connexionem infallibilem cum exa vera et reali revelatione Dei. at ut movens in actu 2º habet predictam connexionem; sive ut applicata in ... instinctu infallibili Spiritus Sancti. Videri que dicta mox erunt presenti disputatione sect. 4. quod in hoc sensu assensus ... revelationis Dei propter Authoritatem summam, est certus cognitione infallibili, que infallibilis sit ab obiecto formali; hoc est, ab Authoritate, ... non secundum se sumpta ... seduta actu movente: non ... sit movens, nequit non movere ad actum verum et ad assensum ... Dei revelationem ... existentem: ... ergo Authoritatem humanam, ut actu applicatam ... habentem infallibilem connexionem cum obiecto materiali, ad cuius assensum movet: ergo etc.

Dico 4º ad censuram opinionis predicte, remus ... P. Hurtado non attendisse innumeros Authores pro nostra sententia decertantes. P. Vasquez, L. p. disp. 5. c. 3. Turrianus hic d. 4. et c. ... Egidius de Conink d. 17. n. 38. Adamus Tannerus d. 1. q. 3. ... Hurtad. ... 3. de Fide. Ludovicus Meratius de Fide ... sect. 4. In solutione ... et 3. arguit. Ripalda ... c. 3. ... reflexe et mexio ordinat. de Lugo ... 1. art. 1. ... disp. 3.

n.

n. 22. et alios, quos recensere opus n'e. inre clarissimo.

Sectio 4ª.

Breviter refferuntur motiva, per quæ res nræ fidei evidenter fiunt prudenter credibiles.

Aliud e' mihi constare evidenter de veritate alicuj obti, aliud constare evidenter de prudenti credibilitate ejusdem obti. Exemplum e' vulgare: deponant apud Iudicem centum testes probi nobis, et ab exceptione majores Petrum furatum esse centum aureos. In hoc eventu duplex e' Iudicium in Iudice, 1m e'. Petrus furtum commissit. hoc Iudicium non e' evidens. et conseqr de furto Petri non constat Iudici evidenter evidentia phica. 2m Iudicium: prudenter credo furtum a Petro commissum, et non nisi evidenter discredo. Hoc 2m Iudicium e' evidens, quia evidens e', re accepta a centum viris maxime Authoritatis, precipue attestantibus se illud vidisse, prudenter credi, et nulla obstante roe in contrarium, imprudenter illi dessensum adhiberi: ergo quamvis res nræ fidei non sint evidenter veræ, nihilominus, evidens e' illis prudentem fidem haberi: hæc ergo motiva, quæ reddunt evidenter credibiles prudenter res nræ fidei, duo reddere brevissime anumerare.

1m Primaro e'. summa consona doctrinæ evangelii cum recta roe. summaque conformitas preceptorum nræ Legis cum dictamine luminis nalis. prescribentis honestatem et sanctimoniam vitæ. Nec solum in hac Lege precepta, sed etiam consilia recæ rois vigent, per quæ illius sectatores, et recte viventes normam retinent et summum fastigium honestatis, sanctitatis, immunitatisque, qua virtutes, tam morales, quam Theologicæ adipiscuntur. Moralit enim certum e' illos religionem veram esse, quæ preceptis, consiliisque suis Professoribus suis summum virtutum perfectionem promovet. Hanc roem fuse prosequitur August. 2. de civit. Dei c. 28. Tertul. apolog. adversus gentes c. 3. et Iustinus apolog. 2. et alii Patres omnino videndi et eruditio Theologiæ ...

2a roe: Eximia Authoritas Xpti et Evangelicæ doctrinæ eiusque dogmatum Legislatoris unici, quia ut non solum Xpiani clamant historiæ sed etiam Gentiles et Hebrei Xptum hominem sapientem ... virtutes et scientia ... cultoris ... Nis, Uabelnis ... editis clarissimus ... apud Iosephum ... hebreorum ... Iudaicorum. Legato ... de Cardinale ... annalium p. 1a0

3.a roe: Harmonia summa Concentusq. Veteris, ac Novi testamenti, nam quicquid de Xpto vere Messia, et exemplarca hoy in Vetere testamento Prophe... ...dictionibq mulgaa ...uit, id omne in novo testamento adimpletu esse, S. ...cuvie... conc...

4.a ro sumi ex miraculis, quæ in fidei nræ Ostestatiory p. Viros Sanctitate Insignes, nræ Relligionis professores amantissos facta legimus: nq ut ait D. Thoms. 3. p. q. 43. art. 1. miraculy e sigillum... historiæ, et D. Authoritatis. ...ca eleganhsse August. Tr. 24. in Joanne: Interrogemq miracula qd nobis loquant de Xpto; habent enim miracula si intelligant, linguq suq. Videat Belarm. L. 4. de notis ecl. ubi refert August. qui se testat miraculory vinculis in Ecclia teneri Ostricty.

5.a roest: Summa Constantia Martyry, et summa eorum Sanctitate Coniuncta: plane enim incredibile videtur falsq esse relligiory illq, pro qua servanda, et tuenda, tanta Cordati viuory, et Sanctissimory hoiy multitudo omnis ptatis, et sexus, acerbissimos Cruciatus, et morti ipsq avidisse apetijt solo studio Deo placendi. Hoc arguq Credilitatis pre ceteris urget nostri Valent. hic punct... ex provida oculata, et summa Dei bonit.

6.a roe: Summa efficacia Evangelicæ doctrinæ, tq in psuadendo quod docet, tq in efficiendo, quod psuadet. Enimvero, qui atente doctra mundy psuaserit Universy, ... in ea nil Carni, et Sanguini, et utriusq voluptatibq consony audiat, Imo contra summy Voluptat... tempty, humilitatem pahentiq, ... vdluntis abnegacem illecebrary Carnis fren... et Castitatem, certo sibi psuadebit, eas non insuasibilibq humane sapiæ verbis, ut ait Paul. ... internis ... spirits hortamentis, Vocibq, et ... fuisse mundo fere Universo infusq.

7.a roe: Continuata, et numquq interrupta series Pontificy, a Xpto D. deducta usque ad Alexandry Septimy Romanæ Ecclæ Episcopuz, et Universalis Pastorq: qua Succesione firmat veritas promissonis a Xpto Dne facti Petro, et successoribq eius: tibi dabo claves Regni Celory et portæ inferi non prævalebunt adversus eas. Hoc argum ... ... Coegit ... ut relicta Manicheory secta, ad Romanæ, Chatholicæ ...clesiæ transiret. ... Audiat ipse loco citato: tenet me ... ... Apostoli, cui pascendas oves suas ... ... ad præsent Episcopatq successio

8.ª ro e: mira concordia ... terory scriptorory ... qui arcanum moraliter videns e ... superiori premovente ... inennos sum conspiriunt omnes. ... anguis ... qui quidem ... ingenio ... capita ... dis... vere ... Hanc ... Scopus ... Augustinus de civit. c. 41.

9.ª denique ... comparatio nrae Religionis cum aliis sectis. Cum vero nulla e ... secta quae si cum nra Religione conferat, n apparet evidenter incredibilis. Athei ... rem ... Deum negant. Gentiles ... lumen rois plures sibi Deos fingunt. Sarraceni ... lumen rois, ultimum hois felicitatem et beatitudinem in voluptatibus corporis collocato putant sperantque. Iudei contra expressa Prophetiarum vaticinia Messiam sperant venturum. O caeci genere ... Nonne predictum e vobis non aufferetur sceptrum de Iuda, et Dux de femore eius, donec veniat qui mittendus e. At sceptrum Iude defficit, ut est oculis evidens: ostendant nobis Hebrei, ubinam terrarum ... gentium sit Regnum hoc Iudeorum: omnes ipsi per Orbis terrarum spatia ... esse. ... Hereticorum errores prudens omitto, quia notissimi sunt: quis ferat calvinistas, hominum arbitrii libertate expoliantes, ... scelerum ... in Deum refundentes. Legat noster Belarm. qui de controversiis hereticorum scripsit.

Sectio 5.ª

explatur modus quidam resolvendi nram fidem ultimo in divinam pvidam.

Post enumerata argumenta ... argumentorum capita, ex quibus evidens e dogmata nre fidei prudentissime credi ... a Deo revelata, nec dissensum fore nisi imprudentissimum, restat ut 2.ª partem questionis propositae reamus. 1.ª enim pars fuit in quodnam obiectum ... ultimo resolvatur fides. ... prudentissime ... ad hoc n ... ingenii, sed ... acuminis, ad hoc ... rerum experientia, et sectarum ... instructo, ... diligens doctrinarum et dogmatum Religionis ... argumentorum ... secte precenti delibavimus.

Assero ... idem ... prudentissime ... ultimo in D. providam maxime ... institutio ... authorem assensus ...

Asserat Xrus Verbū Incarnatū esse. Rogo 1°. Unde sibi persuadeat Verbū Incarnatū esse? Rebit, quia Deus summe Authoritatis in dicendo, dixit Verbū suū Incarnatū esse. Rogo 2°. Unde habeat Deum dixisse Verbū suū Incarnatū esse? Rebit, quia Deus per ecclesiam suam proposuit fidelibus, ut credendum ipsum dixisse Incarnationem Verbi. Rogo 3°. Unde sibi persuadeat Deum per ecclesiam suam proponere &c. Rebit, quia quidquid ecclesia proponit fidelibus credendum proponit, ut instrumentum Dei, ita ut Deus sit, qui per os ecclesiae principaliter loquitur, ecclesia solum, ut instrumentum Dei se habeat; legatione enim fungitur pro Deo, ut aiebat Paulus. Rogo 4°. Unde sibi persuadeat Deum esse, qui principaliter loquitur ore suae ecclesiae, tamquam instrumento morali? Rebit quia ecclesia dicit se loqui nomine Dei, eamque dictam per argumenta omnia moraliter possibilia, quae in structione rei obscurae excogitari possunt, et quae faciant rem moraliter evidentem, et prudentissime credibilem, ita ut nullus sit dubitationi prudenti locus, qualia sunt argumenta superiori sectione enumerata.

Tandem rogo 5°. Unde sciat argumenta illa quae [illegible] faciant, quod ab ecclesia dicitur moraliter evidens, physice impossibile non fallere; nam argumenta illa quamvis faciant dictum ecclesiae evidenter credibile, non tamen faciunt evidenter et necessario verum? Rebit argumenta illa supradicta confirmatura testimonii ecclesiae, ut subiacent Dei providentiae, efficere ais infallibiliter, et necessario connexum cum veritate rei ab ecclesia dictum, quando haec dicit nomine Dei, quia ad Dei providentiam pertinet providere universali hominum remediis adversus deceptionem, et salutis assequendae; haec autem media nequeunt esse alia, quam documenta dogmata, et praecepta illius Religionis, quae sunt moraliter ita evidentia, ut praeter illa nulla alia sit alterius sectae dogmata prudenter credibilia, eorum medium, quod Deus fidelibus providerit generaliter non potest esse imprudens et rationi dissonum; debet esse prudentissimum, et rationi maxime consentaneum; atqui dogmata documenta et praecepta nostrae Religionis talia sunt: ergo [illegible] nullum Deus providit fidelibus remedium.

Confirmatur: qui tenetur vitare, et impedire damnum, [illegible] Author: ergo qui non potest esse illius damni Author [illegible] [illegible]: at Deus non [illegible] providentia, quo [illegible] et [illegible], non potest esse Author

Erroris

erroris Vnalis in tota Republ. humanâ. Erroris, inquã, omnino de-
prehendi erudine credibilis erroris inauguo quem tota Respublica
humana teneatur in carcere admittere, ita ut si illi repugnat, si assentiat im-
prudentissime agat, et evidentissime peccet: quod illud genus erroris Deus ex obli-
gatione suæ providentiæ permittere in Republ. humana non potest: atqui si dogmata
Religionis nostræ falsa forent, nec illis adipisceremur veram cognitionem Dei, et salutem
æternam Deus permisisset pro tota Republ. humana illud genus erroris: quod si nec
permissor, nec Author illius generis erroris Deus esse potest, quin suæ pro-
videntiæ iniuriam irroget, in ipsis ergo evidenter sufficient sunt hæc fidelis ad persuadendum
sibi dogmata nostræ Religionis ea congrue motivorum prudentissimorum confirma-
ta esse à Deo, continere vera et cognitionem media quibus certissime duca-
mur ad salutem æternam consequendam. Hac ratione explamus dictum illud pijssimum
et verissimum Richardi Victorini de Trin. c. 2. Domine si error, à te decepti sumus
nam tantis signis confirmata sunt, ut non nisi per te fieri possent.

Quarto dices rationem supra factam potius probare fidem prudentissime concertam resolvi in Dei veracitatem, quam in Dei providentiam, quod aliqui voluerunt surrexisse non ratione citati apud Vgolinum disp. 1. de fide. sec. 3. ratione quia ideo ecclesia loquens homine Dei locutione evidenter credibili, et excludente omnem prudentem dubitationem de ipsius veritate nequit nos fallere, quia si ipsa dumtaxat loqueretur, nos falleret, non ipsa sed Deus ipse nos falleret atque deciperet, ut aiebat Victorinus citatus: atqui ad Dei veracitatem spectat, non posse nos fallere, et non ad Dei providentiam: quod ratio facta potius probat motivum ultimum in resolutione nostræ fidei esse Dei veracitatem quam providentiam.

Respondetur multipliciter fingi posse Deum esse Authorem deceptionis nostræ, sive Deum nos decipere. Primo immediate, si ipse immediate nobis locutus persuadeat rem falsam. 2° si non ipse loquatur sed per alium nos decipiat precepto, consilio, vel alio genere conviventiæ, mo-
ralis adiuvans deceptorem nostrum. 3° si permittat nos decipi cognitione deceptionis, quam tenetur impedire. Si 1° et 2° modo Deus nos deciperet, aperte contra veracitatem. At vero si 3° modo nos deciperet, non deciperet contra veracitatem, sed contra providentiam. Ratio: nam in eo 3° casu Author esset deceptionis nostræ
quam teneretur non permittere: atqui nostra

Universi pertinet colligo illa quia sustineat non permittere, quod toti Reipub. humanae proponatur hoc ipsius error in re adeo gravi, pro toto Universo per se evidenter credibili, et excluder. omnem dubitationem prudentem de ipsius proponentis veritate: quare pugna illa qua Deus repugnat esse Author deceptionis nostrae eo 3° genere influxus in deceptionem moralis, non est formaliter illius veracitas, sed potius ipsius evidentia.

Notare tamen oportet circa hanc resolutionem illam non nasci invenire in omni assensu fidei divinae: ut constat ex superioribus. 2° in illa resolutione non esse unicum motivum ultimum divinum quidem, est quidem motivum ultimum, sed non unicum, alia etiam sunt in praesenti resolutione motiva ultima, nam cum voces credibilitatis novem supra enumeratae concurrant movendo, eaque non cognoscantur immediate in se, sed pleraque ex historijs et fide humana, ea parte Authoritas humana sic nota ut concurrit ad assensum earum novem vocum, est etiam motivum ultimum in resolutione fidei praedictae. 3°. prius illud, scilicet ad Deum pertinentiam spectat non permittere aliquid proponi hoc ipsius toti Reipub. humanae, ea dicente se legatum Dei, et hanc legationem praestante motivis inducentibus moralem evidentiam, et excludentibus omnem dubitationem prudentem, haec inquam prius [illegible] tassis ex evidens ex apprehensione terminorum, quando vero in aliquo sit evidens evidentia physica: adhuc cum illo eodem, non est fidem [illegible] evidens, quia prius illud sedulo non influit in assensum revelationis divinae. Sed sub causa alia minori, scilicet ecclesia proponit hoc Dei hanc esse locutionem illius cum ijs signis praestantibus suam legationem, quae illam faciant moraliter evidentem etc. Haec autem minor, non nisi obscure constat, ut patet ex notatione 2a.

Sectio 6a

Breviter deducitur quid sit sentiendum de sententia Cardinalis de Lugo et P. Ovalde.

Neitem Cardinalis de Lugo in resolutione fidei facienda [illegible] alias esse revelationem [illegible] immatam [illegible] mediatam, immata, est locutio ipsa, qua Deus [illegible] tens aliquid revelat mata vero revelo divina est motivum [illegible] quendam [illegible] suadet revelatum immatam [illegible] Dei non tam [illegible] facta immediate cuilibet fidei [illegible] cuilibet [illegible] nam

in

nãj in quolibet credente debet dari. Suffens notitia, quod illi innotescat immata revelo: atque hec sicne proponen[tur] et veloem immatã sit revelo mata: qo inquolibet fideli sequit hec revelo mata.

Hoc supposito asserit assu cc[?] revelatam [im]matam Dei esse immatã. Audiat ipse disp. 5. sect. 7. Ideo non constare quidẽ ex illis clare et evidenter revelatiõem, constare tñ obscure, quod ista pp[?] ecclesie asserta tot miraculis confirmata, testificataque a Martyribus, accepta a Doctis, et probis ex una parte, et interlocutiones matã Dei ex altera, quæ sunt duo extrema illius ppis, et ñ appareat evidenter, apparet ñ obscure tanta connexio, ut ex ipsa extremorum connexione possit intus assentiri, et accedente etiã imperio voluntatis, possit sine formidine dicere, hec è doctrina Dei. Sive hoc proponit ex parte Dei, itaque ñ assentit intus discurrere deinferendo unum ex altero, sed considerat ex una parte totum illum ppe propositionem, martyrum testimonia, miracula etc. tamquam unum extremum, et ex altera parte doctrinæ Dei, componit interse sine ullo discursu hec duo extrema, interque invenit tantam connexionem, ut ex ipsa aprehensione sine ullo discursu possit elicere assum immatã, quo dicat hec è doctrina Dei. Hec citatus Author.

Ultimo aperio, quid [?] pria andi: tradita de predicta sa sentiendum sit. Censeo 1o illum esse probabilissimum, et sapientissime excogitatum. 2o illum modum concipiendi fidem esse possibilem, et de facto fidelibus plerumque accidere. 3o non esse necessarium modum illum concipiendi fidei: et ideo resolutionem illam fidei non esse necessariam in omni assu fidei cuiusque fidelis etiam rustici et barbari. Censeo 4o falso putare[?] [illegible] Autho: ita intus ex aprehensione illorum extremorum debere dari assum ut ñ possit pre vio discursu debere dari ad eundem assum. In hunc modum: omnis ppo, quæ in illis signis confirmata, è doctrina Dei et revelatio saltem mata Dei: sed pp[?] ecclesie ppo est huiusdi: qo pp ecclesie ppo è doctrina Dei et saltem mata revelatio. Ignoro equidem cur connexio extremorum proposita aprehensiõe possit inducere ad assum, nec possit eadem connexio cognita[?] extremorum inducere elicite[?] intus ad assum evidenter veritatis, si illa connexio opat per premissas [?] dicativas: quia si opposita è premissas potest inducere ad hunc assum hec propositio è locutio Dei. [illegible]

ñ posset[?] elicere [illegible]

discursu sed sola apprehensione praecedente.

Tandem censeo, velit nolit praedictus Author resolvere fidem ultimo in Authoritatem Dei, et tali particulariter. Probatur: quia assensus ille: haec doctrina his signis confirmata est locutio Dei: est absolutus, et non conditionalis. Non enim aequivalet huic: si haec doctrina his signis confirmata erit locutio Dei, sed huic: haec doctrina confirmata his signis, est locutio Dei. Si quis vero circa hunc assensum, dico prudenter inquirere possit: Unde scis hanc locutionem esse Dei? Et huic interrogationi sufficienter respondet apparere id ex connexione extremorum supra explicata. Quae autem interrogatio est: Unde scis hanc oportere confirmari hisce miraculis, vg. et Martyribus contestantibus? Certe hoc non apparet ex connexione extremorum, nec restat unde suadeat in hac rerum sorte, quia ulum in hui, nisi ex fide summa, ut supra explicuimus.

P. Oswald. saepe me iudice a sua Cardinalis citata differt: ait enim disp. 3. de fide. sect. 4. revelationem Dei apprehensam secundum se praecise posse, non movere, nec movere posse ad assensum ex illius at vero si apprehendatur revelatio Dei secundum circumstantias externas, qualia sunt esse confirmatam miraculis, Martyribus, Authoritate Ecclesiae, et aliis notis, sic posse movere ad assensum immediate de ipsius existentia: haec ingug sa, in subita et eadem cum praecedenti. Et propterea iudicium nostrum exit ultimum confide.

Tandem pro coronide totius doctrinae de resolutione fidei divinae, operae pretium duxi rem notandam proponere, quae dictum cum formidine ex cogitatum, id vero praecipue contra Meratium nostrum, deposita formidine doceo. Scilicet motiva illa nostra supra posita, quae faciunt legationem Ecclesiae evidenter credibilem, excluduntque omnem dubitationem prudentem, esse regulam infallibilem fidei Dei. Audiat ipse Meratius disp. 17 sect. 4. § ult. 33. quod si quis mallet praecedens de revelatione iudicium, ita certum et infallibile esse debere ut ... nare deberet solam infallibilem regulam esse Dei ecclesiae Authoritatem sed asserere deberet omne motivum partim evidenter credibilis, quod a Deo revelatio facta fuerit, et propterea prudenter credit ... eiusdem regulae rationem habere: quamvis Deus ... tamquam absoluto ... fiat sub... ent credendi ...

Hic noster Meratus.

Quae quidem ita tempero, ut nō q̄d q̄d apud omnes, s. al-
teris explicabit hominem reddit evidenter credibilis Mysteria esse à Deo reve-
lata, continuo sit infallibilis regula fidei. Nec id existimo Meratum
intendere, nam apud rusticum idiotam sola Authoritas Parochi reddit evi-
denter prudenter credibile, revelationem de Spiritu Sancto incarnato, cum hoc tamen
falsum sit. Itaque intelligenda est doctrina praesens, ut asserat esse regulam
infallibilem fidei illa omnia motiva simul sumpta quae sic simul universa
apposita redderent non solum evidenter prudenter credibilem revelationem ali-
quam esse à Deo factam, sed excluderent omnem prorsus prudentem revelationem. dubitationem +
Haec enim motiva, et secundum se praecisse considerata, non haberent ne-
cessario connexionem cum veritate, et ex his revelationis quae suadent: at vero
subiecta divinae providentiae efficiunt ans infalliter et necessario connexum cum ex his
revelationis, ad quam suadendo inducunt. Unde in resolutione fidei, quam
explicuimus sectione 3a, et partialiter resolvatur fides divina ultimò in Au-
thoritate humana: at Authoritas humana ut confirmans ota illa motiva, et
subiacens divinae providentiae, infallibili motivo est et infallibilis regula pro ve-
ritate fidei divinae ultra meritam Authoritatis pure humanae.

Controversia 2a.

de obiecto materiali fidei divinae.

Disputatio 1a

An idem sit, et esse possit obiectum formale seu, et materiale fidei divinae?

Sectio 1a.

Affirmativa nostra sententia conclusio.

Certum est esse obiectum formale fidei ... quod revelatum est ...
est certum non nisi revelata à Deo esse ... credimus
Deo. Ergo est certum Deum esse obiectum ... ... fidei ... dignitate
... inter omnia ...

fidei; q^a quidquid fide D. cognit., d omne dirigit ad D. ey. Cy
igitur ex superioribus constet, dari D. Authoritatem, et revelationem esse
posse obiectum formale fidei D. manifeste constat, quod si aliquid sit, aut
esse possit obiectum formale, sub et male fidei D. illud erit D. Authoras,
D. revelatio, siquidem quod nec fuerit Authoras, nec revelatio, eo ipso non po-
terit esse obiectum formale: ergo nec poterit esse formale, et male sub. q^r quaestio,
an D. Authoras, et revelatio esse possint obiectum male, et formale sub fidei D.

Dico 1°: Authoras D. eadem oio cum sit poe precognita
movere ad assensum fidei D. quo credat ipsamet Authoras D. scienti
Deo se esse verum summum in dicendo. Unde idem numero assensus fidei
poe tendere in D. Authoritatem tamquam in obiectum male, quod credit, et
heri sub. ex D. Authoritate tamquam ex obiecto formali cognitione sua movente.
Pr 1°: quia Deus de se ipso dixit esse verum summum: ergo propter D. testi-
monium, q^d aliunde nali lumine cognitione infallibile, possum cognoscere Deum esse
verum summum: atqui hic assensus nititur ex alio priori naliter evidenti tendit
in D. verum sum, tamquam in obiectum male, et het ex promotione eiusdem
Authoritatis anter cognitum: ergo eadem D. Authoras vel eiusdem q^{ll} fidei, se
het ut movens; et ut id, ad quod cognoscendum ipsa promovit; denturque
dudum eiusdem assensus, qui est utriusque formalis obiecti sub et malis.

Dico 2°: non poe dari assensus fidei tendens tamquam in obiectum
male in revelationem aliquam, quin eandem numero revelationem habeat pro formali
obiecto motivo. Unde eadem omnino revelatio, si spectet ad eundem assensum
fidei, nequit se here sub ut motivum ad illum actum, et ut obiectum male creditum
per eundem actum. Pr 1°: quia q^d q^d creditur per D. fidem ut obiectum
male, creditur quia dicitur a Deo, sive propter D. testimonium, quo talis
res aseritur: ergo si revelatio A vg creditur per fidem, creditur, quia dicta a
Deo, sive propter testimonium Dei, quo illa dicitur: ergo revelatio alia dicta
a revelatione A est obiectum formale motivum assensus, quo creditur revelatio A.

Pr 2°: ad assensum quo creditur revelatio A solum poe esse
motivum revelatio, quia dicitur Deo se fecisse revelationem A: sed revelatio
qua a Deo dicitur se fecisse eandem A. est dista revelatio ab ipsa revelatione
A: ergo motivum ... revelatio A. debet esse

revelatio

revelo dicta ā revelo-e ipsa A. Maior ē olo certa, nā illa revelo
aio: Deus dixit sub aliquo, sola poterit esse motivy ad assentiend. obto
dicti assensy fidei T. ergo si revelo A credit ut obj male dicta Deo
sola revelo, qua Deus dixerit revelo-em A, ugesse exit motivy ad
assentiendy revelo-em A esse Dei. Minor etiā ostr.: quia revelo Deo
quoad de factis et prent. potest, qua Deus revelat Trinitatem, nō dicit seip-
sam, nec Deus reflexe dicit se dicere: ergo testificō, qua Deus dicit se se-
qui dicit Trinitatem, ē dicta revelo ā revelatione directa Trinitatis.

Dices: eadē numero Authoras potest esse obj. formale mo-
vens ad fidem, qua creditur ipsa ut obj. male: ergo eadem revelo poterit mo-
tivy ad assensu fidei, quo creditur ipsa tamquā obj male. Probatur: propterea
non posset eadem revelo movere ad fidem sui ipsius, quia nō posset idem
obj. sub esse motivy credendi, et obj. credit; sed etiā Authoras potest,
ergo et eadem revelo, potest esse motivy credendi, et obj male ad quod cre-
dendy movet. Dist. nando cons. Ad probatem nego maiorem:
discrimen ē clarum: eadē Authoras dicit seipsā: unde quatenus dicens
infallibilit movet, quatenus ē res dicta, ē id ad quod credendū ipsa pro-
movit. At eadem revelo non dicit seipsā, et consequenter nō ē sub tes-
timoniy revelans, et res revelata: quando ergo ē res revelata, ē quidem
obj. male, sed creditur propter aliā revelo-em reflexe revelantem. Conclusio
tr. [illegible] ē de coltor. [illegible], nā sistit potis locutiō Dei reflexa
quae dicat seipsam formaliter, sive ut alij dicunt, in actu signato, sed
locutio Dei seipsā repraesentat, illa revelo, dixit obj. male, et formale eius-
dem assensus fidei. Sed de Authoritate Dei dictū ē.

Dico 3°: eadē numero revelo, cum diversorū assensuū fidei
ē obj. formale, sed et male. Pbat 1°: loquamur de revelatione directa Tri-
nitatis, demus Deum dixisse reflexe, ut de facto reflexe dicit, se
fecisse revelo-em Trinitatis: revelo 1ª directa Trinitatis ē sub obj.
male creditur propter Dei Authoritatem dicentem reflexe suam esse revelo-em
Trinitatis, ergo etc. Constat ergo nec Dei Authoritatem, nec revelo-em ē obj.
male fidei, nisi reflexe dicant ā Deo.

Sectio 2ª

Sectura [illegible]
[illegible]

dicit se dicere: ac omnis revelo salt implicite, ut Virsus dicit se ipsa, et Consequenter sese movere ut actus fidei vedatur ipsa tamquam vere a Deo dicta. Dico 3o: nando ans. quare enim quo iure illud nobis tamquam evidens intrudat, nec vocal [illegible] probabili nobis persuadeat.

Dico 2o rem omnino notando, omittendo ans: nando log: Ratio e quia ut res Credatur fide divina debet Credi quod dicta e ex genere testimonii, quod ab authoritate dicentis accipiat veritatem; at dicere in actu exercito dicendo se dicere, n'e locutio, quae ab authoritate dicentis accipiat veritatem. [illegible] genus aliquod infallibilitatis ut ex se manifestum, nam ut Deus dicendo vere dicat se dicere, sive ut sit natura quod Deus dicat quando Deus dixit se dicere dicendo in actu exercito, nihil deducit Authoritas Dei in loquendo, idemque locutioni, sive etiam omni actioni ex se cepta seu [illegible] e natura, sicut e natura quod homo sit homo, quando e homo, et quod Currat, quando Currat, non aliter e natura Deum loqui, quando loquitur Trinitatem: ergo licet revelo dicat a Deo in actu exercito, id non sufficit, ut possit Credi revelo ipso tamquam dicta a Deo propter Dei Authoritatem in dicendo. Confirmatur: Petrus Currens in foro publice, in actu exercito, dicit se currere nec tamen Creditur fide humana Petrum Currere propter testimonium Petri dicentis in actu exercito se currere: ergo modus ille dicendi in actu exercito non e sufficiens pro fide humana: ergo nec pro fide Divina.

Obices 2o: revelo, quae non sit ab alio reflexe revelata non Credi fide Divina: ergo falsum est 3o: Resp. ans: supposita revelatione Trinitatis non esse reflexe revelatam adhuc in hac hypothesi sic arguitur: Omnis conclusio Theologica deducta ex duplici premissa certa, quarum altera saltem sit de fide, Credi potest fide [illegible]. at revelo Trinitatis etiam non reflexe revelata deducitur per discursum Theologicum modo praedicto: ergo potest Credi hac fide. Minor probatur: proponendo duplicem discursum, quo sese Theologicum [illegible]. Quidquid e in Sacra Scriptura revelatum a Deo e; Deum esse Trinum et Unum e in Sacra Scriptura: ergo Deum esse Trinum [illegible] a Deo e. Ecce discursus Theologicus, in quo maior e de [illegible] revelationem Trinitatis factam esse a Deo: ergo C[illegible] [illegible] potest [illegible] Alterat. [illegible] de fide.

Deo.

Ideo: argum duo facta supponere. scilicet revelationem Trinitatis non esse reflexe revelatam, et esse supponit; et tertio supponit esse reflexe revelatam, quando assumit ... dei hanc per maiorem discursus praefati Theologici: quidquid in sacra scriptura est revelatum a Deo; verum hoc pro credatur, hoc debet esse revelatum: ergo debet esse revelatum omne dictum in sacra scriptura esse dictum a Deo: atqui haec revelatio, quae asserit omne dictum in sacra scriptura esse dictum a Deo, est revelatio reflexa, est potest quae opponit dictum a Deo. Et consequenter est revelatio reflexa assensus revelationis Trinitatis dictum in Scriptura Sacra esse locutionem Dei: ergo supponit in argumento revelationem Trinitatis esse reflexe revelatam, et non esse reflexe revelatam.

In hac ... neans: ad probationem, omissa maiori: nego minorem: ad probationem huius dic de facto illum discursum esse Theologicum, quia praemissa maior est de fide, est autem de fide quia revelata a Deo per ecclesiam sub Authoritate infallibili, cuius locutio est revelatio reflexa, eaque ... ponens omnia dicta in Scriptura Sacra fuisse a Deo revelata. Est autem manifestum revelationem proponentem hoc, vel illud esse revelatum a Deo esse reflexam revelationem, cum sit revelatio revelationis. Quod dicit: In hypothesi suppositum ab argumento, discursum illum non esse Theologicum, quia in ea hypothesi maior ut potest de re non revelata non est fides ....

Ergo discursus Theologicus quem proponit idem Author hic est: quod de fide Dei est, revelatum a Deo est: sed Deum esse Trinum de fide Dei est: ergo Deum esse Trinum revelatum a Deo est. Dicitur: Aliter: hunc discursum esse Theologicum, et consequentiam illius ut hic ex praedictis praemissis, esse consequentiam Theologice deductam, nam maior illius discursus est fidei proprie ... cum minor sit fidei Dei. Obiectum illius maioris est quid revelatum: ergo revelatum est quod haec veritas Deus est Trinus sit credenda fide Dei. Et revelat quidem illud est ab ecclesia res credendas fide Dei. Cuius proprio est ... revelatio Dei, cuius nomine ecclesia loquitur: quando per ecclesiam revelat ... si Deus est ... esse credendum, hanc veritatem Deus est Trinus esse credendam fide Dei. Immediate revelat hanc veritatem esse revelatam, et denique revelatio Trinitatis est reflexe revelata per ecclesiam, quando scilicet haec ponit Trinitatem Dei ... esse fide Dei credendam, ... a Deo ... Sacra.

Dices 3o: Si revelatio Trinitatis praesupponatur credita, idem Dei assensus de Trinitate praestitus propter illam revelationem erit sub assensu fidei, et conclusio Theologica. Est enim assensus fidei, quatenus innititur testimonio Dei; et erit autem conclusio Theologica quatenus est deducta ex altera praemissa fidei; sed hoc est impossibile: ergo etc. Resp. 1o: nullum esse inconveniens quod idem assensus sit vera fides Dei, et simul conclusio Theologica. Resp. 2o: Ita ut praesupposito sequendum sit assensum Trinitatis non fore in illo casu conclusionem Theologicam, sed tamen assensum fidei. Ideo enim quia ut conclusio sit Theologica, sive pertineat ad habitum Theologiae necessarium est quod non innitatur immediate Dei testimonio, sed tamen mediate: at conclusio in illo discursu immediate innititur Dei testimonio: ergo non est conclusio Theologica, sed purissima fides.

Difficilius obiicere posses: conclusio legitime deducta ex divina Authoritate et testimonio est fides: sed ex Dei revelatione Trinitatis illa conclusio legitime deducta immediate ex Dei Authoritate et testimonio: ergo ex revelatione Dei etiam alias non revelata credi potest fide Dei. Minor probatur: Instituendo hunc discursum: Omnis locutio Dei propter veritatem Dei loquentis, narratio est conformis obiecto: ergo haec est fides, ut percepit: at ista conclusio hanc constat ex revelatione, neque conformitas revelationis cum obiecto constituit quae in ipsa revelatione et obiecto existit: ergo qui assensum praebet conformitati, praebet assensum immediate huic revelationi exprimenti obiectum, huic obiecto se habenti in re, sicut exprimit: ergo assensus vere fidei potest esse circa revelationem ex quo, quamvis praedicta revelatio non sit alias reflexe a Deo revelata.

Resp. conclusionem illam esse fidem strictam. Nihilominus notandum est quod quod est obiectum illius sensus esse obiectum mate fidei; duplex est pars in hac illa obiecta: 1a est Deum revelare Trinitatem. 2a Trinitatem esse in re. Haec 2a pars est tamen credita, sive est tamen obiectum materiale fidei. 1a vero pars non creditur propter Dei Authoritatem, sed est ratio eundem assensum quo creditur 2a pars. Ratio: quia ad assensum illum, quo primo tendit in ex revelationis movet Authoritas Dei: ergo pars ea soli scilicet ex revelatione non creditur de fide, sola movet Authoritas, et revelatio ad 2am partem scilicet Trinitas est, ea tantum haec sola credita fide Dei quia solum Dei Authoritas movet, ut [illegible] quod ipsa dixerit: atqui Deus non dixit [illegible] illam [illegible] locutionis cum Trinitate revelata, sed [illegible] ad hanc tamen credendam movit

Dices 4o:

Disp. 2ª

An creatur fides divina supernaliter quod putatur à Deo revelatum, quod verè revelatum non sit?

Sectio 1ª

explicatur vera sententia.

Potest quis falsò existimare aliquod à Deo revelatum esse quod revera à Deo dictum nec revelatum. Rogatur: an qui sic decipitur circa revelationem, possit fidei actum supernaturalem elicere circa objectum quod putat Deum dixisse, licet à Deo dictum non fuerit. Pro decisione quaestionis notandum est, objectum quod putatur revelatum esse dupliciter considerari posse. 1º quod sit verum, verè existens in re: tunc autem solus est error circa revelationem. 2º, quod objectum non sit verè in re, tunc autem error duplex, 1us circa revelationem, 2us circa ipsam rem. Exemplum erroris prioris sit: si quis putaret à Deo revelatum esse Philippum 4um regnaturum in hispania, objectum quod putat revelatum, verum est, falsum est tamen esse à Deo revelatum. Exemplum posterioris erroris sit, si quis putaret à Deo revelatum esse Spiritum S. carnem nostram assumpsisse per veram unionem hypostaticam. In quo casu duplex est error. 1us de Spiritu Sto incarnato. 2us de Deo revelante incarnationem Spiritus Sancti.

Suppono 2º: actum supernaturalem non posse esse falsum. Ratio est quia supernaturalis actus vendicat Deum specialem authorem sui, nec potest Deus esse specialis author erroris, qua certitudine hoc supponendum sit non meum muneris iudicare. Videantur dissidentes inter se Prus Hurt. et Ioann. Ripald. ille disp. 9. de fide, hic disp. 59 de ente supern. et de fide disp. 1. Qui expresse protestatur nec se docere, nec unquam docuisse posse esse actum sup. illum falsum, sed iudicandum retraxisse potestatem ad dictorum virorum sapientum arbitrio. Unde immerito [illegible] affirmativam refferet predictus Author. Suppono 2º [illegible] 3º actum fidei esse [illegible] discursu expressissimum

Authorit. et testimonij D. assentibq. Suppo 3o: Qcq ñ attingere obq premissarq. ut Qcio prisse é, et consenter fideq ut prisse Qcio e, non debere attingere obq premissarq, nec fortasis ut fides é, sin ut Theologica virtus é, ut videbimq. Interim supoamq ad actq theologice virtutis solq requiri, qd virtute saltq attingat testimony D. Suppo 4o: fides, ut fides é, consistit hoc, quod sit assus circa rem propter D. Authoritq. particula aug propter denotat caalitq premissarq proponentq Authoritq in Qclussionq, que é assus rei dicti

Suppo 5o: hanc caalitq premissarq in Qcq multipliciter a Doctoribq explari, aliqui dicunt nil alliud esse, quq extrq denoatiq provenientq 3o assui ex duobq antibus, hi aut Qcs consituunt assq illq 3q inesse Qcis premissas antes, et consenter assum fidei inesse fidei Qstituunt premissas afferentes D. authoritq revelantq, itaut ut assus 3q sit, quitatq denoat fides, premisse aut antes, destantes q Qcq ad eius di 3q assq, sit, velutq fra, aqua 3q assus denoat fides. Allij ponunt caalitq hanc esse intrq rq, et Qnexionq essaly dependie in ultimo assu a prioribq, et in hac caalitate intra, qq quq assus ille 3q essaliter dependet, caaq a prioribq. Consistit quod Qcio sit essalis Qcio; quod si Qcio essalit pendeat a premissis proponentibq authoritq, et revelacem, essalit erit et Qcio, et fides, quia illi assui essale é tendere circa rem, que propter ut dicta a Deo, caazi qq ex premissis, Authoritq, et testimonij D. de illa re proponentibq. Et hanc 2o loco iudico veriorq, quq docui in Phia.

Sitnra Qcio: ñ rupnat, quod fidei D. supernalis assus circa obq verq innitat Authoritq D. testimonio q D. q. falso putet circa de fali obto. Pro hac sa citat Scotus in 3o dist. 23. q. 1. et eaq repugnant pbabilq ingeniosi Recentiores.

Ut Qcio proposita clarior fiat, partes p banda erit. Loquamur in eventu, quo quis sibi persuadeat a Deo revelatq esse in ipsum cadere necessitq moralq adoptimq, cq revera id revelatq non sit: supponamq id quod falso putat revelatq, verq esse, scilicet Deq necessitari ad optimq ... tq bolq ... In eo cass. ab intra eliciendq assq circa necesitq ... positis in intra premissis evidenter inferentibq Qcq ... ñ posse ... tendere ... in ipse dicta hypotesi dant in intra hottis

premiss...

premissæ evidenter inferentes necessit. Dei adoptivi, scilicet D. Authoritas, et revelio de necessit. Dei adoptivi: cognit enim sed. et Deum nauo dicere verū q.dcunq. dicit, et quodcunq. dicat, preterea dixisse se necessit. adoptivi: que duæ cognis sūt premissæ evidenter inferentes Dei necessitati adoptivi: q.o in eo euentu nulo dabit intuit. Ico hec, sive assensus Dei necessitat. adoptivi.

Maiori presentis discursus cōiter accipiunt Dialectici et Theologi asserentes intuitū tūc premissis, sive evidentibus, sive probabilibus et obscuris, dūmodo sit cognat evidenter bonitas illorū, necessitari n. solū quoad speciē, sed etiā quoad exercitiū ad 9cs elicendū, evidenter quidē, si premissæ precessere evidentes, probabile aut. si premissarū altera saltē fuerit probabilis. Atqui ut P. Gaspar Hurtado de fide disp. 4. dif. 7 docet intū instructū cognē evidenti D. Authoritatis, et obscura D. revelois, non necessitari quoad exercitiū ad assēsū ei quæ propter premissas a Deo revelata; ut sic immatū liberū credat assensū fidei D. Adhuc huius Authoris sā probare opportet intū nrū, scilicet hois instructū cognē D. Authoritatis, et revelois D. posse elicere assū cc^a rē, quā putat revelatā: quia in illa sā positis premissis eiusdē, solū postulatur ad 9cs volū imperans assū rei revelatæ: at positis illis premissis, de quibus dictū ē, pōe volū imperare assensū 9cis: q.o positis premissis, de quibus ē sermo, poe intūs deducere assū cc^a rē, quā premissas putavit esse revelatā, scilicet cc^a Dei necessit. adoptivi.

Sectio 2^a.

dux reliquæ 9c^is statutæ partes probant.

Tres partes singillatim probandas continet 9c^o statuta. 1^a ex vi revelois existimatæ assū eliciendū cc^a rem quæ putatur revelata. 2^a pars ē illū assū fore fidei D. 3^a pars illū assū fore fidei D. supernalis. 1^a pars, et facilior probata manet sect. precedent. Restat duas reliquas probemus. Et quidē 2^a parti opposita nobis dat ... de fide di. 1. dub. 2. et alij recentiores qui hīs addunt i... putativos. Probo q. istū assū hitū ē ex revelaoe existim... esse fidei D. quia fides D. ē assus innitens ... et testimonio ... famque cōhs fallibiliter ... precognitis mover

moventibus ad assensum: at assensus ille, quem probavimus non esse eliciendum ex necessitate ad obiectum, niteretur authoritati, et revelationi moventibus in genere causae obiectivae praecognitae: ergo ille assensus de necessitate ad obiectum esset proprissime fides, sive fides, qua Deo crederet. Maior est apud omnes certa, et extra hanc, quae traditur ab omnibus, ut indubitata definitio fidei. Minor probatur: nam obiectum formale motivum in genere obiecti praecogniti, non movet secundum existentiam physicam, sed tantum secundum existentiam intentionalem, imo existentia physica illius omnino impertinens est, ut in hoc genere moveat, nam eadem prorsus ratione movet, et eodem influxus genere concurrit in actum, sive vere existat, sive non existat a parte rei, dummodo praecognitum sit existere.

Confirmatur 1°: nam minus, nec altiorem rationem petit fides habere ex Deo revelante, quam amor ex obiecto bono: at amor, qui habet ex obiecto tantum apprehensive bono, et non vere, et in re bono, est verus amor, et proprissime amor, nec solum putativus, sed eadem proprietate, ac alius amor, qui habeat ex bonitate vere existenti: ergo assensus, qui moveatur ex revelatione Dei apparenter, et vere, non erit fides solum putativa, sed strictissima proprietate, nihil minus, quam si niteretur revelationi vere existenti. Confirmatur 2° ex actu intentionis, qui aeque vere et proprie est actus intentionis, sive habeat ex obiecto motivo a parte rei vero, sive tantum apparenter vero.

Confirmatur 3°: actus electionis petit habere ex utilitate medii praecogniti: at nihilominus eadem proprietate terminis est electio amor medii ipsa re ipsa utilis ad obtinendum finem, ac amor medii re ipsa utilis, dummodo putetur utile ad finem, et e converso: ergo aequali proprietate terminis erit fides assensus elicitus propter authoritatem Dei re ipsa revelantis, et elicitus propter authoritatem Dei re ipsa silentis, dummodo putetur revelans. Confirmatur 4°: qui existimat aliquem hominem esse veracem, illius dictis fidem adhibet, vere, et proprie fidem elicit humanam, sive homo ille sit vere verax, sive tantum falso reputatus fuerit verax: ergo sicut existimata authoritas est obiectum formale strictissime fidei sufficiens, ita, et existimata revelatio: quod si existimata tantum revelatio est obiectum formale sufficiens pro fide humana, ignoro equidem, cur non sit sufficiens pro fide divina, ut proprissime est fides divina, abstrahendo a supernaturalitate.

Tertia vero 3° pars ex propositis pro explicatione conclusionis probanda est, scilicet assensum illum posse esse supernaturalem, et consequenter nil desiderari ut sit fides divina supernaturalis. Probatur 1°: quia propter denegandam

esset

esset supernalitas predicta fidei: I. quia non esset assensus certus. I. quia non esset assensus verus. I. quia haeret ex ante falso. I. quia non esset honestus: at ex nullo enumerato capite relegari meritò potest supernalitas ab hoc assensu: ergo potest esse fides supernalis. Minor membratim probanda est.

Non obstat primum caput: quia eo ipso, quod ille actus eliceretur à principio supernali esset à principio efficiente determinatus ad verum, et haec determinatio intrinseca est ea certitudo, quam intrinsecam, et essentialem actibus fidei supernalis damus, ut dicenda suo loco: quod enim ex falsa revelatione habeat assensus ille, probat quidem assensum illum non fore certum ex motivo, potuit enim sub illo motivo esse falsus, ex quo evidenter constat non trahere à motivo determinationem ad verum, et simpliciter ad verum: Non autem probat illum eundem assensum, qui à motivo non redditur essentialiter determinatus ad verum, non posse reddi à principio efficienti determinatum, quod abundanter constabit loco vers. 3°. Ubi docemus, nec actum fidei innitentem verae revelationi trahere certitudinem intrinsecam, et essentialem, quam habet, ab obiecto motivo, sive à re, quam habet ad obiectum motivum, sed tamen à re, quam habet ad principium eliciens.

Nec obstat secundum caput, quia si supponamus verè à parte rei Deum necessitari ad optimum creandum, tunc assensus "Deus necessitatur ad optimum" verus est. et in hoc quidem puncto ut omnia dicam [illegible] adversis dissidium, nam tam frequentissime dicant eundem valide indiscretè fidei probari assensum obiecto materiali, non formali motivo; naturaliter tenent dicere actum fidei naturalem esse falsum, si innititur revelationi falsae; nos verò, qui asserimus, et assensum fidelem esse verum deductum ex praecognitis Authoritatis Dei revelantis, et eius minime nonnisi attenti obiecto formali motivo, quod praesupponit antecedenter cognitiones praemissas, veras, talemque et expeditam. Item, ut sub haec ante, et actum fidei esse verum, et inniti revelationi falsae, quia ut tota falsitas revelationis refunditur in praemissas, et nullatenus transit in eum, ad eum modum, quo dialectici dicunt ex ante falso inferri conclusionem verum, quin falsitas, quae praefuit in praemissis, debeat relucere in conclusione.

Nonetiam obstat tertium caput, quia assensus [illegible] potest fieri ex praesupposito assensu naturali falso, [illegible] [illegible] [illegible] ei: quia excellentia actus supernalis, non impedit, [illegible] actus falsus, ex quo aliquomodo dependeat. [illegible] quia actus super-

supernalis essalit verus, poe destrare ad assu falsu: go vice versa assu supernalis falsus aliquo n potexit destrare ad assu supernaly very. Ans pb: nq cognio supernalis propens D. Authoritt sal cy cogne falsa ppo- nente sit revelata à Deo Incarnoem Spiritus Sti, poe destrare ad assu falsu nalem, quoniis sibi p suadeat Incarnoem Spiritq Sti. Nec dicas, in eo cassu ponendq duplicem cognem D. Authorittis aliq su- pnaly, et hanc otiam, aliaq naly. et hanc secuxere ad Iq falsaq; q implat cogniong cujuscunq generis sit, p ponere intuii roali D. Autho- ritq quin ea cognio moveat ad assu rei, quq putat esse dictq D. Autho- ritq infalibly, naq cognio n aliter movet intq, quq illi reprando ans I- nexy cy coenti: at cognio nalis, et supernalis pqualiter reprant intui D. Authoritq I nexq cy verite rei dictq: go p qualit movent.

Pt 3o ids intentq: quia cognio supnalis fidei sal cy cogne nali pbabili infert sepius Iq theologicq pbabily, et opinabily quandoq falsiq: go cognio supernalis poe destrari ad Iq falsq eliciendq. Pt 4o: quia actus supernalis volatis poe presupere intnte cogniong falsq, à qo apriori dependeat, talis é actus supernalis virtis elemosine, qui poe oriri ex cognite reprante falso Petry extrmé indigere, cy revera dives sit: go cog- nio supnalis p discursq elicita poe presupere Iuditiq falso reprans obiq ut revelatq à Deo, cy revera revelatq non sit.

Deniq Iq n obstat Aq caput: quia assus ille ccâ obq, qd putat revelatq esset, n minus meritorig, quq si esset obq vere revelatq nec pcederet minus ex affectu credulitatis supnalis p hrente ad vo- latem imperantq: go esset honestus, ignoxo qo cur n possit ee supnalis.

Sectio 3a.

Fletur pugnantibus p parte negativa.

Odoi poe: si fides D. Icipi posset ccâ obq veryq qd putatq esse revelatq, etiã poterit Icipi ccâ obq falsq si putet esse re- velatq: hoc nequit dici: ergo. Set: duplem hic stare diffaltq. 1a quando obq falsq putatur esse revelatq à Deo, credat fide D. 2a e an vada hac supernali. Ad 1. Dico sed do, fore nimirq credendq Incar- noem Spiritus Sti assensq ... vere sit fides D. Ex obto motivo, nalis

fuit

hæ et falsa. Qui omnino respondendum est, assensum scilicet cognitionis obiecti falsum fore supernaturalem, quia imitatur assensus supernaturalis fa[lsi]... Ecclesiæ essentialiter a prio decreto Ex se adversum, et ex motu speciali Spiritus Sancti, ut supra explanavi.

2º obiicit ex P. Aleratio de fide disp. 7. Sect. 1. Cognitio scientifica nequit fieri ex medio, quod propter medium quod putatur verum, sed necessario fieri ex medio reipsa vero, et existenti in re sicut existimatur ergo nec assensus fidei divinæ potest fieri ex revelatione tamen existimata, nisi ea vere sit in re sicut existimatur. Respondetur concesso antecedente nando consequentiam, quia cognitio scientifica petit necessario medium demonstrativum, sive evidenter cognitum, medium autem evidenter cognitum non potest non esse in re, sicut cognitum, neque actus evidens necessario connectitur cum existentia sui obiecti: at fides divina non petit revelationem evidenter cognitam ullo modo, tamen contenta est, si revelatio obscure cognoscatur, cognitio autem obscura non necessario connectitur cum existentia sui obiecti.

Instabis tu: sicut cognitio evidens petit existentiam sui obiecti, ita cognitio certa, licet obscura petit existentiam sui obiecti, sed fides divina petit pro motivo formali revelationem certo cognitam: ergo petit revelationem existentem. Implicat enim revelationem non existentem cognosci ex vere cognitione certa, sicut implicat cognitionem certam esse falsam. Minor vero probatur: quia nos ipsi in superioribus docuimus revelationem cognosci previe ad assensum fidei per cognitionem supernaturalem, supernaturalis autem cognitio nequit esse certa et non apta

Dico aliud esse loqui de cognitione revelationis, quæ de facto occurrit ad assensum fidei, aliud de cognitione previa revelationis necessario petita ex conceptu fidei divinæ supernaturalis: si loquamur de cognitione petita revelationis, semper docui doceoque, non requiri ad fidem divinam etiam supernaturalem rei ipsius cognitionem previam supernaturalem premissam de revelatione, sed quamcunque cognitionem proponentem existentiam revelationis, esse sufficientem in suo genere premissam formalem pro assensu fidei etiam supernaturalis. Unde docui, si in aliquo casu eveniret ponatur in infinitum assensus certa... revelationem cuiusque generis sit, ponit, quod ex parte premissarum requiritur ad fidem supponere cognitionem authoritatis sufficere. Si vero loquamur de cognitione revelationis previa, quæ de facto occurrit, asserui, asseroque, cognitionem revelationis previam, quæ de facto occurrit ad credendum articulum ab Ecclesia propositum esse cognitionem supernaturalem, et certo in re certam ad ortum efficiens: at quo stat ad credendum obiectum, quod vere a Deo revelatum non sit, nec proinde ... credendum, sed quod tamen putatur prudenter esse revelatum, ponitur concurrere revelationis ... quidem certa, nec ... ordinis

nalis, falsiq quae ut supponimus).

Obiicies ultimo: si assensus fidei supernalis posset inniti revelationi falsae, possent fideles merito formidare, et dubitare, an sua ipsorum fides nitatur revelationi falsae et illi apparenti; siquidem id accidere posset fidei supernali: hoc dicendum non est: ergo etc.

Ego quidem tantum haec (Doctores hoc argumento usos), ut verear ignorantiam meam, qui vim huius argumenti omnino non capiam. Enimvero illud argumentum innititur: fideles moveri, seu saltem moveri posse ad excludendam formidinem a fide, quam conceperunt ex illo principio, quod fides supernalis nequeat fundari in revelatione falsa, hoc autem omnino falsum existimo. Ratio quamvis principium illud supponatur esse certissimum, imo et evidentissimum: fides supernalis nequit fundari in revelatione falsa, adhuc ex hoc principio, ut supponimus evidenter noto, non possent fideles excludere a sua fide omnem dubitationem, neque nullus fidelis certus est se credere fide supernali: ergo sive sit principium illud certum, sive non sit, idem fidelibus relinqueret dubitandi locus, nisi aliunde impediatur dubitatio.

2°: id revera fideles excludunt, tenentque excludere omnem dubitationem circa veritatem, quas credunt, et revelationem quibus innititur veritatem est collectio motivorum, quae faciunt evidentiam iudicii prudentis credibilitatis, tum rerum fidei, tum revelationum publicarum, quae proponuntur ab ecclesia, ut supra diximus: atque eadem motiva permanent, et eodem modo, et in eodem gradu reddunt evidens iudicium prudentis credibilitatis circa revelationes propositas ab ecclesia, sive sit possibilis fides supernalis fundata in revelatione falsa, sive non sit possibilis: ergo eadem excussio, et eadem est ratio excludendi praedictam dubitationem circa mysteria fidei, quae proponuntur ab ecclesia, et stat intra suam serenitatem possibilitatis fidei supernalis, quae fundetur in revelatione ac in opposita negante praedictam possibilitatem.

3° incongrue arguerent, qui sic arguerent, fides humana quae nititur in auctoritate humana, potest subesse falso: ergo omnis, qui credit fide humana, potest prudenter dubitare de veritate rei creditae. Hic [illegible] [illegible] [illegible] evidens plura nos credere fide humana, et [illegible] [illegible] [illegible] humanam, de quibus non possumus prudenter [illegible] dubitare [illegible] [illegible]: aliqua fides supernalis

9. D. poe fundari in revelatione falsa: quilibet credit propter revelationem non evidenter prudenter credibilem. Et poe prudenter dubitare sive de rei credit. sive de revelatione D. provt quisque credit veritate. Ex dictis tota disp. relinquitur; sententia suppositis his duobus prius; quod scilicet fides sit actio elicita, ex propria cognitione realiter distincta, sive naturaliter revelationis, et quod actio illa non tantum assentiat formaliter praedictae revelationi: probabilius est illum assensum, qui niteretur revelationi existimatae, dummodo versetur circa objectum materiale verum, fore assensum fidei D. supernaturalis.

Disputatio 3a.

V. veritas singularis contenta in universali immediate revelata credatur fide D.?

Sectio 1a

Affirmativa sententia proponitur et defendit.

Exemplum sit: revelet Deus revelatione universali, ut vere revelavit omnem hominem esse redemptum a Xpto Dno, quoad sufficientiam. Quaerimus an haec universalis revelatio sufficiat, ut credatur fide hec singularis veritas: Petrus redemptus est a Xpto Dno. Pro quaestione facilitate suppono 1o: hanc veritatem singularem obiective credi fide D. nunc certum est, supposita revelatione universali hanc propositionem universalem: omnis homo est redemptus esse assensum fidei (supponens assensum illum universalem concipi propter revelationem universalem) at in illa propositione universali formaliter includitur, haec veritas obiectiva singularis: Petrus est redemptus: ergo haec veritas singularis creditur per assensum fidei universalem. Solum ergo quaeritur, an ea veritas obiective cognita per assensum singularem, qui sit fides; quam propter singularem adverteris, reperies, aliud esse in hac difficultate certum, aliud disputationi obnoxium. Certum est, revelationem universalem esse sufficientem ad assensum fidei universalem. Quaeritur est nunc stante revelatione solum universali, non solum propositio universalis sit de fide, sed etiam singularis. Unde in hoc casu certum est esse de fide hanc universalem: Omnis homo est redemptus; difficultas est circa hanc singularem Petrus redemptus.

Suppono 2o: ex propositione universali fidei, sub alia universali posse deduci veritatem singularem, v.g. omnis homo est redemptus, Petrus est homo, ergo Petrus est redemptus. Ecce veritas singularis deducta [illegible] [illegible] scilicet minor est propositio naturalis scientia, altera scilicet maior est propositio fidei innitens revelationi universali.

Suppo 3° : ppm illg singlare. ut deducta in praecenti sylo n ee assy fidei. Qd ex superioribg, ng actus fidei immate het ex Authorite Dei dicentis: at in illo sylo sca elicita n het imme ex Authorite Dei dicentis: go 3° elicita in illo sylo facto, n e assus fidei. Unde redditur certu ppm singlare imme deductu ex idem ... ex mrius cu medio, et minate soly hitg ex revelae Dei non esse assensy fidei. Suppo denique 4°: quaestiong soly ee an supposita revelae unali, credatur ppm singlis de singulari dento in unali, fide innixa D. testimonio, illud idq praty qd. de subto unali in revelae D. praty e.

Sit nra 3°: illud idq singlare. Q. ppm singlare cognosci posse quod sit fides D. imme innitens D. Authoriti loquenti. 3° sda ex ploe indiget ut firmetur. In eo casu poe scipi duplex discursy in hunc mg. 1g e: quando omnis homo dicit a Deo redempty, imme et formaliter et ex omni gsriete id dicit Deus de quolibet singlari hoc: Sd Petrus e homo go Petrus dicit a Deo redemptus, quando dixit hominem omne esse redempty. Qus discursus nascit ex 1°, scilicet: Petrus dicit imme formalit, et ex omni gpriete a Deo esse redempty: Sd qd qd a Deo dicitur propter Authoritatem ipsius nario veru e: go ita e Petry scilicet esse redempty. Cognosci posse a rca unali illy duplicy soly evidens e. Rursus: propter certitudine ... deducta in 2° sylo esse assy fidei, utpote quod imme innititur, et Authoriti Dei, et testimonio eiusdy asserentis Petry esse Redempty: ergo in eo casu suppa revelae unali, poe concipi assus singlaris quo Petrus e redemptus, qui sit fides D. imme innixa D. testimonio infallibili ab Authorite loquentis.

Obiicitur 1°: ut aliquid credat fide D. sufficit qd vere sit a Deo revelatu, et nobis certo innotescat esse a Deo revelatu. Sd qd a Deo e revelata unaliter haec ppo: Omnis homo e redemptus, vere et proprie revelatu e a Deo. Petry esse redempty, idq de Pro revelatu ee nobis constat go suppa ... certa revelatois unalis D. n soly possumus elicere assum fidei unalis de home di redempto, sd etiq singularg de hoc hoie designando Petri assentiendo q ... ipsu esse redempty. Maiore o.o certa [illegible] ... ng ... forma... illius subti unalit distributi omnis homo e hic, et ille, et [illegible] ... Sd Deus revelasset hanc ppm

copulativa, Petrus est redemptus, et Paulus est redemptus; non solum foret de fide copulativa revelata. Sed etiam quaelibet categorica, quia haec esse categorica est pars quae in copulativa continetur. Sed haec singularis vera Petrus est redemptus continetur in universali revelata omnis homo est redemptus: ergo hac revelata universali est necessario de fide etiam singularis. Quinto probatur a posteriori, quia nisi propositio singularis sit de fide, solum quod evidenter constat contineri in universali revelata, innumera sequerentur absurda, quae vitari debent. Primo, esse obligatum ad recipiendum Sacramentum poenitentiae post lapsum in peccatum mortale. Quod non est de fide me peccare contra praeceptum decalogi, odio inimicum prosequendo, Primum probatur, de 1° non primum esse obligatum nisi in singulari revelatum, sed solum in universali qua omnis homo post lapsum dicitur obligatus quaerere tabulam post naufragium. De 2° probatur: non me obligari ad amandum proximum non est in singulari de me revelatum, sed universaliter de omni homine, et evidens est me esse unum hominem, et Petrum unum proximum: ergo est dicendum, quod ea universalis revelatio sufficit ut sit de fide particularis in illa evidenter contenta.

Sectio 2ª

Quanta certitudine debeat constare singulare contineri in universali, ut singularis credatur fide divina?

Non est in omnibus singularibus aequaliter certum ea contineri in universalibus. Aliquando est certum certitudine evidenti physica; sicut certum Petrum esse hominem, et consequenter eadem certitudine evidenti physica est certum Petrum contineri ut partem subjectivam illius propositionis universalis: Omnis homo est redemptus.

2° aliquando est certum certitudine morali, quae aliqui vocant evidentiam moralem singularem aliquam contineri in universali. Ut si revelatum esset a Deo omnes Europae civitates subjiciendas Christo, nobis qui Romam non vidimus esset certum moraliter, sive evidens moraliter Romam contineri in illa universali. Quia ut contineatur in illa universali nil aliud requiritur, nisi quod Roma sit una civitas Europae: at certum, seu etiam evidens est moraliter Romam esse unam urbem Europae: ergo eadem evidentia morali certum est Romam contineri in illa universali revelata. Et consequenter eadem certitudine constat a Deo de Roma dictum esse subjiciendam esse Christo.

3° singularis aliqua contineri in universali revelata constare potest solum probabiliter, sive ex probabilibus fundamentis et rationibus [illegible] [illegible] opinionum: sicut numero infor [illegible] nobis [illegible]

potest probare revelationem universalem, quia omnis infans rite baptizatus dicitur a Deo esse in gratia, quia ea cum probabilitate qua constat hunc tamen [illegible] numero rite baptizatum esse, constat etiam fidelis in subiecto universali istius revelationis universalis.

Dico 2º: Singularis est de fide, quod constat omnino evidenter illo fideli realiter in subiecto revelationis universalis. Ideo est de fide hunc numero idem esse redemptum a Christo Domino quoad sufficientiam, quia evidens est evidentia physica fideli tali hunc numero hominem in subiecto universali revelationis Domini asserentis omnes homines esse redemptos sanguine Christi Domini. Ideo haec probata manet sect. praecedenti.

Dico 2º: Singularis ergo credit per fidem Domini quod est certitudine certitudo fidei singularis illo fideli realiter in universali revelatione. Vg. revelatio est a Deo revelatione universali omnes infantes rite baptizatos esse amicos Dei: revelet ergo omnis proponat quod ab ecclesia ut credendum fidelibus Petrus infans esse rite baptizatus; assertio hunc credit fide Domini Petrus infans esse amicus Dei, quia certitudine certitudine fidei de hoc infante vg. Petro locum revelationem universalis, quae dicit omnis infans rite baptizatus esse amicus Dei. Haec vero stabit ex dicendis.

Dico 3º: Singularis credit per fidem Domini infusam, etsi singularis singularis ergo quando hanc continuari in subiecto revelationis universalis constat certitudine morali, vel etiam evidentia morali: differt autem evidentia moralis a certitudine morali, quod evidentia excludat physice omnem formidinem seu dubitationem de opposito tam prudentem, quam imprudentem: at certitudo moralis excludit quidem omnem dubitationem prudentem, non tamen excludit physice omnem dubitationem etiam imprudentem. Exemplum: Da Deum revelasse omnes civitates Europae intra annum destruendas revelatione absoluta, et non comminatoria. In hoc eventu credere Domini fide Romam esse destruendam: ergo credit per fidem Domini singularis, quae certitudine morali, aut etiam evidentia morali constat fideli in subiecto revelationis universalis. Probatur antecedens: audita revelatione universali sibi evidentissime, immo sibi moraliter generante evidentiam moralem persuaderet aliquis destructionem Romae dictam esse a Deo: ergo crederet Domini fide destructionem Romae futuram: huius confirmatio probanda est cum: ut quis credat Domini fide destructionem Romae futuram sufficit, quod evidentissime sibi persuadeat destructionem Romae esse dictam a Deo. Et fidelis, a Deo, vere dari et ludi revelatione; hoc enim ipso certus quis est de revelatione Domini existente circa destructionem Romae: at in eventu [illegible] sermo, certus quis moraliter est de ista revelatione Domini circa destructionem Romae [illegible] [illegible] ergo credit Domini fide destructionem Romae futuram quae [illegible] constat a [illegible]

[illegible]

Istat ex ipsis: Praessu D. Credi cc.a rem à Deo dictam. solus requiritur assus cc.a revelationem et Authoritatem ex quocunque medio praedicti assus fiant: atqui certe in eo cassu darit mihi hunc assum certitudine morali: de Roma dicta à Deo Romam esse destruendam: ergo in eo cassu ad sufficiens assus cc.a revelationem excidii Romani, sufficiens, inquam, generatim verum assum fidei de Roma excidenda.

Sectio 3.a

Si probabile tantum sit singulare contineri in universali, idem in universali revelata adhuc singularis credi potest fide divina infussa.

Praessuposita intelligentia et firmitate eorum, quae dicta sunt sect. 1 et 2. Dico 4.o: si probabiliter tantum constet propositionem singularis contineri in universali revelata, adhuc singularis credi potest fide D. infussa. Ut probetur dico supponamus me vidisse Petrum infantem Baptizari a Parocho probe viri et probatae famae, de quo probabiliter existimare possum, et de facto existimo, et intentionem sanctae Romanae Ecclesiae infantem abluisse. In hoc cassu assero me posse elicere hunc assum, hic infans est in gratia, qui est assus verae, et proprie fidei D. infussae. Probatur dico: In ea hypotesi datur mihi haec duplex premissa: Quod à Deo dicitur propter excellentiam illius in loquendo, necessario verum est: at Deus dicit hunc infantem esse in gratia: ergo infans hic est in gratia. Hunc solum continere premissas tales strictae fidei, et consequenter generatim ergo strictae fidei D. constat ex toto discursu huius sectionis. Unde certum relinquitur, quod in eo cassu, si habeantur apud me duplex illa premissa, necessario elicitur ergo, quae sit fides.

Probatur ergo me in hypotesi dicta habere duplicem illam premissam. Et quidem de maiori omnino constat haberi posse. De minori solum restat difficultas. Probatur: in illa hypotessi cognosco Deum dicere de omni infante rite Baptizato, esse in gratia, et amicum Dei: praeterea probabiliter iudico hunc infantem esse baptizatum rite: ergo probabiliter iudico hunc infantem esse unum eorum, de quibus dicitur à Deo esse in gratia: ergo revelatione universali, sub qua non habetur probabiliter, qua apud me hic infans continetur in subiecto universali revelationis D. scilicet, omnis infans rite Baptizatus, possum mihi persuadere hunc numero singulare infantem à Deo dicere in gratia. Rursus ego cognosco sane revelationem D. vere existentem cc.a ... huius infantis: ergo ... dictis ... ut credo ...

revelat. e, et cognoscitur a [nobis] eo revelat. esse de hoc Infanti, scilicet Oes ingra; quod enim ea cognitio revelsis sit tam probabilis, non obstat ut modo dissero.

Dices: argueto solum probari me posse credere per assumptum hunc conditionalem, hunc Infantem esse Ingra in hunc modum. Si hic Infans ritè baptizatus est, est Ingra, neque revelatio D. unalis restricta cum sit conditionalis impertinere. Cum enim Deus non dixerit de omni Infanti esse Ingra, sed tamen de Infanti ritè baptizato, et inde censet Deus dixisse ac si revelasset, si Infans ritè baptizetur, est Ingra; quod autem hic Infans sit Ingra absolute, Deus non dixit, et credetur absoluto assensu D. Unde credi non potest.

Ad 1o: Ideo hec singularis absoluta: Infans est hic Ingra, non est dicta a Deo, quia Deus numquam locutus est in singulari de hoc Infanti numero per partes singularis demonstrativa huius, et ideo non erit dicta a Deo, et consequenter nec credetur Unde D. ut contendit arguens, singularis conditionalis, scilicet, si hic Infans est ritè baptizatus, est Ingra, eo quia Deus numquam locutus est conditionali affirmatione. Absoluta de omni Infante ritè baptizato, igitur Deus nec absolute nec conditionate, unquam locutus est de hoc singulari Infanti singulariter sive per signum singulare demonstrativum illius, ergo sicut in sua arguentis singularis hec conditionalis: si hic Infans ritè baptizatus est, Ingra est, est dicta a Deo, quamvis Deus numquam locutus fuerit in singulari, nec absolute, nec conditionate de hoc Infante illo designando signo singulari, ita et absoluta singularis, hic Infans est Ingra, erit dicta a Deo, quamvis non fuerit dicta per propositionem singularem, sive de subiecto affecto signo singulari.

Ad 2o: revelata per conditionali, post impletam conditionem, non solum credit D. Unde conditionalis revelata, sed etiam absoluta: ut Deus Adamo revelavit, si comederis morieris, post esum pomi debuit credere et sperare Adamus D. Unde sub conditionali assensu absoluto se moriturum. Unde post impletam conditionem, non iam conditionalis, si comedo, moriar, sed absolute moriar; ergo quamvis Deus dixerit de hoc Infante per revelationem unalem, quasi conditionalem, si ritè baptizatus est, est Ingra, posita conditione et cognita, postea cognitis saltem probabiliter et probabiliter existimo Deum absolute dicere hunc Infantem esse Ingra. Ideo nunc quod Adamus a [...] non [...] medens, tam dicere, Deum iam absolute revelare Adamum [...]. Non est aliud discrimen nisi quod hunc intuitive et evidenter [...] esse [...]. In Infanti autem baptizato non video evi-

dentiam

evidens. Pº. Idq probabiliter cognô, posito esse conditionem, scilicet revelatam a Deo hunc Infantem esse nigrum, scilicet Baptismum esse rite factum. Sed hic differentia nullatenus obest, ut etiam declaro.

Sectio 4ª

Solvuntur arguta contra conclusionem 4am

Obiicies 1º actus fidei supernaturalis est essentialiter certus: ergo actus fidei supernaturalis excludit omnem formidinem. Hinc infero: quod actus qui componitur cum formidine partis oppositae nequit esse certus et consequenter nec fides supernaturalis. Nunc sic arguitur: in ea hypothesi, qua loquimur conclusione 4ª, actus, quo credo hunc Infantem esse nigrum admittit secum formidinem et dubitationem de opposito: ergo actus ille, quo credo hunc numerum Infantem esse nigrum, non est fides divina supernaturalis. Antecedens probatur: nequit esse omnino certum propter testimonium divinum hunc Infantem esse nigrum, nisi certum sit divinum testimonium asserens illum esse nigrum, non potest esse certum divinum testimonium asserere hunc Infantem esse nigrum, nisi certum sit hunc Infantem rite baptizatum esse: nequit esse certum hunc Infantem esse rite baptizatum, nisi certum sit Parochum habuisse in conferendo intentionem faciendi quod facit Ecclesia: at haec intentio certo non constat, imo probabiliter tantum cognoscitur: ergo haec intentio Parochi cognoscitur cognitione formidolosa, qualis est probabilis solum et opinativa: ergo eadem formidine cognoscitur hunc numerum Infantem esse unum eorum, de quibus a Deo revelatum est esse nigra: non ergo cognoscitur fide divina hunc numerum Infantem esse nigrum, neque fides supernaturalis est certa.

Potissima Vasquis oppinionis est obiectio haec, sed cui facile respondebitur, si dispiciamus duplicem certitudinem actus. Alia est certitudo sumpta pro dictione actus adversum, qua ita fertur suo obiecto, ut ab illo dimoveri nequeat, in quo sensu actus dicitur certus essentialiter, quia essentialiter excludit omnem falsitatem. Alia est certitudo sumpta pro firmitate inhaesionis, ita adhaerentis obiecto, ut ab illo nulla, vel nullatenus, vel difficile dimoveri possit, aut illud negando, aut saltem de illo dubitando. In hoc sensu actus dicitur essentialiter certus, quia essentialiter excludit omnem formidinem de opposito: quod assero de certitudine, quae est dictio actus adversum esse essentialiter, et intrinsece actui fidei divinae, quia supernaturalis est, illud quod trahere a suo motivo effectivo; sequitur [illegible] supernaturalis assensus. [illegible] essentialiter adversum, quapropter inhaes. ut in [illegible]

n'e' ortu falsati expositi: sed omnino indefectibilis veritatis. Ubi notanda sunt tria. 1um: actus supernalis esse veri, et haec veritas consistit precise in conformitate cum obiecto. 2um: actus esse intrinsice certi, et haec certitudo consistit in essentiali connexione actus supernalis cum obiecto. 3um: ortum unde oritur certitudo haec intrinseca, et haec oritur ex principio supernali; nam utcunque in specie actus hic essentialiter oritur a principio supernali, quod essentialiter oritur a principio indefectibiliter vero, et consequenter essentialiter falsitatem, et falsus esse non possit.

2a certitudo non est essentialis actui fidei, sive consideretur qua fidei est, precise, sive qua supernalis est, posse enim dari actus fidei supernalis, qui non reddat formaliter intellectum ita firmiter adhaerentem obiecto, ut excludat omnes dubitationes et formidines de opposito, ut dicunt Jesuitae 3. [illegible] de actu fidei; neque probatur non posse esse aliquem actum fidei divinae et obscurum, qui essentialiter excludat omnem formidinem: dant aliqui huiusmodi; notus est exclusionem formidinis esse de conceptu essentiali fidei divinae supernalis, ut talis. Praeterea non nego actum fidei divinae, sicut in statu perfecto excludere omnem formidinem et dubitationem formalem; hoc autem dupliciter contingere potest. 1° quia actus ipse sit obscurus, essentialiter est ratio formalis firmandi intellectum in obiecto, sive ut alii loquuntur firma formalis adhaesio intellectus ad obiectum. 2° quia, licet actus essentialiter non habeat formaliter hanc firmitatem, illam tamen accipit ab imperio voluntatis extrinseco; nam sicut voluntas potest imperare fidem, ita potest imperare intensionem, ut excludat omnem formidinem a se circa obiectum fide creditum.

Ex his ergo constat solutio argumenti propositi. Probat quidem sufficienter arguens fidem in hypothesi non excludentem formidinem de opposito, in formidine partis oppositae, ideoque non fore fidem certam 2a certitudine, quae consistit in exclusione dictae formidinis. Et tandem probat non fore fidem omnino perfectam, qualis ea esset et est, quae adhibetur mysteriis propositis ab ecclesia pro publico; non tamen probat arguens eiusmodi fidem non fore certam 1a certitudine, quae excludit a fide supernali periculum falsitatis, quae sola certitudo essentialiter petitur et non alia ex conceptu formali fidei supernalis.

Obiicies 2° cum Cardinali de Lugo: si probabilis applicatio revelationis generalis ad hoc singulare subiectum sufficeret, ut singulare hoc crederetur fide divina, posset quis fide divina credere sine revelatione speciali, sola praesente revelatione generali possibili sufficienti. Et ergo etc. Consequens: hoc autem concedi nequit: quia revelatio [illegible] non sufficit ad credendum fide divina singulare; si hoc probabilit-

famen

tam esse in unali. Minor probatur ex Concilio Tridentino Sess. 6. C. 9. § 9 Sicut nemo pius de Dei misericordia, de Xpi merito, deque Sacramentorum virtute, et efficacia, dubitare debet, sic quilibet, dum seipsum, suamque infirmitatem, et indispositionem respicit, de sua gratia formidare, et timere potest. Cum nullus scire valeat certitudine fidei, cui non potest subesse falsum, se gratiam Dei esse consecutum, ecce de fide est a Concilio neminem posse credere fide divina se esse in gratia nisi a Deo acceperit specialem revelationem. Major probatur: quia saepe fideles sine speciali revelatione probabiliter existimant se esse in statu, scilicet cum debita dispositione sacramentum poenitentiae suscepisse: quod probabiliter existimat se esse in subiecto unali illius revelationis unalis: Omnis homo rite confessus, iustificatur in sacramento poenitentiae, vel extra sacramentum per veram contritionem.

Sectio 5ª.

Refertur Cardinali de Lugo.

Sic arguit praedictus Author disp. 2. de fide, num. 322. Sed videtur posse aliquem posse credere fide divina supernaturali, imperfecte tamen, nec excludente formidinem de opposito, se gratiam Dei esse consecutum, si nimirum probabiliter iudicet se esse vere in statu, aut si dubitet se cum debita dispositione ad poenitentiae sacramentum accessisse, quia assensus ille, quo putat se esse in gratia, fundatur proxime in revelatione divina quamvis unali, sola divina authoritate: nihil quod desideratur, ut assensus ille sit fides, nam innititur revelationi vere a Deo factae, et id, quod credit, vere a Deo dictum est, et consequenter verum est ut supra. Nec obstat ipsa iudicium illud, quo quis probabiliter putat se esse vere in statu, absque sacro falsum sit, falsum quoque erit se esse in gratia. Id autem quod falsum est nequit credi fide divina supernaturali, quando quod vere in statu est homo, vere est in subiecto revelationis unalis, est quoque unus illorum hominum, de quibus Deus revelavit gratiam Dei esse consecutos: quod si vere homo in statu est, illud eo modo vere et taliter a Deo revelatum est. Assensus autem innitens revelationi vere a Deo factae circa obiectum vere a Deo dictum, cur non erit fides divina supernaturalis?

Proverbis tamen Concilii Tridentini explicandis, dicendum est argumentum Concilii, ut constat ex inscriptione capitis [illegible] fuisse reprehendere vanam haereticorum fiduciam qua sine hesitatione boni operis, [illegible] praesumunt se esse in gratia. Constat ex verbis Concilii eodem cap. quamvis autem necessarium sit credere, nec remitti, nec remissa umquam fuisse peccata nisi gratis divina misericordia propter Xpm. [illegible] fiducia[illegible] et iactantiae

remissio

" remissionis peccor. suor. iactanti, et in ea sola quiescenti, peccata di-
" mitti, vel dimissa esse dicendum est. Cum apud hereticos et schismaticos pos-
" sit esse, immo nostra tempestate sit, et magna contra ecclesiam catholicam contentione
" praedicetur vana haec et ab omni pietate remota fiducia: Quod si quis con-
sideret totum illud caput, videbit in eo nomen certitudo pro firma adhesione
intellectus ad obiectum excludente omnem dubitationem, et quietem reddente animo, in ea
inani concepta fiducia: quae dementer Concilii fides supernaturalis certa certitu-
dine excludente formidinem, nequit haberi propter revelationem universalem circa obiectum singu-
lare, quod probabiliter tamen convenit singulare non universali: at fides supernaturalis con-
iuncta cum formidine de opposito haeresi omnes haec enim non quietat animum, nec reddit
hominem de sua iustificatione securum.

Ad maiorem explicationem dic inconprecuè oportere argui: Cognitio est for-
midolosa, vel composita cum formidine: ergo non est fides absolute. Sicut dicitur sic in-
ferre: ergo non est fides perfecta et omnino firma qualis ea est quae tribui potest et
tribui debet mysteriis propositis ab ecclesia publice, de quibus constat revelatio
divina sub motivis inducentibus evidentiam credibilitatis excludentem omnem formidinem
ex eo quae superius diximus circa resolutionem fidei: at ea evidentia moralis in
motivis proponentibus, et suadentibus revelationem divinam non requiritur potissimum fidei
tantum imperfectae. Confirmatur solutio haec 1°: quod Deus privatim homini revelavit
credi potest fide divina, quamvis revelationem esse divinam tamen probabiliter homo accipi-
ens revelationem sibi persuadeat. Ita ex oppositis doctoribus docet de Lugo
disp. n. 339. Igitur in hypothesi qua disputamus, quamvis revelatio universalis
probatur ab ecclesia publice ut divina, quia tamen eius applicatio ad hoc singulare sub-
iectum non proponitur publice ab ecclesia, ideo illa revelatio, ut huic singulari applicata
est quasi revelatio non publice, sed privatim facta huic credenti quae evidentiam, seu cer-
titudinem moralem, sed tamen probabilitatem habet de hoc singulari revelato.

Confirmatur 2°: quia plures ex oppositis doctoribus merito docent
quod si quis vir theologus in indagandis sensibus Sacrae Scripturae versatus studio
et diligentia probabiliter assequatur aliquem esse verum sensum contentum in textu canonico
quamvis eiusdem sensus esse legitimum, et quem intenderit Spiritus Sanctus tamen sit
dubium, potest ita apud se credere fide supernaturali eiusdem sensus, quae probabilitate
... contenti: ergo cognitio pure probabilis proponens rem

aliquam

aliquid ut revelatum a Deo: nec cognitio probabilis revelationis Dei est sufficiens ad fidem Dei supernaturalem concipiendam: at ab hoc illo Doctore non excluderet omnis formido: neque sicut formidat an ita creat, si sit ille in verbis Scripturae Sacrae, ita concenter dubitat, an sic ille sit revelatus a Deo: et an sic ille sit revelatus a Deo, et sit verus fide Dei: supponens verum credita in nullo alio motivo sufficienter apparere, quam in revelatione probabiliter tamen cognita: ergo formido opponitur fidei. Ita sane Authoressit Coninck disp. 19. n. 121. Lugo disp. 20. n. 59.

Ex his colliges posse credi Dei fide hominem pereuntem in duello Deo praeceptum ecclesiae et absque Excomcatione, damnatum esse. 2° hanc hostiam continere verum corpus, et sanguinem Christi Domini. 3° hunc numero hominem esse caput ecclesiae. 4° hoc numero Concilium esse legitimum Authoritatis, tum in definiendo, tum in praecipiendo propter assistentiam Spiritus Sancti: 5° Sanctissimam Virginem fuisse conceptam absque peccato originali: habe quae omnia et singula ex dictis toto discursu disputationis sufficienter constant. Nam alia ex his evidenter, alia certo moraliter, alia probabiliter tamen cognuntur dicta a Deo revelatione virtuali. In locis aliquibus Sacrae Scripturae, nec obstat, quod qui haec negaret non esset Hereticus, loquitur saltem de 1°, 2°, et 5° Corollario quia hereticus non est qui negat ea quae credi possunt Dei fide, sed qui negat contradictoria ea, quae proposita sunt ab ecclesia ut omnibus fidelibus credenda. Objectio primo loquendi a advertere opportet posse dici absolute proprie aliquid de fide, quae proponitur ab ecclesia, ut necessario credenda quae autem credi potest, sed non ratio propter Authoritatem ecclesiae proponentis, non dicitur absolute esse de fide: quamvis clarius causa disputationis posset duplex proprio credibilis divina fide alia quae sit absolute natura de fide; alia sibi dicitur fide.

Disp.° 4.ª

Utrum conclusio credatur Dei fide, quando praemissae sive utraque sive illarum alia revelatae sunt a Deo.

Sectio 1.ª

Proponitur 1.ª pars veri sententiae, et efficaciter probatur.

Aliquando duplex praemissa ... sunt in ...

Dei aliquid revelatum a Deo, aliquando ... [illegible]

I. exnali, cum I. exalt. orijs aliunde notis. Et in utroq. sequitur quamvis n in utroq. pardiktas loveth apud Authores. Ia difficas an Sco evidenti illatione deducta ex dupli premissa revelata, sit credibilis fide D.? Secunda: an Sca evidenter deducta ex altera tamen revelata, et altera aliunde, qua q. fidem nota, sit etiã credibilis fide D.?

Exemplum prioris difficultatis sit: Deus revelavit iustificos continere gra. p. Xpũ accepta; et D. Petrum iustificatione consecutum. Quaerit an haec Sco D. Petrus iustificatus e gra. p. Xpũ accepta, sit eo ipso credibile obm. mate D. fidei? Ubi iterum prenotandum e id quod in presenti disp. opportune notabamus, questionem non esse an Sco talis deducta ex dupli premissa fidei, sit etiã fides? cum constet ex superioribus Scs cluds fidem non esse; sed an eo ipso, quod sufficienter veras obviã Scls inferat ex dupli revelata, sit obm computand. inter credibilia p. fidem, quatenus eo ipso possit credi propter D. testimonium, ut res a Deo dicta, ipsis v. d. f. applicando imme Authoritatem et revelationem D. in hunc modum: Deus dixit infallibili Authoritate D. Petrum iustificatum esse gra p. Xpũ accepta: ergo illud ita e. Exemplum 2ae difficultatis sit: Deus revelavit Xpũ D. esse hoiem; premissa vero alia sit hoiem e risibile; in eo sic quaerit an haec veras: Xpus Dns e risibilis credi possit D. fide?

Cois et vera Scõn I.a parte difficultatis nostri docet Sco obiectivo, quae legitime deducit ex dupli premissa revelata, credi posse imme D. fide propter D. testimonium; hanc sequuntur fere omnes DD., quos omnes ... esset in presenti recensere. Suarez. Vazquez. Molina. Valentia. quorum vestigijs insistit P. Ripald. disp. 5. sect. 9. et De Lugo disp. 1 sect. 19. et nosipsi passim subscripsimus huic asserto precedenti disp. sect. 1. Sc. 1. ubi tamen agebamus de singulari revelato coniungenda cum veris, seu unali revelata. Sed quia non e necessarium, quod quandoque revelatur duplex premissa, altera sit unalis, et altera singularis in unali contenta, ideo generalius in presenti questione discutimus an scilicet quaelibet duplex premissa revelata sufficienter simul moveat revelata Sco, ut credi possit fide, ut si revelaret hunc hoiem esse Hispanum, et hunc eundem esse Regem; an credatur statim divina fide Sco haec: Aliquis Hispanus ... Rex ...

Probatur Cois ita specialiter probanda

probandae. Locutio, qua Deus hominibus loquitur in eodem sensu accipienda est, quae sonat communiter in hominum quotidiana locutione. Unde illud idem quod voces ab homine platae explicant, illud idem explicant si proferantur a Deo. At inter homines verba illa, et voces, quae exprimunt utramque premissam, sufficienter exprimunt consequentiam: ergo verba, et voces, quae exprimunt utramque premissam prolatam a Deo est sufficiens revelatio, qua Deus revelavit consequentiam. Premissa minor suadetur in humana, et morali hominum conversatione: qui enim diceret hunc hominem esse Hispanum; et hunc eundem esse Regem, censeretur et merito expresse, et clare dixisse Hispanum hominem esse Regem. Et audientes, sane verius immediate perciperent: ergo in conversatione hominum morali, verba exprimentia utramque premissam sufficienter explicant consequentiam, et quae exprimunt identitatem extremitatum cum medio, sufficienter explicant identitatem inter se.

Dices: Ideo verba exprimentia utramque premissam exprimere immediate consequentiam, quia est idem formalissime identitas extremitatum cum medio aliarum in premissis, et identitas extremitatum inter se, quae affertur in consequente; alias si non sint formalissime idem, implicabit, quod expressa identitate extremitatum cum medio, immediate exprimatur identitas extremitatum inter se. Enimvero si sint formaliter idem, poterit una exprimi sine expressa alia.

Hactenus diximus rem sufficienter pro ratione statuta positam, et mentem abunde explicatam. Animadvertas quod non ideo explicatae per voces humanas identitate extremitatum cum medio, explicari sufficienter identitatem extremitatum inter se, quia illa identitas sit formaliter ratione nostra haec identitas, sed quia ita nos est apud homines loqui unumquemque, et eandem identitatem (saltem in humanis) ut qui apud homines unumquemque dicit, censeatur merito dicere aliam, imo idem dixisse, et qui unumquemque concipit, nario concipit aliam. Quapropter moraliter loquendo quoad expressionem loquentis, et quoad intellectum audientis est eadem moraliter veritas. Excogitata est innumeris aliis hic ipsum explicare, et efficere. Apud me, qui navi transeig entis, et varia ratione formaliter mentem non rationa ipsam. Unde Deus dicens Verbum suum incarnatum esse, expresse morali locutione dixit polemissime incarnationem sui Verbi; quia propter ambiguitatem hominis, quin sit hominis talis dissus est unax compositum incarnationis, et proprio, qua quis diceret impossibile esse incarnationem Verbi.

Sed nequis nobis obiiciat postquam rem logicam includi formaliter in ipsius exactitudine, et demum rationem entis formaliter transcendere differentias ipsius aliis explicuimus. Certe est necessaria formalis in ... videre Petrum, et Petrum exere. ...

in Scripta Joby vidisse suos amicos. Et alocutum eos fuisse. haec revelata esse de fide, ut vote dicta a Deo fuisse inter Jobi amicos, et qui navisset unquam fuisse holes amicos Jobi, hereticus oret. nec posset praetexere non esse revelatam exm amicorum, sed tamen visionem Jobi trahentem ad amicos. hanc autem visionem non esse formalit, imo nec realit. ideo exm amicorum hanc, inquam, excusationem praetendere non posset sua heresi, est enim adeo quod senom, et manifestum omnibus illam amicorum visionem. et alocutionem esse connexam cum exallorum, ut moralit sit una, et eadem veritas, nec opus sit moralit ad explandam exm amicorum, addere scriptura alium, qui in sumeta phisico formalit explet exm amicorum. cum suffentisse in Veiche Sumo, et acceptione hominum com explicatur extitisse amicos Jobi quod hanc per Jobus vidit amicos suos.

Probatur praeterea 3o idem intentum, scillicet quod duplex veritas, sive sint dicta formalit, sive connexa ralit sit manifeste apud homines inseparabilit iuncta ita ut in politica hominum conversatione, qui unam dicit, dicit moralit aliam, hinc censeri utramque veritatem unam moralit. Probatur, inquam, si Deus praeciperet homini, ne unquam seipsum inaniter laudaret, dubio procul peccaret contra hoc praeceptum, qui diceret hanc utramque praemissam sub: omnis homo corde bubentis est eximij ingenio, et ego sum homo cordubensis: probatur, quia secundum metaphoram argutias, si non diceret in me et expresse se esse ingenio eximij, in sensu morali id expresse asseverat. et consequenter peccabat contra praeceptum impositum de laude propria vitanda: similiter peccat peccato detractionis contra proximum, qui diceret tale cognomen non nisi hebraeorum esse. et ipsum illud a parentibus acquisisse, quia hanc utramque praemissam dicere, est moralit dicere consequens manifeste connexum. Nec se poterit excusare praetexens a se non dictum consequens sed tamen praemissas, quia moralit idem est praemissas dicere, et dicere consequens, quod erat probandum. et an metaphisice loquendo sint duae formalit veritates.

Sectio 2a

Quid dicendum sit de 2a parte difficultatis propositae?

1a diffa est assensioni theologorum et omnium. An Deo doctrina... legitime deducit ex duplici praemissa, quarum altera tamen revelata ...naturalibus orijs nota possit credi de fide. 1. Sit eo ipso proxime ... ... sibbatis ... ... et constans ... ... P. Vasquez 1. p. disp. 5

141

et P. Meratius sup. citatus. Et alij recentiores. Nam pro 2ª sunt ex antiquioribus Gregorius Maior. Capreolus. Et recentes Caietanus P. Suarez. Valentia. Et Molina. Ex recentibus Hurtado. Salmaticensis. Et Cardinalis de Lugo. Cuiusque reliqui videri possunt medio via ineuntes disp. 1ª de fide sect. 3. Etenim qui dicant revelata re revelari quoque identificata cum ipsa re, sed non revelari quoque disquisitio etiam sunt proprietates quam res infert. In hac sententia revelato Deus esse hominis, non revelatur in his distus abesse, quamvis absessa hominis inferat, nec revelato Sole, revelatur lux, quamvis sit proprietas illius, Inallibi de Sta.

Dico 5º: quod ideo identificet realiter cum premissa revelata non est sufficiens ratio, ut revelata premissa revelet ideo, nonenim sufficit realis identitas duorum objectorum inter se, ut unico revelato, illico aliud sit ita revelatum, ut credatur de fide, aut credi proxime possit. Exemplis rem confirmemus, ut post modum legitimam rationem a priori huius dictis addamus. 1º: revelata unitate Dei apud veteres testamenti Patres nihil de Trinitate Personarum ab ipsis revelatum est, cum tamen Trinitas sit idem ac Deitas. Propter revelatam immensitatem Dei, non revelatur subsistentia absoluta eiusdem, si forte illi inest. 3º: simplicitate Dei reali revelata excludente distinctionem realem prædicatorum Dei inter se, quæ pertinent ad Deum, ut unum, non revelatur simplicitas formalis excludens distinctionem formalem sive ex natura rei. 4º: si revelatum est animam hominis esse immortalem non ideo revelatur animam esse immediate operativam actuum vitalium intellectus, et voluntatis, nec propterea si nulla addatur revelatio nova, hæ veritates quas dixi non revelari in revelationibus numeratis, propter illas fiunt credibiles de fide.

Dices 2º simplicitas Dei realis est idem cum simplicitate formali ergo revelata simplicitate Dei reali non potest non revelari simplicitas formalis. Probatur consequentia: quia in eandem realiter res indistinguibiles nequeunt intrinsece venire duo contradictoria, qualia sunt revelari, et non revelari.

Respondetur: Concesso antecedenti: distinguendo consequens: non potest non revelari simplicitas formalis conceptu excludente distinctionem realem a prædicatis Dei: Concedo consequentiam: conceptu excludente distinctionem formalem, seu media probata Dei: nego consequentiam. Hinc autem male infertur, si eandem entitatem esse revelatam uno conceptu et non esse revelatam alio conceptu, in quo nulla est contradictio. Eccere hujus revelatam conceptu excludente a perfectionibus Dei realem distinctionem et non esse revelatam alio conceptu excludente [illegible]

fralis medio: Unde 2º Infferas non esse credibile Deus est simpliciter fralis Dei et huncactus fidei Deus est simplex fralis, sive Deus excludit a se actiones medias. Ratio simplicitas fralis Dei re ipsa erat alius actus fidei, qui est hic, Deus est simplex fralis, sive Deus excludit a suis perfectionibus actiones quas eas ipsas a se vinculy.

Dices 2º: Deus revelans suam simplicitatem optime cognoscit suam simplicitatem esse eius fralis: ergo quando eam revelat, revelat aliquid ob quod, quia revelat eam simplicitatem quam cognoscit mente, sed mente cognoscit simplicitatem fralis: ergo hanc etiam revelat. Resp. cognitionem esse apprehensionem obiecti, non locutionem externam. Ideo cognitio non est praecisiva, sed nascitur ex primo clare, et distincte quidquid obiectum est. At vero locutio, seu revelatio externa est: potest aliquid exprimere, et aliquid relinquere indictum, et inexplicatum. Ut patet: nam antiquis Testamenti Veteris Patribus multifariam locutus est Deus suam unitatem, de Trinitate Personarum nil locutus. Unde nullum est argumentum de sumptum a claritate, et expressione qua Deus apud se cognoscit obiectum ad expressionem qua idem obiectum hominibus revelat.

Dico 2º: revelata esse nomine proprio esse revelantem omnia praedicata, quae talia sunt idem cum talitate. Quapropter revelata esse hominis noe homo revelantur omnia praedicata quae talia sunt idem cum hoc. Ideo immediate revelatur esse admirativum, risibile, substantiale, vitale, immaterialis, activum, vitalis, vitalitas, dicitur Probatur, quia nomen illud est impositum ad significandum omnia praedicata hominis distinctiva immediate et aliquidem mediata omnia praedicata quae insunt talis homini, sunt immata, et fralia esse hominis distinctiva: ergo illa omnia immediate significantur noe homo ergo si revelet immediate hanc entitatem esse hominis, immediate revelantur omnia praedicata distinctiva hominis, secus non praedicatio. Maior est omnino certa apud omnes. Minor docetur passim in meis scriptis, praesertim lib. de Trinitate: agens de distinctivo Personarum. Supponit ea doctrina, iterum stro hanc eius 2º.

Dices 2º: Si revelet de subiecto praedicatum affectum signo universali immediate quodlibet inferius contentum in illo universali praedicato revelatur de tali subiecto, ergo Ratio. Unde credibilis opposita quae de tali subiecto singulare praedicatur cet. ... si Deus revelet hanc partem ... omnis fides constat ex omnibus elementis, ... revelatum est immediate revelatur hunc ... fides constare igne, nec ... credibile ... universali. Correctis revelationibus, ut ... hic.

hic constat ex elementis: sed etiam ppo de rati oriali strictaens nali
Lapis constat igne: atqui revelata est nunc Petrus e homo, revelat ppo de ora
b vnali, non aquis, sub te. Pruskatola prata hoils: at illa pro revelata esset
de fide ppo de prati similari; demo est vna de orati Sshutis hoils: erit ea dae
ide ppo hec: Petrus e roalis, et sub hec Petrus e risilis. Aequalis sunt
vt apud me revera sit Istiva hoils roalitas, et risilitas, vt supra.

Sed replicabis: Ico I.o pugnat cum 2.o: go altera, S. vtraque
e falsa. Ansio in 1.o Qce dicemus Ex idemptitate vel duorum obtorum inter se
n recte arqui revelari vnum, altero revelato. In 2.a asserimus ig.d revelata esse
rei nobis ppria esse, revelant etiam illius constiva, que reali idemptificant, et sunt
constitutiva esse: go pugnant hec duo. Resp: atque originem ducere ab ignorantia
vocum. Alia sunt nomina imposita pro signanda specie in finma rei, sive
rem secundum speciem ipsius infimam, vt est homo Equus. Et alia ad sig-
nandum speciem subalternam, ppriam, S. accidens: g.do assero noia esse talia con-
me signare omnia prata idemptificata esse. Loquor de noibus impositis pro sig
nanda specie infima rei, n vero de reliquis noinibus, unde q.d q.d idem
tificat hoi, est decessa hoils, et signat immediate per vocem homo, n vero q.d q.d
idemptificat aiali, e decessa methaphisice sumpta aialis, aial enim e obscrisse
q.d roale non e, non esset hic homo qui risibilis non esset; quapropter ex
mea opinione visibile est immate signati noinis homo roale vero n est
aial. 1.a ego iconra sequitur de reveloe alicuius prati facta per nomen
alterius pradabilis ab spe - 2.a sequitur de reveloe facta per nomen
speciei infime. Ex quibus tandem illatio, si revelet aliquid esse hois; re-
velari sub esse risibile, sicut revelet esse aial, n revelari esse roale
quamvis aial idemptificetur roali.

Replicabis itrum: nomen speciei e Deus, nec frs re-
velatio Deo revelat q.d q.d idemptificat Deo, siquidem revelata vnitate Dei
non revelat eius trinas. Resp: huic instantie iminenter vocari questionem
de Ishvo Deitis. Unde ex varias sas que circumferunt in illa q.ne ren-
dum e. Ex dic nomen Deus non esse o prie signativum spei infime, s.d pro
ceissivum; et de pluribus signat enim solum Deum secundum quod e cognitus a Creis.
Unde non e impositum ad signandum q.d q.d Deus in se e aquare. S.d tamen
q.d q.d nati sunt de Deo capere quatenus est prata cum pluribus. 2.o
si nomen Deus imme signat Deitatem, et hec [illegible]
Trinitatis [illegible], signare imme [illegible]

-xplo Trinitis quę n̄ revelat, ex[illegible] revelata antiquis Patrib[us] in Tabe-
[illegible] ei, locuti sumus d. Disp[utatio]ne.

Sectio 4a

Aliq[ue] dicc[untur] pro decissione diffalti s 2

Dico 3o: revelata essa rei, sub revelant passion[es] et accid[enti]a phicè inseparabilit[er] connexa cum essa rei. Pr[obatur] dico a priori: quia alius é verbor[um] sens[us] metaphus, alius moralis; in sensu metaphico sumpta verba essalia ut sunt homo, equus &c. solu[m] signant imme[diat]e substa[ntia]m rei, quapropter in eo sensu nomen homo, solu[m] signat m[ateria]m et a[nim]a[m] r[ation]al[em]: at in sensu morali non solu[m] signat substa[ntia]m, sed etia[m] accidentia, sine quib[us] nalit[er] et phicè subst[anti]a conservari nequit, ut é organizatio m[em]b[ro]r[um] sufficiens nalit[er] p[ro] conservando a[nim]a[m] in illa m[ateri]a; quapropt[er] eadem revelone, qua revelat[ur] a Deo Xp[istu]m esse hoie[m], revelat[ur] imme[diat]e organizatio corporis, et reliqua accidentia, quæ inseparabilit[er] a[nim]a r[ation]alis exigit in m[ateri]a co[n]mitari.

Ista patet ex[em]plis ex illo testimonio Joannis. Cap. 1. Et Verbu[m] caro factu[m] é de fide, Verbu[m] factu[m] esse hoie[m]; et tn̄ nomen illud caro, metaphisicè consideratu[m], non signat imme[diat]e hoie[m], sed p[ar]t[em] phicam hoi[ni]s; sed quia in sensu morali signat totu[m] hoie[m], ideo é de fide Verbu[m] factu[m] esse hoie[m], id q[uod] sufficienter revelat[ur] per illud testimoniu[m] Joannis, quamvis aliud n̄ esset. Ideo aut[em] in sensu morali signat[ur] totus homo nomine carnis, quia caro inseparabilit[er], n[on] aliter, et phicè coniuncta é cum a[nim]a, exigent[em] m[ateri]a[m] sufficienter organizata[m] ad receptione[m] a[nim]a[e].

Ex his apparet 1o solu[m] identit[atem] r[ati]o[n]is duor[um] obtor[um] int[er] se n̄ sufficere, ut uno revelato, revelet[ur] natio aliud. Sic probavim[us] d. c. 1. Sect. 3. 2o apparet solu[m] distinctione[m] r[ati]o[n]is duor[um] obtor[um] a se invicem, non obstare, ut uno revelato revelet[ur] inseparabilit[er] aliud sub. 3o apparet distinctione[m] r[ati]o[n]is, seu realis n̄ obstare quomin[us] uno revelato, aliud inseparabilit[er] revelet[ur]. Ita probavim[us] sect. 1. hui[us] disputis, ubi docuim[us]: Licet identitas extremor[um] cum medio sit fralit[er] realit[er] diversa ab identite earund[em] inter se, adhuc inseparabili revelata identite extremitatum cum medio, revelari identit[atem] earund[em] int[er] se. Itaq[ue] ex hoc pricipie q[uo]d obta duo discrepant fralit[er] realit[er], nec inferas: revelato uno, aliud revelari; nec inferas revelato uno, aliud n̄ revelari. Sed aliq[ua]ndo fallax est, ut revelato uno, revelet[ur] aliud realit[er] metaphicè dist[inctum]; aliq[uando] vero fallax est, ut revelato uno, n̄ revelet[ur] aliud. [illegible] Cæterum[?] hæc sit regula generalis: q[uo]d duo sunt evident[er] cum evidentia [illegible] connexa [illegible] sive distinguant[ur] int[er] se realit[er], sive solu[m]

fralit[er]

spiritualis rationalis, revelato uno, sub aliud revelari: quia tunc moralit. esse eadem veras.

Dicetur 2.a: idemus risibile indeterminate ex rationali, ergo ... idem ... praeti esse ... hominibus evidenter. Nunc sic arguitur: Si Deus revelet entitatem aliquam esse rationalem, eo ipso est de fide entitatem esse risibilem in ... causa, nisi quia est evidens ... rationali revelato, risibile, quod non est revelatum: ergo sicut rationali revelato identificetur risibile eaque identitas sit tamen probabilis cognitio, ... exigerit de fide entitatem illam esse risibilem, de quo revelatum fuerit esse rationalem. Et haec consequentia, quod est evidens risibile identificari cum rationali, est evidens revelatum esse risibile identificari rationali, et revelationem quae revelatum fuerat rationale: ergo quod probabile risibile identificari rationali, ... probabile risibile revelatum fuisse per revelationem illam eandem, qua revelatum est rationale: sed ut aliquid credatur Dei fide, sufficit quod probabiliter existimetur illud esse revelatum a Deo ergo ut credatur Dei fide entitatem esse risibilem, quod Deus revelavit esse rationalem, non est necessarium quod sit evidens identitas inter rationale et risibile, sufficit si probabile sit ista rationale revelatum esse realiter risibile.

Item: si sit evidens identitas, et inseparabilitas rationalis a risibili, revelato rationali, revelari risibilitatem: non propterea quia ... nec risibile quia non obis constat evidenter esse idem realiter. Sed quia tunc vox rationale morali acceptione hominem signat sub immediate risibile, sicut vox homo signat immediate in ea acceptione morali organicum accidentalem. Et sicut vox ... signat ... et sicut vox caro signat totum hominem: omnis qui ... caro corruperat viam suam Dei fuit plena ... nomina vox, cum certum sit sermonem de homine: ergo in eo casu vox rationale metaphysice sumpta non signat immediate risibile, at ... realiter illud immediate signat. Ex quo iterum fit in eo casu non esse unum propter revelatum, et aliud non revelatum moraliter, sed utrumque moraliter revelatum immediate. At vero si tamen sit probabile rationale identificari necessario et inseparabiliter cum risibili, tunc quidem nec in sensu metaphysico, nec in sensu morali ... rationale est revelata risibilitas. Ideoque non est credibilis Dei fide citra errorem in hac. Sic ultimum addiderim, quia in praesenti dico non agere de ... existimative tamen revelato, sed de ... vere a parte rei testimonio Dei revelato.

Ex hac doctrina ... ... sit ut infra ... apta solutione donari ... ... risibile ... dens ... identitas inter rationale et ...

alia de cea nec quia e evident. Cum reali revelato idem formali risibile revelat. Nontinguit revelari in acceptione metaphorica realis vocis: Concedo huius suppositum: non revelato in usurpatione materiali vocis reale non suppositum, quod inde sit non sit revelari risibile. Adde, quod aliter nati proceans in formali. Non ideo reve- lato reali revelat risibile quia e evidens identitas utriusque, sed quia denotet sic formalem, etc. ... ans. sed quia denotet sic quasi canis, et argumentum, quae vocant: quia e evidens utriusque identitas, tamquam a signo colligimus revelato uno revelari aliud. Quod autem formalis. Cur revelato uno revelet aliud, e usus libris ... equivalens impositioni primeve, qui promiscue utunt voce signante metaphorice ... tamen ... ad signandum alium, quod evi- dens e esse inter se inseparabili connexos. Alienanda Concedo. Ad probationem concedo ans. et nego cons. Ratio: quia ut diximus, non ideo revelato reali re- velat risibile quia sit idem realiter, sed quia quod evidens e illa identitas formalis inseparabilis. Vox unius ex impositione humana usu ipso imponente acceptio signat immediate utrumque, quod autem ... tamen identitas, vox unius ... e ... posita usu humano, et morali ad signandum utrumque.

Dico denique 4o: non sufficit quod unica premissarum sit tantum revelata, ut conclusio ex illa deducta sit vere sufficienter revelata: ut patet in hoc syllogismo: Petrus e admirativus: omne admirativum e risibile: infero conclusionem: ergo Petrus e risibilis: in quo conclusio ex dicta non e revelata quamvis demus maiorem esse revelatam: quae autem debeant concurrere ut revelata unius premissae conclusio sit sufficienter revelata petendum e ex decursu huius disputationis.

Sectio 5a.

Roborat doctrina aliquarum difficultatum solutione

Obiicies 1o: nullum e discrimen inter hos syllogismos: Omnis homo e redemptus: Petrus e homo: ergo Petrus e redemptus. Omne reale e risibile. Petrus e realis: ergo Petrus e risibilis: sed conclusio 1i syllogismi e sufficienter revelata re- velata maiori: ergo conclusio 2i syllogismi e etiam sufficienter revelata. Probatur hec conclusio: i- deo conclusio 1i syllogismi e credibilis ... quia e a Deo revelata: ideo autem e re- velata quia una premissarum scilicet maior e revelata: at conclusio posteriori- ori syllogismi ... deducitur ... una premissarum revelata, qualis e illa minor ... ... nunc fuisse immediate a Deo revelatam,

n aut maior : ergo 2co 2i syli e sufficienter a Deo dicta eandem revelationem
dicta fuit minor, sicut 2co primi syli fuit sufficienter a Deo dicta eadem re-
velatione qua dicta fuit maior.

Dico inter omnes Doctores, qui admittunt tamquam regulam ge-
neralem illud principium: Omnis 2co deducta ex premissa revelata, est sufficienter re-
velata, et credibilis fide. Unde nullum est discrimen inter illos duos sylos: at ego
sum summopere discriminanda, non quidem quod altera premissarum sit revelata
in hoc enim aperte inter se conveniunt. Sed in eo quod prioris syli 2co est pars
formalis formaliter revelata in revelatione maioris: nam maior est propositio universalis equivalens
formaliter et logice copulativae. Et sicut revelata copulativa Petrus est rationalis, et
Joannes est rationalis, foret sufficienter formaliter, et immediate revelata pars hec Petrus est
rationalis: ita revelata universali expresse, est formaliter revelata hec pars illius: Petrus est
redemptus. At vero in posteriori sylo, 2co non est pars formalis contenta in premissa
revelata, premissa enim revelata est: Petrus est rationalis, cuius veritatis non est pars formalis
veras haec: Petrus est risibilis, salem attenta precise revelatione rationalis. Unde me-
taphysice loquendo quod conceptus rationale non explicat risibile. Supponimus praeterea idem
inter rationale et risibile esse tantum probabile, et non evidenter notum omnibus. Unde nec
in morali usu vocis rationale quod eam explicat risibile.

Obiecies 2o: nomen Petrus significat immediate omnia constitutiva Petri: ergo
hec propositio Petrus est rationalis equivalet huic: omne constitutivum Petri est rationale: ergo illa propositio
Petrus est rationalis continet formaliter hanc, risibile in Petro est rationale: ergo revelata hac propositione
Petrus est rationalis: revelatur hec, Petrus est risibilis.

Dicendum, quod nostra doctrina asserit, revelato rationali, non ideo precise
revelari risibile. Ut hec doctrina vera sit non est necessarium, quod semper hanc formam Petrus
est rationalis revelet rationale sine risibili; sufficit quod possit revelari aliquo modo, et
quod revelationem aliquam excogitatam rationale non revelato risibili, ut vere est possibile: si
Deus dicat Christum duxisse naturam rationalem. Ecce revelationem in qua nullatenus revelatur risibile,
et in qua nullum argumentum nullas exercet vires. Argumentum procedit omittendo, quod reve-
lato rationali quod propositio illa Petrus est rationalis revelet risibile propter rationem positam in
argumento: sed nullius ponderis apud me. Adhuc assero posse alio genere reve-
lationis revelari rationale non revelato risibili, quod sit importantis, inter se ipse nos esse
sollicitos non esse 2cis doctrinam exemplo illo Petrus est rationalis. Dico doctrinam nostram explicari
9 frustra exemplo illo, si precise attendatur revelatio [illegible], nemo [illegible]
rationalis, quod satis erat [illegible] nec [illegible]

Obiecies 3o

realis, revelatum visibile. Si suppar identificari nario reale cum visibili: ergo trahitur e doctrina. Probatur ans: quia illa entitas producta a Deo e realis, et visibilis: ergo tum reale tum visibile trahit fidem D. supernalis: et hec con: nulla nequit reale trahere realiter actum fidei D. quem non trahit sub visibili. Si suppar identificari in narr prato illa dicta nequeunt convenire realiter, tamen formaliter distinctis.

Satisfeci huic argumento supra sect. 2. clarius solutionem aliter explico. Nego 1um ans. Ad probationem distinguo cons: ergo tum reale tum visibile trahit actum fidei equivalentem loge revelationi: concedo cons: trahit actum fidei non equivalentem revelationi: nego cons: actus equivalens revelationi est, entitas a Deo producta e realis: hunc actum fidei ~~ne~~utraque formaliter trahit obiectiva. Alius est actus inequivalens revelationi scilicet entitas a Deo producta e visibilis. Hunc actum fidei neutra formalitas trahit, quia actus hic nequit fieri ex vi revelationis illius, de qua loquimur, ut probo non leviter: actus fidei innitens alicui revelationi, debet equivalere adequate, seu inadequate revelationi: sed hic actus: entitas a Deo producta e visibilis, nec adequate, nec inadequate equivalet revelationi, quam supponimus: ergo ex vi revelationis prefatae nequit elici hic actus fidei, entitas a Deo producta e visibilis. Minor ost: nam revelatio hec est: entitas a Deo producta e realis sed evidens e non equivalere sibi, nec adequate, nec inadequate, has duas propositiones, entitas a Deo producta e realis: est visibilis: ergo &c.

Controversia 3a

de assensu fidei divinae.

Dispo 1a

de discursu fidei.

Sectio 1a

discurrit formaliter fides.

Celebris, sed et difficilis questio in presenti occurrit discutiendo circa ipsum fidei assensum. An scilicet sit ideo formaliter discursus elicitus ex premissis Authoritatis D. ex testimonii proponentibus, an potius sit indivisibilis formaliter assensus, qui sub terat et in obiectum formale credibilis, et in D. Authoritatem re- [illegible] credendi. 1a sententia docet eum formaliter actum a- [illegible] Authoritatem D. huic propositioni, Incarnatio

Quae

propriâ authoritate. Hanc amplectuntur omnes uno ore Thomistae, et ex Authoribus Societatis pene omnes. 2a Sadoret: ach videtur esse 9cs discursu fiali nobis. Itaut prius cognoscatur Authoritas Dei, ut revelans; posterius assensus praebeatur Mysterio propter Dei Authoritatem illud revelantem, intercedente verâ causalitate, et dispositione inter praemissas, et 9cs. Ita docuere plures ex antiquis. Ex nostris P. Valquez 1. 3. q. 1. d. 5. n. 5. et ex eo P. ochss. recentiores. Lugo, Ripalda, Arriaga. etc.

Dico 1o: possibilis est fides, quae sit vera 9co elicita in fiali discursu, et praecuntibus praemissis maiori, et minori dispositis in formâ syllogisticâ 9ponentibus Authoritatem, et revelationem Dei. Probatur 9co: possibilis est discursus hic: quidquid Deus dicat propter veritatem suam summam in dicendo, nario verum est: Deus dixit Verbi sui Incarnationem: ergo Incarnatio est. Quod sit possibilis iste discursus nemo non orbatus oculis nare poterit: quod autem discursus ille, si sit, sit continea tota negotium fidei Dei facile pt. In eo discursu 9co est assensus, qui exhibetur Incarnationi propter Dei Authoritatem, et revelationem obiective praemoventes: ergo 9co illa est fides Dei. Pt Cons: quia nequit non esse fides Dei assensus exhibitus alicui veritati non propter aliam rationem obiective moventem, et determinantem, quam propter Dei Authoritatem summam in dicendo. Ans probo: quia omnis 9co est assensus exhibitus veritati ex determinatione obiectivarum praemissarum, nocerum est esse discursui, quod obiectum cognitum, et reptans praemissas fiales, detrahat intellectum ad assensum, qui sit 9co. Et hic elicitur ab intellectu praemoventibus, determinantibus, et influentibus praemissis, ut est notum, et evidens.

Dico 2o: non solum est possibilis discursus quem fecimus, et illa fides discursiva 9parata ex praemissis 9ponentibus Authoritatem, et revelationem, sed etiam [illegible] de facto datur [illegible] communi, et ordinariâ Dei guida. Probatur 9co: mus Enalis est operandi intellectus nostri ex cognita veritate alicuius 9grediendi ad cognitionem alterius; 9posita sufficienter [illegible] veritatis cum posteriori; sed Authoritas Dei, eiusque infalibile testimonium de Incarnatione Verbi est veras nario inexa cum exta Incarnationis: ergo mus est Enalis intellectus nostri in operando 9grediendi ab Authoritate et testimonio Dei cognitis ad assensum Incarnationis. In fide naturali etiam Dei, quae Authoris alter [illegible] [illegible] [illegible] evidenter. Cas autem in fide supernaturali, et infusa sic instauro. [illegible] naturalis, et alia [illegible] supernaturalia, non exsanant, nec impediunt [illegible] [illegible] naturalem operandi intellectus nostri, sed [illegible] [illegible] [illegible]

in tali modo operandi involveret aliqua imperfectio moralis, seu aliqua indecentia Deo indigna, qui est Author operis supernalis: atqui non ex eo quod Deus elevet intellectum potentiam naturaliter discurrere, ut efficiat discursum entitative supernalem, non involvitur imperfectio moralis indigna Deo.

Confirmatur explicando: intellectus, ut apprehensivus potest elevari principio supernali ad eliciendum apprehensionem supernalem; similiter intellectus, ut iudicativus elevari potest principio supernali ad eliciendum iudicium supernale: ergo intellectus, ut potens discurrere, etiam in materia fidei, non enim narratur, quin intellectus destitutus principio supernali potuerit discursum efficere naturalem, in quo premissis Authoritate et revelatione, inferat veritatem Mysterij revelati: ergo, in quantum intellectus, ut potens naturaliter discurrere etiam in materia fidei, poterit elevari principio supernali, ut efficiat in materia fidei verum formalemque discursum supernalem, in quo ex iisdem premissis inferat eandem ex [illegible] Mysterij revelati. Confirmatur iterum: non implicat omnis discursus supernalis, nec est ratio ulla assignabilis ad negandum de facto omnem omnino discursum supernalem: ergo dari de facto potest discursus supernalis in materia fidei. Antecedens probatur a priori, quia nulla est repugnantia: contemplatio supernalis cum discursu cum ex sententia D. Thome 3. p. q. 11. art. 3. asserentis scientiam infusam animae Christi Domini fuisse non quoad acquisitionem, sed quoad usum fuisse discursivam: non ergo repugnat supernalitas omnis cum discursu formali, etiam ex parte premissarum evidentium. Confirmatur a simili: potest dari electio supernalis involute supponens intentionem finis: rogo ergo te, quid discursum fidei naturalis? Cur sicut voluntas in ordine supernali collocata intentione Charitatis, seu Spei potest veluti discurrere in suo genere ab uno amore in alium, et deducatur ex amore supernali finis ad amorem supernalem medij: cur, inquam, non poterit intellectus collocatus in eodem ordine supernali discurrere procedendo ab uno assensu supernali ad alium similiter supernalem?

Denique probatur: quia de facto due cognitiones supernales dari possunt in intellectu, quarum una, sit naturalis, et in alia intellectu separatis ab alia [illegible] veritate: ergo de facto dari discursus formalis etiam in materia fidei. Probatur hec consequentia: quia ille due cognitiones possunt esse assensus supernales representantes Authoritatem Dei et revelationem Mysterij: semel autem positis his duabus cognitionibus nequit non poni tertia connexa, et intellectus integer discursus, isque supernalis: quod positis premissis non possit non poni tertia [illegible] quia a premissis evidentibus connexis cum conclusione necessitatur [illegible] [illegible] Authoritas et revelatio sint premisse evidentes [illegible] [illegible] [illegible]nali: ergo positis iis premissis non potest non

poni

peni Dei: sive assus Mysterij. Quodaun ge... D... ponat intg... discursus, suppositis premissis e manifestu. Quodaiz ille discursus erit supernalis: quia premissae sunt supernales. Et veras dicis perse digno tiare actus supernatus occepit Authore Deo. Cur ego inerbasse Premissae supernales non generabunt D cem supernaly: quia cur queso Deus, ut Author supernalis, cohibebit suu Dcursu, ne actus supernalis generetur.

Sectio 2a.

Ante Dcem 3am quedam premitto de na discursus.

Maior adhuc superanda e diffas, an scilicet narsio actus fidei sit discursivus, sive elicitus per discursu fralu. Multi enim docent utrunq de facto attingere, et quandoq assu rei revelatae Dcopi per fralu discursu precuntem cognitione Authoritatis D. revelantis, quandoq eundu indiltu actu attingere ve... revelatu, et Authoritu revelantu. Proqua diffalte quedam premittenda sunt de na discursus. Premitto 1o: alius vocari a Theogis discursu fralu, alius virtu, pro frali requirit distio talis inter premissas frales det... ad ... et ... ipsam. Pro discursu virli sufficit distio solu virtis inter premisas frales, et Dcem. An hic discursus virtis detur in fide D. ... infra discutio. In prenti solu intheli... sermo de discursu frali, an scilicet ille narsio intercedat ad omnem assu fidei ... rem revelatam.

2o premitto pro discursu frali (idem proportione servata dic devirli) non sufficere quod quo cognas rem aliquam esse propter aliud, sed requiri quod propter unam cognit. cognam aliud. Explum sit: non suffit pro discursu frali me cognere lucem esse propter ignem, pariter esse albu propter albedinem. Prius esse hois propter alq, sed requiritur, quod propter cognitionem igneu, cognoscam lucem, propter cognitionem albedinis cognam albu, propter cognitionem alam, cognam hoiem: et quis 1o intuitu nulla appareat differentia inter has propes, cogno lucem esse propter ignem, et propter ignem cognitum cognosco lucem, est tn revera differentia summa, quia prior tantum affert causalitatem ignis in lucem, at posterior affert causalitatem cognis, qua cognovi ignem in cognitionem lucis: Deus ergo cognit exere lucem ... pendere a sole, non tn cognit exere lucem ... quia cognovit solem: ... discursu frali ... e quod cognitio unius veritis sit causa in suo genere, propter quam ... cat ... et causata voca...

Haisar ... Vo...

3° premitto non sufficere quamcunque causalitatem unius cognitionis in alia, ut detur discursus, nam a cognitione apprehensiva duorum extremorum procedit intellectus ad eorundem copulam iudicativam, qui progressus nec est, nec vocatur discursus; nam quod est causalitas predicta unius cognitionis in alia fundatur in eo quod una cognitio cognoscat intellectui obiectum infallibiliter connexum cum alia veritate, in qua connexione fundatur veritatis cum alia fundatur. quod cognitio representans intellectui realiter lucem veritatis, illum determinat ut prebeat assensum 2e veritati. Sic cognitio iudicativa, qua cognosco solem existere, determinat intellectum realiter, ut iudicet esse lucem eo genere determinationis, motionis, vel causalitatis quod sufficit ad proprium discursum.

4° premitto non sufficere quod intellectus cognoscat obiectum, quod in se inevitabiliter connectitur cum alio, ut determinetur ultimo ad assensum prebendum alteri, nisi cognoscat hanc inseparabilem coniunctionem unius cum alio. Ideo creaturae licet ultimo specie cognita sint infallibiliter connexa cum Deo, et Deum natura exigens ad sui existentiam, non cognoscit Deum in quo fundatur; quod alia est illatio formalis, alia obiectiva; illatio formalis est ipsa dependentia realis unius cognitionis ab alia. Causalitas vero illa, qua cognitio lucis hic et nunc dependet a presupposita cognitione solis. Obiectiva illatio est ea connexio, que intercedit inter obiectum prioris cognitionis et obiectum posterioris, qualis est inter solem et lucem. hinc etiam est quod in veritate non intentione ille ordo, quem obiecta habent inter se. Semper enim realiter sol est prior luce, quia causa lucis, non est ita in intentione. Sepe contingit quod cognitio lucis est prior cognitione solis, quando videt lucem per species impressas, et cognitor immediate cognitione videremus, qua cognitum determinatur ad assensum solis, scientes lucem esse non posse nisi a sole.

5° premitto: motivum intellectus ad aliquem actum eliciendum aliud esse efficiens, aliud intentionale, quod vocant alii reale, motivum efficiens est quod realiter physice in proprio genere efficientiae aliquid in intellectu agit, quod sese excitet ad actum. In hoc genere fortassis concurrunt species intelligibiles. Sed de quo de hoc exemplis sit, in hoc saltem genere concurrit obiectum per illius excitans mediis speciebus, quas efficienter in illa immittit. motivum intentionale est, quod cognitum determinat, sive ad aliam cognitionem sui, sive ad cognitionem alterius veritatis propter connexionem cum illa, ut patet in exemplis supra [illegible] lucis in se cognita movet intentionaliter ad cognitionem solis [illegible] propter connexionem, quam habet realem

cum

ij Sole manifestat sufficienter inhil ex illis.

Sectio 3a.

Fidem D. nario separari discursu frali.

His premissis dicendum est: nam est amplius metaphora necesse. Cuius oppositum traditionis implat fidem D. separari frali discursu, in quo ex cognitione Authoritatis et revelantis progrediatur intus ad aliquam realiter distinctam, quia sit assensus circa res, que post premissas fuerat proposita, ut revelata.

Explico 3o: Non assero nario disquenda realiter duas cognitiones, alteram circa Authoritatem, aliam circa revelationem. Fateor has posse identificari, possemque disqui. Solum assero ante assensum rei revelatae exhibitum, nario precedere cognitionem Authoritatis, et revelationis. Sive cognitio Authoritatis eadem sit cum cognitione revelationis sive distincta. Nec assero in presenti assensum rei revelatae non esse assensum circa Authoritatem et revelationem, hoc enim determinare alterius litis negotium est. Solum assero ante assensum rei revelatae nario precedere cognitionem Authoritatis D. revelantis, quod sit ante assensum rei revelatae, sitque cognitio assensus Authoritatis, et revelationis. Preterea in presenti 3o tantum est sermo de assensu fidei circa res revelatas, non de alio quocumque assensu qui dicatur esse fidei. Denique non assero in presenti 3a cognitionem Authoritatis et revelationis precedentem assensum rei revelatae esse nario iudicativam, hoc enim ad aliam pertinet questionem.

3o. Tunc explicata 1o: Authoritas D. idem dic de revelatione est obiectum in genere causae, sive intentionalis, sive realiter movens intellectum ad assensum incarnationis: quod debet prius existere intentionaliter in intellectu, ut in illo sit exercens illius defectum, et impellat in assensum incarnationis. Et contra: ergo intentionalis exercitio D. Authoritatis in intellectu prior assensu incarnationis. Non presente rationis solum: quod prioritate causalitatis, et dependentiae realis. Preterea hec conclusio ex qua subinfero: quod cognitio, qua D. Authoritas movet, et determinat intellectum ad assensum incarnationis est prior prioritate causalitatis, et dependentiae quam assensus incarnationis. Et hec consequentia: quia existentia intentionalis, qua Authoritas D. movet intellectum est cognitio eiusdem Authoritatis. Sed existentia intentionalis D. Authoritatis in intellectu est prior prioritate causalitatis, et dependentiae, quam assensus incarnationis: quod cognitio, qua cognita D. Authoritas ut exerceat motionem suam in assensum fidei est prior prioritate causalitatis et dependentiae quam assensus incarnationis.

Constat 1o ... [illegible]

Incarnois, ut hic dicatur fieri propter D. Authoritatem inducendo. Nunc ultimo infero: ergo cognitio D. Authoritatis realiter distat ab assensu Incarnationis, praecedit naturâ assensum ipsum Incarnationis quando hic est fides habita propter D. Authoritatem moventem. Probatur haec consequentia: cognitio D. Authoritatis, quae praecedit assensum Incarnationis, est prior causalitate, et dependentia, quam assensus Incarnationis: ergo cognitio D. Authoritatis praecedens assensum Incarnationis est distincta realiter ab assensu Incarnationis, quod infert. Probatur haec consequentia: quia prioritas causalitatis, et dependentiae, nequit versari nisi inter distincta realiter: ergo si cognitio D. Authoritatis naturâ praecedat prioritate praedicta ante assensum Incarnationis, nequit cognitio D. Authoritatis non esse distincta realiter ab assensu Incarnationis. Antecedens probatur: quia nihil est realiter prior seipso, nihil causa sui ipsius, nihil causa ut ipsum sit, nihil dependens realiter a seipso, nihil producit actionem physicam sui productivam: nihil constituit causam sui in actu primo proximo ad ipsum producendum: ergo prioritas dependentiae nequit versari nisi inter distincta realiter.

Nunc tandem infero: ergo assensus fidei quoad Incarnationem vero (idem dico quoad quodcunque Mysterium credibile) naturâ separatur a discursu formali. Probatur haec consequentia: discursus perfectus formalis consistit, quando intellectus progreditur ab unius veritatis cognitione ad cognitionem alterius realiter distinctae, motus, et detractus ex connexione naturali veritatis prius cognitae cum veritate posterius cognoscenda: haec omnia naturâ concurrunt in assensu Incarnationis, quando hic est fides divina: ergo naturâ intervenit formalis discursus in assensu fidei. Minor probatur: nam sit perfecte talleas, quae dicta sunt, naturâ intellectus, quando movetur ab authoritate revelante Incarnationem ad credendum Incarnationem, progreditur a cognitione Authoritatis ad assensum Incarnationis realiter distinctum, detractus ex naturali, et obvia connexione, quae datur inter se veritatem revelantem Mysterium Incarnationis, et veritatem Incarnationis: ergo ad assensum, quem praebet Incarnationi propter D. Authoritatem dicentem, naturâ concurrunt omnia quae diximus naturâ ad perfectum, et verum, formalemque discursum.

Sectio 4.a

An cognitio Authoritatis naturâ praecedens assensum fidei sit Iudicativa, an apprehensiva sufficiat?

Dices [illegible] hoc [illegible] probare sufficienter discursum formalem pro [illegible] fide [illegible] formalis discursus requirebat ergo cognitio [illegible] [illegible] [illegible] cognitionem quae esset Iudicativa

Sed

Seu assus inhaeres proptiis Authoritis: at hucusq[ue] . . . . propter[e]a praecedit Comm[unem] Authoritatis, quae nario praecedit, et nario disquit ad assu . . . Incarnationis esse Iudicativus, nec cognitio solum aprehensiva, demo suasiva sit. Sufficit ut fert probabilis opinio, quam sequitur P. Martinus de Ripalda hic disp. 2. a num. 34: ergo hucusq[ue] non potest sufficienter discursus formalis fidei.

Hic duplex occurrit quaestio: an possit intus aprehensa suasive Authoritate Dei revelantis et Inexione illius cum veritate Incarnationis, detrahi immediate ad assensum unicum, et ratione simplicem, tum Authoritatis revelantis sibi Incarnationis, sed potius debeat illa aprehensio prius detrahere ad assensum Authoritatis revelantis, quo posito immediate ab illo detrahitur intus ad assensum Incarnationis? 2ª quaestio est: an supposito quod aprehensio immediate detrahet ad assensum illum simplicem, adhuc in illo progressu intus ab aprehensione Authoritatis revelantis ad assensum Incarnationis detur discursus formalis? Remissa ad logos 1. 9.

Pro 2ª: reo: progressum illum intus ab aprehensione suasiva proponente Authoritatem Dei revelantis Incarnationem, ut nario connexam cum veritate Incarnationis ad assensum Incarnationis, esse verum formalem discursum, quia progreditur a cognita Authoritate ut connexa cum Incarnatione ad cognoscendam Incarnationem, cum qua connectitur. Dupliciter ergo progredi intus potest ab aprehensione ad iudicium. 1º si aprehensio solum proponat extrema copulando assensum mentali: ut quod propositum Petrus et homines, detrahatur ad assensum immediate: Petrus est homo, et in hoc genere aprehensionis nullus est discursus. 2º: quando aprehensio proponit suasive obiectum A connexum cum obiecto B. detrahatur ad iudicium, quo assentitur intus obiecto B non quidem immediate propter ipsum obiectum B. sed propter obiectum A cuius veritas manifestavit veritatem obiecti B, et in hoc casu, assero, progressum realem intus ab aprehensione ad iudicium huius generis, esse proprie discursum realem. Ita hic communiter sentiunt quotquot in logica docent, praemissas aprehensivas sufficere ad discursum formalem syllogismi.

Probatur praefata doctrina: quia hinc intus scaerit, ut quis fiere realis, et discursivus, quod penetrat connexionem unius obiecti cum alio, et ex cognitione unius impellitur, et movetur ad assensum praebendum alteri, quod est movere . . . Sed quod intus propositum Authoritatis Dei revelantis Incarnationem, proposito in qua . . . aprehensione suasiva . . . .
unius obiecti cognitio cum alio, atq[ue] . . .

Authoritate revelante ad alsud; scilicet ad Incarnationem revelatam: quin ex predicto dato realis discursus, quem fundare conantur: Ostenditur: apprehensio suasiva Authoritatis D. revelantis utilis, includit assensum circa ipsam Authoritatem Dei revelantis: atqui si inde progrederetur ab assensu Authoritatis revelantis ad assensum Incarnationis, procederet ut realis, et discursivus: ergo si procedat ab apprehensione suasiva Authoritatis revelantis ad assensum Incarnationis, procedet ut realis, et discursivus. Probatur haec consequentia: quia assensus Authoritatis solum requiritur ut proponat obiectum I neryum cum credenti ... ut proponat sufficienter ut deberet: at apprehensio suasiva Authoritatis revelantis, et proponit obiectum Inexum cum credenti, et proponit sufficienter ut moveat ad assensum credentis. Ergo sicut sufficit ad discursum assensus Authoritatis revelantis, ita sufficit apprehensio suasiva eiusdem Authoritatis revelantis.

Dices 2°: apprehensionem suasivam Authoritatis revelantis Incarnationem et Inexionis illius cum veritate Incarnationis deberet immediate ad assensum qui respectat utrumque obiectum, et formale sive motivum, et materiale. Nam ad assensum illum tantum deberet obiecti, quod suasive proponit ut verum: at suasive proponit obiectum formale et materiale, scilicet Authoritatem Dei revelantis Incarnationem, et Incarnationem ut verum ... proponit Authoritatem Dei revelantem: ergo deberet ad assensum obiecti formalis, et materialis simul: nullus ergo ibi discursus reperitur.

Respondetur: omisso antecedente: nando consequentiam: deberet apprehensio praedicta circa obiectum formale, et materiale: non tamen propterea impedit discursus. Ubi nota non esse discursum assensum illum, qui indistincte amplectitur obiectum formale et materiale, esse tamen discursum progressum illum intellectus ab apprehensione suasiva Authoritatis ad assensum Incarnationis. Ratio: quia discursus consistit in ea causalitate unius cognitionis in aliam, quae versatur ... Ideo assensus praebetur Incarnationi, quia praestatur Authoritati. Cum autem assensus indistinctus, qui fertur ad Authoritatem revelantem, et ad Incarnationem non contineat progressum intellectus ab una cognitione in aliam, nec causalitatem unius cognitionis in aliam, ut dictum est; hinc est, quod assensus ille indistinctus circa obiectum formale, et materiale non contineat in se discursum. At in eo progressu ab apprehensione suasiva procedente Authoritatem revelantem ad assensum ipsum credentis, consistit verus, et realis discursus: quia hinc vere datur progressus ab una cognitione in aliam ab obiecto dictante ad assensum obiecti, ad quod ... vera causalitas unius cognitionis, sive praecognitionis in aliam fundata in bo- ... Authoritatem revelantem, et obiectum revelatum, quod ... ad verum ... diximus.

Sectio 9a.

Explicatur esse impossibilis virtualis discursus.

Dices 3o: assensus ille indivisibilis, qui complectitur et obiectum formale, et materiale fidei, hoc est, et Authoritatem revelantis, et Incarnationem dictatam ex apprehensione suasiva supra explicata, ille inquam, assensus indivisibilis est secundum se solum fides divina, quamvis praescindatur a quacumque alia cognitione antecedenti; et quamvis praescindatur apprehensio Authoritatis antecedens: ergo non est necessarius discursus formalis pro fide divina. Probatur antecedens, quia assensus, et assensus ille attingit obiectum formale, et materiale fidei: ergo ille solus, quamvis nulla praecessisset alia cognitio, scilicet iudicativa, vel apprehensiva comprehensiva Authoritatis revelantis, esset fides. Probatur consequentia: quia nequit non esse fides divina assensus, qui attingit obiectum formale, et materiale fidei divinae.

Respondetur: et ut ab ultima pro argumenti incipiamus, illam dico esse falsam, scilicet nequit non esse fides divina assensus, qui attingit obiectum formale et materiale divinae fidei. In oppositum ex dictis fundatur nostra doctrina; scilicet: ut concipiatur fidem, non sufficit, quod concipias divinos assensus obiectum formale, et materiale fidei divinae: potest enim intellectus iudicio concipere obiectum formale, et materiale fidei divinae, quin concipiat fidem divinam. Nam enim intellectus immediate ex suppositis cognitionibus heretica Authoritatis revelantis, et Incarnationis ipsius, concipiet iudicio obiectum formale et materiale fidei divinae, nec tamen concipiet fidem Incarnationis, ut omnes Theologi testantur: ergo potest intellectus concipere iudicio obiectum formale et materiale fidei, quin concipiat fidem divinam. Ratio a priori est: quia pro fide requiritur quod intellectus concipiat iudicio obiectum materiale fidei motum, et detractum ab obiecto formali: atqui potest iudicio concipere obiectum materiale, et formale, quin immediate concipiat motum, et detractum ab obiecto formali: ergo potest concipere utrumque, quin concipiat fidem. Exemplum, quo explicatur: potest intellectus concipere per species propositas utrumque, Lucem scilicet propter Solem, et Solem moventem in genere obiecti motivi, non est necesse concipere utrumque &c. Regio non nascitur, quia Luce clariorem. Ideo ipsum in fide obscura Luce manuductum, assero posse scilicet intellectum concipere Authoritatem Dei, et Incarnationis, quin concipiat Incarnationem motum ab Authoritate: quia concipere Incarnationem propter cognitionem Authoritatis, non est prius concipere Authoritatem et Incarnationem.

Hinc patet solutio argumenti: ... apprehensionem et omnem aliam antecedentem Authoritatis [illegible] intellectus iudicii unici indivisibilis actu in ... [illegible] ... et In-

n relinques fide, quia fide relinquis in cognitione Authoritatis revelantis et Incarnationem. non vero relinquis in cognitione Incarnationem prout Authoritas movens et impellens ipsum ad assensum incarnationis. Cae enim sunt illa propositiones de causalitate Authoritatis vel cognitionis in assensu Incarnationis, ut ante diximus Sect. 3. Clarius dicimus causalitas exponit quod in hac cognitione Authoritatis constituit in actu 1° proximo ad eliciendum assensum Incarnationis. Negatur autem in hac constitui causa proxima. Sed in actu 1° proximo ad eliciendum assensum Incarnationis cognitionem Authoritatis, si cognitio Authoritatis et assensus Incarnationis sit ratio idem assensus.

Ex qua doctrina omnino corruit quod quaeri a plerisque Theologis excogitatum est de discursu virtuali fidei. Sunt enim qui tarant discursum formalem non requiri, requiri tamen virtualem, aut formalem. Sunt qui asserunt, nec formalem, nec virtualem requiri. Pro 1° stat Cardinalis noster de Lugo disp. 5. de fide. num. 76. et d. 7 n. 1. Pro 2° pugnat P. Ripald. disp. 19 de fide. sect. 2. n. 53. Inter utrumque convenit discursum virtualem esse possibilem. Ego tamen censeo illum esse impossibilem. Pro quo repetendum est quod sect. 2. praemisso 2°. statui et approbat Ripald. his verbis. Cognitio ex alio, sive discursus virtualis est, quod cognitio directa alterius obiecti, ut causa discursus virtualis a cognitione directa alterius obiecti ut effectus, et una cognitio, est ratio, sive prius virtuale alterius. Nunc sic arguo ex meis principiis: implicat quod cognitio causae sit prius virtuale cognitionis effectus, si sit eadem ratio cognitio: ergo implicat discursus virtualis. Antecedens probatur, quia nihil seipsum causat virtualiter, sive virtualiter est causa sui ipsius: prius autem virtuale est ratio causa sui ipsius: ergo si cognitio causae sit eadem ratio cognitionis effectus, nequit cognitio causae esse prius virtuale cognitionis effectus.

Sed quia latet occulta deceptio in confusione vocum, notare sibi est prius virtuale, non ideo dici virtuale, quod realiter non causet, sed quod causet realiter seclusa distinctione reali ab effectu, quem causat. Prius autem causans realiter distinctum, vocant prius formale, prius autem causans formaliter distinctum, vocant prius virtuale: ergo concedunt verum causalitatem, et realem rei in seipsam. Hanc ego iudico impossibilem ut docui late supra in materia de Trinitate, negans omne prius virtuale relationum. Et in materia de Voluntate negans distinctionem radicale, quod sit prius virtuale volitionis. Et realiter omnis Authoritas dependentia tamen res identificatae realiter. Probatur a priori est: nihil est causa realis realiter et vere causa sui ipsius. Sed cognitio Authoritatis debet esse causa vere, et a parte rei cognitionis ob revelatam ... cognitio Authoritatis nequit identificari.

realiter

11. ralis cum cognitione obiecti revelati. Et hoc sit fides, quia pro discursu virtuali requiritur, quod cognitio Authoritatis sit respectu [illegible] rei causa suspensiva: ergo pro fide explenda admittendus est discursus virtualis.

Confirmatur 1°: impossibile est, quod per eundem actum indivisibilem ratio proponat bonum amandum, et deinde voluntas ad illud amandum. Et similiter hoc autem ideo est impossibile, quia propositio boni ex parte actus est ordinario se habet ut constituat voluntatem agentem in actu 1° proximo ad amorem, nequit autem per ipsum amorem constitui in actu 1° proximo ad amorem: ergo nequit per eundem actum proponi Authoritas movens ad assensum Incarnationis, et Iudicari Incarnationem. Et Iudicium Incarnationis oriatur ex propositione Authoritatis, ut debet oriri ad esse fidei. Probatur consequentia: quia sicut voluntas agens per propositionem boni constituitur in actu 1° proximo ad eliciendum amorem; ita per propositionem Authoritatis constituitur in actu 1° proximo ad assensum eliciendum Incarnationis.

Quod si dicas eodem indivisibili assensu posse intellectum cognoscere hanc causalitatem, est lux, quia est Sol, hoc autem causalitas non est discursus virtualis, quia est assensus datus Soli, et assensus datus luci, et assensus datus connexioni lucis cum Sole, aut Solis cum luce: ergo est possibilis discursus virtualis. Huic instantiae saepe respondi illam causalitatem non esse discursum virtualem; sicut non est hoc causa lux exiit dependenter a Sole, sive lux causatur a Sole. Probatur, quia paritas non importat causalitatem unius cognitionis in aliam, sed repraesentat causalitatem obiectivam unius obiecti in aliud: non est autem discursus virtualis cognitio repraesentans causalitatem unius rei ab alia, sed cognitio unius obiecti dependenter a priori a cognitione alterius obiecti: In hac dependentia requisita convenit in usu [illegible] alii asserunt sufficere dependentiam virtualem. Ego censeo non virtualis dependentiae [illegible] impossibilem nobis obtrudi.

Sectio 6ª

Solvuntur argumenta adversariorum.

Obiicitur 1°. Assensus [illegible] Authoritatis non est identificatus cum assensu rei revelatae: ergo est impossibilis discursus formalis fidei. Antecedens probatur: quia eodem indivisibili actu debet attingi obiectum formale [illegible]: et res revelata est [illegible] [illegible] ergo nequit [illegible] attingeat obiectum formale, scilicet [illegible]

Vissionis corporeę, qui indilr fert ad Lucem, et ad Colorē n aliad ē nisi quia Lux ē obj frale movr. Hoc argum nullis ē roboris. Gl[?] Sbat, quam probent ostus Authoribꝫ, probat esse imposs discursyvitꝫ, quia Vissio corporea tendens inlucē, et colorē, non ē virlis discursiva; go Ṕ eodem mo ē obj frale Authoras rei revelatꝫ, ac Lux ru colo- ris, assus fidei attingens rē revelatā propt Lucem Authoritis revelan- tis, non erit discursivā virlis cognio. Pretta probat argꝫ esse impo- ss omne discursy fralꝫ, etiā extra mat fidei, etiā extra spheram actꝫ supernalis, et conter tota dialectica, quę tribuit modꝫ arguendi fralis relegandaę, si omne obj frale movꝫ, scilicet sicut Lux ad videndum Colorem.

Resp̃go: nandoans: ad huius pbationē dic Luē nec obj frale motivꝫ ad videndꝫ colorē, sed esse obj frale Imotivꝫ na- riꝫ cꝫ colore ad vissionē indilꝫ Lucis, et Coloris, non enī color ē objꝫ male vissionis, sed quā frale et pquē motivꝫ visive por, acē Lux hic sociis, et color sil excitant cꝫ species sui poꝫ visivꝫ ad sui vissionē, et vissio elicita ē actus immatꝫ attingens cꝫ in se ipso Lucē, tum in se ipso Colorē, quid go desideras. Ut color sit objꝫ Imo- tivꝫ visive por cꝫ species proprias sil cꝫ Luce? Cꝫ hoc n discurri, quod Lux poe se sola immissa sui spē movere poꝫ visivꝫ, n vero Co- lor sine Luce. At vero Authoras Q. ē objꝫ fralemovꝫ, cꝫ conec- tore rali cꝫ re revelata, quia cognita Authoras, ut re ipsa cꝫ reve- lo i nexā movet, et impellit ruatemꝫ poꝫ, ut assꝫ ire blat rei re= velatꝫ.

Obiit 2o poe intus attingere eodem indili rali actu objꝫ male, et frale raliter motivꝫ, scilicet et Authoritꝫ Dei revelanꝫ, et objꝫ revelatꝫ, vg Incarnoem; n llaut costat, quomiꝫ hic actus sit fides D. go poe esse fides Q. assus Incarnis attingens sil Authoritꝫ revelantē. Maior pꝫ ex hac Caali. Incarno ē, quia Deus eꝫ dicit.

Resp̃o disquendo maiorē: poe eodꝫ actu intus attingere objꝫ male, et frale motivꝫ, quod exerceat motionē suaꝫ cꝫ eundꝫ actꝫ: noma- [illegible] suꝫ cogni alio actu anti: Icedo maiorē [illegible] ens, an possit intus etiā cꝫ assꝫ

fidei

fidei quo credit Incarnoem attingere authoritatem revelantem dici serie posse. Dices tamen An possit Authoritas movere intellectum ad assensum Incarnationis eodem actu, quo credit Incarnationem? Huic dubio respondi negative, asserui quod licet assensus Incarnationis sit fides Deo propriè dicta, natio ex ipsa quod rationale intellectum premota cognitione Authoritatis revelantis. Ex quo intuli requiri cognitionem Authoritatis ante assensum Incarnationis, et distinctam ab assensu Incarnationis, cum hoc tamen stare potest, quod precognitione Authoritatis revelantis moveat intellectum ad assensum Incarnationis, qui iterum attingat Authoritatem revelantem, de quo in presenti non curo.

Occasione huius arguti prefati Rogabis 5°: An sit necessarium, quod assensus Incarnationis, fides scilicet nata ab intellectu predeterminato cognitione Authoritatis, iterum reflectat supra Authoritatem, et illam assumere debeat? Dico posse reflectere, non tamen esse necessarium hanc reflexionem. Ita suppositis ex iis, que dixi in logica cum aliis sa asserente Deum non attingere necessario objectum formale, quod sunt premissis precognitis. Rogabis 2°: Utrum verum sit, quod presupponitur in argumento, scilicet intellectum posse dare hanc causalem: Incarnatio est, quia Deus eam dicit? Dico eam causalem, ut iacet, esse falsam; quia dictum Dei, et illius Authoritas non est causa veritatis Incarnationis Verbi, quamvis sit causa nobis manifestans veritatem Incarnationis, sicut calor est causa nobis manifestans existentiam ignis, non est tamen causa ignis ideo quod licet hec causalis est falsa, ideo est ignis, quia est calor, esset tamen vera hec: ideo cognosco ignem, quia cognosco calorem. Similiter in materia fidei est vera hec causalis, ideo cognosco Incarnationem, quia cognosco dictum Dei. Et hec: ideo Incarnatio est infallibiliter, et necessario vera, quia est dicta a Deo: nam suppono dictum Dei reddit sub tali suppositione infallibilem, et necessariam veritatem Incarnationis, quapropter huius necessitatis, et infallibilitatis est causa formalis dictum Dei seu eius Authoritate.

Obiies 3°: assensus fidei est liber: sed nequit esse sine priori assensu Authoritatis revelantis: nam presupposito assensu Authoritatis infallibilis dicentis Incarnationem, non potest intellectus dissentire Incarnationem, imo nec non assentiri. Dico nullum actum intellectus esse liberum in se, supponit hec doctrina ex communi placito Doctorum, de illorum expressione non examino, et tenent sive assensus fidei fiat cum discursu, sive sine discursu [illegible] nam [illegible] ille erit immediatè in se liber, sed in ordine [illegible] ad credendum, de hic affectus [illegible]. [illegible]

libera et meritoria: atqui in nostra sententia hec est voluntatis affectio libera, quae fides illa per discursum est libera. Ad hoc autem inopportuna sententia pia dicit voluntatis affectio, sive credulitas tamen est ista, quatenus imperat assensum revelationis Dei. Sed in nostra sententia quae imperat libere assensum revelationis, nullo precedente motivo claro, et evidenti necessitate: ergo est quae libera voluntatis affectio, et fides in illis in nostra sententia precedente discursu, ac inopportuna.

Obiicit 4°: assensus fidei non est fides per extra denominationem: quod non presupponit Authoritatem Dei moventem formaliter actum illum, est in imo potius includit ipsa intrinsece motionem intentionalem Authoritatis Dei. Respondeo in mei sensu argumentum vim non habere, qui docui in loco actum conclusionis ex se essentialiter esse conclusionem quamvis non attingat formaliter obiectum formale premissarum. Ita in presenti assero assensum fidei circa Incarnationem esse essentialiter conclusionem deductam ex precognitione Authoritatis, quamvis non attingat, ut saepe non attingit obiectum premissarum antecedentis. Ratio a priori est: quia conclusio se ipsa est actio fluens ab principio, cuius autem prius conclusionis, non sit solus intrinsece, sed inde est instructus precognitione Authoritatis, hinc est, quod conclusio se ipsa essentialiter dependet a priori, ab inde instructo per cognitionem Authoritatis; et per hunc essentialem ordinem, et dependentiam a priori a precognitione Authoritatis revelantis, se habet intrinsece essentialiter actus fidei quamvis non attingat, ut quandoque non attingit Authoritatem formaliter.

Sectio 7ª
Instantibus adhuc adversariis fit satis.

Obiicit 5°: Discursus omnis fundatur in connexione antecedentis cum consequenti, atque adeo conclusio precedit cognitio de bonitate illius, hec autem cognitio fundatur in illo principio, quae sunt eadem uni tertio, sunt idem inter se, quando premisse sunt affirmative: ergo negatur assensus fidei haberi per discursum formalem. Probatur consequentia: quia assensus fidei circa Incarnationem nequit fundari in illo principio naturaliter evidenti, sive logico, sive metaphysico. Assumptum probatur dupliciter. 1°: quia assensus circa Incarnationem, est certior omni assensu naturali ergo nequit fundari in illo principio naturali cognito quaecumque sunt eadem etc. Probatur 2°: quia assensus duo fidei nequeunt inter se differre in obiecto formali motivo, ac tales sunt assensus fidei, qui non fundantur tamquam in motivo formali in illo principio, et alius est qui in illo fundetur: Probatur consequentia: quia non [illegible] [illegible] vel alius non referent, darentur duo assensus fidei

Ergo

Ptio 2. Recta in lege Solutionis placet aliqua prenotare

1° sit non esse narium pro fide syllm. sufficere enthymema. Pr: sufficit Unica cognitio proponens Authoritatis revelantis, ut moveat intellectus ad assensum vel dtem: ergo non e narius syllus, qui constet duab, premissis in forma dispositis. Et 2. Secundum sit: pro omni discursu, sive sylo, sive enthymate, requiri cognitionem de bonitate illationis. Pr: quia prior veras cognita non trahit int. in assensum alterius, nisi prior cognoscatur connexa inre cum posteriori. 3. sit: logicam tradere regulas et precepta ad dignoscendam bonitatem illois ex vi forme, sive dispositionis terminorum, quas probare et confirmare solet ex illis premissis, que dicuntur prima, scilicet: que sunt eadem uni 3° sunt eadem inter se, pro syllis affirmativis; que sunt disita ab uno 3° eodem, pro syllis negativis. 4. sit: posse tamen cognosci connexionem huius obti cum alio absque regulis logice, quam vocamus illoem ex vi materie. Pr: quia homines plures, qui logicam nec a limine salutarunt, sciunt solem connecti cum luce, et ignem cum calore, cuius materialis connexionis notitia sufficit ut ex sole arguant lucem, et igne calorem.

His prenotatis ad argum dico, non requiri pro discursu formali fidei cognem de bonitate illois directa regulis loge, sed sufficere cognitionem illam de bonitate illois, que involvitur in expresso conceptu Authoritatis Dei infallis, qui enim expresse concipit Authoritatem Dei indicendo, ut infallibilem, expresse concipit testimonium Dei esse non posse sine obto dicto, et hec notitia e sufficiens cognitio de bonitate illois. Pr: nam cognitio sufficiens de bonitate illois. e, que proposito obto esse exse connexum alio, sed hec connexio e obiectiva illationis; atqui expressus conceptus Authoritatis Dei infallibiliter revelantis Incarnationem proponit Authoritatem Dei revelantis Incarnationem esse narium connexam cum Incarnatione: ergo conceptus ille expressus Authoritatis Dei revelantis infalliter Incarnationem e sufficiens cognitio de bona illatione intercedente ab obto formali fidei ad materiale: ergo ut discursus fiat discursus ab obto formali fidei ad materiale, non e naria cognitio fundata in illis primis methis, nec directa cum regulis loge. Contra arguit.

Obiicies 6°: Iudicium credibile est Authoritatis revelantis et Incarnationem e iudicium causiens duobus [illegible] obiectis, alteri Authoritati revelanti, [illegible] versanti.

qo é discursus virtis, nam discursus virtis solum intelligitur ille actus qui ratione prosequuntur cum sit vnus, dictis ratione. Reddo illud iudicium prosequuntur dictis ratione assensibus, quorum alter non caret ab altero, non tamen prosequuntur dictis ratione, quorum alter caret ab alio: nulla enim est frustra in illo iudicio indistincto, quod sit causalitas vnius, fractionis indistinctam, vt tum foret discursus virtis, nam est non solum prosequitur dictis, sed etiam causati quia in discursu formali vnus assensus caret alium: quod si adhuc velis discursum virtualem istum esse in eo prius, quod assensus in illis ratione prosequeat dictis, concedo libenter posita discursus virtis. nobis vtique sufficere ad fidem. Enimvero ex conceptu fidei requiritur assensus dependens a priori ab Authoritate intentionali movente, quae dependentia in discursu virtuali non salvatur ex predictis doctrinis.

Replicas: Iudicium illud indistinctum prosequitur discursum formalem quia si duo formaliter in illo reperiuntur, discurrerent formaliter, vna caret altera, et esset ro agnitio ratione alterius. Sed eodem iure te posse asserere amorem boni esse assensum virtualem, quia si ille amor esset actus intellectus, esset assensus, et non dissensus. Et visionem corporeae lucis esse virtualem amorem, quia si visio esset actus voluntatis, esset amor lucis, et non odium. Plura impugnavi alibi mas in pro productione virtus in contro. s. de Trinitate disp. 2. et in controversia 2. disp. 9. Et contro s. de voluntate disp. 2.

Obiiciendum: si actus fidei esset Deo non attingens immediate obiectum premissarum, non esset virtus theologica, siquidem non attingeret immediate veritatem summam. Huic argumento soluta respondi supra, scilicet fidem esse virtutem theologicam quia virtus attingit Deum veritatem summam, quatenus est ratio intrinsece qua illa velit Deum praecognitum. Nec est necessarium, quod ipsa fides immediate attingat formalis assensus quam Dei Authoritatem. Ita Pater Suarez, apud quem 3. p. 4. 3. d. 8. s. 8. sibi discursu in fine ita scripsit: qui credit articulum fidei ut revelatum a Deo, non semper actu credit Deum esse summe verum. Dominicus Vanes hic. q. 1. art. 1. q. 4. asserit non esse necessarium cum fidelis credit, vt cognoscat rationem credendi. Ita similiter aliqui quod dicunt, in actuali membro Authoritatis Dei revelantis ... assuetis Mysteriis creditis, ... etiam quo-
[illegible] ... quae occurrunt credenda.

Disp.

Disputatio

de Certitudine Fidei D.

Sectio 1.a

Quid sit certitudo assus intualis?

Duo nobis in presenti prestanda sunt, 1.m discutere quid sit certitudo? 2.m quenam sit certitudo fidei? hoc autem 2.m dubium adhuc in alia duo dissecabimus. 1.m quae certitudo sit naria et essentialis assus fidei D. supernalis? 2.m quae certitudo possit competere assui fidei D. supernalis, quamvis non sit essentialis fidei D. supernali ex conceptu formalissimo fidei D. supernalis. Sicut alia est vita, quae essentialiter convenit animali, ex conceptu formalissimo animalis, alia est vita, quae competere potest animali, quamvis non sit ei essentialis, et formaliter in conceptu animalis. Vita sentiens est de conceptu quidditativo animalis, et naria pro constituendo animali, vita rationalis potest animali competere, sed non est de illius conceptu formalissimo, quia est animal rationale, itaque aliqua est certitudo essentialis fidei supernali petita ex conceptu quidditativo fidei supernalis, alia certitudo est, quae convenire potest fidei supernali, quamvis ex conceptu formalissimo fidei supernalis non sit naria.

Longissimum esset ex professo referre, quae Authores circa certitudinem fidei D. disputaverint, et in quas abierint solo nomine discrepantes sententias: nostri Auditores in 1.s legant D. Thomam in hac 2.a 2.e q. 4. art. 8. Postquam vide P. Suarez d. 6. de fide s. 5. P. Vasquez 1. p. q. 1. art. 5. Cardin. de Lugo. d. 6. de fide. P. Ripalda de fide d. 11. P. Amicum de fide d. 12. P. Coninc disp. 14. dub. 4. P. Meratium. t. 2. d. 12. de fide. P. Gasp. Hurtad. d. 4 de fide. diff. 6. P. Arriag. d. 3 sect. 4. P. Tann. q. 6. n. 58. P. Granad. Contro. 1. de fide. tt. 12. d. 4. Dominic. Banez ad q. 49. D. Thome.

Supposito ab aliquibus presertim antiquioribus excogitatum fuisse, quandam certitudinem, quae vocari posset [illegible] dehora, et mali [illegible] innecessitate sibi quid aliud [illegible] quae [illegible] antiquiori [illegible] veritas. [illegible]

quod ita e, ut aliter n possit esse, hoc e narly. obj incerth, quod ita e ut aliter esse possit, hoc e 9gens. Ita videtur loqui D. Thom. hic art. 8. Utrum, ait, intellectus dun sit certa 9gentia scilicet prudentia et ars, quibus prefertur fides in certitudine. roe sapiens, qua e de aeternis que non 9ingit aliter se here: de hac certitudine in presenti parum nobis curandum e, quia certitudine formalem actus intus proprius inquirimus, contingit aut actum esse incerth cca narla, et actum esse omnino certum cca 9gentia de subsista absuta Dei non sumus certi, cum tn illa sasit narla sit. Et de cursu Pri, quem videmus sumus certi, cum 9gens sit. Addo quod etiam fides D. versat cca 9gentia, que possit aliter se here: sic ad D. credimus peccatum Adami, incarnationem Verbi. etc.

Pro explicanda ergo certitudine formali, que inest actui intus, assero certitudinem formalem actus a obto et simpliciter dictam esse intus, et essentialiter determinationem actus ad verum ortam ex proprio essentialiter determinato ad verum. Unde ex hac certitudine actus infert infallibiliter objectum ita esse in re; nec enim objectum falsum per hanc certitudinem attingit. Id pt in certitudine nali, que semper fere semper associat evidentiam. actus evidens e oio certus, quia essentialiter connectitur cum obto vere in re existenti, ut ab ipso requirat, et oritur a proprio determinato ad verum. Nam si loquamur de actu evidenti separato vel discursu demonstrativo, experimur eiusdem actum oriri a principio intellectus simul cum premissis evidentibus: intus aut instructum premissis evidentibus, et cognitione evidente de bonitate illorum, e prsus omnino determinatum essentialiter ad 9 verum. Si aut loquamur de actu immediato evidenti, ille procedit a principio intus instructo aprehensionibus evidentibus extremorum, que determinant intus essentialiter ad assensum verum.

Dixi certitudinem esse determinationem actus ad verum provenientem a proprio determinato ad verum, quia fortassis actus tendens in objectum narlum, quod vocant Dialectici preteritum veritatis, ex se essentialiter habet attingere objectum verum. Nihilominus, quamvis hoc ita sit, quod falsum existimo, actu tenens nario e prorsus, cum accidens necessitas sit, nihilominus non erit certus actus ille, qui essentialiter fert ad objectum narlum, nisi procedat a seipso essentialiter a proprio determinato ad verum. Unde si tunc actum in Deo e subsistit absolute ferat ad objectum narlum in se, n ideo erit falsus, actus formales, quia n procedit a proprio determinato ad verum; omnia enim ... [illegible] ... est cum falsa obto, intus vel per primi... [illegible] ... aprehensiones. Tpei etc.

Z.

quod ulterius ostenditur: actus tendens in verum est exigentia potentiae ordinatae certus: at haec certitudo non extendat in obiectum naturaliter: ergo certitudo actus eius actus ex exigentia et actus ex naturalitate non consistit formaliter in tendentia ad obiectum naturaliter, sed in eo quod virtute conveniat ut explanatur a priori destinato ad verum.

Advertendum est 1° hanc certitudinem convenire efficienter a priori in actum non formaliter. Vel certitudo actus est essentialis actui, atque a deo actus certus a seipso formaliter, sive in genere causae formalis est certus, et essentialiter addictus ad ultimandum certo in veritate obiectum. Advertendum est 2° hanc certitudinem indefectibilitatis a vero, non solum esse certitudinem actus quoad se, sed etiam certitudinem actus quoad subiectum, sive ut aliter loquar, quod actus certus certitudine praedicta non solum actum attingere verum indefectibiliter, sed etiam denotari intellectum attingentem obiectum indefectibiliter a vero. In quo conveniet omnino cum Durando, quia sexcit non posse actum certum in se, non reddere subiectum certum in quo est.

Sectio 2ª

Explanatur quid sit, et an sit propriè certitudo certitudo adhesiva?

Ultra certitudinem explanatam est alia proprietas actus intellectualis quae vocari solet certitudo ab Authoribus, et est firma intellectus adhesio ad obiectum, vocaturque certitudo adhesiva. Haec autem certitudo, et distincta illa a certitudine indefectibilitatis a vero, quam praecedenti sectione explicuimus, aperte discernetur, si videantur extrema opposita quae excludunt una, et altera certitudo. Prior excludit falsitatem, est enim actui essentialis destinatio et addictio intellectus ad verum ut supra explanatum. 2ª vero certitudo excludit omnem dubium, formidinem, et vacillationem intellectus, quae dubitatio explanari solet his verbis, fortassis fallor. Ac vero dubitant Doctores an haec firma adhesio intellectus in assentiendo alicui obiecto, sit vera certitudo?

Plures negant: quia cum illa firmitate assensus componitur falsitas: ergo non est propriè certitudo. Probatur consequentia. Certè esse possumus de obiecto falso: firmiter adhaerere possumus obiecto falso: ergo firmiter adhaerens non est certus. Ita P. Suarez, Tannerus, et alii citati. Oppositum alii Doctores tuentur asserentes firmum ...

alteri esse proprie certitud. quamvis obj. falsum sit. Ita expresse P.
Caso. Hurtado. et Arriag. supra citati. Alii dicunt certitud. adhesionis
n. semp. sed quandoq. esse proprie certitud. tunc scilicet quando intus
dictat ad unam part. contradictionis credendo, absq. ulla formid. et dummodo
obj. verum sit, cui ita dictate assentit. Ita Dominicus Banes et alii sup.
citati. Ratio: quia plerumq. hereticus in suo errore firmior est, quam Catho-
licus in veritate, quam credit, nec tamen hereticus est certior de obto. quod per
errorem credit, quam Catholicus, qui verum a Deo revelatum credit: ergo firmitas
adhesionis, nisi associetur veritati obti. cui prebet firmum assum. non est
proprie certitudo

Pro decissione huius dubii, distinguenda est duplex firmitas
assus. Alia est pure intellectualis et rationalis orta sufficienter a motivis suaden-
tibus intelli. dictatam veritatem assus unius partis contradictionis. Alia est firmi-
tas assus orta pure ex imperio extrinseco voluntatis, non enim dubitari potest, quin
voluntas plurimum imperii habeat in rebus obscuris in assus intellectuales, potest enim
imperare simpliciter assum, et exclusivum dubitationis. Hac distinctione suposita, assero
firmitatem priorem intellectualem esse vere et proprie certitud. Illam vero firmitatem extrinsecam, et
voluntatis non esse certitud. absolute dictam, quando voluntas irrationaliter imperat intellectui ex
clusionem formidinis. posse tamen satis in larga usurpatione vocis vocari certitud., quando
voluntas rationabiliter et prudenter ... imperat intellectui, ut prestet assum uni dictatae
contradictionis parti. ut omnem omnino a se abiiciat dubitationem.

Prior pars nostri assumpti probatur: quia negari non potest etiam in rebus
obscuris dictari intellectum a scripto ... omni subiecto ... voluntatis imperio
dubii ex suis motivis ad unam partem contradictionis, ut quamvis voluntas im-
peret dubitationem intellectui, sit impotens illi obedire. Ut deponant contra
hominem ... testes, et ... testes seculares ... homicidium
... retrasse. Nulla apparet ratio contra hanc testium depositionem. In-
dubitatum est manifesta experientia in hoc casu ita esse ... proposita per
dicto motivo intellectus iudicis ad assum ... hanc contradictionis a ...
dictatum. Petrus occidit hominem. ut quamvis data opera vellet dubitare, ...
... posset. ... non licet iudex esse certus de homicidio
a Petro ... quia ex decisione unius

tamen

tam; testis, quandoq; fide indigni, qui odio habet Petrum, credit Petrum commisisse homicidium; sed potius temerarius judex dicendus est, quam certus de homicidio commisso: quoniam standa firmas assensus proveniens ab imperio voluntatis supra merita motivi suadentis assensum, non est dicenda certitudo, cum dici possit apte vocabulo certitudinis, quod est temeritas ... pertinacia ... obstinatio.

Hinc patet 1°. certitudinem assensus adhaesivam posse separari a veritate assensus. Nam certitudo est firma intensio adhaesionis, ita ex vi totalis motivi suadentis assensum. Motivum enim ... talis est, ut non solum deberet inclinare ad assensum, sed etiam cogat abiicere omnem dubitationem: atqui tale motivum nihil est dictamen adversitatis ... movet: ergo motivum inducens certitudinem adhaesivam adhuc est compossibile cum falsitate ... Minor patet in casu supra exarato: testimonium enim illorum centum virorum, nec reddit rem dictam physice, aut metaphysice, ... nec falsitatem homicidii physice, aut metaphysice adhuc stante motivo impossibilem esse, immo potest cum illo motivo stare falsitas assensus: ergo certitudo proprie dicta pro ... assensus, potest ... cum falsitate assensus. ... quamvis haec ita sit, haereticus non esse certus de suis erroribus, etiam quos firma adhaesione credit abiecta omni formidine, quia firma adhaesio haeretici tantum oritur ab imperio voluntatis irrationalis, et imprudenter ultra merita motivi intentionalis. Unde potius est dicenda pertinacia, sicut imperium voluntatis in homine fideli excludens dubitationem potius est dicendum constantia in fide, quam certitudo.

Sectio 3a

Certitudo indefectibilitatis a vero convenit essentialiter fidei.

Sit sa conclusio: fides supernaturalis qua talis, est essentialiter certa ... et similiter, est enim certa certitudine indefectibilitatis nobis a vero ... conclusio: fides supernaturalis, qua talis essentialiter oritur a principio essentiali ... adversarum: ergo est essentialiter certa certitudine indefectibilitatis a vero. Patet ... ex nostra traditione Sect. ... Antecedens probatur: fides supernaturalis, qua talis, ... oritur ... supponitur elevata per ... supernaturali effective ... moventem ad assensum: ergo essentialiter oritur a ...

supponit excedit doctrinam fidei naturalis. Consequentia probatur: actus fidei elevatus principio supernaturali et motus immediate a Spiritu Sancto illuminante ad actum credendi, id est principium essentialiter includens dictationem adversam nequit sine auxilio speciali Dei, et motu D. Spiritus specialiter excitare ad credendum rem falsam, nec intrinsece elevari ab ipso principio supernaturali. Quia enim Deus quatenus principia supernaturalia est speciale Author assensus adquem movet, nequit movere, et inducere falsum, alias erit specialis Author erroris: supponit ergo essentialiter actus supernaturalis fidei principium essentialiter dictans adversum, siquidem essentialiter supponit Deum quatenus principium sui Authorem particularem sui.

Ideo opposita communiter probatur a Doctoribus ex objecto motivo fidei D. In hunc modum: assensus ille omnino certus, et indefectibilis, qui innititur motivo indefectibili, scilicet veritati Dei: ergo assensus fidei D. est indefectibilis veritatis, et certus. Ego quidem hac ratione non utor, quia illa ut iacet nisi plura, quae desiderantur, specialiter supplicant intentionem plene non probat de omni assensu fidei supernali. Ideo ergo profero, quod prima predictam rationem occurrat.

Ideo fides naturalis et aquisita est possibilis, et de facto datur innitens testimonio D. infalibili, nec tamen fides naturalis et aquisita est absolute certa: quod quia nullum objectum motivum et precise spectatum secundum se potest refundere certitudinem in actum ad quem movet. Assumptum probo est mihi notum, et nequit a nullo dialectico negari: quia objectum motivum quodcunque potest cognosci solum probabiliter: atsi probabiliter solum proponatur, movet ad actum tantum probabilem et incertum, quantum est ex se et ex vi suae motionis: ergo nullum motivum secundum se consideratum potest inducere in actum certum, siquidem ex se quoque potest ad certum, et ad incertum, sicut quoque potest ad obscurum, et evidentem. Hinc est, quod idem motivum cognitum ab Angelo evidenter trahit Angelum in cognitionem evidentem, et certam, cognitum tamen ab homine obscure probabiliter (secluso alio principio elevante ad assensum certum) trahit hominem in cognitionem incertam, et defectibilem a vero. Ergo hic discursus: quae premissae excludentes a se dictionem rationalis, excludunt conclusionem dictionis sive mediatam D. excludunt dictionem rationalis: quod est mediatam: potest fieri ab Angelo et ab homine. Premisso autem solum evidenter Angelo cognitae, deducunt demonstrationem, ab homine vero cognitae [illegible], excludunt D. probabilem, et

Quia

Ry: ut obj motivum inducat in obj certit; debet ipsum cogni cogni certa. Atqui ergo ut assus fidei a suo motivo deducat certitudinem debet inniti motivo suo scilicet veriti revelanti, ut certo cognito. Nego go ti: unde sit certa premissa, que ponit revelonem? n dices apud me esse certam quia innititur veriti, quod enim Deus sit summe veras, non e motivum: Deum Deum revelasse Incarnonem: ergo premissa fidei ponens revelonem, ut inducat certitudinem assus circa Incarnonem, debet esse certa: at non e certa ex summa veritate cui nititur: ergo aliud prius debes assignare, ex quo probes certitudinem premisse ponentis revelonem. hoc prius e habitus, auxilium, Illustro D. Spus S.ti ab hoc go codempto, a quo nativo pendet certitudinem assus circa revelonem deducimus nos etiam mme certitudinem ipsius fidei circa Incarnonem.

Hec si bene calleas, ... essentia fidei, qui sustentat sua certitudine ab obto motivo certo, et indefectibili cognito: pt hec ppo: quia assus e certus, quatenus dilit oritur a prio essentialiter ... : at intus instructus dupli premissa certa ponente Authoritatem, et revelonem D. e prius essentialiter dictam ad assum verum circa Incarnonem: ergo ideo elicitur ... se ab intus instructo clusdi premissis, et essentialiter suppt premissas certo attingentes Deum revelantem Incarnonem esse in corpore. ideo erit certa, quamvis ... nullum aliud prius supernale presupponeret dictante ... ad verum. Pt 2o: fidem, quam adhibemus Mysterijs a Deo revelatis, et propositis ab ecclesia, esse certam, non solum a prio supernali efficiente, sed etiam ab obto motivo certo cognito. Pt hec ppo ex dictis: quia assus fidei, quem prebemus Mysterijs propositis ab ecclesia ... se suppt premissas supernales certas: certo q attingentes D... authoritatem, et revelonem. Pt 3o. nam assus aliquis e fidei qui innititur revelonem falsam: at revelo falsa nequit certo cognosci: ergo assus e fidei, qui n supponat premissas certas.

D. C.

Obies: fere omnes Patres probare certitudinem nre fidei ex motivo infallibili, cui nititur, hoc e ex veritate summe revelante. Ideo Patres loqui de assu fidei, quem prestamus Mysterijs vere a Deo revelatis: et propositis ab ecclesia, non autem loquuntur de omni assu proprio fidei, ... fundes ... late. ut supra dixi. Preterea Patres ... de prestantia fidei Di. supra sumus. nam fidei huma ... esse falsam, quamvis ... authoris ...

vere aut dicto hoiis vere exenti, aut aliquid sit pollis falsitas in dicto cuius quod hoiis, quamvis fides illi prestita nitatur dicto vere exenti, adhuc illius veritatem periclitat. Hoc periculum omne abest a fide D. Jeni verum attingat semel Dei testimonium, eo ipso illa erit infallibiliter vera, quia testimonium est infallibile. Nonaut dolent Patres omnem actum eodem fidei quam inechi cum exa. D. testimonij, cui innititur tamquam motivo finali. Unde diximus supra Authoritatem infallibilem refundere aliquam certitudinem quae sit certitudo. Secundum quid in assum fidei quatenus Authoritas infallibilis talis est, ut si actus fidei nostre semel attingat ipsius dictum, quod vere sit a Deo dictum, non possit non attingere veritatem.

Sectio 4a.

Certitudo adhessiva, venit fidei est naturalis.

Sit 2a: non est naturalis fidei supernaturalis certitudo adhesiva, hoc est firmitas intus cc dubii credentis excludens omnem formidinem, potest enim dari fides posita cum aliqua formidine saltem involuntaria et indeliberata. Probatur Authoritate D. Thomae expresse docentis fidem esse cum formidine, de facto autem componi art. illo 8. citato. Ubi cum sibi obiecisset hoc argum in hunc modum, videtur quod fides non sit certior scientia, dubitatio enim opponitur certitudini, sed scientia non habet dubitationem, cc ea quoque est scientia. Credens autem interdum potest pati motum dubitationis, et dubitare de his quae sunt fidei: ergo fides non est certior scientia. Huic argumento solutionem exhibet, Ad 2um ergo dicendum: quod illa dubitatio non est ex parte causae fidei sed quoad nos, ingicantem non plene assequimur ea quae sunt fidei. Ecce concedit D. Thomas arguenti interdum contingere credentem pati dubitationem, et assignat causam dubitationis eius imperfectionem intellectus nostri ad assequendum plene quae sunt fide credita. Ergo dementi ex expressa D. Thomae quia ponitur inutiliter vitaretur vanum dubitationem aliquam componi de facto cum fide supernaturali: ergo non est naturalis fidei supernaturalis excludere omnem dubitationem et formidinem.

Sit 3o: expressa manifesta quae nemo naturalis

potest.

poterit, nec ausus est negare D. Thom. Experiuntur enim fideles
etiam fidelissimi motus aliquos saltem indeliberatos, et praevenientes vol.
imperium, quibus fidem non destruunt, non enim sine pecc. prolabuntur fide quoad
hit, stante autem habitu, sicut achi conservabitur. Instat 2°: quia posset
fides innixa testimonio Dei probabiliter tantum cognito: ergo possibilis est vel
de facto datur fides supernalis admittens secum formidinem. Probatur cons.: quia
qui formidat de testimonio Dei, debet etiam formidare de veritate rei dictae
supponitur rem non aliunde quam ex testimonio Dei probari: at fides sup-
nalis versatur circa res a Deo dicto, quas cum formidine iudicamus dictas
ergo versatur circa res, quas cum formidine veras iudicamus. Ant. probatur: quia
revelatio probabiliter nobis cognita ut Dei: sufficit ad assentiendum fide Dei rei
revelatae. Praeterea applicatio universalis revelationis ad singulare, sub tamen pro-
babilis sufficiens ut credamus fide Dei supernali veritatem singularis, quam pro-
babiliter putas contineri in universali, ut supra diximus: ergo etc.

Ratio a priori est: quia quoties dubito aliquid esse vere a Deo
revelatum, et ego assequor illius revelationem factam a Deo veritate s., ex imperio
voluntatis possum eligere, et soleo assensum fidei Dei. quamvis assecutio revelationis
fuerit tantum probabilis. Exemplum sit: ex testimonio dies illos septem primor-
diales mundi de quibus Genesis 2° fuisse dies naturales et quales nostri vi-
ginti quatuor nempe horarum, idque significari sufficienter nomine dies 1, dies
2, ut multi censent esse de fide: iam vero supposita revelatione probabiliter tantum
cognita, actus credulitatis, quo mihi imperavi assensum creaturus rei a Deo
dictae, imperat credere Deo, quae mihi proposui dicentem dies illos septem
fuisse nostris aequales. posito imperio, credo, atque nemo negat. Illud est
discrimen, quod aliqui dicunt hanc fidem, qua credo fuisse dies nostris
aequales esse assensum naturalem. Credendo esse supernalem, quia actus credulitatis
imperans est supernalis, bonus, et meritorius, ergo, et imperatum non
est supernalis, cum feratur in obiectum verum, et vere a Deo revelatum, ut supra.
Resto quandoque fides supernalis actus esse si potest cum formidine, quia
indefectibiliter attingat verum, et consequenter sit certus intrinsece et essentialiter
certitudine quae habet et simpliciter est certitudo.

Cum his stantibus quod res nostrae fidei proposita ab ecclesia ut fidelibus
credendae sint credibiles indubitata fide hoc est, assensu fidei ita intrinsece firmo
adhaesivo ut excludat omne dubium, tam prudens quam imprudens
ab omni fidelis. Pro hac propositione probanda in memoriam revoca quod in supe-
rioribus saepe diximus in rebus etiam physice obscuris, esse aliquos assensus ita
firmos, ut physice excludant omnem dubitationem ab intellectu ita ut, et si voluntas velit
imperare dubitationem non possit. Vel saltem, esto illam imperet, intellectus nequeat
imperanti obedire admittendo dubitationem: ut in assensu quo credimus
qui Romam non vidimus esse Romam. Enimvero si quis exercendi liber-
tatis causa velit imprudenter dubitare an Roma sit, non poterit. Ita
ergo similiter assero motiva credibilitatis rerum supra posita, si bene expendantur a
viro prudenti, cogere ad assensum cuiusvis rei propositae ab ecclesia, ut physice talis
assensus excludat omne dubium etiam imprudens, et sic physice inseparabilis sit ab
omni dubitatione tam prudenti, quam imprudenti, propter firmitatem intrinsecam a dictis motivis
ortam ex intrinseca motivorum, ut patet, expensione.

Dices. quandoque credo fide humana Romam esse, scilicet
hoc actu nunc evidens, sub principiis sub quibus credo esse Romam, possibile est Ro-
mam non esse: at hic actus evidens dat rationem hanc dubitandi, fortassis Ro-
ma non est, et ego decipior: ergo quandoque fide humana credo esse Romam, pos-
sum merito dubitare an Roma sit. Maior est omnino certa: nam principia sub quibus
credo Romam esse, sunt horum testimonia, at cum his falsitas componitur Romam non
esse, sitque testes falsi: ergo etc. Minor probatur: quia dubitandi ratio erit ex
principio fallibili ut tali proposito. Respondeo: concessa maiori: negando minorem: nam quod
iudico possibile, dubitationis ansa sit, quia numquam fuit sine ulla formidine mi-
hi persuadeo. Ex amore, quo homines se ipsos amant, mihi persuadeo certo
omnem formidinem numquam venturam, ut unusquisque credit nullus crucis se
ipsum interficiat eadem hora. Et tamen id est possibile. Possibilum re ipsa evenire est possibile
et sine formidine iudico non venturum: non ergo actus evidens hic, hoc
est possibile inducere rationem hanc dubitationem, fortassis erit.

Quando ergo Patres, et Doctores Theologi predicant

fidem

12. firmum; certiss. et firmiss. nonnulla intg. miter. quasi dicant eg
et singulos actus fidei supernali. Cuiusq. fidelis etiã Rustici et im-
periti esse firmi eq securi nali ut excludant omne dubitõ. Ita
etiam ita nisi existimo cum plurimis Doctoribus. Ut potius dicendum sit fidē
supernalē ita quandoq. concipi a fideli, ut sit specialis cum formidine
et dubitatione prudenti apud ipsum. Neq. ex vi motivorum, quæ rudi proponuntur
fideli sufficiunt ad credendum revelationem mysteriorum fidei esse D. pru-
denter quidq. dubitaret: non enim sit necessario putari: ego imprudenter
dubitarem: ergo Rusticus imprudenter dubitaret. Asserunt qui Patres
res nostræ fidei sub talibus, tantisq. motivis proponi ab ecclesia credibiles
ut si pro merito tantarum rerum credant, credant fide firmissima exclusiva
totius dubitationis. Cum quo stat non omnes ab se expendere motiva
prædicta, ut excludant omnem dubitationem adeo modo, quo veras aliquo
dicere evidens, non quia ab omnibus evidenter cognoscatur, sed quia talibus
ipsis apta est probari, ut si pro merito eorum cognoscatur evidenter cognoscenda sit. v.g.
regula hæc dialectica: præmissæ naturæ nil concludunt, evidens dicitur, non
quia cognitio huius veritatis sit apud omnes etiam male dialecticos evidens,
sed quia a perfecte cognoscentibus ista quibus nihil evidenter demonstret.

Ex his colliges firmitatem adhesionis convenire fidei D.
supernali, sed non nali, et essentiali, quia potest esse fides D. supernalis
nec dat actus fidei firmissimus excludens omnem dubitationem pariter: ergo con-
venit fidei quandoq. certitudo adhesiva. Propterea datur posse esse, imo
actus compossibilis cum dubitatione: ergo excludere dubitationem non est naturale fidei D.
supernali, quia potest esse talis. Colliges præterea illum actum qui fuerit certus
certitudine adhesiva essentialiter fore certum certitudine prædicta; nam sit cer-
titudo hæc sit conceptus specialissimus fidei supernalis D. non tamen esse extra
conceptus huius actus, qui est fides D. supernalis: sicut intensio amoris ut
octo non est de conceptu specialissimo actus charitatis supernalis, nihilominus actus
charitatis intensus ut octo, essentialiter est talis intensio. Colliges 3°: quod asserimus
cum multis Patribus actus fidei supernalis formidolosum non esse fidem perfectam
non excludi rationem specialissimam quidditativam fidei supernalis tamen exclu-
dit ornamentum huius conceptus essentialis: sicut a [illegible]
dicitur imperfectus, non excludit aliqui [illegible]

aequat. et fralis; charitas S. spiritus ornamentis extensionis, quod de extra fralis, et aequat sepius charitatis supernalis.

Sectio 5.a

V. fides sit certior omni alia cognitione nali evidenti?

Nullum est apud me inconveniens, quod fides sit aeque certa, vel minus certa, quam aliae cognitiones supernales, unde cum his non comparo certitudinem fidei, quamvis comparari soleat a Theologis cum D. Thoma hic q. 4. art. 8. fortassis est minus certa, quam visio Beatifica, et quam reliquae cognitiones supernales evidentes. Dixi fortassis, propter rationes, quas subiicio in favorem dicendorum sequentium. Dico 1.o: si loquamur de certitudine adhesiva non est certior fides D. supernalis, quam scientia, et demonstratio nalis, potius est contra scientia et demonstratio certior est fide D. supernali. Loquor de certitudine adhesiva pure initiali, sive orta ex vi rationi, quam habet motivum fidei, et motivum scientiae ad persuadendum intellectum, seclusa certitudine adhesiva, quae potest intellectui provenire ab imperio voluntatis. Et ea quam dixi sect. 2. Praeterea loquor de fide secundum se sumpta et ex genere suo, non vero de facto actu fidei.

Probatur 1.o: 1.o ex D. Thom. art. 8. citato. Ubi concludit. Unde est quod fides est simpliciter certior, sed alia sit certiora secundum quid, scilicet quoad nos. 2.o probatur ex dictis: fides secundum se est compossibilis cum dubitatione aliqua saltem indeliberata, aliquando imprudenti: et scientia excludit secundum se natura omnem formidinem, et dubitationem imprudentem, etiam, etiam indeliberatam: ergo si loquamur de hoc genere certitudinis, certior est scientia secundum se nalis, quam fides supernalis secundum se.

Dices ex multis, et cum multis, unum ex duobus nandum esset, scilicet, deprimendae evidentiae nostrae, vel Mysterium fidei, potius esset negandum ... quam Mysterium fidei. Dico: hypotesim duplicem ... ... Si hoc enim ... ex ... ratio, et non ab ipsa ratione nali evidenti ... ... turanno. Contra: si ... ab ... ratione

nali

nali e ulaenti negare cum ē dubium, quia ubi veritas nalis evidenter non stare n̄ posset cum Mysterio revelato, ... ponderaret, potius nandum esset prij nali, quam Mysterijs fidei. Hinc autem n̄ colligitur Mysterij esse quod non certius, sed confessionem Mysterij esse praeceptam, et negationem prij nalis n̄ esse prohibitam. Certum autem ē in eo eventu in quo cogeremur unum ē duobus extremis nare, nos esse obligatos nare, quod sine peccato negare possumus, et fateri, quod sine peccato negare n̄ possumus, negare, inquam, externe, saltem cum aliqua aequivocatione vocum, ut vitetur mendacium; nam ad negandum ... assensum internum, nulla nos cogeret Tyrannica potestas, imò nec possemus obedire, si vellemus.

Sicuti loquuntur Authores de 2a hypothesi. In ea assero potius negandum esse Mysterium revelatum, et revelationem esse, quam prij nalis, quod supponimus nos omnino evidenter, et cum vera et formali evidentia. Probatur haec resolutio 1o: Mysterium, quod evidenter opponitur veritati evidenter cognitae, non est à Deo revelatum, imò evidenter constat non esse revelatum: At nullus tenetur credere quod evidenter vera evidentia cognoscit non esse revelatum: ergo in eo casu non esset credendum Mysterium, quod proponeretur, ut revelatum. Maior probatur: nam nulla vera opponitur veritati: ergo eadem evidentia qua constat veras prij nalis, eadem constat falsas Mysterij, quod evidenter opponitur veritati nali evidenter cognitae. Et hoc argumentum demonstrationem voco. Probatur resolutio 2o: quamvis homo vellet obedire adhibendo fidem Mysterio revelato physice, et metaphysice non posset. Probatur quia assensus evidens vera et formali evidentia nullatenus ē subiectus libertati: ergo quamvis homo vellet deponere assensum veritatis nalis evidentem n̄ posset: n̄ ergo teneretur deponere. Nullum enim obligatio cadere potest supra actum liberum.

Dico 2o: Si loquamur de certitudine indefectibilitatis à vero metaphysicae, nullus ē actus certior alio, quia nulla ē indefectibilitas huius generis maior alia. Unde in hoc genere certitudinis actus fidei ē aeque certus ac actus scientiae, et demonstrationis nalis. Probatur 1o: haec indefectibilitas consistit in connexione essentiali actus cum suo obiecto orta ex parte essentiali determinatione ad eliciendum actum verum: at connexio essentialis et metaphysica duorum extremorum n̄ potest esse maior in his extremis, quam in nalis: ergo ... Sive connexio cum obiecto vero, metaphysice nequit esse maior in actu fidei ... actu

sele naths, nec e contra. Minor pr: quia necessar Jnexionis actus hu cu obto, e tanta, quanta impossibilitas separois ab eod obto: at nulla e impossilitas maior alia. Siquidem nulla e sadicho exmrory maior alia, tanta enim e sadictio in eo quod, dbt actus fidei sit, et non sit. quanta e si dbt sele sit, et n sit: tanta e sadictio si actus fidei essalit Jnectar cu obto, et non Jnectar cu obto, quanta e si scia Jnectar, et n Jnectar obto. go necessar Jnexionis metaphy actus fidei cu suo obto, tanta e, quanta e necessar Jnexionis metaphy actus scie cu obto. qo et certitudo equalis e in utroq actu. Siquidem certitudo nil aliud e, quam necessitas Jiunctionis actus cu obto, et impossilitas separois.

Disp.o 3.a

de obscuritate fidei.

Sectio 1.a

An fides supernalis ex motivo suo proprio evidenter proposito possit elici?

Suppo 1.o de facto actus fidei secluso speciali privilegio e obscuros, loquor de his, qui prisse innituntur revelei, et motivo proprio fidei, qui eiusdi actus innituntur revelei obscure propositi: evadunt go obscuri: nam quoad evidentiam, et claritatem nil supplet habitus supernalis, et quamvis supleri posset per illustroem D. adhuc de ordinario providentiam n supplet, ut maneat fides de Apostoly argum n apparentium. Unde relinquit obscuras fidei legibus nl. de quas actus innitens premissis obscuris, L. altem salt obscure, obscurus evadit. Suppo 2.o hanc q. et sabulosis tris tradidi a Dotoribus: An videlicet repugnet fidei evidentia in attestanti. hoc est, an fides possit esse evidens evida orta ex attestatione alterius infallibili evidenter cognita? Certe duplex genus evide; alia qua cognit res per prla intra a priori, l. a posteriori, vocant autem prla intra causas, l. effectus, ex quibus res demo... a nec vora a ote demonstro sit a priori, demonstr. post. q. ... ... alia e evida, qua res cognit per

alia

ista extra, quale e diving alteri. Ex quo res demonstrata tum nullo omnino intra habet, nec a priori, nec a posteriori.

Praeterea suppono 3°: scilicet obscurum esse aliud esse obscurum, sicut actus clarus, et evidens esse aliud evidens. Aliunde ergo non est an actus obscurus proprius fidei idem possit esse evidens: sed an repugnet fidei secundum se evidentia orta ex motivo proprio fidei evidenter noto. Suppono 4°: actum quamvis obscurum claritatem aliquam habere, debes enim aliquam considerare claritatem cognitionis ad modum illuminationis, qua corpus diaphanum, aer lucidus reddit. Non enim est actus obscurus prorsus, quod non habet tantum lucis carens, sed etiam quando habet tamen lucem in gradibus remissis, et caret intensione lucis. Vocamus ergo obscurum aerem, qui ad 4 gradus tamen lucem recipit: quod si ultra 4 gradus illuminetur, absolute clarus est. Itaque philosophari debet de obscuritate cognitionis. Cognitio obscura, qualis est fides, aliqualis lux est, ideo vocatur in Sacra Scriptura lucerna lucens. Cui benefacitis, attendentes tamquam lucernae lucenti in calliginoso loco, donec dies illucescat: aiebat Apostolus. Vocatur ergo obscura fides, quia lucem habet non supra 4 gradus: cognitio ergo excedens 4 gradus lucis, id est cognitio absolute clara, et evidens.

Dico 1°: non repugnat fidei ex conceptu talis claritas, sive evidentia. Probatur. Nam: possum cognoscere evidenter, si verum Deum infallibilem in dicendo tum hic, et nunc mihi loqui Incarnationem Verbi: in hoc casu cognoscerem fidem evidenter evidentia in attestantis: ergo non repugnat fidei huiusmodi evidentia. Maior est omnino clara, minor probatur: ex duplici premissa ponente evidenter Authoritatem Dei et revelationem, oriretur naturalis cognitio evidens conclusionis a Deo dictum: ergo tunc conciperem fidem evidenter. Antecedens: illa duplex premissa naturalis induceret in me assensum rei dictae: at assensus rei dictae et esset fides, et esset evidens evidentia in attestanti: ergo intentum.

Quod autem assensus ille Incarnationis esset fides Dei probatur, quia assensus fidei Dei est qui innititur Dei veritati et testimonio illius infallibili: at assensus praedictus ex utilitate premissarum, niteretur Dei veritati et testimonio illius infallibili, tamquam motivo proposito per premissas evidentes: ergo assensus praedictus Incarnationis esset fides Dei: quod autem esset evidens per qualitatem ... premissis evidentibus, et evidenti cognitione de ...

evidens: at premisse forent evidentes, et tertio de bonitate illationis foret evidens: ergo et secundo foret evidens. Imo et quodcunque actus illius fidei evidentes per motivo proprio fidei evidenter proposito, etiam et quia certe a motivo obiectivo evident per premissas proposito, quod est proprium fidei, scilicet authoritas et revelatio: hoc ergo intendimus: si viatori dubito apud Deum, an habitus supernaturalis fidei, qui de facto in nobis est, concurreret ad illum actum fidei evidenter evidentem in attestanti?

Proque dico 2°: habitus fidei supernaturalis, quo de facto donatur, potest esse concurrere ad actum fidei evidentem attingendum ex authoritate, et revelatione evidenter proposita, quin esse praedicta ratio assumpta habitualis: probatur quia indifferens est ad actum fidei innitentem revelationi obscure, et revelationi clare. Probatur 1°: quia habitus fidei donatur unaliter pro fide attingenda, donatur enim per modum cuiusdam potentiae superadditae intellectui, ut elevet potentiam naturalem intellectus ad producendum supernaturalem actum, quem sibi relicta, nullum tamen produceret: at actus fidei Dei secundum se per quae indifferens est ut habeat pro motivo revelationem obscure, et clare propositam: ergo etiam habitus per quae est per se ad utrumque actum. Probatur 2°: quia habitus infusi solum differentiam ex obiecto motivo virtutis: atqui ut eius motivum virtutis aequaliter potest concurrere revelatio obscura, et clara, in eodem motivum est, quandoque obscure, quandoque clare proponitur: ergo habitus quae tenderet potest in actum, qui habeat pro revelatione obscura, et clara. Probatur consequentia: ergo ubi actus conveniunt in eodem motivo virtutis, potest ad utrumque habitus supernaturalis infusus aequaliter concurrere.

Probatur 3°: actus obscurus, et clarus, quamvis essentialiter distant, differunt in sola intensione claritatis, quae apud me non est differentia materialis ut alii vocant, sed essentialis, tamen ignoto differentiam materialem sub eadem specie infima: at sicut dentur fortius vegetativus: differunt ergo sicut magis et minus clarum, sicut perfectius, et minus perfectus: at non datur alius habitus supernaturalis per actum minus intenso, et alius pro magis intenso, nec alius pro remisso, et alius intenso: ergo habitus supernaturalis fidei datur aequaliter per actum fidei innitentem revelationi obscure, et revelationi clare. Minor probatur: quia non datur alius habitus supernaturalis charitatis pro actu remisso charitatis erga Deum

et altius intenso, sed unus, et idem actus ad utrumque ... Ergo etc. Patet denique 4°: quia non datur actus habitus pacti quinitur revelationi publicae, et actus proxime quinitatur revelationi privatae. Ita quod me fert probabilior opinio: ergo nec datur actus quinitatur revelationi clare propositae.

Sectio 2ª

An possit actus fidei esse clarus ex motivo clare proposito distincto ab Authoritate et revelatione?

Subsectio 1ª

Explicatur difficultas, et eligitur affirmativa sententia

Supponendum est 1°, quod satis ex dictis liquet, obiectum formale motivum proprium fidei, qua talis esse solum Authoritatem Dei revelantis. Suppono 2° praesentem difficultatem enodandam dandum esse Authoribus, quibus cum disputamus, fidem exigere essentialiter revelationem obscuram, cui innititur (voco obscuram, non quatenus obscura sit, sed quia obscure proponitur); ita ut non solum fides, ut talis essentialiter petat fieri ex revelatione movente, sed etiam ut in dictis ... obscurum revelationis. Suppono 3°, quod subsistit agitata plane coincidere cum illa, quam ... discutiunt sub aliis ...: an idem actus possit esse scientia, et fides? fides quatenus innititur revelationi obscure, et scientia quatenus solum innititur principio evidenter cognito, sive per se immediate noto, sive per demonstrationem acquisito?

In hac difficultate duplex est sententia. 1ª negat. Ita expresse P. Suarez de fide d. 3 sect. 9. Torres d. 12 d. 1. Tassellus 1 p. q. 12 Meratius d. 14. Granad. 2.2 d. 7. et alii plures, et nobiles Theologi. 2ª sententia affirmat. Ita Cardin. de Lugo disp. 2 sec. 3. P. Hurtad. d. 3 ... de fide. Ripald. d. 12. Arriag. disp. 4 sect. 2. et alii Recentiores, et ex antiquis Durand. Capreolus, et alii. Cum his dicendum est posse unicum, et eundem actum internum fieri ex motivo fidei obscure proposito quoad revelationem, et ex motivo scientiae, ita ut proprie, et vere sit necessario sit fides ... et scientia ... Idem ... exemplo gratia loquamur de una veritate (Deus est immortalis) assero scilicet posse intellectum moveri ad huius veritatis assensum ex connexione terminorum ... apprehendat Deus, et immortalis: et simul ex locutione Dei ... asserentis ...

esse immortalis. Addo int his motivis instruct. Alterius natio unicu assu qui sub foret fides, et scia, quia in ipsis reperibu[ntur] motivo proprio aquato fidei, et motivo proprio aquat[o] scie

Dico pt: pre intus pre concipere aprehensionibus suff[icien]ter suasivis, et evidentibus connexione tot[ius] extremor[um] Deus, immortalis, et sub premissis iudicativis Deum summe veritatis desertorio dicere immortalitate tunc conciperet unicus, et idem indilis assus D. immortalitatis, qui sub esset fides, et scia. Maior est evidens, et minor pt: quia tunc aprehensiones predicte sufficienter detrarent int[ellectum] in assu immortalitatis, pt: quia connexio horum evidenter per aprehensionem proposita, detrat int[ellectum] natio in assu uni alteri copulanti: ergo aprehensiones extremor[um] Deus immortalis, evidentes forent detrarent int[ellectum] natio in hunc assu, Deus est immortalis, nec posset non detrare, quia intus con[tra] veritatem evidenter propositam, est causa natura, et natis assus [illegible] standi. Preterea premisse iudicative, et obscure proponentes Authoritatem revelantis, similiter natio detrarent, vel cum connexione evidenti bone illationis int[ellectum] in assu quia in premissis obtutis, quas intus iudicat esse veras, evidenter cognoscitur veras immortalitatis D. et consequenter suppositis premissis iudicativis est evidens intui non posse non esse verus D. immortalitatis: ergo suppositis premissis, natio detrat intus ad assu D. immortalitatis.

Quodam illa due causae esse totales movendi, detrandi que int[ellectum] in actu 2º ambe detrarent, nec una aliam impediret, pt: quia utraque manifestat intui eandem veritatem, cui intus debet assum prestare: ergo una potius adiuvat aliam, nec impedit, quodam in eundem assum numero et valde indistincte illa utraque influeret: pt 1º: quia utraque manifestat intui eandem veritatem dignam assu, et rationem transit in eundem assum. Pt 2º a simili: quia in eundem [illegible] eodem motu locali acquirendum impellit corpus a duplici pliciente: ergo idem intus potest impelli a duplici motivo reali in eundem assum eiusdem veritatis. Pt 3º: quia volas moveri potest a duplici motivo secundum se aquato in eundem actum ellectionis, et potest amare potionem propter dulcedinem, et sub propter sanitatem tuendam: ergo intus moveri potest a duplici motivo reali, quorum unum [illegible] secundum se aquatur in eundem assum eiusdem veritatis.

[illegible] illa foret sub fides et scia pt: quia assu

ille essaliter oriretur à divino premoto et predeterminato evidentia ipsius veritatis apprehensionibus propositis, quo esset scientia: ergo etiam: quia in nostro concursu fortissimo consistit ratio scientiae: assensus scilicet evidens [illegible] quia premissa ipsius a ille assensus esset evidens. Et praeterea [illegible] [illegible] intra [illegible] ex [illegible] evidentibus apprehensionibus propositis: quo esset scientia. Quoniam ille assensus esset fides, quia essaliter oriretur a divino premoto, et predeterminato authoritate Dei obscure revelante, sive obscure propositae et attestante: atqui in hoc posito concursu salvatur formalis ratio, et quidditas fidei: ergo sub esset fides Dei. Semel autem posito, quod ille assensus esset fides Dei: facile erit adversis nobis concedere fore supernaturalem, siquidem essaliter presuponeret, et premissas supernaturales, et principia effectiva supernaturalia [illegible] habitus, et instinctus Spiritus Sancti, esset que liber, et meritorius, dependens quoque a pia affectione voluntatis, ut ostendemus subsequenti sectione.

Subsectio 2a

Objectiones excogitatae ab Authoribus diversae partis, ostenduntur inanes

1a implicatio: Si actus ille esset simul fides Dei et scientia esset sub duplici specie atomata, implicat, quod idem actus numero sit sub duplici specie atomata: ergo implicat actus qui simul sit fides, et scientia. Maior probatur actus ille simul esset sub specie fidei et sub specie scientiae: sed fides, et scientia duae sunt species, quarum quaelibet est atomata, ut patet in duplici actu, quorum alter est atomata fides, et alter atomata scientia: ergo ille actus esset sub duplici specie atomata.

Respondeo: distinguendo maiorem, esset sub duplici specie atomata subalterna: concedo maiorem; sub duplici specie infima atomata: nego maiorem. Conceptus ergo fidei Dei et conceptus scientiae non sunt conceptus speciei infimae, sunt enim conceptus generici, qui iterum continent quatuor sub se species infimas, et ultimas. Prima est fides, quae tantum fides est. 2a fides, quae scientia tantum est. 3a scientia quae scientia tantum est. 4a quae scientia fides tantum est. Ita [illegible] mea [illegible] [illegible] docuit in topicis [illegible] arbitror [illegible], et quae deinde [illegible] recentioribus [illegible] [illegible] conceptus omnis speciei infimae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui post enumeratos conceptus omnes [illegible]

sicut homo est essentia na sit liber sic etiam explicare: animal rationale, risibile etc. Et nihil aliud; ergo actus ille de quo est discursus, non esset sub specie infima actus, quod sit scientia et nihil aliud; sed sub specie infima actus, qui sit scientia, fides et nihil aliud.

2º impugnatio sit: actus ille esset simul naturalis et supernaturalis: implicat ergo. Antecedens probatur: actus ille ut est scientia est actus naturalis. Rursus, ut est fides Dei fieri nequit viribus naturae, exigit quia principium supernaturale elevans illum: quia est fides est actus supernaturalis, ergo simul naturalis et supernaturalis, sicut sit scientia et fides Dei.

Argumentum hoc quod premit Authores, docent ipsi actus individuos ferri ad Deum verum est proptersi, et ad Trinitatem quoad veracitatem. Ita hunc actum argutor ex eodem assumpto: actus ille esset naturalis et supernaturalis: nam quatenus tendit in Dei veracitatem est evidens, fieri potest viribus naturae solis, quatenus vero tendit in Trinitatem Personarum fieri nequit viribus naturae, indiget quidem principio non elevante. Ecce eundem actum naturalem et supernaturalem scientiae et fidei. Praeterea omnes recedunt visionem beatam non indigere quatenus visibilis est principium elevantem illum, indigere tamen quatenus Dei intuitio. Recedere, ne propterea visionem Dei esse naturalem actum simul et supernaturalem.

Licet actus illius esse supernaturalem, quia nisi ab intra elevato per principium supernaturale elici non potest, quod quatenus sit ... in illo aliqua formalitas, quae non explicet dependentiam a principio supernaturali, nec tamen ex fictione, quae solis viribus naturae intellectus elicere non possit, sicut visio beata est absolute supernaturalis, quamvis includat formalitatem, quae praecise, et formalissime sumpta non explicat dependentiam a principio supernaturali, quia ut actus sit absolute supernaturalis, sufficit sit supra vires humanae propter formalitatem aliquam, necessario naturalem, quod secundum omnem formalitatem explicet hunc excessum, homo est absolute rationalis, quamvis non sit rationalis formalissime, quia sensitivus, absolute excedit brutum, quamvis hic excessus non includat formalissime in superaliis.

3ª contradictio: actus ille esset clarus, et obscurus. Probatur: quia nititur revelationi obscurae, esset obscurus, et quia nititur connexioni ex motivo evidenti esset clarus: ergo esset clarus simul et obscurus. Confirmatur: quia non esset maior ratio ut motivum clarum induceret claritatem in actu, quam ut motivum obscurum obscuritatem.

... 2 ... praecisum. Et claritas evidens ratio, quia ratione ... nam motivum obscurum induceret obscu-

obscurii, ea ē quia tunc poa producit actū obscurū, ē illm̄odi, ī nis pro ducere clarū, quae non dū ē potens inducere clarū, neque facit obscurū ducere: operatur ei poa intra, ut potest poa nalis, et ipsa, quanto poē producere obscurū, tanto est remissa. Vel minor clara, producit minus, quo possit, ad ut o iret quanto poē, debet ... claru, et ... obscuru, ... claritas maiore, ... posse ... non vero minore claritate. Ita nec ... inter instructū medio obscuro, et medio claro, ē poterit claritate intensa actus producere: nario go claritas intensa producet, et non remissa, quā vocamus obscuritas. Nec ignis potens producere calore ut octo nario producet calore ut octo, nec potest calore remissū, ut duo producere, quia remissū producere ... se gereret ut causa nalis, et naria ... poē, producere totā intensionē, quā poē. Innumeris exemplis, ni pateret, res confirmaret.

Subsectio 3ª

Aliae contradictiones solvuntur.

4ª contradictio. Nec instruit à P. Meratio disp. 4. de fide, qui precentibus diffidens nova instruit. Si daretur actus qui sub esset fides scita, daret ... habitus proportionatus eiusdem actus: at habitus proportionatus eiusdem actus esset distinctus ... spe ab habitu pure fidei: quoniam ... habitu fidei pura, qui de facto cognita à Doctoribus, daret alius habitus spe distinctus fidei, qui influeret ... eiusdem a ... fidem sciā, tamquam ... proportionatus ... Minor probat: habitus proportionatus novo actui esset sub essentiali habituali fides scita, ergo distinctus esset spei ab habitu solo fidei, et nec contra ... ex ... quia nimis ... essentia ..., quo aliquo caret, differt ab ... essentia sive spe: sed habitualis fides scita haberet aliquod praeter essentiam quo pura fides caret, scilicet esse sciā habitualē, ergo differret ille habitus fidei ab habitu pure fidei, ... quia si daretur ultra habitū pure fidei, spei et charitatis, alius habitus supernalis fides scita, daret 4º virtus Theologica contra commen Doctorum.

Sed ... ... esse ... habitū pro illo actu fidei scite: quia ... Liberi ... fidei ... habitū nalis ... sub ... proximus ... indiditur, quod sit sub fides, et sci... ... sub ... habitu supernali ... ...

e vitalis et supernalis, quin requirat aliquid aliud vitale et superna-
nale, ita ex sinhe, et distincti ab actu fidei, alio sicle poe Sponti ori-
sufficiens ad actum aut sit individuis fides scia, quin requirat vitaliter habitum
qui sit individuis habitualis fidei si ab. Excludunt quod de soli habitu charitatis
et Religionis, Ostiae partis aqualis ad actum, aut sit in naturae, Religionis et
Charitatis habitus ex motivo tali virtutis virtutis. Adde quod ad actum
Deus est immortalis, ut e scio immortalis non e naturaliter habitus requiritur,
sufficiat vis naturalis intus, sive lumen reale sub evidentia comprehensione terminorum.

6a. adsicho: habitus idem fidei concurreret ad actus specie distinctos, neque concurreret ad actum purae fidei et ad actum huius scientiae. Ideo, nullum esse inconveniens quod habitus supernalis fidei concurrat ad actus specie diversos, dummodo conveniant in ratione fidei Dei et habeant ex motivo formali fidei Dei. Sicut concurrere ad actum obscurum et actum clarum evidentiam in attestanti. Sicut pro concurrere ad actus distinctos in specie propter dotem materiale specie diversam: in mea enim sententia specie distinguuntur actus fidei circa incarnationem Verbi et circa Resurrectionem mortuorum.

6a. adsicho: desumitur ex Suarez sec. 4. utrumque illud motivum singillatim acceptum esset totale motivum, et non esset totale, sed tamen partiale, esset totale, ut supponimus esset partiale, quia concurreret cum alio, et ablato quolibet non maneret actus fidei scientiae. Ergo. Patet quodlibet ex illis motivis esse partiale respectu assensus praedicti, quia nullum est seorsim ab alio, qui possit se solo illum assensum producere: ergo utrumque quodlibet erit partiale. Antecedens patet: quia motivum fidei se solo nequit actum scientiae elicere circa Deum immortalem: ergo subordinatum est alteri motivo ad actum scientiae generandum, quodlibet tamen motivum in ordine ad determinandum intellectum in assensum obtinendum, est aequale et totale, quia sine alio sufficiens est se solo determinare intellectum in assensum: motivum ergo proprium fidei, praemissas iudicativas determinat intellectum et motivum scientiae per suas apprehensiones, similiter reddit se solo sufficienter determinatum intellectum ad assentiendum. Quod si dicas motivum fidei non est omne quod determinat intellectum: ergo non totaliter determinat. distinguo: non totaliter determinat, si particula totaliter sumatur in sensu exclusivo ... sufficientis determinationis, et exigentis aliud, ut ... nego.

Sectio.

Sectio 3.a

An actus fidei essaliter obscurus componi possit cum actu claro, et evidenti eiusdem obiti materialis?

Affirmativa pars sustinenda est. Probatur 1o: fidelis quidem naturalibus demonstrationibus assecutus est Deum esse immortalem, potest ex Dei testimonio infallibili credere Deum esse immortalem; quae veritas eadem: ergo componi potest uterque actus in eodem intellectu. Et actus evidens innixus demonstratione, et actus fidei obscurus innixus Dei testimonio.

Obijciens: premissae fidei deberent inter ad assensum natio: ergo si intellectus non sit aliter impeditus, naturaliter elicit assensum fidei obscurum; ad quem premissae deberent supponere enim premissas esse iudicativas; at per actum evidentem eiusdem veritatis non est impeditus: ergo etc. Respondeo: quia actus obscurus et evidens se habent in intellectu ut minor et maior lux: at maior et minor lux non opponuntur, sicut maior et minor calor non opponuntur, cum ipsa colliquatur, probavi in Phisica, seclusis gradibus hetherogeneis: gradus octavus lucis componitur cum gradu 1o eiusdem qualitatis, et gradus 8us caloris componitur cum gradu 1o: ergo etc.

Obijciatur 1o: maior et minor sanctitas non opponuntur: ergo maior et minor lux non opponuntur. Respondeo in Christo Domino actus habitualis et summa sanctitas finita sanctitas gratiae habitualis, et infinita sanctitas substantialis unionis hypostaticae, substantialis, et immediate a persona Verbi. Obijciatur 2o: maior et minor perfectio in cognoscendo idem obiectum non repugnant inter se, sic Beati cognoscunt Deum visione intuitiva et simul abstractiva, et creaturis, ex accidenti: ergo visione cognoscit perfecte Deum Beatus, et eundem Deum cognoscit per actum abstractivum imperfecte: potest ergo viator cognoscere Deum intensa claritate per actum evidentem, et minori claritate, hoc est remissa et imperfecte per actum obscurum fidei. Obijciatur 3o: possunt componi in eodem intellectu aprehensio eiusdem obiti expers affirmationis, et actus iudicij qui essentialiter est affirmatio: ergo a fortiori poterunt componi actus fidei habens claritatem remissam, et actus evidens, qui habet claritatem intensam. Respondeo concedo, quia carentia totius affirmationis, et affirmatio non opponuntur secundum se, ac remissa lux, et intensa secundum se.

Probatur 2o: ... accidens est ...

Instantia subiectum ... in ipsa ... idem ...

res sit in ipsa unio . ergo quamvis ab actu fidei excludatur evidens claras, non ideo excluditur claritas ab intrinseco actu fidei . Patet consequentia transsumpta: 1o apprehensio excludit a se affirmationem nec ideo excludit ab intrinseco apprehensionem judicii, quod est essentialiter affirmatio . 2o amor essentialiter ... nec ideo ... qui amat ... hoc est, non quia amor excludit essentialiter ut amor sit cognitio, excludit ab actu ... amorem cognitionem. 3o lux essentialiter non est frigiditas: excludit ergo a se identitatem lucis cum frigiditate, non ideo abacere ... lucem excludit frigiditas . 4o: actus intellectus essentialiter spiritualis caret essentialiter corporis non ideo ab ... cognitionem essentialiter spiritualem, excludit illicio a se cognitionem corpoream eiusdem obiecti . Omitto alia innumera, quia nimis nota habentur in Philosophia .

Probatur 3o ex doctrina S. Thomae 1. p. q. 62. ubi habet: nihil prohibet sub aliquid cognoscere per diversa media, sicut sub potest aliquid cognosci per medium probabile et demonstrativum. Et sic potest Angelus sub Deum cognoscere per essentiam Dei, quod pertinet ad cognitionem ... et per essentiam propriam, quod pertinet ad cognitionem ... In quibus 1o vides, quod potest Angelus cognoscere Deum cognitione intuitiva, et sub cognitione alia non intuitiva sed abstractiva . 2o vides quod potest intellectus sub eandem rem cognoscere per ... ex medio, aliud probabile et aliud demonstrativum . Nunc arguitur ... cognitio rei habita per medium probabile, sive opinativum est opinio obscura, cognitio vero habita per medium demonstrativum, est cognitio evidens; potest idem intellectus sub eandem rem assequi per medium opinativum et demonstrativum: ergo potest eandem veritatem cognoscere duplici cognitione alia obscura et alia evidenti: potest ergo idem intellectus sub eandem veritatem attingere per actum obscurum fidei et actum clarum scientiae.

Subsectio 2a

Quae solent opponi, refelluntur

Opponitur Paulus vocans fidem argumentum non apparentium ... fides ... est ... quae non assequimur demonstrative, haec enim sunt apparentia . Praeterea: quae apparent non sunt materia apta fidei: quae demonstr... ... quae demonstrantur non sunt apta

... ma

ma fidei. Ve[r]o verba Pauli itali[te]r intelligenda: hoc est, fidem esse non apparentium in nostro statu fidei, certum tamen est, fidem malis esse etiam apparentem, quae nobis ignota sit beatis apparent: ergo mali [illegible] apparentia ea quae [illegible] fidei. Verba [illegible] Pauli ita intelligendum [illegible] solum velit Apostolus Mysteria fidei non apparere credenti, non vero nulli apparere. Itaque nihil venit dabis [illegible] asserere Mysteria fidei non apparere fideli in nostro statu fidei, non vero requirere Paulum eadem Mysteria in nullo alio modo apparere debere, ut sint [illegible] ma fidei. Et evidenter dicat Apostolus: accedentem ad Deum, oportet credere, quia est: ergo fides est ex [illegible] Dei in quo evidenter apparet.

[illegible] Opponitur: modus quo attingit fides suum objectum est valde dissimilis [illegible] quo [illegible] idem objectum tendit scientia, nam fidem tendit in [illegible] de trahis a [illegible]. Scientia de trahis a veritate objecti, [illegible] sine libertate ad dissentiendum. [illegible] fidei cum libertate ad dissentiendum, [illegible] fidei obscure, [illegible] omnino clare: hi autem cognoscendi modi sunt oppositi: ergo pugnant simul in eodem intellectu.

Respondeo modos illos in objectum tendendi esse diversos, imo oppositos quatenus nequeunt [illegible] eandem entitatem [illegible] fluere, non vero oppositos quatenus nequeunt in idem objectum convenire. [illegible] vitalitas, et non vitalitas, [illegible] abstractio, et non abstractio sunt [illegible] oppositae quae nequeunt [illegible] de eadem indivisibilitate [illegible] versari, non ideo [illegible] quae in diversis [illegible] idem [illegible] in [illegible] sive re verti non possunt, non ergo implicat, quod intellectus tendat in objectum [illegible] dependenter a veritate et [illegible] independenter, sicut non implicat quod idem intellectus tendat in Deum [illegible] tanquam a medio [illegible] proprio [illegible] et [illegible] independenter ab eo in nostro [illegible] ut vult [illegible] [illegible].
Illud vero maxime notandum; non esse essentiale fidei tenere in objectum cum libertate dissentiendi; hoc est, non petit essentialiter actus fidei libertatem dissentiendi; [illegible] eam deferret, non [illegible] medio scientifico demonstrante objectum [illegible] [illegible] dissentiendi. [illegible] est de essentia fidei [illegible] [illegible] nec tollat ipsius medio, medius [illegible] potestas ad [illegible] [illegible] [illegible] aliunde [illegible].

[illegible] opponitur [illegible] [illegible] obscurus [illegible]
et [illegible] clarus, esset clarus: ergo [illegible] [illegible]
[illegible]. Siquidem obscuras [illegible] nego clari [illegible]

ee obscura et clara sine cōtradictione, nã obscuritas ē nego lucis intenti et claritas lux inter sa.

Ret nã non denotari obscurū, aut clarū, sed cognoscenti obscure, et clare modaliter actū, nō cadit supra intū; sed supra cognitum non aut implat quod cognat obscure et sūl cognat clare diversas cognes nã claritas, et obscuras nō repugnant inter se ut se excludant ab eodē subto cognity, sed ut se excludant ab eode actu, in quo sint p idemh. Ubi nota quod duplex ē obscuras, alia negatio sepa idemhis actus cū claritate et hec solum excludit idemh actus obscuri cū claritate, ē quae propter in ipolls cū idemte inter actū obscurū, et clarū. Alia obscuras ē negatio phica excludens a subto claritatē, hendo p unionē phicā, ē q propterea in ipolls cū unione phica subti cū claritate: quando go actus obscurus, et clarus oponerent in eodē subto, daret obscuritas prior, hoc ē negatio idemhs actus obscuri cū claro, nō tn daret 2a obscuras, hoc ē nego removens ab intē unionē phicā informās p actū clarum. Nã ut p se evidentissimū ē, nego logica removens idemh int duos actus nō removet propterea unionē phicā, et informationē, qua uterque actus sūl exat in subto.

4o opponit: nequit visus corporeus attingere idem obm p duplex mediū, aliud obscurū, et aliud clarū: go nequit intus attingere idem obm p duplex mediū, obscurū aliud, et aliud clarum et evidens. Resp: argum nō urgere, probat enī nec intū posse cognere idē obm p duplex mediū aliud pbabile, et aliud demonstrativū, quod ē contra D. Thomā loco citato. Nunquā enim visus corporeus poe attingere obm p duplex mediū etiā utrumque clarū. Randa ē ra. Quoē visus corporeus p unica tamh lineā attingit obm; attinet enī p lineā rectā a se ad obm ductā. Linea aut recta inter duo puncta nequit esse nisi unica, cū aut linea recta intermedij aeris nequit sūl here lucē et negationem lucis phicā; hinc orit quod nequeat visus corporeus attingere obm p mediū obscurū, et clarū, propterea nequit nisi p unicū mediū attingere. At intus poe attingere idem obm duplici medio totali, quorū mediū sit aliud obscurum sit, aliud clarū.

Unde

3

Adde: quia intellectus non posset attingere veritatem unicam, nisi medio uni-co, adhuc posset cognoscere per medium obscurum, et clarum, in quo discriminatur a visu corporeo: hic enim, quia attingit obiectum unico medio naturali, hoc est, naturaliter linea recta a se tendente in obiectum, nequit cognoscere obiectum per medium simul obscurum, et clarum. Ratio est, quia medium visus corporei est aer, aer vero est obscurus in se intrinsece, et heterogeneus, quia ex qualitate ab ipso lux est unica, unica unione unienda, et quia implet eundem aerem veritas unica unione lucem intensam et carere physice luce intensa. Fit, quod medium visus corporei nequeat esse simul obscurum et clarum, nec eiusdem simul idem subiectum in fraction luce, et non fractione medium autem intellectus non est in se obscurum intrinsece, sed extrinsece, a cognitione obscura, quae componit, et clarum extrinsece a cognitione clara, quae repraesentat: et quia autem non implet eius obiectum alia cognitione obscura, et alia cognitione clara repraesentari, fit non repugnare, quod medium veritatem, quo utitur intellectus ad assentiendum, sit simul obscurum simul et clarum, et foret unicum medium.

Denique opponitur: actus fidei esset in beatis, si semel admittatur stare cum cognitione clara, et intuitiva Dei perfectionum. Resp. aliud esse, quod componatur cum intuitione clara alicuius veritatis eiusdem fides obscura, aliud, quod componatur cum statu beatorum fides obscura. Primum asserimus, et tenemus: status enim beatificus plura sibi addit super visionem intuitivam Dei perfectionum, cum quibus fortasse non componitur fides obscura: quid si Deus speciali sua providentia statuerit numquam beatis loqui locutione obscura. Certe tum hoc decreto non componitur fides obscura quamvis componatur cum visione intuitiva eiusdem obiecti: quo in mala est ista: non componitur fides obscura cum statu beatorum, includit specialem providentiam qua Deus quia beatos sequitur: quo non componitur cum visione intuitiva, et clara eiusdem obiecti secundum se.

Disputatio 4.a

de libertate fidei divinae supernaturalis.

Sectio 1.a

explicatur quaestio et o co[...]

Supponendum est 1° actus fidei evidens ex deductione in attestante non esse liberum: cum non inveniatur, aliorum veritas in hoc constat evidenter, necessario rapit intellectum in spectato assensu [illegible] libertatis: atque quando fides est evidens evidentia in attestante, propria, et illatio, dene premisse evidentes sunt; ergo in ea fide nulla est libertas. Solum ergo reducitur quaestio ad actum fidei obscurum. Supponendum est 2° etiam quando fides obscura est supponis prius principia fidei, et obscurus, necessario intellectus sine ulla dependentia a libertate voluntatis determinari ad consensum: namque semel cognita authoritate, et revelatione Incarnationis, liberum non est mihi assentiri, et non assentiri Incarnationi. Verum hanc probavi in logica, ubi docui premissas probabiles et obscuras necessitate intellectum etiam quoad exercitium ad assensum conclusionis. Cui docet oppositum Hurtad. Complut. [illegible] Immerito. Solum ergo reducere dictas praesens ad principia fidei, haec non dependent a voluntate. Secundum suum consensum de qua dependentia in presenti instituo disputationem.

Praeterea cum in principiis fidei numerentur tum Authoritas, tum revelatio Dei. Et 1° quidem veras, et evidens, evidenter siquidem constat Deum nisi vera loqui non posse, restat ut tota libertas actus fidei reducatur ad eam libertatem, qua ponit assensus revelationis obscurus, nihil enim est aliud, cui libere 1° assentiatur homo in negotio fidei, nisi revelatio, et Mysterio quidem credibili assentitur libere, quia libere assensum praebuit revelationi. Anne sit dicta libertas, qua libere assentitur Mysterio credibili ab ea, qua libere assentitur revelationi, quaestio est longe diversa. Certum mihi est 1° assensum Mysteriis esse distinctum exercitium libertatis. Certum est 2° esse exercitium libertatis necessario illatum ex priori. Sicut in actibus imperante, et imperato memini me alibi docuisse. Actus imperatus voluntatis, est distinctum exercitium voluntatis, quamvis necessario oriatur, ex priori exercitio libertatis imperantis. Sicut enim actus imperatus est distinctus actus voluntatis, et immediate ortus a voluntate, quamvis necessario oriatur a imperante, ita est novum, et distinctum exercitium libertatis, quamvis oriatur ex priori presupposito exercitio libertatis, oriatur quidem priori supposito prorsus necessario, quia necessitas haec supponens spectat cum libertate actus. Certum est 3° esse actum immediate liberum: quamvis ergo necessario [illegible] positis premissis fidei ad consensum, ea necessitas [illegible] libertatis, etiam immediate [illegible]: namque necessitas ex suppositione libertatis

Denique

Denique triplex excogitari potest modus libertatis qua voluntas exer-
ceat credere actum fidei. 1a. est indirecta: si voluntas inquirat rationes et motiva qui-
bus intellectus suadeatur sufficienter revelatio Dei, et in hac voluntate imperante, communiter pro-
prie inquisitiones, potest esse liber assensus revelationis et consequenter fidei. 2a. di-
citur directa, quia videlicet voluntas postquam motiva proposita fuerunt intellectui
utrinque scilicet suadentibus etc. tum quae suadeant assensum revelationis, tum quae retrahant
ab eiusdem assensu, imperet pro sua libertate intellectui assensum, prohibeat quod dissensum
tollens imperio suo indifferentiam intellectus. Et de hoc libertatis genere directe
exercendo a voluntate imperante assensum principiorum fidei et fidem ipsam pro-
cedit difficultas praesens. 3o. modo potest fides esse libera, interpretative promp-
ta ad credendum, quamvis res fidei non proponerentur ea claritate et evidentia
quae extorqueat assensum intellectus necessario. Ex hoc principio tribuitur Deo Christus daris
meritum in ijs assensibus quibus evidenter assequimur veritates aliquas de
monstrabiles de Deo aliàs revelatas, ut Deum existere, esse immortalem etc.

His presuppositis 1a. sententia docet, tantum esse voluntatis imperium
supremum, ut possit pro libito imperare assensum rei cuius veritatis nullum motivum
probabile suadet. Haec sententia tribuitur Caietano quem iudico immeritò ab
eiusdem doctoris. 2a. sententia ex adverso docet nullum esse voluntatis imperium
in actus intellectus. Enimvero intellectus proponit sufficiens motivum credendi
veritatem rei vel insufficiens vel nullum: in nullo ex his intellectus pendet a voluntatis
imperio. Si enim proponat motivum sufficiens credendi, necessario credet a seipso de-
terminatus et a veritate obiectiva sufficienti in motivo proposita. Si insufficiens
aut nullum ostendat motivum, necessario non credet, nec poterit a voluntate cogi
ad credendum per solum nutum voluntatis imperantis. Ita videtur docuisse Alber-
tinus in 3. q. 24. Huic se accedit Franciscus de Alarcon citatus a
P. Arriaga, qui refert docuisse actum fidei non esse liberum, quia intellectus
praepondit credibiles evidenter veros Christi sunt necessarij, quod proprie dicere
lumen fidei. Sed haec sententia cuiuscumque sit, est, apud me, improbabilis.

3a. sententia media docet imperium voluntatis requiri ad cre-
dendum quando occurrit difficultas aliqua difficultas celeriter credendo quae
retardet intellectum ab assensu. Ita Mayr in 3. d. 3.   4a.

Ctio media docet non requiri ad fidem volantis concursum imperium, requiri tamen necessario quod moveat. Ita Scotus in 3. dist. 25. q. 2. Quarta sententia medio docet pendere a volante assensum fidei, cum potest dissentiendi, elicit tamen sine hac potestate independenter esse ab imperio volantis. Ita P. Ripald. d. 16. sect. 2.

Ultima sententia docet actum fidei obscurum pendere necessario ab imperio volantis determinante intellectum ad assensum. Ita P. Suarez d. 6. de fide sect 6. Molina in concord. d. 8. Valentia. d. 1. q. 1. Hurtado Salmanticenses d. 45. Cardinalis de Lugo. d. 10. Arriaga d. 17. Coninck. d. 13. dub. 4. Meratius disp. 15. sect. 2.

Sectio 2ª.

Vera sententia duplici conclusione stabilitur.

Aliud est quod requiritur, ut assensus fidei sit liber, aliud quod requiritur, ut sit meritorius. Hoc posito sit 1ª conclusio: potest assensus revelationis obscurae esse liber in se ipso primo, et immediate, quamvis nullum praecesserit imperium volantis. Conclusio hoc probatur: intellectus et voluntas sunt eadem substantia animae, ut suppono ex lib. de anima: ergo ut anima credat libere non est necessarium imperium volantis, hoc est volantis actus imperans fidem. Sequela haec constat: quia imperium hoc sibi non alteri anima imperat credere: at potest ipsa libere incipere a fide, seu ab assensu revelationis quamvis sibi non imperaverit fidem, conceptum assensum revelationis voco fidem: ergo non est necessarius actus volantis, quo sibi anima imperet fidem, ut ipsamet credat. Sequela probata. Minor probatur: quia ad operationem tandem id, quod anima ipsa exe[cu]tioni datura est, non est necessarium quod anima ipsa sibi imperet, sed potest libere incipere ab executione illius, quod sibi exequi imperat. Sicut anima amet non est necessarium, quod sibi imperet amorem, sed potest libere incipere ab amore absque ullo alio actu, quo sibi imperet amorem: ergo ut credat ipsa anima non est necessarium, quod ipsa sibi prius imperet credere, sed quod incipiat ab ipso actu credendi.

Confirmatur. Communiter inter nostros doctores refert, ut ... actus ... imperii ... meliorem sibi ipsi imperat secundum

executionem

executione censeri aut, et merito sunt vacanea actus, quia ultra actum electionis, quo volas sollicit media ad finem intentum, non est necessarius imperij aliud, quo volas determinat ad executionem. Imperium ipsa ala sicut imperat, ita potest incipere ab obedientia, et sic, sequuntur reveniendo secundum imperij. Ergo sic imperij volatis ante fidem est volas, quatenus talis ponere fides in se ipso, potest includere ab executione illius, quod vult antequam ipsa imperet sic et indifferens ad imperandum, et non imperandum assensum, et etiam ad imperandum oppositum dissensum, se determinat ipsa formaliter ad imperandum assensum actu ipsum imperij (quamvis distanter velit imperare sibi assensum). Ita etiam indifferens ad assentiendum, vel opponendum, et dissentiendum, potest se determinare sic ad assentiendum formaliter per ipsum assensum, quamvis non velit antea actu reflexo assentiri.

Prob. 2o: non est necessarius, quia actus intellectus a voluntate liber sit actus volatis: ergo alius actus ab illa sic elicitus potest esse liber propter indifferentiam, qua talis elicitur cum potentia ad actus varios et contradictorios, falsum, ergo esse potest actus sic internus, ad quem non necessariò ipsa veritate obiecti evidenter proposita. Ans. prob. 1o: quia puta omissio non est volitio, et tamen est actus secundum hic diebus colorum sic liberrimè. 2o non implicat producere actum dispositum a volle a potentia indifferente ad ipsum producendum, et non producendum, etiam producendum oppositum, nec aliunde determinata, quia a seipsa formaliter per suum actum determinatur: quid rogo est implicatio 2a physica, aut metaphysica, quod sicut ala producit volitionem omnino indifferens ex parte actus sic antecedenter, et solum determinata formaliter per actum productionis, ita producat intentionem omnino indifferens ex parte actus sic et solum determinata a seipsa formaliter per ipsum actum, quo producit actum intentionis in se? Denique 3o a priori, quia receptio volatis, sive potentia volitiva, et receptio potentia libere mutuo formaliter se excludunt in suis receptibus formalibus nec apparet ex ipsis ratio aliqua suadens inseparabiliter unionem ab alia: potest ergo dari potentia libera in ordine ad aliquem actum, quae non sit potentia volitiva sive ad actum volitionis. Ans. prob.: quia potentia libera, quae producit non aliunde determinata, sed determinans se formaliter per actum suae productionis: haec autem receptio nec includit formaliter receptionem potentiae productivae volitionis, nec illius unitatem inferunt: ergo etc.

Denique prob. 2o: quia sic ... requiritur volitio, ... requiritur volitio ... sed ... volitio ...

in actu omissionis, sive quidem esset interpretative volitio omittendi, nullo de cauto: nisi quia qui advertenter omittit cum libertate faciendi et omittendi iure merito interpretatur velle omittere, sed si intento aliquo ut assensui obscuro, qualis est assensus revelatis praecedens fidem, praesto sit, et immunis liberum arbitrium cum potestate assentiendi, et dissentiendi, eiusdem productio assensus esset interpretativa volitio credendi: ergo esset sufficiens ad hoc liberum. Minor probatur; quia tunc aliquis cum potestate plena dissentiendi, et assentiendi, assentiret omnino libere: ergo iure merito interpretaretur volens non omittere assensum. Et consequenter actualis productio assensus, esset interpretativa volitio assentiendi.

Sit 2a conclusio: Ut fides sit meritoria, requiritur actus proprius voluntatis imperans assensum revelationis, seu assensum fidei, seu saltem proprius aliquis actus voluntatis, a quo originem ducat assensus intellectualis, et cum quo unum actum moralem efficiat. Conclusio probatur: ad actum meritorium requiritur actus formaliter bonus, nullus actus intellectus est formaliter bonus: ergo nullus actus solius intellectus, et seclusus a bono actu voluntatis est meritorius. Maior probatur: non enim sufficit ad meritum operari quod ipse materialiter bonum est, requiritur insuper quod agens operetur bonum formaliter propter bonum morale, sive ex affectu speciali ad honestum obiectum. Maior probatur: quia tendere in obiectum formaliter, quia bonum est, sive ex speciali affectu ad bonum, reluceret in voluntate, seu in propositionem cum obiectum solum pertinet ad voluntatem, et non ad intellectum: quod vis ergo credere Deo sit materialiter bonum, ut tamen credens Deo meritorie credat necesse est, quod ex speciali affectu ad honestum morale, quod relucet in praestando fidem Dei testimonio credat: requiritur ergo affectus voluntatis ad fidem habendam cum merito.

Sectio 3a

Quae superius statuta conclusionibus militant, solvuntur.

1o Obiicitur Concilium Arausicanum Can. 22. c. 2 ubi dicitur: Si quis dixerit initium fidei, et ipsum credulitatis affectum, quo in Deum credimus, id nesse (?) sed per inspirationem Spiritus Sancti corrigentis voluntatem nostram ab infidelitate ad fidem, et naturaliter nobis inesse, dicere Apostolicis dogmatibus contrarius. Ex quibus verbis seu aperte colligitur, initium esse … credulitatis est ergo initium fidei, a quo … voluntatis … affectus credulitatis non est ipsa fides. …

altius

... actus acherinus ... sed volat superesse non e.

Resp: Intelligi intendere, quod actus credulitatis sit necessario initium, unde incipiat nostra fides, sed initium fidei, quando e, definito per donum Dei, et inspirationem Spiritus S. non ... , hoc est ex viribus nostris, sed ex viribus gratiae. Ut potest donum supernaturale definit ergo Concilium actum credulitatis, quod e initium fidei esse supernaturalem, neque fieri posse viribus naturae ... definit ab hoc actu credulitatis, necessario semper incipere nostram fidem, quodcunque predictum vocat initium fidei, non ... suadet initium esse illum actum, sed illum actum, quod e esse initium fidei. Resp. 2°, et apertius: Concilium statuere ... scilicet fidem meritoriam, incipere necessario ab actu voluntatis, a quo sit actus moralis, et moraliter bonus efficiatur.

2° obiicitur Concilium Tridentinum sess. 6. cap. 6. ubi docet homines excitatos ... gratia libere moveri in Deum credendo vera esse quae audierant ... a Deo revelata. Resp: potius ex hac locutione Concilii deducendum dissensum ... Probatur: nam homo ... Concilii excitatus ... gratia movetur libere credendo: ergo motus ipse fidei ... liber, et ... ergo libertas formaliter in ipso motu fidei, quo de non credente fit libere credens, et quidem strictius salvat locutio Concilii, si actus fidei sit liber in se formaliter, quam si sit liber in alio. Addit huic ... adversarius textus ex canone 4° eiusdem sessionis, ubi definit, hominem posse dissentire si velit. Sed minus urget textus hic, in quo Tridentinis Patribus sermo non erat de dissensu, qui respuant res fidei, sed de dissensu Deo vocanti ad iustificationem; praeterea nos numquam negamus posse dissentire hominem Deo ad fidem vocanti si velit, sed negamus esse necessarium expressum ... velle, ut dissentiat libere. Tandem 3° ... Concilium loquitur ... insinuat necessarium esse actum voluntatis ad eundem de fide ... et meritoriam.

Colligitur ex Sanctis Patribus. Ireneus l. 4. c. 72: non tantum in operibus, sed etiam in fide liberum et sui potestatis arbitrium servavit Dominus. D. August. t. 7. l. 1. 9° duas epistolas Pelagianorum: neminem ... fidem venire ad Deum nisi velit. Et lib. 1. ... nec credit aliquis, nisi libera voluntate. Hugo Victorinus. 2. de Sacram. ... 6. Credere e voluntarium. S. Bernard. ... 3 ...

probatio veritas. His et aliis auctoribus Patrum, videte 1° Patres loqui de pace meritoria. Ita 24 n. 29. Videte 2° Loqui de fide ut ab homine recipi, negari enim non potest, cum requiratur actus voluntatis deviat ad fidem.

Obiicit 4°: propositis omnibus motivis ex parte intellectus ad credendum requisitis, adhuc ipse manet non omnino determinatus ad eliciendum assensum fidei: ergo requiritur ex parte voluntatis aliquis actus, qui intellectum determinet ad credendum. Probatur 1° quia hoc est discrimen inter actum evidentem et inevidentem, quod illius objectum rapit necessario intellectum, objectum vero huius non rapit, sed relinquit adhuc intellectum indifferentem. 2° experientia: nullus enim experitur intellectum suum necessario cogi, ut firmiter credat res fidei.

Respondeo: concesso antecedente, negando consequentiam. Quia licet ut propositis libere inevidentibus assensus fidei inevidentis non est necessarius, quod ab aliquo alio determinetur, sed ipsa per se ipsam determinare; ipsa autem se determinat in genere efficientis sui determinatoris, determinat autem per ipsum actum 2um producendi, quem licet res ipsa fides, tamquam causa finalis non determinet: est ergo in potentia voluntatis se determinare ad fidem: determinabit autem se altero e duobus modis: 1° per actum 2um previum voluntatis, quo sibi imperet fidem. 2° per actum 2um, quo actu producat ipse fidem, absque imperio previo voluntatis. Ad 1um probationem fatemur illud esse discrimen inter actum evidentem, et inevidentem, cum aliqua restrictione, ex eo autem non infertur ad actum inevidentem esse necessarium imperium voluntatis, solum infertur sicut assensum evidentem esse necessarium, et inevidentem liberum. Ut autem probavimus, nec assensum liberum, non est necessarium imperium voluntatis determinans ad ipsum eliciendum; quia ipsa fides in actu 2° elicita esse sua determinans indifferentiam alie, et efficiens libertatem ad credendum: ex quo patet ad 2um probationem.

5° Obiicit: intellectus per se potentia naturalis, et naturalis: ergo nequit elicere actum 1° per se immediate liberum: sed actus fidei est actus immediate elicitus ab intellectu: ergo nequit esse 1° per se, et immediate liber, solum quia poterit esse liber denominative ab alio actu voluntatis libere imperante.

Respondeo intellectum sicut demonstrative esse potentiam liberam ad actus obscuros, ad quos non necessitat ipsa evidentia objecti, nec aliunde ex vi motivorum. Probatur ... quia quando ex vi motivi propositi, non cogitata, ... liberum ... assensum et non eliciendum; quod si motiva proposita sint

p. ignas p. potr. 3 adictionis, et ad illius innueudy. Rogat. libas ad assy, et ad dissy, et ad suspensione utriusq. q. tq. dissus, qua assus: n'go aia e libra? Cur et intus, qui e ide cu aia, non erit liber ad predicty assy, et dissy? quod si semel accedat intus liber ad assy, et dissy, cur n' poterit se determinare ad assy franso q' assy ipsum in actu 2° elicit? Cur nario se determinabit pacer volatis anter ad assy? quod si se decrit 1° ad assy aia exse indifferens, e ffecto elicitet actu assus liby. 1°, et imme in se, et non de noho e sly ab actu volatis libero imperante. Ignoro enim cur omne exercely 3y libarty debeat esse nario actus volatis? et similiter ignoro, in quo p'rio q' se noto fundent hanc cog., q'ui illa frequent utunt, sed presertim alloquor eos, q'ui ling. id esse cu aia fuerit: intus e indifferens o posito motivo obscuro ad assy et dissy, e go debet determinare a volate.

Replabis: go in sa thomistarum parte influxum inmahale in sua operaes vitales, et accidentaling, et volatis poas tales a se invicy et ab aia separatas, dicendy erit impolie esse actum int. 1°, et imme liby.

Resp: probabilius in ea so dici nully actu liby 1°, et imme tales esse actu intus: quia actus liber debet elici imme a poa libera, at in ea so nullus actus intus imme procedit a poa libra, sed a poa naria, et nali. v.g. t.a solo intus: go nullus actus intus poe ex ea prsa esse 1°, et imme liber. Dixi probabilius id defendi, ex prsa predicta, quia etiq probabiliter ms iudice defendi posset int. esse pog liby cc° obta obscure o posite, ...: adhuc enim sufficiens discrimen assignaret inter volatis libarty, et inter libarty intus, qoe cum abte intus esset poa naria et abte volatis poa libr. quia volat cc° obj evidenti o posity demonstrationes etiq. ferret libe, intus aut cc° obj evidentiter proposity ut veri ferret nario, quod discrimen sufficit poe: quia volat etia cc° obti infiniti intuitive o posity ferret nario, dicit abte poas liba: go quamvis intus cc° obj obscure o posity ferat libe, adhuc abte foret poa naria.

Obies 6°: si actus intus foret 1°, et imme in se liber, etia actus poary vitaliy exteriary essent 1°, et imme liberi: hoc absurdy: go nec afferendy e actu intus esse 1°, et imme liby. Maior p' qe etiam aia concurrit imme ad actus vitalis sarum interiory ... libe, si ha disquant ab aia.

Resp: quihis ... collaalie

- Non etiam, quia ala est Liba, et istos omnes actus immediate producit voluntas sit liberi. Et actus interius circa obiectum evidentem positis ... actus nati, et elicitur a volunta libera ... gollie actus, qui positis omnibus requisitis potest elicere et non elicere, nec aliud expectat, nisi quod ala velit elicere, aut non elicere dicitur esse posse ... et immediate liber, quia sicut a causa potest se libere determinare ad illum eliciendum per actum expressum voluntatis, quo velit illum elicere, potest etiam illum immediate elicere, quamvis reflexe non voluerit illum elicere. At actus visionis corporeae huiusmodi non est, quia positis omnibus requisitis, ut visiva facultas videat, non est in potestate videre, et non videre, nec in potestate voluntatis se determinare ad videndum imperando visionem, et se determinare ad non videndum imperando sibi non visionem: numquam ergo actus vitalis ... externi est ... et immediate liber, dixi 1o. et immediate liber, quia potest esse 2o. liber, quatenus in potestate voluntatis est applicare obiectum potentiae. Unde visio ipsa erit 2o. liber, postquam scilicet ala libere applicuit obiectum potentiae per motum localem, quo ... oculos aperuit ... lucem obiecti intulit: ergo etc.

Solum dubitari probabiliter posset an motus localis elicitus ab ala sit aliquando actus ... et in se immediate liber? Cui difficultati ratio negandi non esse, quia voluntas saepe saepius imperet motum progressivum hominis, sed addo posse esse actum 1o. et immediate in se liberum elicitum absque ... praevisso imperio voluntatis. - Probatur: quia positis omnibus requisitis ad currendum, homo se determinat libere, et cum plena potestate circa ... ad currendum, et non currendum. Adde ad varios modos celeriores et tardiores motus localis: ergo potest ala immediate et sola incipere ab ... motu locali sine praevio voluntatis actu. Probatur consequentia: quia actus ... requirit, ut ala voluntati imperet actum, et sibi obediat ipsa actu ... elicienda, non est simpliciter necessarium, sicut enim aliquando ala incipit ab imperio, potest incipere ab actu ipso imperato, et sicut aliquando incipit ab imperio ... et postmodum ab imperio progreditur ad ..., ita potest incipere a ... Idipsum dicendum de motu locali progressivo, in quo maxime differt actus ... locomotivae ab actu visionis corporei, hic enim cum omnibus requisitis ad videndum, nascitur rapitur in actum visionis, independenter a libera quavis determinatione, et inexpectato imperio ... illius.

Sectio

Sectio Vltima.

Aliquæ difficultates expediuntur circa piam affectionem voluntatis.

1ª quæstio. an pia affectio voluntatis, quæ vocatur credulitas, sit actus entitative supernaturalis? Resp. esse entitative supernaturalem. Prob.: quia omnis bonus actus et meritorius, sive de condigno, sive de congruo, conducens per se ad salutem, est intrinsece supernaturalis: sed actus piæ affectionis imperans fidem est bonus, meritorius, sive de congruo, sive de condigno, conducens per se ad salutem æternam: ergo supernaturalis. Maior est primum principium mihi, quod propter concedo esse virtutes morales supernaturales per se infusas, ut consequenter, et comportionatas nobis eliciant actus fixos, etiam morales, honestos, et meritorios. Confirmatur: Concilium et Patres requirunt ad hanc piam affectionem specialem gratiam Christi: ergo supernaturalis. Prob. consequentia: quia actus supernaturales Christi hoc præcipue signo dignoscuntur, quod scilicet se exigant specialem gratiam Christi. Confirmatur tertio. Intellectus credit per actum supernaturalem: ergo voluntas vult credere per actum supernaturalem credulitatis. Prob. consequentia: ideo fides est supernaturalis, quia actus bonus, intrinsece et vassis nostræ justificationis: atqui voluntatis affectioni aptius convenit esse honestum actum, et bonum, intrinsece et vassis totius nostræ justificationis: ergo etiam affectus credulitatis est actus supernaturalis.

2ª quæstio: an sit ponendus in voluntate habitus supernaturalis, qui sit habitualis credulitas, ut elevet voluntatem ad piam affectionem eliciendam imperantem fidei? Resp.: concedendum esse habitum supernaturalem intrinsece elevantem, et comportionantem vires nostræ voluntatis, ut actum piæ affectionis eliciat. Concl. prob.: quia intellectui conceditur habitus ut elevet ad fidem, ergo et voluntati, ut elevetur ad amplectendam fidem. Prob. consequentia: quia eadem ratio, quæ suadet intellectui tribuendum habitum ad actum supernaturalem fidei, eadem vi persuadet voluntati tribuendum habitum ad actum supernaturalem credulitatis. Prob.: ideo tribuitur intellectui ad fidem, quia fides est intrinsece ad actum supernaturalem improportionata, proportionatur per consequentias habitum, sive qualitatem permanentem, hæc eadem ratio militat pro habitu ad credulitatem infusum, tum quia affectio voluntatis est supernaturalis, tum quia voluntas est ad actum supernaturalem improportionata, tum quia proportionatur per qualitatem permanentem scilicet habitum.

3ª quæstio: an pia credulitas

virtus? Interrogo an etc.? Facio dissecando: 1° hoc inquiri an
detur specialis virtus aliqua a ceteris distincta, quae sit pia credulitatis
affectio? 2° an huius specialis virtutis actus requiratur ut eliciatur fides
simpliciter? 3° demum [illegible] ut meritoria sit vel non propria? Pro 1°
difficultate dico esse specialem virtutem distinctam a ceteris omnibus nempe affectionem voluntatis
quam vocamus credulitatem. Quia in hoc quod est credere Deo loquenti ut
talis evidens est, relucet specialis honestas; ergo pia huius est obiectum quae non sit
in quocumque alio: ergo qui vellet Deo credere propter hanc specialem honestatem
quae sita est in credendo Deo, operaretur non solum ex motivo honesto, sed ex motivo
specialis cuiusdam virtutis. Confirmatur: quia non aliter probamus eleemosynam
esse specialem virtutem distinctam a ceteris, et religionem esse specialem virtutem a religione
diversam, nisi probando specialem honestatem in obiectis harum virtutum; cum ergo in actu
quo credimus Deo sit specialis honestas, actus specialis virtutis erit ope-
rari propter hanc honestatem specialem.

Pro 2° difficultate dico: necessaria sit pia voluntatis affectio
sive affectus credulitatis ut eliciatur fides, non esse necessariam piam affectionem quae
sit actus huius specialis virtutis. Explico 2um: actus huius specialis vir-
tutis erit affectio credendi, si habeatur propter specialem honestatem in praestando fidem
dictis Dei. Si autem pia affectio credendi habeatur ex alicuius cuiusque virtutis motivo, erit
quidem affectio credendi, sed non erit actus huius specialis virtutis, erit actus cha-
ritatis si habeatur ex motivo charitatis, vel obedientiae si habeatur ex motivo obedientiae.
Hincque probatio clara [illegible]. Pia voluntatis affectio solum requiritur, ut
conducit ut imperet fides a voluntate: atqui eodem modo imperabitur fides a voluntate,
modo imperetur hoc vel alio motivo: ergo solum requiritur ut conducit pia affectio
voluntatis ad fidem, non vero requiritur pia affectio elicita potius ex hoc quam
ex illo motivo virtutis elicita.

Confirmatur 1°: imperium efficax voluntatis, dummodo efficax sit fidem pro-
portione servata dicendum est de influxu actus et imperii in effectus (eandem vim
in fluit in actum imperatum ex quocumque motivo habeatur): ergo pia affectio voluntatis
imperantis Deo credere, dummodo efficax sit, eadem vi influet in actum imperatum
fidei sive [illegible] [illegible] specialis suae virtutis, sive alterius. Confirmatur

denique

denique, quia ... sermo est de Imperio requisito ... solum inducente ut eliciatur fides simpliciter ... ut eliciatur meritoria: at in utraque consideratione solum requiritur pia affectio imperans fidem, nec requiritur determinatum motivum huius affectionis. Ergo etc. Maior probatur: quia ut simpliciter eliciatur fides, sufficit, quod voluntas velit et decernat volitione sua, ut eliciatur atque eo ipso modo vult; et sic determinat adhaerendum ... volitionis, sive ex hoc, sive ex illo motivo eliciatur: ergo etc. ut autem eliciatur fides meritoria sufficit, quod eliciatur propter motivum honestum virtutis cuiuscunque illa sit.

Cum his tamen stat, ut eliciatur formaliter virtute fidei, non solum, ut est virtus intellectualis, sed etiam ut est virtus voluntatis, requiri affectum credendi propter hanc specialem honestatem, quae est in credendis dictis Dei. Illud est manifestum et colligitur ex aliis virtutibus ... ut enim eliciatur actus, qui sit formaliter eleemosyna, non sufficit velle elevare miseriam pauperis, sed necessarium est operari formaliter ex motivo huius virtutis: ergo ut fides, quatenus pertinet ad voluntatem sit virtutis fidei formaliter actus, est necessarium, quod voluntas operetur formaliter ex motivo speciali virtutis fidei, quae ad voluntatem pertinet.

Hucusque Auditores charissimi actum de fide Divina pervenit a me quantum potuit elaborari. ... Utinam fausto sidere trina ad vigilias in ... ... experiamini. Et quae in hac materia nostro Marte insudavimus cedat in laudem et gloriam Sanctissimae et Individuae Trinitatis Patris, Filii, et Spiritus Sancti necnon et Beatissimae Semper Virginis Deigenitricis Mariae sine peccato originalis labe conceptae, quorum auxilio omnia nostra volumus esse defensa.

Anno Domini Millesimo Sexcentesimo Sexagesimo.

De Beatitudine

Sive de ultimo fine hominis supernaturali

Questiones aliquot scholasticę selectę.

Ad 1am 2ę D. Thomę Doctoris Angelici a questione 1a.

Authore

R. P. Nicolao Martinez
Hispalensi Societatis Iesu
Vespertinę Theologię Cathedrę dignissimo Magistro.

Cordubę
In Collegio Societatis Iesu D. Catherinę virgini et Martyri Sacro.
Anno Domini 165[illegible]

Disp. 5.

An in quavis operatione ita ordinario ord[illegible] [illegible] ultimum, ut quilibet peccator statuat [illegible] finem creatum.

Sect. 1.

Adversarioru dicta effaciter reprobant.

Adeo tenaciter aliqui Theologi opinant semper hoiem opevari propter ultimu finem, ut dicant etiam dum peccant intendere ultimu finem; imo ut ipsi explant malitia pecci est simpliciter infinita quia ns peccatum qui avertit a ultimo suo fine. Hanc aversionem peccatoris ab ultimo fine dicunt consistere, in quadam affectione, qua peccator effaciter intendit tollere a Deo rationem ultimi finis, et collocare sibi ultimum finem in creatura quod saltem et quoad priorem partem impossibile sit: nihilominus actus quoad affectum effax est in peccatore, quamvis quoad effectum sit quidem conatus voluntatis ordinarius, et inutilis.

Durus est in hac doctrina, quae ceteris audio, quae summo opere fastidio. Sed primo: quia experientia constat, quod quamvis homo tentationi succumbat, et peccet, si supra se aliquis reflectat, inveniet se potius desiderare Deum sibi esse ultimu finem, immo declarare se retrahere a se si semel peccet numquam adeptum ultimu finem Deum, retraheret a peccato: quod verum non est, quod semper peccator optat de ulterio aspectu effectu tollere a Deo rationem ultimi finis. Sicut nec verum est, quod eadem effectu desideret quantum est exterere destruere Deum.

Secundo: quia non omnia peccata sunt peccata desperationis, et oppa spei: quod omnia peccata sunt desiderium effax auferendi a Deo rationem ultimi finis. Probatur: quia omne desiderium effax tollendi a Deo rationem ultimi finis, desperatio est, et enim odium beatitudinis supernalis, quae [illegible] clara Dei visione. Item: auteni Deum amat ut finem ultimum amat Deum ut visum et amat amore sequente visionem: quo qui amat effaciter a Deo auferre rationem ultimi finis, callide faciter Deum [illegible] visum, et diligit ea dilectione habitualis, quae naturaliter sequitur Dei visionem: odit ergo Beatitudinem: Unde infero: quod omne peccatum [illegible] [illegible]
Sed aut antiquior sit experientia: quod [illegible] [illegible] [illegible]

actu, quo sperat a Deo veniam et beatitudinem. 2° quia habitus spei non amittitur peccato desperationis, constat autem in peccatis peccantem usque contrarietatem et semper adhuc retinere habitum fidei et spei.

3° qui peccat plerumque solum intendit obiectum delectabile quod delectabile est in se, quin videat eius rationem dissonantiae cum aliqua alia lege prohibitum: ergo non est necessarium quod omnis peccans intendat efficaciter a Deo auferre rationem ultimi finis. Consequentia probatur, ex intentione finis solum debet voluntas ad amorem medii utilis: ergo ex intentione obtinendi delectationem ab obiecto prohibito solum debet voluntas ad amandum medium utile eiusdem delectationis acquirendae: atqui ut evidens est tollere a Deo rationem ultimi finis non est necessarium medium, nec utile ad capiendam voluptatem ab obiecto prohibito: ergo ex intentione delectationis illius capiendae non debet peccator ad desiderandum efficaciter a Deo auferre rationem ultimi finis. Minor constat: nam licet Deus sit ultimus inter fines, ut revera est, adhuc obiectum prohibitum est delectabile, et parit voluptatem, ut patet, nec si Deus deturbaretur a ratione ultimi finis, eo ipso foret obiectum illud turpe delectabilius quam nunc est.

Ultimo et praecipue sic arguitur: potest quis peccare desiderando sibi Deum esse sibi ultimum finem: ergo non est necessarium quod omnis peccator velit efficaciter a Deo auferri rationem ultimi finis. Consequentia liquet. Antecedens probatur: potest quis odio summo contra Deum odium, et voluntatis depravatione velle efficaciter quod Deus existat ultimus finis, ut peccatum commissum, quod committere parat, habeat eam specialem malitiam, quod scilicet sit contra Deum ultimum finem, et eodem argumento probo, quod non omnis peccator necessario desiderat Deum destruere, quia potest existere: potest peccator velle efficaciter quod Deus existat, ut peccatum suum habeat eam gravitatem seu ene infinitam eo quod sit contra Deum: ergo desiderium efficax existentiae Dei, tum etiam rationis ultimi finis in Deo potest coniungi cum peccato in eadem voluntate peccatoris: ergo odium efficax Dei ut ultimi finis seu affectiva destructio Dei non est necessario coniuncta cum peccato.

Antecedens probo: qui furatur ex odio contra Paulum, potest efficaciter displicere, immo necessario displicet in eo quod pallium quod furtive subripit Pauli sit, ut sit iniustitia et specialis offensa contra Paulum, ut patet, quia odium Pauli [illegible] ut supponitur furti pallii, non ex alio motivo, nisi nocumentum Paulo. Constat autem furtum pallii nullum nocumentum afferre [illegible] Pauli sit: ergo qui furatur pallium Pauli ex odio contra

Paulum

Pauli. Et ut tasi noceat efficacitis Iulacce in hoc, quod Pauli pallio sit, nisi eo cum esset furti illi, n' esset . Paulo. Comparat a . . . cognitio rationis vult, et quod Paulus . Et quod Paulus habeat verum Ius . Suy pallii, et quod Sebregio pallii hat . Ius illud, non intentum talter facto . Superiorem pre cepti sive . precepto. Unde . mola . quis amet talliter inobedientiam quidam bedia e. Et quod . facit velit n' ee re cepti, ita implat amare . quia . Ut . velle, quod Paulus Ius n' heat. Hinc in fero: go ex odio . Deum peccat quis amare offam, ut offa e . Dey hent Ius finis ultimi: at spalis malitia pecci, e quod sit viso suxis . Deus het ut ultimus finis: go hes visio, ut talis amari pot: . Visio illa suxis . esse pot, quin Deus heat Suy illud ultimi finis: go qui amat visionem, ut visio . suxis, debet nario amare in Deo Ius illud ultimi finis: go . .

Sectio 2ª

Explat verus sus, in quo peccy e . Deum ultimy finy.

Dico 1º: . peccy non constituit nario homo sibi creg ultimum finem simpliter. Pro expl. . nota, ultimy finem simpliter ee summy bony hoipote. Ultimys vero finis secundy quid, e quodcunq bonas, in quo aliquid ordinat, ita ut ille ulteriy in aliud n' dirigat.

Hinc pt 1º: ut peccor amplectat . dissony et lege . phibity, non e nariy, quod apprehendat eg bony . phib ut summy suum bony, nec, quod eo affu eg amplectat, ut cuicunq alteri bono statim quasi vale dicat, et abdicet a se, sienim id foret nariy, ut aliqui volunt plus Iusto exaggerantes malitiam pecci, sub nariy esset . oli peccor hexet hunc actum: amo hanc delectationem, vo ut illa . tanta, ita in illa aio Iquiescere, ut nil aliud . appeto illa . tanta, ceteris bonis, . nali . Dei visioni fruitioni et . pterne met felicitati . renuntio . . . . nulli peccor . . . non . . . .

... simpliciter ultimum creat aliquem, ... creaturam.

... 3.° ... peccator ... ultimum ... ultimum ... et secundum ... simpliciter ... secundarium ... intentio, nec directe ... fine ... alio peccator ita intendit delectationem ... ut ... media exequitur, et ... propter ... nec ... ulteriorem aliquem finem dirigat, ... aliquando ... creaturam sibi finem non simpliciter, ... secundum quid ultimum. Addo ... etiam in actionibus quae nullam maliam ... morali aliquando contingere ... quod scilicet ... intendat creaturam aliquam tamquam finis ultimus, non quidem simpliciter ultimum ... secundum quid et natura ultimum, ut contingit quoties quis amat voluptatem ... omni ... illum non ordinando in alium ulteriorem finem, ut ... qui amat ... horti delicias, florum ... finis ut ... delectari, hanc delectationem in nullum alium finem referens.

Dico 3.° : Aliquando peccator nullum finem intendit, ... sibi proponit dum peccat. Unde non est necessarium quod omnis peccator finem ultimum sibi constituat creaturam. Probatur ... finis est id in quo aliquid ultimo ordinatur ; non est necessarium quod quoties rationale agens amat, ... aliquid ordinet ad illud aliud quod amat : ergo potest agens rationale operari, amare, ... appetere nullo fine intento sibi proposito ... id quod amat ... est dissonum rationi, et cognoscat esse tale illius amor ... desiderium erit peccatum : ergo ut creatura rationalis peccet, non est necessarium quod aliquem finem intendat et sibi proponat. Maior ... Et minor probatur ... proponat objectum aliquod ut delectabile potest illud sibi amare ... in illo complacere ... sed quatenus iste ... objectum ... peccatum, nec aliquid ordinat ad aliud : ergo ... gaudium de ... execution dato ... est peccatum : atqui gaudium illud, nec intendit finem, nec dirigit ad finem media : ergo non omnis peccator operatur intendendo ... sibi proponens finem.

Dico 4.° : omne peccatum avertit hominem a fine ultimo, sive est deviatio a Deo ultimo fine ... est contrarium consecutioni ultimi finis. Probatur ... peccatum ... medium necessarium ad consecutionem ultimi finis : ergo peccatum avertit hominem a Deo tamquam ultimo fine consequendo ... necessarium ad consecutionem ultimi finis est ... ad ultimum finem consequendum ... destruitur per peccatum. Ideo ; quamvis ...

finis; hecho n debet etiam esse in ordine ad actus ultimi finis oblig-
ationis ad non impediendum ultimi finis ... quamvis
charitatis praecepti non solvet ad amorem ... collectum ad non
ponendum actum contrarium charitatis scilicet odium Dei ... contrarium
contrarii consecutionem ultimi finis: ...

Disp. 2ª

de hominis naturali Beatitudine

Sectio 1ª

examinatur opinio constituens naturalem hominis beatitudinem in cognitione naturali Dei, et eius amore.

Omissa controversia quae apud Authores de nomine beatitudo tractatur; cum nihil ad rem utilitatis afferat, neque decet immorari. Dicendum est: nomen Beatitudo significat bonum summum afferens creaturae rationali satietatem, sive quietem, et gaudium. Ita Aristoteles, et ceteri Doctores. Et confirmatur hoc non aliter probatur, quam ex sensu hominum, apud quos vox Beatitudo est nata, et educata est: quicunque enim rem aliquam impertiri sibi credebat beatitudinem, inde argumentum sumebat, quod scilicet res illa induceret summam animi satietatem et gaudium: si enim res alia maius induceret in summa voluptatem gaudium, nullus prius id deventer ponens sibi suaderet divitias esse summe utilitatis, nec hoc est beatitudinem: hec ergo ex dicendis patebit.

Sed plures fuerunt Ethnici Philosophi qui ... errantes: alii dixerunt divitias, aurum, et argentum esse beatitudinem, alii gloriae appetentiores dixere honores, laudes, et famam esse ultimum finem hominis ... Sed hos tamquam ingenii crassi impugnat optime D. Thomas 1. 2 art. 1. divitiae, sive naturales sint, sive artificiales, a recte aestimantibus et appetentibus non desiderantur propter se, sed propter aliud finem, quia ad eum reducuntur ut media utilia: ergo eius divitiae non sunt hominis beatitudo. Probatur: beatitudo est finis ultimus, qui, hoc est bonum propter se amatum ... non amatur ut medium ad finem: sed divitiae amantur ut medium ad aliquem finem consequendum: ergo ... divitiae ... a poetis semper ... ad consequendum ... hominis nempe naturales divitias ...

fruendo isto valetudine, ad arcen lumina la acr Saluti Sentire poti incommodia: eo vitaconservo sive valetudo ss. hi'sultimi, Zuvel desiderij, quo lativos ternates, et verbati mis...

Nec minus, dentubaen a rec beatudi. honor, fama, et Laus ab hoibus ex hibita: neq. enim laus ea aut quarit ex conditu... beatitudinis... Ergo Sequit hoc ratione. Ans. rec: homo, q summe felix et beatus laudetur poe. et honorari: quo laus et honor orit ab actibus... cognita beatitudine hois ipsius... p. excellentia... Sic etiam ab excella laudat homo, et honorat, e quia illa sit summa hois excella, e summum ipsius bonum, et consequens beatitudo: poe ergo laudari ho, et honorari, quia summe felix cognit.

Quia hec disp. facilem nobis aperiet viam ad vera et supernaturalem hois beatitudinem cognoscendam, in ea aliquantum placuit immorari. Sunt enim plures in schola Sixti... quibus ex theologis D. Thoma non pauci consentiunt docuere beatitudinem naturalem hois ad partem rationalem ipsius hois pertinere, cum vero intellus, et voluntas sint poe. hois rationales, in actibus intellus, et voluntatis asserunt scilicet cognitione, et amore consistere hois beatitudinem naturalem. Rursus cum bonum summum poe cuiusvis, tam cognitive, tam affective sit summum, et excellentius illius boni, nec aliud.. intellectus, et voluntas attingant quam Deus, colligunt ex toto discursu, et primo illis in cognitione Dei, et amore naturali sitam esse naturalem hois beatitudinem.

Hec sa aut limitari debet, aut ampliari, ut vera asseque... Certe... discursus, quem ... imbecilla e adeo, ut illi parum fidendum esse puto... ... probantem: Beatitudine brutorum ... consistere in visione hois: quod brutum debet esse felix, et beatum: ergo beatitudinis cuius capax e secundum ... imaginativam, que in ipso potior, et praestantior e: ergo tunc dicet felix, et beatum quando cognoscit visu externo et corporeo ... interna phantasia ... nobilius ... sibi possibile: ... prestantius inter... a bruto cognita e homo: ergo beatitudo qualiscunque ... summa Bruti felicitas e hois cognitio ... ...dicere. ... non e tota cognitio ... affectio ... ... cognitio imperfectior: cognitio ergo, que hoi secluso ... quecunque ... auxilio pre naturali ... Dei debet e ... ... undequo probabi... hanc cognitionem

ec...

ex summis hominis felicitas, adhuc quia cognitio clara, et scientifica veritatis naturalis?

Probatur: Omnes ij fere Philosophi omnes et Theologi explanant beatitudinem, quando aliquid quietat citra omnem desiderium; quis autem dicat cognitionem imperfectam Dei naturalem quietem reddere, et absolutam Liberum hominis, ut nullum aliud bonum prudenter appetat, cuius carentia mentis vexet, et cruciet? Explico assumptum: beatitudo debet esse illud bonum ex cuius possessione nascitur inviolata voluptas, ut illud praeferat reliquis bonis: at ex cognitione naturali Dei non tanta nascitur homini voluptas, ut praeferat eam cognitionem omni alteri bono supernaturali: naturaliter enim plus voluptatis accrescit animo ex secunda parte realis attento ex apprehensione, forte illa sit naturaliter possibilis. 2. Saltem ex cognitione scientifica et clara evidentis veritatis naturalis, quam ex sola obscura cognitione, et imperfecta Dei a templo: ergo eiusdem cognitio Dei sive a templo non est hominis beatitudo naturalis. Insuper ea contemplatio Dei saepe concipit in illos poenae angores, et cruciatus: ergo non est beatitudo naturalis.

Dico 1o: Beatitudo naturalis hominis complectitur carentiam omnis mali positivi. Loquor de carentia mali positivi: nam in collectione omnium bonorum positivorum includitur carentia. 2. ca e[st] fallisse carentia omnis mali nativi: malum enim nativum est carentia alicuius boni, atque adeo dum in ista loquimur de omni bono positivo constituente beatitudinem, nativo loquimur de carentia mali nativi. Ergo probatur: potissimum ex apprehensione terminorum: naturaliter beatus est, qui habet omne bonum naturaliter sibi possibile: atqui bonum sibi possibile, est carentia doloris, erroris, fraudis, tristitiae etc. quae vehementer torquent: ergo etc. Minor probatur: quia summe miser in genere naturali, nec quit iure dici summe naturaliter felix atque beatus: et homo: qui summe torqueatur omni genere cruciatuum, doloris, tristitiae, etc. in summo gradu intensionis possibilis, dicitur summe miser: ergo ut dicatur quis summe beatus, debet habere carentiam omnis positivi mali.

Dices 1o: Christus Dominus erat summe beatus, et tamen summe cruciabatur: ergo Beatitudo non excludit omne cruciatum et tormentorum genus naturaliter possibile. Nego: Christus Dominus fuisse summe Beatum supernaturali beatitudine non vero naturali. Supernaturalis beatitudo est summum bonum in genere supernaturali: haec autem esse potest saltem divinitus sine beatitudine status naturalis. Ergo supernaturalis beatitudo est summum bonum ita possessum, ut ipsi naturaliter debeatur exclusio omnis mali. Christus ergo Dominus dici potest fuisse supernaturaliter beatus naturaliter [illegible] in quibusdam statibus, seu virtute, et eminenter [illegible]

Inaliter debeat exclusio omnis mali, qua exclusi privari n' poe' alia violentia. Preterea, quatus hebat bony aliqd supernale longissime superans omne beatid' nalij. Unde in Xto D. superante virte supernat ut supernalis alia beatido, non etiã redundaret in effus inaliter sibi debitos, et ad corpus spectantes. Similiter eaq virte supnali D. intercedente, factu e, ut cu visione clara Dei, et eius dã fruitione, ponerent alij affus spirituales ad aiã Xpti spectantes: ut tedij; timor, tristia &c.

Sectio 2a.

Statuit, in quo consistat hoïs beatudo nalis.

Dico 3o beatudo nalis holis etiã Iplecht summu bonu pou holis ipsi pole naliter. Loquor de bonis intrls, hoc aut summu bonu naliter pole, non e res aliqua indilis, sd collectio pluriu bonoru. Pbo pt: inter bona hoi nalia, nequit reperiri aliqd indile bonu, qd summu sit inter omnia hoi naliter polia, et sufficienter hoem beet: go collectio pluriu bonoru constituit holis beatidine nalem. Anspt: si dicat cognio Dei sola ee summu bonu, et holis beatido, inepte quidem diceret; nã homo qui cognoceret Deu ut naliter e cognilis copne nãl imperfecta ignoraret tn reliqua ola cognilia, quã viribq ne cognipossit, tn ignorant diceret naliter summe felix et beatu. Preterea: qui omnes veritates ptinentes ad mathematicas disciplinas bene cognoceret, ignoraret tn omnes alias Phicas, et metaphas &c. Certe n' esset cur summe felix naliter diceret: go beatido nalis Iplecht omnu cognione que ptinet naliter intu summu, et illu decorat, q. si omnis cognio ptinens intu dicat semel Istuere beatid, ppter eandem rõe dicendu e omnu etiã affectionu volatis Istuere beatidine holis.

Obiat: sicut dicit summu bonu lapidis ee centru, in qd naliter inclinat, ita etiã dicendu e summu bonum holis id, in qd nalit inclinat appetitu elicito roali siue roi n' dissono: sed id, in quod roaliter inclinat appetitus holis roalis elicitus, n' e aliquot bonu indile sed oiu bonoru collectio quoru homo nalit capax e, et quod viribq ppriis ne assequi valet: go holis summu bonu naliter Iparabile siue nalis beatido holis consistit n' in bono aliquo indili, sed in collectl. oiu bonoru quoru ipse capax e. Resolrpt: quia appetitu roalis holis [illegible] in bonu quodvis ptinens cognem pposit, navi

tr.

tu nonpoe quin in bono, ut sibi Iveniens anter p pendiat volo Et Couare p̄ficienis nu Creo Libo decet, et quod illis Libertinem officiat: go id, In quod appetit roalis hois elicitur sequens ne ducit et innato appetit pendet, c omne bonum naliter assequibile cuius ipse naliter capax: nec enim invenio roem aliquam discrimis, propt quam homo naliter desideratum diffat in appetendo summum bonum sibi naturaliter appetit ingenito, a ceteris rebus, toralatis, quae inatalis in quibus ex appetitu innato venatur sibi summum illarum bonum.

Dico 4º: Summa haec hois felicitas dicitur summa quoad speciem, n̄ tn summa quoad latitudinem gradualem sive intensionem. Unde infertur quod posset dari alicuius hois felicitas alia maior alia quoad intensionem. Et summe felix e homo in linea intuali cognitionis quem nulla veras naliter cognitis latet, sed omnes scientifice novit: at in linea scie, et cognis, sive infra speciem, dr dari poe scia alia maior alia quoad intensionem gradualem: go quoad intensionem gradualem hois felicitas n e summa, sed habet latitudinem remissionis et intensionis. Immo xa orta Philica, quam eo dudum probavi, hois felicitas summa quoad latitudinem gradualem implat, quia nec implat gradus ullus cl, ... summum quoad intensionem. Si vero dicas: non implat gradus felicitatis summum quoad speciem: go nec implat summum quoad intensionem gradualem. Neo: nando cons. quia gradus summum quoad speciem, e species scie hoi polis, inter quas species scie hoi poles. poe dari aliqua quae sit hoi naliter supra quam alia quae exedat hois capacitatem. at intra speciem dr quae hoi naliter e polis sit poles infiniti gradus intensiores et intensiores in infinitum: go etc. Huc usque tractavimus de Natura hois felicitatis, in quam pendet, restat agere de felicitate srali, sive in quo consistat sralis beatitudo supernalis.

Disp.º 3.ª

In quo consistat sralis supernalis, quae Beatitudo Hominis?

Sectio 1.ª

Aliqua coiter inter Doctores recepta ... titudinem sup...

Colliter ut hac 2° [illegible] sequit Deum esse beatid. [illegible]

dolis [illegible] quae [illegible]: Deum esse summum bonum hominis [illegible]
nullum aliud possit reperiri; ergo Deus e [illegible] beatudo hominis [illegible].
2° quia omnia creata bona sunt imperfectionibus admixta, et miseriis
obnoxia: ergo satiare nequeunt appetitum hominis roalem; ergo non sunt supernaturalis
beatudo hominis. 3° quia Deus continet in se cetera omnia bona: ergo
solus Deus sufficit explere omnem appetitum roalem creae. Haec ro ultima
infirmior e precentibus [illegible] infirmiori fere ronit. Enimvero si cetera omnia
bona nequeunt satiare, et explere appetitum hominis roalis: ergo nec Deus
ut prisse continens cetera omnia bona poterit explere [illegible] satiare roalem
hominis appetitum; nisi forte dicas Deum explere hominis appetitum roalem, non quia
prisse continet, sed quia superat cetera omnia bona: at ut prisse superat
non potest sufficienter explere appetitum roalem, nisi dicas explere quia infinitum,
et summum bonum e hominis: quae non e prorsus illa eadem ro quae 2° loco proponitur.

2° iter colliter sequitur hominis beatudinem formalem esse assecutionem, adeptionem, possessionem, seu aprehensionem Dei; nam beatudo formalis e assecutio
seu possessio beatudinis obiectivae; beatudo autem obiectiva e Deus, qui e summum
bonum. Sed quid sit haec possessio Dei non facile decidi, aut iudicari potest
cum possessio ista Dei sit tantum nomen metaphoricum, quod si proprie accipiatur
quamvis possibilis foret propria Dei possessio, scilicet moralis dominii creae
in Deum, illa non esset beatudo formalis. Nihilominus arbitror [illegible]
[illegible] ab explicatione [illegible] huius veritatis, quam colliter videor supponi, scilicet
beatudinem formalem sitam esse in assecutione, adeptione et possessione Dei. Ideo
quid veritatis habeat omnis haec assertio infra explico cum mentem propriam circa beatudinem aperio.

3° etiam sequit beatudinem formalem, sive possessionem Dei sitam
esse in actu intentionali sive intellectus, sive voluntatis, quo Deum in se immediate attingere. Hanc suppositionem apud Authores frequentem probat Ripald. 2. t. de ente
supernat. disp. 100 [illegible] assecutio et possessio Dei beatudinis propria, non e realis
et corporea, ut constat, nec spiritualis physica per unionem intrinsecam Deo, qualis
solum competit humanitati Christi, nec per unionem extrinsecam generationis et praesentiae localis
quae e communis creae, nec moralis per ius aut dominium, habent enim creae supernat.
[illegible] per gratiam sanctificantem participationem Dei quae omnibus iustis
[illegible]. Restat ergo quod sit intentionalis per actum cognoscendi et

[illegible] praeambula ad decisionem quaestionis in eo peccat

S

6.º … scilicet beatudinem esse possessionem Dei visionem declaro. Cujus vero si iure explicas beatudo conceptu possessionis ut sic, quecumque possessio esset beatudo; falsoque deducis a beatudine possessionem, unionem hypostaticam cum Deo, qualis est unio hypostatica, seu impressio localis, et intima penetratio cum creatura; quod si non sustentes explicari beatudo conceptum possessionis ut sic, sed conceptu talis possessionis intentionalis, scilicet cognitionem, inepte ex conceptu possessionis arguis cognitionem, aut amorem esse beatudinem, sicut tu qui defendis beatudinem in visione consistere. Probo visionem esse beatudinem quia possessio est prime secundum conceptum possessionis, teneris fateri quamlibet possessionem esse beatudinem; et a fortiori esse beatudinem illam possessionem Dei, quae stricti… esset possessio Dei, quam visio. Si vero probas visionem esse beatudinem, quia visio est possessio Dei visionis, probas idem per idem. Constat ergo apud me totam praesentem disputationem pendere ex congrua explicatione possessionis seu assecutionis Dei. Certum enim habeo beatudinem esse assecutionem Dei, in eodem gradu certitudinis, in quo omnes fatentur Deum esse finem ultimum, in quo autem sit ut beatudo possessio Dei, seu assecutio, huc usque explicatum non fuit a Doctoribus et Theologis quos videri. Sed ego infra explicabo.

Sectio 2.ª

discordantes reffero sententias Theologorum circa supernalem Beatitudinem.

Inter quae pluribus visa est tamen occasio contra voces contendendi, quatuor inveni sententias, sive earum capita. 1.º docet beatudinem consistere in actu intus, scilicet in visione Dei, aquo tamen ita ut amor quivis, sive actus quivis tenens ad voluntatem beati excludatur ab essentiali gradu ipso beatudinis; quamvis fateatur esse effectum inseparabilem a beatudine. Ita D. Thom. Capreol. Soncinas, Canus, et alii, apud Suarez 1.ª 2.ª disp. 7. sect. 1. et Basquez 1.ª 2.ª disp. 11. c. 2. Inter A.A. huius sententiae non una est mens. Aliqui requirunt tamquam conditionem sine qua non amorem, ut visio praestet actum effectum formalem beandi. Alii excludunt conditionem fatentur ingenue fassi hominem fore perfecte beatum aut Deum, visionem videre quamvis … seu implicite supposito Deum non diligere …

e dissensio alia circa obj. Vissionis beatificae. Alij Vissionem illius esse dicunt formalem beatudinem essalem, Vissionem attributorum et Idearum ad integralem, et quassi accidentalem beatudinem reijcientes. Alij essentialem et attributa formalia pertinent ad obj. Vissionis, a qua non formaliter beat.

2a sa docet solum amorem qui Vissionem consequitur esse essalem et formalem hominis beatudinem. Ita Scotus et eius discipuli apud Suarez et Basquez supra citatos; quamvis alij dicant hunc actum debere esse amorem amicitiae, alij gaudium. 3a sa beatudinem constituit pariter in vtroque in actu intellectus et volunt. Pro hac stat P. Suarez, Molina, Valentia, Henriquez, et Salas, quos citat Oviedo 1o de Ht. 2 de beat.

4a sa e Ioannis Martinez de Ripald. tom. 2 de ente supran. disp. 100. Vbi asserit creaturas beatas dupli beatitudine essali, alia quae in sola vissione seorsim ab amore, alia quae in solo amore seorsim a vissione aequate consistat, atque ideo omnes superiores sas esse veras in eo quod affirmant, falsas vero in eo quod negant. Nam D. Thomas affirmat Vissionem esse aequatam beatudinem essalem, et negat amorem. Scotus affirmat amorem esse, et negat Vissionem. Suarez vtrumque actum sul concedit beatudinem, negat vtrumque seorsim. Ipse vero Ripald. amicit tum vissionem, tum amorem, tum vtrumque actum sul, tum quemlibet eorum seorsim esse aequatam beatudinem essalem. Ita vt quodlibet seorsim ab alio reperiat conceptus essalis beatudinis, scilicet assecutio, et possessio sufficiens boni summi, quae beatum a non beato distinguat, sicuti enim [illegible] Christi D. alia duplici sanctitate gratiae quaelibet erat aequata forma sanctificabat, ita et beatum duplici beatudine beat, quarum quaelibet sit aequata forma beandi.

His accedunt duae aliae sae. 1a e eiusdem Ripald. qui loco citato docet Christi D. humanam beari formaliter per vnionem hypostaticam et ita arguit: per vnionem hypostaticam vere possidet divinas perfectiones quas per vnionem intentionalem, cum per illam homo vere, et proprie sit Deus, per istam vero intentionaliter et improprie. Vlterius probat Deum per Vissionem sui ipsius, et amorem esse beatum formaliter per sui ipsius [illegible] independenter a [illegible] intellectione et volitione. Ratio: formalis [illegible] intellectio est possessio et adeptio summi Boni: vnio [illegible] expetens in Deo actualem electionem, et

amore

amore subiectiva, est perfectissima possessio et adeptio summi Boni: ergo talis unio identitatis cum natura Dei est beatitudo formalis Dei rursum cum visione et amore illius.

Contra 3a est Hurtad. de Mendoza qui censuit ergo nihil ei ex natura sua repugnare inadaequate constitui hominis beatitudinem. Sic argumentatur Oviedo 1o 2ae ... 1 ... 2. Docuisse Hurtadum in manuscriptis. Quod haec potuit cadere: si homo Deum videret et non esset sanctus nec amicus Dei non esset summe felix et beatus: ergo gratia sanctificans sive constituens hominem Dei amicum, excellens quoddam summum creatum malis miseria scilicet peccati constituit saltem inadaequate beatitudinem ex quo opposite necessario constituit Hurtad. eius asserere unionem hypostaticam in Christo Domino constituere saltem inadaequate ipsius sanctae humanitatis beatitudinem.

Sectio 3a

Quid sit possessio Dei praemitto.

Omnes fere volatorum sequaces Patroni conveniunt in hoc scilicet: beatitudo est possessio Dei, sive idest homo beatus est quando assequitur Deum ut summum bonum sive illum habet. Ex hoc autem variorum et multiplices quas enumeravi deque quibus deducit. Scotus arguit contra D. Thomam: visio Dei non est possessio Dei: ergo nec beatitudo. Consequentia est clara. Antecedens probatur: videre obiectum non est obiectum possidere, alias avarus videns divitias eas possideret: ergo ipsum videre non est possidere rem visam: ergo beatus non ideo dicitur Deum possidere quia Deum intuetur.

Huic argumento Thomistae non audent negare ... Et ideo plerique dicunt esse proprium intellectus trahere ad se obiecta visa, sicut est proprium voluntatis ad obiecta amata ferri. Unde dicunt obiectum intentionaliter possidere a bonis non moraliter. Ego vero et in argumento Scoti et in Thomistarum solutione aliquid desidero. Contra Scotum arguo: amore obiectum non est possidere obiectum, alias avarus dum amat divitias illas possideret: ergo amor Dei non est possessio Dei: ergo nec beatitudo. Contra Thomistas arguo: ut res summa ... cum alia ... recedit, quod haec ad illum feratur, et illo ad se trahatur: ergo possessio Dei quae est summa cum Deo coniunctio poterit fieri per voluntatem. Et possessio Dei quae est summa ... adhaeret ... non est ... quod Deum ... quia ut voluntas summe Deo adhaeret ad se trahat ... quod ipsa ...

explandū. Deinde possessionis, quidque eo refert quod intus trahat eum ad se. Volas vero trahat ad Deum. Certe ignoro quid cognationis habeat Dei possessio cum Sacrat. actua. Cum ipse dicitur ec intrinseca cum solum paruum sit in voluntate. Sicut huiusdi potestes ... ab Aug. intui et volati. Ex quo desumitur cum iis iubilis Q. Thom. sed pro explanda possess. intentionaliter in video quid differant.

Videsque omnes convenire in hac propositione: beatitudo est Dei possessio, omnes quippe quaerere possessionem Dei, alios intrinsece, alios in voluntate. Ego tamen existimo beatitudinem esse possessionem Dei. Haec tamen possessio Dei apud me nihil aliud est tralisse quam presentia, seu existentia realis, quam spe, seu desiderio dum absentem inuia desideramus. Proque, suppositio beatitudinem a nobis in uia ut finem desideraui, ut potest, quod est absens dum in uia sumus, sive in uia ad illa finalis nos beandi. Ergo finalis nos beandi, erit existentia beatitudinis, presentia beatitudinis, sive possessio, adeptio, et assecutio Dei, ut nos beantis. Omnes enim Philosophi dicunt, hominem intendendum finem, incipere ab intentione finis. Intentio autem est desiderium quod supplet obiectum absentem, sive non existentem. Exinde progredit ad media, haec sic facias ... pariunt finem ipsum intre. Haec existentia finis, realisque presentia, quae antea tamen concupita erat, vocatur a Philosophis possessio finis, sive consecutio. Ex qua nascitur gaudium. In eodem ergo sensu omnes scholes intendimus ut finem ultimum Deum nos beantem: ipsa non finalis qua Deus nos beat cum hic interposita quaecunque illa sit, erit consecutio sive possessio Dei ultimi finis, qui antea concupitus tamen et absens erat.

Confirmo, et exemplo: occupare centrum terrae sive locum orbis infimum, est summum bonum lapidis, ut Philosophi communiter fatentur, dum reipsa non occupat dicitur lapis centrum appetere tamquam finem a quo innato modo intentionis, et desiderii; cum occupat, dicitur possidere finem ultimum, quem appetebat, scilicet centrum. Ecce localis presentia ad centrum dicitur possessio non alia ratione seu alio ex capite, nisi quia ea ... finis interposita, quem absentem dicebat lapis desiderare. Item ... qui desiderat audire ... iucundum seu spectaculum publicum videre, atque auditorium, seu visionem media adhibet ... visionem, et auditorium non habet, sed exambit, ... finis ... aut ad visionem ipsorum ludi, seu auditionem comoediae ... finis ... illa, scilicet quod antea concupiit, existentem habet

go Exa realis finis ipsius dicit possessio, quaecumque illa extra sit sive sit auditio, sive visio, sive intentionalis apprehensio rei. Sua realis.

Hinc colligo inutiliter se torquere Thomistas et alios Theologos, dum visionem excludunt a formali beatitudine, quia scilicet non est possessio, et toto ingenio exquirunt ex eo aliquo, actus munus, quo possit possidere obiectum, cum potius ex eo aliunde ex ea ulla beatitudinis colligenda sit possessio: non possessio Dei, ut beatis formaliter: nihil aliud est, quam extra realis beatitudo: go frustra quaerunt prius, an res aliqua sit possessio Dei, ut inde colligant esse beatitudinem. hoc enim est arguere ab extra visionem usque ad possessionem visus, et ab extra, et expressa habitus ipsum hoc: quod insuper urgeo: qui desideraret gaudium de re aliqua, dum re ipsa obtineret gaudium, diceret gaudium obtinere. quia possessio nihil est aliud quo gaudium triumphale exens. Ecce possessio, quae consistit in actu voluntatis, qui sit gaudium, et qui desideraret amicitiam cum Petro, usque obtenta amicitia diceret possidere amicitiam. Ecce possessio, quae consistit in actu voluntatis qui sit amor amicitiae: go ex a[illegible] arguendum est Thomistis visionem esse beatitudinem, et Scotistis amorem, non semel supposito, quod visio aut amor sit beatitudo, facilime erit explicare visionem esse possessionem Dei, et beatitudinis in amore, cum possessio Dei et beatitudinis formaliter consistat in extra realitate illius formalis, qua Deus nos beat, quae est formaliter beatitudo.

Praetendentia: omnes, vel fere omnes, qui explicant beatitudinem esse possessionem summi boni, eiusque explicant in praesenti, possessionem esse idem de consecutione vel adeptione summi boni. Ergo si arguimus: si interrogetur Philosophus, aut quis Theologus, quid sit consecutio finis? quia in tecto perfecto dicet consecutionem finis, esse [illegible] physico finis illius, qui ante absens erat, et habebat desiderium sui. Quod si ulterius interroget an consecutio finis sit actus intrinsecus voluntatis? Respondebit: non est rogandum generaliter statuendo: si enim finis a quo, quis tenetur ex fine qui, et quo sit actus intrinsecus, consecutio illius erit actus intrinsecus, si aut finis cui, et quo sit actus voluntatis, vel illum includat, consecutio illius finis erit actus voluntatis: ut quando quis intendit scire propter bonum ipsius scientiae, erit consecutio. Quod si finis sit aliquid extrinsecum ab intrinsecis et voluntatis actibus, ut divitiarum possessio, moralis est sanctorum animus, quod nec in actibus intrinsecis, nec in actu voluntatis consistit, sit consecutio finis [illegible] praesenti instituto possessio Dei sit ideo ac consecutio [illegible]

explendum est quid sit, necnon ut sine intendimus, ut inde colligamus an actus intellectus an voluntatis sit possessio et executio formalis ultimi finis nostri, sive Dei ut sic clarius.

Sectio 1.a

Beatitudo formaliter pertinet ad voluntatem

In praesenti ... distinguo beatitudinem formalem ab obiectiva. Obiectiva beatitudo est ipsum summum bonum. Beatitudinem formalem dico actum illum, quo possidetur formaliter bonum ipsum obiectivum, nihilominus tamen in beatitudine obiectiva subdistinguo quandoque formalem beatitudinem a materiali. Materialem voco bonum illud, quod dicitur hominem beare ut quod; formalem dico rationem illius, quo formaliter applicatur bonum illud homini, ut vere dicatur bonum illius, et eidem conveniens. Sic dicam: si ponamus beatitudinem consistere in divitiis, in ea hypothesi actus ipse quo percipiuntur bona divitiarum erit beatitudo formalis, prout distinguitur ab obiectiva; obiectiva vero felicitas, tamen constat ex divitiis materialiter sumptis, et ex dominio illarum: hoc enim dominium est ratio formalis constituens divitias bonum hominis. In praesenti ergo non agimus de formali beatitudine obiectiva, sed de formali interna, sive de actu illo, quo possidetur bonum beatitudinis.

Notandum tamen igitur quamvis dixerim ex parte obiectivae beatitudinis dari etiam formam quandoque, qua bonum obiectivum reddit formaliter bonum hominis, id non est necessarium in omni beatitudine, utpote non si quis intendat ut finem suum aliquid veritatis, scientia ipsa erit beatitudo formalis; ex parte vero obiecti huiusce non est necessaria aliqua applicatio, quae eius bonum sit bonum hominis; et in beatitudine reali, quam multi collocant in cognitione naturali Dei, res est clara: ut Scotus Dei et alios Auctores, sit beatitudo formalis naturalis, non est necessarium quod ex parte obiecti huius cognitionis afferatur Deus ut possessus, seu applicatio homini per aliquam formam a qua vere dicatur bonum hominis: ergo quamvis aliquando contingat quod ex parte obiectivae beatitudinis afferat obiectum non solum bonum in se, sed applicatum aliqua forma subiecto beato, id tamen non est necessarium in omni beatitudine, nec petit ex conceptu beatitudinis ut sic. Ratio a priori est, quia obiectum aliquid nullatenus applicatum obiectivae potest parere delectationem supposito reali.

Igitur ergo ostendamus beatitudinem formalem ad voluntatem pertinere. Beatitudo obiectiva est bonum hominis: ergo beatitudo formalis debet distingui ab obiectiva, est actus ille, quo ipsa possidetur formaliter a nobis: ergo voluntati ... Omnes enim conceptus beatitudinis explanant ... quod scilicet

beatitudo

... [illegible] ... dicitur ... obiectiva attractio ... qui ... [illegible] ... in sensu disquirimus formaliter ... [illegible] ... bonum ... ceptio a voce formalis ... vitalis elusi boni obiectivi. Ergo non est ceptio obiectivi beatitudinis ... ceptio ipsius vitalis boni obiectivi beatitudinis formalis prout se distinguit ab obiecto bono sive obiectivo beante. Quandoquidem perceptio formalis boni ut boni, attractio voluntatis, etiam per, nisi reclamante vel ... omni parte: ea enim potentia ... inclinatur in bonum absens, apprehendit, sive percipit bonum ipsum praesens: ergo voluntas, quae est appetitus formalis in bonum, ut bonum ... cipit formaliter bonum, ut bonum praesens.

Dices fortasse: ... etiam percipere bonum, quod probari posset, quia ... nil amat ... sive ut vulgo loquar, nil ... cipit a voluntate quod prius non percipiat ab intellectu: ergo si bonum percipit a voluntate maxime, quod bonum percipiat prius ab intellectu: ergo si ideo beatitudo formalis ... tinet ad voluntatem, quia voluntas percipit bonum, etiam ... tinebit ad intellectum quia intellectus etiam percipit bonum.

... Ideo intellectus percipere bonum, quasi materialiter sub ratione boni non vero formaliter sub ratione boni. ... ut alii ... rem explicemus, intellectus percipere speculative bonum iudicando bonum esse, non ... experiendo bonum experientia ipsa vitali bonitatis obiectivae. Haec experientia vitalis bonitatis in obiecto reperta est delectatio, sive voluptas, quae de obiecto bono percipit. ~~...~~ non vero cognoscit, poterit cognoscere comprehensive bonum, quin ullo experimento vitalis bonitatis cognitae habeat, imo qui summe torqueat de obiecto bono cognito. Non Angelus malus summe invidus hominis ... de bonis hominis quamvis illa cognoscat cognitione clarissima et comprehensiva: ergo cognitio ~~et~~ sit cognitiva ... ceptio ... boni vel ... mali ... est perceptio formaliter boni, de qua loquimur. Scilicet experientia vitalis, et ... formalis boni ut boni. Sed delectatio surrepta ex obiecto bono habet ... perceptio ... formalis boni ut boni, sive vitalis experientia boni, ... Felicitas formalis, est enim bonum ipsum formale ... ~~...~~ ... ; Et delectatio de obiecto bono excludens mala formalia, tristitiam, dolorem ...

... rem ... roboro: malum formale prout distinguitur ab obiecto malo non est cognitio ... tinet ad intellectum ... adversa ... scilicet dolor tristitia, moeror, poenitentia ...: ergo similiter bonum formale ... [illegible]

obvio bono, n̄ pertinet ad intellectum, sed ad voluntatem. Itaque ex eadem ratione Aristoteles: Deus perfecte cognoscens et comprehendens malum, et hoc ut malum, nec ideo tristitia afficitur, aut penitet de malo, quoniam perceptio mali, ut mali, quatenus cognitione vitali intentionali n̄ pertinet ad intellectum, sed ad voluntatem. Itaque omnes affectus tristitiae, metus, doloris, penitentiae et alii similes affectus et actus voluntatis versantes circa malum, formaliter percipientes, scilicet experientia intentionali mali, obiecti: quod tamen voluptas, gaudium, et complacentia, quae sunt actus versantes circa bonum, ut formaliter bonum, ad voluntatem spectant, quia scilicet sunt perceptio vitalis, et intentionalis experientia boni, ut bonum est.

Sectio 9a

Nulla cognitio est voluptas, gaudium, recreatio &c.

Arriaga 4. 2 in 1. p. disp. 49 docet rem nimis mirabilem, quae si vera sit, omnis omnino tollitur distinctio actuum voluntatis et intellectus. 1o Supponit: vocem istam gaudium esse aequivocam significantem saepe idem, ac voluptas, recreatio &c. saepe idem, quod voluntatis complacentia in re aliqua. Quo posito ulterius dicit gaudium in priori acceptione non pertinere ad voluntatem, quia voluntas n̄ percipit proprie delectationem obiecti, neque in materia de Angelis asserit se insinuasse cruciatum et dolorem esse proprie actus intellectus, et ex tristitia quidem experiuntur res adversas formaliter torquere: quapropter econtrario dicendum est voluptatem, seu delectationem ad intellectum pertinere. Rem explicat exemplis: pulchritudo causat voluptatem, recreationem &c. Item cibus gratus, suavis musica, odor flagrans, in tactu res blanda: voluntas n̄ percipit ullo modo ex his obiectis voluptatem ullo immaterialiter, quia eas n̄ percipit, sed visus rei pulchrae, olfactus odoriferae, tactus rei mollis &c. sunt quae formaliter recreant. Et postea voluntas si quasi recte complaceat sibi in illa delectatione quae aliquem potentiam, et mediante potentia experitur anima.

Ex qua doctrina deducit Deum ut potentiam pulcherrimum, suavissimum, dulcissimum &c. cognoscentem, intuitive n̄ ... modo ordinem bonam ... delectatione ... et aliarum creaturarum n̄ ... voluptatem, recreationem ... media cognitione intuitiva ipsius, quamvis liceat voluntate ... et ... quasi ... actu ... ei quae eminenter

me maxime sus capiunt hec obiecta delectabilia. Clarissime vero constat quod obiectum pulcherrimum, honestum, delectabile, amenum in Deo cumulatissimis perfectionibus et sine ulla imperfectione repertum. Hec perceptio sive visio est recreatio, est gaudium, est voluptas, et felicitas est: Deinde et beatitudo ... per ... reflexa ... recreationum, voluptatum etc. Hinc est, addit Arriaga, homines merito ex communi aprehensione beatitudinem nomine ... significare, non quia ea consistat in actu voluntatis sed obiectum praedictum, quod scilicet ipsa Dei visio, ut pote obiecti consoni intellectui, est recreatio, et voluptas est enim perceptio de obiecto consono potentie.

Hec doctrina nullatenus apud me sustineri potest, ut pote que tribuendo potentiis cognitivis etiam appetitivis, imo sortitos actus earum potentiarum nullam distinctionem inveniat, quod quia qui non videat quantum absit a vera, et recepta philosophia, omnino ad hanc similium opinationum relinquendam sufficeret inconstantia ipsius doctrine. Ut statim noto. Prius tamen ut nil praemittam ignoro, cur vocem gaudium dicat esse equivocam, quia aliquando sumitur pro recreatione, aliquando vero pro complacentia voluntatis. Quod est 1º: quia gaudium nunquam sumitur pro complacentia; complacentia enim fertur in obiectum, quod praescindit ab omni secundum se abstrahendo ab statu existentie et non existentie, in quod obiectum eo modo positum nequit ferri gaudium. Quod est 2º quia complacentia voluntatis, sive gaudium voluntatis proprium, etiam est recreatio spiritualis: potius in priori acceptione, in qua gaudium significat recreationem, est etiam nomen univocum de gaudio voluntatis et aliarum potentiarum: quod enim nomen gaudium conveniat voluptati sensus, et voluptati voluntatis, non reddit nomen equivocum: sed voluptatem corpoream et spiritualem. Sicut nomen appetitus est commune corpori et anime, non vero equivocum.

Et displicet, quod docet, scilicet, quod voluntas non percipit voluptatem immediate voluptatem ... his obiectis pulchro, odorifero etc. quia hec obiecta, et illorum obiectivo delectationem non percipit ... ad visum rei pulcherrime, olfactum odoriferi, ... recreat. Quod est 1º: quia non probat hec obiecta non percipi a voluntate quamvis accedat voluntatem ... immediate a ... sensu corporeo ... spirituali. Sicut enim hec obiecta quamvis ... immediate cognoscantur a potentia corporea: nihilominus iterum cognoscuntur immediate a potentia cognitiva spirituali, ita quamvis ... percipiantur a potentia appetitiva corporea ... quominus etiam immediate percipiantur a potentia appetitiva spirituali scilicet a voluntate. Quod enim ... species corporeas ... spirituales ... obiecto corporeo non impedit, quominus intellectus ... speciebus spiritualibus ... obiecto ... corporeo immediate ...

In [?] ab obto electali corporeo requireat alia cognio spiritualis mate producta ab eodem obto, non tollit quominus volas perceipiat in delectationem obti corporei. Alicuando, in e immediate; verecundum aliud, inimi delectari ait [illegible].

Qa e 2a: in obto corporeo docet, 1, se Author ipsum actum corporeum per cognitionem esse formalem voluptatem et gaudium circa tale obtum: quod inconventer cedit, sicut cedat gaudium aliud [illegible] spiritualis debebat enim, ut docetur constans evaderet, asserere cognitionem spiritualem de obto praesenti esse gaudium spirituale de obto praesenti, et cognitionem spiritualem de obto bono absente esse desiderium illius, spiritualem cognitionem a [?] malo esse formaliter metum, et cognitionem de praesenti malo esse tristitiam et dolorem, quae vidicantur tamen [?] debet actus volatis dictos ab actibus intus atque adeo confundere potentias appetitivas et cognitivas inter se, docere quod ipsum tristari non esse formaliter actum aliquem cogniti mali, sed esse ipsum cognoscere formaliter, sicut docet gaudere et delectari spiritualiter de obto bono esse cognoscere bonum, quod si cedat duplex gaudium, aliud quod consistat in cognitione, aliud quod consistat in actu volatis multo stat gaudium sine ullo fundamento, imo [?] omnes Philosophi.

Praeterea concedit cognitionem spiritualem, quae sit dolor et cruciatus, in malis Angelis, sicut in beatis concedit cognitionem spiritualem quae sit formaliter [?] et gaudium spirituale: quod non e varia volas ad actum gaudii et tristitiae, ad actus [?] les fruitiones, cruciatus ve. Ergo [?] praedictos actus doloris, tristitiae et cruciatus, gaudii et recreationis, quae consistat in intellectu, nonne alios similis nomenclaturae pertinentes ad volatem. Tandem docet volatem reflexe gaudere de visione. Ergo in hoc asserto [?] desidero. Si enim cognitio ut [?] e gaudium directum de obto bono cognitio reflexa supra cognitionem directam [?] et bono, erit gaudium reflexum de cognitione Dei. Ergo gaudium de Deo immediate collocat in cognitione tendente immediate circa Deum; gaudium vero de cognitione [?] collocat in cognitione immediate tendente circa cognitionem. Certe ignoro discrimen.

Sectio 6a

Aliis argumentis probat Beatudinem formalem pertinere ad voluntatem.

Non desunt argumenta alia quibus probet beatitudinem formalem spectare ad volatis. Omnes, [?] fere omnes [?] beatitudinem [?] illam posse [?] qua sedatur appetitus summus, sive quae e perfecta quies animi [?] [?] omnium [?] [?] nequit intellegi [?] [?]

7. q aliquid porro: at in bono sedante appetitum et inducente quietem ... reperiuntur et bonum illud, quod satiat ... obiecti, et actio ... qui formaliter experiendo bonum obiecti sedatam: quod haec formalis quies et tranquillitas, sive cessatio a omni desiderio porro, e formalis beatitudo, eiusdem actus gaudium, sive fruitio boni, quies actus ad voluntatem spectantes ... formalis beatitudo ad voluntatem spectat. Ansoluti entymaticus ... quies vero appetitus actus ... formalis quies voluntatis: quod sicut in hac appetitus quiete consistit beatitudo formalis, certe consistit in actu voluntatis.

Ad vero quod gaudium et fruitio Dei, sequens visionem, sit quies appetitus formalis, sive formalis tranquillitas ... non fruitio est actus ... expellens desiderium, quod dicit ... irrequiem que ... sollicitudo, et anxietas, ut omnes norunt: quod voluntas sive ... appetitus formaliter ponit quiescit in bono summo scilicet Deo, per actum voluntatis. Quod autem visio non contineat formaliter adeundam quietem porro, excepto quod cognitio ... requiritur ut conditio praeponens solum quod sicut desiderium est formaliter adaequate actus voluntatis, quamvis ... necessario requirat cognitionem quae non reddat praesens obiectum, ita quies, sive fruitio est adaequate formaliter actus voluntatis, quamvis supponat necessario et per se cognitionem quae sit intentionalis obiecti: sicut delectatio corporea appetitus sensitivi prorsus supplet essentialiter sensationem, sive ... corporea est actus adaequate distinctus a cognitione corporea, nec ullatenus pertinet ad summam cognitivam, sed appetitum ut fluens obiecti cognito per ... corporeum.

Demum utraque ratio vis ... facillime ad indagandam veram ... fundatur in ... illo metaphysico, quod ... severante adaequata definitione rei, quamvis addas distinctionem. ... ullas non ideo tolles rem ipsam institutam. ... homo Deum videns, qui non nil voluptatis percipiat de Deo viso, certe non possum apprehendere hominem illum formaliter felicem et beatum, sicut si humus ... hominem habentem divitias, et ... nullatenus iucundum et sibi ea divitiarum cognitione ... possideri ... mihi notum est, hominem illum non esse formaliter beatum divitiis, sed ... hoc est, habere obiectum sufficiens beatitudini ... divitias esse beatitudinem aliquam ... quod similiter homo videns Deum, qui nullatenus ... Deo, nec bonitate ... delectet, nec ... gaudium ... post visionem, dicere quidem ... habere sufficiens ... ad beatitudinem formalem, non ... dicere felix et beatus formaliter. ... impossibile hominem videntem Deum per veri visione, certe non ... formaliter ...

formeret Deus visio, n̄ destruit fralitum vissionem; q. destruendo n̄ d. fralitum visio.

Dices ... [illegible] antonomasice videtur etiam in re causa perseverante Dei visione non debere [illegible] inveniate de coro optimo visio atque adeo fe[illegible]simo, re n̄ possim ambobus suppon. et [illegible] exilia visum in inferni [illegible] homem [illegible] beat. q. [illegible] fore beat.

Respondetur: quia gaudium Dens visionem n̄ consistit visionem, sed suppositum statu: ergo fraliter tolli gaudium prisse n̄ e tolli visionem, imo metaphorico tempore [illegible] tolli fraliter prisse gaudium, e perseverare visionem, tenim tolli gaudium et persistere [illegible] non e gaudium: at visio n̄ e gaudium: ergo dum [illegible] fraliter prisse tolli gaudium, fralissime [illegible] n̄ tolli, sed perseverare visionem: ergo visio [illegible] foret aequat. constitutivum beatitudinis, prisse ablato gaudio, [illegible] inducto invidiam quocumque [illegible] [illegible] [illegible] adhuc tota beatitudo: quod [illegible] indicat n̄ destructum beatitudine perseverante visione in homine illo qui summe tristaret de Deo visso, certe visio n̄ esset aequat. constitutivum beatitudinis, sicut [illegible] existente [illegible] D. daretur in Deo scientia fralissime, quamvis impossibile supponas D. cognitionem in Deo nullum actum volitatis comitari aut subsequi.

Probo praeterea ergo beatitudinem n̄ consistere in visione Dei, destruendo potissimum [illegible] quo praedicta sententia niti solet. Scilicet q. visio e applicatio intentionalis Dei summi boni ad hominem videntem ipsum, [illegible] applicatio Deus veluti tenetur, et possidetur a vidente [illegible] possessio, [illegible] applicatione resultat quod Deus ita sit [illegible] summum bonum hominis.

Hoc fundamentum [illegible], non [illegible] firmum [illegible] probaret unionem hypostaticam esse beatitudinem fralem, prout optime [illegible] [illegible] sua [illegible], melius, et propriis [illegible] Deus summum bonum [illegible] sum [illegible] unionem hypostaticam, quam [illegible] a beato [illegible] unionem, et applicatione intentionali, [illegible] [illegible] Deo, tamquam a summo bono beari [illegible] Deum [illegible] unionem [illegible] illum redderet beatum. Quod [illegible] beatitudinem esse possessionem intentionalem n̄ vero realem, [illegible] idem [illegible] idem. [illegible] possessio intentionalis erit beatitudo, n̄ [illegible] possessio, non beatitudo [illegible] deficit possessio summa summi boni. [illegible] possessio a qua summi boni maior possessio intentionali illa maior intentionali [illegible] fralis beatitudo: at possessio [illegible] e [illegible] possessio summi boni [illegible] possessio solum intentionalis [illegible] possessio [illegible] e [illegible] beatitudo [illegible] possessio intentionalis

scilicet

Scilicet visio sit beatitudo.

...ro: Deus é beatitudo obiectiva, qualis é bonum hominis, et visio é beatitudo formalis; ... maior ... qua Deus é maxime ... bonum hominis ... ergo ... Deus ... bonum hominis, erit maior ... beatitudo: ... unionem ... é ... bonum hominis: ... unione ... formalis beatitudo hominis. ... hoc ... probo: quia melius é hominem uniri Deo realiter ... unionem ... quam ... intentionaliter ... cognitionem, sicut é melius hominem esse Deum realiter in unitate suppositi, quam esse Deum ... metaphora. Et quidem ... : quem putabis feliciorem: hominem videntem Deum an Christum ... ut hominem seclusa visione: ... dicatur beatitudo formalis ... actus ille, quo percipitur formaliter bonum ... experitur ... eius delectatio, et bonum ipsum perceptum beatitudo obiectiva, nullus ... ad ... unionem hypostaticam esse formalem beatitudinem.

Sectio 7ª

de Opinionibus sectie 2ª relatis de beatitudine

Ex his infero quid sentiendum ... de opinionibus relatis sect. 2. Opinio Scoti vera é, qua asserit beatitudinem formalem esse actum voluntatis. ... aut in actu voluntatis ... genus ... apprehendendi ... sive possidendi ... a vero aberrare ... possessio illa ... ut ... explicata manet sect. 3. Opinio constituens beatitudinem in actu intellectus, scilicet in visione, peccat, quatenus ... beatitudinem ... formali ... visio Dei, et ... ad beatitudinem obiectivam ... proxime explicui. Ex his impugnata manet ... Suarez collocans beatitudinem in utroque actu collective, et ... in utroque divisive.

... eiusdem ... sive appendix ad praecipuum eius opinionem, qua docet Deum ... ante cognitionem et amorem esse formaliter beatum ... falsa é; quamvis enim concedendum sit ... Deum ... se ... seipsum ... cognoscit, nihilominus seipsum ... ad beatitudinem ... ad formalem ... mo di- cendum é ... formaliter ... unionem ... Deum ... genus prendendi Deum non é formalis beatitudo ... ad summum obiectiva ... sive ... bonum hominis ut cognitum ... non discernere ... et ... felicitas formalis ... felicitate formali.

R. 3. Vasquez excludisse unio[n]em objectivam a ratione beatitudinis formalis, ex eo quod non sit operatio ipsius hominis; et certum formaliter excludendam quia non est formaliter gaudium sive fruitio objecti optimi, quod autem in nec fruitio ratio sit actio elicita a fruente, quod possit ob externo agente infundi.

Tanq. Hurtad. collocans partialiter beatitudinem in gratia sanctificante ut excellat peccatum ex multis capitibus scilicet. 1o. quia beatitudo formalis excludens peccatum constituit beatitudinem ita negatio omnis alterius mali physici debuit requiri ad constituendam beatitudinem. Sicut enim beatitudo excludit omne malum culpae morale, ita etiam omne malum poenae physicum. 2o. gratia sanctificans quamvis sit essentialiter remissio peccati adhuc ex hoc capite non excludit peccatum actuale: ergo debuit requirere aliquid formale quod beatitudini deserviat excludendo actuale peccatum. 3o denique nulla in mea sententia ponente beatitudinem in actu dilectionis Dei, qui sit amicitia, in gaudium enim et fruitio perfectionis Dei propter ipsum est vera in Deum amicitia, eludi gratia est gratia gratum faciens subiectum, sive illud reddens dignum Dei redamatione, et condonatio peccati, atque adeo ex natura sua pugnat cum peccato actuali, et meritorie cum peccato habituali.

Obiicitur: gaudium de Deo visso est gaudium de possessione, sive de aquisitione beatitudinis: ergo partialiter supponit beatitudinem obtentam: ergo ipsum gaudium nequit esse beatitudo totalis. In quo puncto valde differunt amor amicitiae sive gaudium de bonis Dei propter ipsum Deum ab hoc gaudio concupiscentiae; nam illud gaudium propter charitatis non supponit bonum ipsum obtentum, sed in Deum immediate vertitur, unde nec supponit beatitudinem formalem. Sed tamen obtinet, gaudium autem concupiscentiae, cum id supponat consecutionem Dei summi scilicet boni, videtur ipso supponere saltem inadaequate beatitudinem formalem, quae est consecutio objecti: ergo non consistit tota beatitudo in hoc gaudio concupiscentiae.

Hoc argumento intendit praecipue beatitudinem non spectatam ad Deum ... ostendit non consistere in gaudio de Deo visso, quod sit gaudium de visso. Sed nec ... quamvis illi in ... ... propter hoc argumentum esse insuperabile, quod beatitudo adaequate consistat in gaudio concupiscentiae ... ego in ... an gaudium de visso sit beatitudo formalis, dicendum est sequenti disquisitione. Alii aliter argumento respondent, et solutione ... probabilis huius opinionis ... ponere: disquisitio an ... de Deo visso esset de possessione, ... aquisitione obtentae beatitudinis ... ... bona formalis beatitudinis nostrae: ergo supponit obtentam ... ... : concedo consequentiam, beatitudinem formalem ...

aquisitio

inquirhor[?] ... status beatus ... nego tamen ... Omnis ... aliquod genus possidendi Deum, sed nego quod illa possessio visionis sit formalis beatitudo ... unusque ... ut in sua ... constituente beatitudinem ... indivisibilis illarum dominium sive ius moralis possessionis, ... esset ... gaudium ... capisse ... illas possessas, esset beatitudo formalis. Ignoro certe ... hanc possit ...

Addo insuper, ut ... auditores ... auctores ... in ... ferenda de aliorum opinionibus: nulla esse illorum cogitatio: gaudium ... supponit beatitudinem etiam formalem: ergo non est ipsum gaudium adaequata beatitudo: debebat ... beatitudinem esse talem quae non possit supponere aliquam adaequatam beatitudinem priorem se; quod quidem non facile ... : nam gratia sanctificans habitualis supponit plerumque actum perfectae contritionis ... in opinione probabili ... gratia sanctificans ... : ergo sicut non valet haec argumentatio: habitus supponit actum qui est gratia sanctificans: ergo ipse habitus non est gratia sanctificans: ita non valet: gaudium supponit visionem quae est beatitudo: ergo ipsum gaudium non est adaequata beatitudo. Praeterea gaudium de gaudio supponit gaudium, et ipsum nihilominus est gaudium: ergo beatitudo potest supponere beatitudinem aliquam. Denique in opinione probabili Joannis de Ripalda amor est adaequata beatitudo formalis supponit ... visionem, quae apud eundem est adaequata alia beatitudo formalis supponit ... visionem. Ac tandem visio videns visionem, est nihilominus visio, et supponit aliam visionem: quo ergo iure usurpatur ... illa ... gaudium supponit beatitudinem formalem: ergo ipsum non est beatitudo.

Sectio 8ª

Retur argutis contendentibus Beatitudinis ad intellectum spectare.

Obiicies 1° ex ... Sua ... substantia voluntatis non potest esse actus voluntatis, non enim habet substantia actus ... alias substantia actus exit reflexive: ergo beatitudo nequit esse actus voluntatis. Probatur ... sed obiectum voluntatis est beatitudo.

... arguitis supposita ... sententia ... substantia quod substantia voluntatis nequeat esse actus voluntatis. ... quod ... voluntatis sit beatitudo ... actus ... forte ... finem ultimum ... scilicet beatitudinem ... voluntatis actus ... beatitudinem ignoro ...

Voclijs. I. quo oppom spalem dicit Ly actus ex Scesse primi a obto, quod sit actus volatis. Enimvero alius actus a Do poe versari circa actum volatis quis actus non potest? Denia Id quod addit, scilicet actum Ly non volatis non posse hre pro obto actum volatis quia Ly actus volatis nequit esse reflexus, urget, nõ actus, qui hẽt pro obto alium actum tis quẽ desiderat et apperit hre volas, non ẽ actus reflexus. Solũ vocat reflexus actus ille cognitis, quo intus cognit se actum cognere, I. quo volas amat amorẽ quem hẽt, et in illo complacet. Sed g. sit de noẽ reflexio actus qui supponat alium preexentẽ, et de illo gaudeat, I. in illo, vt habito complaceat nequit esse Ly actus volatis. Et in hoc su verũ ẽ qd Ly actus volatis, nequit esse reflexus: at actus volatis, qui sit mihi desiderij, alijs actum volatis intendat poẽ ee Ly volatis actus, quem si ideo vocaveris reflexum quia hẽt alium actum volatis pro obto, nandum ẽ in hoc su implorẽ, quod Ly actus volatis sit reflexus.

Infra reo: distinguendo ans. Ly obtum volatis, nequit ee actus volatis, Ly, in quantum dignitate, et veluti principale interceta obtam, no ans. Ly ordine caalitatis I. originis, concedo ans. Ad pbõq dic: Ly obtum dignate et excella intercepta ẽ beatitudo: concedo ans: Ly ordine caalitatis, nego ans. Notandum tn, quod sicut Ly obtum volatis, dicit beatudo, ita et primum obtum intus erit eadem beatitudo, vt pt: nõ si aliud obtum bonum proponat obinte volas ante beatudinẽ, aliud obtum amabile precedet in volate ante beatudinem. Unde retorquet fale argum. Ly obtum volatis nequit esse actus volatis: ergo nec Ly obtum intus põe ee actus intus. Ulterius: beatudo ẽ Ly obtum intus: ergo beatudo nequit ee actus intus. I. qd Thomista argutẽ preceptis notatis, I. ubi argumenti solutionẽ parat.

2° obijt Durand. apud Suarez. Appetitus n ẽ propter se, nemo quidem appetit propter appetendum: ergo appetitus semper ẽ propter aliquod bonum dictum ab ipso appetitu: ergo aliud ab ipso appetitu ẽ noster vltimus finis, sive beatudo. Pt e contrario quia beatudo nra, vt pote vltimus finis ẽ propter se. Resp. fale: appetitum primũ modum desiderij ee propter aliquod addiscendum ideoq in requisitionis boni, desiderium ẽ caus. At secundum modum gaudij de obto prenti, et voluptis, nõ ẽ propter bonum obtinendum [illegible] bonum iucundum obtinum desiderat propter illud

gaudium

gaudiu, quod ex ipso crea vitali resultat. Unde gaudiu e effectus boni obtenti. Sicut ergo desiderium e causa possessi boni, boni vero possessio e causa gaudii: Ita desiderium e ratio aliquod bonu obtinendi, bonu vero ipsum e ad gaudiu, Imo gaudiu e effectus ultimus boni, et in quo omnino quiescit status actionis illius, per quas actas procedit ad bonu. Imo hinc argu retorqueri potest adversus arguentem. Bonu expetitur propter se, sed propter gaudiu, et ali iucunditate, quae ex illo subnascitur: ergo gaudiu e ultimus finis, et beatitudo.

3° obies: Visio e nobilior ex genere suo, quam amor: ergo in visione consistit beatitudo: hoc argu dupli ex parte infirmum e. 1° quia ans de eo omnino liberere, ca nullo defit. Et aliqua sit beatitudo n e attendenda physica illius excellentia sive nobilitas. Unio hypostatica physice nobilior e visione, et tamen si Ripaldus unicus demas, nullus tribuit unioni hypostaticae munus formale beandi. Apud me gra sanctificans habitualis excellentior e visione, nec propterea gra sanctificans habitualis e beatitudo. Quod a priori e, quod ex conceptione beatitudis n petitur excellentia, et nobilitas physica. 2° ans e solo dubiu, et apud plures solo falsum. Certe ignoro unde probet excellentiam intus supra volutam. Si dicas voluntatem esse caecam, ideoque perfectiore e intellectu oculato, nil proficis; voluntas esse caecam nil aliud e, quam non cognoscere: rogo ergo te, cur intus cognoscens, sed non amans, sit perfectior voluntate amante, et non cognoscente? Sicut amor sit nobilior cognitione, voluntas caeca erit nobilior intellectu vidente: ergo dum probas voluntatem esse minus nobilem intellectu, quia voluntas non cognoscit, res idem per idem; debes enim probare maiorem perfectionem carere voluntate, dum non cognoscit, quam intellectu dum non amat, ut probes ex conceptibus intelligentis nobiliorem intus esse voluntate.

Sectio 9ª

Novioribus argumentis occurrunt.

Obiicit Oviedo supra citatus. Visio beatifica e formalis possessio Dei: ergo in visione beatifica ratio beatitudinis ponenda e. Probat ans primo: Illud e formaliter possessio cuiusvis rei, ex vi cuius illa possumus uti, et frui, carere, quae cum illa poe esse usus, et fruitio, et vi cuius illam quasi prae manibus habemus applicatam, praesentatam, et coniunctam ad fruendum illa, et ipsius capaces: sed ex vi visionis Deus e nobis praesens applicatus, atque coniunctus, ut eo possimus uti, et frui: ergo ex vi visionis Deus a nobis possidetur. Maior e certa ex definitione possessionis, quam ab omnibus theologis, et iuristis. Omnis enim possessio definitur

b

defensionem, et aprehensionem rei, ut videre est apud Covarrub. ad regulam possessor. p. 2. Molina, Lessius, et alios; quia ex visionis, est Deus quod fecisse nobis applicatus, itaut possimus eum amare, in illo gaudere, et illo frui, atque eo uti ea ratione qua sit usus vel termini finis. fruitionem et usus est Deus importans priusquam actus voluntatis, quorum debet proponit visio.

Ille discursus omnis sponte sua ruere, utpote innixus falso principio, scilicet beatitudinem esse possessionem Dei ad modum possessionis materialis, quam habet Dominus in res proprias, roe [illegible] et fruitur pro libito quod quisque omnino alienus ab uti, et fruitur roe. Et quidem miror hoc esse argumento Lessium fuisse [illegible] disp. 100 citatum. Praeterea ex hisce [illegible] est fruitione ipsius Dei esse formalissime, quando maiorem felicitatem quam solum ius ad fruendum, et utendum Deo, et quod uti Deo percipiendo ex ipso actualiter omnia commoda, quae ex illo nobis obvenire possunt, est formalissime maior felicitas, quam habere ius ad percipienda eiusdem commoda. Unde ut probet visio esse beatitudo, frustra nimium assumit quod visio est ius, vel fundat ius ad fruendum Deo, ad percipiendum omnia commoda ex Deo; sicut in possessione includitur ius ad utendum re in commodum Domini, potius deberet probari, quod visio sit actualis fruitio, et usus Dei quam sit sive actualis perceptio omnis prorsus commodi, quod ex Deo, tamquam ex obiecto potest obvenire rationali creaturae. Ingravescit omissis autem negando [illegible]. Sit consistat beatitudo in possessione Dei, non quaevis possessio est beatitudo, immo [illegible] fore ius sine ulla [illegible] ad fruendum, et utendum Deo, non fore beatitudo formalis: sicut si in divitiis consisteret beatitudo naturalis, non posset formaliter consistere in solo dominio sive iure utendi, cum usus sit formaliter [illegible] felicitas quam ius utendi. Unde [illegible] quae [illegible] [illegible] ad [illegible] visionem esse possessionem moralem Dei [illegible] visionem esse possessionem Dei, non esse beatitudinem formalem, nam formalis beatitudo est possessio Dei [illegible] hoc est, [illegible] per quam Deus [illegible] ut bonus [illegible] ratione superiori [illegible].

[illegible] Ripald. sect. 6. homo, quia in visione est capax [illegible] beatitudinis ... quia in visione beat[illegible]; quod aliquis actus [illegible] quia in visione est [illegible] beatitudo [illegible] hoc [illegible] formaliter quia in visione nequit

nequit non esse visio: ergo visio est aliqua hominis formalis beatitudo.

Dices: aliquando angelus homo qua intuitivus est capax beatitudinis; si sic, qua intuitivus reducitur ad proponens conditionem sine qua non, sive operae in proximo ratio est beatitudinis: secundo ans: reduplicet ly formale efficiens beatitudinis: negans. Dicit ad verum est quod homo qua intuitivus est capax amandi, ita etiam verum quod homo qua intuitivus est capax beatitudinis, nec infertur hominem per aliquem actum a se elicitum ut formaliter intuitivo amare, ita nec infertur hominem beari per aliquem actum a se elicitum formaliter ut intuitivo. Infertur ly intuitivus dicere rationem antecedentem amorem suum actum intellectionis sine quo impossibilis foret amor. Sic infertur ly intuitivum dicere rationem antecedentem beatitudinis actum visionis sine quo impossibilis foret beatitudo formalis.

Disp.o 4.a

Quinam actus voluntatis sint formaliter beatitudo nostra?

Sectio 1.a

Dirimitur questio de amore amicitiæ

Suppono beatitudinem non posse consistere in actu ex se indifferenti, ut sit in via et in patria, et ex se communi statui utrique. Ratio est aperta: non beatitudo adæquata de qua loquimur constituit hominem beatum; ab illis discernit a non beato, et eventum est: non est satis valet. Essentialiter loquendo, quo homo est beatus distinguit et discernit a non beato ut per se notum est. Et ut precisius loquamur: id per quod adæquate constituitur homo beatus, nequit esse verum cum non beato, alias non beatus erit beatus, illud enim supposito de quo verificatur vera adæquate constitutivum beatifici status dicitur adæquate beatum: ergo si de non beato verareretur constitutivum adæquate istius beatifici status, de non beato verareretur esse beatus: actus ergo voluntatis qui sit ex se communis statui sine non beato, nequit esse adæquate beandi.

Suppono 2.o: desiderium non posse aliquatenus constituere beatitudinem. Ratio: quia desiderium non discernit beatum a non beato... quia desiderium est actus viatoris. 2.o: quia desiderium ...

dilectido, et desanpatis tendere in requiem illi: sive possessio boni, beatudo aut e ipsa animi requies, et sacietas: nequit go esse desiderium beatudo. 3o: quia desiderium non supponit vissionem Dei omnibus volutis, quando beatudo supponit vissionem Dei: go etc.

Suppo 3o: post vissionem exiri in volate duplex gaudium actum, alij versantur n aliud ec Deum secundum se, seu Dei refferendo ipsum in hoem cui bonus e, vo gaudium quo beatus gaudet Deum sub ... modum eius et ipsum felicitate. Hoc gaudium e simplice ... in ipso suppo beato non in Deo beanti quapropter in hac ... assensio ... recentioribus ... ut disputarent gaudium de Deo ut visso esse nato concupiscentiae, gaudium vero de Deo secundum se esse gaudium amicitie. ... huius ... nam gaudium de Deo visso potest esse amor amicitie qa Deum, nq Deum videri a beato, non solum e ipsi beato bonum sed etiam e bonum ipsi Deo. ... go hoc quod e Deum videre a beato potest amari vero gaudio amicitie qa Deum: ... quia omne bonum Deo etiam ... potest trare amore vero amicitie qa Deum, nq amicitia ... inclinat ad amandum bonum suppo amato: go etc.

Propterea ut discernatur gaudium amicitie a gaudio concupiscentiae non e attendendum an gaudium qa habeat de vissione Dei, ut bona hoi: nq ... gaudium tendat in vissionem ut bonum ipsi beato, ... non sistat eiusdi actus in beato ipso, sed potius bonum hoc omne reffat in Deum propter se dilectum, gaudium illud exit de Deo ut visso a beato, et ... de Deo ut felicitante beatum, nihilominus exit gaudium amicitie, quia felicitas illa beati ... inquantum e beati felicitas n amatur propter beatum ipsum, sed amatur propter Deum, in quem ultimo reffertur. Attendendus itaque e finis cui ... per se movens. si Deus sit, erit amor ... qa Deum, si vero sit, amor ... gaudium concupiscentiae go Deum, quamvis aut gaudium ... ob ... vissionem ipsius possit aliquando esse gaudium amicitie, aliquando concupiscentiae, gaudium ... de perfectionibus ... visse secundum se sistendo in ipso Deo, n potest n esse amor amicitie qa Deum, nq Deus secundum se nulla relatione facta ad creaturas ... modum, nequit trare gaudium concupiscentiae.

Quod si dicas: omne gaudium consequens vissionem, e de

perfectionib-

3 perfectionibus visis: ergo omne gaudium beati visionis est de visione ipsa. Probatur conseq. quia perfectio visa ut talis constituitur per visionem: ergo qui gaudet de perfectione visa, gaudet de visione [illegible] ... [illegible] ... perfectionibus visis [illegible] ... [illegible] ... gaudet de las semper de perfectionibus visis similiter, hoc est, non tendit in ipsam visionem de ipsa complacendo. Instas: Eatenus perfectio est amanda, quatenus cognita: ergo eatenus Beatus gaudet, quatenus videt Dei perfectiones: ergo gaudet de obiecto, in quantum visto. Negatur reduplicationem illam quatenus cognita, non afficere cognitionem ut obiectum amandum, sed conditionem sine qua non, et applicationem obiecti amandi ad potentiam amatiuam, adeoque [illegible], quo est vera reduplicatio hec: ignis eatenus comburit, quatenus applicatur passo.

Denique praeter hos actus gaudij, concupiscentiae et amicitiae, etiam distinguunt homines amorem strictum erga Deum, scilicet, qui feratur in quandam complacentiam in Deum secundum se abstrahendo ab existentia illius, vel non existentia. Explicatur res exemplo: Sicut enim triplex potest esse intellectio, seu cognitio, que respicit obiectum, prima est visio, que illud cognoscit ut existens, sive de illo affirmando existentiam. 2.a est cognitio, que obiectum cognoscit, ut non existens, de quo scilicet existentiam negat, qualis prima cognitio sic explicatur: Petrus exit. 2.a Petrus non exit. 3.a cognitio est praecisiva ab his statibus existentiae et non existentiae, et explicatur per hanc propositionem: Petrus est homo. Ita datur triplex [illegible] voluntatis circa obiectum bonum, quod proponit ab intellectu amandum. 1.a est desiderium, et hec fertur in obiectum, ut non existens. 2.a est gaudium, que fertur in obiectum existens. 3.a est amor strictus, et hec fertur in obiectum praescindendo ab illius existentia; nascitur enim ex contemplatione obiecti secundum se, ut loquuntur metaphysici.

Ex quibus infero posse dari amorem strictum amicitiae, et concupiscentiae. Sicut enim consideratur Deus, ut sibi bonus sub diversis considerationibus, seu ut existens, seu praescindendo ab existentia, si amet Deus, ut sibi bonus est, praescindendo ab existentia, erit amor strictus, et amicitiae strictus quidem, quia amat sub quadam visione ab existentia; amicitiae vero, quia sub illa visione amat Deus, ut sibi ipsi bonus, atque nulla relatione facta ad amantem. Si autem amet Deus, ut tibi bonus est, sub illa praecisione amoris, qua praescindit amor ab existentia, et non existentia obiecti amor

ille

amor ille erit strictus amor, et sub conceptu e, i strictè erit, quia prescindit ab statibus exe, et non exe. Deceptis verò, quia differt Dej in Persona amante nec dalijs nisi ab alterutro statu, quia amamus Deus Deo ipsi, sed Deus ut crec, ergo sub illa prscisione Dei ab statibus exe, et non exe.

Dico 1º: gaudium amititiae de perfectionibus Dei, prout Deo bone sunt, ut ens visionis, i. e aquata beatitudo nra, sive ro formalis aquata nos beandi. Prius explicatur. Illa aquata beatitudo, non assero nil aliud esse formalit beatitudinis nrae preter gaudium predictum, in quo sub parla aquata significamus exclusive, sed tantum in sensu sufficienti, hoc est, illud gaudium, si solum esset, esset sufficiens ro formalis denominandi beatum, quin aliquid aliud requiratur. 2º pbatur: summa bonitas Dei percipit summe, et formalit eiusdem gaudium: ergo gaudium eiusdem est sufficiens ro formalis, et in hoc sub aquata ro beandi habentem. Pbatur cona: quia nra beatitudo nil aliud est, quam summa perceptio formalis summae Dei bonitatis. Ans pbatur: gaudium illud regulatur per visionem antum: atqui visio est summa perceptio expressa infinitis Dei bonitatis: ergo amor amititiae, sive gaudium ut ens, sive sapiens eiusdem visionis et ab ipsa regulatum, est summa perceptio expressa volitatis bonitatis illius, obtineque ut continere, et repetatur amandas.

Sectio 2ª

Stabilitur 2ª 9cº circa amorem amititiae

Dico 2º amor strictus, ergo amititiae complacens in Dei perfectionibus prout Deo bone sunt, prescindendo a bexa. et non exa obiecti, non est formaliter nra beatitudo. 2ª pbatur: amor ille fertur in Deum secundum se, prescindendo prescind ab statibus exe, et non exe: ergo amor ille non supponit narie visionem, quo fertur in Deum ut prens. Pbatur ventur cona, quia si supponeret, esset formalit exmo tendendi suo in obiectum, et roe obiecti Dei, quod imme attingit visionem Dei, narie ferretur in Deum ut exentem, nec abstraheret, seu prescinderet ab exa. et non exa sui obiecti: atqui abstrahit: ergo non supponit narie visionem: non est ergo beatitudo nra formalis, nam beatitudo formalis, sive actus volitatis, in quo formalit consistit beatitudo, exui sustentat totalis adesse, sive roe obiecti, quod attingit narie supponit visionem intuitivam Dei, alias non exit amor beatificus, et proprie Patrie, seu Bis viatori, et nas ... reperiatur, sive in via, sive in Patria.

Omn

Obiit Oviedo ut probet nullum esse actum amicitiae quo Deus posset continere rationem formalem beatitudinis. Amicitiae actus eiusdem rationis in via et in Patria: quo devenit in via, posset hoc onerare ita nec in Patria. Ans. prob.: nullum esse conatum ex quo amor elicitus possit specie variari ob diversitatem elicientis; ergo calamitatis merito ob consensus ex obiecto in se eodem et charitatis elicitus in utroque aut habitu, qui nec ex obiecto nec ex principio possit diversificari actus illi. Quod autem in via Dei amor dirigatur per cognitionem fidei et in Patria per claram Dei visionem, tantum impertat diversam propositionem obiecti, per quam in se amor non potest dividi, quae mutata dicatur non eadem tendentia actus ad obiectum. Sicut actus fidei non distinguitur ab alio essentialiter, ex eo quod unus procedat ab habitu fidei, et alius ab extrinseco auxilio suppleente vices habitus, oriatur. Nec distinctio super maiorem aut minorem intensionem actus quidquam conducit in praesenti, quia maior intensio actus non variat actum ipsum, sed auget. Ut probo: quia Beata Virgo in via plus Deum amavit, quam in Patria plures beati, et ex vi illius amoris beata non fuit: quia actus intensio non constituit beatitudinem, nisi talis actus ex specie sua sit beatitudo.

Respondeo negando ans. Ad probationem, alternando ans. Omitto quod actus charitatis elicitus in via, et in Patria, dicant idem obiectum, scilicet nempe bonitatem Dei; nego tamen non esse caput aliquod, unde distinctio et diffinitio illorum actuum desumatur: nam amor Patriae, qui est amor amicitiae, necessario supponit essentialiter visionem Dei, amor autem amicitiae in via non supponit visionem, immo essentialiter supponit actum fidei obscurum, quae differentia essentialis est, ut aperte patet. Unde amor Patriae non ideo beatitudo est, quod ferventior, et intensior amor sit intentione graduali, nam intensior latitudine graduali amor potest in via reperiri aliquo actu amoris elicito in Patria, ut dixi in Beata Virgine, quae ferventius et ardentius Deum amabat, quam aliqui positi in statu beati per visionem veram. Sed ideo beatitudo, quia est summa possessio bonitatis Dei, et de illa tanta voluptas. Colligimus autem esse summam quia regulatur per visionem, et ex modo adhaerendi obiecto, necessario supponit, totum clare cognitum et visum.

Ulterius Primo responsum, et dico diversitatem amoris existentis in Patria ab eo, qui existit in via non esse ex diverso obiecto, nec consistere in diverso principio elicitivo, sed consistere in diverso modo attingendi obiectum, quae tendentia et adhaesione diversa esse deducimus. Ex eo quod ille supponat obiectum visum clare, hic vero obiectum obscure cognitum. Et sicut in cognitionibus ipsis, obscuras, et claritas ex differentia causatur ... [illegible]

cogni infert ... tale specie dirigi ... cognitilla ... excedere
... exercitur cognito ... premisse ... generant ... ser...
cventes ... itaque clara et infusa bonitas ... dirigit
specifice in actu amoris, ad quem dirigit ... quam specie differt ab a-
more alio ... differt ... fides obscura ... ex ...
de hoc influsso, et alii ... influentibus in actu ... idem ...
eius ... actuales ... applicat ... et movet ... cognitio
e ... applicandi ... movens volunt. quam ... firmius adheret
infus cognitio ... bono ad quod firmiores et clariores premisse ... currant
... movens ad assensum cognitis firmius applicat infusi ... premissae
clariores quam ... naturas.

Sectio 3ª

Dirimitur questio de amore concupisc.

Dico 3º: gaudium concupisc. quod solum tendat in ... fectionem
... ut bonum ipsi amanti, sive ... facta ... beato Deum amante, quam
vis non habeat pro obiecto visionem ... aliud creat. ... quod Deus in actu
applicat ... beatitudo formalis.

Probatur 3º: gaudium illud est summa ... summi
boni formalis: ergo est beatitudo formalis. Consequentia ... : illud gaudium essentialiter
supponit visionem ... de bonitate ut presenti, sive existenti reipsa ... quam
regulat ... mensura claritas ... in visione presenti: ergo sicut summa est
claritas visionis, que precedit ex parte intellectus, ita est summa adhesio
presenti bono ex parte amoris, sive gaudij, quod visionem sequitur ...
bonum illud ... quo capit gaudium, est in se summum, et in se Dei sum-
mum: ergo nil ... desiderat, ut dicat esse gaudium illud summa ... ceptio
formalis summe bonitatis Dei ... : ... relatio boni obiectivi inv...
... amantis, non ... ipsius amantis utilitas, ut de se clarum est.

Dico 4º: gaudium concupisc. quod tendat in Deum
ut bonum ... amanti ... visione, sive ... gaudeat de Deo viso,
sive de hoc quod Deum videre, ita ut visio sit partiale obiectum gaudij, est
beatitudo formalis.

Probatur 3º: gaudium desumptum ex eo quod Deus possit
esse bonus amanti, et ... affectione tali, que possit ... are ipsum
... summum, quando regulatur per visionem, ... beatitud.

Sive

sive summa hominis felicitas: ergo gaudium sanctum [illegible] Christo, quia Deus non solum possit esse bonum amanti, sed actu illud consequi sit, et applicatio per visionem est gaudium constituens beatitudinis. Probatur: quia maxime bonum est hominis, quod Deus actu illi sit bonus, quod Deus possit esse bonus: ergo [illegible] sufficiens beare, quod Deus possit esse bonus amanti [illegible] sufficiens beare, quod Deus actu [illegible] bonus hominem. Confirmatur: gaudium illud sumit immediate ex Deo, et ex tota bonitate Dei quanta est, ut actu applicata per visionem: ergo est beatitudo formalis. Probatur: quia actus complens immediate et formaliter summum Dei bonum, nequit non esse beatitudo, si requiritur per visionem Dei, ut constat ex dictis.

Dices 1o: gaudium illud est de Deo viso: ergo praecipue de visione sanctum: ergo non de Deo, quod si incipiat de Deo, praecipue materialiter sanctum: Deo [illegible] nando conclusionem 1a et 2a: praecipue de hoc obiecto, nempe de bonitate Dei applicata per hominem ut admodum summi boni inhaerens humani, quando autem gaudet quis de Deo, ut bonus est homini, non solum gaudet immediate, de ratione formali, qua Deus applicat, ut bonus homini, sed etiam de Deo ipso. Ut probo facile: qui desiderat Deum ut bonum sibi, non solum immediate desiderat rationem formalem, qua Deus [illegible] sed etiam Deum ipsum, alias virtus Spei non erit theologica virtus, nec respiceret immediate Deum: ergo qui gaudet de Deo ut applicato in bonum hominis summum per visionem, non solum gaudet de visione quae est ratio formalis applicandi bonitatem Dei homini, in illius bonum, sed etiam immediate gaudet de Deo, quem videt. Praeterea, [illegible] obiectum illud idem, quod attingit amicitia, sive [illegible] alter sed attingit gaudium, ut ex [illegible].

Dices 2o: gaudium illud regulatur per cognitionem reflexam, qua beatus cognoscit se videre Deum: ergo non attingit immediate Deum, sed materialiter [illegible] principaliter, nam obiectum omne, quod amatur, debet prius cognosci, et illud gaudium non attingit visio: ergo praecognita visio ante gaudium illud: ergo illud gaudium attingit cognitio reflexa cognoscens visionem Dei. Respondetur: concedendo antecedens, et nando consequentiam, regulatur per cognitionem reflexam, qua beatus cognoscit se videre Deum, sed sufficit cognitionem praecognitam immediate intuitivam Dei: non [illegible] a Deo voluptas non caperet ex sola visione, quamvis intellectus cum [illegible] cognosceret, nisi immediate, et intuitive perciperet, quantum bonum illud sit, quod cognoscit [illegible]

sicut in sa[ncti]s spes desiderat Deum ut visum, ac[tu]s spei varie dirigit a co[gnitio]ne p[ro]p[onen]te Deum imme[diat]e et illius visionem, ita in Beato dedimus actum gaudii, qui dirigatur immediate ex cognitione intuitiva Dei, et sui ex reflexa intuitione visionis.

Dico 5º: ex hac 4ª Con[clusio]ne infertur actus gaudii reflexi, qui gaudium de visione ut applicata ipsi beato, actus gaudii directi de ess[entia] beatitud[inis] ...; hec esse ... futuris ... ac presens: enimvero Deus non solum ut intuitive cognitus est summum bonum eiusdem hominis, sed etiam ut amatus; gaudium circa visionem est summum bonum hominis: ergo sicut gaudium de Deo filicitante in humanum est beatitudo, ita et gaudium circa Deum ut felicitans et humana voluntate existit hominis beatitudo. Conf[irmatur]: Ideo gaudium de Deo visso est beatitudo, quia percipit de summo obiective bono, seu bonum summum circa realis, quia intuitiva est, est Deum intuitive videre, sed Deum amare, et Deo frui gaudio circa visionem est summum bonum circa realis, quam volitiva est: ergo gaudium de Deo amato amore proprio Patrie, sive fruitione circa visionem, est beatitudo, siquidem ... de summo obiective bono, hoc est de ... summi boni applicati voluntati.

Dico 6º: gaudium amicitie, quod percipit de Deo visso, sive de Deo amato, quatenus videtur Deus a beato videri, seu amari amore proprio Patrie, est bonum Dei extrinsecum, est beatitudo formalis.

Dico 7º: gaudium concupiscentie de Deo visso est beatitudo: ergo et gaudium amicitie de Deo visso. Pb. con[sequentia]: quia dicitur ... sequeratur idem obiectum ... de quo sumitur gaudium regulatum per visionem et illo narrato ... supponens, per sequerat narrato beatitudo, sed gaudium concupiscentie et amicitie de Deo visso retinent idem obiectum formale et ... de quo percipit gaudium: ergo per sequerat in utroque vera et ... ratio beatitudinis. Minor pb. quia obiectum de quo percipit gaudium concupiscentie est Deus ipse, ut applicatus per visionem: de hoc eodem obiecto percipit gaudium amicitie; illi differunt quod uterque actus destinat ... gaudium in finem cui diversum: at nomo, quidemnus ... gaudium vero amicitie in Deum, tamquam in finem cui: at hoc ... est homo concupiscentie, non est obiectum de quo percipit gaudium: ergo in obiecto amato causativo gaudii uterque actus convenit: rursus regulat narrato per visionem: ergo etc.

Sectio.

Sectio 4a

An Unio hypostica, et identitas Dei secum ipso sit Beatitudo?

Dico 1o Unio hypostica non e formalis beatitudo, potest tamen constituere ut quo obiectivam beatitudinem sive felicitatem summam humanitatis Xpti Domini. Ergo haec plures continet partes. 1a e quod unio hypostica non sit formalis beatitudo, probatur formalis beatitudo consistit in obiectiva pars haec sufficienter constat ex superioribus, nam beatitudo formalis [illegible] consistit in obiectiva et actus complens beatitudinem obiectivam: Unio hypostica autem non e: ergo non e beatitudo formalis. 2a pars e, quod possit constituere ut quo beatitudinem obiectivam humanitatis Xpti Domini, haec pars probatur ergo: beatitudo obiectiva potest constitui ex eo quod Deus sit humanitatis Xpti actu bonum summum: ergo unio [illegible] ratio, et Deum summum bonum quod, et formaliter quia e Deus actualiter summum bonum humanitatis, ut summum bonum quo, et formalis, quia Deus e summum bonum humanitatis Xpti Domini e unio hypostica: ergo beatitudinem predictam constituit ut quo. Probatur minor: quia summum bonum adhuc e [illegible] capax reddendi summum gaudium [illegible]: at summum gaudium redundat in humanitate Xpti ex eo quod sit Verbo hypostice unita: ergo [illegible]. Minor probatur: quia plus gaudet Xpti Domini humanitas, videns se unitam hypostice Verbo, quam beatus quilibet videns se intentionaliter solum unitum Deo per visionem.

Hinc constat Deitatem ipsam (si forte intelligatur [illegible] ante intellectionem et amorem) [illegible] esse beatitudinem formalem [illegible] felicitatem non sit, probatur, quia gaudium non e [illegible] sit obiectiva, ergo constat, non e summum bonum Dei. Unde identitas Dei secum ipso non solum e obiectiva felicitas ut quo, [illegible] ut quo, Deus enim e sibi suamet felicitas, quia propter omnem [illegible] Deus e [illegible] ut quod. Plures identitas e valentia formalis, qua Deus intelligit se ipsum [illegible]: ergo etiam in hoc [illegible] potest esse felicitas obiectiva ut quo et formalis. Deus etiam in hoc [illegible] non solum e summum bonum simpliciter, sed etiam e sibi summum bonum: ergo non solum potest intelligi in Deo esse felicitas summa ut quod, sed etiam ut quo. Probatur consequentia [illegible] formalis, quia Deus e sibi suamet felicitas, e felicitas summa ut quo obiectiva: at identitas Dei secum ipso e valentia formalis quia Deus e sibi suamet felicitas divina summa [illegible]

è Activa felicitas summo ut quò.

Dixi Unionem hypostaticam posse conficere beatitudinem obiectivam; non tamen iudico necessarium quod Unio hypostatica constituat beatitudinem omnino sufficienter beatam humanitatem Xpti Dni; potest enim dari sufficiens beatitudo formalis in Xpti Dni humanitate, quae non habeat pro obiecto Unionem hypostaticam. Ratio mihi è manifesta: si illa eadem beatitudo, quae sufficit hominem purum sufficienter beatum, esset in Xpti Dni humanitate, haec redderet sufficienter beatam: at puri hominis beatitudo non habet pro obiecto Unionem hypostaticam; ergo ut sufficienter beet Xpti Dni humanitatem, non requiritur ex parte obiecti attactam formalem beatitudinem Unio hypostatica: quapropter si solum daretur in Xpto gaudium summum de Deo visso, illud constitueret adaequate beatam Xpti humanitatem; quod si de facto datur in Xpti humanitate duplex gaudium, aliud de Deo visso, aliud de Deo unito hypostaticè, arbitror dari duplicem actum, in quorum quolibet seorsim reperitur sufficienter adaequata beatitudo.

Quintum in hoc puncto, dari plures beatitudines adaequatas de facto probabilius iudico, adaequatas inquam, in eo sensu, quo supra explicavi, quatenus dantur plures actus gaudii, quorum quilibet retinet sufficienter rationem constituendi hominem beatum. Ratio è: quia de facto beatus gaudet gaudio vere amicitiae de Dei visione de perfectionibus Dei; Item gaudet amore concupiscentiae de eisdem perfectionibus, horum actuum quilibet ut probatum è, è sufficiens beatitudo: ergo etc. Praeterea de facto beatus complacet amore amicitiae qua Deum in Deo ut visso, quatenus Deus ab ipso videri è ipsi Deo extrinsecum bonum; gaudet amore concupiscentiae de eodem Deo visso, quatenus Deum videri è ipsi beato bonum: horum actuum quilibet è vera, et adaequata beatitudo, ut constat ex dictis: ergo etc. Item gaudium de Deo [illegible] amoris directi è beatitudo, et etiam gaudium reflexum potest esse vere [illegible] concupiscentiae: ergo dantur de facto plures actus in beatis, quorum quilibet retinet veram, et adaequatam rationem beatitudinis.

Dices 1o: esse inconveniens asserendum, quod dentur plures rationes formales beatitudinis in eodem homine: ergo id non asserendum, utpote novum, et peregrinum in scholis. Resp. novum non esse, quod idem homo habeat plures actus veri in Deum amicitiae, quorum quilibet sufficiens sit seorsim efficere Dei amicum, quamvis nullus aliorum actuum adesset, non necessario inconveniens, quod dentur plures rationes formales beandi, quarum

quaelibet

accl. 6. Sit aquata, quin et plures actus, seu fides aquatas sanctis ... Thomistae concedunt, et omnes Theologi post P. Suarez; et hoc ... dicto ... et sub hoc sane fari licet P. Vasquez. Addo 3º omnes illi actus dant in Beatis de facto, ... et integro beatitudinis aquata. Unusquisque aut dicitur integralis pars beatitudinis, quatenus ... ... necessaria, et aquata ... beatitudinis.

Dices 5º: inferri ex nostra doctrina, quod dentur infiniti sine termino ... infinitae beatitudines in unoquoque beato. Pt: nam gaudium de Deo amato est beatitudo: ergo gaudium 3um reflectens supra 2um gaudium, est etiam beatitudo, quod si semel dixeris, ... sub concedere gaudium 4um reflectens supra 3um esse beatitudinem, et sic in infinitum, nullum erit terminus beatitudinum.

Resp. 1º: si dantur omnes illi actus sic in beatis infinita et ... si non dantur? Si non dantur, nec in mea sententia dabuntur, quod enim gaudium sit beatitudo non multiplicat gaudia. Unde ex eo, quod in gaudio beatitudo consistat, non probatur dari infinita gaudia reflexa. Si dantur de facto infiniti actus gaudii infinita et ... in unoquoque beato, quorum quilibet super alium reflectatur, nullum erit inconveniens omnes illos actus appellare beatitudines aquatas. Resp. 2º non omne gaudium reflexum in mea sententia esse beatitudinem, nisi sub sit gaudium intimate perceptum ex Deo ut ... ... gaudium ... : quod autem dentur infiniti actus reflexi non probat illos omnes ... immediate attingere bonitatem Dei, et regulari ... . Resp. 3º: posse dari illos infinitos actus reflexos, qui sibi reflectant super alios antea, et attingant immediate Deum, non tamen de facto dari. Ratio desumenda est ex dictis prius: de facto nulla potentia producit numerum ... infinitum, ... non solum probat non dari actus infinitos gaudii, sed etiam non dari actus infinitos beatitudines aquatas.

Tandem dico: probabile mihi est, non dari actus in quolibet beato plures realiter aquatas, seu fides beatitudinis. Probatur: quia sit verum sit omnia illa gaudia, quae enumeravi in beatis esse beatitudines aquatas, quodlibet seorsim ab alio, si realiter distinguerentur, nihilominus probabilissimum est eodem realiter actu Beatos attingere illa omnia obiecta gaudii: quod si Vasquez ... sit actus ... ...

illis oib; equivocat, vel ratis aquata beandi defacto erit vnic- et indiuis valiter. Ac ideo admitti docet et probat a Martinez de Ripald. disp. 100 decert. Suaran. 2. n. 88. ro e: quia volo; nostro edit illos actus sub suppa vissione: go eos fa. indiuisibilis i. impeto in illos omnes actus i. fluit; et ibta propposita amplectit, nec videt ulla esse exsentialis ro propt quã illos actus diuidat et a num ab alio valiter separat actu.

Quod si opponas: n poe eadem actus indiuis tendere in dota fralia diuersa: go n poe villas beato, et amore beneplacitie, et sub amicitis Deus amare, s. in illo complacere, quia benepliscã, et amicitia in obtt. frali differunt. Resp: nando ans: poe eidem actus tendere in obta fralia diusa, nã omnis amor amicitie amans amico bon. i pro obto frali het, et bony ipsy desideratã, et personã cui desiderat. Ideo actus charitatis in saphabili, non solum Deum het, obto frali, sed etiã aliquã creatã. go ex. quodam ex soto frali specificent actus, non obest quominus idem actus possit ferri in plura obta fralia, ut diximus in libris de ata.

Disp. 5a.

V. Beatus ex vi vissionis, necessario amet Deum?

Refert colter Scotus pro sa asserente amorã beatificã etiã in Patria esse oio libey: idem certe de noe contendere, et in placitis scholastary plerumq dissidiy ecca vocer video, cum inter colbg alioqui p. moribus inveterascant. Constat aut. de Scotus docuisse processionem Spus Sancti esse libã, et n naturalã. Certe si nomine libery, tamq intelligat, q. procedit spon. a volate, nulla his a prio extro, s. violento motu, et deliberatã, quis dubitet processionem Spus Sti libã esse, et nullatam naturalã? cuisenim dicere audeat processionem Spus Sti esse actã C. volatis coact. violent. ad producendã ad actã ab aliquo extraneo prio. Si aut nomine libey intelligat, quod procedit a prio expedito ad vtrunq, scilicet et et nepoem actus. ignoro quisq ausit. garum nominari

Processio

... alias ips... esset nario ... Personis, nec in Deo daret nario ... Personary.

Dico 1º: Beatus videns Deum, a Deo visso necessitari saltem quoad ... adamandum Deum hoc ... necesse ad ... odio Deum ex vi vissionis, quae de facto datur. Pt 1ª: ... vissione proponitur Deus, ut summum bonum Beati sine ulla prorsus ratione mali: ergo necessario ad ... Deum odio. Pt 2ª: quia implat a voluntate nostra ... odio rem aliquam ... persona ... obiectum ab intus ... aliqua ratione mali, bonum enim ut bonum ... incapax ... ut constat ex bona Philosophia. ... quia bonum dicitur Deus dupliciter ... intrinsece, et absolute, ... extrinsece, seu respective, sicut dupliciter ... aliqua dici mala ... in se intrinsece, et absolute ... respective in ordine ad aliud: at Deus de facto ... ponit beato, ut omnino bonus ... in se intrinsece absolute, quam extrinsece, et respective ad ipsum beatum. Enimvero ... vissionem non solum Deum esse in se bonum cognitum, sed etiam ipsi Beato esse bonum summum, et nullatenus malum: ergo proponit ... vissione Deus, ut omnino bonum sine ulla prorsus ratione mali, et ... in statu, in quo incapax est odij ...

Dico 2º: nec de potentia Dei absoluta, potens homo videns Deum odio Deum habere, atque adeo metaphysice inseparabilis haec necessitas quoad specificationem amoris a vissione Dei. Huic ... adversantur ... et Gabriel, ut refert P. Suarez: ducti, ut apparet, hoc fundamento. Potest homo videre se a Deo privandum vissione, et puniendum vehementissimis, aeternum ... duraturis cruciatibus: ergo potest cognoscere Deum, ut sibi malum, et incommodum. Pt 1ª: quia quod Deus sit in se bonus, non tollit quominus sit malus alteri, quem torquet, et malis affligit: ergo ... cognitione intuitiva proponente clare quantum bonum Deus sit intrinsece, et absolute, potest componi cognitio proponens quantum malum, et nocumentum Deus in se bonus ipsi videnti deposita aliquando vissione allaturus sit: ergo cum vissione componitur odium. Pt 2ª: quia cum cognitione representante Deum ut nimis malum ... et ... odij, quamvis ... cognitionem Deum in se, et sibi summum bonum esse ... contingit in viatoribus, qui ... fide ... infallibili ... Deum in se esse summum bonum, possunt nihilominus Deum odisse, quia cum cognitione fidei representante Deum ut in se bonum, ... cognitio alia representans Deum ut ... viatori in ...

Ficco ro magni fit ab aliquibus Recentioribus; Videat P.
Arriaga hic disp. 52 sect. 1. Certe illa mihi non arridet. 2o quia
sic arguitur: de facto beati Xi omnino obiectionem necessario ex vi visio-
nis adhibendi Dei odio, nihilominus ei opponitur, ut malum et incom-
modum ipsi beato in aliqua temporis differentia quo ea mala respective
quae in eo resideret, non est potens ad trahendum odii prae ipsius bonitate
et claritate intuitionis. Maior est omnino certa apud in scholis Gymnasiis mi-
noribus: quia Beatus videns de facto Deum, cognoscit se fuisse severissime
castigatum, et iuste, tum in hac vita, tum etiam in igne purgante, nihilominus
ea cognitio non inducit in Deum sufficientem malum extra capacem trahere odium
Dei videntis: ergo mala illa respective non inducit hanc capacitatem odii in
Deum: nec satisfacies argumento, si dicas, illud esse malum praeteritum, non vero futurum;
nam incommoditas praeterita fortius movet, ut averteris a iudice, cui se-
mel poenas dederis, quam mere futura et concepta in spe ut potest; nec po-
teris non recognoscere exemplum iudicis ex quo ipse sumpsisti tuae assertionis
probationem. Probatur 2o dico: bonitas Dei visa non solum detrahat ad
sui amorem, sed etiam ad sui amorem super omnia, ita ut bonitas Dei visa non
solum proponatur intuitive ut bona et diligibilis, sed etiam ut diligibilis super
omnia: ergo sicut bonitas Dei visa, in qua nulla apparet ratio mali detrahat a
quolibet specie ad sui amorem, sic etiam ipsa bonitas intuitive proposita, ut super
omnia bona est diligibilis, detrahat ad amorem sui super omnia; ergo cum visione
non stat odium Dei. Probatur consequentia: odium Dei, qualis sit, est creaturae malus, et
amor creaturae supra Deum, implicat in voluntate detracta ad amorem Dei super omnia
creaturae amor supra Deum: ergo implicat in voluntate detracta ad amorem Dei super
omnia, odium Dei, qualis est creaturae incommodum sive malum; quia odium Dei
ut incommodi mihi, aut alteri creaturae, est amor quidam creaturae supra
Deum, et incompatibilis cum amore Dei super omnia est: quia amor Dei super
omnia, est quo fertur voluntas efficaciter potius Deum esse, quam quodvis
aliud bonum; odium autem Dei, quia ... commodi creaturae, est praedilectio
creaturae, et amor quo desideratur ... Dei, ut creata sit, sive ut ab
illa avertatur malum illud, quod ipsi a Deo imminet, quod autem Deus in-
tuitive propositus detrahat ad sui amorem super omnia, etiam patebit ex dicendis.

Dico 3o: bonitas Dei visa necessitat ad sui amorem,
etiam quoad exercitium, ita ut post visionem sine ulla libertate eliciatur Dei
amor a Beato: Probatur 1o: perfectio bonitatis, ut cognita in se omnino clare,

trahat

tra. hac adse volat, illa qs detret ad sul amorq: ao̅ perfectio bonas 3r p̅fectissa, & p̅fectiore vim, et robustissa het, ut trahat, et detreto ḟ volat ad sul amorq: go bonas D. actu infinita e, et perfectissq vim, et robustissimq effaciq trahendi nra volatem het, ut illo in se ipse sibi declare, n̄ possit vola. create resistere: pt ea: actu indicat q̅ . . . iocens resistere trahoni D. volatis in se ipse: ut D. bonatis attrahendi vo- lat nra, et illo, sibi subiugando, non erit summa nec oio p̅fecta. Si ceteris bonas qualissa e vis attractiva, et impulsiva volatis, maior bonas, e maior vis attractiva: go bonas imp̅fecta in trahendo, bonas e imp̅fecta: at vis, cui possit a volate creata resisti, e imp̅fecta vis attrac- tiva: go e imp̅erfecta bonas.

Ifrat: Vis omnipotentis, cui quantumcunq applicat pos- sit resistere volas, vis inquam phisica sibi subiiciendi efficienter volat creata, cui possit resistere p̅ libito e vis imp̅fecta, ita ut nisi D: omnipoa dicat poten sibi subiicere volat create efficienter privando ipsq libarte, cincipiat omni- poa imperfecta: go vis mova obive D. bonatis, cui possit resistere volas nra, et q̅ nequeat sibi subiicere ipsius libartem, e imp̅fecta vis movat p̅ myldoti adeo ut, nisi dicat D. bonas poens p̅ myldoti trahere ad se volat eo trahonis genere, cui resistere n̄ possit volas, ipsa D. bonitis mova vis, et attractiva oio imp̅fecta. Ifrat 2o: quo maior e bonas, et pulchritudo, etiā creata, minus relinquit libartis, adeo ut tanta aliq̅ appareat bonas, q̅ volas censeat ore de trata moralit, qua- tenus sic ingenti difficte vincere possit resista p̅orta etiam move bonati p̅ poi: go infinita bonas intuitive p̅posita non solu moraly, s. etiā phicam impoilitat in volate ipsius trahoni obive resistendi ac denique de D. bo- nitate, et amabilite pary decore sentit, qui aliter philosophat.

Dispo 6a

V. Beatus a visione necessitet ad n̄ peccand.

Sectio 1a

Ad n̄ peccandu, p̅ecco odij necessitat imm̄ a vi- sione, etiā secluso amore Beatifico.

Agimus in p̅senti ac. visu immissa hoi ante . . .

itaq. volati e qua. heatae ex actus ei. et sic nijs actus ei adeoq. ac volatis, ic Deum a po... ar bitrio vissio... necessario erit ab eo ... retroim tres qui concideret cum libertate beati et peccantis, et peccandi, ut late probavi in mo. te... carnice Quaest. 3a. Vissionem ergo sic dic... antecedat vim libertatis, determinat praecenti necessario volat. ... ad amandum Deo, et ad carendum odio. Nunc autem addo Vissionem illum immediate necessitare ad carendum odii, et non medio amore, inque immediate influit: Alteri, qui existiment Beatum necessario exui Vissionis ad non hendum Deum odio sublimate, quatenus necessitat a Vissione immediate ad amorem beatificum, qui est incompossibilis cum odio. Unde inferunt sic posse si impedire, super Deum prohibere securi sunt ... et illo ablato impedire volati amorem, tunc volati fore liberam et expeditum ad odium: non eatenus vissio impedit odium, quatenus amorem inducit, tunc non induceret amor: ergo Vissio tunc non impediret odium. Sic hac citat P. Tannerus.

Nostra sa tenenda est, quam breviter probo: Amor existens in subiecto, non reddit subiecto seipso impossibile odium. Videnti Deum ex supposito ante Vissionem, est impossibile odium: ergo non ab amore immediate: Maior est certa: amorem existens in subiecto non reddit seipso immediate impossibile odium, ut probo clare. Si amor seipso, quatenus existens in subiecto, immediate redderet ipsi subiecto impossibile odium, a quocunque poneretur amor in subiecto dum amor vere in subiecto sit, exit odium subiecto impossibile, hoc est falsum nam Viator eliciens amorem habet in sua potestate odium, atque adeo sub cum amore posito in subiecto, non datur subiecto esse impossibile odium: ergo amor seipso immediate non reddit odium impossibile subiecto. Ubi notandum, aliud esse, quod odium sit impossibile cum amore, aliud odium esse impossibile subiecto. Omitto, quod amor existens in subiecto, reddat subiecto impossibile odium: at Beato ex vi Vissionis est impossibile odium, ergo non ab amore immediate, et formaliter, sed a Vissione.

Obiectas: hec propositio semper est falsa: Subiectum amans, quia amans reddit impossibile sibi odium: ergo amor non est immediate ... formaliter reddens beato impossibile Dei odium. Probo iterum: ab eodem principio immediate a quo amor est naxius subiecto, est ipsi impossibile odium, et econtra: at non est subiecto Videnti Deum amor naxius immediate et formaliter ab ipso amore, sed a Vissione determinante antea volatem ad amorem: ergo non est impossibile odium subiecto Videnti Deum immediate ab amore. Sed a priori determinante ad amorem, ... carendum odii scilicet a Vissione. Confirmo 3o: Si Deo foret naxius ... non

n̄ fieret impositus natio cursus imme a cursu ipso, s. ab alio eodem prio necesante ad cursum. Unde si premoveret a Deo ad currendum, ab eadem remotione, imme, et fraliter oriret, et necesas cursus, et impolas n̄ cursus: go si proveret a Vissione Dalit, et imme natus amor, n̄ fieret ab amore impole odij, sed a Vissione, a qua imme tollit in differa cca Saria. Et eventer ponit necesas, ad ony contrarij scilicet amoris, et impolas cca alterij, scilicet cca odij.

Pes 2o: etiã si impediret a Deo in ipso videntẽ amor, adhuc n̄ posset, q̄ severare Vissione, odio Dei here: go imme a Vissione redditur odij impole Dei videnti, etiã secluso amore. Ans probo. Vissio seipsa fraliter inherens volati, et illã inclinat ad amorẽ, et retrahit ab odio: go quandocunque q̄ severet Vissio, q̄ severabit hec inclinatio volatis, et retractio ipsius ab odio: at secluso amore illud impediente Deo: q̄ manet Vissio: go q̄ manet frale illud pondus volatis impellens ad amorẽ seipso, et retrahens ab odio: at pondus illud tamen ē, ut illi nequeat volas suma resistere: go secluso amore nequit volas suma resistere impulsui, quo a pulchritudine Vissa retrahit natis ab odio: go nequit odisse, etiã secluso amore, s. divinitus impedito, dũ Vissio q̄ severat. Pro a priori ē, quia Vissio n̄ effenter, sed fraliter inherens, et reprans sũmũ bonũ volati trahit ad amorẽ, illo q̄ sol retrahit ab odio.

Sectio 2a.

Ad nullũ aliud peccatũ vitandũ necesat Beatus, sive mate, sive imme ex vi Vissionis

Q a 3co in hac controversia ē, quod si secludas odiũ frase Dei, nullũ aliud peccũ reddit impole Beato ex vi vissionis. Unde arbitror, secluso alio prio necesante ad n̄ peccandũ, manere volatẽ Beati libã ad peccandũ, quocunque alio pecci genere, sive omissionis, sive commissionis, sive lethali, sive veniali. De facto Beatos esse impeccales suppo. sũ indisputos voto an ea impeccalitas oriat imme, s. salt mate a Vissione. Dico go: beatos n̄ a Vissione reddi impeccales de facto, sed ab extra Dei manutentione, et polda, s. ab alio prio inferente impolatẽ pecci, quarorẽ extra prin. polda, sive se odii Dei

Videntis

videntis, ac hic peccare iudico esse posse.

§ Cohaec videtur pugnare cum praecedentibus, in quibus diximus Beatum ex vi visionis manere necessitatum ad amandum Deum vero amore amicitiae super omnia. Nihilominus tamen nullam contradictionem involuit cum superiori doctrina, ut ita probo. Infinita bonas etiam comprehensive visa, non necessitat ita videntem ad amandum in Deo omnia extra bona possibilia: ergo nec ad avertendum omnia extra mala, quae nullum malum intra inferunt. Antecedens probo ex Deo seipsum comprehensive amante, et vidente, qui quidem omnino sibi, sibi amat omnia extra quaecumque amat, immo infinita numero bona extra possibilia sibi de facto non amat: ergo infinita bonas visa. Et ratio est, quia videntem in sui amorem, non tamen ratio rapit in amorem omnium, quae sunt extra tamen amato convenientia: ergo nec ratio illum avertit ab amore eorum, quae sunt extra tamen, et moraliter offensiva, quae nullum nocumentum intra amato afferunt. Quod videtur extra sequitur: Cum enim amanti bona sint in duplici differentia, alia positiva bona, alia negativa, extra tamen utraque: Ignoro, cur amans ex vi amoris, et visionis non necesse sit ad amanda bona positiva, necesse vero ad amanda bona negativa.

Obijcitur: In actibus vitalibus voluntatis omnis incompossibilitas desumitur ex obiecto, sive, quia servata identitate obiecti, alter est illius amplexus, alter fuga, sive quia cum uterque sit amor efficax, tendunt circa opposita obiecta se mutuo destruentia: impleteri, ut cum is se fert, quod voluntas sola efficaciter velit, et eiusdem rei negationem, nisi fortassis ex errore summo, et saepius inspossibilitatis obiecti ignorantia: Sed amor Dei sed cum amore rei prohibitae, nullum ex capitibus repugnantiae voluntatis inter se habent: ergo compossibiles sunt. Minor probatur: quia licet uterque sit amor efficax attendunt circa obiecta nullatenus opposita et quorum unum non est ratio alterius, nec illius negationem infert ratio: ergo nullum ex capitibus supra enumeratis repugnantiam habet. Antecedens probatur: quia obiectum amoris Dei est summa Dei perfectio, obiectum autem voluntatis se determinantis ad peccandum formaliter est negatio Dei nativa, est re ipsa prohibita: ergo uterque ille amor repugnat ... se ... cum altero ratione obiecti: ergo etc.

Obijcitur iterum: Si amor Dei esset incompossibilis cum amore rei prohibitae, esset fortassis ex se imperium efficax voluntatis se determinantis ad exequendum omne praeceptum, et vitandum omne prohibitum: sed non est imperium efficax rei omnis rei praecepti exequendae, et vitandae omnis prohibitae: ergo non est incompossibilis cum

amore

B. amore rei prohibitæ, et omissione præcepti. Minor probatur, tum à priori, quia in conceptu amoris efficaciter complacentis in Persona non involvitur desiderium efficax exequendi omnia illius præcepta: tum à posteriori, quia non est impeditivum efficax exequendi regulariter levitate præcepti: ergo nec gravitate præcepti. Probatur consequentia: quia in acceptione peccati venialis includitur acceptio sua quatenus, et talis offensæ, et transgressionis Dei legis: ergo sicut transgressio legis Dei, et offensa Dei in materia levi componitur cum amore circa Deum efficaci, sic et cum eodem amore efficaci componetur esse transgressio Dei legis, et offensa Dei in materia gravi. Imo si potius res ex parte at, ingens pondus Dei bonitatis visum, facilius vincet amorem omnem rei levis, quam amorem, et inclinationem voluntatis ad rem ex se gravem.

Dices forte: Amorem Dei super omnia, ad quem detrahitur Beatus ex vi Visionis, esse amorem, per quem efficaciter se detrahat voluntas ad relinquendum potius quodcunque creatum bonum, quam Deum.

Respondetur multipliciter. 1° amorem Dei super omnia esse amorem qui superat amorem reliquorum omnium et aliquorum prius: ergo si dentur simul amor Dei, et amor rei prohibitæ, dummodo ille sit maior, adhuc salvatur, quod detur amor Dei super omnia. 2°: amor Dei super omnia et aliorum explicationem, est amor appretiativè Deum præferens omnibus, cum quo componitur amor prohibitus creaturæ; amore enim prohibito creaturæ, non necessario præfert appretiativè creaturam Deo. 3° amor Dei super omnia est amor, quo potius eligit homo Deum habere, quam quodlibet aliud bonum, quo habito deserendus esset Deus: ergo si amor creaturæ prohibitus sit compatibilis cum visione et gratia sanctificante, adhuc salvatur, quod amans simul Deum, et rem prohibitam, amet Deum super omnia, quia adhuc non amat, amando creaturam, Deum amittere, cum possit Deum habere per visionem, et simul creatura prohibita frui et uti.

Ultimo tandem ad conceptum veri amici Deum amantis appreciativè super omnia sufficit, quod talis sit amor, qui virtualiter et formaliter eligat potius Deum esse, quam quodlibet aliud cum Deo incompatibile sive Deum destruens, et saltem infensum Deo in rerum malum; cum enim infinitam tamen Dei bonitatem, et perfectionem diligat, solum odio necessario habet omne illud quod destruere possit integritatem perfectionum Dei quas summe diligit, et in qua summe complacet: at peccatum sive amor rei prohibitæ non destruit Deum nec illius integritatem et summam beatitudinem [illegible] ergo amore veri amici, etiam qualiter præferente Deum omni bono creato necessario Deo

[illegible]

charitate predicta, 9 pdis e vdas rei prohibit. sive peccu actuale, tq mortale, quq veniale. sed de his satis quae potius spectant ad mq de charitate.

Sectio 3ª

Cu visione com po-esse habituale peccatum

3ª conclusio: exvi visionis non destruit pecc. habituale, nec formaliter, sive immediate, nec mediate. Pco pt quoad priorem pm: pecci preteriti q severa moralis, sive habitualis, e peccu fuisse commissu, nec e ab offendente retractatu sufficienter, nec ab offenso condonatu: go formalia, que nullu ex his constitutis delet, i. destruit formaliter, et immediate, nec formaliter, et immediate destruit peccu habituale ut tale, sive perseverantia habitualis pecci: at visio beata nullu ex his statis predictis formaliter, et immediate destruit: go visio beata n destruit formaliter, et immediate q severam habitualis pecci, sive peccu, ut habituale. Minor subsumpta pt: visio, nec e retractatio sufficiens pecci, nec e condonatio, go non e formaliter ablatio n condonationis, aut n retractationis. Rursus, nec tollit ipsum peccu fuisse, hocenim e impossibile ut per se patet, nam ad revocandu q fuit, quod preterite fuit preteritum, nulla e potentia: go nullu ex constitutis pecci habitualis aufert formaliter q visio immediate.

Et eadem pco, quoad posteriorem partem. Visio beatifica n infert natura necessitate metaphysica formaliter incompatibile cum q severa morali pecci: go nec mediate destruit peccu habituale. Ans pt. Visio nec secu inevitabiliter annectit retractationem sufficientem peccatoris, nec condonationem offensi: go nil infert immediate incompatibile cu pecco habituali. Ans quoad priorem partem facile pt: visio non infert inevitabiliter amorem ad Deum visum, probabilior enim sa fert, posse Deum denegare concursum videnti ut Deum amet: go retractatio peccatoris, que sola posset excogitari sufficiens, scilicet amor Dei supernaturalis, ab se e separabilis a visione. Idem ans quoad eandem priorem pt pt 2º: quia et subsequat Dei amor visionem Dei inevitabiliter, adhuc Dei amor non e sufficiens retractatio pecci, nam sufficiens pecci retractatio e solum satisfactio condigna: at nec amor Dei supernaturalis e satisfactio condigna, ut statuimus de incarnatione: go visio n annectit sibi inevitabiliter sufficientem retractationem ex parte offendentis, sufficientem inquam delere formaliter offensam.

2a pars illucentis; q. s[ci]l[ic]et visio n[on] i[nf]erat nario et inevitaliter [con]donoem ex parte Dei offensi, clarius adhuc probat. Dei visio nequit inferre ex parte Dei remissione[m] gratuitam videnti [con]donet pecc[ati] preteriti illatione phica: s[o]lum ergo inferre posset moraliter: at moraliter n[on] infert ex parte Dei [con]donoem predicto ex[tr]a Dei v[er]o probo: n[am] in genere moris potius ar[guere]t neceret remissione[m] [con]missi q[uam] Dei amor amicitie, a[ut] visio, potius enim meret a Deo op[ti]mo venia[m] qui Deum ex corde amat, quam qui Deum in se videt: atqui q[ui]a Dei amor amicitie non infert inevitaliter [con]donoem pecci, n[on] enim Dei amor e [con]gruo meret pecci venia[m]: quod si merita de [con]digno possent a Deo irremunerata relinqui [ut] veriores Theologi opinantur, a fortiori merita de [con]gruo [con]donationis posset a Deo preteriri sine [con]donoe pmerita: ao Dei amor vere amicitie seperata, non annectit n[ec] inevitalit [con]donationem pecci.

Dices 1o: Deum videns admitti a Deo nario in beatitudine, que eo ipso e non s[o]l[u]m fruitio omnis boni, sed etiam exclusio cuiusque mali: atqui ingens malum e pecc[atum]: ergo qui Deum videt, nario caret pecco. R[espon]deo 1o: Deum videns non admitti nario, sed solo gratis, et liberalit a Deo in beatitudine, q[ui]a enim s[a]ltem de p[otent]ia Dei absoluta s[a]ltem separalis sit fruitio a visione, etiam separalis e [con]sequenter beatitudo a visione: ergo nec ex visione infert nario beatitudo pova, nec natura, s[i] enim beatitudo pova que e fruitio n[on] infert necesitate metaphica ex visione, nec beatitudo natura infert, que e omnis exclusio mali. 2o reo: malum morale p[rae]cisse ut tale n[on] opponi beatitudini, nec excludi[tur] beatitudine, nec enim existimo beatissimi [con]venire ad illius beatitudine pertinere bonam famam, nec excludi [a] beatitudine malam, quam heant alii de beato existimoem, nec honoris extra spectare ad beatitudinem, qui enim malam de Deo existimoem conciperet, nihil de illius beatitudine detraheret. Solum opinor excludi [a] beatitudine ingraliter sumpta malum omne phicum, non morale, ut p[rae]cisse morale.

Dices 2o: ergo s[a]ltem ex vi beatitudinis excludet omne peccatum, [qui]a fruitio e beatitudo, sive amor Dei ens visionem: ergo ex vi amoris Dei [con]sequentis visione excludet omne peccum. R[espon]det 1o hoc argum[entum] [pro]cedere [pro]bare de exclusione pecci actualis, ac de habitualis. R[espon]deo 2o exclusio [a] mali moralis ut p[rae]cisse talis, nisi ressultans [a] malo phico, non [per]tinere ad beatitudinem: sed

tam, exclusione omnis mali phici. Unde nec beatitudo e' bonum morale, neque fruitio, quae amor sequens visionem, e' amor maximus, qui propterea moralitatem illam induit, quippe omnis moralitas includit liberum, sine quo nil imputatur ad poenam vel laudem. Dicet 3° beatitudinis essentia supernaturalis nec exclusione omnis mali, sed esse in summa fruitione boni summe boni, nempe Dei fruitione, quae visionem intuitivam sequitur. Beatitudo vero in genere et omnibus suis numeris absoluta etiam complectitur exclusionem cuiusvis mali, et possessionem, sive fruitionem ceterorum bonorum, quae alioqui homini sunt grata et debita, quae omnia probant fruitionem esse incompatibilem cum peccato.

Sectio 4a

Obiectiones aliquae 1a 2as 3cas diluuntur.

Obiices 1°: de facto ex providentia rerum ordinem, et providentia est incompatibilis amor verae amicitiae erga Deum super omnia cum peccato actuali: ergo necessaria providentia est. Patet consequentia quia amor ille Dei super omnia qui daretur sine conceptibus cum peccato actuali, haberet omnia praedicata, quae de facto incompatibilis est cum peccato actuali, scilicet esse Dei amorem intuitive supernaturalem, et appretiative super omnia.

Dicet: Amorem Dei super omnia, quoad praedicata essentialia, et illius constitutiva fore eundem illum, qui componeretur tunc cum peccato actuali, et qui ex providentia, nec componitur, nec componi potest cum peccato actuali: cum autem praedicata constitutiva amoris Dei super omnia non sint ex se de facto incompatibilia cum peccato, fit posse manere eundem actum, mutata illius incompatibilitate in actualem compossibilitatem cum peccato. De facto ergo non ideo e' incompatibilis amor Dei super omnia cum peccato, quia amor Dei est praecise etiam super omnia, sed quia Deus statuit de iure ut sui amori gratiam sanctificantem, et suam amicitiam reciprocam erga se amantem: gratia autem sive ex natura sua, sive ex pacto Dei, et Dei ordinatione est incompatibilis cum peccato. Sicut ergo de facto amor Dei supernaturalis super omnia e' incompatibilis cum peccato actuali, nihilominus ex natura sua cum illo componi potest, quia omnis incompatibilitas quae cum illo de facto habet, erit ex Dei providentia extrinseca, ita etiam existimo illum esse incompatibilem de facto cum peccato actuali praecise ex Dei providentia extrinseca, qua propter illa ablata, idemmet amor qui modo e' incompatibilis, componi posset et componeretur cum peccato.

Obiices 2°: Amor Dei supernaturalis super omnia e' sufficiens retractatio peccati, ut ex providentia remittatur peccatum: ergo amor Dei super omnia

e'

ē exsa incompatibilis cum pecc°. Coa. pt: actus exsē compatibilis cū pecc° non ē sufficiens odiū, nec effax, nita de pecc° cmisso, penita enī sufficiens extra sacram. tollere pecc. &c. prentem providam, ē actus quo efficacit saltē virtualiter detestat volās omne pecc. ex motivo charitatis D. volās aut effax detestans pecc. ē incompatibilis ex sua na cum pecc°. goamor Dei super omnia, qui ē virtualis penita sufficiens extra sacrū tollere pecc. ē actus effax ita retractans pecc. saltē virtualiter, ut sit cum illo incompatibilis volās uquis peccandi. Omnia patent: nā penita sufficiens pro pecci remissē extra sacrū ē volās effax saltem virtualis n peccandi: quis aut neget volatem effacem non peccandi ex na sua esse incompatibilē cum volate peccante. Syans supplet exma de penita.

Dicitur 1°: probabilissimum ee volum Dei amoris super omnia sine alia frali penita, sive frali retractione pecci, sufficiens non ee delere pecc. extra sacrū. Sed quia oppam opinionē docui in ma de penita. Ideo ret 2°: de facto amorem Dei super oia esse retractionē virtualē, et interpretativā pecci, sicut enī qui peccat, interpretativē vult effaciter rescindere cū Deo amicitiā, quia de facto pecc. omne destruit D. cum hoc amicitiā, quoprop. qui volarie peccat, volarie admittit, quod pecc. sequit ex eo actu D. Ita qui amat Deum super oia, volarie vult, quod amoris de facto sequit, scilicet D. amicitia habitualis: odit go quod huic amicitiae de facto oppit, scilicet pecc.: go saltē virtualiter interpretativē effaciter odit pecc.: at odium effax virtuale pecci sufficit D°. prentem providā abolere pecc. extra sacrū: go de facto Dei amor super oia ē sufficiens retractio, et penita de pecc° cmisso, sufficiens, inquā, abolere pecc. ex Dei pacto, et pmissē liberali.

Nec huic doctrinē obstat, quod amor Dei super oia sit ex na sua compatibilis cū pecc° actuali, quamvis enī amor, ut amor prcise sit compatibilis, ut tn ē interpretativē odiū effax pecci ē incompatibile cū pecc°, sicut enī effaciter vult Dei amicitiā, sic et ego se ipsū, ita effaciter vult destructionē pecci, quod impedit amicitiē D. et sui ipsius. Exemplo stat satis apposito pro doctrina declaratione: pecc. non ex na sua oia eximit gra., sed iuxta opinionē Scotistarū ex pacto D. id aut sufficit, ut de facto sit incompatibilis volās effax peccandi cū volate effaci conservandi grām. Unde volās effax conservandi pacem et amicitiā cum Deo, ē de facto incompatibilis cū pecc°, et sufficiens virtuale odiū exclusiv

pecci. Praeterea ex fax volas tollendi omne impedimentum gloriae, e sufficiens retractio pecci, et odium verle, quamvis in alia provida, in qua pecc. non impediret glam, ut odeel, ex probabili opinione, posset sufficienter poni ... tollendi omne impedimentum gloriae et volas peccandi: ergo etc.

Disputatio 6

Utrum sit de conceptu Beatitudinis aeternitas.

Sectio 1a

Proponitur vera sententia

+ Visio

Non e aius inquirere an visio, et amor, sit ex suo conceptu aeternus, et indestructibilis a Deo, sed an beatitudo sit ex conceptu beatitudinis aeterna ... quamvis enim amor et gaudium Deus visionis, sit beatitudo formalis, nihilominus, sunt qui asserant, nullam visionem, nullum gaudium visione Deus posse in dicere rationem beatitudinis, nisi aeterna sint, quapropter et aeternitas non sit de conceptu amoris, qui e beatitudo, e tamen requisita essentialis in hac ... ut visio, et amor denominent beatitudo formalis, quid veritatis habeat haec opinio in praesenti scopus e: Suppono esse potentem entitatem naturaliter indestructibilem a Deo. Probatur: Deus potest revelare se numquam destructurum actum supernaturalem semel productum in rerum natura: ergo potest credi fide supernali hoc objectum revelatum scilicet: nullus actus supernalis semel productus, destruetur. At fides supernalis circa illud revelatum, esset natura sua indestructibilis: ergo. Minor probatur: quia ille actus e supernalis essentialiter; rursus exigit essentialiter quod nullus actus supernalis destruatur: ergo exigit essentialiter ipsum non destrui, et sic de singulis descensu distributivo facto ad quodlibet supernalia: quod separato ipso supernali actu fidei, exigit ipsum non destrui, quod autem exigat nullum supernale destrui, patet: quia actus omnino et essentialiter ... veritatem obiecti, cui praebet assensum, quando si mavis. Loquor de assensu fidei ex revelatione Dei evidenter cognita qui assensus esset evidens evidentia salvi in attestante: actu ... evidens ex natura sua e impossibilis falsitate obiecti.

Probatur: tum impossibile e illum actum destrui, quem Deus promiserit: ergo illum actum destrui e omnino et absolute impossibile. Ans probatur: illum actum

destrui

destrui esset Dey mentiri supra revelat. Curs, qy revelat connexit
cū natura: ergo a te, et simpliciter, si ille actus destrueret, Deus mentiret.
Pt coa: si ille actus destrueret, inferret: Deus non dixisse non destru-
endy: Dixisse falsy: atqui si ille connexit qy revelat essentia: ergo illa
pars disiuncti non esset vera destructo actu. Scilicet Deus dixisse non
destruendy: ergo vera esset 2a pars disiuncti, scilicet Deus dixisse falsy.
Confirmatur: Beatus potest intuitive videre decrety, quo Deus decrevit
nullam visionem beatificam Patriæ destruere: illa visio est ab intrinseco indestructibilis
siquidem videt non destruendam: ergo etc.

Dico ergo 1o: De facto beatitudo nostra ex natura sua est indestructibilis.
Probatur: de facto beatus videt in Deo decrety de conservanda visione in æterny
ergo de facto gaudiy de visione connexit gaudiy de visione, ut patet. Antecedens ex
sa D. Thomæ asserente omnia Mysteria, quæ per fidem in via credunt, vi-
dent in Patria a Beatis: atqui premiy fore æterny iustorum credunt viatores
per fidem: ergo eius æternitatem vident in Patria.

2o Probatur: quia beati sciunt se nunquam a visione de-
turbandos, non per revelationem obscuram: ergo evidenter, et clare cognoscunt: ergo habent
aliquem actum clarum connexum essentialiter cum æternitate visionis, cum non habeant
id ab ipsis clare, et evidenter sciri nisi per ipso decreto Dei. Sive in activa revela-
tione evidenter cognita in se immediate, et intuitive: nullum ergo mihi est dubium in illo
primo. Scilicet Beatos ex vi visionis cognoscere immediate decrety Dei de conser-
vanda visione illa numero, quam semel habent.

Hinc infero visionem, quæ evidenter cognoscit in decreto in-
tuitive visio sua æterna per petitionem, esse ex se natura æternam, et a Deo indes-
tructibilem: ex quo infertur iterum: ergo gaudiy consequens natura hanc visionem est
natura ex natura sua æterny, et indestructibile. Probatur consequentia: quia beatus non solum
cognoscit visionem fore æternam, sed gaudiy fore æterny: ergo gaudiy de ipsius
gaudii æternitate, supponens natura intuitionem certam, et indefectibilem sui objecti, est etiam
de ex natura sua indestructibile: probatur consequentia: quia objectum gaudii beatifici tale est, ut cum
ipsius exa connectat gaudiy. Unde sicut implicat, quod non existente Deo,
det gaudiy illud, quia gaudiy illud essentialiter exigit expresse verum, et reale
Dei, ita gaudiy de æternitate gaudii ipsius, natura, et essentialiter exigit veram realem
æternitatem illius, de qua concipitur gaudium. Hæc omnia mihi clare
constant ex dictis.

Sectio 2ª.

Pars posterior verę sententię.

Dico 2º: Et de facto etiā̃s sit de roe beatitudinis huius, quę de facto dat, et qua de facto denoant iusti beati, n̄ e de rōe formali beatidis ut sic ęternitas, qua propt dari posset beatitudo, quę n̄ sit ęterna sed instantanea.

Ecoᵒ pt: oslē fuit hoem a Deo creari in fine ultimy, pro instanti adipiscendy. l. In Vissione instantaneę, aut diarię: go beatido ut sic, n̄ includit ęternat sed ā̃ tisē beatido n ętra. Ans nihil pt: quę eni necesas excogitari posset Deum urgens, ut ofserat holy iustiy operibus premiy in ęternū simplit infiny? certe nulla. Imò Colon et frequentior, et apud me indubitata sn docet Deum potuisse preterire oīo sine premio omnia holis iusti opera. Et ex nā̃ viths: go a fortiori potuit iustis statuere premiy durois finih. 2º: quia omnis bonā theologia fatet Vissiory sustinatē, et gaudiy illg conns esse finem holis indebity, ad quę oīo gratis et liberalit evehit a Deo: go potuit evehi ad finy minoris ęstimationis, nempe ad Vissiony Dei, et gaudiy illg conns instantanię, l. diarię durois: pt mihi icoa: quia ōis finis supernalis, ē indebitus hoī, et gratis a Deo datus: Vissio diaria ē supernalis finis: go indebitus hoī, et gratis a Deo donatus: n̄ ao debet ętra beatido.

Ex hoc anti infero illud conns satis urgenter: potuit Deus hoem reddere condity l. hoiem cdere, tamquā in finy ultimy in diariq Vissiory Dei, statuens post illa Vissiony, hoem destruire, et anihilare: Vissio ista, et gaudiy esset beatido holis illiy: go poc dari beatido instanea. Minor pt. quia beatido ē ultimy finis holis. sive summy bony hoī pole et ab ipso ut roalis ē possesus: instanea Vissio in illo casu esset ultimg finis holis, esset summy bony hne pole cre roali, et possesy ab ipso, ut roalis ē: go ea ē beatido holis illiy. Maiore certa, et minor pt: quia summy bony et gaudiy hoī pole, et ab ipso ut roalis ē possesy, id intelligit q: ē finis indebitus re, ad quem ex gratuita Dei acceptatie admittitur atias Vissio, et gaudiy, non esset holis summy bony de facto, quia ultro visione et gaudiy ē pdis omni hypostica, quod ē oīo falsy, quia l,

Omnio

Unio hypostatica est possibilis cuilibet homini, non tamen est homini promissa, de facto, nec de facto homo electus est in aliquo fine supernaturali a Deo, quam in visione et gaudio.

Dices: beatitudo non est, quae non excludit omnem tristitiam. At si beatitudo non sit aeterna, non excludit a beato omnem tristitiam, et aliam anxietas: ergo beatitudo ex conceptu talis debet esse aeterna et perpetua. Minor probatur: quia si beatus sciret, vel non sciret istud gaudium fore perpetuum, anxius erit, et iure metuet de amissione gaudii; si vero sciat illud gaudium fore periturum, et illo se aliquando privandum, ratione tristabitur: ergo cum beatitudo ex conceptu talis excludat omnem occasionem tristitiae, metusve, ex conceptu beatitudinis ut talis excludit ignorantiam omnis perpetuitatis, immo et cognitio non perpetuitatis. Huic argumento plurimum fidit Arriaga. Plane inefficax mihi argumentum est, quod clare demonstro.

Rogo: an Beatus sciens se esse privatum tota aeternitate ante visione et fruitione Dei, de facto tristitia concipiat, si non. Tale tristari, 1.º quia et tristetur se fuisse privatum visionis, et fruitionis eiusdi tristitia non obstabit adversa et legitima Beatitudine: si dicas non tristari, 2.º quia sicut videns se fuisse privatum beatitudine non tristatur, ita videns se fore privandum non tristabitur. 2.º impugno: si Beatus videns sibi non fuisse concessam unionem hypostaticam, tristetur, si non, si dicas tristari, ergo habes ipsum agis quod contendis tristitiam esse contra conceptum beatitudinis. Si dicas non tristari quia unio hypostatica non est homini debita, unde non privatur unione, sed habet negationem unionis, itaque in illo casu non tristari, quia aeternitas non sit debita homini, contra illius est solum negatio, et non privatio boni debiti.

Infra reo, rationem omnis tristitiae, metus, ignis, anxietatis esse de conceptu integrali beatitudinis omnis. Unde non infertur, quod si beatus ille tristetur, denegata sibi aeternitate visionis, erit beatus essentialiter, quia a omni essentia aeternitate destituta beatitudo supernaturalis, non tamen erit beatus essentialiter integraliter. Sicut de facto Christus Dominus fuit essentialiter beatus beatus, quod Deum videbat, et innumeros dolores patiebatur. 2.º reo: da beatitudinem absolvere Deo visio, et gaudio de illo percepto, ut penitus obliviscatur aeternitatis, aut immensitatis aut non aeternitatis visionis, hinc nullus dabitur in illo homine metus, nulla tristitia, insuper habet Deum possessum, et amplexu unionis, et fruitionis praesentem: ergo habet quod de conceptu perfecto beatitudinis supernaturalis, et integralis.

requiri. Dices: non sufficere non sufficere ad beatitudinem, quia beatus non haec tristitiae actus, sed requiri quod ex vi visionis, aut fruitionis metus, et tristitia excludantur.

Dico: non requiri, quod ex vi visionis metaphysica necessitate sive repugnantia excludat, alias Beati de facto non forent Beati, quia ex vi visionis non excludit omnis dolor, aut tristitia metaphysica necessitate sive repugnantia visionis cum dolore, ut patet in Christo Domino. Solum quod requirit, quod fruitio, et gaudium de summo bono possesso, tanta sit, ut moraliter faciant incompossibilem tristitiae, hoc autem habet omnis fruitio Dei ab aeterna visione. Consequens videbatur de Dotibus Beatitudinis agere; sed quia ista omnia quae de praefatis Dotibus disputant, potius scholasticorum calamum exposcunt, auditoribus nostris videnda committimus apud Authores. Nos hic calamo tacere iubemus. Et quia in hoc beatitudinis compendio boni attigimus, in Dei Optimi Maximi monimentum suspendimus calamum, et Beatissimae Virginis Mariae sine peccati originalis labe conceptae honorem, et gloriam. In pervigilio Sanctorum Apostolorum Petri, et Pauli. Anno Domini: Millesimo sexcentesimo, quinquagesimo quarto.

[illegible]

De voluntate Divina.

Disputationes Scholasticae selectae.

Ad quaestiones 19 et 20 1ae Partis D. Thomae Doctoris Angelici.

et Distinctionem 45 Primi Libri sententiarum Magistri.

806

D. O. M.

eiusque Virgini Matri dicatae.

Authore.

P. Nicolao Martinez societatis Iesu Theologo.

Scribebat et audiebat Antonius de Flores et Leon Divi Pelagij Cordubensis collegij colliga.

Anno Millesimo sexcentessimo quinquagessimo sexto.

Controversia 1a

De libertate divina, sive de voluntate Dei ut est ad obiectum contingens.

Inversum quidem ordinem, quem communiter servant recentes Magistri quibus valde familiare est prius de determinatione voluntatis sermonem inchoare, quam de libero et contingenti. Servamus tamen Angelici Doctoris methodum, qui statim ab art. 2. suae quaestionis 19. deducto contingenti versanti extra Deum quaerit, an videlicet Deus velit alia a se: et articulo 3o de libertate Dei inamando disseruit.

Disputatio 1a

Utrum recte inferatur in Deo voluntatem esse, quia in eo intellectus est?

Sectio 1a

Proponitur ratio D. Thomae, et defenditur.

N. 1. Disputans Angelicus Doctor articulo 1. an in Deo sit voluntas? affirmative respondet. Rationem vero reddit non plane omnibus perviam. Ideo, inquit, dicendum in Deo voluntatem esse, sicut et in eo est intellectus. Voluntas enim intellectum consequitur, sicut enim res naturalis habet esse in actu per formam suam, ita intellectus intelligens in actu per suam formam intelligibilem. quaelibet autem res ad suam formam naturalem hanc habet habitudinem, ut quando non habet ipsam, tendat in eam, et quando habet ipsam, quiescat in ea, et idem est de qualibet perfectione naturali, quod est bonum naturae, et haec habitudo ad bonum in rebus carentibus cognitione, vocatur appetitus naturalis. Unde et natura intellectualis ad bonum apprehensum per formam intelligibilem similem habitudinem habet, ut scilicet cum habet ipsum quiescat in illo, cum vero non habet, quaerat ipsum, et utrumque pertinet ad voluntatem. Unde in quolibet intellectu est voluntas, sicut in quolibet habente sensum est appetitus animalis, et sic oportet esse in Deo voluntatem, cum sit in eo intellectus. Haec D. Thomas.

Statim

2. Statim vero pulsat aliis non mediocris differentia, nam sicut materia 1º est inacta quoad formam suam, ita intus est inacta intelligendi quoad formam intelligibilem, sive quoad cognitionem: quomodo dum non habet formam sua in illam tendit, et cum illam possidet in eius possessione quiescit, ita intellectus noster, dum non habet formam intelligibilem, quam sit actu intelligere, in eam fertur, et dum habet in ea quiescit: atqui illa tendentia quam intus quaerit formam intelligibilem, dum eam non habet, non est appetitus elicitus sed innatus (loquor enim de 1ª cognitione, et hac suppono intus carere) ergo quod tendentia intus in formam intelligibilem quam actu [illegible] intelligibilem, non potest appetitus elicitus naturaliter sequi intus.

3. Dices: saltem potest appetitus elicitus cum cognitione sequi ex ea 2ª quae: quae scilicet afferat quod intus dum habet formam intelligibilem in ea quiescit, haec enim quies in bono supponens cognitionem boni est appetitus elicitus. Contra est, quia ex D. Thoma illa ipse appetitus qui est tendentia ad formam tenendam, et veluti illius inquisitio, est quies illius pau- formae dum in illa sita, atqui tendentia intus in suam cognitionem, quod illa caret non est appetitus elicitus sed innatus, ergo quies eiusdem intus in forma intelligibili habita non est appetitus elicitus sed innatus.

4. Nec Caietanus ad hunc articulum facile sese expedivit a difficultate proposita, ait enim, quod intus quoad actus intelligendi non solum veluti hic esse inactum cognoscendi, et cognitio tamquam vera forma philosophica in statu in genere entis, sed etiam fit intelligibile omnium ipsum comprehensus. Sed contra est: quia intus fieri ipsum obiectum intelligibile, vel intus esse lapidem intelligibilem, nihil aliud est quam cognoscere lapidem: atqui ante quam habeat 1am cognitionem statim intus intelligibiliter lapis, non quaerit appetitu elicito fieri lapis intus, sed solum innato, ut patet: ergo ex eo quod intus quaerat transformari in obiectum intelligibile 1a vice, nondum factus non habet, ex eo quod quiescat cum actu habet transformationem in obiectum intelligibile, non probatur appetitus elicitus esse naturalis oi suppositi intelligenti. Addo, quod appetitus elicitus supponit cognitionem obiecti: ergo supponit intus factum esse intelligibiliter ipsum obiectum: ergo appetitus elicitus non est ante illa quo intus appetit esse obiectum intelligibiliter.

Longa

5. Longè ergo alter ait D. Thomas mens in discursu supra facto, quem sic explico: 1º supponit principium universale in omnibus scilicet ente reperiri Inclinationem ad bonum suum, quod probatur firmat in Inanimatis cognitione expertibus, quae quidem naturali propria ad instar impetus cuiusdam bonum sibi naturale inquirunt, dum carent illo, et in eo quiescunt, si habeant illud. 2º idem firmat in rebus animatis, omnis enim res cognitione utens fertur in bonum cognitione propositum, enim vero si res cognitione carens (…) inquirit conveniens sibi bonum, à fortiori res cognoscens bonum debet trahi cognitione boni ad inquisitionem boni. 3º docet: quod Inclinatio haec in rebus cognitione carentibus est appetitus Innatus. 4º docet, quod eadem inclinatio in rebus cognitivis supponens cognitionem ad bonum cognitione propositum, est appetitus elicitus. Unde deducit, quod cum in Deo sit cognitio proponens bonum debet esse Inclinatio in eius di bonum cognitione propositum.

6. Non ergo probat D. Thomas ex Inclinatione consequi voluntatem, eo quod Intellectus habet cognitionem dei, id est divinae essentiae objective intelligibiliter tendit in hoc bonum, et dum est in actu cognitionis, Deus transfertur in dictum cognitione propositum, quiescit Inclinatio dicti transferens, nam tendit illa, quae Inclinatio quaerit cognitionem dum non habet, et gaudet illa habita, est appetitus innatus qui longe distinctus est à voluntate. Proponit ergo universalem illam veritatem, quod scilicet res quaelibet propendet in habendum bonum, et perfectionem naturalem, et illis habitis gaudet. Hanc universalem probat descensu facto. 1º in inanimatis, quae sine cognitione praeeunte propendent in bonum sibi conveniens. Probat similiter in rebus cognitivis, quae propositione apprehensionis bono excitantur ad illud quaerendum, quae inquisitio pertinet ad voluntatem, nam appetitus elicitus est ille, qui oritur ex cognitione, Innatus verò, qui sine ulla cognitionis luce ex proprio impetu, pondere, quo ducitur, fertur in bonum.

Sectio 2ª.

An sit Potentia creata aliqua cognitiva, non volitiva.

7. Dicunt non pauci nec Leviores, ut defendant rationem D. Thomae videntur sibi (…) convincere se il defendere impossibile esse, ut aliqua quae possit cognoscere bonum, Impotens sit illud amare voluntatis defectu.

Alij nec numero, nec authoritate impares ab ea potentia creata cognitiva, non volitiva penitus aliena censent eorum [illegible]
Nos vero prius dicemus quid de ea creata dicendum sit, et postea quid de ratione Angelici Doctoris. Dico igitur primo in re creata quamvis sit cognitiva volitiva non sit. Probatur a priori, quia conceptus intuitivus creatae adaequate formaliter distinguitur a volitivo. Intuitus nec importat essentialiter et formaliter aliquam per quem connectatur cum volitivo, ergo sine implicatione eorum separabitur conceptus intuitivi a conceptu volitivi. Antecedens probatur, quoad 1am partem: cognitio adaequate distinguitur ab amore: ergo conceptus intuitivi ergo distinguitur a conceptu volitivi. Probatur minor conceptus: quia conceptus intuitivus nihil aliud est
Cogn+ quam actus 1us radicalis ad amorem, et conceptus volitivi nihil aliud est formaliter quam actus 1us radicalis ad amorem, ergo conceptus in radice formaliter adaequate distinguuntur penes terminos adaequate distinctos. Et adaequate formaliter distinguitur intuitivus a volitivo, si 1us conceptus formaliter nihil aliud sit quam ius radicis ad cognitionem, 2us vero formaliter nihil aliud sit quam ius radicalis ad volitionem eliciendam.
8. 2a vero pars illius antecedentis probatur, quia connexio essentialis unius rei cum alia adstruenda non est, praecipue si loquamur de conceptibus abstractis et genericis, ut in praesenti loquimur, nisi in conceptu formali et quidditativo talis conceptus includitur, vel ex illa deducitur: atqui nec in conceptu formali et quidditativo intuitivi includitur connexio cum volitivo, nec ex illa deducitur: ergo nullum est caput unde adstruenda ratio sit essentialis connexio intuitivi cum volitivo. Maior est certissima, et minor probatur quoad priorem partem, quia conceptus intuitivi adaequate salvatur [illegible] substantialis potentiis intelligere, seu iudicare de [illegible] aliquo modo illud percipere, in [illegible] nihil formaliter includitur volitivi, et quoad 2am partem, quia sicut in eadem [illegible] adaequata intuitivi non [illegible] volitivi, ita nec connexio cum volitivo, immo nec gratis aliquod exigens volitionem, aut illam intensius nisi gratuita et voluntaria [illegible]
9. Et 2o: quia [illegible] unde, ex quo probant [illegible] Doctores intuitivum esse inseparabile a volitivo, est quia quaelibet res inclinatur

in

in bonum sibi conveniens; demus ergo creaturam cognitivam, quae tamen possit cognoscere res abstrahendo ab ea convenientia, quas sibi utiles, aut commodae forent, in hac creatura nullum est prius adstruendi necessitas volitivi; siquidem volitiva tamen ponitur, ut creatura cognoscens bonum sibi commodum, illud inquirat, et desideret, donec illud et gaudium quiescat: at creatura haec non posset ferri in bonum sibi commodum et volitum, quamvis illa haberet: ergo non est necessarium ex illo principio uniuscuiusque ponere volitivum in illa creatura, quamvis cognitiva foret, quod alioquin ea creatura cognoscens obiecta abstrahens ab eorum utilitate, sit potentia; mihi prius, quia obiectum necessarium, et sufficiens internum, est verum: non ergo est necessario requirendum in obiecto intus cuiuslibet bonum utile, et commodum cognoscenti.

10. Et 3°: quia plures cognitiones corporum sunt, quae nullatenus elicere possunt appetitus elicitum, quia ut et in obiectis nullatenus commodum, aut utile et placenti forent, ut constat manifestissime experientia; quot enim colores videmus, quot sonos audimus, in quibus nulla est aut quae sit nobis utilitas, qui propterea, nec ad prosecutionem sui, nec ad fugam movere nos possunt, cum ergo in praeciso ordine ad haec obiecta sufficienter consistat conceptus cognitivi, ergo aperte non necessario inferri volitivum, aut appetitivum, ex cognitivo. Confirmatur: quia sensationes externae et ceterae, et maxime concurrunt ad appetitiones corporeas: ergo potest esse principium aliquod radicale sensationis externae corporeae, quod non sit principium radicale externae appetitionis. Et confirmatur: quia nulla apparet ratio, propter quam sensatio ut sic ex genere suo non connectat cum appetitione principium aut sensorium ut sic ex genere suo necessario exigat principium appetitionis.

Sectio 3ª

Pro 2° praecedenti discutitur 4um argumentum.

11. Probatur etiam solet 2° praecedens in hunc modum: potentia est cognitio, cui ex sua specifica ratione, gratia essentiae repugnet coniungi cum appetitiva saltem obiective: ergo non repugnat vis cognitiva, cui ex sua specifica ratione repugnet virtus appetitiva. Confirmatur: siquidem

ex

ex eo nobis &c. suadere corant oppi Dey vim cognitiva[m] enarro. vim appetiva[m], quod ille cognitio sit propos[itio] boni movens ad appetitionem boni, q[uae] cognitionem manifestat. Ans[wer]: si Deus celestis vigeret non decurrere cum Petro ad actum voluntatis, et hoc decreto manifeste revelaret Petro, Petrus ipse credens assensu essentialiter certo Dei locutioni, cognosceret se non nihil in appetitu; cum quo actus ille fidei ut potentia essentialiter certus, narratio incertum cum suo obiecto, narratio explicit. et incertum cum negotio omnis appetitionis, et contra talis cognitio illa fidei, ut illi essentialiter repugnet appetitio certus: dat ergo cognitio certa fidei, et similis Dei attestantis evidentia evidens, cui repugnat essentialiter coniungi cum appetitione.

12. Huic argumento plures solutiones adhibuit Rivald. In manu scriptis de voluntate disp. 1. sect. 5. 1° ret, actus illos fidei supernaturalis, quo Petrus crederet Deum cum ipso non decursurum ad amorem, posse sistere, et durare in absentia revelationis, et rei revelatae. Sed 2a e: illi doctrina malum nomen, et fama: 2a 2°: quia suppositum Dei evidenti revelatione dixisse, numquam se decursurum, evidens auth metaphysica revelationis, et rei revelatae stare nequit cum absentia rei revelatae.

13. Ret 2°: ipsius rem Patronos non docere quamlibet cognitionem moveri posse appetitum, nam actus sunt plures cognitivi per impotentes movere voluntatis actus, ut actus qui separat non a vnatu in infectionibus, 1. quid dicta non 19 esse pura, per, docent ergo eas cognitiones movere posse actus, qui proponunt obiecta, ut bonum in actu. 2a e quia sicut res cognitio plena, et perfecta salvat sufficienter, quis impotens sit movere ad appetitionem, cum non possit salvari a quacumque cognitione non proponentis bonum, quis impotens sit moveri ad actus? Certe rationem discriminis non video.

14. Ret 3°: quia quamvis cognitio illa fidei repraesentet evidenter nandum a Deo decursum ad actum voluntatis, proponat nam omnes decursus ut bona, non in dispositio boni inducit voluntatem in amorem, sed eas sub quo ex modo intro proponendi bonum non superat amorem. Cognitio autem illa certo, aut evidenter proponens Deum nihil supposito cognitivi amorem, superat ex intro modo proponendi bonum, amorem boni.

Hec

15\. Hec solutio destruit doctrina eiusdem Auctoris. Ipse enim probaverat omne suppositum cognitivum natum esse appetivum, quia omne suppositum habet inclinationem elicitam vel innatam ad bonum proprium, cum autem bonum postquam cognitum est, sit peculiariter bonum conveniens ipsi cognoscenti: ergo spectat in illud. Inclinat suppositum cognoscens post illius cognitionem vel appetitu innato: vel elicito. Rogo nunc: vel post omnem cognitionem boni datur hec potentialis inclinatio erga bonum cognitum; vel non post omnem. Si dicas post omnem, claudicat solutio exhibita argumento facto, in qua solutione statuit esse aliqua cognitionem boni non solum moventem, immo retrahentem a bono amore boni cogniti. Si dicas non post omnem: claudicat discursus ille factus in probationem conclusionis, illo enim universaliter intendebat, quod omnis res post cognitionem boni dependet in bonum cognitum nova appetitione.

16\. Deleta 4a: quod omnis cognitio boni supponit potentiam cognitivum capax appetere bonum, non tamen propterea flexi, quia omnis cognitio boni trahat ad amorem. Ad tuendam ergo conclusionem, sufficit deffendere, quod suppositum illud elliciens cognitionem fidei repugnantem amori, posse amare. Non autem est necessarium deffendere impossibilem esse cognitionem repugnantem amori. Unde consequenter, ut argumentum conclusionem oppositam evelleret, deberet probare hominem illum credentem certo aut evidenter Deum ipsi denaturam amorem esse radicaliter incapacem amandi, nec sufficit, si probet quod illa cognitionem fidei incapax movendi ad amorem.

17\. 2a est: quia predictus Author docuerat ex terminis ipsis apparere repugnantiam creaturae, quae cognoscat bonum sibi conveniens, et non possit illud amare: ergo a fortiori ex terminis ipsis apparere debuit repugnans creatura, quae cognoscat bonum sibi conveniens, et cognitione ipsa se metaphysice impediat ab amore illius, videtur enim hinc fore, quod cognitio necessario trahens ad amorem, esse aliter impediret amorem: at hoc non implicat, videlicet quod cognitio boni convenientis supposito metaphysice repugnet cum amore: ergo decrevit impossibile, quod suppositum cognoscens bonum sibi nequeat illud amare. Preterquam, qui docent, cognitivum posse esse incapax amare, non deffendere tenentur cognitivum cognoscens bonum ut sibi conveniens esse incapax illud amare, cum ad salvandum conceptum cognitivi non sit necessarium, quod possit cognoscere bonum, ut sibi bonum, nam sensus externi ut oculi non percipiunt convenientiam coloris supposito cognoscenti.

V. Immo

18. Ultimo videtur [?] Hexise [?] 2 disp. 12. c. 3 q. talis cognitio Idei certo et evidenter cognitus Deus dicnatur[?] secundo cognitum amore appetitivo, potest considerari secundum esse specificum, et secundum esse individuale: potest quoque movere ad appetitum secundum esse specificum, secundum quod est propositio boni, non tamen potest movere secundum esse individuale, secundum quod ruonat coniungi cum [illegible]. Iam est 1°: quia cum sint idem esse specificum et esse individuale, implicat quod esse specificum sit potens motiva ad amorem, et esse individuale impotens movendi ad amorem.

19. Iam est 2°: quia legitima consequentia infertur in hunc modum: animal indifferens, ut iam habet differentiam radicaliter rationalem, et per differentiam radicaliter irrationalem: ergo conceptus genericus animalis non est radicaliter rationalis: ergo similiter sequitur inferendum. Propositio est indifferens, ut iam habet per differentiam radicaliter quod sit incapacitas movendi ad amorem, et per differentiam quod sit capacitas movendi ad amorem: ergo conceptus specificus propositionis boni, non est essentialiter capacitas, seu vis motiva ad amorem.

Sectio 4a

De rationibus tendentibus impossibilem esse creaturam cognitivam, non appetitivam.

20. Arguitur 1° ex Ripalda: illa creatura cognitiva non volitiva, esset beata, et non esset. Esset quidem, quia intueretur Deum; non esset, quia non sentiret iucunditatem ullam, seu voluptatem ex intuitione Dei, ut autem aiebat Aristoteles 1° Ethicorum. Beata non est creatura, quae est iucunditatis incapax, neque felicem vitam, iucundam esse omnium arbitratum.

21. Deleo: si beatitudo adaequate consistat in visione Dei, tamen infertur illam creaturam fore beatam, si autem in gaudio, seu fruitione Dei, ut nos in materia de beatitudine opinati sumus, tamen infertur creaturam illam non fore beatam. Si beatitudo in utroque actu tum visionis, tum fruitionis simul sumptis consistat, tamen infertur non fore beatam. Si vero in quolibet illorum actu sufficienter salvetur adaequata essentia beatitudinis, tamen infertur creaturam illam fore beatam. Si autem adaequate consistat beatitudo in visione Dei, quae essentialiter habeat coniungi actualiter cum gaudio, et fruitione solum infertur

n'

n̄ fore beatā. Si verò consistat in visione, quæ ex se potens sit causare gaudium summum, tamen infertur fore beatam; quia visio illa ex se potens est causare gaudium summum. Hec omnia evidentissima sunt, nec video quonam alio pacto disponenda sit beatitudo, ut inferre liceat illam creaturam non volentem, sed beatam fore, etiam fore.

22. 2º arguit: ex propositis, si recte concipiantur videtur rationi dissonare, quod creatura rationalis adipiscatur summum sibi bonum, et eiusdem adeptione non sit beata. Resp. quod si in adeptione summi boni consistat beatitudo, et visio sit eiusdem adeptio, dissonat aperte rationi, quod creatura rationalis adeptione summi boni non illicò evadat beata. Et utraque autem sententia non infert illa duplex premissa esse simul vera, ut constat ex solutione argumenti precentis.

23. 3º arguit, quia aliter apparet repugnare, quod creatura non volens sit perfectior creatura volente: hoc autem inferri potest: quia creatura voluntate pollens potest solum probabiliter et obscurè plura cognoscere: at creatura cognitiva voluntatis expers, nisi potest iudicando probabiliter tamen, aut obscurè cognoscere, quia ad eliciendum iudicium probabile, et obscurum, requiritur pia voluntatis affectio. Resp. quod si creatura illa posset tamen apprehendere terminos veritatis probabilis, nec posset illos assensu coniungere, non facile apparet ex quo capite sit perfectior, quam creatura, quæ posset utrumque simul, et terminos apprehendere, et eosdem coniungere assensu probabili. Quod si dicas illam creaturam expertem voluntatis non posse falli, et ideo necessario fore perfectiorem homine, qui ex imperio voluntatis dictante ad assensum in rebus obscuris quandoque fallit. Resp. maiorem procul dubio perfectionem esse habere voluntatem ad amandum bonum, et fugiendum malum, quamvis ex hac cognitione aliquando infertur falsitas in cognitione, quam esse incapacem falsitatis in cognoscendo ex defectu capacitatis ad amandum. Sicut lapis non volens non dicitur homine volente perfectior, eo quod lapis non volens, eo ipso sit incapax peccandi, et homo volens voluntate, sit capax peccandi.

24. 4º arguit: implicat creatura cognitiva, quæ solum possit apprehendere veritatem potentiæ subiecto, nec possit illam iudicare: ergo implicat creatura, quæ cognoscat bonum summum sibi conveniens, nec possit illud amare.

Resp.

Ideo de facto potentiae sensitivae corporeae cognoscere obiecta sine assuetudine illa sed ex mera amplitudine apprehensionis: longo magis potentia cognitiva spiritualis tamquam potens reparare amplitudinem obiecti et actus scilicet obiecti affirmationis, aut negationis expertus. Similiter iudico potentem esse creaturam, quae solus possit elicere actus inefficaces complacentiae circa obiecta impossibilia proposita et nullus efficax quia diversitas specifica in modo tendendi actus efficacis, ab inefficaci, et in illis in connexio arguit separationem, et in connexis metaphysica in radice unius a radice alterius.

25. Tertio arguit: unicuique potentiae correspondet suus appetitus proportionatus: ergo potentiae cognitivae correspondet appetitus ipsi proportionatus; sed appetitus proportionatus potentiae cognitivae, non est appetitus innatus, sed elicitus: ergo cuicunque potentiae cognitivae correspondet voluntas. Ideo concedendo antecedens, et consequentiam, nego minorem subsumptam enthymematis: appetitus innatus potest esse proportionatus potentiae cognoscenti, tum non cognoscenti, quod enim proportionet potentiae cognitivae non impedit, quominus sub non cognitive proportionari possit. Sicut appetitus cognitivus proportionatur sensui externo, sensitivus+ interno. Et sicut appetitus innatus proportionatur potentiae spirituali, et corporeae quin possit theologus arguere: appetitus innatus est proportionatus potentiae corporeae: ergo nequit esse proportionatus potentiae spirituali, cum constet potentias spirituales et corporeas gaudere appetitu innato.

Sectio 5a

Concludit quo pacto probanda sit ex mente D. Thomae propositio haec: Deus est volitivus, quia intellectivus.

26. Dico 2°: quamvis sit possibilis creatura cognitiva non volitiva adhuc convenienter esse et a D. Thoma in Deo esse voluntas, quia in eo est intellectus. Deo hoc probat explanando mentem Angelici D. Thomae 1° in summe modus unaquaeque res habet appetitum sibi proportionatum, hoc est, habet appetitum ex perfectione sua, sed ex mensura naturae perfectionis: at Deus est perfectissime intelligens essentialiter: ergo ex hac mensura perfectionis ei debet correspondere perfectissima voluntas, non enim est excogitabilis perfectissimus appetitus quin sit perfectissima voluntas. Maior est certa, et minor similiter: at maior huius illi ad suam veritatem non requirit, quod omnis creatura possibilis cognitiva sit etiam volitiva nam et possibilis aliqua creatura cognitiva non foret volitiva, adhuc

illa

illa heret appy innaty ex modo, et mensura, sui essentialis perfectionis prout fluat ro D. Thome aptissime probans in Deo volatem ex intellectu ne nasci defendere omnem creaturam potentiam cognitivam esse volitivam.

27. Dices: D. Thomas non docuit ... restrictam, scilicet intellectus perfectissimus annectit sibi volatem sed amplam sine restrictione scilicet volas intellectum consequitur, et infra, unde in quolibet habente intellectum est volas.

28. Resp. 1°: quod D. Thomas lib. 1 contra gentes cap. 72 ... articulus versans docuit ... restrictam, arguitur enim Deus velle quod est perfectissime intelligens. Resp. 2°: commentatoris munus esse explanationis gratia ... pandaganda ... mana textus mente plura addere, quae si addita fuissent expresse in textu, commentatoris opera non desideraret. Sic probat D. Thomas Verbum D. esse filium, quod procedit per intellectum, de cuius ratione est vis assimilativa. Nec propterea dicendum est D. Thomam voluisse omnem intellectum habere vim assimilativam, ut omnis actio intellectualis sit filialis, quis dicat 1. p. q. 27. Sane ... non restrictam. Processio Verbi fit ratione generosis, quia procedit per modum intelligibilis actionis, quae est operatio vitalis. 2° explanatur ... ro D. Thome, ut non meminerit creaturam potentiam, sed tamen inductione facta per res omnes existentes, docuerit idem in Deo proportione servata dicendum esse, quod scilicet sit volas, siquidem in eo est intellectus.

Disp. 2ª

V. in Deo non solum detur volitio, sed etiam volas, quae sit actus ... sed radix volitionis?

Sectio 1ª

Proponitur status controversie

N. 1. In agente creato rationali, ut est Angelus et homo reperiuntur tres conceptus sed realites ... ad ... volere facultas. 1us est substantia ipsa hominis, sed Angeli radicaliter capax amandi. 2us est: potentia substantiae superaddita per modum instrumenti substantiae necessarii ad amandum quae dicitur volas. 3us est volitio ipsa actualis, quae substantia hominis, vel Angeli reddit actu formaliter volentem. Rogamus, an in Deo non solum sit conceptus actualis volitionis, quo Deus actu formaliter est volens, sed etiam actus ... aliquis ... quo Deus sit tamen potens velle.

Supp.

2. Suppo 1°: q^d decept^s ille quicunq assignet in Deo ut actus 1^s rel volitionis actualis, debet h̄ere duo: 1° aliquā prioritate praecedere volit. 2^m, aquatēd[?] distingui à velle, nā cū deceptus ille sit 1^s in ordine ad volit. et hoc sit 2^s actus supremi, implicat ipsius hunc ordinē 1^i, et 2^i in dug decepta, nisi det in uno prior^{es} quā altero, et in hoc vice versa ordo posterioris ad 1^s. Quis horū aut aquatā int 1^s, et 2^s oes supponunt fortassis propt infra dicenda.

3. Suppo 2°: q^d ut deceptus aliquis sit actus 1^s rel volitionis, n^ suffit q^d sit prior volite in subsistendi coā. In hoc enim si verū, ē, et totō extra 3° versia possitū, dari in Deo decept^s 1^s rel volitionis, hoc ē deceptū unalior^{is} volitione. Decept enim unalior alio, dicit ee prior isto in subsistendi coā, ideo cognitū, ē prior intuo, q^d bene valet, ē incertū: go cognitū, non tn valet convēsso, cū go in Deo det decept^s vi verbi, qui unaliore volte; et deceptus subst^s qui unaliore ē volitie substali, hinc ē, quod extra 3° versia ponendū sit, dari in Deo poā lopā, hoc ē, roes unalloxe, et magis generi cos ex mō nrō praescindendi roem superiore ab inferiori prioris in subsistendi coā volite.

4. Suppo q^r 3°: q^d in eo sū solū versat q° praesens an scilicet det in Deo, sive re, sive rō nrā n^ inspecti act^s 1^s ad instar radicis, sive p^ mi prij, ex quo fluat volio Di. Venit det saltē roe nrā decept^s aliq, qui sit radix aut quasi radix, priū, aut quasi priū, ex quo dimanet 1^s quasi dimanet volio cū sunt in rē, hoc ipso talis deceptū erit actus 1^s, de quo in praesenti.

5. Suppo 4°: 3^a Arx^a infra citandū, et allorū recentū, q^d ut adstituat in Deo det^s 1^s roen^a radicalis q^a sug volis, n^ suffit, si det in Deo aliquod praeū, q^d in creat^s ē propriū radicis volendi, puta ab actuali volitie distē. Pat: nā decept^s subst^s prisse, ē in creat^s priū radicis volive, put distū à volite actuali, siquidē radix volendi, semp in creat^s ē substa, volio vexō, numquā ē substa: go decept^s substē ē praeū, q^d ita in creat^s dvenit radix volive, ut n^ conveniat volitioni actuali: atqui in Deo ē decept^s subst^s: ē go deceptus quidā in Deo formalit, qui creat^s saltē de facto existentib^s ē sufficiens distinctū in actū volendi, et actū 2^s, nemo aut dixerit, q^d decept^s prisse substē ē actus 1^s in Deo rel volitionis. Sequitur go q^d in Deo det formalit praeū illud ips^s q^d sufficienter distinguit in creat^s actus 1^s rel volitionis actualis: hoc aut praeū ē duplex, nempe et distinctio ab actuali volite, et prioritas qā illa, que non sit solū prioritas in subsistendi coā, ut dicendā.

Sectio

Sectio 2a

Authorum diversimode opinantium discordia

6. His opportune premissis 1a sententia docet in Deo dari actum primum virtualem virtutis volitionis, hoc est dari principium in Deo non formaliter realiter, sed realiter virtualiter producens volitionem, Sancti propter realiter virtualiter a priori ... productivo ... Hanc sententiam docuit P. Arriaga disp. 29 cap. 2, et ex illo Arriaga ... disp. 24 num. 7 ... docent ... virtualiter productivum volitionis.

7. 2a sententia habet dari actum primum virtutis Dei volitionis non quidem realem, sed rationis nostrae, quatenus Deus nos est rationis nostrae radix seu quasi radix, ex qua posterius ratio nostra considerat oriri volitio; haec est communis inter Doctores. D. Thomas obscure locutus est. Ideo tamen allegantibus, quam abasentibus, actum primum solitari solet. Scotus ut pro hac sententia refferat, citari debet in favorem ... quam subtilio ... P. Suarez disp. 30 ... quamvis ... explicandi ... ut citatur pro 4a sententia. P. Vasquez disp. 102 cap. 4; et Joannes a S. Thoma disp. 4a art. 2.

8. 3a sententia distinxit potentiam intentionalem virtutis volitionis, et potentiam physicam virtutis eiusdem. Potentia intentionalis est capacitas substantiae, ut reddat volitione volens, in qua capacitate nullus ... ordo ad volitionem producendam, nam si substantia solis ... unita sibi volitionem, quam non produ- ceret, ad hunc vellet: ergo capacitas substantiae ad volendum

P. Martinez

qualit, n' e' ordo ad productionem. Potentia physica volitionis e' potentia productiva immanenter actus volitionis. Quamvis ergo hec duplex capacitas simul sit in natura rationali voluntatis, distinguuntur tamen, quod 1a solum e' ordo ad uniendam sibi qualitatem volitionis, 2a e' ordo ad producendam, et recipiendam volitionem.

Igitur asserit solus Sec. In Deo claritas in nra actus 1us in substantialis vitalis xu volitionis, quatenus dat conceptus subst. intellectum potens unita sibi volitione esse idem, velle; non tamen dat actum 1um physicum, aut quasi physicum ratio in nra actus volitionis, quia in Deo nec ratio nra dat potentiam productivam volitionis. Hanc seq. defendit Martinez de Ripalda in manuscriptis de volunt. disp. 3. sect. 2. est tamen Kramens stricte, qui concedit xu volitionis essentialis actus 1us operativus, n' vero productivus.

9. 4a sol nat omnis actus 1us in Deo xu volitionis. Sic ex Antiquis Auctoribus, quos valde commendat, et sequitur noster Hesse M. de volunt. disp. 1. 2. sect. 1. et alij plures, Doctissimi Recentiores. Sect. 3. relicit actus 1us vitalis productivus volitionis contra Authores s. s.

Sectio 3a

Reicit actus 1us vitalis productivus volitionis contra Authores s. s.

10. Contra productionem vitalem a Recentioribus in

trinis Pluribus egi tamen de Trinitate contro. vers. 1. disp. 1. et disp. 9. sect. 1. in eum locum meos auditores relicio ne actum agere videar. Praeterea ad productionem vitalem nasio supponunt predicti Doctores distinctionem vitalem, quam vocant equivalentiam

relativam

reb. dictis. ut dictis ralit sine dicta vali. Hanc distinctionem vixly satis impugnavi eodem tract. de volate 9° vers. 3. disp. 4. Adeat ergo dispositionem lector, mi rabit quam inoffensso pede via incant plecentior offendiculis abunde plena. Igitur expeditis locis petenda erunt argumenta ad refellendum hanc communem certiorem vixly volitionis a priori vilitate sui, quodcunque hoc assignet.

11. Unicum tamen argumentum productionem vixly depromam, quod ex desse hoc tradelita frequenter ab adversis officio. Dicunt ideo volitionem fluere vixlit a na[tura] quo si intra ng., et volitionem daret actualis qualis ralis dicta ralit qualit ducerer volis a na. et non e contra. Sic argumentor. quod fieret in illas hypotesi in certa auguratur enarrata, ng cum adhuc in illa hypotesi volitio esset substantia et non accidens, certi ex prijs terminalibus qui nunc contingunt, nequis suspicari tunc volitionem producendam a na. Enim vero, nunc in creatis volitio producit a na, et e potiori na, quia est accidens suppens substantia. Si enim volitio esset substantia, fortassis non produceret a na, si esset pars ipsius m. et esse. Ergo o volitio. sit etiam qualit, ut volid, substantia et non accidens, nullo prias naturalia inducunt, quod ea produceret a na dei, si dispueret a na dei.

12. 2°, essentiali nunquam volitiones solum creatam esse fig. 16 qua na vixlit, ad hoc aug nunquam precitarid, in probabilis non est nasia productio physica, quam volis a na producat, etiamsi hec opinio veras foret, nullus e priy nale suaden sig. si volitio d. disponeret ralit a na d. produceret ralit a na d. ng tunc maniere posset nunquam priy volitionis, q. mo excecat

Et

Et non produceret, sicut enim non volitio est gratia, quae per sui idemptitatem reddit n͂ram Q. gratam volentem sine productione. Ita et hinc esset gratia, quae per sui unionem redderet n͂ram Q. volentem sine aliqua productione: ergo potius studio illa nequaquam habet volitio rursus divinae suadet, quod etiam si disquireret valet a n͂ra Q. non produceret valet a n͂ra Q.

13. 3º: demum gratis adversae parti, quod gratis postulat sibi donari, nempe volitionem producendam a n͂ra Q. eo ipso quod valet disquirere a n͂ra Q. at non sufficit, ut n͂ra Q. non sit virtualiter principium volitionis, ut probo, si volitio Q. disquireret valet a n͂ra Q. reciperet in n͂ra Q. et illam denotaret volentem, atque adeo n͂ra Q. esset principium receptivum volitionis, et tamen non sufficit ut modo n͂ra Q. sit principium virtualiter receptivum volitionis: ergo quis concedat, quod si volitio disquirat a n͂ra Q. produceret a n͂ra Q. non ideo probatum relinquitur, quod de facto n͂ra Q. est principium virtualiter productivum volitionis. Et ratio est mihi firma, etiam omnino certum, neque in omnibus sane ut n͂ra velit per volitionem distinctam, necessarium est, quod illam recipiat, ut autem velit per volitionem distinctam, non est apud omnes necessarium, quod illam producat; ergo certum est, quod si volitio disquirat a n͂ra Q. et illam denotet volentem, in illa reciperet, quamquam ab illa produceret; sectio 4ª non datur rationes n͂ras in Deo actus 1us quasi productivus Q. volitionis contra Authores 2ae sectionis.

Sectio 4ª.

Non datur ratio n͂ra in Deo actus 1us quasi productivus Q. volitionis, contra Authores 2ae sectionis.

14. Antiquiores Theologi dicunt actum 1um quasi physicum sive rationes n͂ras productivum volitionis Deo tribuebant, quem propterea volitivum radicale nuncupabant. Neoteriores Magistri

vertes

videntur actus sui, quasi physice productivi defendi posse, cum conati sunt defendere actus suos, ut nec concedant volitiones quasi productas naturae Dei. In quo quidem vos tamen actus suos retinent, ut postea ostendemus, ut videbimus decursu disputationis. Excipio modernos illos, qui prius virtutem cogitarunt, et contra principiis productivis, et volitionis productae defendunt sub illa tamen saeva productionis virtualis. Igitur prioris generis Dei in praesenti impugnandos suscipio cum Herice citato, qui omnes quos vidi, proximius vero praecipue attigit.

15. Respondeo 2°: Ante operationem intellectus nec naturalis nec alius aliquis conceptus in Deo existens est productivus volitionis: ergo nec post operationem intellectus distinguit in Deo prius, quasi productivum volitionis, et volitio, quasi producta: Probatur consequens: quia mens nostra distinguens duplicem conceptum in Deo non affingit Deo conceptus, qui ante operationem intellectus illi repugnant, scilicet est conceptus in Deo formaliter existentes propter imperfectionem suam in cognitione separat, dum unum cognoscit, et alterum intactum relinquit, quia omnia simul comprehendere nequit. Unde quia in Deo non est ante intellectum formaliter ratio corporis, nequit mens nostra distinguere in Deo rationem corporis, et rationem substantiae, bene ergo valet Deus realiter non est corporeus: ergo nec post operationem intellectus distinguit in Deo duplex conceptus alterum corporis formaliter, alterum formaliter incorporei: ergo bene similiter valet. Deus realiter non est productivus suae volitionis: ergo nec post operationem intellectus distinguit in Deo duplex conceptus alterum formaliter productivi volitionis, alterum volitionis actualis productae.

16. Confirmatur: Deus se comprehendere non cognoscit in se virtutem productivam suae volitionis, nec productam suae volitionis actualis: ergo mens nostra, nisi fingat, quis dividat perfectionem Dei omnes alias ab aliis nequit distinguere virtutem productivam volitionis actualis

ab.

ab ipsa volitione actuali. Probatur consequentia, quia comprehensio Dei et comprehensio nostra inadaequata diversae sint circa Deum, non differunt in obiecto cognito, sed tantum modo cognoscendi: quatenus Deus omnes suas perfectiones unico suo intellectus actu cognoscit, mens autem nostra singulis perfectionibus divinis singulos cognitiones inadaequatas adaptat; ita ut quod Deus semel comprehendit, mens nostra per repetitas millies cognitiones attingat: ergo si Deus per comprehensionem nullam in se cognoscit virtutem productivam volitionis, nec mens nostra cognoscit in Deo virtutem productivam volitionis cum veritate et citra fictionem; alias mens nostra cognoscet de Deo veritatem aliquam in ipso existentem, quam Deus cognitione sua comprehensiva non attingit.

17. Respondeo 2° contra: conceptus actus primi quoad volitionem consistit in prioritate aliqua quoad volitionem, haec requisita prioritas in subsistendi consequentia, quae debet esse prioritas principii aut quasi principii quoad volitionem: at prioritas principii, aut quasi principii quoad volitionem non datur in Deo vere, et realiter, cum enim natura Dei sit ipsa perfectio nostra, sicut Deus perfectionem et corporis; ergo conceptus actus primi quoad volitionem omnino excludendus est a Deo, quia prioritas in subsistendi consequentia non sufficiat constituere actum primum, nam substantia ut sic, seu corpus ut sic non est actus primus virtualis volitionis, nec virtus esse Dei intellectuale ut sic, alioquin daretur actus primus ante Dei essentiam; si ergo conceptus substantiae ut sic, quamvis prior in subsistendi consequentia Deitate, non est actus primus virtualis Deitatis, nec conceptus aliquis prior in subsistendi consequentia volitione, erit actus primus impertinens ergo est prioritas; ista igitur dicit in subsistendi consequentia ad constituendum actum primum physicum, aut quasi physicum productivum, aut quasi productivum volitionis, de quo in praesenti sermo est.

18. Confirmatur: In volitione ipsa actuali creata non est actus primus volitivus cum ipsa identice fatetur: ergo conceptus prior in

In subsistendi coa, volione actuali, n' e sufficiens ostruere volitivu radicale. coaq: quia in volie actuali creata e aliq Ddeptu prior ipsa q ans prioritte in subsistendi coa, nq in ipsa reperit deptu entis vitalis - ens aut vitale secundu sunc deptum prissy, prig e volie actuali, valeteni o volie ad ergo vitale, non tn econtra coa. Nihilomin tn hic deptu ans actuali volitor non e l actu volitivu ipsi Idemtifatu, ut in praesenti de volitivo loquimr roe nra radicali: go fundando volitivo radicali rn actualis volionis, impertinens e deptu ans volitor actuali prioritte in subsistendi coa. Sectio 5. excogitata in evasione impedio.

Sectio 5a

Excogitata in evasione impedio.

19. Dices 5o: nq D. n' ee proximaliter volionis, sd solum roe nra, ideoq ee proxem volione n' valit sd roe nra. Unde ulteri fit, q deptus nri in aquali dispueant in Deo volitor, quae revera e, et nq Dei, quae revera e, q vis hec ulteriq n' valit, sd roe nra sit radix volionis.

20. Ra e 1o: sd na e radix roe nra, quo illa depto esse radicis, et in hoc sensu fateor ee radicis sd ficha et chimerica, sicut sd ficcior e corporea, sd e radix roe nra, quia depio illa ad instar radicis. Duplicitr aut possy illa depere instar radicis. 1o si cogna illa ee ad instar intellectiva creat, in hoc, quod e emittere ex se sua volitor, q si hoc facto depio nq D. ad instar radicis fingo chimera in na luj D. n' assimilatur na creat in producendas sua volie. 2o possy

coponere

cognere nq. Q. instar radicis, illa v. d. t. ocipiendo ꝑ spetieꝝ dessumptar ā nas creata intivas, que valit e radix volitionis, s. hiemiuꝝ ocipiendi D. nq. instar radicis n. e sufficit, ut nq. Q. dicat radix roes nr̃e, sicut nec Deq. dicit roes nrae corporeq. L. t cognat speciebq dessumptis ā mille corporea.

21. Dices 2°: nq. Q. ocipiendis ꝑ my radicis cy finito in re, non quidē in ro Dei, s. ex hoc, quatq v. d. f. quia ois nas creata e radix sue volitionis ā nat. creata desumim. funtq extinq ad copnendaq nq. Q.

22. Hec solutio familiaris multis theologis mihi semꝑ magnopere displicuit. Contra quā arguo 1°: nequit mens nra ocipere in Deo sine fictione nq receptivā, et pavā sue intellectionis et volitionis, nec poē sine fictione ocipere volitioneꝑ eductā ex potentia, quamvis nas omnis creata sit receptiva, et pava sue intellectionis, et volitionis, et quamvis volitio ois creata educat ex pota subiti: g. nec poes ocipere in Deo actuq sui radicalem sue volitionis, q. ois creata nas sit radicale prly sue volitionis. Cons. mihi e evidens. L. t enim ocepta pavi rupnet Deo, ocepta v° pductivi ut sic n. rupnet, tū pducere suā intellectionē essaly tq rupnat Deo, et tantū Dei imꝑfectio foret, quā illā pati, aut recipere. Contra arguo 2°: q. vis ois filiq creatq sit posterior tempore Parente, imo noviter ee incipiat, n. inde sumit fundq, ut ocipiamq Dei filiq inequalq durone suo Parenti, aut incipientq noviter, et si id ocipiamq, eo ipso fincto ex creatis desumpto, n. nisi fingendo ocipimq.

23. Ulterius arguo 3°, et ꝯtra rōe ꝑ ꝑcuntq. Nas ois creata n. solq pducit suā volitionē, s. etiā pducit

ꝯ 6

ab alio prid. ergo cum sint in re satis extra possimus decipere Deum ut modum entis ab alio producti, sicut sint in re satis extra possimus decipere Deum, ut producentem suae volitionis, eo velit adhuc quod omnis natura creata producit suam volitionem. Quod si dixeris produci ex suo decipere formali afferre imperfectionem, contra est, quia ut sic produci non est imperfectio cum Persona Dei sine imperfectione producatur. quod si dicas produci Deum esse imperfectionem, si aliter dixeris, quod quamvis producere ut sic non dicat imperfectionem, sed producat sine imperfectione, tamen producere volitionem, quia velit esse aliud, dicere imperfectionem, cum quod Deus non minus repugnet produci ab alio quam producere suam volitionem, non video cur a natura producta ab alio non desumantur extra ad decipiendum Deum ut productum, desumatur vero a natura creata producente suae volitionis ad decipiendum Deum ut producentem suae volitionis. Sectio 6. evasiones aliae precluduntur.

Sectio 6

evasiones aliae precluduntur.

24. Dicere 3º cum P. Arriaga qui tractatu de scientia Dei pluribus probat actum 1um rationis nostrae esse intellectionis, quae omnia adaptari possit actui 1o rationis nostrae formando suae volitionis. Sed tamen ipse tractatu de voluntate disp. 24 sec. 2 concedat volitioni actum 1um virtualem qui sit intellectio ipsa naturaliter volitionem precedens, docet quod intellectionem esse distinctam virtualiter a volitione, et ea virtuali distinctione supponit intellectionis a volitione, nam non posse intellectionem esse principium virtuale volitionis. Sed cuius vim fateor me penitus rudem fugere. ex illo quod sic dicens: in actu 1o radicali volitivo creato reperitur intellectivum, ut quod in quo differt a suo actu 2º volendi, qui non est volitivus, ut quod

seu

seuidq. vult; S. id quo vult supponit. Deq aut vero, et ratio formalis q. e volitus ut quod sic q. a dat. in Deo ratio formalis praecise proprius actus si radicaliter creati.

25. Quae e 1°: quia ut constituat actus 2 in Deo ru sui volitionis n. e sufficiens reperire in Deo praecise id quod in creatis differt actus 2 volendi a volitione actuali, alioquin conceptus subsistentiae nullo alio addito, sufficienter constitueret actus 2 volitivus in Deo ru sue volitionis, sed conceptum entis independentis a priori a cognitione, hic enim conceptus disquirit. In creatis volitivum a volitione siquidem volitivum e independens a priori a cognitione, volitio aut a priori a volitione dependet: debet ergo reperiri in Deo formalis conceptus ille per quem sufficienter constituit actus 2 ru volitionis, in quo cumque supposito sit qui conceptus e productiva, seu parata volitionis. Probatur et explico: In loco dat conceptus aliquis, per quem differt in hoie volitivus radicale ab actuali volitione, nempe conceptus subsistentiae non tamen propterea dicetur in eo esse volitivus radicale, nam si tantum conceptus subsistentiae disquirat in hoie volitivus radicale a volitione, sed e tamen esse sufficientem constitutivum volitivi radicalis conceptus subsistentiae, ut e evidens: ergo si tamen in Deo reperiatur conceptus subsistentiae volitive, qui in creatis discriminat actus 2 volendi a volitione actuali, quia tamen conceptus ille non e sufficiens constitutivum actus 2, non constituet in Deo actus 2 volendi.

26. 9a e 2°: quia Deus si proprie loquendo sit, nec e intellectivus nec volitivus, haec enim nomina important radicalem capacitatem, et potentiam physicam volitionis, et intellectionis effectivam, sed formaliter potius magis proprie loquendo Deus intelligens utique, aut volens: ut quod sit intellectio et volitio substantialis essentialis, et subsistens. Unde si nomini istud aliud significet, quam explicatum e, nam prius debet

in

in Deo esse volitivum, et multo minus volitivum radicale, aut conceptum volens ut quod, si autem illud nomen volens, ut quod, et volitivum significent idem per versum formaliter, ac voces hae: sapientia essentialis, et substantialis, substantialis, et essentialis volitio, probent oppositum Deum esse in Deo esse actum suum volendi, et intelligendi, eo quod Deus sit essentialis, et substantialis volitio, et intellectio. Unde concludo, si nomen volitivum et volens ut quod, significat formaliter idem ac volitio substantialis, evidens est ex illis nominibus non probari actum suum, si aliud significet, supponunt quod est probandum, namque enim in alio sensu esse Deum volentem, quam qui significat formaliter his vocibus propositis, Deus est substantialis volitio essentialis, et infinitas subsistens, et Spirituum.

27. Confirmatur 3°: quia persona creata, quae essentialiter et substantialiter sit amor actualis obiecti: at in creata ista non daret actum suum suae volitionis, quae esset essentialiter ipsa: ergo conceptus substantialis volitivi non est conceptus sufficiens constituere actum suum volitionis. Consequentia patet: nam illa substantia esset volitiva, solum abutendo nomine volitivum, sicut in eo casu abusus nominis Deo de facto convenit.

28. Confirmatur 4°: quia Persona Spiritus Sancti est substantia volens ut quod, nihilominus nullus dicet Personam Spiritus Sancti esse actum suum suae volitionis essentialis, nullus enim dicet Personalitatem Spiritus Sancti esse priorem volle essentiali. Ecce ergo Personae Spiritus Sancti licet Personalis proprietas constituens rationem Personae conveniat esse substantia intrinsece et volitiva Personata. Ecce iterum hic conceptus substantiae Personatae et constitutivum intrinsecum Personae est sufficiens in creatis, saltem de facto existentibus discriminare actum suum a 2°, nihilominus hic non est sufficiens constituere Personam Spiritus Sancti actum suum volitionis essentialis: ergo

Et

Q. 2.º e 5.º: actus 1.us verus volitionis aquatur diliquit formalit à volitione actuali: ergo mente nostra secluso actu 1.º, si solum consideret actus 2.us, non considerat actus 1.us. At mente secluso actu 1.º, hoc est, si tantum mente consideret actus 2.us volitionis formalit considerat volito substantialis, cui existere non repugnat personari: ergo secluso formalit actu 1.º adhuc manet volens, ut quod. Et confirmatur: nam volens ut quod nil aliud esse aliter est, quam substantia, sive à se essalit, sive à forma sup addita volens, et personata. Unde ulterius infero: ergo conceptus formalis volentis, ut quod, non est sufficiens ad constitutionem actus primi veri volitionis, siquidem hic conceptus adhuc reperit formaliter in actu 2.º volitionis, in quo formaliter non est severat actus 1.us, postquam uterque actus à se invicem prescindentur realiter separati.

29 Q.ª denique quae est 6.º: quia tametsi dicat volito quod esse volens ut quo, nam volens ut quo, si proprie loquamur, est forma ad aliud, quae ex natura sua declinat ad faciendum aliud nempe subiectum substantiale per sui intrinsecionem formalit velle: substantia autem, quae seipsa formalit, et essalit est volito substantialis, et intellectio substantialis non est dicenda intellectio, aut volito ut quo. Sect. 7. nec est in Deo actus 1.us intentionalis, sive operativus contra Authores

3.ª sententiae.

Sectio 7.ª

Nec est in Deo actus 1.us intentionalis, sive operativus contra Authores 3.ª sententiae.

30. Actus 1.us intentionalis volendi est natura, ut distincta à volitione actuali, ut illa prior, et ut dicens ordinem ad volitionem, tamquam ad formam, per quam ultra ulla producta

reddebat

reddat formaliter volentem: sed sola unione, identitate, et actus sui intentionalis explantissime ratione. Unde ipse pro eo
cinguit noster Arriaga frequenter theologi nant omnino
Deo primo volendi in actu 1°, 2° primo producens volitionem ali-
enam a Deo Judicente, cum prius volendi in actu 1° indepen-
ter a virtute productiva volitionis fictitie constituat, scilicet
per solam capacitatem uniendi sibi volitionem, per quam formaliter redderetur
volens, ut patet in anima rationali, qui dicitur ex capacitate volendi est in actu
1° vitali. 2° per potentiam producendi immanenter volitionem, et
haec dicitur vita in actu 1° physica. 3° per potentiam uniendi sibi
volitionem, et per illam formaliter sibi unitam amandi, amaret enim per
solam unionem volitionis, quam non produceret, et haec dicitur vita in-
tentionalis.
31. Hanc doctrinam, ut in novitiore ex coepit,
falsam omnino reputo. 1°: quia ut docui in libris de anima per
solam puram capacitatem volitionis nulla constituitur vita, nec inten-
tionalis, nec physica, sed his omissis, ne ad castra physica redire
videamur, impugno 2°; licet capacitas uniendi sibi formaliter
volitionis, a ut ipsa producendi actus suae volitionis, ut
patet exemplo animae rationalis, id ideo evenit, in anima rationali, quia
potestas producendi est potentia productiva physica, potestas vero volendi
per unitam solum, et non productam volitionem, est potentia passiva physica;
potentia vero tam activa effectus, tam passiva, seu receptiva, sunt
verae potentiae, et actus suae physicae tam ratione effectus producti, quam ratione
subjecti recepti. At potentia identificandi sibi volitionem, nec est activa
sui, nec proprie potentia, est enim potestas, ut res sit id, quod
revera est. Quo in Deo media potestas productiva volitionis
nec receptiva eiusdem, sed sola potestas ut vivat

l. pocumbra exircendarum uevolionis.

32. Ifro: et explo: eandem capacitatem, l. potentiam habet Intellectio, ut sit volitio, quam volitio, ut sit Intellectio: potestas volitionis, ut sit realiter Intellectio, non est potentia, aut actus, sed rerum Intellectionis; ergo nec potestas Intellectionis, ut sit volitio, est potentia, aut actus, sed rerum volitionis habendarum, nec satisfacit, si dicas intellectionem esse priorem volitione, ideoque capacitatem intellectionis, ut sit volitio per identitatem, naturaliter esse potentiam. Contra est: omnis potentia, quae proprie sit potentia, et non mera non repugnantia terminorum, est prior rerum tri dicti, adquem est potentia: ergo si capacitas volitionis ad uniendam sibi per identitatem Intellectionem esset vere potentia rerum Intellectionis habendarum, prior esset haec capacitas volitionis, quam illius potentiae, hoc est, quam actus secundus illius potentiae, quod est, habere Intellectionem sibi unitam per identitatem.

33. Impugno praedictam doctrinam 3°, quia conceptus ille, quidquid est potestas, ut per unitam sibi identice volitionem volit, numquam potest, nec debet poni esse prior volitione, quia enim reddat volentem per volitionem, non debet antecedere volitionem, neque omnes perfectiones Dei sunt volentes, nec his Immensitas, aut Aeternitas Dei sunt priores volitione. Quod ille conceptus sit prior, non debet esse prior volitione, quia neque conceptus non involvat prioritatem prius, sed quam antecedat perfectiones ceteras sibi identificatas, gratis oto. et sine fundamento dicitur, neque essentiam tamen dicit prior naturae in esse et aliis, et prior prius, si alia ipsi accidentaliter insint. Unde omnes perfectiones Dei sunt aeternitas Dei et sunt Dei praeter, quod autem conceptus ille sit Intellectio, ad hunc non debet antecedere volitionis Dei, ut probo disputatione proxima. nullus ergo o[illegible]

Sunt

fundamenta ad ascendendum prioritatem illius capacitatis intentionalis rationis volitionis
Sectio 8. Solutio argumentorum partis contrariae

Sectio 8.

Solutio Argumentorum Partis contrariae.

34. Obiicies 1.° dari conceptus aliquis in Deo, qui sit prior ratione nostra divina volitione, et ab illa distinguatur, sed non tale conceptus actus in Deo ratione nostra rationis volitionis. Consequentia patet: quia ut distinguatur actus rationis volitionis, sufficit conceptus taliter prior volitione et talis ab illa distinctus: quo ut distinguatur actus ratione nostra, sufficit conceptus ratione nostra distinctus, et ratione nostra actus ratione nostra, sufficit conceptus ratione nostra distinctus. Et ratione nostra prior volitione. Ceterum patet: quia talitas est in Deo hoc pratum substantia intelligentis, atqui hoc pratum ratione distinguitur a volitione actuali. Et prior ratione nostra prior volitione actuali. Ut patet. Respondetur: ratione nostra prior volitione actuali ut patet, nam apprehensio volitionis actualis, quatenus exercentis dependeat ab apprehensione substantiae intelligentis, apprehensio substantiae intelligentis ab apprehensione substantiae volentis, aut volitionis actualis. Unde perspicue.

35. Ulterius huius argumenti ex professo dicendum distinctio proxima an velle Deus sit intelligens prius quam velle, sive an cognitio in Deo precedat saltem ratione nostra volitionem. Interim concedo Deum esse talem intelligentem. Concedo similiter conceptum intelligentis distingui et taliter ratione nostra a conceptu volentis, non tamen conceptum substantiae intelligentis esse priorem volitione actuali. Ad hoc deinde prioritatis probationem dicimus, non solum assumptum quod scilicet apprehensio volitionis divinae dependeat ab apprehensione intelligentis substantiae quae dependeat ab apprehensione gratis omnino supponit, possumus

enim

enim apprehendere Dei volentis, quin supponeret se conformem minerum Dei intellectionis ... quod volitio realis non posset sine intellectione, sed revera nec intellectio Dei esse potest sine volitione.

36 Obiicit 2º: Intellectio potest identificari cum volitione realiter: ergo intellectio est praeparativa ad volitionem habendam. Ad cuius ... cum volitio sit per essentiam distincta ab intellectione, capaci sendi volitionem sit quod nihil illi deficere possit, ut sit prior intellectio ... volitionis. Dicitur: quod intellectio non est praeparativa, sed est realis perfectio, quae explicatur metaphorice nomine potentiae. Ad ... vera nihil aliud est quam prioritas logica identitatis inter intellectionem et volitionem. Haec autem prioritas logica est prior in subsistendi ratione quam volitio, neque abstrahendo a modis, simpliciter valet: est: ergo potest esse; non tamen similiter valet 2º abstrahendo a modis, potest esse: ergo est. Hanc prioritatem logicam, et illam prioritatem in subsistendi ratione volitionis esse impertinentem omnino ad cognoscendum actum liberum voluntatis, de quo loquimur, saepe docui, et iterum doceo: alias daretur actus liber in Deo, quia bene valet: est Deus: ergo potest esse; non tamen econtra si abstrahamus a modis, ut explicatum est.

37. Obiicit 3º: natura Dei ita comparatur cum volitione, ut si distingueret realiter a volitione, illa produceret: ergo de facto potest esse prior ... volitionis. Ad ... reprobo in hoc ... cursu ... : nego antecedens, si enim distingueretur natura Dei a volitione realiter, volitio non esset accidens, sed esset substantia omnino a se. Unde non infertur illam fore producendam a natura, sed esset ... 2º ...

Cog ...

Cog. si na ddinas disquirere a volite, illa reciperet fuit inhaesionis, non tamen propter volitio est tota nostras fructu inhaesiva tamen nec nas est capacitas receptiva, id est passas volitionis.

38. Obijcies 4°: natura Dei est radix, et origo attributorum: ergo et volitionis. Nego argumentum: ut negandum ex professo doceo 3m. de natura Dei, et attributorum. Doceo: quod nullo pacto supponit volitionem esse attributum, esto natura Dei sit radix attributorum, cur potius relegandae volitio ad numerum attributorum, quam ad conceptum radicis, quamvis sit posterior cognitione, cum mas, et fras constituant in hoc lo radicis, esto fra sit posterior ma[?]

39. Obijcies 5°: Deo concedit actus 2us volendi: ergo concedendus est, et primus. Nego: distinguendo argumentum: concedit actus 2us i. hoc, actus postremus: nego argumentum. Deus idem, fra volendi actualiter non potentialiter tamen: concedo argumentum.

40. Obijcies 6°: productio virtualis nihil est aliud quam aequivalentia productioni reali: at natura Dei ad volitionem id est identificato aequivalet rei creatae cum sua volitione productae: ergo natura Dei virtualiter producit suam volitionem. Nego. [?] quis istorum argumentum, et illis concederemus adversariis, adhuc non essent contenti, illi enim [?] petunt quam argumento consequuntur, si enim virtualiter productum nihil aliud sit, quam actus eminentissimas quadam perfectione superans actus productus realiter, in hoc sensu non concedendum solum foret Dei volitionem esse virtualiter productam, sed virtualiter corporeas, accidentales, inhaesivas, receptas, defectus, et detractus.

P. Martinez

Et, sequitur volitio Dei est actus eminentissimo quodam perfect. superans actus creatos illis, quos enumeravi, imperfectionibus implicat. Igitur quia Authores concessionis utriusque contendunt volitionem Dei vere, et realiter esse amatam Dei scilicet ab intellectu, nec aliquid aliud desiderant, ne producat realiter volitio amata Dei nisi solum distinctionem realem. Ideo manendum est argumento objectionis propositae. Sect. 9. deducenda ex doctrina totius disputationis.

Sectio 9a

Deducenda ex doctrina totius disputationis

41. Infero 1o: quod materia de natura Dei, et attributis eius non esse collocandam in radice aliqua primaria ceterarum perfectionum divinarum.

42. Infero 2o: quod materia de scientia Dei, nec distinguendum esse in Deo actum sui, nec non cognitionis. Imo apud me inconsequenter procedunt, qui concedunt volitioni Dei actum sui, et nostram, et denegant scientiam actum sui et nostram rationis scientiae Dei; quia eodem discursu, quo probabant Deum utrumque per esse priorem volitionem, probare debebant Deum vere subsistentem in intra esse priorem intellectionem actualem.

43. Infero 3o quod materia de Trinitate: in Deo reperiri entitatem per modum actus primi, et volitionem per modum actus secundi talis non quidem ad intellectionem, scilicet amoris, sed ad actum paternum dicendi, et paternum spirandi. Concedendus quoque Deo est actus secundus amandi et secundus intelligendi coextensum Trinitati rei, et rationis nostrae in productis. Concedendus praeterea actus secundus intuitivus dictionis,

Sive

sive dictio activa, propriae Filium Patris et actus voluntatis Spiritus, proprius Patris et Filii, quorum alter realiter est potentia dictiva Verbi, alter realiter est potentia productiva amoris spirati, sive Spiritus Sancti. Quod ostenditur, quia intellectus non habet in Patre illis propriis non adaequatur cognoscendi, seu loquendi; et voluntas non habet in Patre et Filio, non adaequatur amandi, seu spirandi. Quod latius quam latius ex nostro opere de Trin. 3º v. 1. disp. 8. a sectione 6. et disp. 9. et 10.

44. Infertur 4º: denegandus sit actus liberi voluntatis Deo ratione voluntatis suae liberae, perfectiori peccatis defendendi; hanc illis tamen infra expedio.

45. Infertur 5º: denegandus esse Deo voluntas quam per intermedium intellectus Deo radicaliter voluntas: et istius voluntatis actualis: constat idem ex dictis.

46. Infertur 6º: denegandus esse Deo omnis habitus voluntatis. Patet ita ratione ex dictis; nam habitus est facilitans elicienda actus quam per se illius: at omnes perfectiones voluntatis a Deo exulat ex dictis: quod et habitus. Praeterea si Deo deesset Deo propria elicitiva voluntatis, ut denegandus esset habitus, quia habitus realiter est imbecillis potentia ad summum malum: imo quod habitus malis, imo malis dubitur per se realiter est facilis. Disp. 3ª. An ulla Deo sit potentia intellectiva. Sectio 1. Praemittitur quae dictis quaerenda sit inter voluntatem et intellectum.

posteriori

Disp.º 3.ª

An volitio D. sit prior intellectione divina

Sectio 1.ª

Exprimitur quae distinctio accedenda sit inter volitionem et intellectionem D.

Triplex genus distinctionis cognitum hucusque fuit a Phis. et Theologis antiquis: 1.ª est distinctio realis proprie et realiter talis. 2.ª rationis. 3.ª realis media sive ex natura rei. 4.ª invenere Theologi moderni quam vocant distinctionem realem virtualem et explanant per capacitatem quandam mirabilem in conceptibus eiusdem formaliter realitatis ad verificanda realiter praedicata contradictoria, ac si realiter disponerent. quam putant reperiri inter essentiam D. et relationes, quoniam essentia comunicatur realiter Filio, paternitas non comunicatur realiter. Licet inquiunt, quamvis essentia et paternitas sint realiter idem, quia inde essentia realiter comunicatur, et non comunicatur realiter paternitas, ac si distinguerent realiter.

Propositionem dico 1.º: volitionem et cognitionem D. non distingui realiter. haec 2.ª utraque est de fide, nec in ea probanda immorandum erit, quia satis probatur ex summa Dei simplicitate. Dico 2.º volitionem et cognitionem distingui ratione, hanc quamquam reiicio in proprio loco, scilicet in disputatione de natura Dei, ubi ex professo explicavi quod rationis

distinctio

distio ponenda sit Int. Cffectiones Q. . B. dicendum et volioris n. dispui distis media; hanc 9. probavi In disputationibus de Trinitate 9° vers. 3. ubi late distiones media Impugnavi. Dico 4°. Cognitum, et volitionis Q. n. dispui distes virli. Hec P. 1°, quia distio virlis à recentibus asserta é Impossibilis, et Implicatoria, et probavi eodem. de Trinl. et eadem 9° versi citata. S. agelq. demum distiones virlis, eo posito, Immò de facto Intercedere Int. Cffectiones Q. absolutas; si Ipotent. cum Relativis: adhuc —

Probo 2°. 19. ex defensoribus distinctionis virlis ea ponenda n. sit Int. intellectiones, et volitiones distio virlis Int. eas tamen Cffectiones ponit, quae X° fidem sustinent prata 3° dicto. at de volit. Dina, et cogne n. constat ex prijs fidei, quod sustinant prata 3° dicta: ergo dicendum n. sst Int. se dispui distis virli. Maior é certa, et minor p. quia ille fides docet filius produci Int. et n. produci per volatum, contra Spiritus Sancti produci per volatum, et n. per Int. Id solum probat prata illa 3° dicto convenire Int. productivo filij, et volatum productivo Spiritus Sancti; at Int. productivo filij, et volatum productivo Spiritus Sancti, n. sst Intellectio, et volitio essalis. S. Int. et volitio notialis; quod probatio illa revelata Int. é prijs filij, et volitas n. é prijs filij, n. probat convenire prata 3° dicto intel-lectioni, et volitioni essalibus; tamen probat ea 3° dicta convenire Int. et volatui notialibus. Int. aut notialis

Notalis

dictum proprie Dei, et volitam notam spiritu proprie Dei, et taliter virliter inter se disjungi non abnuo ex prima, quam supponimus. Dico 3° eadem conclusio: omnes Theologi dicentes communicata volitio exquisitam suam processionis intellectualem satis non sufficienter necessario communicandam fore volitionem, et ita facit Arriaga disputatione 47 num. 71 qui unus est ex disjungentibus virliter volitionem ab intellectione, satis satis aut urgenter probo non bene inter se cohaerere haec duo, quod volitio disjungatur virliter ab intellectione, et quod communicata volitio intellectione necessario propter identitatem realem intellectionis cum volitione et communicanda volitio, quamvis id non exigat ratio formalissima processionis, quam ducit talis, licet dicta virliter volitionis et intellectionis est capax ut conveniat praedictam realem intellectioni, quod non conveniat volitioni, ergo semel assertam distinctam virtualem inter intellectionem et volitionem, nequit defendi ex solo titulo identitatis realis inter utramque, necessario fore communicandam volitionem volitio communicata intellectione, ne conveniant illis post identitatem realem praedicata, dicta communicari et non communicari. Sectio 2. Volitio Dei etiam si virliter distingueretur ab intellectione, non erit posterior intellectione.

Sectio 2.

Volitio Dei etiam si virliter distingueretur ab intellectione, non erit posterior intellectione.

Demum praeterea gratis, quod Intellectio et volitio disputant virtute, eo quod Intellectio sit prius illi volitio vero non sit prium illi. et sic eo quod volitio sit prium 3ae Personae, Intellectio non sit prius illius, adhuc non video cur Intellectio supponat eadistinctio virtuali a volitione, ratio sit essentia prior volitione virtute, nam distinctio Inter duo, ut evidens est non est Indicium sufficiens ad adstruendam in uno ex mutuo prioritatem respectu alterius, ut patet In virtuali distinctione, Lapis a Lapide distinguitur virtute, nec tamen alter ab altero producitur virtute, nec alter altero prior est: patet ergo ad adstruendam prioritatem Inter distincta, quod unum sit prius altero, aut defectu communis applicationis, ut prium productionem illud producat: at Intellectio, nec est prius volitionis, nec est applicatio prius volitivi, ut ipsam volitionem producat: ergo nullum est caput, unde adhuc supponat distinctionem virtualem Inter Intellectionem et volitionem, Intellectio sit prior volitione.

Dices cum multis, praesertim cum Arriaga hic disp. 24. n. 19 statutas semel virtuali distinctione Inter eo duo, non posse eam prius et actus si virtualis Intellectioni denegari. Sic qui attente consideret, sed ego eum attente consideravi, et nondum esse omnem eam prius Intellectioni respectu volitionis post longam considerationem apud me decerno et considerandum esse volitionem omnino a se, sicut Intellectionem considerant oppositi Deus omnino a se.

Dices: Intellectionem praecedere volitionem, quia nihil volitum, quin fuerit praecognitum: ergo esse cognitum debitum

quia

quæ amet: ergo cognitio boni præcedit amorem boni. Resp.
necessarium est ut obiectum ametur, quod prius cognoscatur, sufficit si prius
cognoscatur. Prologus autem illud omne amatum est præcognitum, hoc est
prius cognitum, ortum habuit ex naturali modo eliciendi volitionem
in creaturis, cum enim in his volitio, vere producatur, prius eli-
citivus volitionis applicatur ad obiectum per cognitionem proportionatam sibi, unde
necessario evadit cognitio prior volitione, quia est applicatio potentiæ
ad volitionem producendam, applicatio autem prius est quam operatio, si distincta
sit ab operatione distinctum a ... operationis, quia est id, a quo
physice operatio dependet: at si subiectum aliquod amaret non eliciens
volitionem, quis necessaria foret cognitio obiecti amandi, non necessario præ-
cederet cognitio, unde si per possibile vel impossibile anima rationalis
per immissam a Deo cognitionem cognosceret bonum, et per immissam
sibi volitionem illud amaret, amaret bonum cognitum, non tamen
præcognitum, quia tunc cognitio non se haberet ex parte actus primi pro-
ductivi volitionis, quæ supponitur a supposito volente non produci.
(Unde constat quod licet substantia Dei sit essentialiter
cognitio omnium obiectorum, item eorundem volitio substantialis, non est necessarium
quod intellectio sit prior volitione improducta et omnia a se, ut tamen
sufficit quod sibi sint intellectio, et volitio ut Deus dicatur
volens quod cognoscit, nec possit dici volens incognitum, ex
quo ... infinitum. Itaque solum requiritur cognitio ad
volitionem ne volitio feratur in incognitum: at ne feratur in incog-
nitum, non est necessarium quod præcedat intellectio, sufficit si sit Deus
et cognoscat et amet obiectum: ergo prius illud nihil volitum,

ergo

cuius praecognitio si ad omnia ergo volitionis se extendat, nec
restringatur ad volitionem elicitam immanenter a supposito i-
nalli, falsis reputanda e'.

Dices: intellectio infert volitionem a priori et
volitio infert intellectionem a posteriori, haec enim argumentatio
Deus intelligit: ergo vult, e' illatio a priori, haec autem: Deus
vult: ergo intelligit e' argumentatio a posteriori. Sed contra e', ar-
gumentatio a priori hinc exercetur, quando ex causa s. principio produc-
tivo s. ex ratione formali, vel definitione, infertur effectus, item
producta s. definitum. Argumentatio vero a posteriori e' quando
ab effectu s. a definito colligimus principium illius productivum
aut causam formalem rei. Et intellectio nec e' definitio volitionis
nec e' principium productivum illius, nec volitio e' effectus sed quid
causatum ab intellectione, nec definitum intellectionis conceptus; ergo
n' e' cur dicendum sit illatio a priori Deus intelligit: ergo
vult, nec a posteriori Deus vult: ergo intelligit.

Dices praeterea, Deus indiget intellectione
ut velit, n' vero indiget volitione ut intelligat: ergo e' prior intel-
lectio volitione. Nego, aliqua enim dixi in hoc argumento omnino
certa, alia vero intenta ab arguente, quae ex certis nullatenus
derivari possunt; unum e' certum, abstrahendo a modo s. a suppo-
[illegible] bene inferri in omni supposito vult: ergo intelligit, n' tamen econtra
intelligit: ergo vult, hinc e' quod conceptus intellectionis ut sic
abstrahens a modo s. subsistentia, de quo pars e' prior in sub-
sistendi [illegible] volitione, at ut saepe monui nec quaestio de con-
ceptibus ut sic, intelligentis et volentis, nec abandonanda

rog

voem prij, et quasi radicis, Conventre Intellectioni, quod quoque vio tu-
vat earrodior Cons subsistendi coa, cy certy sit etia vis Deitis
clari Deiphem prioris Cons subsistendi coa, neque ad admittere
radi p Deitis, Imo hec aperte repugnat, cy Deitas sit so
radix et suppensallz, ut oppi D q loquunt.

Atsi loquamur de Intellectione D. p fec-
tissa et volle D. p fectissa Certy e' Intellectiones p fectissig
D. neccy volie p fectissas, et e contra: dat ego mutua
Connexio. Si aut hec Connexio vocem Indigea, nisi abusive
nominis hoc nomen appellabit, s. eo abusiue p misso, cy
sit mutua Connexio, erit quoq mutua Indigentia: et si
mutuo sese Indigent, Unde quaeso q Intellectione ex
priorij volie, ex eo q. volio Indigeat Intellectione q sire
currar ad illo tor, a priori, et a posteriori, supposi quod
bandus e' et quodq simul, et Ingy namq, ut constat
ex superioribq: Sectio 2. necro nras Intellectio e prior
volitione

Sectio 3a.

Nec ratione nra Intellectio e' prior volie.

Adeo multa sunt, que Doctores Theoi. co-
gitant ad defendendu prioritatem rois Inter Intellectionem D. et
volitionem, ut si hec prima Inter fidei articulos numeraret
plura excogitari non potuissent, ea oia Unica discursu refel-
lere nonne admodu facile, nihilominus aggredior et deq
pposita firmare, et Infirmare adversa. I. e prior Intellectio
volitione prioritate rois, cy sinto Intso ext Dei. i. cy sinto Deo

extro

extra decursum a prioritate reperta inter intellectionem et volitionem Creatoris, seu sine ullo fundamento, ita contra Vel, quia extra creaturas est solum extra denominationes provenientes a conceptibus nostris sumptis factis quibus prius concipimus Deum intelligentem quam volentem. Ex quo fit, quod haec prioritas conceptionum nostrarum supponit Deum intelligentem prius conceptionem, quo Deum cognitum volentem prius fundat prioritatem extra rationis intrinsecam conceptus obiecti Dei. Intellectionem scilicet Dei et volitionem, at haec enim tria capita, quaecunque authores sequuntur pro defendenda prioritate intellectionis reduci possunt.

Dico 2º non prius intellectio volitione Dei fundat prioritatem de campo extra ipsum Dei. Probatur 2º fundamentum prioritatis esset sive ratio aliqua prius, aut applicationis prius, quae extra prioritas esset. Sic dico aliqua prius, aut applicationis prius, quae extra cesset intellectio rationis volitionis supponens inter ipsas distinctionem: at intellectio Dei nec est prius nec est applicatio prius elicientis volitionem Dei. Ergo nullum est fundamentum ex parte Dei sufficiens ad fabricandam rationem sine prioritatem intellectionis rationis volitionis Dei. Maior est mihi certa: et minor similiter constat ex superioribus. Nec satisfacis si dicas fundamentum esse Dei illud solum esse, quod scilicet Deus sit intelligens et volens, cum intellectio ex natura sit prior volitione: haec enim solutio impedita est ex superiori. Intellectio enim debet non esse prior amore ex parte sua nam cognitionis, seu ex ratione applicationis volitionis ad obiectum amandum: unde ubi volitio sit incapax, quae producat, et ubi intellectio sit incapax determinandi prius elicitivum amoris, implicat fundamentum prioritatis.

Dico 2°. nec exp[ress]e creaty e' suffens funty, utroe[?] nra sit prior Dei Intellectio volit. Dr

3c°: Iceptus Inseparabilis repititur in creis nec pendant eodq[ue] Iceptus roes nras in Deo ... Intellectio in creis sit prior volit. non e' funty suffens, ut eandq[ue] priorit. roes nras Icedamq[ue] Intellectioni Divinæ. Ans e' evidentissy: ois substa creata prius e' in poas phica qua inactu, n'tn propter substa Dei, sive Deitas prius fuit in poas essendi qua in actu exe. Qo: n' minus e' verum in creis, quod omne volity fuit prius cognity, quam quod omne intelligere fuit prius potery intelligere, nihilominus Innumeri Theologi, qui Icedunt Intellectioni Dne ecprior. volite, eo quod in creis omne volity e' præcognity, nunc acty sq[ue] etia roes nras Intellectioni Divinæ certe Inevidenter meo Iudicio interrogaty e' Sc[otus] ... go sicut n' bene valet. In creis omne intelligere prius fuit potens intelligere; go in Deo prior e' roes nras poas intelligendi, qua intellectio; ita nec valet, In creis prius e' obty cognity, qua volity: go etia roes nras in Divinis.

Nec rebus nobis non aliter cognoscere Divina qua ex speties rerum creatarum; nulla enim e' in rebus creatis spe ties rei ... nihilominus evidenter cognoscimus Deum e' ... inecusqua audity e' Deum e' ab alio roes nras. Propterea nulla e' in rebus creatis speties rei ... in respectu sue duroes, nihilominus cognoscimus Deum etiam nec aliquis dicet roes nras ey Incepisse sua duratione. Propterea nulla e' in rebus creatis speties substa, qui sit cognita, e tamen sui nihilominus evidenter cognoscimus ... Dei substa e' sui

subsistaty

Subst. amoris, et cognitis sui substantialis: q8qe species rerum creatarum cognam divinam n'arguit non semper cognosci Q. Instar rerum creatarum, cum evidenter cognam divinam utroppas, et essentialiter diversa ab ot creato. Denique Rogo authores oppos. an Deus heat potentiam per vitales nutritiones, et augmentum sui, quamvis cognam Dei species corporeas vili sunt, et corporeae.

Resp. negative, quia species n' determinant intra ... Immaterialis ad actum ... distinctum ... ad aprehensionem, quo ... et aprehensio corporea ... Deus corpus, potest mens nostra distinctum elicere atque adeo formare verissimum judicium quo cognat Deum esse incorporeum. Similiter potest cognoscere ... Deum esse Improductum, esto Iuvent species rei corporeae et productae ad cognoscendum Dei. Similiter pd, quamvis species rerum ... creatarum determinent ad duos aprehensiones Deus ... productus ... volitionis, nihilominus mens nostra ... operata elicit hunc actum: Deus non est productus sui volitionis, Deus n' determinat ... ad eliciendam volitionem, ... essentialiter, et subs... tantialiter cognitio, et amor sui ipsius, in qua differt a creatalis ... qui et species determinat ad eliciendum cognitionem boni, et cognitione boni determinat ad eliciendum amorem boni. Sectio 4a nec ex prioritate inter conceptus formales arguit prioritas extras inter intellectionem, et volitionem.

Sectio 4a.

Nec ex prioritate inter conceptus formales arguitur prioritas extra.

Int

Inter Intellectionem et volitionem.

Dico 3°: nec prioritatem cognitionis, quibus prius cognoscimus intellectionem Dei quam volitionem, posse refundere prioritatem aliquam extra intrinsecam conceptus obiectivi rationis cuius dicatur in Deo intellectio prior volitione.

Probatur 2°: quia si haec prioritas in cognoscendo una cum effectionem, prius quam alia, derivaret in ipsos prioritatem rationis extra, quod nullus extra rationem cognitionem datur, sunt prius illo, quas prius inducere eiusdem prioritatem, eo quod posset dicenda foret volitio prior intellectione quam econtra intellectio prior volitione. Probatur, quia possumus cognoscimus Deum intelligere ex eo quod velit, quam velle ex eo quod intelligat. Ergo prius cognoscimus in Deo volitionem esse quam cognoscimus intellectionem, cum conceptus volitionis ubicunque reperiatur inseparabiliter afficiatur intellectione intellectio vero in subiecto reperiri aliquo posset sine volitione.

Dicunt aliqui prioritatem rationis extra intrinsecam esse, quod distinguentes ratione nostra in Deo intellectionem et volitionem, nostro comparamus intellectionem Dei cum intellectione creata et volitionem Dei cum volitione creata, quapropter cum conceptibus distinguimus intellectionem Dei eo refferatur ad cognitionem creatam priorem amore. Sinc est, quod intellectio Dei dicatur ratione nostra prior, quatenus vidit comparatur cum connotato creato priori, volitio Dei dicatur posterior, quatenus comparatur cum connotato creato posteriori, quae doctrina explicat, et confirmat a simili. Distinctio rationis, quando entis realiter indistincta comparatur ad termino distinctos, ut cognitio Dei.

Intellectio e' rōe distin a volitione quia ꝯparat ad intellectiony et volitiony creatam realiter distinctas: ergo prioritas rōis convenit quando sunt carentes reali prioritate ꝯparant ad illas habentes realem ordinem prioris, et posterioris: sicut ergo distinctio realis connotatorum arguit distinctionem rōis formalitatis in Deo, ita ordo prioris et posterioris realis connotatorum arguit ordinem rōis inter formalitates divinas.

Doctrina praecedens ut videatur, quomodo elaborata, et admitto. 1°. quia si ideo distinguuntur rōe natura intellectio, et volitio quia ꝯparant ad connotata distincta realiter, sed quia in merito est habent duplex esse reale distinctum et neutrum alteri sunt equivalens, ideo in logica, et in metaphysica de ipsis distinctio rōis in summo: e' enim ea, qua esse intentionale rei distinguitur ab alio esse intentionali eiusdem rei. Distinctio realis cognitionum, quae Deum repraesentant et in mente nostra existunt multiplicitate extra, e' distinctio rōis extra perfectionibus Dei realiter identificatis: quia sicut distinctio realis e' ea ratio, qua res multiplicatur realiter: ita distinctio rōis e' ea ratio, qua res mentaliter multiplicatur, sive secundum esse intentionale. Juxta hoc ergo prioritas fiat distinctio rōis per cognitiones ꝯparantes res easdem ad connotata distincta, non sufficit enim illa haec ꝯparatio rei cum connotatis distinctis ut distinctio, ut fiat distinctio rōis, ut patet hoc sic: distinctio rōis e' multiplicitas cognitionum non sibi equivalentium de eadem re realiter: ad hanc multiplicitatem cognitionum requiruntur cognitiones ꝯparantes rem cum connotatis diversis alioquin ex aliis cognitionibus resultare potest non equivalentia cognitionum

quod

go ℓ

Contra ergo si ex dictis rois ... porhaslt dis currendo sit, sicut distio cognum ... eandem e distio rois extra rei credili, quæ cognit, ita priorē. Int unq et aliam cognem eiusd rei dicenda e prioris rois, sing hinc fallitr illa quæ sit cogne priori erit roe prior ... resultante ex cogne posteriori; at, ut probavim, et cognio intellectionis ... distinct a cogne volitionis ... adhuc int illas cognes n dat priorit ... fixa, et dictata, ng indifferenter utroq imo has ... nes cognim, et prig intellectionis, quæ volitionis, et quandig imo frequentis prig cognim Deum volent, et ex illa cogne dictam ad cognendum Deum intelligent: go ℓ.

2° præterea n admitto illā doctrinā; quia n apte explat prioritā rois: enim vero proposita servata explandæ priorē, et sultā rois, atqui simultā rois n explat ... exercitione, quando res ... adhuc; quis sit ... quando res nario sul cognit ... unde ... sul cogne, ... unq illorum nario sul ... alio cognit, imo quis int ipsa ... det ordo rois prioris, et posterioris ... non obstat, quomin int cognes ... propter indispui ... de ... Deum et ... ee sul cogne, quamvis ... valit prioritā rali originis ... go aliter priorē rois, ... cognis explandæ ... illa ... quæ unq nario prig cognit, quæ aliud cognat.

3 ... meq ... ex dictis: n sufficit, ut det priorē rois int ... et ... q. ... int se ordine prioris, et posterioris, nisi unq cognat nario prig

quæ

quæ cognat aliud: quâ p̄ hoc n̄ sufficit videtur prioritas inter intellectionem et volitionem, quod cognant relatè ad nostrum hunc ordinem, nisi prius cognat intellectio, quæ cognat volitio, ro quarum cognitio ex natura intrinsecalis Dei intellectionis, sit prior ex intrinsecali Dei volitionis. Addo quod hæc doctrina, quam impugno, non parum est consona prioris aliis doctoribus, qui eam tenuerunt; ipsi enim volunt intellectionem Dei esse priorem immensitate, quæ sit denotata creata, scilicet cognitio, et volitio n̄ sit denotata creata, inter quas detur ordo prioritatis, et posterioritatis, cum defendi n̄ possit, dominium prius cognosce, quæ sit in loco. Quæ 2º obiici possent ex dictis in tota disp. facilimo negotio solvuntur, imo fere omnia inter disputandum soluta manent. Disp. 4. V. Libertas Dei ad amandum, et n̄ amandum obiecta creata componi possit cum omnimoda necessitate amoris Dei. Sectio 1. explicat conceptum voluntatis creatæ liberæ.

Disp. 4ª

V. Libertas Dei ad amandum, et n̄ amandum obiecta creata componi possit cum omnimoda necessitate amoris Divini.

Sectio 1ª

explicat conceptum voluntatis creatæ liberæ.

Non est facilis compositio duplicis Dei perfectionis, quarum quælibet constat Deo in esse, n̄ tamen constat modus, quo alia alii cohærere possit. Immutabilitas Dei n̄ solum exposcit,

Martinez

4

q. n possit hodie ee aliter intre ac heri erat, s. ergo, quod n potuerit in aliquia hypotesi poli ee aliter accomodoe? Constat pritas, q. nullus e, aut ee poe intra Deus accierij; s. qd qd Deo intre inest, substalit inut. Unde si Deus hodie foret intre aliter, ac heri fuit, s. in hac hypotesi esset aliter, ac in alia hypotesi poli foret intre; non solum aliter, s. alius esset hodie, ab ipso ut heri fuit, et alius Deus esset in hac hypotesi ab illo qui polis fuit ee in alia hypotesi, fingerem q. saltem ee poles duos Deos, ethnica quadam superstitione. Ergo certum in nulla hypotesi poli here potuisse Deum aliquod intrum q. modo n heat, s. carere aliquo intro, q. mo heat.

Libertas autem ad amandum et n amandum creaturas videt hanc Dei Immutalitatem, et olum ipsius perfectionum necessitatem destruere. Cum enim amor Dei ga creaturas liber, ut volio condendi mundum n sit denoatio Deo extras s. olo intras, poas ad hendum et n hendum. Sane volitum erit poas ad hendum et n hendum perfectionem aliquam intrum, sicut q. libertas ad amandum et n amandum sit poas ad hendum amorem intrum, et ad n hendum amorem hunc intrum mundi, quem Deus de facto het, videt concedendum libertatem ee prorsus ut Deus alius sit, qui n vellet creare mundum, et ut alius Deus sit, qui vult creare mundum; l. ergo tollenda e Dei Immutalitas, ut adstruatur ipsius libertas; s. libertas relegandae, ut adstruatur ipsius Immutalitas. Utrumque ergo perfectiones foederare inter se studium, et aliarum disputationum labor erit non inutilis, ut spero.

Si prius suppono, quid sibi vendicet ex sese hac in tractatu libertas ut sic; quid libertas ad amandum, et n

amandum

amandy? quid Libertas creata voluntatis nec ullis imperfec-
tionibus longe semotis, quoad quod perfectionis est in voluntate, quoad in
Libertate ad Dominum tamen traducam. Libertas ex conceptu
suo est potentia esse indifferens ad actus aliquem et ipsius oppositum
Unde cum hec opposita possit esse gravis [illegible] dicta, Libertas
utrumque [illegible] subire potest. Ideoque bimembris est Libertas
contradictionis indifferentia potentie ad actus contradictorios ut ad amorem et
non amorem. Altera Libertas contrarietatis, indifferentia potentie ad actus
contrarios, quales sunt amor et odium. Notandum tamen quod non solum in
differentia est libertas, alia enim requiruntur, ut indifferentia tamen eva-
dat in conceptum plenum, et perfectum libertatis, quia tamen proprium
instituto alias conditiones ad constituendam indifferentiam inter libertatis
requisitas [illegible]
capabimus.

Voluntas autem creata est potentia activa actus amoris
et odii, prosecutionis et fuge quoad obiecta cognitione proposita. Conjunguntur
itaque hec duo in creata voluntate. Primum quod sit potentia productiva amoris
et odii, ratione cuius conceptus est voluntas. Secundum, quod sit indifferens
et a seipsa determinabilis ad eliciendum amorem et non amorem, amorem
potius quam odium, et ratione huius conceptus est libera. Utrumque tamen
conceptus esse est ab invicem separabilis. Potest esse voluntas non libera, nempe
potentia ad amorem et odium, impotens seipsam ad alterum illorum determinare,
sicut de facto intellectus est potentia ad assensum et dissensum, quia tamen est potentia impotens
se determinare ad assensum potius quam dissensum, non est potentia libera, potest preterea
esse libertas aliqua non volitiva, ut quod possit esse creata non volitiva, que
presente cognitione se pro libito determinet immediate ad carendum potius,
quam non carendum cum omnimoda indifferentia eliciendi inter utrumque.

exempli

extremj, scilicet Intercursus et non cursus:

Porro voluntas non solum est potens ad amorem, sed etiam potens libera independente ad actum amoris, et non amoris, sed etiam odij. Etenim indifferentia activa libertatis non exigat ex se, quod extrema eligibilia sint amor, et odium, nihilominus libertas illa, quam nostra voluntas sortita est, est indifferentia praescindens sibi, tamquam extrema eligibilia amorem, et odium: Unde et est libertas volitiva, et est voluntas libera formaliter, hoc est quoad munera, et officia propria voluntatis, nam libertas ad eligendum inter amorem, et odium, includit conceptum voluntatis, et voluntas ad amandum, et non amandum pro libito includit conceptum libertatis. Facile ergo esset explicare Deum liberum ad producendum et non producendum mundum, sine potentia ad mutationem sui intra. Unde tamen evadit dispositio haec difficillima, quod Deus demonstrandus sit non solum liber ad volendum, et non volendum mundum, sed etiam liber ad volendum, et non volendum volitionem mundi. Sectio 2. describit libertatem Dei.

Sectio 2ª

Describitur libertas Dei.

Suppendum 1°. voluntatem creatam esse activam productivam suae volitionis, quam productam, et in se receptam formaliter amat actu. Voluntatem autem Dei non esse potentiam productivam volitionis, sed volitionem actualem, sive formaliter actu amantem Deum. Suppendum 2° volitionem creatam essentialiter alligatam esse huic obiecto, et non alteri, ita ut mutare non possit obiectum salva tamen sui, quemadmodum infra explicabimus. Volitio itaque Christi essentialiter seipsa est formaliter denominandi [illegible] amatum, et non alias entitates quascumque. Unde impossibile est, quod

volitio

volio hec creata, modo sit amor huius obiti, vg.º hois, i post my omisso hoie sit amor equi, at volio Q. eng sisit achvalis amor, et volio non e' tre essalit exse alligata Sui numero obio creato, f. exse pque suffens fra e', ut denott hois amatis s. nahoris hois.

Suppendy 3º: Idio volatis nra ee libg in amando mundy v.g., et negoim mundi, quia e' Indiffery ut pducat in se voliory mundi, s. voliory negots mundi, na posito in volate amore A essalitie exse trato ad mundy n' e' libarh nre datis, non amare mundy, saltis in sic oposito illig amoris. A, libum go e' nre volati pducere in tra se amory sunc A s. n' pducere, non e' tre posi libj posito isto actu A a sei et in se elicito isto n' amare mundy, quia actus ille A essalit hit exse denoate mundy amatis. Unde sicut mihi liby est afficere albedine paritis: at posita albedine in pariete mihi libj non e' paries dealbare, ita ly esse amoris A sit amare mundy, mihi libum e' elicere in me amory A, at non e' mihi libum pº illy amory A in me posity n' amare mundy.

Hinc ig clarisse liquet in quo posita sit libertas Q. volatis. Volas enim nra idio e' libar, quia poe eligere int duos actus oparios amoris, et odij, i. eng int duos actus opº dictos amoris, et cessatiory ab amore: at Q. volio cu sit essalit suus amor, sicut nequit eligere int se, et negoem sui, ita nec int amory, et negoem amoris: at pº fieri se libo e', quia poe eligere sibi obiq, q.d denoet amatis, poe enim eligere int duo obta opºaria, ut calory, et frigiditis, s. int duo opºdicta, scilicet calory, et negoem caloris. Ecce go Q.

amor

amor, ut pote Deo essentialis, et immutabilis, et necessarius in Deo, sed ratione eius Deo non necessarii. Secundo ostendimus, et urgeri, quod hic amor sit ipsissima formalis amandi calor, potius quam frigiditas, siquidem ipse solus sibi est praefigere tamquam obiectum huic amori calorem, potius quam frigiditatem. Secundo calorem potius quam negationem caloris.

Pro quo ulterius animadvertendum est, quod in denominatione hac integra subiecti amantis calorem, duo includuntur haec duo, et applicatio amoris ad hoc supremum, ex qua applicatione resultat denominatio amantis, quia enim hic amor afficit subiectum, subiectum formaliter reddit amorem. Includit applicationem amoris ad calorem, tamquam ad obiectum, si enim forma haec amandi non applicetur ad aliquod obiectum, non resultabit denominatio amantis, et consequenter nec resultabit denominatio in ipsa subiecti amantis hoc obiectum: quod voluntas nostra libera quoad primam applicationem, quia potest applicare sibi amorem, seu illum a se abiicere, illum intra se producendo, seu non producendo, at non est libera quoad secundam applicationem amoris ad obiectum, quia amor ille ex se essentialiter applicatus est ad hoc obiectum, e contra vero res evenit in Deo voluntate, nam Dei voluntas non est libera quoad primam applicationem, hoc est, quoad applicandum sibi amorem, cum amor ille essentialiter sit ipse Deus, est tamen libera quoad secundam applicationem, quia potest libito illum amorem libere huic obiecto applicare, immo ipsemet amor potest seipsum libere applicare huic obiecto. Sed etiam contradictio, et contrario dicto.

Ex quo patet Dei libertas in amando mundum, ut patet, tum a simili, exemplo deducto a libertate creata. Quia si vera applicatio amoris divini supremo, essentialis esset amori mundi, praefigere quod sibi essentialiter ratio sui obiecti, et non aliud, quis, inquit, applicatio

amoris

amoris A ad mund, tamquam ad obiectum, non sit liberal volunt, est tamen liber volunt amare mund, quia est liber volunt applicare sibi amorem A, et non applicare: ergo quamvis Deo non sit liberum applicare sibi amorem A infinitum, quem supponit essentialiter ipsius Dei, quia tamen Deo liberum est hunc amorem infinitum A huic obiecto nempe mundo applicare, liberum erit Deo absolute mundum amare; hoc a priori, quia cui liberum est ponere unum ex extrinsecis denominationis, satis si cetera supponantur, liberum est ponere denominationem, atqui Deo liberum est ponere unum ex extrinsecis illius denominationis, qua denominatur amans mundum, nempe quod ipsi liberum sit applicare amorem A mundo tamquam obiecto, et supponuntur cetera, nempe Deus ipse, et amor sufficiens, et applicatio eius amoris Deo: ergo Deo liberum est absolute suo amore necessario amare mundum, et non amare mundum, quamvis non sit Deo liberum habere hunc amorem A infinitum. Sectio 3. Actus Dei liber est volitio primus actus 2us et est liber non libertate propria actus 2i sed libertate propria actus 1i.

Sectio 3a

Actus Dei liber est volitio primus actus 2us, et est liber, non libertate propria actus 2i, sed libertate propria actus 1i.

Quia tamen frequenter usurpamus hanc vocem liberum ipsius significationem, oportet cognoscere, ne aequivocatione aliqua implicari teneamur. Vox liberum dupliciter accipitur pro eventu diffalte . . . cor . . ., nam anima rationalis dicitur liberal, et volitio elicita a bona dicitur liberal; longe tamen aliter anima rationalis est libera; et amor qua Deum est liber, hac libertate amor qua Deum est liber, hoc est liber, ut potuerit illum non habere, etiam ex suppositione quod habeat, anima

tamen

tn voalis n e liba ineo sn, ut potuerit homo p libito
aiq voaly n here, supp. q. homo sit. q vox libery
dupl. accipit 1o p mody actis 1i libatis, et in hoc
sn signat pot. que patens ad actis 2os vlos, 1. 2o dicty
et a seipsa detraty ad uny illor. in hoc sn ala voalis
e liba, quia vdt e prlum ty indiffa patens ad actus 2o
qiq amors, et odiy. 1. ergo ad contradicty non amors, et
n odiy, et a seipsa detrahe ad uny illory p libito eligen
dy, alio omisso. in hac accepte vox liby sumit ut dixi
p my actis 1i, siquidy denotat priy actuy oppory esse cum
indiffa patery ad utrumlibet.

2o accipit vox liby p my actis 2i et
denotat acty cum ea indiffa elicity a suo prio, ut sicut de
facto elicitus fuit, potuerit n pduci sub ijs alib. circunstij
sub quiby p libito prij pducty fuit. in hac accepte amor
ga Deum ab ala elicty, dicit liber, hoc e, a prio indo
ferente pducty, et tali pgenti bene, ut potuerit
n elici, nec a fieere aiaz. ecce ga manifesty discrimen int
denoahory libere, qua sortitur ala, et denoahory liberi, qua
sortit amor. na amor talit e liber, ut potuerit n exare
in hoc salva sois substa, qua que bene seheret ey
amore, ac sine illo. At ala voalis non e talit liba, ut
potuerit non ee in hoc salva illi substa. q. ulterius
explat, si addat, dandi cassuz, ala e liba, non e in
liba hoi, quia non e liby hoi here aiaz; amor ga Dey
e liber hoi, quia libum e hoi here amors; et n habere

here

horeamoris, et odii.

2.um discrimen est, quod anima a seipsa essaliter est libera, quia potens cum indifferentia producere amoris; at amor liber est ab ea indifferentia, qua productus fuit, nam la potestas animae per quae existit expedita ad utrumque debebat amoris libri, hoc est, cum ea expediret prius productus.

3.um discrimen est, et maxime ad rem praesentem considerandum, quod ea libertas, qua anima dicitur libera non infert contingentiam in ipsa existentia, si, si deesset cum necessitate quod anima foret nata existens. Quamvis enim ipsa anima necessario foret in existendo, nihilominus foret expedita in utrumque exercitium quo ad actionis potens se ad alterum a seipsa activi determinare, in qua parte illud formalisse illius libertas. at libertas amoris propria actus 2.i talis est, ut eo praecise inferat contingentiam in ipsa existentia amoris, l. saltem in connexione illius in subiecto, ut dixi supra. Nam eatenus liber est amor, quatenus contingenter producitur, et haeret per productionem ut potuerit nec produci, nec haerere ab hoc subiecto: quo potest est hunc amoris non haerere a subiecto, et contingentem connexionem illius, l. saltem inexistentiam in subiecto est omnino contingens, et defectibilis.

His ergo praesuppositis, quae ex conceptu libertatis ut sic commodissime nostris praesentis muniam, assero quod volitio Dei non est libera libertate propria actus 2.i libertatis. Patet quia volitio Dei non producitur: ergo non est libera libertate propria actus 2.i. Confirmatur, quia talis quoque est libera libertate propria actus 2.i tantum est producitur, ut potuerit non produci: at Dei volitio nullatenus

producitur

p ducit: go n'e' liba lo genere liberi. 2o ar: volio Q.'
et natlo e', et natlo in Deo e', imo etiali Deo e': go non e
libas libarte p my actus 2i. siquids quad ita abs e' 9gent
e'. L. salt 9ginter pducit a suo p'rio. et lads 9genter inest
suppo, ut scilicet, et potuit non pduci, et potuit n' inesse.
solu go volio Q. e' liba in 1o accepti libarte p modu
actus 1i, quate 9tapoe se applare sive obl, ut posset 9o
xio, et 9o dictorio se applare. qui potestas indifferenti optime
9gonit cu ea necessite, qua volio illa et e' abte, et etia
Deo inest.

Notandu tn, q. et sit liba p my actus
1i et non p my actus 2i libartis, e' tn volio p my actus
2i et non p modu actus 1i. Deo e', quia volio p my actus
1i volendi, e' poa ad pducenda voliores, cum aut n' det
in Deo poa ad voliore pducenda, nec dat in Deo volitio
p my actus 1i. et propt eande rem, ut suo loco nota-
vimus, nec dat in Deo volitio p my actus 2i, si e non m
denotet volie pducta, solu 9cedit in eo sic volioe p
my actus 2i, quatus e' fra-dentary obty volitu, non v.
poa pductiva volionis: at libertas p my actus 1i e' poa
pductiva equalit expedite ad ponendos actus oppos.
Cu aut volio Q. sit poa ad actus 9arios, et 9o dictos,
quos explicui, fit manifestu dari in Deo libart. p my
actus 1i, et non dari in Deo volioe p my actus 1i ad v-
liones actuales. sicut Deus non solu e' liber ad pdu-
cendu et n' pducendu mundu, sed etia ad amandu exa. et non

exa

existentiq mundi.

Sectio 4ª

Deus n. e solus liber ad producendum, et n. producendum mundum, s. etiam ad amandum ex. et n. ex. mundi.

Qd ois libertas p my actus 1. sit pota ad actus indifferenter ponendum, et contin deffectum, videtur q. libertas Q. que e libertas p my actus 1i, sit libertas ad actus 2q liby Igenty, et deffectiby. hinc etiq inferunt qd ois actus Igens et deffectibilis sit actus extra Deum productus; videtur q. actus 2q Igens, et Deo liber non e ipse amor mundi, s. creatio mundi. Ex quo cap. plurimi nra doctrq aversant, quia, inquiunt, tnea optime explar, quod sit liber Deus ad Idendum, et n. Idendum mundum, non aut e liber ad amandum, et n. amandum.

Ego vero in hac diffalte plura danda ee ad versis n. abnuo, n. tn oia, qui intendunt. 1º dandum e, q. q. e liby p my actus 2i e Igens, et deffectibile, et conter actus extra Dey productus. 2º dandum e, q. amor Dei n. e liber p my actus 2i, et conter, nec Igens, nec deffectibilis. 3º dandum e libertas Dei non e indifferas ad amorem, et negoem amoris, cum nego amoris Q. sit metaph. impoblis, eo ipso q. amor Q. sit metaph. e nario exerc., et nulla libertas sit aut excogitari possit in ordine ad actus 2q impoblem. Constat ó q. amor Q. e nario exerc., et nego illius impoblis, et quod implicatoria foret libertas ad hendum amores, et negoem illius. 4º dandum e, q. libertas Q. e indifferentia p my prii ad aliqd creatum indifferenter ponendum, et coenter deffectibile. Ideo q actus 2q

Libertatis

libartis Dei. ratio est quod creatura a Deo contingenter libito productum, seu pro libito non productum.

Nihilominus tu ulterius intendimus eadem proversus libertate, qua Deus est potens velle suam producere mundum, et eadem voluntate non producere, eadem, inquam, esse liberum ad amandum extra mundi, et ad non amandum extra mundi. Ratio est, quia volitio Dei fralisse, ut producens mundum seipsum applicat ad mundum tamquam ad obiectum, ut ipsum denotet volitum, sine qua applicatione, quamvis maneret volitio, adhuc illa non denotaret mundum volitum a Deo: ergo cui liberum est applicare suam volitionem ad mundum, tamquam ad obiectum volitum, liberum est denotare mundum volitum, et se volentem mundi: at ea libertate, qua Deus potest producere mundum, ipsi est liberum applicare suam volitionem ad mundum, tamquam ad obiectum suum: ergo eadem libertate, qua Deus potest producere mundum ipsi liberum est et denotare mundum volitum, et se volentem mundi, et eadem libertate ipsi liberum est facere, quod volitio sit potius volitio mundi, quam non mundi.

Actus secundus illius libertatis Dei est Deus amare mundum, et non amare mundum. Ad hec duo extrema oppodat in Deo libertatem, et utrumque illorum extremorum est speratum et deffectibile eadem contingentia, et deffectibilitate, qua est contingens creatio mundi.. licet quod quamquam ante componant hec duo.. et quod volitio sit ens absolute necessarium, et indeffectibile et quod Deo contingens sit ea velle amare mundum, et eadem volitione mundum non amare, quia in hoc, quod est Deus amare mundum includit amor, et applicatio huius amoris ad mundum, nisi enim applicet amorem ad mundum, erit quidem amor, sed non amor mundi, denotabit quod

Deus

Dei amans, s.d non amans mundi.. Ergo obiectum et effectus
Dei amare mundum sua volitione, sicut est obiectum volitionis illius est
volitionis mundi, non ea parte, qua amor mundi includit amorem,
s.d qua includit liberam electionem mundi, quem elegit sibi pro obiecto vo-
litionis illa sponte, cum potuisset eligere alia obiecta loco mundi.

Ad hoc plane explandum demus aliquam rationalem esse
essaliter et necessario existentem sine ulla dependentia a Deo libertate. Adhuc
in ea hypotesi foret Deo liberum hominem creare, conservare, et destruere.
Probatur, quia si Deo non foret liberum creare aliquam rationalem, illa tamen
approbante Deo foret liberum, et si Deo non foret liberum destruere aliquam rationalem, Deo tamen foret liberum destruere approbationem, quia
anima illa est anima huius corporis. Ergo licet Deo non sit libera
existentia sui amoris, adhuc in illo amore mundi illo amore erit
Deo liberum, si libera est Deo illa approbatio, qua amor iste
approbat mundum, tamquam obiectum. Si qua approbatio sit, quod
amor iste sit huius obiecti amor, qui esset nullo necessario pre-
requisito sibi obiecto creato, satis ad denominandum illud effectum amantem.

Sectio 5. Actus Dei volitionis liber est qua ut liber est aequaliter Deo
intrinsecus et vitalis nihil creatum involvens.

Sectio 5a.

Actus Divinae volitionis liber, etiam ut liber, est aeque Deo intrinsecus, et vitalis nihil creatum involvens.

Distinximus actum libertatis, sive exercitium
Dei libertatis et actum volitionis, sive quae volitio. Diximus
actum libertatis Dei esse actum, seu actionem ad extra obiecti, quantum
effectivi, et creati. Diximus praeterea nihil increatum esse posse

actum

Act. 2. Libertis Q. sive exercitij Q. Libertis cij actus 2. Libertis sit ratio q. producti, nihil vero Q. essale sit productum. Nunc loquimur de actu 2°, qui e volitio actualis. Itanc Q. qualitate ob essalit Lib., hanc assero eligit Liba. Et in ro e Lib. volitionis nihil creati includere, ut obiectum sub, sive in recto, sive in obliquo. Preterea assero hanc volitionem eligit Liba e obiecti Dei tis, et eque indifferentis, ac Deus e.

Q. ex dictis manifeste colligitur: volitio illa ut Liba, nil aliud e, quam potentia in illa volle, quam potest pro libito eligere, et potest agere sibi quodcumque obiectum creatum, et illorum negationem: at hec potentia e aequate Deo intra nec in recto, nec in obliquo ostendit aliquod creatum: ergo volitio Q. eligit Liba e aequate Deo intra, nihil creati, ut obiectum involvens, sive in recto, sive in obliquo. Maior e certa ex superioribus ubi probavi Q. volitionem in Deo e Lib., quia producat. L. heat a Deo cogenter, s. e Lib. Libertes in actu L. quatenus potest in toto obiecta creata, et illorum negationem eligere q. maluerit, illud sibi prefigendo ut obiectum, q. deinde volitio clamatur.

Q. autem potentia hec indifferens ad actum oppositum sit aequate Deo intra, qui nec L. in obliquo, L. in recto ostendat aliquo creato, quod fuit minor propositi sillogismi presentis, facillime e probare. Quia indifferentia illa nil e aliud, quam potentia productiva ad extra, vel pleno dominio in actionem ad extra: at potentia hanc eque indifferens ad alias creata, et dominium plenum ad obtinendum omnium actionum ad extra nemo unquam dubitabit esse perfectionem aequate Deo intrinsecam et aequate essalem: ergo et Li-

bertatem

libertas D. volitionis, sive denominatio illa, quae dicit liberam D. volitionem aequaliter Deo est intrinseca et D. volitio quae etiam ut libera, et intrinsece libera nullatenus dependet ab actione ad extra productiva mundi, nec a mundo ipso, et dicitur etiam ut libera est vitalis, imo vita Dei.

Notandum tamen est, ad vitandum errorem amphibologiam si rogaveris, an actus liber Dei dependeat, vel dependeat aliquo creato, respondere debes, cum distinctione, nam vox illa actus liber Dei dupliciter sumitur, 1° pro volitione libera. 2° pro actione libera. Si sumatur pro volitione libera, dixi aequaliter actum liberum Dei esse quid D. exclusio omni creato, tamquam ab intrinseco, tamen intrinseco quam in obliquo. Si sumatur pro actione 2ª libertatis, sive pro actione Dei, qua suam libertatem exercet dicendum est, eam esse actionem creatam dependentem et dependentem. Addendum denique, quod ex hac actione dependenti creato et volitione increata nascitur quaedam formalis denominatio, in primo, quo Deus dicitur amans mundum dependenter, et defectibiliter, talis illa applicationis, qua volitio D. applicat obiecto creato ad illud formaliter denominandum volitum indefectibiliter vero ratione volitionis D. quae itaque forma denominationis voliti, sicut et denominationis volentis. Sect. 6 dependet mecum D. volitionis cum contingentia denominationis voliti quam praebet obiecto creato.

Sectio 6

Dependet necessitas D. volitionis cum contingentia denominationis voliti quam praebet obiecto creato.

Ex his omnibus clarissime sequitur, quam

fal[sa]

fale Iciliari possit, et necesso in exiendo Q. volonis est

Igentia denotationis, quæ præbet, ut denotat mundus volitus, et

posset a sibi to negotem mundi volitum denotare; hec ergo falimus

negotio ita Iponunt, ut ccº hanc Ipositionem nullus oio mo-

veri possit realite dubiti. Isiderantia ergo est volito creata

quæ quoad obtum est fra velut modalis, quoad subtum est fraalbtas.

est fraalbtas in subti, quia non est alligata essalit huic subto,

eloquor in sa babili Iª zig tn defendi in libris de aia ... etc.

in prenti puncto explando patet, aut nihil refert, vera ne sit

an falsa, Ist. pro quodcunq Isubtum reale inferre illud

quod reddere poalit volens: ergo volito creata fraalbtas a subto,

quis enim sit essalit volto, non est tn essalit volio huius suppi, seu

subti. est tn fra velut modalis in obti, quia amor creatus

Dei essalit præscit sibi hoc obtum, et illi alligat, ita ut essalit illi

repugnet aliud obtum, quam Deus denoare amatum.

Hæc in volito creata atin Ilma pene Iª ... repetimus, est enim modalis fra, aut quasi modalis, non subti,

albtas in obti creati. scilicet alligata est essalit subto Inali,

quo Deo elevat ita claritis gra Deum Ispectare, et

illum nequit non denoare volens: at non est alligata obto cre-

ato, sed oibus Illectivè, et quibuslibet illorum disivè, et cuius

et cuius libet nationi præs indifferent præbere denoationem amati.

Amor itaque Iº, quem Pr. elicit quo Deum pro aliud a Pro

subtum denoare amarum: at nequit aliud obtum a Deo denoare

amatum: volio vero Q. qua Deus amat mundum nequit aliud

subtum a Deo denoari amarum, potest tn aliud obtum, quæ mundus

denoare

denoare amatum, et sicut potentia sua denoandi Petrum amantem est amor, quamvis possit aliud subiectum amarum denoare. Item potentia sua denoandi mundum volitum est volitio, quamvis volitio isto ingrata, et ipsa Ipsa Severitas possit aliud obiectum denoare amatum.

Ex his principiis sic efficacitur a priori. Evidentissimum est, quod eadem numero albedine potest Deus dealbare lapidem, et aliud quodcunque subiectum capax illius qualitatis, si albedo sit potentia albitas a subiecto, quamvis albedo sit ingrata, et aeque potentia dealbandi: ergo fallimur est concipere Deum posse amare mundum, et negotium mundi eodem prorsus amore Dei, si supponatur amor Dei esse potentia, sicut potentia albitas ab obiecto creato, quamvis sit potentia agitata, et integra amandi obiectum creatum. Et mihi clarum, quod sicut potentia albitas talis est natura sua, ut cum natura sua nulli subiecto ligatum sit, indifferens sit ad prebendum suum denominationem cuicunque subiecto debite applicetur.

Ex dictis ita confirmo: Deus liberum est eodem numero volle creata denoare volentem Petrum, aut Paulum, hunc l. Angelum, vel l. aliud quodcunque subiectum (loquor in sententia probabili, et communiter recepta) si semel supponatur volitio esse potentia albitas a subiecto ex se indifferens, ut hoc, l. illud subiectum denoet amarum, l. aliud quodcunque cui debite applicetur: ergo eadem prorsus numero volle Dei increata liberum erit Deo denoare volitum mundum, aut negotium mundi, si semel supponatur volitio Dei esse albitas potentia ab obiecto creato ex se indifferens, ut denoet volitum quodcunque obiectum cui debite applicetur.

Item id confirmo. Probabilis est opinio, quae

docet

Maxtines

docet posse creat. Int. intelligere per Intellectionem ipsam Dei sibi unitam; et creatam voluntatem amare per volitionem Dei sibi unitam. Ex hac opinione, quae probabilissimè defensatur à nobilibus Theologis; sic arguitur pro nostra doctrina explanda.

Et divina volitio sit eius necessaria; nihilominus potest praebere humanae voluntati denominationem liberam et contingentem, potest enim facere seipsam, tamquam formam adaequatam amantem voluntatem Petri, et non amantem; quatenus videlicet potest se liberè et contingenter unire voluntati Petri, et non unire: ergo licet Dei volitio sit eius omnino necessaria, nihilominus potuit praebere obiecto creato denominationem contingentem voliti, hoc est, poterit se ipsam tamquam formam adaequatam reddere mundum volitum, et non volitum, quatenus scilicet possit se libere, et contingenter applicare, et non applicare mundo denominando; si enim se applicet mundus producendo, illum denominabit amandum, si vero non, denominabit non amatum.

Denique divinam omnino necessariam non posse, quod forma adaequata in suo esse omnino necessaria, et indefectibilis possit denominationem contingentem liberam et defectibilem praebere, praeterquam quod est res ex se omnino certa, ex exemplis adductis manifesta. Itaque divina subsistentia ex Mysterio Incarnationis subsistentia Dei Verbi est eius omnino necessaria, et indefectibilis, est insuper adaequata forma faciendi res subsistere, nihilominus tamen quia libere et contingenter se applicavit per contingenter, et libere denominavit humanitatem Christi Dei subsistentem in Verbo, et ea applicatione cessante denominaret humanitatem Christi non subsistentem in Verbo, sicut de facto deficiente eiusdem applicatione humanitas Petri non subsistit in Verbo; posset tamen haec eadem subsistentia Dei quam modo non subsistit, subsistere humanitatem Petri, si sibi applicaret, sicut de facto applicata fuit humanitati Christi Dei. Eadem ergo ratione consideranda volitionem Dei esse formam adaequatam

faciendam

facient obtum volitum, et ex eorum oppositis nasci, nihilominus contingent et libere sui applicatione denotare contingenter mundum volitum, cui si non applicaret, illum denotaret libere, et contingenter non volitum, sicut etiam de facto libere applicatur mundo, cum libere potuit non applicari.

Urgeo idem intentum: plures Theologi docent unionem hypostaticam, qua subsistentia divina Verbi applicatur humanitati Christi, esse quandam sustentationem, qua Verbum sustentat humanitatem, et hanc dependere à subsistentia Verbi, quae intrinsece residet in humanitate et extrinsece tamen se habet ad subsistentiam Verbi. Unde inferunt quod potuit illa subsistentia divina transire de non faciente subsistere humanitatem Christi ad facientem subsistere sine ulla sui mutatione intrinseca, quia id quod addit, quando denuo humanitatem subsistentem subsistentia Verbi est sustentatio illa quae nihil est intrinsecum Verbo, sed tamen respicit Verbum, ut terminum extrinsecum. Ita considero eam unionem quam volitio divina applicatur mundo ad denotandum illum amatum esse actionem ipsam, qua mundum producit, quae proinde nihil est intrinsecum volitioni divinae, sed se habet prorsus extrinsece, sicut in probabiliori sententia omnis actio respicit ut terminum sibi extrinsecum principium sui transeunter producentem. Quo posito, licet concipiamus divinam volitionem, nunc reddere mundum volitum et in alia hypothesi non volitum, nullam in Deo concipimus intrinsecam vicissitudinem, aut variationem. Restat ostendit divinam volitionem esse sumptam ab obiecto creato absolute.

Sectio 7ª

Ostenditur divinam volitionem esse formatam ab obiecto

Creato

creato absolutam

Multa diximus ita clara, ut a nullo negari possint. 1us est, quod si D. volio sit sic absoluta ab obiecto creato indiget aliquo sui applicatione, ut hoc obm denoet potius velitum, quam aliud, hoc potius, quam sui negoem. 2us est, quod si hec applatio sit libera, et egens, quamvis D. volio sit eternalis, potest nihilominus ita libere denoare mundum volitum, ut possit libere denoare non volitum eundem mundum. 3us est, quod si hec applatio D. volionis ad obm, non solum sit libera, et egens, sed etiam ipsi volioni extra, poterit sine ulla sui mutatione D. volio denoare mundum volitum hodie, et crastina die non volitum, saltem in alia sum potest non volitum. 4us denique est, quod sit D. volio sit potestas ex libito electiva obiecti potens se applicare mundo, sive sibi tamquam obm proponere mundum, aut ipsius negoem, D. volio erit necessaria, et libera. Necessaria in essendo, libera in suo actu primo, hoc est potestas libere operandi, seu se applicandi.

Hec oia clarissima mihi sunt, restant duo probanda, 1us est D. volionem esse sic absolutam ab omni obiecto creato et illius negoe. 2us est eam applationem D. volionis ad obm creatum, seu actionem D. volionis ad extra egentem, et defectibilem. Hec duo si probavero totum de D. libertate negotium confeci. Primum probo 1o authoritate D. Thome hic q. 19 art. 3: ad 5um dicendum quod cum, que ex se est egens, opportet quod determinetur ab aliquo exteriori ad effectum, sed volum D. que ex se necessitatem habet, determinat se ipsam ad volitum, ad quod habet habitudinem non necessariam. Nota quod D. voluntas non determinat ad volionem sicut creata, sed immediate ad obiectum volitum.

nota

Nota pretereà, quod volitio Dei non est operatio, tamen est operationis habitudo Dei volitionis ad obiectum volitum. Licet Dei volitio abstrahat ab obiecto creato. Videatur etiam doctor eiusdem Angelici Dei ad 6 argumentum, quem adduco sectione 9. Probabat insuper authoritate Scoti in 1 distinctione 39 q. 5. Quantum ad secundum dico quod voluntas Dei non est indifferens ad diversos actus nolendi, et volendi, quia hoc in voluntate mea non erat sine imperfectione volitionis: voluntas enim nostra erat libera ad oppositos actus, ut esset libera ad obiecta opposita, et hoc propter illimitationem utriusque actus respectu sui obiecti; ergo posita illimitatione eiusdem volitionis ad diversa obiecta, non oportet propter libertatem ad opposita obiecta ponere libertatem ad oppositos actus. Licet actus ipse Dei volitionis est indifferens et illimitatus ad omnia obiecta creata, et illorum negationes.

Quarto probatur ratione facili: evidentissimum est nihil Dei esse deffectibile, evidentissimum est Dei volitionem esse in Deo; ergo illa evidentissimum est illam non esse deffectibilem. Minor illa liquet. Maior ergo evidens est nihil deffectibile. Inde non posse cum deffectibili, Dei volitionem esse absolute indeffectibilem est evidens: ergo etiam est evidens illam inde non posse cum aliquo deffectibili: ergo evidens est illam semper mansuram omni deffectibili deficiente, et consequenter evidens est Dei volitionem semper mansuram deficiente mundo. Et haec ultima consequentia, ex qua sic arguo: si mundus non foret, illa volitio non haberet mundum, ut obiectum a se volitum; ergo illa volitio semper maneret, quia non haberet pro obiecto volito mundum, quem nunc habet ut obiectum a se volitum: ergo volitio illa est abstracta ab obiecto. Et evidens consequentia: quia illa volitio est abstracta ab obiecto, quae semper eadem servatur, nunc habet hoc obiectum, quod denotat volitum, nunc

mutato

mutatio dato aliud denoat volit; ... quibus a Deo ...

Nil prorsus est in toto discursu, ut recentiores, de quo fas sit dubitare. Quia fas sit, quis quod plurimi et dubitant aliqui de maiori parte istis illi docentis, et volitionem creatam esse immutabilem et eamdem cum ipsis, nihilominus tamen esse deffectibilem, addunt tamen secundum quid, ne pios aures offendant. Ego tamen toto et ingenij et voluntatis nisu ea doctrina aversor, 1° quia sequitur hec verum, nihil aliquod Deus est, deffectibile est. 2° quia sequitur obscurorum principiorum, quibus deffectibilitas intime aliculus divini oculis et sapientibus caligant videtur. 3° quia evidentissimum est plus, aliquod aliud deffectibile rei esse imperfectionem atque excogitabilis maxima. 4° quia ex terminis repugnat identitas realis vel rationis absoluti cum absolute defectibili, quando totus diversitas rei naturae et deffectibili, tamquam evidentior implator omnis philosophia cognoscit.

5°: quia si volitio mundi libera et libera nolitio mundi Deo identificarent, esset aliud trinitatis mysterium longe difficilius praeter illud, quod docemus Deo. Unde cum volitio mundi et nolitio eiusdem identificent Deo; quintum inter se identificent. 6°, quia aliquid sui videret Deus de facto existentis, et aliquid sui videret, posse absolute nihil esse, nam nolitio mundi de facto est realiter nihil, quam mundus absolute possibilis, et volitio mundi quae de facto Deus est, posse esse omnino nihil. Quod autem, respondere evidentius signum invenire philosophi ad decernendum indubitanter rem quamvis propositam esse, quam quae hoc positam, qua pro nunc Dei posse abire in nihilum, et potuit in nihilo sui remanere. 7° quia volitio mundi vere, et realiter produceret a Deo vera, et

realiter

fuit productio talis. Et, quia volitio mundi talis vere, et proprie dependet a Deo, ut erat, et talis educta fuit ex nihilo sui; Etenim nihilum ipsius non praecesserit aeternitatem, id non obstat, quominus vere dicatur volitio illa ex nihilo producta; cum creatura quaevis produci potuerit ab aeterno, in quo casu vere, et talis extraheretur ex nihilo sui, non alia ratione, nisi quia vere a Deo pro libito poneretur in re, cum pro libito Dei potuisset in nihilo sui remanere.

8°. quia ex his ipsis videtur repugnare identitas talis rei creatae, ratione cuius, identice res eadem invariata permaneret, possit nunc esse lapis, nunc non lapis, nunc animal, cras non animal: ergo evidens est implicare, quod Deus identice identificetur volitioni mundi: Ita ut idem Deus permanens possit nunc esse talis volitio, nunc talis carere hac eadem volitione, quae erat ipse Deus. Sed hoc non sit evidens rem eandem non posse alteri identice identificari non est evidens actus liber creatus talis distinguibilis ab anima, cum nullum aliud signum distinctionis talis reperiatur in re, et actus amoris a se elicitus inseparabilitas ratione cuius anima possit permanere defectu ipsius actus. Ergo dicitur anima vere producere, vere quod recipere suum actum, cum possit falli dici, anima identice habere suum actum per identitatem cum illis sicut Deus habet suum actum volitionis olim identice, non per unionem, sed identitatem identice.

Non quia non esset evidens creaturam distingui a Deo, si semel supponatur esse posse rei alicui identitatem cum aliquo creato: Cur enim Deus non identificatur saxo, et unde probamus non identificari? an forte, quia posset Deus permanere destructo 9.

destructo Pro, ante existente volitione mundi, quo deviraret Deus, nihilominus Identificaret cum illo, dum existit. Anquia per libitum Dei extrahitur de nihilo sui. Etiam de nihilo Dei extrahitur volitio mundi, Idemtificata cum Deo. Anquia Pro producitur a Deo? Dico: Si volitio mundi producitur, Pro producitur; si non produci dicas, nullum est caput, unde probes Pro produci; si volitio mundi producitur, et Identificatur Deo, non obstat, quominus Pro Identificetur Deo, quod ab illo producatur. Anquia Pro est Imperfectio? Contra est, quia nullum est caput, unde probes Pro esse Imperfectionem, si Identificetur realiter cum summa, et infinita perfectione Dei. Adde, quod, si defectibilitas Identificata Deo non est Imperfectio, nec ratio corporis Identificata Deo summe spirituali, erit Imperfectio. Omitto plura alia, quia non est dignum opposita refellere. Dicta satis erunt ad ostendendam veritatem maioris in syllogismo assumptae. Sectio 8. explicatur adhuc actus D. volitionis et scientiae esse posse abstractos ab omni obiecto creato.

Sectio 8ª.

explicatur adhuc actus D. volitionis, et scientiae esse posse abstractos ab omni obiecto creato.

Probavimus actum Divinae volitionis esse necessario abstractum ab obiecto creato, hoc est, non addictum alicui obiecto creato essentialiter, sed esse Indifferentem, ut quodlibet de novo, si debite applicetur, velit. Nunc emolienda aliquibus exemplis haec difficultas, ne videatur dura doctrina, quae asserit esse posse amorem, qui esse sit essentialiter amor; et esse nullius sit obiecti amor. haec autem difficultas pluribus exemplis clarior fiet, et facilius. 1º, exemplo statuum

n vitalis, albedo vg e exse essalit fra dealbandi, at nulli subti essalit fra e, nullus enim subtus dettrah essalit petit, petit quidem essalit dealbare subtum, cui tamquam vera psio fra applet: at n petit huic potius subto, quam alteri applari ad prebendam denoatum albi. Ergo fale e ocipere fra n vitalem ee exse indifferenter ad quodcunque subtum denoandum, et difficile e ocipere fra vitalem ee exse silit indifferentem ad quodcunque obtum, cui debite applet denoandum, s. cognitum, s. amatum, cum exse non potius exigat hanc applationem, quam alteram.

Qui exemplum sit desumptum ex fra vitali, quae in sna probabili absolvit a boni subto dettrahi. Sic a quo cognio vg, et amor non minus essalit exse e fra prebendi denoationem cogniti, et amati obto, quam denoationem cognentis, et amantis subto: at cognio, et amor create sunt indifferentes ru subti, nam quodcunque subtum, cui debite applent, denoabunt cognentem, et amantem, quin exse essalit sint addicti huic potius subto, quam alteri. Imo si applent Angelo, denoabunt Angelum cognentem, et amantem, si hoi, et n Angelo applent, hoiem, et n Angelum denoabunt cognentem, et amantem: ergo silit ex capitem poes sine ulla difficultate, quod cognio, et amor creata sint indifferentes ru obti creati, nam quodcunque obtum, cui debite applent, denoabunt cognitum, et amatum, quin exse essalit limitentur huic obto creato potius, quam alteri. Imo si applent ad cognoscendum Angelum, denoabunt Angelum cognitum, et amatum, si hoi, et n Angelo applent, hoiem, et n Angelo easdem denoanes prebunt.

3ᵘˢ exᵖˡᵘᵐ sit desumptum a cogone creata, quæ etiam aliquomodo est abstracta ab obto. Enimvero, ut docuit Resp. pp. de prenti, ltas signat semper presens, ut ex se essaliter non potius petat de ex. ab obto instans A, quam instans B, sed ex se tamen petit signare illud instans, quod sibi presens realiter et phicè fuerit. Unde evenit quod instantibus successivè fluentibus mutat obta ppos. In 1º enim instanti signat ppos instans A, quia illud sibi debite applicat pro presens realem. In instanti 2º eadem ppos signat instans B, et non instans A. Quod ob quia in 2º instanti, licet pro severet eadem cognitio, non tamen pro severat eadem applicatio, nam in 1º instanti applicabat instanti A, in 2º non applicat instanti A, sed instanti B. Unde cum ipsa ex se tamen petat signare instans sibi debite applicatum, in instanti A signabat instans A, et in instanti B signat novum instans B sine ulla sui mutatione pro sola variatione applicationis sui ad diversum obtum.

Non potuit in resp. prenti illustrius aliquid adduci ad explandum, quomodo pactio, et scia, et volitio Dei liberæ diversas sui applationes denotent idem obtum volitum, et non volitum, cognitum, et non cognitum. Enimvero Dei volitio essaliter est amor quo Deum petens essaliter denotare volitum quidquid a Deo accipit exam. Unde existente mundo applicat mundum per sas phicas, et reali Dei volitioni, ex qua applicatione constat quod mundus denotet volitum, et sic cognitum. Quod si mundus non haberet a Deo exam, sed potius negatio mundi, eadem volitio denotaret negationem mundi volitam, et eadem Dei cognitio negationem mundi cognitam sine ulla sui mutatione pro sola

variatione

varie applois sui ad diviz obj, que applatio distrit in ipsso
pressa rati, et ab exaz mundi cy volse D. et copne D: sicut ap-
platio illa, p quam ppo creata de presenti applat ad signandz
potiq instans A, quam B, e pressa phicar, qua potiq instans
A, quam B e pressens ipsi.

Est tu discrimen duplex notandz, quod valde
commendat D. volionis p fectiong. Iz e, quod cognio creata nem-
pe ppo de prenti, non e poa liba faciens sibi sloixe, et gente
pressens, unum instary pre alio: at D. volio, et scia sit poa liba,
qui reddunt libe, et consentex sibi pressens obtum quodcunq D,
2y discrimen e, quod ppo creata prentis temporis, tamtz petit deno-
are cognitz, et reprratz tempus presens. Unde cy tempz idem
vz instans A de prenti transsit in preteritz, illud n reprat cy
antea pressens repraxet: at D. volio, et scia petunt exse frallit
denoare cognitz, et amatz quodcunq ens in quacunq dist-
temporis exens, et ipsit pressens. Unde scium fury reprat cog-
nio D. ut fuxy, et eund prisenty adhuc reprat, s. presenty
sicut eund preteritz, nihilominy reprat ut preteritz. Omitto alio
discrim, qui ad rem prent non sst. Sectio q explat D. actiong
ad extra, et applationg D. volatis, et scie ad denoandz amatz, et
cognitz unum obz pre allio.

Sectio 9a

explat Divinaz actionem ad extra, et applationg Divine volatis, et scie ad denoanduz amatuz, et cognituz unuz obuz p alio

Certum e, q si mundz a Deo n produceretur

ut

ut potuit q. libarte D. n. produci. Deus n. esset amans, sal. hic effacit. exq mundi. Certum e. pretereà in n[ost]ris p[ri]n[cipi]is, quod in eo cassu aliquid defficeret, n. quidq. intrin[secum] D. volitionis. s. intrinseca denotatio-n[i]s, qua Deus dicit volens libere effac[tiv]e mundi; Certum e. 3°. ex dictis, quod in eo cassu n. defficeret volitio D. quamvis hec sit aequ[alis] ... Deum amans mundi. Certum e. 4°, q. in eo cassu defficeret applicatio D. volionis ad mundu tamquam ad obiectu, ex qua applicatione resultat in Deo denotatio volentis mundu, et in mundo denotatio voliti à Deo, et in volit. D: quod sit volio mundi cum ex se essalit non habeat esse mundi volio effax, potius, quam n. mundi.

Nunc iam explanare oppotet, q. sit hec libera applicatio D. volionis ad obiectu amandu. Deo illa esse actione ad extra liba, qua D. volitio aliquid ad extra ducit. I. e. illa dependens valem quamvis obiecta creata et illorum negatio a Deo hent, et quaita sit, ut si libito Dei potuissent n. esse. Ito ex dictis e manifesta, quia volio D. propter sug summam perfectionem petit amare omne exens, ut tale. Unde cum Deus nario exat, nario Deus amat. Hinc e., quod cum creatura contingenter exat, contingenter amat creatura, petit enim ad denotandu obiectu amatu effacit, q. obiectu exat: ergo ea applicatio, que naria e. ut hec fra denotet obiectum A potius quam B e. illius A exa pre B: ergo actio ipsa D. que ponit in re A, potius, quam B, exit applicatio, ut potest lo determinatio activa, et finalis volionis ad obiectum A potius, quam B.

Hanc doctrinam expressit D. Thomas hic q. 19 art. 3. ad 6um. Ubi ait ad 6um. dicendum, quod sicut D. esse in se e. nariu, ita et D. velle et D. scire. s. D. scire het nariam habitudinem ad scita, n. autem D. velle ad volita, q. ideo e.

q.

quia scia het dextbg secundy, quod sst In sciente vo-
lag auz Iparat adxcg secundy quod sst inseipsis, quia auz
oia alia hent nasiy ee secundy, quod sst in Deo, n' auz secun-
dy, quod sst in seipsis, sent necesitz abta, itaquod sint ... se
ipssa nasia. Propter hoc Deg quecung scit, ex necesitte scit
n'auz quecung vult, ex necesite vult. Hec Angelicg D.
Inquibg clarisse vides 1°. D. velle, sive D. volione ee ery
nasiy, sicut Deg e' nasig able et simplit. Vides 2°, quod hi-
tudo suiz D. voltonis ad obtz volitz creatz c' Igens, et non naria.
Vides 3°, quod hec hitudo e' ad obtz exiens in se, siveralit presery.

Vbi observandy e', quod ad explandy suffert
Volione D. Igenter denoaxe mundz volitz, cum eadz illesso
... severans, potuisset n denoare volitz, n' e' nasiy, q. mundg ...
ducat a Deo, sufferet, q. mundg Igenter poneret, sive a Deo,
sive ab allio ptio. Vt pt exemplo ppis creatz de prenti, qui Igenter
denoat instans A signatz, quamvis ipsa n' producat instanz A lo-
solly titulo, q. instans A Igenter ponit a quocung ponat, cy
ppo illo requirat presse hicq indoto a se denoando, et cui pre-
bere debeat denoationz copniti, signati, aut reprati: at vero vt D.
volio n' solum Igenter, sed omnino libere denoet mundz volitz,
et D. scia n' solly Igenter, sed etia libere denoet mundz copnitz,
nasiy e', quod ipssa D. scia, et volio ita ponant actu ppio
sibi prentz mundz, vt potuerint n' ponere. Ex hac eny actione
... veniente a D. scia, et volie fit, quod n' mo Igenter,
sed mo libere denoent mundz copnitz, et amatz.

Observandy pretas, q. D. volio, et scia sst

Cae

Cae efficientes vel creat, et sulcae finales. Efficientes cae quia producunt res creatas, vg Mundus, et sul sit au Mundi conditio- cae finales, quia ad illas denoant cognitus, et amatus, sicut libertas nrae aiae realis e caa efficiens et sul finalis actuaris amoris a se eliciti, e taa efficiens, quia vere producit aia suus actum vitalem. Est sul caa finalis, quia illus vere denoat sibi. Unde ulterius infertur, quod effus in genere cae finalis proveniens a Dei volie, includit ipsus volius, et hinc denoatio volitis. Effus in genere cae efficientis proveniens a Dei volie, n includit Dei volius, sed e aquatem distus a Dei volie, et ab omni ente Dei, ut potens creato a Deo indenter, et libe producta.

Observandus e denique Ps Ludovicus Meratium disp. 32. sect. 3. n. 7. et 8. alens hoc discrimen int sciam libam, et voliom libam, quod scia liba futi presupat futurum ut obtum ipsius: at volio liba n presupat futus, sed infert, q futus ras scie e obtum, ras vero volionis e effus. Audiendus non e hic Author, nq si loquamur de sciam, et volie secundus se utraq e equaliter liba caa futi, et conter utraq presupposit futus, et hoc ra utriusq est ro em obti sul, et effus. Si vero loquamur de sciam, ut e scia sul futi, et de volie ut e sul futi volio, utraq includit ipsum futus; nq denoatio illa q indenter et libe, et scia e futi crea scia, et volio e eiusd futi volio, instit apllatiom illius utriusq ad Dei creata futi, ac propterea, sicut denoatio albi includit apllatiom albedinis ad subtum, ita denoatio volionis volentis mundus includit apllatiom volionis ad mundus denoand. Sect. 1. 2. Obiectio de sciam Dei ad peccus, q n amat.

Sectio 10.

1a obiectio de concursu Dei ad peccatum quod non amat.

Dicetur 2o: Deus concurrit ad producendum peccatum, nec tamen vult peccatum: ergo non sufficienter applicat Dei volitio ad aliquod obiectum amandum per actionem ad extra, qua illud attingit physice producendo. Deo autem huc usque contentum dictum esse, quod denominatio voliti, quam praebet Dei volitio obiecto creato actio ad extra, esset maxime applicationis sufficiens, ut consurgat ea denominatio. Non tamen dictum est, quod omnis actio ad extra esset applicatio ita sufficiens, ut nihil aliud desideraret ad denominandum obiectum volitum. Sicut unio physica est sufficiens applicatio ita ut in genere applicationis nihil aliud requirat, ut intellectio creata denominet lapidem intelligentem; non tamen sine inferre licebit, quod si intellectio uniatur lapidi, illum denominabit intelligentem, quia licet unio sit sufficiens applicatio, sufficiens inquam in genere applicationis, et contra, licet defectu applicationis non desit denominatio in lapide verum unionem, at alia requiruntur praeter mera applicationem, quod scilicet subiectum sit capax accipere, et forma sit potens tribuere eam denominationem: ergo quamvis sufficienter appletur per actionem ad extra Dei volitio ad peccatum, non tamen denominabit peccatum volitum, imo denominabit odio habitum, quia Dei volitio non est forma denominationis voliti respectu obiecti inhonesti, sed respectu obiecti honesti, imo est forma excessu alit denominandi obiectum inhonestum, cui applicetur sufficienter odio habitum. Nec novum est in Philosophia, et Theologia, quod ab eadem forma proveniant denominationes diversae, et oppositae, diversis, quibus applicatur forma. Ita unio substantialis eadem forma, per quam anima rationalis

in format

in rat, positam in ordine non denoat vnam infanti; sicut e contra lady Vnio e aquatas fra quam ma denoat recipiens, nihilominus positalis non denoat aig recipiens. Prestat ut fra prebeat denoationem requirit, quod subty Seat proportionm fra. Hinc est, quod quamvis uniret Divinitas albedo Angelo, non fieret continuo Angelus albus, sicut licet species soni uniantur oculis, non ideo oculi audient. Hinc etiam, similiter, quod actio, qua Petrus agit, etiam si colloceretur in Paulo non denoaret Paulum agentem, quia non proportionatur Paulo. Ratio a priori est, quia denoatio essalis coalescit ex subiecto, fra, et dispiationes. Unde poenam disstelle subiecti resultare denoatio dissa, neque divisiti parti essalis, etiam si ma- sit divinaturum totum. Quapropter, si denoatio albi essalis petit subiectum corporeum, quamvis albedo colloceretur in Angelo, non resultabit in Angelo denoatio fratis albi.

Ad hunc ergo modum considerandum est, quod Q. volitio est fra essalis sancta. Et contra exsse essalis repugnat, quod prebeat denoationem libere volitiu obiecti, aut moraliter inhonesto, quamvis ergo ex mundo concurrere vnalis honestasse ad illud concurrat, non ideo resultabit ex hoc concursu hic denoatio voliti amore complacentiae in peccato, quamvis sic concursus sit sufficiens applicatio sufficiens, inquam, in genere applois, ut quodcunque aliud obiectum honestum diceretur libere amari. Est ergo exsse sufficiens fra ad denoandum volitum omne obiectum honestum Q. volitio, non est tamen exsse fra ad denoandum volitum amore complacentiae obiectum moraliter inhonestum. Sicut albedo est sufficiens fra ad denoandum album omne subiectum corporeum, quod sibi proportionatum est, non est tamen sufficiens fra denoando omni subiecto, etiam incorporeo, et improportionato.

Addendum tamen est, quod Q. volitio potest dici

volens

volens permissionem pecci, et concurrere ex permissione ad peccatum non tenetur absolute velle peccatum, aut volendo finem permissionis peccatum: quia immediate concurrat ad peccatum. Hoc est: quia actus in se immediate liber Deo a Deo amatur, non autem actus liber Deo in alio actu ante concursum ad peccatum actuatus est liber Deo non in se sed in permissione parva pecci. Unde non est necesse, quod Deus volens denegare concursum illum volitum, sufficit si denegat permissionem parvam volitam permissionem aut parva pecci, quam Deus immediate vult, et quae Deo immediate in se libera est, nihil est aliud, quam liberum creatum cum cognitione indifferenti circa utramque partem contradictionis, cum sufficienti auxilio ad vitandum peccatum, et sine ullo proximo impedimento, ut se in utramque partem contradictionis flectat; sic enim instructa voluntas, dum a Deo non liberetur operari, habet vim trahendi secum Deum virtute, ut sibi cooperet ad quemcumque actum liberum ipsa detraxerit. Haec pertinent ad aliquas difficultates de concursu Dei in actu primo cum causis liberis, ideo non sunt in expedienda ea longior. Sect. II. Obiectio de prioritate volitionis liberae Dei rerum actionis ad extra.

Sectio II.

Obiectio de prioritate volitionis liberae Dei rerum actionis ad extra.

Arguitur igitur plures theologos non leviter vexavit communem proposita. Innumera sunt sacrae scripturae testimonia significantia Deum voluntate conducere, conservare, et quod ad extra producit, et conservat. Psalm. 113. omnia quaecumque voluit, fecit. Sap. 11. quomodo posset aliquid permanere, nisi tu voluisses? Ad Ephes. I. omnia operatur secundum consilium voluntatis suae. Haec autem toto conatu invicem

Martinez.

q.° Deus producit ad extra, quia vult producere: ergo quia Deus
velit mundum producere est causa producendi mundum: ergo volitio
D. ut applicata mundo, tamquam obiecto volito est causa mundi
producti: ergo est prior D. volitio, etiam ut applicata ad volendum
mundum, quam ipse mundus, et ipsius productio. Siquidem
etiam, ut applicata mundo, et illum volendo est causa productionis
mundi: ergo D. volitio ut applicata ad volendum mundum non constituit
immo est applicata per mundi productionem. Confirmatur: causalis illa
quia vult conservare mundum, mundum conservat, est vera, num-
quam autem est vera quia conservat mundum actione sua vult conser-
vare mundum: ergo actio ad extra conservativa mundi non
constituit Deum volentem conservationem. Patet consequentia: quia si Deus con-
stitueret volentem conservationem ipsam, vera foret causalis haec:
Ideo vult Deus conservare Mundum, quia re ipsa
Mundum conservat.

Ignoro equidem cur argumentis his tantopere
videantur fore Doctoribus dictae sententiae libri D. versantibus
cum illis aperta solutio nullius sit operae negotii. Im-
primis propositio illa, quam alii putant ex sacra pagina elegan-
tissime in nostra sententia explanant: vera est illa propositio: omnia
quaecumque voluit fecit, quis dubitet? cum in nostra sententia
constituat volens libere eorum, quae fecit per actionem, qua fecit.
Immo in nostra sententia semel admissa, idem evidenter melius
quam in opposita, cum opposita concedat plures Dei volitiones liberas
inefficaces, quibus plura voluit quae nec fecit umquam nec fa-
ciet. Unde tenent concedere plura voluisse quae non fecit.
In nostra vero sententia est manifesta impossibilitas quod aliquid
Deus velit libere, et efficienter, quin illud faciat. Unde necessaria
est illa propositio: omnia quaecumque voluit, fecit. Tantum ergo abest, ut

authoris

authoritas haec Sacrae Script. quoniam non sit, ut potius allegari de-
beat pro nostra sententia confirmanda.

Deinde sunt explanandae reliquae propositiones, et
nostra sententiam confirmant, videlicet 2a, nihil conservandum nisi Deus
voluisset conservare, quia conservatio ipsa, quae est actio ad extra
proveniens a Dei volle. constituit in suo explicato Deus faciat
volendo conservationem. 3a similiter propositio est evidens in nostra sententia quod
scilicet omnia operatur Deus secundum consilium voluntatis, consilium
enim est actus scientiae naturalis quae dicitur simplex intelligentia, hic quoque
actus simplicis intelligentiae, et Dei volitio est causa operandi quidquid
ad extra operatur Deus. Unde et consilio agit, quia cognoscit
quidditative quid agat, et voluntate agit, quia primum actionis
est ipsius voluntas, sive volitio actualis, quae cum ex se ante
actionem considerata sit volitio omnis volibilis sufficiens, ipsa
applicat ad hoc volendum actus sua ad extra libera. Haec cum
ita sint, nam praedictis testimoniis, et alio aliquo ex
sacris literis de promptu signari, quod volle Dei ut applicata libere
ad volendum productionem, et conservationem Mundi praecedat ut causa
ipsam productionem, aut conservationem mundi. Ita ut applicatio
liberae voluntatis ad denotandum potius conservationem, quae non conservationem
volitam praecedat, et sit causa efficiens ipsius conservationis.

Pro quo notandum est discrimen inter actiones
Dei externas, et externas actiones creaturarum, non sensitivae
animae liberae, praecedunt enim a volle interna, quae fuit exer-
citium quoddam libertatis suae, at posita conditione actio externa
[illegible] ponit quoniam volo illa, et [illegible] causis
et efficit in [illegible] causis. haec non reperiuntur in actione
Dei externa. Haec enim immediate est libera, quia etsi cedat
a volle Dei non procedit ab ipsa, tamquam a potentia naturali, sed

tamquam

tamquam a proprio libero seipsa apparte ad operationem externam tam ponendam, quam amandam. Patet ergo quod Mundus dependet a Dei volle, et quod hec Dei volitio, ut causa sui, et quod presupponit Dei volitionem ut causam efficientem Mundi priorem mundo, et quod presupponit Dei volitionem, ut aequaliter distinctam a Mundo, et in suo esse a se constitutam ante mundum, non tamen Mundum dependere a volle Dei intrinsece alligata ad amandum Mundum, in essendo, et ab intrinseco indifferente Mundum ponendum.

Quod si dicas: Mundi actio productiva dependet a volle libera Dei ut libera, at volitio libera ut libera constituitur per actionem ad extra productivam Mundi: ergo actio productiva Mundi pendet a seipsa, id est seipsam precedit, et subsequitur, quod est absurdum valde. Distinguo maiorem: actio productiva Mundi dependet a volle libera Dei, libera, inquam, per modum actus primi libertatis concedo maiorem, libera per modum actus secundi, nego suppositum, quod volitio Dei aliqua sit aut esse possit libera per modum actus secundi. Contra nego minorem: volitio libertatis, ut libera Dei, non constituitur per actionem ad extra, sed aequaliter distincta ab omni Creato. Vide dicta Sectione 5a.

Quod si iterum dicas: actio ad extra productiva Mundi supponit exercitium libertatis Dei, at exercitium Dei libertatis presupponens ad suam actionem ad extra nequit esse aliquid Creatum, ergo est aliquid Dei, quod aliquid Dei est ipsum libertatis per modum actus secundi. Neganda est prorsus Maior. In nobis actiones externe supponunt exercitium libertatis sumptum in imperatis productivis volitionis efficaciter imperantis actiones externas: at nulla actio ad extra Dei supponit exercitium Dei libertatis internum Deo, implicat enim aliquod Dei esse exercitium Dei libertatis, ut constat Sect. 3. et sect. 7. Sectio 12 dosi illius Cardinalis, ideo Deus producit quia vult producere.

Sectio 12.

De sensu illius causalis: ideo Deus producit, quia vult producere.

Sed iam explicemus sensum illarum causalium, quae nobis obiiciuntur initio sectionis praesentis. In iis pono quod haec propositio, quia Deus producit Mundum, vult productionem Mundi, est in aliquo sensu verissima, et omnino concedenda, in alio autem neganda est. Pro quo explicando animadvertere opportet, quod particula quia potest reddere causam formalem, potest causam efficientem, potest applicationem causae formalis ad subiectum denominandum, potest denique applicationem causae efficientis ad passum. Exemplum sit, quia qualitas est albedo, dealbat. In hac propositione, ut vides, particula causalis quia reddit causam formalem, in sua autem causae efficientis, esset falsa propositio. 2um exemplum sit, quia Homo est discursivus probat, quia ignis est calefactivus, calefacit; vera est utraque propositio; reddit enim particula quia causam efficientem in Homine vim discursivam, in passo caloris vim calefactivam ignis. 3um exemplum sit, quia ignis approximatur, comburit lignum: verissima est propositio, reddit enim particula quia applicationem necessariam causae efficientis, ut producat suum effectum. 4a propositio: quia est unio, paries dealbatur. In qua propositione unio non denotat causam formalem, nec efficientem dealbationis, sed applicatio causae formalis necessaria, ut resultet effectus formalis.

Hinc liquet, quomodo iudicandum de veritate huius propositionis, quia Deus producit Mundum, vult productionem Mundi. Assero, si particula quia importet causam efficientem, est falsa propositio, quia productio Mundi non est causa efficiens quod Deus velit Mundum; si particula quia importet causam formalem, est etiam falsa propositio, quia productio Mundi non est forma denominans Deum volentem Mundum, cum tota Scotistae doceant causam formalem adaequatam volendi Mundum esse volitionem Divinam increatam, et necessariam; est ergo verissima

pp.

verissa ppo in illo sic, in quo particula quia non importat causam essentialem, aut formalem, sed ad ordinem causae formalis, nempe volitionis Dei, ad ea denotandi. In hoc sensu verum est, quod

Vult + Deus, quia producit Mundum, vel productionem Mundi, siquidem productio Mundi concedens a Deo volita increata est applicatio qua volitio applicat Mundo ut Mundo det denotationem volitionis, et sibi denotationem volentis Mundum, cum ex se essalit sumpta ante omnem actionem ad extra non sit potis Mundi, quae ... dei, imo nec Mundi, nec alterius cuiuscunque obiecti creati.

Itaque patet, quid dicendum de illa causali, quod Deus vult Mundum, conservat Mundum, quia producit. Primo si particula quia reduplicet supra volitionem Dei secundum se, est vera ppo in sensu essentiali; siquidem abunde demonstratum est, quod volitio Dei libera, etiam ut libera est causa efficiens productionis Mundi. Unde si particula quia solum reduplicet supra volitionem, qua Deus vult, et importet causam essentialem, evadit vera propositio illa, quia vult Mundum, producit Mundum; hoc est, volitio Mundi est causa efficiens Mundi. Si autem particula quia non reduplicet solum super volitionem increatam secundum se, sed supra illam, ut est Mundi volitio, hoc est supra applicationem suam liberam ad obiectum, asserimus, quod etiam evadit vera propositio illa, quia vult Mundum, producit Mundum, cum tamen vera, si importet causam formalem, nam applicatio illa, quo volitio Dei est Mundi volitio, est ipsa productio Mundi, productio autem Mundi causa formalis est denotandi Mundum productum.

Similes orationes causales reperimus in creatis, ut, quod ignis est, calefacit. In hac propositione denotatur causa efficiens caloris, quasi sit, quia ignis producit calorem in manu, calefacit active manum. In qua propositione dispicit similiter duplex sensus. Si particula quia specificative cadat super ignem, quia producit calorem, est vera.

In

In su cae effentis, si cadat reduplatio e supra Ignem n' se
cundu se. S. ut pducens caloris, e vera pp̃o n' in su cae
effentis, S. fralis: pductio enim caloris e fra dencare Igne
active calefacientem. Addo, quod etiã mutua caalis e vera
In genere cae fralis, quia calefacit actiue manu, pducit Ignem
in manu, et e. Itaq dicendu e de Dei volitione, q. si
in 1' Sa caali, quia volitio e applicata Mundo volendo, pducit Mundu, reduplet. supra volitione specifice e vera
caalis In genere cae effentis. Si reduplet supra applicatione
volitionis ad mundu volendu e vera In genere cae fralis,
quia applicatio volitionis Dei ad mundu e actio, haec aut e
vera fralis pducendi Mundu.

Si aut Interroges an actus liber Dei
sit caa Mundi? Resp. natiue absolute, quia actus liber
absolute dictus e actus cum libertate elicitus a Deo. S. e actus
Dei q. libertatis, nihilominus disquendae pp̃o. Si actus liber
stet pro actu volitionis Dei, ut dixi supra sunt actus Dei volitionis
liber etiã ut liber e, et caa Mundi. Si actus liber stet
pro exercitio libero Dei libertatis, negandu e actu libero Dei ee
caa Mundi, cum potius actus liber Dei in hoc sensu sit ipsa
productio actualis Mundi. Si aut Instes n' posse v
erificari q. ane caalis, quia pducit Mundu, vult Deus
Mundu; si supponat vera haec, quia vult Mundu, pducit
Deus Mundu; nã caales numquã reciprocant. Resp.
q. caales Importantes vere caam et mutuo cae effentis
n' posse reciprocari: at si afferat vna diversi generis
cae, ac alia afferat, S. si vtraq afferat genus cae fralis
reciprocari posse. Haec sunt aliunde notissima, nec novi
lucis Indigent. Sect. 13 obiectiones alias brevi solutione donant.

Sectio 13.

obtiones aliq breui solutie donant.

Obiec 1º: Deg n' pducit negoem et tn vult pluzes negoes: go. ut applet libere Dei volitio ad aliq amand, n' e naria pductio xei voliti. Pleo fals non ee naria pductione phica, s.d ee nariq eam dependa phica, qua id, quodam, ita e' In se secund illud ee, quod in se het, qualecunq illud sit, ut sit + Anlee Jud. a Deo dependeat, et Degr. caas, ut illud sit, unde sicut in oly sas explat negois dependa caa liba, tam creata, qua increata, quamvis n' pducat a caa ahenali, ita tnnris exts explat negoem applaxi Dei volioni, ut ab ea denotet volita, et eand dependa Dei, qua dicit, et e' Inoly sas nego depens a Dei libarte.

Obies 2º: Ineo prioxi origis ante qua Dei volio applet libe ad alig. ex terminis 2o dictis, nempe Mundy, et nego ejus, e' ia negio Mundi: go ee ipsiq negois, non e' suffens applatio, ut p illa dicat Dei volio volens negoem: Coasqt, et ansept: quia ncgo Mundi tunc e' nego non e' Dei volio applata Mundo volendo; at in eo prioxi origis non e' Dei volio applat a Mundo volendo: go in eo prioxi origis e' nego Mundi. Plet nego ary. Ad probem disquo Maiorj. Si par la tunc Importet instans rale temporis concedo maiorem si Importet instans re, T. origis: nego maiorem. Pleo quia Instans rale temporis requirit abstrahere ab vo-litione Dei dicto: at instans re T. origis abstrahit

ab

ad utrumque 2º dicto, quod quidquid praecedit in ordine libertatis creatae quia sicut nec est amor, nec negatio amoris in eo instanti rationis priori, antequam volitio increata operetur, ita nec est mundus, nec est negatio mundi in eo instanti, quo Dei volitio praecedit omnem libertatem extra Deum.

Obiectes 3º: nequit una, et eadem potentia producere denominationes oppositas: ergo nequit eadem Dei volitio denominare volitum, et nolitum mundum. Respondetur: nandoary, eadem libertas causae creatae in actu 1º est sufficiens denominans Deum libere volentem, id quod vult, et libere nolentem, id quod non vult per diversam suam applicationem activam. 2º idem amor valet indivisibilis pro denominare actus distantes oppositis denominationibus; nam quo odit infirmitatem, ut malum, salutem, eodem actu indivisibili odit infirmitatem, et amat salutem. Ecce ab eadem forma denominat morbum odio suo, et oppositam denominationem salutem amore suo. 3º ab eadem lege denominatur, auditio sacri praecepta, et omne indebitum pariter cum auditione sacri prohibitum.

Obiicies 4º, aliquod signum est, rationis, sive rationis originis, in quo est Dei volitio, ut indifferens ad productionem mundi, et non productionem, antequam se determinet, et secundum signum, in quo producit mundum. Iuxta quod quaerit, per quid se determinavit, non per aliquod creatum: ergo per suam volitionem increatam: ergo haec est essentialiter, et ab intrinseco determinata. Implicat enim, quod per volitionem essentialiter indifferentem ad producendum, et non producendum determinet ad producendum potius quam non producendum. Et arguitur impugnare libertatem creatam sive cum Dei utraque tempore respondetur ad quaestionem per Dei volitionem per se ipsam, tamquam per causam efficientem, se determinare ad producendum, per actionem vero se determinare

ad

ad producend potentia, qua non producend, tamen sunt caam formalis, neque ipsa productio potentia, posita, qua non productio, de formalis, qua dicit Deus. Et producere potentia, qua non producere et determinatur potentia ad producend, qua non producendum. Addo quod addit nullius est momenti. Resp. quod volitio indifferens ad utrumque extremum, non per determinatione Dei, ut rationem formalis determinationis, sive, ut forma determinans, potest se, et Deum determinare, ut causa libera se determinans formalis.

Obiicies 5º: Deus non esset liber ad volend et non volendum Mundum, sed tamen ad producend et non producendum Mundum. Argumentum dissolvi tota sect. 4. Obiicies 6º: Deus vellet Mundum propter ipsum Mundum. Resp. neg. illoe malitiae. dist. clarius gratia, si particula propter denotet causam volendi: nego, concedo, si denotet applicationem, per quam fit volendi, sit potius Dei, quam illius obiecti volitio, concedo. Argumentum dissolvi tota disp. praesentim a sect. 8.

Obiicies 7º: Deus non velle tale obiecto creatum sine necessitate ab obiecto cognito. Hoc argumento parabimus solutionem tota disp. 5. proxima. Obiicies 8º: Plures sunt actus Dei liberi et liberi se exercentes in actu 2º quibus nulla conveniet mutatio ad extraphysica, sed tamen moralis. Resp. solutionem huius argumenti petenda ex disp. 6. Obiicies 9. Deus potest in plures diversos fines eandem rem creatam producere et ordinare: quod exercitium Dei libertatis libere ordinare Mundum ad hunc finem cum possit alios ordinare ad alium finem, non est sola productio Mundi. Resp. huic argumento satisfieri disp. 7. Obiicies 10: Deus habere per volitiones liberas inefficaces, quibus plura Deus dendat

Libe

libè volita, inefficacitur; quia illa n̄ producit: quod n̄ [illegible] producto ad extra ut debeat denoer libè volita. Vide, ita arguitur [illegible] disp. 8. Disp. 5. V. Deus ab æterno voluerit, quæ in tempore condidit?

Disp. 5.

V. Deus ab æterno voluerit, quæ in tempore condidit.

Disputatio præsens, in duplex caput difficile disseca[illegible]. Primum erit, an ex constitutione libertatis prædicta explicari possit Deum ab æterno voluisse illa, quæ ab æterno n̄ produxit, sed in tempore; secundum erit, an constitutiones [illegible] libertatis [illegible] liberè a Deo, et in re [illegible] possit defendi Deum in tempore posse velle, quæ ab æterno n̄ voluit. Sect. 1. explicat [illegible] Deum ab æterno voluisse, quæ in tempore condidit. Subsect. 2. [illegible] proponunt [illegible]

Sectio 1ª.

Explicat[illegible] [illegible] Deum ab æterno voluisse quæ in tempore condidit.

Subsectio 1ª. Proponunt. [illegible]

Dico 1°. n̄ fuit ab æterno in Deo volitio aliqua [illegible] ex se ab intrinseco [illegible] Mundo condendo, sive ex cujus [illegible] [illegible] indifferenter [illegible] [illegible] Mundus [illegible] condendus; hæc dico [illegible] dist. superiori. Ex ea constat [illegible] volitionem [illegible] in re cum aliquo defectibili, qui [illegible] defectibilis, et contra creata. Dico 2°: ab æterno fuit in Deo volitio sibi æquata, et plene [illegible] quæ in tempore producunt creaturæ omnes, quotquot producunt. Hæc ergo [illegible] ex dictis. Dico 3°: volitio illa, quæ fuit ab æterno, et [illegible] quæ in tempore

producunt ore, n. e. causa necessaria in agendo extra se, s. omnino libera, hoc e. agens et producens cum omnimoda indifferentia, ita ut sicut pro libito se debebat ad agendum, possit se inflectere in contrarium, ita ut . . . sit et cum mundo et cum tempore mundi: differt ergo volitio illa D. a volle effaci creata: hec enim e. effectus liber, s. causa necessaria operis externi. D. vero volitio non e. effectus liber, nec e. n. liberum in essendo. . . . necessarium e. tam causa libera actionis externae.

Dico 4°: in principijs de ipsius D. libertatis e. evidenter vera hec propositio: Deus ab aeterno voluit mundum esse in tempore. et hec e. evidenter falsa, Deus n. voluit ab aeterno mundum esse in tempore. Similiter x° eadem pariter hec propositio e. vera Deus ab aeterno voluit mundum n. esse ab aeterno, et hec e. falsa: Deus ab aeterno voluit mundum esse ab aeterno. Dico pr. : denominatio illa, qua volitio D. e. mundi volitio insurgit ex D. volle, et applicatur ad mundum, quae in presenti e. actio productiva mundi: at D. volitio fuit ab aeterno, et mundi productio in tempore: ergo propositio, quae afferat durationem aeternam D. volitionis, et sub durationem . . . s. temporalem applicationis, erit sic supposita, omnino vera. Atqui propositio illa: Deus ab aeterno voluit mundum esse in tempore afferat durationem aeternam D. volitionis, et durationem temporalem mundi, et actionis productivae mundi: ergo propositio illa Deus ab aeterno voluit mundum esse in tempore e. omnino vera. Minor subsumpta patet: nam propositio illa n. afferat solam durationem aeternam s. duplicem, aliam aeternam, aliam temporalem. . . . affirmare de volle D. secundum de obiecto D. volitionis.

Dices: aeternitati debet dari plena, et integra, et adaequata denominatio. per quam Deus denominat libere voluisse producere mundum in tempore: ergo debent dari aeternitate

oias Oshva Suis denoationis. Et con aulaimblae dari denoationem Enalicem durow, Inqua n' dari oia Oshva denois atvnij e Oshvis denoationis, deqtatoquum, e applatio Q. volitionis ad Mund: go hec applatio precessit Inetrate: at n' precessit actio yduchva Mundi, nec Mund. go actio n' e applatio illa Q. volitionis ad obj. Ale 1° Clisqo ans: debet dari In etrate aquata denoatio Intra Q ei volentis, Ocedo ans; aquata denoatio Q eo extra obti voliti: nego ans. Ale Q°: negando ab te ans, solum requirit q Q vexisset hec ppo: Deg ab eterno voluit Mundi ee intemp. f. Deg ab etro elegit Mundum adqlg intempe Oexendum. Ad hanc autem veritandam n' e narly, quod aquata denoatio Mundi voliti, aut Oralech adqlg sit ab etro, nec ppo illa affirat totalem denoationem. Et oia illig Oshva ee ab etro.

Exemplum sit satis appum: n' minus e certum Deum ab etro voluisse Mund, quam Deum ab etro vere cognovisse Mund: atqui in sen Oshuente veritatis q Exam obti, ut Deg dicat vere cognovisse Mundum ab etro n' e narly q. oia Oshva veritatis extiterint ab etro: go ut Deg dicat ab etro voluisse Mund n' e narly, quod oias Oshva volitionis Mundi, putem Mundi volitio fuerint ab etro. Ro a priori e', cum dicimus cognem affirant Mund futum, ee ab etro veram n' dicimus oias Oshva veritatis illig fuisse ab etro, imo dicimus n' oias fuisse ab etrno, nam ppo de futuro e vera q obj n' exerit ab etro, s. intempe. Unde cum dicimus, Deum ab etro cognovisse vere Mundum futum, Inilla paxla vere duplex duxoem Importamus alta etig cognisc. alta temporalis obti, Exqua dupli duxoe Oflat verum, aliud etig explicem addimus poterat in Ofatiorem Suis doctre. Deus enim

ab

ab eterno fuit prior prioritate vel durationis Mundo, nec tamen fuit ab eterno utrumque & utroque prioritas. Immo si utrumque fuisset ab eterno, non esset prioritas ab eterno. Unde fit, quod cum dicimus Deum fuisse priorem ab eterno mundo temporali, narrando dicimus Deum fuisse ab eterno, et mundum non fuisse ab eterno. Quod consistere est in actu prohibito, qui nunc dicitur prohibitus a voto quod non exercetur nunc, sed olim preterito.

Et hoc ipsum in suo oppositum exercitum exercitij libertatis Dei continere, est vera hec propositio: Deus hodie libere conservat Mundum, libere dat gratiam homini contrito. Nec tamen dant hodie omnia ista libertatis, a quibus gratia infusio, et mundi conservatio denominant libera: quo ut Deus dicatur ab eterno voluisse Mundum temporalem, non est necessarium quod omnia ista libertatis denominationis fuerint ab eterno. Minor probatur: quia per immutabilitatem libertatis supposito, quod Deus heri voluerit donare hodie gratiam, non est hodie liber Deo donare gratiam immediate, sed in actu quo voluit, acheo actu quo vult, supposito quod heri voluit, et est hodie liber ergo et actus est liber hodie, quia talis libere ab eterno fuit: ergo ultimatum exercitium libertatis precessit, in quo materialiter tamen est libera hodierna infusio gratie, licet ergo hodie libera sit aliquid, quod precessit. Atque sufficit doctrina de cuius vertitur infra disputatione Sacra disp. sect. 2 sub sect. 2. Subsectio 2. ubi argumentis adverse partis doctoribus.

Subsectio 2ª.

Fit [?] argumentibus adverse partis Doctoribus.

Obijes ex Arriaga quem ad litteram transcribunt alii in hoc puncto recentes alliguntur. t. in L. p. disp. 28. sect. 1. Subsect. 3. S. Deus ab eterno decrevit alliq

aliqd speciale de creando Mundo hoc, magis, quam de non creando, aut magis quam de creando alio diverso? Si dicamus, non magis decrevisse hunc mundum, quam alium, opponimur omni vere catholico, quis enim dicere audebit, quod si Deus ab uno Angelo rogaretur in quo mundi spatio Deus decrevisset creare, ipse alio? Deus responsurus esset, nullum huius que spatium decrevit, suo in tempore decernam. Immo Socinus deberet dicere id de anima rationali corpori infundenda, quod si dicamus ab aeterno spatium aliquid decrevisse circa hunc mundum, quod non decrevit circa alium, illud spatium, quod fuit ab aeterno non est mundus. Sic in actione productiva mundi, non aliquid aliud creatum: ergo actus Dei volitionis exere respiciens ab intrinseco spatium mundi huius producendi, et non alium.

Dices, Deum circa creationem Mundi ab aeterno faciendam nihil speciale decrevisse de hoc mundo potius, quam de alio, quia nullum decrevit creare ab aeterno. At ab aeterno spatium decrevisse creare mundum in tempore, et non decrevisse ab aeterno creare in tempore alium mundum distinctum ab hoc. Ut autem ab aeterno decreverit creare mundum hunc in tempore, et non creare in tempore alium ex possibilibus, non est necessarium, quod aliquid speciale fuerit ab aeterno respiciens ab intrinseco spatium, sive specialiter sibi intra mundum hunc potius, quam alium, sufficit extrinseca denominatio proveniens volitioni aeternae, et ab intrinseco immutabili, a mundo existente in tempore. Sicut ut dicatur Deus esse prior ab aeterno Mundo hoc spatio, et non mundo possibili, numquam existituro, non est necessarium, quod ab aeterno habuerit aliquam Dei durationem intrinsecam spatium intrinsece respicientem Mundum potius hunc, quam alium possibilem, sufficit extrinseca denominatio proveniens durationi aeternae Dei a Mundo hoc existente in tempore, quam denominationem extrinsecam non accipit a Mundo numquam existituro.

Instat: Deus iuxta Paulum ad Ephes. 1 elegit salvandos ante Mundi constitutionem: ergo ab aeterno fuit in

Deo

Deo actus volat. Liber, qui sit electio horum prae alijs ad gloriam: at ille actus, de quo loquitur Paulus, et quem vocat electionem non est actus ab intra equaliter se habens ad omnes homines: ergo actus ab intra respiciens gloriam dandam his, et non alijs. Respondeo 1°: quia illa Dei volitio necessaria, quam nos ponimus, equaliter ab intra omnes homines respiciens pariter nobis complexe. 2°: quia illa volitio non esset electio horum prae alijs, siquidem ab intra omnes tam reprobos, quam predestinatos equaliter respicit. 3°, quia illa Dei volitio, ut ante his adstruit, ab intra non est magis electio, quam reprobatio: ergo quando Paulus docet in Deo ab aeterno fuisse volitionem, quae sit electio horum potius quam reprobatio, et aliorum reprobatio, potius quam electio, aliquem actum agnovit in Deo, concessitque praeter volitionem necessariam.

Dices: Deum ab aeterno elegisse Petrum Apostolum, v.g. glorificandum in tempore. Ad hanc autem propositionem verificandam, sufficit, quod tota volitio causae scilicet aequata per electionem ab aeterno, et glorificet Deus Petrum in tempore. Utrumque sit potius electio Dei Petri ab aeterno glorificandi in tempore, quam Iudae; sufficit, quod in tempore Iudas non sit glorificandus per illam volitionem, qua est glorificandus Dei Petrus. Specialitas ergo illa non est ex volitionis ad gloriam, quae fuerit ab aeterno, sed ex alteri singularis Dei Petri ad volitionem aeternam Dei. Unde specialis specialitas, sive ut Latinius loquar discrimen reale inter Petrum, et Iudam est ipsa glorificatio temporalis. Discrimen autem virtuale ... est ipsa volitio aeterna, in qua tamquam in causa exhibet ut ... ab aeterno existenti illud, sicut ergo in opposita Deus discriminat Petrum a Iuda per actum aeternum suae volitionis. Ita confirmata ... solum differimus in hoc puncto, quod oppositi Doctores ponant actum Divinae volitionis, ut causae necessariae, illius discriminis existentis in tempore

non ponimus actus D. volātis ut causa libus illius discriminis. Rogo nunc, an D. Paulus docuerit Ephesiis volitionem D. elicientes Petrus potius, quam Iudas esse causas naturis illius discriminis inter Petrum, et Iudam, et non liberis? Si enim id docuit, ostendant verba, et actum erit de nostra sententia.

Ad probationem illius antis respondeo, ad 1m illius volitionem naturis quae ab interno qualiter respicit Petrum, et Iudam, valde fuisse omnino nimis pro fuisse Petro, siquidem illa est causa totalis, et unica, liberam discriminans illum a Iuda. Ad 2m probationem dico quod illa volitio est electio, est intellectio libere eligens unum prae alio glorificandum in tempore et superius dicta. Ad 3m concedo libenter quod illa electio, quia electus est D. Petrus ab interno sumpta, ut est volitio D. non est potius electio, quam reprobatio, siquidem ex se est sufficiens pro adendare D. Petrum electum ad gloriam, et sufficiens illius denotare exclusum a gloria. Ecquod quod docuit Paulus Ephesiis, non est ab aeterno fuisse formale discrimen inter Petrum, et Iudam, sed hoc discrimen temporale fuisse ab aeterno in D. electione aeterna. Fuisse autem non formaliter, sed virtualiter, nec fuisse servitaliter, tamquam in causa naturali, sed tamquam in causa libera illius. Subsectio 3. Instat iterum, et ret.

Subsectio 3a.

Instat, iterum, et ret.

Instaretur potius dicimus modo, se se habuit ab aeterno D. volitas quoad D. Petrum, atque Iudam, nam ab aeterno specialiter amavit D. Petrum aliquo amore speciali, quo non afficiebat quoad Iudam. Hinc est, quod ab aeterno in volitate D. fuit praedestinatus D. Petrus, et Iudas reprobus. Hoc autem esse verum probatur ex innumeris locutionibus sacrae Scripturae et Patrum.

Haec D. volitatis non se gessisse aliter ab aeterno in haec. Immo nec in tempore aliter se habet in haec, ex primi in haec respiciendi

qua

Martinez.

qa D. Petri, quam qua Iudæ, solaq. differentia in glorificatione D. Petri et exclusione a regno Iudæ, quarum utraque est in tempore a D. voluntate etc., tamquam a causa libera, quæ eadem perseverante, potuit libere vice versa glorificare Iudam, et Petrum a regno excludere. Unde ab aeterno est causa illius specialis beneficii quod accipit D. Petrus, et non Iudas. Non etiam ab aeterno causa inter respicierum aliter D. Petrum ac Iudam. Præterea est ab aeterno volitio D. libera specialis affectus, quo D. Petrum specialiter effectus in tempore positi, non tamen specialiter desumpta ex ipsa natura intra affectus. Denique concedo, quod speciale illud beneficium D. Petro illatum, et non Iudæ fuit ab aeterno volitum in volitione D. tamquam in causa libera illius beneficii, non tamquam in causa naturali. Ita autem locutiones Patrum, et sacræ Scripturæ videantur 1º ad specialem aliter innuere, in hunc sensum explandæ sunt.

Harum autem explicationum multipliciter firmare possumus 1º, quod de D. voluntate loquuntur scriptores, et Patres, frequentissime iisdem proprorum phrasibus, quibus colliguntur loquimur de voluntate humana, cum tamen plerumque aliud videntur intendant, quam verba sonare videntur, imo secundum sensum communem verborum, ea non possit divinæ voluntati adaptari. Sic Deo tribuit iram, tristitiam, et dolorem, pœnitentiam etc. 2º cum tamen hæc omnia et bona theologia aliter nario explanda sunt quam rigor sonat verborum, quod enim Deus Saulem punit, dicit Israeli, quod deleturus quod fecerat, pœnitere; hoc tamen verbum ita explicat, quod scilicet sit ira, et pœnitentia, quoad effectum non tamen quoad affectum. Ita similiter assero, quod Deus dicit specialiter dilexisse D. Petrum præ Iuda intelligendum est de specialitate quoad effectus non quoad affectum interius. 3º quia Patres plerumque explicant actum D. liberum scientiæ, et volitionis exemplo speculi, in quo repræsentantur præsentia, quibus summotis nihil speculo repræsentatur, sine mutatione intra speculi. Aperte quoque censent Deum posse glorificare D.

Petrum

Petri, et eum excludere a gloria eadem [illegible] velle; immo solum
ipsius addidit, i. diminutive. Unde evidentissime infert, quod
si Deus reprobasset Petrum, nihil aliud haberet in eum Deus odio, tunc
reprobare, ac modo praedestinare.

Sed tamen excusso possumus explicare praedictam
explanationem illud est, quod omnes odio [illegible] ea dare tenerent. Enimvero sicut
frequenter dicit Scriptura specialiter fuisse Deum amasse alterum Jacob prae
Esau, ita frequenter dicit, quod Deus speciali amore prosequitur hominem
dum iustus est, quem non habet pro eundem hominem, quando peccaverit. Quare Deus
gratiarum donum habuit obliti inimicis, et ea eundem recipientem
habuit versus amicus odio deposito. Haec autem, si explananda essent, ut
verba sonant, dicendum foret Deum in tempore mutare suos actus
et habuisse novum amicum pro Petro poenitente, mutando in amicum
actum illum odii, quem habuit pro repente. At in nostra [illegible] nobis sat, ut
praedictas locutiones explanemus, dicimus ab aeterno [illegible] actum eum
habere, itaut transmutatione habuerit ex [illegible], non ex [illegible]
volitionis. Similiter quod licebit nobis alias locutiones explanantibus dicere
in utraque hypothesi, et qua Deus Petrum salvat, et qua reprobaret eundem
actus volitionis in eum, et totius divisionis ponendos esse in effectibus illius
volitionis. Quod tandem ab authoritate Magistri sancti firmare
possumus in 1° dist. 45, ubi explanans sum [illegible] ipsi [illegible]
Deus vult aliqua, [illegible] fiat, et ubicunque dicit Deus scire, i. scientiam
velle, i. volentem, haec de eo secundum essentiam dicuntur, sic enim dicit
Deus scit, i. Deus vult, sive Deus est sciens, i. volens, essentiam praedicat
[illegible] Deus esse enunciat, sic autem addit omnia, i. aliquid aut aliqua
et dicit Deus scit omnia, i. vult aliquid, i. aliqua, essentiam quidem
praedicat, non simpliciter, et absolute, sed itaut sit, quae ipse est omnia subiecta
monstrentur, et volitiones ipsa eadem est aliquid, i. aliquo subiecto
dicantur, ut talis fiat sensus: Deus scit omnia, idest Deus est cuius

scie

Scip. r. qu. ipsi, q. ista e. ora subtraxit. Sitt. Deg vult hec. 1. Ille, Deus e. cuiq volati; qui ipse e. sec. velle illa fusta sit. Volens go, sive velle dicit Deg secundy etia cui, volo q. esse e. sempiterna, et immutalis, et ea vaxient, et transeant, que el subtraxit. Hec Magister. subsect. 4. An Deg ab ptro cognoverit in suo decro futura?

Subsectio 4a.

An Deus ab ptro cognoverit in suo decro futura?

Et hec diffas, ad mq de scia Dei proxime spet, libuit tn. hic breviter, Leg delibare ad q. fectq notiq obsionis D. Libe, dupl. dupl. poss. Deuxere. 1. Iuvare D. volio ad cognoscend. futy. 1. ut futy cognat. ex decro, 2. ut cognat in decro. Cognit ex decro futy q. Moim Segitar, et Suius di cognid futi e decro explat in Sunemy; decty mey e, qo Mundq exit. Cognit in decro futy sine illor, cognoscendo v. d. t. decty, ut caq futi, et futy, ut depens a decro, tamqz a cad. Et cognio Suius di futi in decro explat in Sunemy. Mundq exit, q. Volio mea e. Assero. D. volior soly Iuvare ut cognat in ipso futum ee futy, n. v. Iuvare, nec Iuvare posse, ut ex ipsa cognat futy.

Ro Suius ex Pris e, q. volio D. n. dicat cy Mundo futo, ut explat e. go nequit Deg ex sua volte inferre mund. ee futy. Et cow, siquid ois illatio fundat in Inexnaria antis cy coenti q. qua impde. ft ans ee verum sine verit coentis. Addo insup. q. quamvis dnectret D. volio cy futle mundi. Ex alio adhuc cap. rugnaret Deo discurrendo cognere. q. sine imp. feche cognis nequit agere, de quo in mas de scia. 2a. pars dclat. Hor: nq ppo illa vera e: D. volio e. caa q. qug mundq futy e: go etq e vera hec ppo: quia volio D. e. Mundq exit. Et cow: nq hec caalis

nil

n̄ aliud importat, quā caalit Dei volionis quā libera. Quo sq modo sic cognoscendi rem ut futurā à suā caa, n̄ affert im- pfectione ullā, ut evidens ē: ergo Deus cognit in suo decreto futura.

Dices 1°: Dei volio ē indifferens ad creationē mun- di, et non creationē: ergo nequit in ipsa cogni futuritio potius, quā n̄ futuri- tio. Negatur conseq. Antecedens illud oppositum ē, ut probet n̄ posse ex Dei volūe cogni futurum, ineptum tamen, ut probet n̄ posse in Dei volūe cogni plus potius mundi, quā n̄ futurū. Ratio ē manifesta ex dictis, nā caa indifferens, et libera ē vera caa mundi futuri potius, quā n̄ futuri: ergo caa indifferens, et libera ad futuritionē, et n̄ futuritionē potest importari pro parte quia in ipso caali explante caā futuritionis mundi. Dices 2°: volūo exsi eius ē caa mundi alterius possib et tamen in volūe illa non cognit à Deo futurus alt mundus possib: ergo nec mundus hic cognoscet futurus in volūe illa. Negatur consequentia maior et minori, negatur consequentia. Alter mundus non ē futurus, quod ergo mirum, quod n̄ cognoscat à Deo futurus dependenter à volūe Dei. At mundus hic ē futurus à Dei volūe: nimirum ergo ē, quod cognoscat à Deo. Ideo ē futurus, quia ē Dei volio.

Dices 3°: Ideo hic mundus ē futurus, quia ē Dei volio: ergo etiam erit futurus alt mundus possib. Utergo enim eque respicit à Dei volūe. Negatur conseq. Causalitas enim quia importat caā determinatā ab intrinseco, sed ab intrinseco libere. Unde infferri non debet producturū alterū mundum, si hunc producat, eo quod eque respiciat. Adde, quod apparitio rationis n̄ bene arguit in causis totalibus essentiis, bene tamen arguit in causis fisicalibus totalibus quae absolute sufficienti. Unde bene valet, ideo Petrus ē albus, quia habet unitā sibi albedinem, tamquā subiecto corporeo: ergo ubicumque fuerit subiectum corporeum, habens unitā sibi albedinem, debebit albus: at in causis

ostenditis præsentaneibus, pariter corporalis n̄ valentis ferre paritis etc.

Dices 4º: dandum esse namq. aliqd. determinans ab æterno quod determinet Deus ad asserendum mundum posse fore, quam non fore, hoc autem determinans nequit esse volitio utpote indifferens, nec actio externa cum nulla sit ab æterno: ergo debet esse actus volitionis ab intra determinate exponens futurum mundi potius, quam n̄ futurum. Et non esse necessarium, ut Deus determinet ad dicendum potius mundum fore, quam n̄ fore, quod detur ab æterno aliquid ex quo cognito inferendo dicat mundum fore, aliquid ipsa mente sententis Deus cognoscit futurum ... quin ad illud futurum cognoscendum determinet a decreto suo præcognito cum nullum sit ... determinate futura; sufficit ergo intus esse sit ex se determinatum ad cognoscendum omne cognoscibile et scibile cum veritate, et quod mundus sit potius futurus, quam n̄ futurus, ut ... sit sufficienter determinatus ad dicendum mundum potius fore, quam n̄ fore. Sect. 2. V. ... exercitium ... libertatis Deo intra possit deffendi Deum velle in tempore, quem n̄ voluit ab æterno? Subsect. 1. aperit veram.

Sectio 2ª

V. ... exercicium libertatis Deo intra possit deffendi Deum velle in tempore quem n̄ voluit ab æterno?

Subsectio 1ª — Aperit veram.

Suppono ergo posse agitari ... exercitium libertatis in sola actione ad extra; ... in actione intra volitionis. ... priorem opinionem nulla est possibilis difficultas ut constat ex superius dictis, quin nam dicendum sit Deum n̄ posse denovare aliquod objectum volitum in tempore, quod n̄ clamaverit volitum in æternitate. Probatur: quia ut Deus dicatur ab æterno volens ... exire in instanti

A

A, nihil aliud requit' fralit, quamq. in Deo dent eavdic ab
eterno, et Petrus exat in instanti A: q[uo]d implat q. Petrus exat
in instanti A, quin Deus ab eterno amaverit Petrum exere in in-
stanti A. Hec certa. Dubium q[uo]d supererit agitandum inter eos
qui ponunt in Deo actus amoris agentes intra Deum exeuntes, et eius
Ra addictus dicto. Probabiliter suppo aliud est q. Deus ab eterno
decreverit producere Petrum in instanti A, et in temp[o]re mutet decretum
in aliud contrarium statuens non producere Petrum in instanti A, aliud
et longe diximus, quod Deus ab eterno nil statuerit circa Petrum dendi
aut non dendi; in tempore autem incipiat in Deo vollo Petri dendi
seu volio non dendi.

Dico 1°: Improbabile e. Deum posse mutare decretum
q. ab eterno habuit in aliud contrarium, v.g., posito, q. Deus semel decre-
verit ab eterna volate, seu etiam dilati dare gloriam Petro, implicat
q. mutetur Deus decretum decernendo oppositum. Ratio e., quia vero se vi-
tium e agentis rationalis indignum levitatis, et inconstantie volatis, et vitium
morale contrarium rectam rationem; hec enim dictat, numquam desistere ab
eo, q. semel consilium habitum sufficienti deliberatione habuerit, nisi nova
occurrant motiva priori consilio non agitata, que suadeant resipiscere.
At Deo nequeunt occurrere nova incognita priori consilio, q. quod
prudentissime et plenissima scientia se determinavit ad volitionem: q[uo]d si inevitabile
inconstantia nequit volitionem, quam habuit suspendere olim, seu in contrarium
mutare, ita in presenti equaliter incurrit inconstantiam animi nostri
si possit arrepta mutare in contrarium, seu nunc ab illo cessare. Confirmatur:
Deus non potest mutare volatem dandi gloriam Petro, si semel promisit: q[uo]d
nec poterit, si semel eam volatem apud se ceperit, quamvis non promiserit.
Probatur consequentia: quia sicut esset infidelis non reddendo gloriam semel promissam,
ita esset inconstans animi non exequendo rem semel decretam. Non e.

autem

aut minori imperfectione, tam nota inconst., quam nota infidelitatis: ergo etc.

Dico 2°: Probabile est posse Deum habere in tempore aliquem actum volunt. liberum, quem non habuerit ab aeterno, et contra ab aeterno non habuerit partem. Pro quo nota, quod in ea sententia, quae dicit Deum liberum adduci actum volunt. per partes, quorum alter sit volitio, alter nolitio. Relig. ad suspendendum se ab ol. actu: assero quod probabile est, quod Deus ab aeterno se suspendat ab utroque actu, et volitionis et nolitionis mundi, et quod in tempore incipiat habere actum volitionis liberum, vel nolitionem mundi. Ratio est, quia ex duplici tantum capite posset quis imaginari repugnare incoeptionem dictae volitionis, scilicet quia Deus esset inconstans, scilicet quia mutaret physice, sive (si velis) 3um caput addere repugnat, quia aliter Deus non esset aeternus. Atqui ex nullo horum capitum repugnat: ergo probabile est, quod Deus in tempore novum habeat volitionem, quam non habuit ab aeterno, eodem modo non habuerit oppositam ab aeterno. Discursus est legitimus, unde,

Sola minor probationem desiderat, quam ita per partes probo. Imprimis non esset Deus inconstans, non enim dicitur inconstans, qui denuo currere vult, et antea nihil decreverit de cursu nunc exercendo, sed qui et antea decrevisset non currere, modo mutata voluntate statuit currere. Rursus, nec Deus mutaret physice, nequit enim Deus mutari physice, nisi sit aliter ac antea erat, scilicet aliter se habeat intrinsece, ac antea se habebat: at Deus nec esset aliter, ac antea erat, nec physice se haberet aliter intrinsece, ac antea se habebat: ergo nullatenus mutaret. Minorem probo, quoad 2am partem: aliter in se res se habet, quando habet accidens aliud: at Deus non haberet in tempore accidens aliud, nam Dei volitio libera non est accidens: ergo non se haberet aliter. Probo eandem minorem quoad 1am partem: Deus in alia hypothesi ab aeterno nollens mundum non esset aliter, Deus,

ac

acē in hac hypotesi ab ęterno volens Mundum: go nec Deus hexi n' vellens Mundum esset aliys Deus, acē Sodiē volens Mundum. Cons. ē manifesta. Deniqz nullus Inveniens ē, q. aliquid D. non sit ęternus, enimvero nullus ē Inveniens Xo. hy authens q. aliqd. D. numquam fit: go nec ē Inveniens, q. aliqd. sit quis n' semper fuerit. Ita illis Sui, Cons. mihi ē olo claro.

N. approbo doctrina huius Dcis 2c ut verg, arbitror in illa Conventes dicendus nasio. ab his, qui actus liberos 6 mus actus 2i libertatis in Deo ponunt olo Intros, et qui ab eis pervenerint in Deo noster. Undeius doctrina huius 2e Dcis non admodum probet Theologis inferio, nec admittendus ee doctrina illa de exercitio libertatis Divinae: ex quo illa Pluresque probabiliter infert. Subsect. 2 an immutabilitas D. volatis stare possit cum ipsius libertate?

Subsectio 2a.

An Immutabilitas Divina volatis stare possit cum ipsius libertate.

D. Herise disp. 20 Cap. 2 ostendit in prius Dsluentus in Deo actus libere eliciti non posse asistere D. immutabilis cum libertate eius actus ponamus ut Deum ab ęterno habuisse amorem libere elicitum, qui ab intra sit volitio efficax Mundi. D. Immutabilitas petit, quod hic actus ex supposito q. sit ita stā Deo, semper habeat, et numquam ab illo cesset. Ex hoc prio arguit Herise: ponamus Instans A: sit in hoc Instanti rali volitio Mundi esset Immē Inse libera, in hoc Instanti rali p priori ne D. volor esset Indifferens ad volitionem mundi et nolitionem hinds: atqi hoc ē Impossibile, na Deus In instanti A anti supposit habuisse tand volitionem: go in hoc Instanti p priori non ē Deus indifferens ad volitionem et nolitionem Mundi, alias esset Indifferens ad revocandum actum, quo voluit in

instanti

Instanti ante 9dere mund : sic discurrit P. Herize.

Egoaliter censeo, quo suppo, q. docui in disputibg de Incarnoe Verbi: 9.o vers. 5. act le Imme inse Libg, quis Imme orit a pa liba, ad sy suum act. Unde Lt act proce dat a volate dictata q suy acty priores libum, at actg posterior erit libe imme, et inse attendenda go e volo utary omne suy exercy libum et sitta attenta Lbae, Liberg denoat imme omnes actg a seporte, Lt cum ordine aliquo dimanantes. Unde si 1o Intentio finis e imme Liba, etiq volo 9sulendi media etig electio medy, etiq executio, si ad eandq volat specte sit actg Immate inse liberi: Et hec pria dicendy e: volitio mundi libere 9servat a Deo i. quasi 9servat in hoc insti B et eavolio e immate inse liba. Pt: si aliquid obstaret libarti 9servois, maxe quod sita fuerit In instanti ant: at hec 9servo volionis precedery non obstat, quia e acty D. volatis et nulla acty D. volatis, cum aseio D. volo, ut In actu Lo 9 siderata ante omry suum acty nulla sit 9nexiony nariam poe tollere ab actu ipsiq immatg libarty, quy sumit ex D. volate 9siderata ante omry suy acty...

Confio et explo: D. volasi ut exse 9siderata ante omry suy actum ga creasum exg, nullg het 9nexiony nariq cum aliquo actu, i. saltz ceo creary exg: go ut 9siderata exse D. volo ante omnem suy act ga creasy exg, e liber tas formy actus si ad illg acty ponendy: go quicunq 9 actq ponat a D. volate ga creasy exg, erit actus Lq, et exercity libartis D. imme inse libery. Pt coa xo pria lact quia acty e imme inse libe elicitus, qui elicit a poa ante omry suy acty indifferente ad omneg illg. Unde ret P. Herize quod Lt exa hesterna volionis Mundi infferat ssly hodier-

ng

hodiernq oservoq, id n obstat, quomin hodierna oservo sit
Inse imme Liba cu hesterna exa vollonis fuit actu elicitq
a volate Q. cumque nulla Sit inmalery elig ut immutalis.

Si ulterius, q. In hoc instanti B, et in quolibet
aliorum aeternitatis posteriorum, sponone dat ag ista a qua vollio Q.
Mundi sit Liba, scilicet volas Q. qua ut osiderat ante omnem
actu elicitq, et la osideret, ut immutallis, nullatq inechit cum
aliquo actu ga exq Mundi; nec propterea iure licebit infferre in hoc
instanti poe non elicere vollonq Mundi: q. poe mutare actu
quem heri habuit de Mundo, odendo in nolitq Mundi. Quandoe
Cba, quia posalla, que e in Q. volate in hoc instanti priori
ne, et a qua denoat Liba inse imme vollio Mundi, non e poa
ad mutandq actum semel habitq, s. ad desistendq a semel elicito
tamtum e poa excrinonica, cum olibq actibq eleitq singulis qui
versentur circa exq creatq. Atque adeo e poa ad n hendq vollonq
Mundi, non e aut poa, ut cesset a volle semel elicita.

Hoc sit veras int, dandq e p. heresie, quod
in priis coibq assenhbq non ee actum inse imme libq illq, qui elicit
a prio anter dectato, et dettaq sit & actum propriq ang ivrgentissa
ssi arputa, quibq probat vollonem Mundi exq nee libq, si
suppat Dig ee in suis volibq metasse immutalis. Probo itaq
assumtiq: In hoc instanti B exq prij scilicet Q. volarq eli-
cientis oservoem sue vollonis precedit immutallitas essalis Dei,
precedit in eius cognitio in hiloq asservarq Deum heri habuisse vo-
lionq Mundi: q. In hoc instanti B precedit exq vollonis Q.
prlumarq prioritate, s. habq oripis, et vt ans vollonq illa inferrq
n e go volio in hoc instanti inse imme Liba: q. tamen erit
Liba mate. et in alio, si Liba sit, at nequit in alio ee Liba,

na

nq hoc aliud e exa eius volionis in instanti rali anti, de qua exa recurrit idem argut: qcum numquam fuerit illa volio anse immutabilis, n. hoc gservo hodierna volionis libermate, sive in aliqua gservatione illi immutabilis libertas. Aliunde vero asserere, q. illa volitio in singulis instibus ptratis e' libamate. Et in tota pteritate immutabilis in se et libera, e' penitus impceptibile.

Ut hq declaro: In tota ptate collective sumpta Sct. volio producendi Mundi idem oio prius ac Set in olibus, et singulis instibus ptratis: at in olibus et singulis instibus Set prius fuit determinata ad ipsam tendq, et illq nato insiferq: go in tota ptate collective sumpta Set primus fuit determinata ad illq hendq, et illq insiferq. Unfero ultq: go in tota ptate non e' libera in se predicta volio. Et lo hec ex ptra dicta, nq actus procederq a prio ante ipsum actu determinato non e' actus in se immutabilis liber. Quis in tota pternite collective sumpta n' e aliud excogitale, quod sit immutabilis in se libus, et in quo volio Mundi eliciat, et sit liberamate, ut pr, go. Quod aut in singulis instantibus eliciat illa volio Mundi ex prio antes determinato prioni ne pr: quia in singulis instantibus elicit. Et servat volio Mundi ex obligne immutabilis, atque adeo libertas, ex quo pcedit illa volio Mundi in hoc instanti. Idem dicendq e' de singulis instantibus elicita actu illq in instanti rali ante esse Sin. Et mutandq non ee, quis aut videat hoc dictamen pcedens prioni in hoc instanti ra insferre naturalio gservatio volionis prio posteriori. Subsecet. S. difficultes in pcedentem doctrinam.

Subsectio 3a.

difficultates in presenti doctrinam enodantur

Obies 2°: Ergo in nra sta fatendu e Deum ratione mutari de n' volente vg glam Petri in volentem glam Petri. Probatur: ut Deus velit glam P. necessarium e applicet Dei volitio glorificationi: at in tempore mutatur Dei volitio de n' applicata glorificationi ad applicatam glorificationi: ergo mutatur de non volente glam in volentem glam. Maior e certa in nris principiis. Minor probatur: applicatio illa Dei volentis nil addit, quam quod Petrus valeat glorificari: at in tempore Petrus valet transit de n' glorificato in glorificatum: ergo Dei volitio mutatur de n' applicata glorificationi in applicatam eidem glorificationi. Confirmatur: applicatio volentis Dei ad glam e ipsa gla, ut existens valet: ergo implicat, quod in tempore transeat gla de non existente in existentem, quin Dei volitio transeat de non applicata gloriae amandae in applicatam gloriae: atqui Dei volitionem applicari glae e equivalere velle glam, et n' applicari glae e equivalere n' velle glam: ergo implicat, quod gla Petri in tempore transeat de n' existente in existentem, quin Dei volitio transeat de n' volente glam in volentem glam.

Resp. 1°: omitti olim parte, quod mutetur extra et non intra Deum mutetur de n' volente glam per instantia A, imo postea contraria in volentem glam per instantia B mutuo tota se habente extrinsece ex parte, ut aiebat Magister Sacdiz de scientia sect. 1. subsect. 3. dummodo n' mutetur Deus nec extrinsece de n' volente glam per instantia A in volentem eandem glam per instantia A, quae tamen mutatio in presenti investigatur. Resp. 2°, quod Deus n' mutatur in tempore de n' volente glam in volentem glam, quia applicatio illa qua Deus dicitur applicari, ut potius velit glam, quam non velit, n' e ipsa glorificatio presenti tempore durante pensata, sed glorificatio in aliis temporibus

dista

distra exens: ergo ut mutaret approbo Dei volitionis deberet transire glorificato de existente in aliqua temporis distra ad non existentem in aliqua, sive ad existentem in nulla temporis distra, qui transitus est impossibilis, ut ex illis est manifestum.

Ad argumentum in fra xco disp. Maiorem: narrive, quod approbet Dei volitio approbatione facta de presenti: non maiorem: approbatione facta et tamen petita ad denominationem pro aliqua distra temporis, sive hec sive illa sit, concedo maiorem, et in hoc sensu, non minorem. Adeo probationem dicquo maiorem, approbatio illa est Dei Petri glorificatio, et ita petita de presenti determinata, nego maiorem, glorificatio pro aliqua distra temporis, ita ut indeterminate afferat adeo denominationem voliti, temporis, ex illud, concedo maiorem, et in eodem sensu distinguenda minor, at Deus Petrus transit de non glorificato in hoc instanti ad glorificatum in alio concedo minorem, transit de glorificato in nullo instanti ad glorificatum in aliquo: non minorem. Ad confirmationem dic, quod hec denominatio voliti conveniens a Dei volitione, non exigit in obiecto existentiam ipsi Dei volitioni, tamen exigit existentiam aliqua pro aliqua temporis distra ut ipsa dicatur a Deo amari, talis est, et tantae instituta Dei volitionis, unde numquam transit Dei volitio de non approbato sufficienter in approbatum obiecto denominando, consequenter nec illa transit de existente aliquando in numquam existentem, aut econtra.

Obiicies 2°: Et volo Petri hodie approbaret ad amandum Petrum, nequit dici a Natura amari Petrus pro hodierno die: ergo et Deus hodie approbet ad producendum Petrum, nequit Deus dici ab eterno amasse Petrum. Resp: Transeo anti, neg. cons. Ratio est, quia in Petro a Natura non fuit volitio, sed volontas, volontas autem productiva amoris non denominat subiectum amantem, sed potens amare. At in Deo ab eterno fuit volitio, et non sola potentia volitiva. Ideo

Deus

Deus ab eterno denoat sibi amare. 2° ratio dicta est, si in homine daret heri volitio ab eterna ab eterno non infinxerit, quod heri diceret amare ob id ponendum Catharina dicere, qui talis volitio fuisset creata ideo si aeterna fuisset ab eterno non nihilominus esset talis, ut denoaret nullo volitio quodcunque obiectum exercere pro qualicunque differentia temporis, sicut Deus volitio propter suam infinitatem denoat volitionem suam, et sibi sufficienter applicatam ut denotet in qualicunque differentia temporis exercere ad eius mysterium, quo Deus respecta propter suam infinitatem denoat nullo sed omne scibile.

Respondeo: implicat, quod Deus volitio esset infinita et competat exercere denotationem, quando non sit ola extrinseca: quod implicat quod Deus volitio competat denotare ob id ab eterno volitio, si ab eterno non erant ola extrinseca denotationis sibi volitionis. Videtur mihi id non esse cuiusdam communis exercere totius denotationis volitionis ab aeterno, quia ut illa denotatio esset complectit obiectum. Fateor totum denotationem non fuisse ab aeterno nihilominus assero, quod Deus voluit omnia ab eterno exercere pro instanti A, quamvis quamvis denotationis non fuerint ab eterno ola extrinseca, imo in ratione Deus voluit ab eterno pro exercere pro instanti A, et non antea perfectionem non ola extrinseca esse ab eterno. Sicut quando dicit Propheta esse hodie pro Antichristo futuro, non dicit hodie esse Antichristum, aliquos propheta se ipsum falsificaret, sed hodie exercere Propheta, et post exercere Antichristum, non hodie, sicut revelatio quae continetur in sacra scriptura Antichristi futuri hodie est vera, nec propterea dicimus hodie exercere Antichristum i.e. exercere hodie totum denotationem non exercentibus omnibus extrinsecis denotationis veri, ut enim dicit i.e. revelatio esse hodie verum non dicimus Antichristum hodie esse, sed hodie esse propheta affirmans Antichristum futurum, et Antichristum hodie non esse sed futurum esse.

Obiicies 3°: Deus ab eterno non creavit mundum: ergo nec ab eterno voluit mundum. Respondeo concedo, ideo Deus ab eterno

n. creavit Mundum, quia n. fuit ab aeterno actio creativa Mundi, s. d. in tempore: atqui denominatio volentis Mundum, n. minus debebat esse actione productiva Mundi, qua denominatio creantis Mundum: ergo, ideo Deus non creavit Mundum ab aeterno, quia n. fuit ab aeterno actio productiva Mundi; propter eandem rationem dicendum est, non voluisse Mundum ab aeterno. Ad 3. cessant, neque cog. Ita qua Deus denominat creans est actio, ita finita creata ex se alligata, ut ita modalis finita est, unde sortitur rationem ceterarum productionum, quae non denominant post actionem producentia in isto actionis sed in illo instanti tantum, pro quo valet. At ita denominans Deus volens, est aequaliter Deo infinita sua volitio infinita potens sibi ita denominare illam, quae pro quavis temporis differentia. Ita ad ... quo Deus scientia est ita ab initio potens repraesentare scibile eo ipso quod scibile sit. Disp. 6. V. exercitium D. libertatis possit esse aliquid pure morale? Sect. 1. Satisfit difficultati positae.

Disp. 6.

V. exercitium D. libertatis possit esse aliquid pure morale?

Sectio 1a. Satisfit difficultati positae.

Inter obiecta, quae frequenter a D. volitione amant recenseri solent denominationes aliquid pure morales, ut remissio culpae; Deus enim peccatori potest remittere culpam mortalem sine influxu physico solius extrinsecae donationis, ut fit in Republica humana, pariter ut unus homo homini debitum extrinsece remittere, quin debitori creditor aliquam physicam qualitatem immittat. Praeterea inter hos denominationes morales est voti relaxatio, hominem enim, qui se voto obstrinxerat, potest Deus, volente sua liberalitate, a voti obligatione eximere, quin illi immittat qualitatem physicam physice oppositam voto.

Praeterea ...

8

Explicatur 3º defectu volis, ventus (?) ... in ... necessario ... qui ... pars ... denotationes ... dicat ... ergo in ... resultant ... Libero et ... infinite ...

Propter dictas difficultates expediendas, suppono divinam volitionem esse tam infinitam in genere volitionis actualis liberae, quae propter denotationes illas omnes, quae possunt convenire a volitionibus infinitis creaturarum, possit ab una sola, quae infinita est, divina volitione convenire longe melius, quam praestant multiplicatis creaturis volitionibus. Hinc est, quod divina volitio aequaliter sumpta indicando est ut sufficiens amor, sufficiens odium, non sufficiens sex ... sufficientis inactuosas ... dictat ... legislatio, sufficiens prohibitio, sufficiens acceptatio voti, sufficiens donatio ... sufficiens dispensatio legis. Longe plus et sine fictione numerus denotationum convenientium a volitione creata, et quae sine imperfectione possunt a divina derivari, omnes illas tribuit, praestat divina volitio, tamquam aequivalens; ita ut in genere est nihil aliud requirat pro eiusdem denotationibus tribuendis, et ... formalibus, quia potest se ipsa applicare illis tribuendis, et illarum omnium aliquam suspendere, pro suo liberrimo nutu et dominio, sine prior actione.

Hinc ulterius decipere debes divinam volitionem esse ad instar voluntatis creatae. Explico. Voluntas creata est potentia productiva actuum diversorum, qui sunt diversae formae, a quibus conveniunt innumerae denotationes diversae. Potentia enim amativa voluntatis se exercet ut amativa quando producit amorem, et potentia nolitiva voluntatis se exercet ut nolitiva quando producit nolitionem: immo amor nihil aliud est quam exercitium actuale voluntatis, prout est potentia volitiva, et odium nihil aliud est quam exercitium eiusdem potentiae, in ut volens, seu ut nolitiva

potentia

posse, et sese nihil aliud quam exercitii voluntatis ut
amittas, aut notivas est, sicut praeceptiva. Itaque Dei volitio
est gratiarum sufficiens praebere eas denominationes, nihilominus producit
diversas entitates creatas, quae sunt extra diversas lineas, tum in le
individuae volitionis [illegible], v.g. producere debet, ut praeceptiva
aliquam entitatem, qua producta dicatur Deus libere praecipere. Iterum
aliquam, ut remissiva est culpae, qua producta dicatur Deus libere
remittere culpam. Similiter, quando volitio Dei est relaxiva voti de
bet producere entitatem aliquam, qua producta dicatur Deus libere
relaxare obligationem voti. Idem proportione servata dicendum est ad
reliquas denominationes morales praestandas.

Secundo a priori est quia talis denominatio moralis mu
tari intelligi non potest de parte in contrarium. Sic denomi
nari enti in exercitium sine titulo aliquo mutabili agenti, et defectibili:
atqui talis titulus nequit esse sola Dei volitio quoad intrinseca; nam
haec est [illegible] ergo [illegible] aliquid extra
Deum [illegible] debet libere [illegible]
[illegible] ut [illegible] praedictas denominationes [illegible] debet Dei volitio
producere libere entitates aliquas [illegible] quibus [illegible] de
nominatio moralis resultet, quin [illegible] denominatio moralis [illegible]
deficiat. Secundo: in his denominationibus [illegible] inclu
dit exercitium Dei liberum: at exercitium Dei liberum re
quirit esse in [illegible] supra [illegible] demonstratur
ergo in his denominationibus [illegible] includitur exer
citium Dei liberum [illegible] nil aliud esse potest
quam productio entitatis alicuius extra Deum: quod [illegible]
[illegible] entitas extra Deum [illegible] ducta [illegible] ma
nifestare [illegible] quas [illegible] diximus inter
[illegible] volitionem et [illegible] creatam: sicut enim [illegible] volitivae
producit libere entitatem aliquam quae nihil aliud est quam exercitium

actuale

acceptat eo [illegible] novitio [illegible], ut remissiva culpae [illegible] dicatur aliquam libi, quae non aliud est quam [illegible] actu [illegible] [illegible], hoc [illegible] [illegible] remissivi culpae [illegible] [illegible] dicimus, [illegible] ducit [illegible] [illegible] odio aut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] remissiva culpae, non producit [illegible] remissivam culpae [illegible] [illegible] sufficiens [illegible].

Hanc autem doctrinam niti [illegible] [illegible] [illegible] Theologorum [illegible] falsimo [illegible] [illegible] [illegible]. In primo rogo, unde cognoverunt [illegible] et Theologi [illegible] nostra actus [illegible] amorem et odium? Certe his duobus principiis [illegible] nulla [illegible] novam denominationem in rebus, sine nova entitate. [illegible] [illegible] universalissimum principium apud omnes [illegible] receptum. Ex quo illatum est denominationes amantis et odio habentis requirere entitatis aliquas novas, et noviter productas dum noviter [illegible]. 2.º principium est eas denominationes [illegible] [illegible] nihil ponere intra res volitas, aut odio habitas. Unde illatum est eas denominationes addere entitatem aliquam intra [illegible] volanti. Ex hoc ergo discursu [illegible] doctrina praesens. Suppositum principium 1.º [illegible] omnes scilicet novam denominationem requirere novam entitatem in rebus productam. Unde infertur denominationem [illegible] relaxati, et culpae remissae requirere entitatem novam, dum novit [illegible]. 2.º principium est [illegible] [illegible] denominationes nihil ponant, aut ponere possint intra nova [illegible] noviter, aut [illegible] in Deo producti, [illegible] inferendum est ea entitatem nova noviter producta, ut novitas denominationis [illegible] illae [illegible] [illegible], et debere entitatem aliquam extra Deum.

Sectio 2.ª

Propono argumentum satis efficax in [illegible] praecedentis doctrinae.

[illegible] [illegible], qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] doctrina. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Enimvero ex illo deinde esset, quod est velox actus varios
sub ipse stat, qui pertinent ad hos denominationis varios, quod
et in Ethica docemus, et in Theologia videre est. Exemplum
tum sub alia idea. Quia ostendit ex his inimicis vero
vel inimicos sunt ad amicitiam reconciliationis recipit, qui
denique sub ipso operationis ex se contrarias dicitur, ut in hac voluntate
existentes, nam amor qui ex se est ut ab intra alligat, et addi-
dit pro illum denominandum amorem habitus; et odium quod ex se
est ut ab intra alligat, et addidit eidem pro illum de-
nominandum odio habitus; sunt actus intra varii, et a quibus de voluntate
convenit actu denominatio varie, tamquam a fine est ut applicans
ab intra ad huiusmodi denominationes tribuendas eidem obiecto. Qui vero
sub existunt in hac voluntate, nam cum illos actus Deus habuerit
in tempore naturaliter, quod illos sub ab aeterno habuerit, et
in aeternum sub habeat.

Quod autem acerrissimi sint varii, manifeste patet;
est enim amor et odium, effectus ex parte affectus, sive vehe-
mens complacentia, vel displicentia vehemens quae lumen pati,
nec elevat ea affectus varias, quod alterum vertit circa peccatum
contra Patri, alterum circa gratiam sanctificantem eiusdem, nam odium ibi non
convertit solum circa peccatum, sed etiam circa peccatores, non enim odit
Deus solum ipsum peccatum, sed et ipsam personam odit propter
peccatum commissum, nec complacet Deus solum in gratia gratum faciente
sed et ipsam personam amat propter ipsius gratiam, immo non merito
ipsum propter id exaltat. Dicit enim gratia statum faciens subiecti,
quod gratia reddit amabilem Deo subiectum, et consequenter dum Deus
amat hominem gratia insignitum, non solum amat gratiam, sed hominem
propter gratiam qua insignitur; quis autem dubitet esse varios eorum
affectus, quando ex se ab intrinseco sit amor, et odium vehemens eiusdem
personae.

Nec propterea obstat huic varietati simplicitas affectus

amor)

Dicere, quod obiectum motivum sit diversum, nam amor amat Petrum propter [illegible], et odium aversatur eundem Petrum propter [illegible] peccatum aeternum, non stat tamen [illegible] in [illegible] pro [illegible]. Haec enim quia [illegible] nullus [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] omni in eadem voluntate amor vehemens, et [illegible] [illegible] eundem Petrum etiam [illegible] diversa motiva. Nequit enim [illegible] [illegible] odisse vehementer Petrum propter [illegible] [illegible] [illegible] amare eundem Petrum propter [illegible] beneficium, [illegible] enim [illegible] dicente [illegible] malis attendit, alias [illegible] cum actu [illegible] odii [illegible] omni amor verus amicitiae [illegible] Dei, quod [illegible] [illegible] [illegible] quare [illegible]. In [illegible] [illegible] qualescumque sint actus, et diversi [illegible] [illegible] enim mens [illegible] sub assentiri, et dissentiri [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] modo; [illegible] nullus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sub abstracta relatione [illegible] a [illegible] et [illegible] reparare [illegible].

Haec absurda [illegible] [illegible] bona [illegible] admittenda [illegible] in illa [illegible] [illegible] illum [illegible] [illegible] bona Theologia [illegible] demonstrare. Quis enim Theologus audeat dicere Deum hodie prosequi eodem odio [illegible] Petrum, quantumvis [illegible] insigni[illegible], et [illegible] donatum, quo ipsum aversatur [illegible] quondam peccantem, et fidem abnegantem [illegible] [illegible] nullus. [illegible] quis dicat Deum aversari odio infantem baptizatum, et [illegible] propter peccatum [illegible] in [illegible] [illegible] nullus. Quo enim pacto verum erit, quod Deus semel, et iterum peccatori poenitenti pollicetur omnium iniquitatum [illegible] non recordabor? [illegible] Deus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] peccatorem resipiscentem, quod semel [illegible] [illegible] peccantem. [illegible] quod odium Dei non versatur [illegible] circa poenitentem [illegible] [illegible] et [illegible] donatum; [illegible] malitiae [illegible] hominem [illegible], qui [illegible] a peccato. At hoc est summum absurdum in Theologia. [illegible] [illegible] [illegible] hominem illum odium [illegible] retinere, et numquam deponere, imo odium [illegible], antequam peccet, nemo [illegible] [illegible].

Quod si dicas, etiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in Deo [illegible] amantis [illegible] [illegible] [illegible] de facto exerit

et denoationes odio habentis eundem Christum propter peccatum praeteritum. Deo, nando assumatur, utrum, non denotatio odio habentis Christum propter peccatum praeteritum et denoatio amantis Christum propter ... enim de amore amicitiae in ... ... peccata et propter, nec tamen sub denoatio Dei odio habentis, et denoatio amantis Christum. Propter at vero in nostra ... tota et interiora denoatis amantis. Aliter infra denoatio Dei odio habentis et actus Christi secundum se essaliter sumpta, ex se essaliter ablata eidem solo denoando nempe Christo. Cum autem eiusdem denoationes sint physice diverse, nequit non admitti quod duplex denoatio diversa sub sit in Deo, et quod duplex ... diversa sub sit in Deo, cum uterque ille actus liber sit sub in Deo, et quidem uterque ille actus increata voluntate esset diversus, et alter alterum expelleret. Rogo quid, cur uterque ille actus in Christi voluntate diversus reponatur?

Sectio 3a

explicatur quid sit entitas illa physica libere a Deo producta, in qua, tamquam in titulo physico, fundantur denominationes morales?

Demonstravimus variis probationibus ... ut denominatio ... ... denominationes morales denuo a Deo produci entitatem aliquam physicam ... cum intra Deum propter eius immutabilitatem produci nequeant, debere eas extra Deum ... produci. Nunc autem scire desideramus quaenam sit entitas illa, quae a Deo physice ... producitur, ut in tota, tamquam in titulo physico, fundatur denominatio moralis ... a Deo relaxati, ... ex exercitio actuali ... remissionis ... ... ex se sufficiens ... relaxatio ...

Voti

Vbi aut cuiuscunq[ue] alterius obiectis moralis sicut nj quando forma e' nota a' subiecto, quale e' albedo, requiritur vltra formalem que e' albedo aliq[uo]d aliud, quod sit exercitium actuale causae formalis. Et [illegible] formam [illegible] e' a [illegible] entitas alia distincta a' forma et subiecto, cuius officium et munus illud sit, quod se exercitium actuale causae formalis semper albedinis [illegible] hoc subiectum quod distinctor rores, quod sit unio albedinis [illegible] qua albedo actu instrat hunc parietem, nam cum albedo sit forma sufficiens dealbandi, unio requiritur, ut instratio actualis, sive exercitium albedinis ut dealbatura e'.

Ita considerandum e', quod volitio e' Exce forma remissiva culpae, sicut albedo e' forma Exce dealbativa subiecti; e' non forma nota a culpa remittenda, sicut albedo e' forma ab[illegible] a subiecto dealbando. Unde cum volitio remissiva culpae, ait [illegible] a remissione creata, nam actus illatius creat remissionem culpae, et ipso remissio actualis [illegible] huius culpae, et exercitium actuale sui, ac proinde non indiget aliquo alio, quo reducat in actum [illegible] remittendi culpam. Cum vero volitio, ut e' causa formalis remissiva culpae, indiget aliquo alio, quod sit exercitium actuale ipsius, sive, quod sit instratio actualis, per quam remissio ista [illegible] quae potest applicari, et non applicari culpae remittendae, et exclu[illegible] potest applicari huic, et non alteri, instrat hanc culpam actu, et illius denotat remissionem. Sicut ergo licuit excogitare vltra formam aliquam entitatem, quae sit instratio, sive vltra causam formalem dealbandi, aliquam entitatem, quae sit exercitium dealbandi hoc subiectum ita mihi licebit vltra volitionem [illegible] quae e' forma remissiva culpae, excogitare aliquam entitatem, quae sit veluti instratio, et exercitium actuale remittendi, per quam entitatem illa volitio, quae e' Exce causalis causa formalis remissiva culpae instrat, et ita sequatur culpam [illegible], et illa denotat actu remissam.

Certe hec o[mn]ia ... explicatione sufficienti, ita sese
Insinuant in audientium a[n]i[m]os, ut ulteriori probatione non
desiderent. Enimvero quod D. volitio sit sufficiens f[orm]a remis-
siva culpe, e[st] indubitatu[m] apud omnes. ... nec D. volitio
... sufficiens remittere ... culpa, ab ... [illegible]
a culpa remittenda, ... o[mn]ib[us] certu[m]. Sicut enim amor e[st]
sufficiens cuiusq[ue] obti, ablatus vero ab obto. Ut ... a ... 4.
Sect. 7. ita et f[orm]a ex se essentialiter remissiva cuiuscunq[ue] culpe,
ablata vero a culpa remittenda, quia non e[st] essentialiter applicata
culpe, potius quam n[on] applicata, nec ex se essentialiter huic potius
applicata, quam alteri ... Ex se p[ro]pria bonitate sese h[abe]t, quam-
vis nulli culpe applicari. Itaque abstracte essentiali a
subiecto denominando ... abstrahit. Et demonstratur sum[m]a.
1°. quod f[orm]a sec., si ablata e[st] a culpa denominanda, requirat
actualem, ut ita loquar, informationem, qua velut informet hanc
culpam, et illam denotet remissam, e[st] illatio legitima, q[uo]d denique
hec informatio actualis sit, quia p[ro]ductum a culpa D. volitione,
Et libere p[ro]ductum e[st] a[b] ... omnino evidens, in q[u]o e[st] ...
e[st] a Deo p[ro]ductum.
Hinc patet aditus, ut etiam ... hec ... de ...
D. libertate, defendatur Deum posse ... ex ... idoneum
remittere culpam. Siliter ... ex pluribus, quibus idem homo
turpet, unam, et non aliam remittere. ... qui aut Deus
remittat culpam, non e[st] necessarium, q[uo]d p[ro]ducat f[orm]am remissivam
culpe, ... cum ipsa ... et ... D. volitio sit sufficiens f[orm]a
cuius denotat, tamen requirit, quod illa f[orm]a remissiva p[ro]ducat
libere applicata sui ad culpam A, et n[on] ad culpam B. Ingeniosa
... denominabit culpam A remissam, non vero culpam B. Rur-
sus cum ex nullo capite repugnet, quod illud exercitium D. volitionis
remittentis culpam, sit extrinsecum ho[min]i peccatori, co[n]sequenter clare

q[uo]d

q. possit Deus remittere culpas hominis peccatori , ne ulla mi-
stione facta intrinseca peccatore , aliis suauitatis et Christi distinctione
Dei liberatis, et volitionis liber . Hinc in reprehensione cxxiij capi-
tibus , pendet exercitijs iacendis in materia de gratia , verum dicemus
hoc libum exercitij Dei volitionis , quod verum exercitij pro remissi-
one in gratia habitu cum specie actuali et in re [illegible] peccati
habitualis.

Denique , quia coenter ad rationem Dei libertas
stabilita tota via 4. in presenti diffalte loquamur , ibi ostendit , q
in illo tantum locuti sumus de eo exercitio libertatis , quo Deus libere
vult , aut non vult productionem creaturae . Ibi autem affirmatur Dei
volitionem esse fugam ex se sufficientem velle productionem cuiuscunque creaturae absolute
ab omni creatura , seu autem applicare se ad productionem liberam huius , et non alterius ,
quam productionem posita Dei volitio libere denotat hanc creaturam volitam , et
aliam non denotet volitam , immo denotet non volitam , ex autem Dei
volitione alia , quae pluris denotet libere , et ipsis conveniant , eodem ex
filo labyrinthi omnes inprecedimus . Explicatur : Deus non solum
denotat se libere volentem producere Petrum , sed etiam amantem illum a-
more amicitiae . Ad hanc ergo denotationem , non sufficit actio productiva
Petri , ut evidens est ; Assero ergo , quod Dei volitio est sufficiens amicitia ,
non tamen ex se applicata subito , indiget applicatione aliqua , quae sit entitas
libere producta a Dei volitione , ut ex se est amicitia sufficiens . Ideo
[illegible] obiter in materia de Incarnatione , et in materia de gratia
ex professo docco gratiam sanctificantem , nihil aliud esse , quam applicationem
amicitiae Dei cum homine , hoc est , actualis exercitij amicitiae Dei ,
quod Dei volitio , quae ex se essentialiter est amicitia , sed non ex se
[illegible] essentialiter amicitia erga hunc hominem , reddit actu amicitiam erga
hunc hominem , atque ideo adeo ipsum Deum amantem amicabiliter huius hominis ,
et hunc amicabiliter amatum ; eodem ergo pacto discurro de ea
volitione Dei , ut est remissiva culpae , indiget termino actuali applicatione
sui ad hanc culpam , ut hanc denotet remissam .

Sectio 2a.

Ulterius inquirentur de natura huius applicationis remissivae.

Praemitto: Ante omnia ulterius [illegible] et explanare ponimus exemplum ex actione [illegible] petitum. Ut calorem calefacientis et calorem producti admittitur alia 3a entitas. Ideo illius inducenda fuit, quia potest dari ignis hic, et calor hic, quamvis ignis non sit causa huius caloris, nec calor effectus talis ab hoc igne; quo ideo unitio inducta est 3a entitas, cuius officium sit efficere formaliter, quod hic calor sit ab hoc igne, sive quod hoc sit ab isto. L. quod hoc sit actio [illegible] causa. Praeterea in causis [illegible] ad aliquem finem inducta est actio ut v. g. causa potens producere effectus diversae speciei, producat actu unum, et non alium, v.g. potest producere calorem, et siccitatem; actio ponitur ut sit exercitium dispositionis ut calefactivi, quam ut siccefactivi: quidquid sit. Dei volitio potest esse sine culpa remissa. Pro 2o missa, quin culpa remissa sit a Dei volitione, debet poni 3a entitas, cuius officium sit efficere, quod illa volitio remissiva sit actu remissio huius culpae. Et quia illa Dei volitio non mysterio potest tribuere de novo aliquid, ideo ponitur quaedam actio, ut remittat potius offensam, quam ut relaxet voluntatem. Munus autem illius actionis proprium est exercere Dei volitionem ut remissivam huius culpae.

Inquiritur nunc 1o, an haec 3a entitas sit accidens an substantia. Ideo praemitto disputatione declaranda nihil referre an entitas illa, quae sub modo applicationis praestat formaliter remissionem, increata, et actio huius culpae remissiva sit accidens, vel substantia, sufficit statuisse entitatem distinctam a volitione increata, et natura, tum a culpa remissa, tum a subiecto, cui remittitur. Sicut dictum est de entitate, quae requiritur 3a entitas praeter

subiectum

subum, et fa, ut resultet Somn. Et anhec 3a entas, ii acciderj
f. Subita? Resp: quanty e prissè Expte Sphuntis D.
Sibaxtis, equali eas denos h̄ ui posse a D. Velle ad
hec 3a entas, si accidery, sive substa, at vero et alia gra
phica, unde tenenda ē entas, aug sit accens de fuerit
subty capax. Unde vero reddat ut ut Dhngit in hac denoē culpa
remissa, in qua repexiit ana ... e ... illig ...
at vero si Dhngat aliquq ces denos, in qua et gra phica ne
queat poni accidery, nully exit in Dveniery Dcedere substa pducty
a Deo et exercere mung appois, ut de facto Dcedunt fere omnes
Theologi huiq temporis, applationy D. Verbi ad Sumit, sec
subtitaly unionj, et L. id Dhngere possit in denotatione aliqo
pdi Liba, in jistus, quy de facto dant nunqua, Dhnget ea neccesary
Dsuendi applationj subtitaly.

Inquires pretas, an hec 3a entas sit intra, an extra
subto denoato? Resp 1o: pro expedienda prent difficulte de
Dstutie D. Libaxtis, nil Dfferre, q. sit intra, f. extra ea
3a entitas, utrogs enim pacto se heat, equalit explabitur
difficulas preserg. Resp 2o: entati phice expresserim, equalis e
in presenti culpa f. Voty, quy dicunt, remitti f. relaxare
appsse hanc 3a entaty et intra. Resp 3o: Dgruentiq ad
alia gratia phica, dicet hec 3a entitas et intra hoi, cui peccy re
mitt, aut voty relaxat. Unde Dgruentissè poe dici, quod
gra sanctifans e hec entas 3a, pr quam applat D. remissio
activa, ut sit actualis remissio culpe in hoe pre exentis, et
ri navian pr entaty extra hoi posse fieri eiudr applatiq Libq.

Inquires 3o: quo pacto Deq ferat lepem, mandaty
aut phibitiorj? Resp illay ferre Loquendo, sive Sermone
spirituali, et Angelica, sive etia corporea, et instar huma.
Dumque Deq dicit utrovis modo expresse, ut ne facias, aut fac.
Ddit Legem. Ubi Dsiderandā ē duplex lex, alia necessaria

que est exaudio exequi sufferri aliquem [illegible] praecipiendo. [illegible] vero — sit vendita alia est creata, [illegible] executio praedicta. Et nec peri— [illegible] ut illa lex inexeatur, hominem obtorum sufferri actu exercet, libe et hanc magis potius quam alias.

Inquiretur quomodo una praestet hoc entas [illegible] in [illegible]? [illegible] volitio non [illegible] exercitationes distare breviter [illegible] genera [illegible]. [illegible] volitio est potentia, hec autem 3a entas est instatio. [illegible] volitio est realiter potens praebere denominationem, hec 3a entas est exercitium actuale tribuendi illi [illegible] illam denominationem. [illegible] volitio etiam ut potentia est principium producturum sibi suum [illegible] ad hanc [illegible] illam magis denominandam, hec autem 3a entas est actio [illegible] a [illegible] volitio formaliter, ut realiter [illegible] talis denominativa: v.g. [illegible] volitio, ut remissiva culpae habet specialem actionem sibi [illegible] specialem, longe quod distinctam, ut est relaxativa voti. Unde sicut eadem realitas virtus solis est calefactiva, et siccefactiva, et in ea disquamus illas duas formalitates, quarum alteram exercet, quin exerceat formaliter alteram, enimvero per actionem productivam caloris exercet formaliter virtus solis, ut calefactiva, et non formaliter, ut siccefactiva; ita in [illegible] volitione possem considerari duplex ratio nostra formalitatum, alia est vis formalis relaxandi voti, et alia remittendi culpam, quae formalitates licet sola ratione nostra disquantur, habent tamen diversas actiones, sive exercitia, quibus una possit formaliter exerceri, quin exerceat formaliter alia.

Disp. 7.

An, et quo pacto possit [illegible] volitio eandem rem productam in diversos fines extra destinare?

Lectio 1a

Explicatur presens difficultas.

Secundo amare circa Deum non solum est amare rem propter ultimum finem, ordinare idest ad finem extra rem, ad quem ipsa extrinsece non ordinatur. Primo quod aliquis in- tendit voluntate producere hanc ordinationem rei, quam amat, in finem extrinsecum, si voluntas nostra preintendat finem, et ex intentione finis moveatur ad elec- tionem medii. In hoc casu amor medii oritur ab intentione finis: et ordinatio medii ad finem explicatur per hanc praxim: propter finem vult voluntas medium, ut propter sanitatem vult potionem. Et hec ordinatio potest vocari causalis, quandoquidem intentio finis causat amorem medii. Secundo contingit, si amet rem, et amor ipse dirigatur in finem, et hec ordinatio est finalis, et explicatur per hanc praxim: vult voluntas rem propter finem, ut vult quod potio sit propter sanitatem. Divina igitur voluntas nunquam ordinat rem in finem priori ordinatione causali sed posteriori, unde nunquam Deus propter hoc vult hoc, ut aie- bat D. Thomas, sed vult hoc esse propter hoc, sive ut hoc sit.

Ergo dicta ratio presentis discussionis tota nata est ex doctrina statuta contra Ochamistas D. Bernardi. Enimvero cum intrinsece Deus dicatur amare entia creata, eo quod amor eius se libere applicet ad tendentiam denominandam, et talis applicatio, quod primum objectum amandum applicatur amor ad tendentiam, sit illius productionis instans, quo nos non inefficacit: posita productione ignis A verbi gratia, adhuc Deus incipit indifferens, ut amet hunc ignem tantum extrinsece ... Ergo ergo quod esse illud, quo posito dicitur Deus, prout in hunc, quem intendit, finem destinare ignem productum, illud non est actio extrinseca, nec est ipsum esse ignis, sed nec actio, qua Deus producit ignem. Et ignis ipse et indifferentia, ut ordinetur in plures fines: ...

actio

aliquis amor ... tendentis, ... ratio Dei ad ... qui ... xat
Plene intra Deum; et ... ordino hec ... sit ... ipsa ...
volitio Dei, ... aliqua ... illa ... defectibile exit.

Profecto ... hec ... asser-
ro: quod ... non solum amare potest rem quamcunque creatam quae
honeste amari potest ... destinare in quemcunque ...
... ut ... ordinavit in gloriam Xpti D. et ...
in Xptum D. tamquam in finem cuius; hec autem denoatio libere re-
sultans in creatura in mundo destinata in Xptum, ... quali ...
facile explicatur sicut a nobis explicata est denoatio libera mundi
amati. Sicut enim denoatio mundi amati convenit tamquam
a forma a volitione D. libera requirit ... applicationem liberam et ...
D. volitionis ad mundum, ita denoatio libera mundi destinati in
Xptum convenit formaliter, tamquam a causa formali adequata a D. volitione
exprimens ea denoatio applicationem D. volitionis ad ... ita
denoandum, quae applicatio est entitas a Deo distincta, et a D. volitione
libere, et contingenter producta.

Sicut enim D. volitio est amativa mundi, ita etiam
est destinativa formaliter mundi in Xptum, et sicut ut amativa
mundi exercet ... entitatem distinctam libere, et contingenter productam, ut
destinativa mundi in Xptum exercet ... entitatem distinctam libere
et contingenter productam. Et sicut D. volitio, quamvis essaliter
amativa mundi, potuit esse quin amaret mundum defectu applicationis
predicte, ita D. volitio, quamvis essaliter destinativa mundi
in Xptum, potuit esse quin destinaret mundum in Xptum defectu applicationis.
Praeterea fateor: quod potuit D. volitio se exercere amando mun-
dum quin se exerceret destinando mundum in Xptum, de facto tamen
se exercuit; et ut amativa mundi, amando mundum, et
ut destinativa mundi in Xptum, mundum ac destinando in Xptum.

Iurso

Plures, Mitto: quod possit dari actio externa, quae sit applicatio D. volitionis ut amativae, quin ea fore applicatio D. volitionis ut destinativae. De facto tamen probabilius dicitur, quod eadem actio externa producens mundum exercet utramque rationem D. volitionis, atque adeo eadem actio concurrit ut applicationis, ut mundus dicatur et amatus, item destinatus in Christum, ut etiam probabilius defendi possit, quod actio producens Mundum concurrit etiam ad eam denominationem, qua Mundus dicitur a Deo amatus. Et quod ultra illam datur alia in tota dicta, per quam, ut per applicationem concurrat denominatio sua mundi destinati in Christum.

Exemplo ex nostra voluntate desumpto res declaratur.

Dupliciter potest voluntas nostra amare ignem in illuminationem aeris. Primo per unicum actum, quo et intendat illuminationem et in hunc finem eligat ignem tamquam medium. 2o potest imperare per duos actus liberos nostrae voluntatis, quorum primus amet ignem propter se ad nullum finem relatum, imo nec cognitum ipsius [illegible]: 2us vero destinet ignem sic ex ultroneitate voluntatis [illegible] in finem illuminationis. Sicut ergo destinatio ignis in finem illuminationis a voluntate nostra, potest exerceri per unum vel duos actus liberos, ita et per D. volitionem fieri potest, scilicet una sola, vel duabus actionibus liberis, unaquaque quae exerceat sive D. volitionem, aut amativam mundi, et ut destinativam ejusdem in finem, vel ex illis duabus, quarum prima solum exerceat amorem mundi, 2a destinationem mundi iam producti in finem.

Sectio 2a

Occurritur Principali argumento.

Objicitur 1o: Deus potest producere ignem destinando ipsum in combustionem, Ante [illegible] et in illuminationem [illegible]: ergo his denominationibus diversis obtinendis debet dari diversa [illegible] ex-

eu

Dei, et intra Deum: at nulla reperitur diversitas extra Deum: quod
Antecedens impugnando: nam si aliqua diversitas extra Deum esset, ea
foret in actione producente ignem: atqui tunc nulla reperitur diversitas:
ergo nulla. Probatur minor: etenim si foret in actionibus,
desumeretur non ex eo producto, cum hic esset idem in utraque
denominatione: sed ex intentione intendente ipsius Dei, quatenus in
alia hypothesi produceretur ignis a Deo intendente malum Angeli:
In secunda produceret ipse ignis a Deo intendente bonum hominis.
Quapropter si ignis esset idem in utraque hypothesi, actiones essent
diversae non aliunde, quam a prius: atqui est impossibile, quod actiones
desumerent diversitatem a diversa intentione Dei: ergo nulla reperitur
extra Deum diversitas in utraque denominatione diversa: sicque diver-
sos reducendo ad intentiones Dei voluntatis.

Probandum igitur est maior ultimi illius propositi. Et
probatio in summa consistit: si haec diversitas actionum desumitur a
diversa intentione Dei: diversa, inquam, secundum intra voluntatis, idem,
diversa solum secundum extra. Secundum dici potest: nam
14: alias daremus manifeste adversis, et saltem indirecte de-
nominationibus liberis dari intra Deum diversam intentionem et
volitionem diversam secundum intra: quod huiusque constanter negavimus;
non secundo, quia ista intentio Dei secundum extra est ipsa actio
quae diversitas actionis desumeretur ab ipsa actione. Adde, quod
actio externa esset seipsa prior, et posterior: nam cum
veniret, tamquam a priori ab intentione diversa, ut diversa inter
ipsas actiones externas constituta fuisset intentio Dei diversa,
cum autem distinguat diversam intentionem per diversam actionem externam, actio
ipsa exterior praecederet ut terminus originalis seipsam, ut derivata
a talibus. Sic arguit P. Ysaacus Lluis de vol. disp. 12.

Dicet: non est necessarium, quod actio producere

sonem

[illegible] [illegible] Intendentis. [illegible]

[illegible] [illegible] au[illegible] in [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] natu[illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] Intentione [illegible]

quapropter assero quod in [illegible] [illegible] natu[illegible]

[illegible] denotatio [illegible] et [illegible] peccati quia amor ordi-

natus [illegible] in finem [illegible] intentus et amatus. [illegible] pr[illegible]

amor ordinativus eiusdem [illegible] in finem [illegible] Intentus, ad [illegible]

modum, quo etiam in[illegible] [illegible] datur duplex actus [illegible].

[illegible] ordinatio medii ad finem [illegible] intentione et amore

[illegible] intent[illegible]. 2us: ordinatio medii ad finem [illegible]

Intentione et amore finis. [illegible] in [illegible] [illegible]

ad bellum quamvis nollit bellum, [illegible] et [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] ad peccatum sine Intentione, [illegible]

odio de peccato, quod [illegible] Intendit [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] quod a [illegible] [illegible]

[illegible] fine.

[illegible] ad [illegible], quod actiones sunt [illegible] a seipsis

in [illegible] utraque hypothesi [illegible] una actio habet [illegible]

exercitium [illegible] Intendentis malum Angeli, et alia seipsa

exercitium [illegible] voluntatis intendentis bo-

[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] de specifico [illegible], et [illegible]

[illegible], quapropter [illegible] quam de specifico [illegible]

[illegible] quod a seipsis sunt [illegible] dixe, [illegible]

de specifico [illegible], dicendum est illas [illegible] et [illegible]

desumere, tamquam a [illegible] a [illegible] intentionibus [illegible] div-

[illegible] [illegible], non valet, [illegible] exercitio [illegible]

est [illegible] sustinens intentiva mali adversus Angelus et [illegible]

sustinens intentiva boni [illegible]

Exercia ratiter dirsa. Et rat. separatia, na, ut e ... volo Intensiva mali advers. Angely. het actiony specie ters sibi correntis dirsa ratit abeo ... qui ipsi correct ut intensiva e boni ga hois: Unde insistat ... a ducens ... in bonu ... hois, non suppit Intensiva ... Libq boni hois, Libq ingua, in actu 2°. ... Libq in actu 1°, nec suppit ut sui ... volitione, ut actu intendens boni hois, ... ut intensiva illis boni: continero manifestissime apparet, q. actio illa n suppit seipsam ... seipsam.

Replicabis 2° non posse actiones ratiter dirsas specificari a pijs non ratiter ... ratiter tamen dirsis: quoniam Intentio boni hois, et Intentio mali ... Angely ... ratiter sbiy disparant, ... ordiny ad has Intentiones ... ratit dirsoy negabit desumi dirsitas actiony ratis. ... Respo, tamquam ab specificativo extrao posse desumi dirsas actiony ... a dirsate ... rali priorum. ... actiones volatis amor ... et odij ... obiectis (in sa asserente nullus ... ratit dirsit abipsis actionibus ... aseipsis essalit, et intus specifant extre ... illius tamen earum dirsit exeo, q. altera sit exercitu volatis ut aversiva e sui ab obto, altera sit exercitu eiusdem volatis, ut e conversiva sui ad obtus.

Resolabis 2°: caa ... ratis dirsy exercitu naxio ... et, acca efficiens: quae si ... volitio, ut caa efficiens exercetur ... actiony, negabit ut caa ... ratis exerceat ... actiony. ... neg° ... libertas nra in actu 1° e sub caa efficiens et ... ratis. et ... eandem actiony a se productam exercet ut caa efficiens amoris, et ut caa ... ratis denotary amorem sibi Libq: ... ergo volitio e ... denoanonis preybend. et ... ad illam preypendas, et ... preybendas: Unde ... in actu 1°, ante denotas actualis et ... caa efficientis suam ... et ... caa ... ratis sufficientis

in

in eo genere medii sui applic. quamvis denegatio liberam sortita obtinet capo prebere: Eadem q actio se exercet, ut est sua sui applicatio illa producendo. Et denegatio obtinet ... plane ... ut ne ... illa denegatio ...

Sectio 3a

Reliquis argumentis respondet.

Obiicies 2o: ... cum P. Ruiz de Montoia disp. 12. citata de volunt. Dei. sect. 2. ... consequenter quemlibet praedestinatum ad instanti decretionis habere ... propriam praedestinatio, et creativè supernaturaly. Unde praedestinatio non ... alia in praedestinato, videlicet actionem Dei creantis ... praedestinati, quae actio ... et creativè disposuit ... creatae ... reprobi ... efficacem dandi gratiam, et gloriam, ex qua intentione ... procedit actio creativa reprobi. Respondetur: in praedestinato duplicem esse denegationem ... praesenti instituto, 1a est, quae ... creaturam ad gloriam, et haec est ... praedestinatus cum reprobo. 2a est, quae dicitur destinatio efficacis ad gloriam. 1a denegatio ... sufficientia auxilia sufficientia pro ... consequenda gloria. 2a ... pro multis auxilia efficacia pro sui ... consequenda ... Unde ... non est sufficiens addere quaedam aliquod supernaturaly in praedestinato ante Baptismum, nec ... quod actio creativa ... praedestinati sit ... ab actione creativa animae reprobi.

Obiicies 3o: Deus voluit redemptionem eorum infantium qui moriuntur in materno utero, et tamen nil reale producit in illis ... quod non produceret si Deus illorum salutem non amasset. ... Deum voluisse eiusmodi infantium redemptionem non ... In mediis ... sufficientibus ad ipsam consequendam, qualia sunt passio, mors, et merita Christi Redemptoris quia ... sunt Sacramenta in quibus meritorum Christi thesaurus

infinitus

Infinita sinceri vindicant sibi corpum pro sui salute redimenda

finem à Deo [illegible] [illegible] et inchita. Unde non

[illegible] ponere Entas à Deo sapienas inter ipsis parvulis. Ut

quae ex parte fuit [illegible] procurata et velita [illegible] ipsa

[illegible] [illegible] [illegible] salute sine discrimine delata.

[illegible] 4 [illegible] [illegible] Entates pravas qui producuntur

vere, et propriè ordinari Indirecto fines, sed tamquam nationes, et pravi-

tates: at nepocs, et privoes nequeunt diversitati entatum ex diverso

fine [illegible] infinem à Deo dirigantur, et destinentur; quare tota diversas reperta

in iis denominationibus, et ordinationibus eiusdem nepotis ad diversos fines debis-

ta in diverso actu Dei volontatis. Idcirco [illegible] illi sub adalita

defficitur non indiversa entate et acte ad extra. Igitur quod

Deus non omnino extra se pravos producens qua nepotem omnis [illegible]

possit ordinare [illegible] inverso fines multo separatos: qua in

casu nulla appareret diversitas in ordo extra Deum [illegible] ratio

deberet diversas [illegible] procedere ex Dei volontatis, quatenus in ea

daret ordinatio aliqua effectiva [illegible] et agens Deo intra

aqua, tamquam à [illegible] extra denotaret nepos dirigentur infinem

A [illegible] cum eadem ordinaria nepos posset pro Dei nutu et libertate

infinem B libere destinari.

[illegible] Deum posse eand. nepotem in diversos

fines destinare: si v.g. producat intas aliquas connexas cum

tali nepote infinem A; cum potuerit eand. intas producere

in finem B. Demus v.g. calorem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

stupidite si Deus producat stupiditas infinem A eo ipso dicet

[illegible] in finem A destinare nepotem caloris. Certas 2º poss. Deus

producere intas pravas, cuius effectum sit [illegible] pravè nepotem

caloris infinem A. [illegible] [illegible] quia formalis nepos caloris

é duplex; alia essali pendens ab intentione Dei finis A: alia

essali dependens ab intentione Dei finis B; [illegible] diversa e; falè

explat

Exemplo — autem posito D. velle libere exerceri, quamvis nil ponit [illegible] ponat negationem caloris, modo [illegible] negationem [illegible] A modo [illegible] B [illegible] negationem caloris [illegible] [illegible], sed exercitium intentionis finis A. et negatio [illegible] exercitii actualis istius intentionis, cuius non [illegible] exercitii [illegible] directa in finem B.

Ad 3um [illegible] dico 1o: si Deus nil ponit, auderet non posse ordinare negationem caloris, nisi in finem [illegible], in finem [illegible] D. volitionis, quibus Dei e bonas. Dico 2o [illegible] ex hac [illegible] argumento principali, quo [illegible] negatio [illegible] causae [illegible] dat diversas causalitates ex dependentia à diversis principiis. Unde sicut non obstat quod negatio caloris sit physica negatio, nec dependeat physice ab entitate positiva, nempe à D. velle, et libertate, ita nec ea ratio impediet quominus alia negatio dependeat à D. velle, ut intentiva finis A, alia vero negatio causaliter dependeat à D. velle, ut intentiva finis B, et [illegible] differant ex diversis principiis, à quo dependent, et quidem cum duae causae libere concurrant ad eundem effectum cum subordinatione mutua, nam dicendum est, quod aliquando effectus ex libertate unius non ponit aliquid ex libertate alterius: quo aliquando negatio effectus dependet ab una causa, aliquando ab altera, quae dependentia cum causalis sit negationis, et intentionis, quod scilicet eiusdem effectus alia negatio dependet ab uno principio causaliter, alia causaliter ab alio.

Disp. 8a

V. Deus amet creaturas possibiles, et an libere, an necessario?

Sectio 1a

Premittenda ad quaestionis decisionem.

Suppono deinde ex dictis alia actio ... eminentialiter aut ... virtute ... talem ... Dicitur a ... et eminentialiter ... virtualiter potens producere effectum, a sua virtute ... productibilis ... Deus ... eminenter ... aliam ... increata ... et ... alia creata ... extra ... quem ... depositae activa ... necessario amat ... cuiuscumque rei creatae. Probatur: in Deo ... est omnipotentia ... necessario amat suam omnipotentiam: quae ... virtualiter et eminentialiter activa ... virtute eminenter continens res creatas, quaecumque illae sint. Itaque loquamur de possibili activa creata ... Deum libere amare hanc possibilitatem ... rei creatae. Probatur: quia Deus libere amat virtutem solis: quae libere amat virtute continentem eminenter calorem. Nec aut continentia est possibilitas activa caloris: quae possibilitas activa caloris creatae Deus amat libere.

Secundo suppono ex iis quae docui in Metaphysica possibilitatem talem rei activae ex duabus ... intra, 2° extra. Intra possibilitatem rei voco ... ut mutuo convenientiam ... praedicata ad illam ... quod alii vocare solent intra repugnantiam praedicatorum essentialium rei. Extra talem possibilitatem rei voco potentiam ... contradictorii ... calor ... sua ... est intra talem possibilitatem ... quatenus illa ... talis pugna inter se conveniunt ad constituendum calorem ... negatio vero caloris ... essentialiter ... est talis possibilitas caloris ... calori extra. Explicatur ... essentialis negationis est essentialis ... quia potest existere, et ... existere: quae est ... intra. Et ... ipsa ... potest non existere: quae etiam est ... extra calorem, quia ... calor potens existere. Probatur ... quia ... negationem esse talis calorem existere: quae ... negatione reperit ... sufficientiam reddens possibilem ipsius ... in ipsa negatione reperit ... sufficientiam reddens possibilem ipsum calorem.

... aperte 3° ... Deus ... amare aliquam possibilitatem ... extra se cuiuscumque rei: ... amat ... intra possibilitatem caloris ... extra ...

[illegible]

constat

Constat ex dict. superiori. Enimvero si ea natio amat calorem necessario, necessario amat etiam intra extra calori

formem ea. Et certe nec ista entias caloris est ordinatio

intra et supponitur esse ipsius extra: quo si ea natio imat [illegible]

e duobus scilicet [illegible] caloris; Dea natio amat

Unum e duobus possibilibus caloris nempe intra amando calorem

extra amando illius receptionem, quod autem Deus nequeat se suspendere

ac utroque contradictorio neutrum amando, nihilominus non

amet calorem, potest necessario caloris dependentia a voluntate libera, et libere

se exercente qua illa dependentia necessario libera a voluntate voco voluntatis

negotiis [illegible] in meis oris Deus suam voluntatem applicare obiecto honesto

illud interponendo, et quasi sibi obiiciendo; et illud tractu 2°

amare.

Relinquitur quaestionem in praesenti [illegible] possibilis

dolere intra creaturas; an Deus cognitis illis entiatis

caloris qui nunquam exit, illam cognoscit quidam, et esse alicuius

an sit ita cognita amet, ita ut amor creat donum illi quid-

dam; qui nunquam exit si ens esset necessario, et illa creata sit

cum illa natura sexet.

Dicendum suppono 4°, non de quocunque actu voluntatis

nis est sermo, sed tantum de amore placentiae nullatenus inten-

dentis rei creatae, certum enim est, quod amor intentio sive efficacia, sine qua

sit exit libera quod ergo principaliter disputabitur de amore placentiae

simplici, quo Deus amat simpliciter rem possibilem, secundum se quin negotium

efficaciter nec inefficaciter intendat et dare creaturas, nihilominus

in fine disputationis examinabimus an in Deo dentur intentiones inefficaces

circa creaturam aliquam creata. Ultimo tandem suppono procedere hinc

de libertate voluntatis ad amandum et non amandum creaturas possibiles quae dicitur

libertas contradictionis, et de libertate ad complacendum et displicendum

in creaturis utrique dici libertas contrarietatis quamvis [illegible] ita non

tat

sine rigorosa ... expendemus.

Sectio 2a

Deus per simplicem complacentiam increatam ... et Creaturas.

Dico ... nonnullos Theologos, qui omnem aliam actionem Deo denegant circa creaturas, praeter ... solum ... ex ... creationis et creaturarum in aliqua temporis differentia, ut sunt Alexander, Bonaventura et alii apud ... de Trin. disp. 24. dub. 3. quam sententiam sequuntur plures Thomistae, quia insinuat ... D. Thomas hic q. 19. art. 3. Nihilominus ... dicunt de facto Deum non habere complacentiam simplicem circa creaturas possibiles, ... simplicem complacentiam ... omnino relictis intra statum ... possibilis, negant Deo ... complacentiam, ... Deo ... . Unde ... pro nostra ... 2a. ... dicant ... non posse ... complacentiam simplicem increatam, vel ... intra statum ... possibilis, dicunt rem ... huic ... ut expresse ... docet Araujo hic q. 19. art. 3. ... de illorum mente sit —

... nostra ... probatur: ... ad ... D. voluntatis spectare ... ita ut se extendat ad omne ... ad quod ... bonum ... quod in creaturis possibilibus reperitur sufficiens ... bonum ... voluntatis ... et prudentis. Ex hoc ... manifeste ... intra ... voluntatis ... rem ... et ... D. voluntatem ... posse ... pure ... exceptis. Et videntur ... dare adversarii ... quia ... Deum non posse amare creaturam ... quia creaturae possibilis non habet bonitatem ... videntur ... cedere, ... illa habeat ... bonitatem ... potuit ... obiectum ... bonitatis ... omne bonum ... in honesto

Excepto

Excess. 2º Pro: q. vanis etiam proportionata. Ostendit: ut omne bonum non est tantum creatum ... eum ad tam ... Excitav. ... omnes ... Deum ... ... dicere ... etiam velle ... creantem ... quia ... bonitatis ... exit ... quod ... volor ... ... Vocant ... ... respondeat actu ... ...

Dico 3º idem ex hy: quia omnes ... ... Dei non solum intendere efficaciter creatam creaturam ... ... vel complacere ... Ita an hec complacentia in creatura creante sit libera, cum ... quod res creat, an necessaria. Suppono quod ab intentione efficaci procedenti creat. Sic arguitur: Ex eo quod creans creaturam ... habeat ... ... bonum, omnes sine dubio intelligunt Deum posse complacentiam actum prosequi ... illa consecute suspendente illa creaturam ... ... voluntatis: ergo necessaria ... ... pertranda ... volle, ut omne unitatis bonum, nam ... semel dicatur non omne unitatis bonum ... ... volantis, nullus superest ... prorsus ... sine ulla controversia. Et tamquam res evidenter nota supponitur ... quia docetur Deum posse complacere in re creante ... actum complacentiae suspendit ... ... volantis creare.

Dico ... 2ª parte q. scilicet res ... ... bona, nam res ... e amabilis honeste et prudenter: ac ... ... Probatur ... ... nam volor summa creatura prudenter et honeste amat ... ... placita pure ... : ergo res ... ... amabilis e ... ... e sufficiens ... amorem prudentis et honesty: ... Pro evidenter ... ... si res esset incapax ... amoris, nec amore creaty, nec increaty ... Probo: si res ... foret capax ... amoris honesti ... creati, non ... volantis ... in impossibile ... ... non ... ... ex defectu sufficientis bonitatis ex parte ... ... ex aliqua ... ... volantis petentis non tendere in bonitas ... si tamen ... ... foret ... ... scilicet ... ... bonitatis ... posse ... tendere in omne

q. exis. si... cap. trare amore honesti, ordinate, et sanctae.

Ad primum: universalitas obiecti pertinet ad perfectionem volitionis, sicut universalitas obiecti pertinet ad perfectionem cognitionis; omnia enim creata ob perfectionem scientiae sciuntur; sicut bene, quod anima Dei ab intra ad hoc scibile ab intra creatum, quod est scibile ab intra; ita debet ... anima de voluntate ... hoc amabile honeste a voluntate creata: quod etiam obiectum amabile ab intra. Confirmatur ad perfectionem intellectus pertinet habere pro obiecto rem possibilem, quia res possibilis est cum verite cognoscibilis: quod etiam ad perfectionem voluntatis pertinet habere pro obiecto non solum res existentes, sed etiam possibiles, si possibiles et prudenter, et honeste amabiles. Dices: res cognoscitur secundum illud esse quod habet in sciente, at non amatur nisi secundum illud esse quod habet in se ipsa. Contra est: quia in hac propositione: res non amatur nisi secundum esse quod habet in se ipsa, loquitur de omni voluntate, vel tantum de increata. Si de omni voluntate loquatur, est falsa propositio, quia voluntas Christi plura possibilia amavit honestissime, et sanctissime. Si autem loquatur de voluntate increata, falsa est, et tendimus illam propositionem, si vellet, quod Deus tantum amet res existentes in se. Contendimus enim voluntatem habere universalitatem obiecti, sicut sapientia quam universale ac voluntas creata. Unde si voluntas creata non limitatur ad obiecta existentia, a fortiori nec voluntas increata.

Sectio 3.a

Locus D. Thomae, et illius mens explicatur.

Opponitur nobis authoritas D. Thomae, qui 1. 2. 19 art. 9. docet scientiam habere necessariam similitudinem ad scitum, voluntatem autem vel non habere necessariam similitudinem ad obiecta creata volita, cuius discriminis rationem reddere ita fatetur: quod ideo est, quia scientia habet de rebus secundum quod sunt in sciente; voluntas autem comparatur ad res secundum quod sunt in se ipsis; quia igitur omnia habent necessarium esse secundum quod sunt in Deo, non autem secundum quod sunt in se ipsis habent necessitatem absolutam, itaque Deus scit ipsa necessario, propter hoc ... quaecumque scit, ex necessitate scit, non autem quaecumque vult,

ex

ex necessitate vult. Ex quibus verbis infertur, quod D. voluntas eatenus amat creaturam, quatenus [illegible] : quo pacto [illegible] nunquam et amari nequeunt a D. voluntate. Confirmatur. D. voluntas [illegible] in creaturis ut in se bona, at creaturae [illegible] nulla habet bonitatem : quo [illegible] inepte [illegible] ex [illegible] : Confirmatur iterum : bonitas est effectus [illegible] effectus creaturae : quare [illegible] creatura caret effectu, et consequenter bonitate. Sic arguit [illegible] citato art. 3. dub. 7.

Ad authoritatem D. Thomae dico 1°: Angelicum D. loqui de velle D. : velle autem stricte sumptum stat pro volitione efficaci, itaque amor est nomen universalis, quod [illegible] omnes affectus voluntatis [illegible]. At velle stricte acceptum stat pro intentione efficaci, unde quando quis [illegible] in bonitate [illegible] : non dicitur illa velle, sed amare, imo [illegible] non dicitur volitio, si stricte usurpet nomen volitio. Unde quando [illegible] gaudet de bono [illegible] non dicitur illas quando velle, sed amare, [illegible] autem illas desiderat et intendit adipisci, tunc dicitur velle.

In hoc autem sensu verum est, quod D. velle non habet pro obiecto [illegible] [illegible] exiut, quia D. velle efficax extrahit res de statu possibilitatis [illegible] ex. 2° dico D. Thomae [illegible] D. voluntas [illegible] in res creatas secundum quod est, non accipit [illegible] in vi verbi [illegible] in vi copulae, [illegible] e [illegible] interpretanda in sensu, D. voluntas [illegible] in res creatas secundum quod exit, scilicet in sensu D. voluntas [illegible] in res creata secundum illa [illegible] quae illis formaliter in se [illegible] conveniunt, [illegible], amat [illegible] secundum [illegible], et amat [illegible] secundum quod [illegible].

[illegible] quo iterum explicando [illegible] intentum D. Thomae [illegible] art. explicat [illegible] amare [illegible] quam amat [illegible]. [illegible] in corpore [illegible] statuta [illegible] amat [illegible] ea [illegible] : [illegible] quae non est [illegible] ad [illegible] : [illegible] bonitate, nisi creatis [illegible] amat [illegible] ad [illegible].

creata e necessario naturis. Siquidem sine omni error. creatura. Deus quodlibet

fuerit e omnino ... hanc asserere bonitatem ... Caspensi

intendens Deum natura amare creata ... accepta ex ...

que natura facit etiam bona creata. Licet autem dicere non manifestum perpendi

... et ... cognoscens comprehensivi verum

aliquid, natura etiam attingit omnes ... in illa ... eminenter

Hinc est, quod Deus intelligit e natura cognoscens, etiam creata natura cognoscere,

ut potest quae continentur eminenter in bonitate increata cognita: at voluntas

... modum operandi, ut quamvis amet ... eminenter continentur effectum, non ... Ideo natura amet effectum in illa contenta

Hinc ergo discrimen desumendum, ideo intelligit Deus natura

cognoscit res creatas, quia rem creatam cognoscit ... illud necessarium ... quae

cognoscit bonitatem Dei in qua ille continentur. Cum autem haec natura cognoscatur, etiam

creata ... natura cognoscitur. At Deus voluntas non amat res creatas ... illius

necessariam ... quam amat bonitatem Dei in qua res creata continentur

Sancta ergo amaverit secundum capacitatem bonitatis illius, quae ea, ut dilecta

a Deo sit, cum autem haec non sit natura ... ad consecutionem bonitatis

Dei, illa non amabitur natura, sed tamen libere. Haec interpretatio eo est mihi

falsior, quod Deus numquam intellexerit hoc ... Deus nequaquam

vult creata ... sed hoc: Deus non ex necessitate vult creata, quia

ex necessitate cognoscat creata.

Contra ... dic arguendum non est ... in maiori

dicit Deum amare creata secundum quod est in se bona: in minori autem

non dicit creata non est bona, sed creata non habet bonitatem in quo quidem variant

... illud non habet bonitatem, videtur negare ... Propositio distinguendo

maiorem. Deus amat creata secundum quod est bona, si pars est sumatur

in uno verbo, nego maiorem, si sumatur in uno ... est verissima pro haec, creata

... est bona. Et propositio negativa ... scilicet: creata ... non est

bona, cum omne creatum ... continens rei, dum exit, praedicet

... de ... verbum est acceptum in uno ... A 8 29

... ratione

-stationem. Concedo quod bonitas est extra, at ut obiectum sufficienter determinans ad tendendum amorem, non est naturale; quod sequatur bonitas extrinseca sufficit, quod sit bonum possibile, et consequenter etiam sufficit, quod extra sit possibilis, non inconveniens status extra, in quo sufficit bonitas, ut vise voluntas, et aliis argumentis probat, quod nec voluntas creata possit amare ex possibilibus, quod voluntas creata naturaliter requirat bonitatem indebite tractandi amoris.

Sectio 4a.

Deus libere amat creaturas possibiles, si amat.

Haec conclusio est contra P. Vasquez 1. p. disp. 79. Ripalda in manuscriptis de vol. disp. 9 et alios acuti ingenii recentiores, est tamen communiter recepta inter scholasticos, quamvis non possum citari. Scotus eam docet citatus P. Suarez, Conimbric. de Trin. disp. 14. dub. 3. Probatur conclusio: ut Deus naturaliter amet creaturas possibiles, debet unus e duobus capitibus, si loquamur de Deo ante suppositum aliquem amorem circa creaturas, assignari, eius necessitas, scilicet, quod bonitas obiecti tanta sit, ut cognita rapiat convenienter naturaliter in suum amorem, vel quod rectitudo, et perfectio Dei voluntatis ea sit, ut debeat naturaliter amare omne per se amabile: at neutrum ex his capitibus reperirit ad adstruendum necessitatem Dei, ut complaceat in possibilibus, non primum: nam bonitas creaturae possibilis non est tanta, ut rapiat naturaliter convenienter in suum amorem; non 2um, nam superior est perfectio libertatis ad amandum, et non amandum creaturam finitam quamvis determinatae, et necessitate naturali ad amandum bonum creatum: quo posito adstruenda est tamen Deo libertas quoad amandum, et non amandum creaturam possibilem, ut adstruat perfectionem Dei voluntatis, quam necessitas fatalis, et naturalis determinatio ad amandum creaturam possibilem. Tamen loquamur de Deo post amorem naturalem sui ad hunc non determinat ex illo amore ad amorem rei possibilis, ut ostendit apprime D. Thomas hic art. 3. citato. Coroll. nam aequaliter se habet Dei voluntas et bonitas sive

Creat. polis sit, si verò sit polit): [illegible]

Confir. et explat.: amor complac. polli, et amor creativ. Intentivus possè distingui in ord. ten. in d. ... ex ... tri idem att. rpuint. quo possit ... arguitur: ... cognens ... amplit. intellige nalit. creat. ... ad amorem intentivum illius: qui nec necessitat ad amorem complac. ipsius: ... Coad.: ... non necesit ad amorem Intentivum, quia è obiectum finitum, finitum creat. ex ... sua et ex ... Dei nulla è perfectio deficit naliter ad amandum obiectum finitum: Imo esset imperfectio obstare ... Libari: atqui hec ratio etiam militat ne dicat. Deus necessitenali deficit ... amabilis intellige ad amorem complac. non Intentivum creat. polis: quo iste dicendus è quia liber, ac liber omnis amor intentivus. Ubi nota me non docere Deum de facto liberè amare creat. polles, sed Deum esse liberum in amando creas polles; ... sit an de facto liberè complacuerit in ipsis, an libè omiserit complacas. polly.

Dico 2o: Deus libè complacere potest in creat. polliby, et libè potest displicendo hec cet. easdem. Hec 2o è ... P. Coninch ubi sup. num. 42. ubi asserit certum esse Deo non posse displicere creat. polles. oppositum mihi è verius. Et probo. nec creat. pol. cognit. Deus scias natia simplicis intellige, et meritum placere, et similiter displicere: quo sicut potest Deus ... illa exercere acty complac., ita et displice. Coa. minit è nota. Ant probo: In quolibet creat. è ... perfectio imperfectione mixta: quo omnis res essentialiter miscet in se meritum placendi, et displicendi, qua enim perfecta è, meritum ostendit complacendi, qua verò imperfecta meritum offert displicendi cognenti. Unde ... inquo sic vixum sit quod docet Coninch Deo scilicet non posse displicere quod creat. sit polit. Deus enim quod visio ... non pot. Deo displicere quia ...

...

ros nulla apparet ad imperfectionis: at talis est m. Neque quicumque illa sit sit displicere, quia quicumque sit creat. in sua possibilitate includit essentialiter quidquid imperfectum.

Dico 3º: quamvis possit Deus libere placere et libere displicere in quacumque creatura possibili, non adeo est liber libertate contrarietatis. Probatur 1º: libertas contrarietatis requirit, dum indifferenter versatur circa extrema contrarie opposita, et incompatibilia: at simplex complacentia, et displicentia simplex quidem sunt, non sunt extrema contrarie opposita, nec incompatibilia: ergo licet Deus sit liber ad actus complacentiae et displicentiae simplicis habendos circa creaturas possibilem, non ideo habet libertatem contrarietatis. Confirmatur: libertas contrarietatis destruitur per potentiam ad habendum utrumque actum simul: at Deus potest habere utrumque actum simul, scilicet displicentiam simplicem, et simplicem complacentiam rerum possibilium, ergo eius libertas non est libertas contrarietatis. Sicut non est indifferentia contrarietatis indifferentia ad amandum Petrum, et odio habendum Paulum, quia hoc odium contrarium non est illi amori.

Sectio 5ª

Diluuntur argumenta contra praecedentes conclusiones.

Objicit Ripalda supra citatus: Deo est bonum creare possibiles, et melius quam esse impossibiles: aliunde Deus amat sua omnipotentia aequaliter, et comprehensive illo amore, quo amabilis est: ergo ex vi amoris sui tenetur complacere in creaturis possibilibus. Probatur consequentia, quia ad amorem aequalem, et comprehensivum rei, non solum spectat velle bona intra rei, sed etiam omnia bona extra, quae illi sunt absolute meliora quam opposita: nam ex apprehensione rerum constat perfectum amare Petrum qui ita afficitur ad illum, ut nanciscatur amet omnia quae illi sunt meliora, quam opposita. Quare inter actus ...

censet magis perfectus, qui complectitur plura, quae Deo sunt grata, et extrinseca. Haec Ferdinandus: sed si hanc rationem concedamus, ea probari Deum necessario amare amore complacentiae, et intentionis efficacis possibilia. Est tamen discrimen, cum constet possibilia habere bonitatem necessariam et existere bonitatem contingentem et liberam.

Ego quidem certe video, quod possibilia habeant bonitatem necessariam, existentia contingentem; nihilominus etiam video, quod in tota ratione praecedenti, et in singulis illius probationibus, etiam ex necessaria in Deo intentio efficax producendi possibilia. Similiter video in toto illo discursu nullum esse terminum, quem illa Dei necessitas in amando possibilia restringat ad amorem complacentiae, et excludat intentionem efficacem. Ut probo repetendo totum discursum, quem applico intentioni efficaci probandae. Deo est melius creaturas existere, quam non existere; Deus amat se comprehensive, et coextenditur omni amore, quo amabilis est: ergo ex vi amoris sui tenetur efficaci intentione ferri in creaturas possibiles dando illis existentiam. Et consequentia, quia ad amorem comprehensivum rei spectat non solum velle rei bona intrinseca, sed etiam bona extrinseca, quae sunt illi meliora quam opposita; et ex apprehensione horum constat perfectius amare Deum, qui non solum complacet in eo, quod plura bona extrinseca intelligat possibilia, sed etiam illa intendit efficaciter, quare inter actus charitatis, is censetur magis perfectus, qui non solum actu complacentiae simplicis complacet in bonis Deo extrinsecis, sed etiam actu intentionis efficacis illa Deo amat, et desiderat. Adde quod bonum necessarium creaturae possibilis trahi potest actum intentionis efficacis Dei. Cum ergo in te ex eo: bona creaturae possibilis est necessaria: ergo trahat complacentiam necessariam, nec tu inferes: bona creaturae possibilis est necessaria: ergo trahat intentionem efficacem necessariam.

Haec quidem demonstrant a quo eandem vim habere ad probandam necessitatem intentionis efficacis Dei circa creaturas possibiles, nihilominus

tu

10. ius non enervant ut marguit. Et vatura facti necessit. Deo debet proberi, nam exclum aliaua de actu charit. ad Deum, creato homo prodirect. Etenim iustus perfecte diligit Deus, quod non solum amat Deum quoad intra illius bona, sed quod illi amat etiam extra pro illas bona complacendo in his quae hec, desiderando enixe, et intendendo efficaciter quae non habet, ergo Deus perfecte amabit non solum se ipsum quoad omnia intra bona, sed etiam quoad omnia extra complacendo eis quae possibilia sunt, et intendendo efficaciter quod omnia quae videt possibilia actu existant. Hoc est argumentum elip. prox. late discutiet, cum agamus de necessitate Dei ad amandum et faciendum optimum.

Obiic. 2°: Omnipotentia connectitur cum creaturis possibilibus: quod Deus necessario amat suam omnipotentiam, ergo necessario amat creaturas possibiles. Probatur, quia qui amat rem, nequit non amare omnia illa sine quibus res amata non dabitur. Resp. 1°: negando ans. Deus enim tantum connex. logice cum creaturis possibilibus. Resp. negando conseq.; omissa ant. Ad probationem dic. Ans. forte verus est, et verum de amore intendente et desiderante res, non vero de amore complacentiae qui supponit rem existentem. Dixi, si forte verum est, nam nec solum de amore intendente res existimo universaliter verum omnis intentionis finis necessario esse amorem eorum omnium sine quibus finis non dabitur, nam Deus intendere potest poenitentiam Petri, quae supponit peccatum, quamvis non amet peccatum. Loquendo autem de amore complacentiae, res est certa, qui enim gaudet de divitiis possessis, non ideo necessario gaudet de mediis, sine quibus divitiae non forent acquisitae. Resp.: si forte possibilitas rerum est quid coeterum Dei omnipotentia, non infertur ex amata omnipotentia amandas possibilitates rerum extra Deum, nam amata re non infertur amanda omnia quae ex tali re consequuntur.

Obiec. 3°: quod requirit ut Deus sit proxime potens amare efficaciter creaturas existentes, non est Deo liberum, sed necessarium: at complacentia simplex increata possibilitatis est quid requirit ut Deus ejus dicatur proxime potens...

Maxime...

velle efficaciter creaturam possibilis: quo evidenter complacentia est Deo naturalis. Resp[ondetur]
negando maiorem: distinguo 2ª partem [illegible] [illegible] contrariam, ita
ut in haec sit aliquis actus liber per [illegible] requisitus ad habendum actum
efficacem circa creaturam possibilem, nego; ad hoc amandum efficaciter mediis requirit
actum liberum, scilicet intentionem circa finem. Sicut quomodo aliquis requiritur
ad amandum medium non est Deo naturalis, sed liberum.

Resp[ondetur] 2º contra 2ª huius solutionem [illegible] liberatis: omissa
maiori, nego minorem. Nullatenus est requisitus est actus sed complacentia
entitativa creaturarum possibili ad actum efficacem intentionis circa illius creaturam: aut
[illegible] immediate ex cognitione bonitatis creaturae possibilis et potest detrahi ad intentionem
efficacem illius. Si autem loquamur de nostra [illegible] liberatis
negandum est suppositum maioris, quod scilicet Deus [illegible] proxime potens
amare efficaciter creaturam, ita omnis potestas ad amorem [illegible] volo de
est a Deo: quia complacentia quoad [illegible] est idem prorsus cum intentione
et utraque est naturalis, si vero loquamur de applicatione liberatis actus
certum nihil est non requisitum; quod Deus applicet, ut complacere sui
possit, ad hoc ut applicet, ut intendere rem possibilem.

Obiicitur 4º ex Vasquez: ut Deus amet libere creaturam
naturalis est mutatio extra Deum liber: atqui circa creaturam possibilem
nullam potest Deus exercere [illegible]: quo [illegible]. Huic rationi subscri-
bit Araujo, qui loco supra citato docet, quod si Deus posset
amare creaturam possibilem, illam amaret naturaliter, ut potentem [illegible] bonitatis
invariabilis. Resp[ondetur]: concessa maiori, nego minorem: mutatio fa-
cienda in rebus, non est productio creaturae possibilis, hec enim est mutatio requisita
ad intentionem, ut Deus scilicet creaturam efficaciter velit; mutatio quae
requisita est applicatio complacentiae ut tantum ad creaturam possibilem, quae applicatio
ex supra dictis nihil est aliud, quam exercitium volitionis, ut
efficientis ex re illa creata, vel cuius exercitii volitio ex se sufficiens
complacere in quacumque obiecto creato honesto, libere se applicat

Quic

Sive cum iis, et illis fratribus possibilis creationi placentis.

Sectio 6a.

Deus amare potest impossibilia, impossibili complacentia libera

Primo nota: duplex est impossibilitas intrinsece impossibilis, alia impossibilitas impossibilis, alia impossibilitas naturae. Impossibilitas impossibilis est connexio, vel contradictio utriusque praedicati. Impossibilitas naturae est essentia cuiuslibet praedicati seorsim ex praedicatis. Utraque impossibilitas, utpote omnimodo impossibilis, tum naturae, est intrinseca et essentialis enti impossibili. Ex positis sequitur mutuam connexionem metaphysicam.

Dico 1o: Deus potest complacere intrinsece impossibili impossibilitate naturae. Probatur: Nec impossibilitas, nil aliud est quam possibilitas naturalis partis possibilis, ut quod lapis essentialiter sit insensibilis, est impossibilitas naturae quae reddit impossibilem lapidem essentialiter sensibilem, nam impossibile insensibilis cum sensibili est impossibile rei, quae sibi esset essentialiter insensibilis et sensibilis; at lapis seipso essentialiter est incompossibilitas sui cum sensibili: ergo lapis seipso essentialiter est incompossibilitas lapidis sensibilis simul et insensibilis; at Deus creaturis complacentia amare potest quod lapis sit essentialiter insensibilis: ergo complacere potest in impossibilitate essentiali lapidis sensibilis; et consequenter complacere potest in impossibilitate naturae lapidis essentialiter sensibilis. Confirmatur: quod cursus sit cursus, est quod repugnet cohaerere cum non cursu, quod repugnet cursus cum non cursu est quod sit impossibilis cohaerentia utriusque. Ergo quod cursus sit essentialiter cursus, est quod repugnet cursus cum non cursu: ergo qui amat quod cursus sit essentialiter cursus, amat repugnantiam cohaerentiae cursus et non cursus.

Dico 2o: Deus complacentia impossibili libera potest amore impossibilia impossibile, et chimaerica, vel impossibilis, hoc est, connexionem duplicis praedicatorum. Probatur ex contradictis. Ad 6m sectionem.

volat. nec tam posse amare id quod est honestè, et prudenter amabile, at quod res physica sit, physica est quid honestè, et prudenter amabile: ergo etc. Confirmatur. Si voluntas spectat illa impossibilia chimerica amare etc. Maiore supra expressa est, et minor probatur: videlicet homo iustus ex amore Dei complacere potest intrinsecè intra entis destructioni Dei: Gaudeo, inquit iustus, quod ita sit Deus a seipso necessarius, ut intrinsecè repugnet omne ens destructivum Dei, hic autem actus et videat in statu etiam necessitatis fieri, nec dubito, quin etiam possit attingere impossibile intra entis destructivi Dei, ut afferentis ex se essay ... repugnantiam. Probatur: ex amore efficaci contra personam aliquam potest deterri voluntas ad amandum ei bonum omne, et talis ad complacendum in eo quod videt illius bonum: at quod ens destructivum Dei ab intrinseco repugnet, bonum Deo est: ergo ex amore quo Deus seipsum diligit potest tanquam repugnantiam entis Dei destructivi simpliciter efficaciter amare.

Dico 3º: potest Deus amore simplici complacentiae libo velle impossibilia. Hanc conclusionem docet noster Alpaliz 2. tom. de arte supern. disp. vit. sect. 23. et in manuscriptis de vol. disp. 7 § 2º ubi citat P. Salas 1. 2. q. 10 tract. 10 disp. 1. Probatur 1º ex praecedentibus: omne prudenter et honestè amabile est obiectum adaequatum quod versari possit voluntas: at plures res impossibiles sunt honestè, et prudenter amabiles: ergo amari potest a voluntate. Minor probatur: quia homo ex Dei amore potest honestè, et prudenter velle affectu simplicis, et inefficacis complacentiae destruere praeteritionem sui peccati: atqui destructio praeteritionis est impossibilis: ergo plures res impossibiles sunt obiectum prudenter et honestè amabile. Confirmatur: amor efficax Dei erga ... eam vim habet, ut possit deterri ad volendum ei impossibilia affectu simplici. Si cogitatione supponatur fore bonum rei amatae quod impossibilia ea fierent possibilia: ergo si mente supponat scientia necessaria fore bonum esse quod praeteritio peccati ... doleat, id ostendit affectu simplici

Deo

eius sibi amare, a creato ab amore ardentissimo ad se ipsum.

Dices: si Deus mens proponeret obiectum res impossibiles, sequeretur chimeras: sed hoc non potest: ergo nec proponere potest rem impossibilem. Respondeo negando maiorem: non omnis cognitio repraesentans possibilem rem impossibilem, sequitur chimeras; illa tamen quae illam possibilem repraesentat, et per assensum copulat rem impossibilem, ut diximus in libro de agentibus de entibus rationis a Deo facto et non facto.

Dices 2°: affectus ille simplicis complacentiae potest esse liber, et conditionatus. Pars 2a certa: quia volens fertur in obiectum mente propositum: ergo si obiectum abstractum proponatur, poterit voluntas abstrahens in illud ferri, et quidem in nobis res est manifesta; nam cognitio apprehensiva proponit impossibile ut bonum sine ulla conditione: ergo sine ulla conditione potest ferri voluntas nostra in eiusmodi obiectum, ita sine conditione proposita. Et aliquando in Deo non sint apprehensiones simplices, negari autem non potest quod de obiecto impossibili abstrahere intelligat mens divina ab hoc obiectum abstractum; nam sicut abstractum cognoscit Deus quid sit destructio physica peccati praeteriti, quoad praecisionem, ita et abstractum cognoscit quidquid sit bonum in ipsius honorem et commendationem omnipotentis: ergo si obiectum abstractum proponit, ut bona in honorem Dei, absoluta complacentia poterit Dei voluntas eam bonitatem amplecti: at amor ille est circa impossibile, ut possibile, patet: quia destructio peccati ut impossibilis non commendat omnipotentiam, sed ut possibilis, et ut existens: ergo abstractum fertur amplectens Dei voluntas obiectum, scilicet quod ex se est impossibile, ut possibile, imo ut existens. 2a pars potentis est nota.

Dices: imperfectio est Dei ferri in bonum apparens atque volens. Et extra Deum est bonum apparens: ergo in illud ferri imperfectionem potius arguit, quam perfectionem. Distinguo maiorem: est imperfectio ferri in bonum falso apparens, concedo; vere, et cum veritate intra proponentis apparens bonum: nego maiorem. Alii distinguo minorem. Instabis: bonum est passio entis: ergo quod

non e ens . bonitas expers natura e : at impossibile non e ens : ergo neque est bonum . Dico esse bonitatem, quae e passio entis, et esse bonitatem quae non sit propria passio entis . Ex [illegible] gratuita scientia vera e bonitas propria passio entis ; hanc non habet ens impossibile quia natura imperfecta oratio non scientia absolute et simpliciter, imo absolute illud destruentia : at bonitas tandi prudentis amoris, et honestatis, e quaedam bonitas, quae nec in omnibus realibus entibus reperitur, et in aliquibus impossibilibus cernitur.

Sectio 7a

Utrum Deus habeat Intentiones inefficaces Liberas circa possibilia et impossibilia?

Basilius de Leon in suis variis disputationibus l. 9. q. 6. scholastica cap. 12. late probavit nullum esse in Deo actum Intentionis inefficacis. Quam P. Herice [illegible] 2 disp. 57. cap. 8. acriter conatus deffendit suam Basilij esse alienam a mente Sanctorum Patrum. Ego pono quod P. Herice de facto dari actus inefficaces in Deo non sic fere probari. Ratio e mihi clara: quia id solum probant ex illo Pauli ad Thimoth. 2o: qui omnes homines vult salvos fieri: amat ergo, inquiunt, Deus salutem omnium hominum: at plurium salutem non assequitur: ergo plurium salutem inefficaciter amat. Quae haec infirma e: neque enim, et neget Deo omnis affectus inefficax circa salutem Judae, adhuc tot explicationes congruentissimas subit locus ille Pauli, quot verba continet. Tres expositiones excogitavit elegantissimas Augustinus, quas refert P. Thomas hic art. 6o. Ad 1a ex Scoto dist. 46 q. unic. Vult quidem Deus salutem Judae at non existentem in se, sed in causa proxima libera, hoc est, vult Deus quod per ipsum non stet, quominus Judas salvetur, et ideo nil prorsus non vult efficaciter eorum, quae requiruntur, ut si Judas velit, salutem consequatur. Haec autem e volitio efficax, nam revera ponit in re id, quod intendit. Efficacissime salutem ita fuit proximam Judae posuit ut

Et

p. ipsum sibi, et n. p. eum steterit, quomin. n. converteret ad penitentiam. Hoc est, que solent affixari sunt eius, et eadem solutio tugulant.

Dico 1o: affectus inefficax in Deo nullam involvit imperfectionem. Explicatur 2o: dupliciter potest excogitari volitio inefficax, p. defectu virtutis. 2o defectu effectus. Praeterea defectus iste effectus potest dupliciter considerari, 1o, ut naturalis actus. 2o ut liber actus. Affectu sententionis inefficacis involvit creatae dicit imperfectionem. 1o, quia est inefficax defectu virtutis. 2o defectu naturalis effectus, quia, q. voluntati nostrae deficiat effectus, est quod dicitur actus naturalis, et natura; at neutro ex his capitibus volitio efficax in Deo esset imperfecta, ex nostra conditione. Libertatis, non 1o, quia Dei volitio est infinita, et essaliter poterit ponere effectum intrare. Unde si inefficax est, non est inefficax defectu virtutis, que vincatur ab alio impedimento, sed ex sua libertatis. 2o, quia si caret effectu, defectus hic non est naturalis, sed volitionis sed liber, quia sicut libere caret effectu, potuit eadem facilitate habere effectum, et coniungere sibi salutem Judae: ergo volitio sit ponatur in Deo inefficax defectu libero effectus, non defectu virtutis, similiter imperfecte considerabit.

Confirmatur: quod Dei volitio carere possit effectu creato, non est imperfectio, sed perfectio Dei: ergo quod sit inefficax libere modo predicto esset perfectio potius, quam imperfectio. Consequentia constat, quia q. sit inefficax modo explicato, nil aliud est, quam quod non coniungatur cum effectu, cum possit pro libito suo coniungi. Antecedens: quia Dei volitio in se est summe naturalis: ergo potest carere effectu creato contingenter: ergo naturalis in se est, et contra necessitatem. Si ergo Dei volitio propter suam summam perfectionem potest carere effectu, quod non denotat effectum amari, ita non poterit denotare amari illum effectum et sub illo carere. Ideo omnis carere effectu non est Dei imperfectio, quia libere caret, ostenditur pro libito non carere: ergo si libere amet talem ... libere

careat effectu. Cumpossit pro sua libertate taliter amare, ut non careat effectu, ponendo ex tali dominio, et libertate in amando, carendo quod reamatio arguit in Deo defectum.

Restat solum explicare, quonam pacto Deus inefficaciter intendat salutem reproborum, qui numquam erit ex propria de libertate Dei. Dico primo posse dici, si Deus producat modus quisit applicatio volitionis suae ut intentive ad gloriam talium hominum. Dico si Deus efferat re ipsa media sufficientia, seu etiam insufficientia proportionata, tribus actionibus convenientibus taliter a Deo volitae, ut in actu primo intentiva talis posit. Ubi nota, quod amare Deum omnia media sufficientia ad salutem Judae gratis, non est amare salutem Judae quoad existentiam, sed solum quoad eminentialem, quod est in talibus mediis; aliud enim est amare virtutem productivam effectus, aliud est amare ipsum effectum; Deus enim amans liberum arbitrium amat virtutem sufficientem productivam peccati, et non amat peccatum; ut ergo Deus amet salutem Judae non sufficit amor effectivus mediorum omnium sufficientium ad salutem Judae, sed requiritur specialis relatio horum mediorum, ratione cuius dicantur convenire ab intentione glorificationis Judae ex ea, quae satis supra exposuimus in superioribus inculcavimus.

Reliqua possent obiici ex Augustino, qui citant adversarii in primo dist. 46, in quibus videtur insinuare, quod voluntas Dei semper impleatur. His, et aliis Sanctorum, et Scholasticorum testimoniis, tenemus voluntatem Dei adaequate sumptam semper impleri; nam et si volitio Dei ut praevisa et ad salutem Judae non impleatur, adaequate tamen sumpta est volitio, qua simul Deus vult, quod ea volitio, ut est ad salutem Judae non impleatur, et enim Dei volitio prima causa, in quam tandem devolvendum est, et bonum volitis praedestinati, et malum reprobi, et quod ex his est nostrum; quod si Dei volitio ita vult aliquod obiectum, ut libere velit eadem volitione carere effectu volitionis suae, inequitur haec volitio adaequate

sumpta

sumpta non esse efficax, sive simpliciter, nam si habeat effectum volitio illa impossibile, et est efficax, ut intendere effectum, et si sit inefficax, ut intendere carere effectu; et si habeat effectum impossibile, et est efficax ut intendere carere effectu, et inefficax ut intendere effectum.

Dices: est impossibile quod eadem volitio sit velle obiectum et simul sit velle carere obiecto: ergo est 2°. Deo necessaria volitio, nec in Deo: id est impossibile, non necessaria, nam inefficaciter possumus velle obiectum, et efficaciter illo carere. Et econtra, possumus inefficaciter velle carere obiecto, et efficaciter illud habere, imo id per eundem actum simpliciter posse non dubito. In Deo autem id nullo modo repugnat ex natura propria, nam cum Dei volitio sortiatur denominationem efficacis et inefficacis ab obiecto quod producit, vel non producit, non repugnat quod denominetur efficax a carentia obiecti quam ipsa ponit, et inefficax ab eadem carentia simul cum applicatione modali ad obiectum contradictorium carentiae, quod est extra rem.

Denique an in Deo possit dari intentio inefficax circa impossibilia, quaestio est propria potius adversus animasticos quam ad theologos, nihilominus pro brevi expeditione dico 2° esse impossibilem intentionem etiam inefficacem ponendi rem impossibilem. Probatur: quia intentio est exordium, et veluti signum initium a quo rationale appetitum incipit procurare existentiam obiecti: atqui cognita evidenter impossibilitate obiecti, est impossibilis et imprudens conatus omnis procurandi illius existentiam: ergo Deus evidenter cognoscens impossibilitatem obiecti impossibilis, nequit suum conatum et curam exercere ad illius existentiam. Confirmatur: quia impossibile est rationale appetitum apponere et exequi media in ordine ad executionem finis, quem videt esse absolute impossibilem: ergo a fortiori impossibile est quod rationale appetitum intendat etiam inefficaciter obiectum impossibile. Probatur consequentia: quia ideo est impossibilis executio mediorum circa obiectum evidenter impossibile, quia est via ad existentiam impossibilis: at etiam intentio, licet inefficax, est quidam conatus voluntatis, intentio est exordium viae huius ad existentiam impossibilem: ergo sicut repugnat via quando terminus est impossibilis, etiam repugnabit exordium viae ergo

Via: et nus sit impoles.

Disp.o 9a

An Deus necessitate aliqua vellit efficaciter et faciat ex obiectis creatis, quod optimum est.

Sectio 1a

Proponitur sententia affirmans cum suis fundamentis

P. Iacobus Granado in 1 p. D. Th. tom. 2 tr. 2 disp. 8. affirmans sententiam tuetur, pro qua explanda 1o supponit Deum nulla necessitate physica, moraliter necessitate voluisse Incarnationem, et alia quae optima voluit, fecitque. 2o supponit esse quaedam extrema, quae dum comparantur inter se, ostendunt aliquod optimum, alia esse, quae carent limite extremo in progressu perfectionis, et in his non est possibile optimum: unde si comparet creationem mundi cum non creatione mundi, ex his duobus extremis optimum est creatio mundi, quia et creatio mundi est melior non creatione, et haec duo extrema nullam seriem infinitorum entium sine termino constituunt. At si comparet hic mundus cum alio mundo possibili meliori, nullum est reperire optimum, quia si, v.g., mundus B possibilis sit melior mundo A, restat in mundus C melior B, et infinita series mundorum sine termino se excedentium. In ea ergo serie infinita rerum excedentium a meliori ad meliorem sine termino, numquam est aliqua optima, et consequenter in eo genere rerum numquam Deus fecit, aut potuit facere optimum, at in 1o comparatione res cum suo contradictorio, et est aliquod extremum optimum et illud Deus semper facit, facereque consentit necessitate morali, verum cum melius est creare mundum, quam non creare, creavit: quod melius est incarnare Personam D. quam non incarnare, Incarnationem patravit. Eodem

Pro-

Prob. 1° ex author. Chrono. p. 9. 47: optimi apen-
sis e educere bonu effum sui optimu. 2° ex Concilio Francfordensi in
epist. ad Episcopos Hispanie: Credamus Deum velle omnia, que meliora
sunt. 3° ex D. Basilio homil. 9: Quod Deus non sit author malorum, nobis persuassum esse debet, quod nihil eorum, que
nobis accidunt malum sit, aut tale, ut melius fieri a Deo excogitare
queramus. 4° ex Damasceno Lib. 2. de fide Cap. 29: omnia, que Dei
providentia fiunt pulcherrime, ac divinissime fieri necessum est, atque ita denique
ut meliori modo evenire nequeat. 5° ex D. August. Lib. 3 de
Lib. arbitrio: quodquid tibi vera ratione melius occurrerit, hoc fecisse Deum
tamquam bonorum omnium authorem. Alia P. Didacus Aluis. tom. de Vol.
disp. 9 per totam alia adiungit non leviss. ponderis Sanctorum Patrum
effata.

Prob. ratione 1°: quia ratio summi amoris pars Dessa: e
velle summa bona personis amatis: Deus summe se amat: ergo summe
ma bona etiam extra sibi amat: at summa bona extra sunt opti-
ma: ergo Deus semper necessitate morali sibi amat optima. Maior huius
discursus multipliciter: 1°; quia e proprium amoris benevelle ei
amatis: ergo proprium e summi amoris velle bonum summum. 2°; quia
si quis seipsum summe amat, procul dubio sibi omnia bona etiam
extra amaret, que videret sibi convenientiora. 3°: quia homo,
qui plura potest in Dei obsequium prestare, et non prestat, arguitur non
summe amare Deum: ergo a simili dicto convincitur, qui summe amat ar-
guit prestare omnia, et meliora, que potest in Deo facere. 4° pro eadem
et a posteriori: quia Deus in omnibus, que agit, semper facit
quod melius est.

P. Didacus Aluis. eandem sententiam amplexus, variis per
sic explat: 1° e, recte me Deum velle optimum, et optimum summe

a libertate, nec accersit vel excogitat quia illas velit, etiam supposita sua vel eorum concedere, melius est concedere quam [illegible]

2° certum est Deum semper velle, et eligere modum, aut optimum ad consequendum suum effacitur intentum sub ea mensura, et modo, sub quo effacit intentum est. 3° certum est etiam Deum sepe non facere illud opus quod optimum foret separatim a reliquis partibus universi, et a serie operum, quapropter dum dicitur semper, et infallibiliter Deum velle, et facere optimum, id intelligendum est de optimo quod tale sit, ut separatum et [illegible] operum. 4° certum est Deum liberrime potuisse in quolibet [illegible] genere creaturarum bonum illud eligere, quod examinis bonum esset vel etiam meliori, aut optimo. 5° dato loquendo de potentia ordinaria Dei eligere magis bonum, et magis conveniens, nec tamen simpliciter impossibile Deum eligere minus bonum.

Deniq: 6° [illegible] Authores, qui proprio distulerunt a[illegible] sic tenet, Deus semper, et infallibiliter vult illud bonum quod maiore ad universum rerum est simpliciter optimum. Certus ergo in illo in totamque genere [illegible], in quo potest est optimum; in hoc sensu [illegible] semper eligit optimum omnem creaturam, ita ut [illegible] illa creata, qui [illegible] simpliciter melior [illegible] et [illegible] ad maiorem Dei gloriam, et ostensionem omnium attributorum, et attentis aliis circunstantiis, [illegible] et [illegible] maxime consentaneum idem semper [illegible] et eam velit executioni mandare, propterea quamvis [illegible] effecto sit [illegible], nihilominus [illegible] et moraliter necessaria, que necessaria est secundum quid, et non simpliciter. [illegible] Hispalensis [illegible] caute [illegible] devot. disp. 9.

et [illegible]

Sectio [illegible]

Examen

examen argumenti necessitatis moralis

Tandem explanda[?] est quod considerema[?] contra dicere[?]: si Deus non faceret optimum, vel oppositum Deus inhumanum[?]. Probo Deus ... eligere optimum: si Deus non faceret optimum, non esset Deus; non est illi liber hoc debere, nempe non esse Deum: ergo nec ... scilicet non facere optimum. Dicit Jacobus Granado: concessa libere maiori et minori: nego consequentiam, quia Deum velle quod est optimum non est ... naturaliter, sed tantum moraliter. Cum morali autem necessitate optimum componitur physica libertas. Instatur potestas: si Deus non vellet optimum non esset Deus; Deus est absolute et physice impossibile: ergo antecedens est absolute et physice impossibile. Respondet praedictus Author concessa maiori et minori nego consequentiam, quia ex antecedente solum moraliter impossibili potest inferri consequens physice impossibile ut explet ... hoc exemplo: si homo sine privilegio speciali numquam peccaret venialiter non esset homo; physice est impossibile hominem non esse hominem: ergo est physice impossibile hominem sine privilegio speciali numquam peccare venialiter. in quo ... silo omnes tenemur concessa maiori et minori, negare consequentiam.

Vidit P. Coninck sane doctrinam, et ... sic breviter impugnat disp. 2. de Incarn. dub. 5 ego nullo modo ... Coninck ... possum videre, cur dictae consequentiae non sint bonae, atque cur utriusque consequens non sit verum posito quod utrumque antecedens sit verum, quod immutatis nihil aliud quam forma servata in maiori sic claro probo: Deus, qui non est Deus est absolute et physice impossibilis: Deus non volens optimum, est Deus qui non est Deus: ergo Deus non volens optimum est Deus physice impossibilis. Hic syllogismus est in Barbara dispositione constans ex propositionibus affirmativis equivalentibus universalibus: atque ita consequentia est clara. Maior est ... et ... minor vero aperte patet ... his: si Deus non vellet quod melius est Deus non esset Deus ...

Cum ea non vult quod melius est: quo non est Deus: ut probat P. Granado admittunt esse vere: cum alij quiverunt etc: non est Deo liber velle quod melius est quia quia aliquid absolute est optimum non facere non est Dei libertas necessarij.

Ego hanc [illegible] non aliter emendas censeo, nisi forte dicendo attendere, non quidem an consequens illatum sit absolute et simpliciter impossibile quemadmodum illos quos consequens ex antecedente infertur: an scilicet illatio sit absoluta et simpliciter necessaria. Cum exemplo docet P. Granado hanc conditionalem esse veram: si Deus non faceret optimum non esset Deus, atque adeo bene valeret: Deus est Deus: ergo facit optimum, sicut a sacris consequentiis non facit optimum ergo non est Deus. Flauther hic doceat has illos esse physice et simpliciter necessarias, optime impugnat a P. Fonseca. Namque dum doceat citatus author eas conditionales afferre illationem tamen necessariam moraliter necessariam, nihil probat [illegible] illum P. Fonseca. Deo est, quia moralitas illationis sive moralis necessitas, sicut ex antecedente necessario infertur consequens [illegible] physice, ita ex antecedente vero potest inferri consequens falsum per, inquam, potentiam physicam et physice liberam, nam eadem potentia, quae est in Deo physice ad non praestandum optimum, sufficit, ut quamvis Deus sit Deus adhuc non praestet optimum: et consequenter sufficit, ut stante vero antecedente Deus est Deus sit falsum consequens: ergo Deus facit optimum. Et e converso eadem potentia physica, quae est in Deo ad non faciendum optimum, ut sit verum hoc antecedens: Deus non facit optimum, et falsum hoc consequens: ergo Deus non est Deus.

Probatur: libertas ad faciendum, et non faciendum optimum est vera physica ad utrumque, necessitas moralis, quae reddit naturam [illegible] impossibilem nempe optimi est inclinatio voluntatis ad optimum: [illegible] una pars contradictionis non tollit potentiam physicam ad oppositum:

ad

... necess. moralis n. impedit physica lib. in adoptione, licet per ... Nunc sic declaro mentem ... praesertim; quia ... necessitas ... ex ante physice naxia infert ... physice ... ut ... in Sacramento. ... ; quo facit optime ... moralis, et ... varia tamen ... inter ... cum conseq. ... ante vero in ... ; quia ...

Sceptia ... : quia illationes ... moralis ... non impleat ... ex ante physice ... inferat consequens physice ... : quod nec impleat ... quod quia illationes ... moralis ... inferat ex ante physice ... consequens physice ... ut ... in hac ... : Deinde non facit optime : quod ... non est ... . Unde infero ...

... Confirmatur, quod si illatio sit connexio ante moralis ante cum consequenti, non bene infert ex impossibilitate physica consequentis, impossibilitatem physicam antecedentis ... nec infert ex necessitate physica antecedentis, necessitatem physicam consequentis. Si autem concedat ... Granada illationem physicam, tunc arbitrior retinent argumenta ... robur irrefragabile.

Dices: illationes ... physicae ... pure morales ... non esse vere illationes ... . Resp. ... hoc ... dende ... illationes morales in pluribus ... non posse ... experientia ... paucissima ... assignari ... physice connexas cum consequenti ... semper in omni ... ducimur illatione tamen probabilis, et moralis. Quis prudens videns ... non credat dilectionem ... quod ... materiae ... movendum prudentem ... assensum ... dilectioni ... nec ... ; ... illatio physica, et moralis. Unde ... doctrina ... : ... hoc ... materiae ... est ... , et ... hoc ... dilectio ... quod ... non physice ... moraliter tamen connectatur cum consequenti : quod si hoc ...

et n' physica necessitate coacti, potuit a Deo coerceri liber, quin ... liberum ... Similiter potest hoc coerceri a Deo non ... et similiter Deo ... atque Deus non factor optimum, sit liber, et ... Et ... ut diximus, ea est, quod inclinatio ad unum est ... ... physica ad oppositum, in qua ... libertas.

Sectio 3a

Deus nec tenetur ad finem cui optimum, neque ad medium maxime optimum.

Sit 1a conclusio: ex suppositione, quod Deus operetur, tenetur ad finem cui optimum. Explico: finis cui operationis Dei est Deus ipse finis qui est gloria Dei, quam Deus sibi amat. Conclusio ergo intelligenda est de fine cui. Dicitur non dico Deum ab aeterno teneri ad intendendum se tamquam finem cui operis creati. Sed ex suppositione operationis ad extra teneri physica et metaphysica necessitate dirigere omnia, quae produxit, et creat, in seipsum tamquam in finem cui. Probatur: quia volitio Dei ... quae est ad obiecta creata essentialiter respicit Dei bonitatem propter seipsam, et omnia, quae amat ad extra, propter illam bonitatem amat, iuxta illud: Universa propter semetipsum operatus est Dominus: at non refertur omnia creata, ut ... in suam bonitatem, ut in finem qui: quod in suam bonitatem amat, ut in finem cui. Probatur: omnes supponunt actiones Dei esse moraliter sanctissimas: quia procedunt a voluntate sanctissima, et essentialiter sanctissima: quia procedunt a voluntate, ut propter se amante Dei bonitatem. Probatur iterum: omnia creata procedunt ex idea Dei sanctissima: quia procedunt ex fine ... Haec ... est facilis, et apud omnes Theologos constans.

Sit 2a conclusio: Deus nec morali, neque physica necessitate

tenetur

ferat ad finem qui optimus efficaciter in ... deni... hoc e nullatenus
obstit procurare ... ubi maiores gloria extra. Haec ergo mihi est certa
probanda ... expressis adversariorum: ... Si dicas ... ipse ...
alia ... quia consequentibus rerum ... ... optimum ... quod
impleat. quod ... ... et ... est ad eligendum optimum ... deus
deo ad eligendum sua optima gloria, ... hoc ... modo ... ...
nulla est Dei gloria quia non sit possibilis alia maior; ergo nulla est
possibilis gloria summa seu optima; ita gloria Dei eo maior est, quo
maior est ... creatura, a qua ... gloria manat ... ...
est possibilis creatura, qua non sit possibilis alia maior, et perfectior creatura: ...
nulla est possibilis gloria, qua non sit possibilis alia maior. Quod si ...
de gloria infinita ... existimo illa non esse possibilem, ut dixi ... ...
... de infinito in perfectione.

Unde ignoro prorsus, quid sibi velit P. Didacus Ruiz ... disp.
... qua ... ... sect. 2. Suis ... ... dicit Deum
semper eligere optimum finem creaturis, itaut finis ille creatus ... ...
... perfectissimus, et accommodatissimus ad maiorem Dei gloriam, et ostensionem
divinorum attributorum ... semper eligat. Enimvero finis accommodatissimus
ad maiorem Dei gloriam, non est finis proprie, et ... ... sed medium.
Praeterea ... ... maior ... gloria, et maior ostensio divinorum
attributorum, non est possibilis: ergo nec ... possibile medium ad obtinendum maiorem
Dei gloriam et ostensionem ... attributorum. ... ... Deo ne-
cessario ... maiorem sua gloria, ... me
... accommodatissimum ad maiorem Dei gloriam, et ostensionem divinorum attri-
butorum, ... accommodatius ... ... quia ... factor ... e...
... mandavit, nam ... ... omnium at-
tributorum, et ... ... est medium accommodatum, et ... ad
maiorem gloriam, et ostensionem attributorum, qua ... ...

... arbitra

ad exercitium clare: ex eo Deus [illegible] ad Incarnationem [illegible]
[illegible] ex intentione ostendendi optimitatem attributorum. Et ne-
[illegible] [illegible] [illegible] nobis revelaverit evidenti suorum attributorum
[illegible]. Cum nec revelatio [illegible] melior [illegible]

[illegible] [illegible] finaliter: [illegible] Deum [illegible] Authorem
[illegible] [illegible] omnes [illegible]. Et ostensionem omnium attributorum ac
nullam [illegible] [illegible], quia [illegible] infinitorum entium [illegible], et
[illegible] sine optimo: dummodo possit [illegible] Authores docere quod si [illegible]
[illegible] hec duo extrema, gloria Dei, non gloria Dei, ostensio attri-
butorum, non ostensio attributorum, Deus necessitaretur ad intendendum
gloriam, potius quam ad non gloriam, et ostensionem attributorum, potius quam non
ostensionem, ad nullum vero gradum suae gloriae [illegible] ostensionis Deum
[illegible] necessitari. Nunc [illegible] [illegible]: Deus necessite morali dum
cogit aliqua gloriam suam intendere, potius quam non gloriam, non autem cogit
inter omnes suae glorias maiorem intendere: at ut Deus [illegible] [illegible]
non est [illegible] creare mundum, nec incarnationem [illegible], [illegible] quod [illegible]
una tamen creatura, cui Deus revelaret, [illegible] [illegible] Deum
finem illum, adque est moraliter necessitatus, scilicet gloriam aliquam: ergo
[illegible] necessitas moralis, qua Deus tenetur optimum finem, gloriam scilicet
suam procurare, nec est necessitatus ad creationem mundi, nec ad In-
carnationem, nec ad reparationem [illegible], nec ad ordinem gloriae, nec ad alia innumera
quae Deus de facto fecit, et adque dicunt necessitatum [illegible] moraliter.

Dico 3o: Deus non est necessitatus moraliter ad medium
maxime optimum. [illegible]: medium finaliter, ut medium [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Mundus eventa illius cum fine intento. In hac [illegible]
[illegible] [illegible] Deum eligere medium finaliter, ut medium optimum hoc est
[illegible] ad assequendum finem sub eo modo [illegible] mensura [illegible]

[illegible]

quid a intrinsece in medio omnium bonorum optimum, ... attenta ... Entitate Dei ... quia e. quo ... argum ... esset ... ipsius ... necessarium ... ad melius optimum, quod ... tale sit ... radicis ... optimo ... ab eterno ... Angelis ab eterno laudandus Deus, esset melius, quam non ... Deus creavit ab eterno nos ... Angelis laudandus ... melius ... optimum non ... a Deo ... Glorie ... Patet ex ... quos ... dicunt ... Deum creasse ... realiter a parte post eternum, quia ... melius, quam non eternum a parte post. Creatio ... tenentes ... reale a parte ante eternum ... melius ... non eternum a parte ante ... creasse ... reale ab eterno ... quod ... Intendimus ... illa argumenta, quia probant omnia optimum Deum ... fecisse illa optima esse.

Sectio 4.

Solventur argumenta Sectionis 1. propositi...

... argum. desumptum ex Patribus ... illud ex multis ... in ... Verborum ... quae ... sonant, quia Authores ... cedant. ... docens ... arbitrii ... facere ... quod sit melius, quam non ... etiam ... facit ... fecisse ... adhuc facit ... quod sit melius quam non ... Aliter dicit Augustinus ... docuit ... quod nihil occurrat melius, certo fecisse Deum ... videmus solum ... de re ... solum ... dicto ... Petrus ... separata ... melius ... dubium est. ... verba ... et ... intelligenda ... Interpretanda. Et ... restringenda ... etiam ab admittentibus in Deo necessitatem optimi. ... quod ... fecisse ... fecisse ... hoc ... similes ... fecisse ...

Contrarios, aut alii dicentes tradiderunt etiam fecisse me iura, et dispendium non sine optimo opere mali. ... Sic Sanctissimus Pater, Sanctissima lex, Sanctissimus Zelus, Sanctissima Voluntas. Et omnibus ... in ... obediens, ut ab ... integre reddunt nihil ... regredientes aliquis.

Ad ... eodem dico desiderium summi amoris esse velle bonum ... extensive, et ... summum. Ideo Deus cum sibi amat bonum suum, sibi amat bonum intensive summum, non est autem necessarium ad amorem summum, quod exoptat sibi bonum extensive summum. Nullus enim theologus concedit Deum sibi amare bonum extensive summum, hoc est omnia bona possibilia extra. Ad 1.am probationem maioris dico eam probare tantum probans ... nam sicut de ratione amoris non est velle bonum extrinsecum, sed tantum intrinsecum rei amabilis, ita nec exit de ratione amoris summi velle bonum summum extrinsecum rei amatae, sed tantum bonum intrinsecum summum. Ad do argumentum solvendum esse ... adversus: nam summus amor sui est in Deo physice necessarius: ergo si velle sibi optimum est desiderium intra, et esset summi amoris sui, velle optimum non exit Deo moraliter tantum, sed etiam physice necessarium.

Ad 2.am probationem eiusdem maioris dico: quod si quis se ipsum summe amaret, fortassis ... amaret sibi necessario ... plura bona extra. Ratio est: quia bona nostra intra, plerumque dependent ab extrinsecis, nam gaudium, et delectatio, quibus constat hominis beatitudo, sive naturalis, sive supernaturalis, dependet ab extrinsecis bonis. Unde ea necessitate, qua quis desideraret sibi summum bonum intrinsecum, sive beatitudinem, ... sibi bona ... extra summum, sine quibus intra existere non posset: at cum summa Dei beatitudo nequaquam a creaturis dependeat, ... Deus sibi amet ... Dei beatitudinem, et summum sibi bonum intrinsecum, non appetit

sibi

sibi amare bonum aliquod (extrinsecum). Adde quod etsi sociares ...
prirebat ne possimus ... Et non tamen moralis; nam homo summe
... Et dicimus ab aliquo extrinseco ascendere ... bonum
bonum ... necessario ... excellentia ex amore ... ut ...
amicis ... (extrinseci).

Ad 23 ... ordinem ... maioris dic, aliud esse ...
... vnde homines ... habilis. Et ... maximo ora-
dis amoris hominis iusti ... Dei; aliud esse inquirere ... intensitat
... Dei amor maior ... summus ... ... illum hominem ar-
duissimum ardentius Deum amare, qui maiora et difficiliora in Deum
obsequia praestat; quia nullus argumentum apparet prudentius extrinsecum
ex quo intensitatem ... amoris ... Atin Deo amor
non consistit ... in amore ... quae in ... extra
cedunt, nec summus ... Dei amor ... in extensione
sui adamandum et procurando, quae cedunt in maiorem Dei gloriam
extra. Quod praeterea dic. quod amor ... summe, qui actum non
praestat ... qui cedunt in ... caret efficacia vitali. Et vi
... actus ad illa efficit imperando; ideo est imperfectus quia
Dei amor: at amor ... Deus ... amat ... vi
... amet Deo ... extra, et ... ad illa efficit amando
et procurando; ideo quamvis ob ... liberi actum non
... omnia; et propter ... Dei cum quovis extrinseco, est
... perfectissimus et sanctissimus Dei amor.

Ad 24 argumentum ex inductione ... placuit vere ver-
... loco citato n. 68; ut alia plurima, quae occurrunt di-
cenda breuitatis causa omitto, quia non ... suadent aut peccan-
tibus damnatis ... aut vniuerso, aut ipsi Deo fuisse ... ...
multa, tamen ... scelera permitti et tam multos homines ...
damnari, ... qui saluentur ...

radice : certe carere id necesse peccatoribus, et melius, et sic nimis esset, necesse est universo, sive summe generi, quia sicut in vivo animali melius est rescindere membra sana, quae alio morbo corrumperentur, ita etiam in corpore politico. Immo nullas esset ratio, nisi dementer non putaret sibi melius esse fieri omnes sanctos bonos. Cur ergo deciperet vitio et pretioso, aut oportet necessario ipsum Deo potestatem id dicere melius, et ipsius honori. Frustra esset peccatum maxime contra Deum et impiorum ipsius gloriae, et nomen ? curaret plures maiore Dei gloria: tam multos, tamque graviter peccare, atque damnari. Cur omnes sancti hoc ita dolent. Cur totis viribus conantur id impedire ? Cur ideo non gaudemus id ita fieri. Cur non optamus ? hec et alia fere innumera quaerit Toninche(?) sic excitato.

Quibus addo duo. 1.º quia creato unico homine non semper Deus efficeret meliora, melius enim esset Judam natum non fuisse, et procul dubio melius esset aurum et argentum quae mere sufficiens quo donatur. 2.º quia nec creato universo semper Deus efficeret aut efficere potest meliora. Quod si dicas bonum universi praetendi bono privato alicuius hominis particularis. Contra est : quia Deus disponere facile potuit, et bonum privatum cuiusque hominis particularis, et bonum totius universi. 4.º quia gloria Dei et laus, quae ex reprobis deferuntur ex ratione attributorum ipsius ; hinc probo, quod si omnes reprobi praedestinarentur maior esset Dei gloria : nam qui de facto praedestinantur, non laudant Deum propter attributum misericordiae ? illiusque laudarent propter ? et glorificent : ergo omnes, qui de facto praedestinantur, daret esset tunc laus nisi forte esset maior. Praeterea tunc laus ab iis, qui de facto reprobantur Deo accresceret ; nam ij omnes, qui contrahunt Dei bonum amarent aeternum, Deum laudarent : ergo mathematice infertur probari potest, quod maior esset Dei gloria eorum qui de facto in aeterna eorundem damnatione. Quod si dicas iustitia

vindicativa

vindicativo de facto arguere indamnatis, quos non tolleret et non damnarent, et tantum: sed manifestè (ut ita dicam) non... cum intuitive viderent gloriam clarius, et Deo [illegible] appareret Deus vindicativus in seipso intuitive cognito, qui nunc apparet abstractive tamen bonitate [illegible]

Sectio 5

Aliæ objectiones solutione informantur.

Objicies 1º: Beatus ex amore Dei necessitatur ad amandum ei bonum magis quam extrinsecum: ergo Deus ex amore sui necessitatur ad amandum sibi magis bonum quam extrinsecum. Resp. negando antecedens: nam possibile est amorem quo Deus non necessitat Beatum ad malum Dei obsequiis praestandum, sed tamen necessitat, de quo non disputo, ea necessario venit ad extra manutenere et providere Dei speciali, ut non Beatus det summa cum Deo voluntatis adhaesio. Quod si instes: Beatus non necessitatur ex amore quo Deus ad amandum quod Deo magis placet: ergo nec necessitatur ad non peccandum. Probatur: quia non peccatum est bonum Deo extrinsecum et nullum bonum Deo extrinsecum curandum amandum quod necessitatur Beatus: ergo nec necessitatur ad non peccandum.

Resp. Eminentissimus de Lugo tom. de Incar. disp. 2 sect. 2. negando sequelam cum communi sententia ponente Beatos necessitari ad non peccandum. Et ad probationem dicit visionem necessitare Beatum ad amandum Deum, et consequenter necessitare ad Deum non offendendum, et non necessitat ad alia dona quae non praecipiunt, sed relinquuntur Deo. Et discrimen est, quia amor personae, sicut est amicitiae, et amor ex intentionalis, qua illa persona, ita tendit ex se ad coniungendum affectum amantis cum amato, et per consequens ad uniendos affectus utriusque, et ad concordiam voluntatum, itaut compellat amantem ad non recedendum a voluntate

amici, salt. r[illegible] et Autor. Cumque omne pecc. sit contrarie

Ca Sanctissima Dei volunt, non precise requiritur necesse et verè, et

omnino est facere amare [illegible] et ns volita v. [illegible] velle

discutere quoqm ro [illegible] reos, non vrset, quia a Deo nec ns

volunt [illegible] libent.

Ad hanc solutionem plura occurrunt [illegible], quod nec

sit necessarium, et metaph. e infale, quod omnis res à Deo precepta, sit

à Deo realiter amata, post quod e, quod non sit à Deo volita res

à Deo precepta: quo excludi, quia possit amor hominis [illegible] ga Deum

conjungenti affective utranque voluntatem, non inferri: quod volens amans

Deum debeat necessario amare rem preceptam. Quod e: quia vis illa,

quam predictus author contemplat in amore Beatifico, è vis unitiva

nova unitiva [illegible] intentionali, et affectiva, quae consistit in concordia

et consensu voluntatis: atqui concordia, et consensus, et unio affectiva vo-

luntatis non posse consistere in hoc, quod homo velit à Deo precepta, sed

etiam quecunque à Deo volita sine precepto: quo excludi unitiva a-

moris beatifici non solum inferri Beatus velle omnia volita à Deo

precepta sed etiam omnia à Deo volita [illegible] precepta. Pripta

3ª. quia vis illa affective unienti amantem cum amico, si expetit

ut a predicto [illegible] explat, gratis omnino singitur in amore, fateor

ex amore unionem affectivam, nego tamen quod ea vis unitiva sit vis

detrahens amans ad amandum omnia ea, quae ab amico amantur

sed solum, quae ab illo precepta sunt. Propterea ad instantiam rendem, ut

abcunque in materia de beatitudine concedendo libenter excludi visionis non

necessitari Beatum nisi ad amorem Dei, ad aliquas autem precepta implenda

sed prohibita suspendenda non necessitari.

Dico replicari posse: Sanctitas actualis consistit in actuali

exercitio omnium virtutum: at Deus est perfectissime sanctus, nec solum sanctus

[illegible] sed etiam sanctitate actuali: quo necessario Deus exercet

omnes

opera omnis virtutis. Resp. 1º: argum. probare necessit. phicam, et non solu moralem ad optimum. Resp. 2º: extrinsecus sanctitas actualis consistere in volle actuali interna omnis honesti, non in operibus externis honestis: Deus ergo est infinite sanctus, quia habet volitionem actualem sufficientem omnis honesti, liberam in ordine ad operes sanctas externas. Sanctitas ergo actualis non est opus externum. Resp. volitio internalibus quae quidem brevibus est libera liberate propria actus 2ª; in Deo autem est solum libera per modum actus 1ª. Praeterea sanctitas actualis etiam summa esset actus voluntatis potens omnia virtutis opera imperare: Sanctitas ergo actualis Dei est volitio sufficiens Dei, et Deo aequalis intra, quae potest immanenter libere tamen omnia virtutis opera externa seipsa producere.

3º replicari potest: Dei volas omnino conformari debet intellectui: hic autem dictat melius esse Deum ita seamare, ut nihil omittat eorum, quae cedere possint in maiorem eius gloriam: ergo Dei volas id etiam vult. Maior probatur: quia illa est rectitudo summa voluntatis Dei quae omnino conformatur intellectui perfectissimo. Resp. 1º: notando hoc argum. probare necessit. phicam, nam phice necessitas est Dei volas esse rectissima. Resp. 2ª infra: concessa maiori, omissa minori, neg. cons. et perfectissima namque conformitas Dei voluntatis cum intellectu non postulat, quod Dei volas amet quae proponuntur ut meliora, tamen postulat quod volas Dei praestet, quae per intellectum Dei praecipientem dictantur praestanda. Dictamen autem praecipiens, cui rupta voluntas volat, non est quodcumque speculativum propositi boni etiam melioris. Resp. 3º: concessa maiori, neg. minorem: Dei intellectus dictat haec obtinere meliora quam illa, non tamen dictat meliorem esse amorem suum quam illius obiecti.

Controversia 2ª

De Divina voluntate, ut est ad obiectum necessarium.

Cin. 10.

An Deus seipsum amet, et an libè, an nariò?

Dico 1o: evidens e Deum seipsum pos. amare. Ro geis e: quia in Deo ee volitiom e ictum non aliunde nisi quia Deitati e debita omnis pfectio simpliciter simplex. Cptas n' repugna ad amandum se est pfectio simpliciter simplex, quia melius e posse amare, quam ee incapacem amandi se: go Deus pos seipsum amare. Cfirat 1o: In Deo e pfectissa volio: go ad dotem pfectissam et infinitam si hoc pole sit. Cfrmat 2o: ad pfectionem D. volatis spectat habere obtum quod e prudenter, et honeste amabile: atipse met Deus e obtum prudentisse et honestissime amabile: go e obiectum D. volatis. Cfirat 3o: obtum cuiusque volatis roalis e bonum, et a fortiori Dns bonum, quod ponit sine ulla admixtione mali: talis e D. bonas: go e obtum D. volatis suum.

Dico 2o: Deus n' libè, sed nariò in exercicio seipsum amat. Pbtur 1o: Deus non libè, sd nariò semper seipsum cognit actualiter, non solum intuitivè, sd etiam cprehensivè: go semper actu cprehensive infinitam bonitatem: go nariò amat Deus seipsum. Pbtur 2o: hec, quia infinita bonas e, e infinita dignior, ut obtum amet: go nequit n' in D. volate ee pfectio amoris correspondens infinitae amabilitati obti, nam sicut ex parte obti e infinitas bonos, sive dignas infinita, ut infinite amet, hoc e, summe, semper, et sine intermissione, et sicut ex parte pols intualis, e in Deo infinita pps obti infiniti cprehensiva, et aequata obti, ita in D. volate debet ee pfectio in linea amoris correspondens pfectionibus illis, quae sunt in obto, et pp illa: go e amor narius in Deo aequatus suae bonitati,

et

et illa comprehendere in ratione amoris. Et hec etiam, quia est ipsius amor naturalis et comprehensivus, et amor terreretur ex amabilitate quam ... bonitatis summe rei illius.

Probatur praecipue ratio: Amor Dei intrinsecus cum sua essentia et ipsius in ratione obiecti actualis est infinite simpliciter simplex: quod est in Deo naturalis infinite. Et ratio: causa omnis est infinite simpliciter simplex, est infinite Deo simpliciter naturalis. Antecedens: quia amor, ut amor est infinite Deo simpliciter simplex. Et ratio summa identitas cum bonitate divina est etiam infinite simpliciter simplex: quod amor intrinsecus infinite essentia divina et bonitate ipsius infinita tamquam cum suo obiecto actuali et actualiter denotat, est infinite simpliciter simplex. Confirmatur: si verum sit, quod circa bonitates non erunt, quamvis capaces amari sint ... divinas voluntas; at circa omnes bonitates erunt honeste amabiles, etiam finitas, et creatas, licet Deus actu aliquem voluntas, qui possit divina voluntas obiecti actu exercere non denotare voluntatem: quod a fortiori bonitatis infinitae actu exercere non potest nisi a divina voluntate amari.

Probatur 2o eadem ratio: quia beatitudo est formaliter gaudium aliquod de summo bono possesso: Deus nequit non esse beatus, nequit quod a Deo abesse gaudium summum: at gaudium summum est circa bonum summum: quod nequit a Deo abesse gaudium circa bonum summum: atqui nullum aliud est Deo excogitabile bonum summum nisi Deitas ipsa, et omnia, que Deum summe bonum constituunt intrinsece et essentialiter: quod gaudium circa sua bonitates intrinsecas, et summum est a Deo naturale. Discursus totus liquet, in quo nihil probandi desideres praeter ... antecedens, de cuius veritate me consule ... de Beatitudine. Adde, quod si beatitudo formaliter non consistat in gaudio, adhuc omnes supponunt gaudium de possessione boni summi, in quocumque consistat possessio, connexe inseparabiliter ad beatitudinem. Unde ...

Deo naturalis. Cui ẽ Beatitudo naturalis.

Dico 3º: non solum suam essentiam, sed omnia attributa (quæ distincta sunt ab essentia distincta) et omnes personalitates Deus naturaliter amat. Probatur: Deus seipsum naturali amore et perfectissimo amore amat, quo amore comprehensivo se amat, non enim est alius amor perfectior excogitabilis: ergo amor naturalis Dei versatur circa attributa et personalitates. Consequentia probatur: vis in amore comprehensiva obiecti est vis ambitu suo complectens quidquid est perfectionis et bonitatis amabilis in obiecto. Confirmatur: qui amat naturaliter finem, naturaliter amat quæ media conducunt ad finem, quia sine mediis finis desideratus non obtinetur: ergo Deus naturaliter amans suam essentiam a fortiori naturaliter amabit omnia attributa et personalitates. Consequentia probatur, quia strictiori vinculo petuntur pro existentia Dei attributa et personalitates quam pro existentia finis existentia mediorum: at propter connexionem finis cum mediis nequit quis amare finem quin amet existentiam mediorum: ergo potiori et magis connexione esse cum attributis et personalitatibus nequit Deus suam essentiam amare, quin et attributa et personalitates amet. Fateor quod hæc ratio non admodum firma exit, si ponatur in Deo solus actus gaudii, et non etiam strictus amor, de quo latius disputabo.

Disputatio 2ª

An Deus seipsum amet amore stricto et non solum amore gaudii?

Sectio 1ª

Explicatur præsentis quæstionis difficultas.

Pro rerum expedienda difficultate præsupponendo

Sit

sst verba Angelici D.is hic q. 20. art. 1. Corp. Sunt autem quidam (ait Angelicus Doctor) actus volatis, et appetitus respicientes bonum sub aliqua speciali conditione; sicut gaudium, et delectatio est de bono presenti, et habito; desiderium autem, et spes de bono non dum adepto; amor autem respicit bonum in communi, sive sit habitum, sive non habitum. Unde amor naturaliter est primus actus volatis, et appetitus, et propter hoc omnes alii motus appetitivi supponunt amorem, quasi primam radicem; nullus enim desiderat aliquid nisi bonum amatum, nec aliquis gaudet nisi de bono amato. Hec D. Thomas, in quibus verbis explandis tota insudabit disputatio presens, quam arbitror totam esse pure Philosophicam circa naturam amoris stricti, prout distinguitur contra species amoris distinctas à gaudio, et desiderio. Si enim certo constaret ex Philosophia quid sit amor strictus, nulla prorsus relinqueretur, vel fere nulla Theologis dubitandi ratio, an ille actus concedendus esset in Deo, vel à Deo volutate reijciendus.

Suppono primo excolendo actus volatis primo dividi in amorem et odium, quod etiam predicto loco supponit, et docet D. Thomas, cum enim omnis appetitiva potentia feratur in bonum, et malum, illud ut contineat et amplectatur, hoc ut avertat, et fugiat, hinc est, quod exercere debeat actum amoris, et prosecutionis quoad bonum, et actum fuge aversionis quoad circa malum. Actus autem amoris, qui concernunt objectum bonum, communiter in tres species dividuntur. Primus est amor strictè sumptus, qui consistit in quadam volatis complacentia, qua objectum secundum se spectatum complacet, et veluti à volate approbatur. Secundus est actus desiderii, qui consistit in quadam inquisitione objecti absentis, et veluti motus ad illud consequendum, conatus que volatis, quo fertur in bonum bonum, quod prout absens inquirendum, et consequendum. Tertius est actus gaudii, qui consistit in quadam quiete animi, et fruitione versante circa objectum bonum presen-

et presens, sive possessi, habiti, et potentis. Presens gradit[ur]
tota versat[ur] c[ir]c[a] actum extoris generis, qui dicit[ur] stricte amor, an
ille de[tur] in Deo c[irc]a sua bonita[tem], et perfectiones, certi enim est dari
in Deo actus gaudii, et fruitionis: sicut certi est, non dari actum
desiderii c[irc]a perfectiones proprias, que sunt naturaliter et essaliter
presentes et existentes.

Quod spectat cum ordine interse servari eos tres, q[ui]
enumeravimus actus ex doctrina D. Thome, qui verissimus, et
scilicet prior actus, prior, inquam, poste, et qui sit radix ceterorum sit
amor strictus, de quo, de voluntate creata, in qua facile est repetere ordinem
causalis inter actus voluntatis elicitos. Quia sit desiderium, quia enim bonum
secundum se propositum placet, et a voluntate aprobat, ideo delectatio inquisitionis
inventione postmodum agit. Ideo, inquam, exigit volas ad illum
obtinendum: si videlit absens, qui voluntatis erectio ad inquirendum
bonum absens dicitur desiderium. Preterea inquisitio, et desiderium
est causa possessionis, possessio autem est causa gaudii. Rursus enim verum
est ideo voluntatem gaudere de possesse boni, quia bonum illud secundum se
spectatum placuerat, et a voluntate fuerat simpliciter probatum, an autem
sunt ordine heant in Deo actus amoris stricti, et gaudii. Et
an dispuant interse, cuius est disputatio mea brevis discutienda,
ut enim notavi, et questio est Ethica. Et multa de noe het.

Prima pars negat Deo amorem strictum c[irc]a sua bonitate naturalia. Ita
multi, et ingeniosi [?], quos secutus est P. Herisse in eventu dicto
l. 9 cap. 6. Omnino prelaxit ad hanc mentem inducendo Examinandi
articulo Aureoli in 1 dist. 1 q. 2 p. 1. Nihilominus fin. ad adver-
tendum est, quod hic Author unali[ter] docuit in voluntate creata
esse impossibilem amorem strictum: fortassis existimans amorem strictum
ni... ... sua acceptionem amoris una et generis detrahi

qui gaudij, et desiderij, tamquam qui dicit a specie eas salientes vel vnas, et generatio amoris ut sic. Definit ergo eo ... omne affectus volitis executivus boni aequalis partis, et in desiderij circa bonum absentem, et gaudij circa bonum praesentem, exclusso omnia[?] ... qui ferat in bonum sibi secundum se abstrahendo ab ex ... existentiam possest, et non possest. Pro eadem sententia citat Arrubal. vide ... loco citato.

2.a sententia docet Deum amare suas affectiones natas cum mea ... omnis Dei affectio nata, et affectio nata amore stricto dicto qui ... ex parte ipsius Dei a gaudio circa eandem affectiones. Ita P. Suarez ... de attributis ... P. Vasquez in praesenti disp. 84 cap. 2 ... Vasquez sententiam illustrissimi ... P. ... Ripald. in manuscr. ... disp. 7. 3.a sententia docet in Deo dari amorem strictum ... indistinctum a gaudio circa propriam affectionem. Ex antiquis ... ad sententiam hanc, sit ... pro ea defensanda ... Doctor et Magistri ... 4.a sententia dicit ... assertio ... bonum intuitive cognitum tamquam ... amorem gaudij, non vero strictum, eandem vero ... bonum ut abstractive ab intuitu ... cognitum in creatis ... exercis ... amorem strictum ... Ita Ludovicus de Ribera ... disp. ...

Sectio 2.a

Explicatur propria sententia.

Dico 1.o: Si stricta amor definiatur, ut communiter definiri solet, et definitur loco citato a D. Thoma q. 20 art. 1 qui ait respicit bonum secundum se abstrahendo ab existentia ipsius, et ... ut dixit D. Thomas: amor autem respicit bonum in communi sive sit habitum sive non habitum. In hoc sensu dicendum est in Deo non esse amorem strictum circa suas affectiones in se ... et natas. Probatur ...

Dei qa seipsum, e' amor apprehensivo boni. Et perfectionis valit
aequaliter . . . attingit formalit, et immne omnes . . .
aut . . . perfectione. Dei : quasi fer . . valit in bonitate Dei abstrahendo
ab exa et non exa ipsia . . . Probatur: quia si ipse amor valit
ferret in bonitatem ei abstrahendo ab illa exa, et non exa, res
illa amoris . . . . . . perfectione, et bonitatem prescinderet illa
ab exa. Et Deus non esset apprehensiva valit, nam apprehen-
siva valiter obti e' amor qui formalit attingit omnem perfectionem
obti, ut a nulla formaliter prescindat, quamque e' exa mi, quo attin-
git obtum. Probat: cognitio nulla e in Deo circa suam bonitatem, quae
ferat in eius bonitatem abstrahendo ab exa, et non exa, quia
omnis cognitio Dei apprehensiva e' eius bonis: ergo necessit in Deo amor
abstrahens eius bonitatem ab exa, et non exa, ut eius volitio debeat ee
aequaliter apprehensiva obti, ac Dei cognitio.

Itemque pro et exemplo . . . apprehensio: in Deo nulla datur
cognitio, quae sit formaliter apprehensio pura obti, et ratio: quia apprehensio
e' et definit ee cognitio valit expers affirmationis, et negationis, cum
autem nulla detur in Deo cognitio valiter expers affirmationis, et negationis,
omnis enim cognitio Dei circa obtum, e' de obto affirmativa, vel negativa,
hinc e' quod nulla det in Deo cognitio, quae sit valiter apprehensio.
Imo quamvis nos possimus concipere Dei cognitionem, et cognitionem, ita
ut abstrahamus ab eo, quod sit affirmativa et negativa, propterea Deus
dicet habere cognitionem apprehensivam, quia apprehensio non e' cognitio praecisa
per nram . . . affirmatione, et negatione, sed cognitio valiter praescindens
ab affirmatione, et negatione. Et . . . proprietate valiter carere: ergo sillt
dicendum e' non dari in Deo amorem strictum circa suam bonitatem, si hic
debeat ee amor tendere in obtum . . . se tendentia abstrahente
. . . ab obti exa. Nam nullus amor e' in Deo valit, qui
. . . in Dei bonitate ea tendentia praescindente ab exa.

Imò

imo, quamvis non possimus attingere Dei visionem, ut a suis
pend. sug bonis [illegible] immemores [illegible] ea vollo tangat [illegible]
[illegible] non propter ... dabilem in Deo. Strictus amor ... sui [illegible]
[illegible] amor strictus non est qui finaliter mente nra prescindit
ab exa doti, hoc est, qui considerat, ... considerat nra prescindente
ipsius ab attachu ... [illegible] aliter, ut falsus ... [illegible] exq
obli non attingit.

Itemque Pro: gaudium creat. non est amor strictus,
nec desiderium creat. volatis est amor strictus: ergo nec Dei gaudium
ccu proxios Perfectiones. Fortè sit gaudium, a quo in pro
[illegible] sumus (talis est gaudium supponit cols sa, ut ingsig
sect. [illegible] sumus; ergo, inquam, nec Dei gaudium ccu proxios
perfectiones exit amor strictus. Probatur quia ideo gaudium
creat. volatis non est amor strictus, quia realiter fert ad
obj. ut exens, habitus, et possessionis: atqui Dei amor qua proxios
perfectiones realiter fert ad proxios Dei perfectiones ut exentes
et possessiones: ergo Dei gaudium ccu proxios perfectiones non est amor
stricta. Confirmatur, quia si aliquis in amore Dei posse distingui
duplicem finalitatem, alteram, qua fert ad bonum Dei secundum se, alteram
qua fert ad bonum Dei ut exens. Ideo falsum est, quod asumit
[illegible] vero in Dei amore nequit concipi finalitas, quae in ipso realiter
non sit: atqui ipse realiter Dei amor non tendit in bonitatem
Dei secundum se, hoc est, tendentia prescindente bonum ab exa
et possessione: ergo nec ratione nra poest prescindi finalitas in Dei qua
sit amor bonis Dei secundum se, hoc est, amor prescindente bonum
ab exa, et possessione, et illa ratione finali, quod [illegible] a Deo.

Dico 2°: In hac eadem acceptione amoris stricti [illegible]
[illegible] quo volumus spere salutem [illegible] homo [illegible]
qui in Deo est amor strictus omnino indistinctus a gaudio ccu sua perfectionis
fectionis, ut sabitas. Probatur quia ex [illegible] desiderium [illegible]

stricte, qualiter v. attingit bonum ut existens: ostendat dari amorem stricte, qui sit formaliter eadem omnino realitas cum gaudio. Per contra-

rationem 4 qui ratione amor strictus, qui sit eadem realitas cum tendentia ad bonum ut existens: ostendat proxime dari amorem strictum, qui sit eadem realitas (?) cum bonum ut existens. Fateor quod in realitate gaudii includi amorem circa illud bonum, de quo percipis gaudium; at illa realitas amoris inclusa in realitate gaudii non est amor strictus, sed ratio communis amoris ut sic: stricte autem amor non est ratio generica amoris, sed species quaedam amoris stricta sub illo genere, cuius proinde differentia est sua speciei, et divisiva generis est non tendentia in existens boni ut existentis, nam eo ipso quod sit amor cum tendentia ad bonum ut existens, et complacens in ipso ut existente non est amor strictus, ut probavi ex definitione communi et illius supposita; sed gaudium. Similiter in gaudio, quo gaudeo de perfectione possessa ab aliqua persona quam amo, includatur sui et amor strictus quo personam de cuius bono gaudeo, et gaudium quo perfectione, de qua ut possessa gaudeo: sicut in dicto.

Sectio 3a

Ulterius explicatur precedens doctrina propter contraria.

Ut appareat qua ratione quaestio sit de ... propter ... circa amorem strictum, scilicet servet definitio communi, quia definitionem amor ille qui tendit circa rem secundum se, hoc est abstrahendo ab ... absentia, possesso et non possesso. Placuit hic referre ... P. ... quam defendit in manuscriptis de ..., nam hic Author omnium ... amorem strictum defendit ... discurrit, et ut assolet, ad ... proximius. Ponit ... Deum posse amare se amore stricto dicto a desiderio et

gaudio

gaudio .i. tamquam obj. quod; .i. tamquam objectum cui. obj. Cui est Persona, cui volumus bonum; obiectum quod amoris est bonum quod amamus Personae. ut cum amamus amico salutem amicus est obiectum cui; salutis Autem quod illius amoris. ita Thomas hic q. 20 art. 1 ad 3.

Ponit 2.o eundem amorem indifferenter esse desiderium, aut gaudium propter obiecti quod, quin eadem ratione sit desiderium, aut gaudium propter obiecti cui. Ideo quod propter obiecti cui esse stricte amorem affirmatur quod est desiderium, aut gaudium eius objecti quod. Enimvero cum experimus amico praestantem salutem, talis affectus est desiderium propter salutis, non vero propter amici, nec enim tunc amicum secundum se quem presentem intuemur, desideramus, sed ei salutem, qua absentem dolemus. Unde Philosophus discursus hic; affectu illo amat amicum non desiderat amicum. Plato est certum; nam nil aliud est amare aliquem, ut ait D. Thomas praedicto loco, quam velle ei bonum: quod affectu ille, quo expetimus amico salutem, est amor amici, et denotat amicum amatum non vero desideratum: quod stricto amore amat, nempe amore, qui nec est desiderium, nec gaudium eius amici. Ponit 3.o quamlibet Dei perfectionem esse obiectum quod Deo possumus velle, objectum vero cui in Deo ratio est sibi subsistens absoluta: sed Personalitates Relativae, et quasi Dei, in se secretae se, ac subsistente constituitur.

Hinc arguit ad gaudium in Deo amorem stricte eius suas perfectiones. Deus se diligit, tamquam obiectum quod, et tamquam obiectum cui volendo sua met bonitatem ut perfectionem. Ibi: at enim haec dilectio prout fertur in obiectum quod, scilicet attributa, sit gaudium; ceterum prout fertur in obiectum cui, scilicet Deum ut subsistentem in se, est stricte amor: quod Deo se diligit strictissimo amore, qui disquirit a gaudio. Major constat

ex p.te positiva, alter ex p.te negativa vero ex 9°. nam ipsa fruitio
prout fert ad bonu Dei habitu, seu presens, dicit gaudium,
prout vero fert ad affectione hentis, seu possidentis illud, recte sci-
licet subsistam, dicit^r stricte amor: desiderium enim et gaudium
e boni possidendi et possessi, amor vero stricte e ipsi, aut quasi
subiecti possidentis: cui tale bonu aprehenditur ab eo, aut opere
seu. At affectiones habiti et subsistentis in Deo virtualiter
disgiunt: ergo ex parte diversitatis spectat directioni amoris
et gaudii. Hec predicta author eisdem fere verbis discurrit.

Occurrunt in 9° predicta, sub idem I. discur-
su attente insistenti plurima. 1°, quod deserat deffinitio amoris
stricti supra receptam, et quam ipse author tradiderat initio
disputationis, scilicet amor stricte e ille volitionis affectus, qui tendit in
bonu secundum se, hoc e, abstrahendo a bono possesso, quod respicit
gaudium, et a non possesso, quod respicit desiderium. (Unde sic arguitur:
amor stricte non deffinitur ille, qui tendit in personam, cui volumus
bonum): sed deffinitur ille, qui tendit in bonu abstrahendo ab existente
et non existente, presente et non presente, possesso et non possesso; ergo tendit
directione in bonu, sive sit habitum, sive non habitum: ergo quamvis
affectus aliquis tendat in personam, sed tendat in illa ut existente
et presente, aliter non erit stricte amor, sed gaudium, atque amor
quo Deus amat sibi suas perfectiones (omittamus nunc, quod
sit ille actus pparticulus perfectioni supponente in Deo, vide
de quo infra) et amet ipsum Deum, tamquam subjectum cui, hoc e,
tamquam personam cui vult perfectiones alias, attamen
amat ut personam existentem et presentem, quo Deus potest sibi esse
presens: ergo sic probatur, quod Deus amat sibi suas perfectiones, et
comparat se tamquam subjectum cui, adhuc retinendi deffinitionem
amoris

amoris stricti, non videt probari Deum amare se amore stricto ex parte qua se amat tamquam obiectum cui.

Exemplum illud, quo assumitur persona diviturum bonum ex amore stricto sui, et sit gaudium aut aliud ... ex parte obiecti, quod volumus ... nihil me iudice probat. ... affectus ille, quo expetit amico distanti salutem et ad amicum, ut existenti et praesenti; et si ita est, affectus ille ex parte amici non erit strictus amor, sed gaudium, quamvis ex parte salutis sit desiderium. ... probo: ideo non est desiderium ... amici, quia amicus praesens est: ergo amicus est obiectum ... praesens ... distans, ... desiderium: ergo amicus est obiectum ... sufficiens ... gaudium; nam ea praesentia quae supponitur in obiecto excludit desiderium, et ipsa supposita in obiecto reddit ... capax ... gaudium. ... affectus ille tendit in amicum secundum se abstrahendo ... praesentia et non praesentia, et si ita sit, fateor quod affectus est amor strictus ex parte amici, non quia amicus est obiectum cui, sed quia est obiectum amatum secundum se. Idem dicendum est de gaudio, quo gaudeo de amici salute possessa; nam si fertur ille affectus in amicum ut praesentem, et sic est ... gaudium ... obiecti cui; si fertur in amicum secundum se et sic erit amor strictus ... obiecti cui, et sub gaudium ... salutis, quae est obiectum quod: hoc autem exemplum ... destruit amorem strictum in Deo ... sui, ... et Deus amet suas perfectiones sibi, non solum perfectiones attingit ut existentes, sed etiam Deum ipsum, et personas ... attingit ut praesentes, et existentes: ergo erit ... obiecti cui affectus ille ... gaudium, laetitia, et delectatio, et non amor strictus.

Sectio 4.a

Proferuntur alia, quae occurrunt contra praecedentem doctrinam defendentem amorem strictum.

Occurrit 2.o ... eadem doctrina, quod nullus ... obiecti utriusque amoris ... inter utrumque amorem ... diversat...

aliquas : ait enim in hunc modum : alia qua Persona Dei tendit in Personalitatem, alia vero bonum quod tendit in suas perfectiones absolutas. Prior illa tendentia est amor stricte, quae est gaudium, alienus sanctus Pauli illae duae tendentiae : nam Personalitas cui est obiectum tendentiae dispar et realis a perfectione absoluta, sicut obiectum quod. Verum : distinguunt ergo prior tendentia, sive strictus amor, et 2a, sive gaudium ratione obiecti, cum inter obiecta unius, et alterius tendentiae reperiatur distinctio realis, quae versatur inter absoluta perfectionem, et ipsas relativas. Occurrit ergo 2o contra hunc discursum, nam Deus non solum amat sibi suas perfectiones absolutas, sed etiam sibi amat perfectiones relativas. Deus amat sibi omnipotentiam, quia bona sibi est : ergo etiam amat sibi suam Paternitatem, quia bona sibi est. Ergo ergo non est ulla sit distinctio inter obiectum cui, et obiectum quod amoris? profecto nulla : ergo invaliter ex obiecto diverso arguere procurat praestantis authoris diversitatem duplicis realitatis, quarum una sit amor stricte ex parte obiecti cui ; et alia gaudium ex parte obiecti quod.

Quod autem nulla sit distinctio inter obiectum unius, et alterius tendentiae, ita facile probo : obiectum quod amoris est omnis perfectio tam absoluta, quam relativa, nam id, quod Deus gaudet se habere non est sola perfectio absoluta, sed etiam omnis relativa. Pariter obiectum cui est omnis perfectio absoluta, et relativa, nam Deus in recto ex plata non est sola subsistentia, sed sola Personalitas : ergo obiectum cui in Deo non distinguitur ab obiecto quod. Cum pariter obiectum cui, et obiectum quod sit coalescens ex omni perfectione absoluta et relativa. Dico : obiectum quod est perfectio, sumpta in abstracto, obiectum vero cui est sola subsistentia. Aliter nam perfectiones in concreto sumptae ... in alicuius mentem venire ... ita sumi in concreto in abstracto perfectiones. Nihil enim ignoravi ; et considero perfectiones mentis nostrae, et modus quibus ... perfectionem ... attingendo illum modum

quo

quo ambobus scipiunt [?] attinet in[?] [illegible] et secundum quod [illegible] in[?] [illegible] ... [illegible] attinent [illegible] ... [illegible]

Indist. [illegible] ... [illegible] nomina abstracta sive nomina [illegible]

[illegible] discrimen in Deo inter [illegible] [illegible] [illegible] possidentes. Certe ego nullum prorsus invenio discrimen inter [illegible] [illegible] [illegible] alii dicant possidentes, et non possessas, alii possessas, et non possidentes. [illegible] Deum possidere suam Omnipotentiam nihil aliud est, quam Deum esse suam Omnipotentiam [illegible] Deum esse Deum exit[?] Deum [illegible] possidere. [illegible] [illegible] [illegible] nulla [illegible] identitas inter Deum et Omnipotentiam, quae non sit [illegible] ... [illegible] possessio illa qua Deus possidet suam Omnipotentiam, etiam identitas, qua Deus seipso identificatur, erit possessio, qua Deus possidet seipsum. Et quidem nomen possessio in [illegible] nomen, et vocabulum [illegible] [illegible] [illegible] admodum illius [illegible] qua homo possidet pecunias, [illegible] admodum illius [illegible] quas substantia possidet accidentia. At identitas seipsa longe abest a [illegible] possessione [illegible] si forte unio accidentis [illegible] vocanda sit possessio, et a possessione morali. [illegible] obscuritate, [illegible] possessio, qua Deus possidet suas perfectiones, [illegible] gaudere [illegible] nihil aliud est, quam identitas, [illegible] identificatur Omnipotentia, quae Omnipotentia Deo: [illegible] possidet Omnipotentiam, quam Omnipotentia [illegible] [illegible] est [illegible] quam Deus [illegible] Deus Deus [illegible] quam

omniosa. Enim verò, quod Deus [illegible] poterat de [illegible] eo in-
[illegible] electo subsistente, supra [illegible].

Dices: [illegible] stit amore stricte: ergo illum distinctum
a gaudio: ergo [illegible] etiam [illegible] amore stricte distinctum
a gaudio. Resp: concesso ante negando consequentiam amor stricte
[illegible] creatus non est comprehensivus [illegible], ideoque potest
attingere formaliter bonitatem Dei abstrahendo formaliter ab exa-
istentia: at amor increatus quo Deus se ipsum amat est necessario essen-
tialiter et formaliter comprehensivus, ideoque non potest formaliter, ex
[illegible] modo formalis quo attingit bonitatem bonitatis illius abstrahere
ab exa., atque est formaliter comprehensivus exa. et formaliter abstrac-
tivus ab exa.

Dices iterum: illa bonitas Dei excellens erat ne-
cessitare voluntatem Dei et alterius cuiusvis intuentis ipsam
ad sui ardentem amorem. At hic amor ad quem bonitas Dei peculiari
excellentia necessitat, nec est desiderium, nec gaudium: ergo est stricte
amor. Confirmatur, et imprimis amore [illegible] obliga[illegible]
naturaliter bonitas Dei voluntatem Dei non esse [illegible] [illegible] [illegible]
non esse peculiari excellentia propria bonitatis Dei gaudium [illegible]
probatur: necessitare [illegible] Dei post exam sui, etiam [illegible]
bonitatis creatae [illegible] [illegible] [illegible] theologice [illegible] [illegible]
[illegible] liber ad creandum et [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] et gaudendum in bonitate [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] : ac amor ille ad quem [illegible] excellenti [illegible] necessario
reddit bonitas Dei non est gaudium [illegible] iam [illegible] et [illegible]
sens [illegible] amor stricte in bono [illegible]. Resp: [illegible]
bonitas Dei [illegible] modo [illegible] et attractivi voluntatis ad amorem
sui non reddere [illegible] Dei amore increato [illegible] voluntas Dei
non [illegible] amor. [illegible] [illegible] [illegible] impellit, [illegible], necessita-

acta

detrat ve ad amore, adquo in gra.

Ex ... Creat necessitare ...

... diatem ... Vnde ... rez
Creat ... naris ... posterior ... Dei ... intentio-
nis cc. ... tera ... in D.
volate gaudio ... de ... in ... Crea. ... Ergo
creativis natio D. volas gaudeat, et placeat in bonit rei ali-
cuius existentis creat ... quod ... adhuc D. bonit
excellentis aliquo ... natis reddere cc. gaudio D. quo
... nulla res creata reddit natis cc. ... gaudio D. no ... res
creata, quecumque ... sit, que natis reddat cc. ... D. gaudium
redatt natis cc. ... gaudio necesse secundum q. ... absola
Enim vero ... necesse quecumque sit e posterior ... libo
D. volatis, qua voluit eiusmodi bonitati ... necessarij
... quo ... ex detroe libo non e absolute necesas. ... tamen
Secundum quid. Et cum restrictione. ... necesas qua D. bonos red-
... D. volate nasi cc. ... gaudio nullo supposit detroem libo
D. volatis a qua D. bonos accepexit ... e q absola necesor
hec, qua reducet in D. gaudio cc. D. bonit. Accedit 4°. q.
cc. nullam bonit. creata poe ... hexe ... actu gaudij
at hoc speciale e D. bonitati, quod ... actus D. volatis cc.
ipso sit gaudium, et non amor stricte.

Sectio 5a

Cuius sit actus ... necessarias ... et
necessarias.

Qui ...

[illegible] [illegible] quo: aliter Deus [illegible] modo gaudii [illegible] perfe-
ctionibus, et bonis Deo, placuit hoc [illegible] discurrere
ad cognoscendum perfectionem [illegible] [illegible].

Quaeret fortasse aliquis [illegible] Deum velle
sibi suas [illegible] [illegible] omnipotentiam [illegible] continere se ipsum
ut obiectum [illegible], et omnipotentiam ut [illegible] quod sibi vult, quod
probari posset 1° ex D. Thoma q. 20 art. 1. [illegible] actus
amoris semper tendit in duo, scilicet in bonum quod quis vult
alicui, et in eo cui vult bonum, hoc enim est proprie amare ali-
quem velle ei bonum. Unde in eo quo quis amat se vult bonum
sibi, et sic illud bonum quaerit sibi unire, inquantum potest. Et
pro tanto dicitur amor vis unitiva etiam in Deo, sed absque compositione
quia illud bonum quod vult sibi non est aliud quam ipse, qui est
per suam essentiam bonus, ut supra ostensum est. 2° suaderi potest ratione:
Omnipotentia est bona Deo: ergo Deus amat omnipotentiam ut bonum
sibi, hoc est complacendo in ea bonitate qua omnipotentia intrinse-
caliter est Deo bona. Confirmatur: amor [illegible] voluntatis quo
omnipotentiam est [illegible] comprehensivus: quo attingit [illegible] omnem bonitatem
illius, tam qua bona est in se, quam qua bona Deo est.

Dicendum est nihilominus in Deo non dari actum
gaudii, quo Deus amet, aut velit sibi suas perfectiones
actu, inquantum [illegible] et [illegible] perfectionum ad
Deum ipsum. Explico [illegible]: Amat quidem Deus perfectiones
suas, quatenus sunt idem cum ipso Deo, atque adeo amat
ipsarum identitatem cum Deo; non vero [illegible] Deum habere actum
amoris comparantis [illegible] bonum [illegible] Deo, easque referentis
[illegible] ad Deum, tamquam ad subiectum possidens.
[illegible] iisdem verbis quae [illegible] allegant [illegible] oppo-

Oppo

ex S. Thoma . . . licet . . . dictum amor omnis vis Unitiva etiam in Deo absque compositione quia illud bonum quod vult sibi, non est aliud quam ipse qui est per suam essentiam bonum. Ecce amor Dei . . . est Unitiva Dei perfectionum. Cum Deo sed . . . Ipsa est . . . quin . . . formaliter . . . Unitive Dei perfectiones tanquam . . . sine . . . Cum Deo tanquam cum subsistente, hec enim denotatio sit potius a possidente et compositio ex subsistente, et . . . Ait S. Thomas, quod Dei amor non unit Dei perfectiones Cum Deo tanquam . . . cum subsistente, sed quod unit summe . . . hoc est Unitate excludente omnem compositionem ex . . . et subsistente. Hec autem summa Unitas excludens compositionem consistit in eo quod Deus sit per essentiam omnis perfectio, et bonitas.

Probatur 3°: Illa Relatio seu compositio Dei perfectionum . . . modus sit . . . cum Deo, tanquam subsistente possessore potest considerari in Dei amore dupliciter. Primo objective, si videlicet amor Dei ferat in aliquam Relationem seu compositionem, qua Dei perfectiones sint Deo bonum, et in hoc sensu est nihil plusquam actus Dei amoris non terminari in Dei perfectiones, ut relatas ad Deum, tanquam ad subsistentem; nihil enim dicit, aut implet Deus in se ipso amat: . . . Relatio qua Dei perfectiones sint . . . ei bonum . . . et impossibilis nec potest esse objectum Dei amoris, nec potest Dei amor in eius Relationem ferri. 2° formaliter ex . . . actus, quatenus . . . tendentia amoris Dei . . . sit . . . et . . . perfectiones Dei ut . . . habitum ad Deum, tanquam ad subsistentem, et in hoc sensu etiam arbitror . . . impossibilem, quod Dei volitio velit Deo suas perfectiones. Ratio: quia iste modus in actu amoris nostri . . . perfectiones . . . cum re . . . tanquam . . .

possident et imperfectio illa est ex imperfecto modo cognoscendi eas perfectiones per actus abstractivos quo cognoscit essentiam et relationes ad seipsum: quoniam in Deo existit ille modus comparativus cognoscendi perfectiones, ut ex perfectis et abstractivis: ergo existebit modus relativus eas perfectiones amandi.

Confirmatur: nam modus comparativus et relativus cognoscendi perfectiones illas ad alium referendo, tamquam ad subiectum perfectum, est imperfectio. Abstractive cognoscit: ergo modus ille amandi existit ex imperfectione: necessario amor abstractivus, nec regulatur per intuitum Dei. Et praesertim quia appetit ex intentione videndi omnino et actu. Per 2. ex probatis quae statui in libris de anima, et ex intimo vero: scilicet actus voluntatis existere, et abstractive cognoscere sibi obiectum, et voluntatis actus experimentum. Unde illud bonum et ex modo dicit attingere quod et quo proponit intellectus: solum in Deo mente proponente perfectiones modo ... absoluto, cum in Deo non proponente hac ratione relativa: Omnipotens et immensus est bonus Deo, sed hac absoluta: Omnipotens et immensus est Deus, certe amor Dei voluntatis, qui est natura et experientia intuitus Dei, ipsa essentialiter sumit. Ante antecedens, ut ante suo loco explicuimus, amabit omnipotentiam, immensitatem et ceteras Dei perfectiones sine ulla comparatione ... absoluta actione. Videtur tu argumentatio ... existit ex solatio imputatore per suam.

Ad authoritatem D. Thomae dico, quod Deus amat sibi suam bonitatem, non actu comparativo referendo ad Deum tamquam ad subiectum perfectiones Dei, ut illius, hoc est, amat quidem Deus suas perfectiones sine ulla comparatione, unde nec existit sibi attingere. Ubi habentur perfectiones ... : at amat sibi Deus suas perfectiones actu absoluto, amat et placet in eo quod ipse est essentialiter suis perfectionibus. Adrogo

vero

itō: Deus anti[...] alio[...] Scien[...]: q[uo]d[...] at Omnipot[enti]a ut bona
sibi actu grativo, et Dilectivo; Deo refferat Omnip[otenti]a ut [...]
Deum [...] amanda [...] [...] [...] [...]: actu Dilecto [...]
Desse [...] Omnipot[enti]a. Secundo [...] [...] [...] in Deo [...]
[...] [...] : Deo est bona Omnipot[enti]a: non [...] eo modo
Cognoscendi sua Omnipot[enti]a dari in Deo, et [...] [...] nec eo modo
gravivi et Dilectivi amandi sua Omnipot[enti]a Deo, dari in [...] [...]
[...] [...] [...] [...] de b[...] amoris. Un-
de [...] ad [...].

Instabis tu: gaudij est de bono possesso: Deus gaudet
de sua Omnipot[enti]a: q[uia] habet Omnip[otenti]am ut possessa: q[ui]a in Deo eadem [...]
Omnipot[enti]a [...] cum Deo, tamquam [...] subiecto possidente. R[espon]deo
Deum non solum gaudere de Omnipot[enti]a in abstracto, ut [...] lo-
quuntur, sed [...] de Deo, ut in [...], et ut subsistente. Rogo
q[uia] Deus possidens in ordine ad aliud [...] [...] [...]
[...] [...] [...] in ordine ad [...]: q[uia] gaudij [...] est [...] de re
ut possessa [...] [...] [...].

Sectio 6

An in Deo sit amor stricte, et gaudii, ac [...] affectiones extendi[...] [...] actionem utriusque actus:

[...] omnino certe gaudii non
[...] in bono ut possesso. Non nego [...] gaudium
[...] ac rem ut possessa, et [...] nego [...] ac de
[...] gaud[ij]. Imo etiam nego id semper reperiri in gaudio. [...]
antequam probem animadverto in [...] [...]
et fruitione [...] frequenter usurpari: [...] [...]
gaudij [...] fruitionis. [...] non est [...]

abscutere ... tur ... ministare scicla libenter ... indifferenter usurpante gaudiu. Et historiy ... mihi ... sed secundu cant secundo, et volunt in alio, quis ... ni possidet. ... Alius audita sentiat in alio ... quin ista scena possideat. Et accidentibus ... Et comediy generat in spectante gaudiu quamvis ni possideat. Imo narratio rei superbis ... In ... myseriy, quamvis obj narratis non possideat, nec sit alter presens ... in mente audientis: qd abs re petit possessio in toto gaudii. Et ... Ore ... claro ... ni possidet generare in alio vident ... summa. Et gaudiu vero amicitie: At gaudiu vero amicitie requirit ... in Deo ... ng Deo possessa e Deo ut bona videnti, et ... e obj gaudii ... : qd Deus sit obiectum gaudii vere amicitie e Deus ut ipse bona ... extrahendo a ... illius.

Dispositis ... 2°: Desideriy e actus volatis inquisitivus boni absentis. Et contra ... requirit, qd obiectum si absens, ni tn sufficit absentia boni ad ... desideriy, sed ulterius requirit quod actus ipse tendat ad tollendam absentiam, et contra ad ponendam presentiam obti amati, quam ... actus ipse ... non here. Imo in creatis desideriy semper ... anxietatem ... et sollicitude. Unde in Deo ... non ... ponitur ... desideriy ... quam desideriy ...

Dico 3°: Gaudiy e actus volatis quo in bonitate obti iucundatur, recreatur, bene se het, velut quiescit ... cedo ... sollicitudo de absentia boni ... : cuius presentia quiescere, et recreare. ... quod omnis delectatio capiat ... obto ut possesso. Et ... ut ... dimonstravi. Addo ... experientia manifesta ... delectatione ... capi de obto iucundius ... abstrahente ab ... et non ... presso

Ea

[illegible] peculiati [illegible] securari et delectat [illegible] quin proponant, ut rectè loquentes, [illegible]

[illegible] amor [illegible] in [illegible] aliquod v. amor [illegible] Personæ [illegible] amor stricte. [illegible] amor ut loquens. Et proprie [illegible] quia illud quod propter se. Et propter bonum suum [illegible] amat, propter et stricte amat, bona vero cuiuslibet rei, quæ amet [illegible] comparative ad aliquid, hoc est, ut bona alteri, non propter se. Et stricte amat: ergo amor [illegible] Personæ [illegible] propter suum bonum absolute, et non comparative est amor stricte. Et confirmatur quia [illegible] [illegible] solum dictum amari. Probatur 2°: Amor stricte [illegible] D. Thomæ est causa et radix [illegible] desiderii, et gaudii: ergo amor stricte est amor [illegible] Personæ secundum suum bonum absolute et non comparative [illegible]. Probatur consequentia: nam amor [illegible] Personæ est causa desiderandi, quæ bona illi sunt, et [illegible] gaudendi [illegible] quæ bona illi sunt, [illegible], ut patet manifesta experientia. Non [illegible] amor illius [illegible] Personæ, [illegible] causa [illegible] desiderii, et gaudii: [illegible] assero causam [illegible]. Et [illegible] frequentissime [illegible] [illegible] numerati a [illegible]: ergo amor stricte [illegible] D. Thomæ est [illegible] in Persona secundum se, hoc est propter suum bonum. Nec [illegible] assero semper gaudium debere possessionem ab aliqua Persona [illegible] amoris [illegible] Persona, nam potest [illegible] gaudium debere [illegible] ab aliqua Persona quatenus [illegible] amoris [illegible] talem Personam, sed amor [illegible] illa. [illegible] tendo amorem [illegible] talem Personam propter [illegible] quando est [illegible] [illegible] amanti illi, [illegible] bona [illegible] [illegible] bono [illegible].

[illegible] 5°: Amor stricte [illegible] bonum secundum se, [illegible] secundum se,

e, ut ita sit tum ad bonum propter ipsum absolute. Tendit in ipsius
bonitate actu ... et non comparativo ad personam, cui talis
bonum bonum sit; ita quod amor strictus aliquis ab omnibus strictis
qui strictus est complacentia ... perfectioni boni, ut in se bonum est; amor autem
non strictus est perfectio boni, ut alteri bonum est. Ergo complaceo
delectatione ... in Deo propter eius eximios dotes, quibus a Deo
donatus est. Iste actus, quamvis feratur in ... ut exemplum
est amor strictus, quia est ... secundum se. Si quis amavero ...
ut mihi beneficus, amor iste non est amor strictus ad ... quia
comparativus. Hic ... quia sic optime explicat partem secundum
se, quae non ita facile ... explicat. ... quia, quae
sic amantur comparative ad aliud, ... amore amanti, et
... amore large sumpto, non amari strictus. Et ab eo dicit
quod benevola amat.

Ex ... eadem ... : quia omnes fere ...
dicunt amorem strictum a gaudio exclusum. Videamus ergo quae
parte ... consistat ... in affectione gaudii, et ... nam
... et exclusione, sicut amor strictus; ... vero omnes ...
sunt gaudium ... de bono, ut possesso ab aliquo: ergo gaudium
... de bono, ut bono alteri: ergo amor strictus ... de
de bono secundum se. ... secundum se ... excludit ... ad
affectum ... parte, ut possesso in affectione gaudii: ergo ad ...
amorem strictum tendentia comparatio in bonum, ut bonum alteri.
Relinquitur ergo, quod amor strictus sit tendentia ... in bonum
secundum se, hoc est, ... in ipso bono, nec ipsum comparans
... alio. ... : partem istam secundum se, et propter se
... secundum, et propter aliud: atque amat comparative
... bonum alteri, amat propter aliud, et secundum ... illius

bonitatem

bonū: qā ad amat sine ulla cparatione ad aliud, stricte amat propter se: qo si amor strictus definire tendere in bonum secundum se, illa particula secundum se excludit secundum aliud, et qo tali amor quo tendit in bonum secundum se, necessario fiendo intelligi bonitate ne illius reflectendo ad aliud cui amari [illegible].

Ex his relinquitur manifesta decisio totius difficultatis.

Dico 6o: Deus amat se amore stricto, et amore gaudij. Probatur 1a: Deus amat se propter seipsum sistendo in seipso, et amando in seipso ultimo suum bonum, qua essentia est bonum: in hac tendendi, ut explicatum est, consistit amor strictus: qo Deus si amat amore stricto. 2a pars suadetur: amor ille, quo Deus seipsum amat est amor iucundus, pacatus, et quiescens ultimo in bonitate Dei: qo est amor gaudij, et fruitionis. Et consequenter: quia amor fruitionis consistit in ea tranquillitate iucunda, qua voluntas in obiecto ultimo quiescit, et illo bene se habet. Colliges 1o ex has definitiones amoris stricti, et amoris gaudij non opponi inter se. Colliges 2o: eos amores in Deo extrinsece dispari ratione nostra, quia alter equivalet formaliter amori stricto creato, alter gaudio creato. Colliges 3o: quod definitio gaudij esse de bono habito, sermonis esse de gaudio, quod est status ultimus illius progressus voluntarij, quo voluntas incepit ab amore stricto quasi per se, et ab illo processit ad desiderandum illi bona, et a desiderio ad gaudium, de bonis quae desiderabat possessis: non autem definiri gaudium generice sumptum.

Disputatio 3a

De obiecto Motivo Voluntatis.

Sectio 1a.

Ansit datum motivum Volitionis

Martine.

Nihil certius, quam voluntatem nostram ex bonitate obiecti cogniti initium amoris moveri. Praecedit cognitio voluntatem dirigens et gubernans, sequitur voluntas cognitionem eligens. Si voluntas ex parte obiecti proponatur, ut bonum; bonitas propria suaviter allicit, inclinat, et voluntatem in suum amorem, desiderium, mediorum electionem, executionem, usque ad illius adeptionem. Unde voluntas nostra dicitur operari propter finem, quatenus videlicet eius amor oritur a bonitate obiecti movente, et alliciente. Hic autem bonum, et non exerceat causalitatem finalis respectu amoris quo ipsa amat, ut docui ex D. Thoma hic q. 19 ... ut docui, in quantum ad finem eorum, et ... a causa motiva ad eius amorem sui, respectu autem electionis, et executionis mediorum, non solum dicitur causa motiva sed causa finalis. Cum autem hoc in nostra voluntate certum omnino sit; dubitari merito potest, an Dei bonitas comprehensive cognita sit obiectum movens ad amorem increatum sui. Communis sententia affirmat, ut patebit doctores legenti. Et omnes fere addant Dei bonitatem non proprie movere ad suum amorem, sed quasi movere.

Sit unica nostra conclusio: Nec Dei bonitas, nec bonitas aliqua extra Deum potest esse obiectum motivum Dei amoris, quia implicat respectu Dei volitionis improductae aliquid exercere rationem obiecti motivi. Probatur conclusio: obiectum motivum non movet amorem, sed movet voluntatem ad eliciendum amorem; modo autem non curo in quonam consistat ista motio: quia ubi nulla est voluntas elicitiva amoris, nullum existit obiectum movens ad amorem. Patet evidenter consequentia: at in Deo nulla est voluntas elicitiva amoris: ergo nihil est in Deo, quod moveat ad eliciendum amorem, immo implicat aliquid Deum posse movere ad amorem sui increatum. Probatur consequentia: nam bonitas Dei intra perfectionem non dicit in Deo originem elicitivam amoris, et sui ... amor elicitus: ergo intrinsece petit non movere ad amorem elicitum et increatum, quia ita petit esse ... Confirmatur: Dei bonitas non movet

ad

ad exq Deus: ao nec movet ad amorem increatum sui. Prob. con-
sequentia a paritate istius: realiter Deus e amor increatus ex bo-
nitate ... ... : go si moveret ad exq
amorem moveret ad exq Deum: at non movet ad exq Deum
go nec ad exq amorem. ... ...

Prob. 2o: amor ... ens a se: go a nullo
prorsus dependet realiter ut sic: go nullum e obiectum motivum amoris.
Prob. con.: quia amor habens obiectum motivum, vere ab ipso dependet et
illa motione: go amor impotens esse aliter dependere, erit sui
esse aliter impotens res picere obiectum motivum sui. Prob. ... quia obiectum
motivum e illud, quod excitat potentiam mediate sui cognitione ad amorem,
sive sui, sive aliorum in gratiam sui. Confirmatur: volitionis nulla
e causa meritoria, idest, nullus meritus causaliter propria meriti potest esse
causa volitionis: go nec bonitas aliqua exq potest esse motivum ad
volitionem. Prob. con.: quia causa meritoria ... causaret
volitionem, quia movendo ad volitionem: go si causaliter causa meritoria propria
abest a volitione, quaecunque motio aberit. Ans... ex
D. Thoma in hac ... ubi vocat insanae mentis eos, qui
... actus ... praedestinationis causa meritoria. Sic ait: Nul-
lus fuit ita insanae mentis, qui diceret merita esse causam praedestinationis
... actus praedestinantis. ... sub qua ... : V. ex
... habeat aliquam causam.

Dices: ... quia ... nihil movere ad
volitionem ... nihilominus ... nec quasi movere ... bonitas
ad amorem sui. ... utrumque ... ... in ... eo
nec e ... actui ... elicitiva amoris, nec quasi elicitiva
go ... non e motiva ... bonitas ad eliciendum amorem, imo
nec quasi motiva; ... ut esset quasi motiva, deberet esse in ...

quasi actus D. volitionis, quasi electiua illius; et hęc dubi- dz quasi electiua et affectione bonit. propriti; at hęc datur in Christo, ut patet in Purgatorio, ... non ē ... amicitiæ ... quasi motiua ... Christi ... homines ... vero causa ... predestina- tionis ... quasi causa ... ait Dicere Iovenaris ... Ingeniose an merita mortis sue sint causa effectus predestinationis ... proposita non ... probant a D. volitione ... motiua ... quasi ...

Dices iterum: Motiones boni trahenti in amorem Dei non esse ... motiones ... nego ... quo nullus ē ... amandus ... in D. voluntate motio quæ suauiter alliciat ad amorem ... et increatæ bonitatis. Dico 2°: ... causalis meriti ... esse improprium ... proprie causalis ... in illa ... ... nihilominus ... qui ... motionem meriti trahentis bonitate sua ... ad actus increatæ predestinationis. Dico 2°: ... improprium motionem bonitatis ... ... non ē vera motio efficiens, ut probatur ... omnis motio ... quam non habet ... elicitiuum amoris ac amoris. Unde quamuis alterius generis impropria motio posset ... dici, non verò hęc impropria motio, quæ ... causalis ethica, quæ ... elicitiuum amoris ... et effectiuè elicie ... amorem bonitatis ...

Dices 3°: ... bonitas non mouere ad amorem ... ... motiua ... instar veri ... Hanc ... rehuaui ... prioribus ... illius Lec- ... nec actus ... Nostri doctrinas huius Sec- ... amorem D. ... ut ... vero ... ab ...

...

lib. 19 Libar ad ... Cesar.

Sectio 2ª

Implicat causa finalis D. volitionis

... hanc ... ex D. Thoma ...
hac 19 art. ... Si ... uno actu velit finem,
et alio actu ea, quae sunt ad finem, velle finem esset ei causa volendi
ea, quae sunt ad finem. Sed si uno actu velit finem et ea, quae sunt
ad finem, ... esse non poterit, quia idem non est causa sui ipsius, et tamen erit
verum dicere, quod velit ordinare ea, quae sunt ad finem in finem.
Deus autem sicut uno actu [intelligit omnia in sua bonitate] omnia in essentia
sua intelligit, ita uno actu vult omnia in sua bonitate. Unde ...
in Deo intelligere causam non est causa ... ipse intelligit ...
in causa, ita velle finem non est causa volendi ea, quae sunt ad finem, ...
tamen vult ea, quae sunt ad finem ordinari in finem: vult ergo hoc esse
propter hoc, sed non propter hoc vult hoc. Haec ... D. Tho.

Non ... desunt, qui existiment ... D. Thomam ...
... amorem D. ... ad media nulla habere causam finalem, non vero
... amorem D. ... amor finis, non causari ab ... Fallun-
tur ... quia causa finalis non exercet, nec exerceret
... sit causa finalis ... amoris ... quod ipsa amat ... tamen ...
amoris mediorum. ... et vere ... D. Thom.
... finis quandoque sit causa motiva ad amorem sui quatenus
cognita movet ad amorem sui, non est ... causa finalis ... amoris
sui, ... causa finalis non causat ... cognitio ... causa amata
... definitio causae finalis ... propter aliquid ...
... amore alicuius ... sive cuius amor est causa alicuius faciendi
... ipsum bonum. ... amor finis ... amore ... finem.

verò amor finis ut caus. à fine impeditur proprio cau. finalis.

Unde explorarem D. Thome, et Sti. Thom. illo: amor increatus [illegible] ad finem [illegible] ad media, nec ut est amor finis, nec ut est a [illegible] mediorum habet causam finalem [illegible]: quo amor increatus n. habet causam finalem [illegible]. [illegible] ratio est certa, et [illegible]: [illegible] amor, ut est amor finis nequit [illegible] in genere causæ finalis, ut [illegible] sane facile posset causari à fine, tamquam à causa [illegible] motiva [illegible] impulsiva: at nec in hoc genere habet causam sui amor increatus, ut [illegible] sicut [illegible]: [illegible] ut est amor finis n. habet amor increatus finem ut causam sui. Quo [illegible] amor mediorum, ut sit [illegible] causa finalis in genere proprio causæ finalis debet oriri et exerceri sive ex amore finis [illegible]. at amor mediorum increatus non oritur ex amore finis, neque amor mediorum increatus est idem cum amore finis, et inter utrumque nulla est distinctio [illegible] summa identitas nequit dari causalitas [illegible] hæc. Enim verò eatenus finis in genere causæ finalis dicitur causare electionem, quatenus amor obtinendi finis delectat, et impellit voluntatem ad electionem. Quis autem n. videat requiri distinctionem inter amorem impellentem, et amorem ad quem impellitur voluntas [illegible] quo [illegible].

[illegible] et explicatur: dupliciter potest amari medium ad finem: 1o ita ut unico actu ametur finis obtinendus per talia media, et amentur media ut utilia ad finem obtinendum. 2o: si 1o ametur finis, et ex amore finis delectet, et impellat voluntas ad consultandum de mediis, et electione. Utroque pacto in nobis accidere solet, in Deo non nisi priori modo, amat enim Deus finem ut assequendum per hæc determinata media. Ita ut idem actus sit intentio finis, et electio mediorum quin ullatenus amor finis sit Deo causa eligendi media. Si 1o modo [illegible] finis, non exercet finis rationem causæ finalis qua electionem, ut [illegible] quia tunc [illegible] se exercet finis, ut causa finalis, quod amat

orig

Fateor ... adhuc relinquit locus ut finis sit causa motiva, et similiter causa finalis, quia ad amorem sui, et mediorum, utpote, nam causa modum obiecti motiva est, quae cognita detrahit voluntatem ad suum amorem, et mediorum. At ex cognitione finis boni, et simul ex cognitione facilitatis mediorum potest voluntas detrahi ad unicum indivisum actum quo amat finem, et ... his mediis, et mediante sunt ad hunc finem: ergo tamen finis potest esse causa motiva, et impulsiva rei actus indivisi quo simul amat et finis, et medium. Quod si interroges: cur finis potest esse causa motiva rei illius amoris, quo ipse simul cum medijs amatur, non tamen causa finalis? Respondeo ex doctoribus, quod causa motiva est, quae media sui cognitione detrahit, et impellit ad amorem: at causa finalis est, quae suo amore detrahit, et impellit ad amorem alicuius propter illius bonum. At nec hoc pacto finis in Deo est causa motiva ad amorem Dei. Nam, ut probavi suo loco cognitio in Deo non est causa amoris; ergo finis ut propositus per cognitionem non est causa amoris Dei. Ergo nec est motivum obiecti. Et ratio quia motivum obiectum est illud, quod cognitum cognitione sui detrahit, impellit seu excitat voluntatem ad suum amorem, vel amorem alterius propter illius.

Probatur 2° conclusio eadem ratione, et quidem a priori, quam habuimus ... superiori sectione statuto. Causa finalis implicat rursus, cum repugnat ortum productionis essentiae: at amoris Dei repugnat ortus essentialis productionis; ergo rei amoris Dei implicat finalis causa. Minor est certa, et maior probatur quia causa finalis eatenus suum effectum causat, quatenus movet ortum essentialis productionis, ut ipsum producat: ergo implicat causalitas propria causae finalis ubi implicat ortum productionis essentialis. Ergo ... ortum ab ... ratione trahatur.

[illegible] Dico [illegible] amoris D. n̄ secun-
dum se [illegible] consideratis [illegible] ad denoand. creas amatus
Conclusio duplicem continet partem. Prima est, quod D. amor, quoad perfectionem
intrinsecam nullo modo habeat causam motivam, et hec quidem pars constat ex precedentibus
sectionibus. Secunda vero pars, quod scilicet D. bonitas sit motiva
amoris necessarii, ut applicat libere ad amandas creaturas; sic probatur.
amor D. ut applicatus denoando creaturas includit effectum creatum, ...
extra Deum, ut suppono ex disputatione vera. Prima: nam applicatio illius amoris
ad denoandas creaturas est aliquid creatum, et producitur a Deo, tamquam a causa efficienti.
ergo ratio, qua probavimus D. amorem, quoad intrinsecam perfectionem spectatum, nullam
habere causam motivam suam, non obest; quominus idem amor, ut applicatur libere,
sive, ut clarius loquar, applicatio libera illius amoris D. vere habeat causam
motivam obiective. Et confirmatur: nam illa ratio nihil aliud postulat, nisi, quod
non habeat causam finalem, quod non habet principium sui productivum, quam quam verissime docuit
eleganter Scotus in 2. dist. 1. q. 5. Quia nullius est causa finalis aliquid
nisi rei cuius est causa efficiens: quia causalitas causae finalis est movere efficiens
ad agendum. Dei quoque ineffectibilis nihil est causa finalis. Hec autem ratio
ut videtur non militat in applicatione D. amoris ad obiectum creatum, que vere
a Deo producitur effective. Rursus aliunde nihil obest: ergo est vera.
Probatur explicatur: D. bonitas, ut amata, precedit applicationem
liberam amoris D. ad creaturas amandas, ut patet: nam bonitas D. ut
amata (scilicet amore naturali, de quo est sermo) tota est perfectio D. Deo
intra; applicatio autem ad obiectum extra Deum est quid creatum: ergo datur vera
prioritas inter bonitatem D. ut amatam, et applicationem liberam amoris ad
obiecta creata. Preterea, tamquam finis cui est optima Deo hec applicatio

D.

Dei amoris ad amandas creaturas, nam creaturarum productio est bonum Dei bonitati, ut alias est probatum: bonitati conveniens, ut Dei bona, et bonas moveat, ut applicet amorem ad amandas creaturas. Et causa: nam bonas ... amata movet potentiam producere ad id quod est bonum bonitati amatae producendo: ... bonitati convenit esse bonum bonitati Dei, quod applicet Dei amorem ad amandas creaturas et producendas. Denique Deus est primum efficiens producens ... applicationem: ergo vel debitu naturale, vel modum dati potentiae amati debitus Dei bonitati Dei, ut se applicet amandis creaturis, quas videt esse bonum bonitati infinitae amatae.

Dico: motio haec Dei bonitatis, seu applicationis praedictae, est amor ipse quo amat Deus bonas: iste amor est naturalis: ergo motio, quia Dei bonitas movet ad applicationem praedictam, est motio naturalis. ergo naturaliter Deus movetur a sua bonitate ad applicationem praedictam, hoc est ad amandas creaturas, nam applicatio est ultima determinatio, qua Dei amor existens indifferens ad amandum, et non amandum creaturas, determinatur ad amandum, potius quam ad non amandum. Dico: argumentum esse futile: aliud est, an motio sit naturalis et necessaria, aliud, an naturalis causans: motio illa ut sufficiens causat applicationem Dei amoris ad creaturas amandas. Et creandas in Deo est necessaria, non tamen naturaliter causat liberam applicationem; sicut cognitio bonitatis creaturarum, cum sit naturalis, est motio sufficiens ad illas amandas, non est tamen motio naturalis causans amorem bonitatis possibilium. Distinguenda ergo est motio ut sufficiens et motio ut efficax: ut sufficiens est naturalis, ut efficax est dependens, quia constituit ut efficax in actu secundo per effectum dependentem.

Dico 2°: Dei bonitas est finis cuius, et finis cui est causa finalis eius applicationis, qua Deus applicat liberum amandis creaturis. Et in hoc sunt incipit Scripturas Sacras et Patrum testimonia declarantia universa ordinem semitionis amasse, et operatum esse Deum. Patrum innumeri Patrum ... aliqua res haec potest exercitari ... et metaphysicae explicationem, quam ab authoritate ... probationem. Probatur ergo: quia Deus, ut amans mundum ab aeterno, est determinatio dependens una est finis... a Deo: ergo habet causam sufficientem: non ergo habere causam finalem. ...

22° bonitas ... sed amari ... velit ... virtutis ... quo ad amandum Deum. quod aut. ... exerceat ... finis cui ... caritate amare, ut bonum Deo sit ... Deo bonitas ... et ... usiabiles ... servire ... Deum ... Dei sit causa ... Deum ut amet Deo ... bonitas finis cui ... applicationi ... quia ... amor libere applicat amandi causis.

Amare Deum ... finis qui ... non est ulla theologorum dubitatio. Assero quod Deus secundum se ... finis qui ... amor applicat amandi causis. Ideo quia finis qui est finis obtinendus ... media ... ad finem cui ... ad media, ad finem cui, tamquam ad motivum. Ex quo amat finis qui ut ipsi bonum ... ad media tamquam ad effectus qui ponunt ... et ordinant in illius assecutionem: at Deus secundum se non est quid obtinendum ... amari, ut media ad Deum obtinendum ... Deo ... quod Deus secundum est finis qui ... amoris ... est ad causas applicatus.

Sectio 4ª

Potest 1°. ... actione ... realis agentis libere finem sue volitionis seu praescribere sue volitioni finem: at Deus est reale agens ... praescribit finem, eumque ... sue volitionis. at nullus est alius ... finis quam ... bonitas: quo ... bonitas est finis sue volitioni praescriptus: est quo ... ad suam volitionem ... Et ... finis ... est finis, quatenus bonitas sua movet 1° ad amorem sui, 2° ad amorem aliorum ... ipsum. Ideo ... actionem realis agentis praescribere finem sue volitioni non quid sit causa sue volitionis, sed quid sit obiectum sue volitionis et causa amandi creata, que ordinant ad ipsum. Deus quo ... praescribit sibi finem ... nempe Dei bonitas quam respicit, ut ... amatum, non ut causa ad se ... movente, ... in ... actione amoris ... ut explicatum est. ... respicit

ponis ulteriq movent ad amanda [illegible] [illegible] in nun[illegible] hoc;
[illegible] [illegible] quidē [illegible] 2 [illegible] [illegible] [illegible] spiritu-
[illegible] [illegible] quam [illegible] [illegible] Vd. bon sit. Ad [illegible] ā
mandū [illegible] [illegible] bonas [illegible] amorē, quo
[illegible] amant, [illegible] quia [illegible] [illegible] timori.

Obies 2°: [illegible] bonas [illegible] a Dei: [illegible] bonas n̄ mo-
vet Deus ad creas amandas. Probo: inter movens, et id, quod
movet̄, debet dari distio realis: at [illegible] bonas, et Deus n̄ distinguunt
realit̄: ergo [illegible] bonas, et Deus n̄ se habent ut movens, et id, q. movet.

Resp: Concesso anti: nego conseq. Ad probationem distinguo maj.
Inter movens extrinsecē, et subiectum, q. movet, debet dari distio realis,
concedo majorem: inter movens physicē intrinsecē, et immanenter, seu solum in-
tentionalit̄ movens, et id, q. movet, debet dari distio realis: nego maj.
Dupliciter dicitur res aliqua movere: 1° physicē, quatenus active sub physica actio-
ne aliquod verē immutat effective in se producendo qualitatem sui hoc autem
movens physicē adhuc dupliciter, aliud intrinsecē, et immanenter; aliud
extrinsecē. Intrinsecē movens est, ut intellectus intra se ipsum producens intellectionem,
qua verē se movet, et immutat physicē, intrinsecē. Extrinsecē movens est
ut ignis immutans aquam, et in illa calorem inducens: et quo inter
ignem, et aquam intercedat realis distio, [illegible] non exigit ex conceptu
vel moventis, et subiecti, q. movet. Anima enim a seipsa movetur, dum
producit in se actus vitales, non minus quam aqua ab igne, dum ab illo
recipit calorem: ergo inter ignem, et aquam distio realis, quia ignis
est movens extrinsecum aquae; at anima a seipsa n̄ requirit distio, quia ut
seipsam moveat, movet se intrinsecē, et immanenter.

Aliud est movens n̄ physicē, sed intentionalit̄, quatenus v. g. cognitio-
ne sui, seu amore sui excitat, et allicit ad amorem, sive sui, sive ali-
orum propter ipsum: et inter hoc movens, et subiectum motum nulla [illegible] requi-
ritur distio realis. Ut probo: 1° ab exemplo: [illegible] animae ex amore
sui movet ad plura sibi commoda procuranda, ut evidens [illegible]

... movet ... movet amorem ... in subto ... quod movet ... talis ... amoret ... amorem ...

... quasi subtum, quod ... distinctio rationis. 2° a priori, quia hoc pacto moveri nihil aliud est, quam bonas suadere amorem sui, dum formaliter cognita; at non implicat, quod bonas agentis rationalis suadeat ipsi cognita sui amorem, imo nulli alii vehementius suadet bonas amorem sui, quam ipsi subto rationali eas possidenti: quare non implicat quod inter moveri intentionaliter et id quod movet ad amorem, ideo sit identitas rationis.

Dices: nulla est distinctio rationis inter obiectum movens et actum, ad quem movet; quia potius requiritur distinctio rationis inter obiectum movens et subiectum, seu quasi subiectum, quod movet ad talem actum. Probatur consequentia: quia causalitas obiecti motivi primi et immanentis exercetur in subiecto quod movet ad actum quam in actu ipso.

Resolutio ... negando consequentiam ... disparitas ... causalitas quam efficiens motiva ... exercet in subiecto quod movet ad actum ... quasi formalis causalitas motivi ... exercetur in subiecto quod movet ad actum ... causalitas formalis est ... amor ... non ... efficiens ... inducit ad amorem ... quasi ... est motio et quasi suasio amoris ... inter bonum cognitum ... cognitionem ... et subiectum cognoscens non requiritur distinctio rationis ... in bonis obiecti ut movens et subiectum quod movet ... cui suadet amor obiecti non est nulla distinctio rationis: at ... amoris ad quem movet ... obiectum movens ut causa efficiens ... coadiuvat ... efficiens ... ad eliciendum amorem ... amor ... quod movet ad amorem ... bonum ... motiva ... distincta ab amore ... 2°: ... Nunquam ...

... anima

De Obiecto Specificante formali et proximo et amato a Volitione.

Sectio 1a

Quae specificant Volitionem obiectum creatum et Increatum.

Ut probabit tale i sibi opportune explet specificatis nomen spectres e' formalis essale rei, q.d de ipsa format tamquam tota essa. Specificativum act e illud forma formaxe. ita tale sit, q.d rem constituit essalit in tali specie, s. infima, s. subalterna. Nomenautem specificativum si proxime sumat, sed sumit in sensu predicto. Inconveniens ne certum e' . bonum esse proximum specificativum volitionis, hoc e', tale quod constituit intus essale, et eadem certitud. certum e nullum bonum creatum esse posse in hoc sensu specificativum volitionis, ex quibus evidenter constat nullum creatum bonum esse posse intus et essale formalis constitutivum illius. Largius sumitur ap.d Authores nomen specificativum pro eo quod, q. modo dato actus q.d nobis e' indicans, ut ulli pariter distinctione specifica, et essa rei, quin ferat ad talem rem, eius actus qui versat circa [illegible] obiectum [illegible] ut actu quin ferat ad talem terminum et obiectum. color dicitur specificativus visionis, sonus specificativus auditus, quia color et sonus obiecta sunt ex quibus diversitate specifica. ultimum [illegible] illorum actuum visus scilicet et auditus, [illegible]

arguitur distinctio specifica ... seu specifice distinctus Color et Sonus.

... in ... proposito assero ...

bonitas D. et Creata ...

bonitas esse obiectum ... Creat... Volitionis. Preterea D. volitionem esse ... bonitas, cum tamen bonitas Creata sit ... quasi abstracta. Denique bonitas D. semper esse obiectum actuale, bonitas Creata non semper esse obiectum actuale, semper tamen et naturaliter esse obiectum possibile D. volitionis. Solumque assero, quod si consideret D. bonum ut obiectum actuale D. volitionis et bonam creatam ut obiectum possibile D. volitionis, eque specificant D. volitionem. Ratio: in hoc specificare nil aliud est quam argumentum ad arguendam distinctionem specificam actuum, quorum alter habeat hoc obiectum, alter non habeat: at equale argumentum D. bonum ac bonam Creatam ad arguendam distinctionem specificam a D. velle in quolibet actu non habente alterum harum bonitatum pro obiecto: ergo eque specificant D. volitionem sub modo obiecti boni Creati et Increati.

Maior est certa. Minor vero explicatur. Inspectis actibus quibuscunque qui non possint versari circa bonitatem Creatam, eatenus specifice distinguuntur a volitione D. non habente eatenus talis est, ut possit habere pro obiecto bonitatem Creatam: ergo bonam Creatam sub modo possibilis obiecti D. volitionis nobis est argumentum sufficiens ad colligendam distinctionem specificam D. volitionis a quacunque alia non habente ut obiectum saltem possibile bonitatem Creatam. Praeterea licet quicunque actus non habens pro obiecto D. bonitatem, eo ipso specifice distinguatur a velle D. non habente ex essentia sua habet versari circa D. bonitatem. Unde ... arguimus: actus A non tendit in D. bonitatem: ergo distinctus est specifice a ... ergo nobis D. ... obiectum argumentum sufficiens ad discernendam ... hominis actum non versantem circa bonitatem D. ... generaliter

... modum ... ...

mq: Ex modo, quo visio ... ex colore, recte, inquiq, infeximq ... hunc mq: hec enta ... n' respicit colorq, ut obh: qui ... in speciem visionis. ... inferet: Audiq. n' het ... colorem qd distinguit specificavisse: at sic ... infeximq Ex mo, quo ... volio ... bonum creatq ... in quod ... recte, inquiq, inferimq ... specifice a ... volie, quemcunq ... n' hent bonum creatq ... philosophi ... actum ... creat: qui ... solq ... ... distinguit specie ab actu ... visionis ... hunc mq: ... hic ... non het ... bonum creatq: qd distinguit specie a volie ...: qd sicut color e' obiectum specificativq visionis, ita et bonq creatq volitionis ...

Ex dictis ... n' solq ... bonum e' specificativq ... volitionis ... creatq bonq specificet ... volitionq. ... nec bonum ut sic, ut prescindens a creato, et increato e' solq specificativq obh ... volitionis. cum ... volio n' solq tendat in bonq, ut sic, ... in quodcunq ... bonq secundum roem particularq boni: e' qd obh ... volitionis specificativq oe bonq secundum omnq roem ... qua amabile e' honeste, et omne malq, qua honeste odibile e', ut satis constat ex roe superius facta.

Sectio 2a.

Vindicat ab argutis precedens doctrina

Dices 1o ... volio e' infinita: qd debet spec... solum ab obto infinito. ... cons. 1o ...

specificatiuu[m] [illegible] ... : At inter act[um] infinit[um]

obi[ectum] finit[um] non dat[ur] p[ro]portio : [illegible] ... [illegible] ca[illegible] Volitioni

infin[itae] ; tam[en] [illegible] co[m] specificatiua volitioni [illegible]

infin[itae] [illegible] quia actus desumit [illegible]

ab ob[iec]to specificante [illegible] in finitudine

essent ab ob[iec]to finito : ergo tamen potest illa desumere ab ob[iec]to infinito.

Ob. 3º obiectum specificatiuu[m] est illud, ex quo inferimus actu[m] esse in hac

[vel] illa determinata specie actuu[m] : at ex ob[iec]to finito non possumus inferre

volitionem esse infinitam : ergo ob[iectum] finit[um] nequit specificare volitionem ut

pote infinitam.

R[espondeo] : concessa anti[cedenti] : negando con[sequentiam]. Ad p[rim]a[m] huius

con[sequentiae] probationem, concedo maiorem, et nego minorem. Proportio n[on] est id[em]

ac equalitas ; potest inter act[um] infinit[um] et obiectum finit[um] dari proportio ; et

inter eiusdem extrema non dicitur equalitas in entitate perfect[ionis]. Sic visio

beata hominis in Patria est tam[en] ab ob[iec]to infinito : datur ergo proportio

inter ob[iectum] infinit[um] et act[um] finit[um] ; potentia ergo finita ad infinit[um] datur

proportio. Omnipotentia Dei specificatur a termino quem potest ad extra producere

cum tamen ea sit infinita, terminus vero extra ipsum finitus. Actus vitalis

specificatur ab ob[iec]to non vitali : datur ergo proportio inter vitale et non

vitale ; cur n[on] inter finit[um] et infinit[um]? Ad 2[am] probationem illius con[sequentiae] dis[tinguo]

maiorem : actus desumit suum esse, et speciem ab ob[iec]to spe-

cificatiuo, desumit, in quo, in se, et quoad se : nego maiorem.

Desumit quoad nos : subdistinguo, desumit quoad nos suam speciem

quoad distinctionem essentialem : nego maiorem, quoad distinctionem essentialem et

specificam ab omni n[on] versante circa tale ob[iectum] : concedo maiorem.

Doctrina huius solutionis sic explodo.

Ad 3[am] probationem illius con[sequentiae] reo negando mag[is]

apud multos, est tamen apud me omnino falsa.

Imò.

-4. imò desiruen. [illegible] ...

[illegible] ... illa mai [illegible]

... [illegible] ... mor... [illegible] ... immē in obj specificativj ... infiniti: ergo numquam ex obto. Et inferre specificativam actus, nec ex obto infinito infinitudinem Dei volitionis. Praeterea ex obto quod sit color non infertur actus esse visionem corporeum: cum actus infinitus possit immē et formaliter terminari ad colorem. Numquam ergo ex obto desumitur species et essa actus versantis circa tale obj. Solum ergo ex obto potest inferri distincte specificat actus versantis circa tale obj ab alio non versante circa illud. Unde tamen licet inferre distinctionem specificam inter visum et auditum, ex eo quod ille sit ad colorem non hic, cuius vero obj sit sonus, non illius.

Replicas: Dei volitio ab aliquo sumit suam infinitudinem: non ab alio quam ab obto: ergo etc. Tenent ingeniosi Doctores ex Recentibus: Dei essentiam considerari dupliciter. 1° ut est obj Dei volitionis. 2° ut est radix illius. Aiunt ergo Dei volitionem desumere suam infinitudinem a Dei essentia, non ut ab obto, sed ut a radice, cui debet. Nam ex eo quod Dei volitio sit debita esse infinita, optime colligitur esse infinitam; nam radici infinitae debentur proprietates infinitae. Sed ego revera non capio cur infinitae radici necessario debeant proprietates infinitae, nam radici vitali plures proprietates debentur non vitales, et radici substantiali debentur proprietates plurimae non substantiales, sed accidentales. Quod si ideo radici infinitae debentur proprietates infinitae, quia sunt infinit, quia radici infinitae debentur proprietates. Sed inde [illegible] identitatis, [illegible] non probat nullam ex radicem infinitam suas proprietates infinitas, quia identitas realis proprietatis cum radice destruit in ipso prima...

Martinez

q pstet ; et . radice voim radicy. Unde scludi
Volitory non desumere ... ay ... ... amque a

in ...

... quo suo loco ...

Sectio 3ª

An cui doctrina superiori ... obtuz creatuz esse D. volionis secundariuz obiectuz?

Dicunt coltex Scotisti, quibz ssonant thori clerig. D. essa esse primarium obb. D. volonis , attributa, et Per alites n. nisi secundariuz, Divinus , creas, secundarium finis. Imo Scotisti plura ... designant signa, q ... cum quadz ... , inquiby D. essa exercet motiones ... obta amalza. 1o enim dicunt essa movere ad amore sui. 2o ad amore attributory. 3o ad amore Patratis ... 4o ad amore Persolis filij. 5o ad amore Persolis Spus Sancti. Hec ola instas dicunt ... et ... vny instansne, postq ... quadz subsequit 2y instansny, in quo ... essa D. movere ad amore obbi creati. Hocauz 2y instansne in varia subdividit insta ... , a quibz supersedeo. Vident ... hi eo niti fundo ... scilicet eo ordine copnunt. à Deo, et amant obta, quo sut in seipsis: at eo ordine sut in se ... eo ordine amant, et copnunt à Deo. Sic sosa ex Scotistis lib. 1. dist. 27. de quibz ordinibz multa nos diximz ... de ... 5. disp. ...

Dico 1o: D. essa non e primarium obb ... ... lionis ... in ... Deum ... ... e ... ... nihil ... ideo fingi posset D. essam

...

[illegible] sive [illegible] ante [illegible]
[illegible] radix a[illegible]butorum et [illegible] haberet esse [illegible] et amoris
[illegible] at [illegible] at hoc [illegible] e proxi[illegible]
[illegible] ex causis [illegible] essa enim [illegible]
prater [illegible] esse, non e attributorum radix, sine esse ante
attributa; [illegible] e [illegible] formalis [illegible] omnibus [illegible] [illegible] quod videtur
D. essa sit prius obiectum D. volitionis, quam attributa, et [illegible]

Secundaro sit [illegible]: quamvis D. essa esset radix attributorum, et haberet suum esse antequam haberent esse attributa, adhuc ex hac suppositione nullatenus probatur esse 1m obiectum, attributa 2m. enim aliud est quod essa, quae est obiectum D. volitionis sit entitas prior, quam attributum Omnipotentiae, aliud est quod formaliter, ut obiectum D. volitionis sit prior, ut enim materialiter sit prius obiectum essa, quam Omnipotentia, sufficit quod entitatis esse sit radix Omnipotentiae, entitas quae Omnipotentiae fundet, et radicet in essa, ut autem formaliter essa in ratione obiecti volitionis sit prior, quam Omnipotentia in ratione obiecti, necesse est, quod essa ut obiectum D. volitionis sit causa Omnipotentiae tandi D. volitione; at quod D. essa ut dilecta in esse obiecti sit causa Omnipotentiae tandi D. volitione, nullatenus ostendit. ut probo: non enim entitas est causa, [illegible], quia amor causae sit causa amoris effectus, ut patet in amante solem propter lucem, quod dolos achis [illegible], hinc enim amor lucis est causa amoris ad solem. ecce sit sol, sit prior entitas, quam lux, non est tamen sol obiectum meae voluntatis, prius quam lux sit obiectum eiusdem, imo prius lux est obiectum meae voluntatis, quam fuerit sol: ergo sit essa foret radix attributorum, adhuc non oportet esse obiectum D. voluntatis prius quam Omnipotentia sit obiectum eiusdem.

Confirmatur ulterius, quod sol sit prior luce, a formalis sed quod sit lucis causa: ergo ut amor ad solem tractus esset prior, quam amor tractus ad lucem, necesse est, quod amor ad solem tractus causa sit amoris ad lucem: at [illegible] quod sol sit causa lucis, non est necesse quod amor solis sit causa amoris ad lucem: ergo [illegible]

prior sit necessario, quo ... del amor voluntatis quam illum ac ... radix ... non ... quam amor essentialis ... amoris ... Coenter nec esset ... amor ... foret ... scilicet ... sit prior amor attributorum ... idem ... quod essa ... quoquam attributa ... voluntas ... tantum. Et inter Personas ... det priores ortus, adhuc inter amores Caly Perlaty nondat priores. Unde non e in ... amor ... se prior quam ... nec prior ... quam ... Spiritus sancti. Ex quo Coenter fit non esse Patris donum ... voluntatis, prius quam Filius sit donum eiusdem, nec donum prius ... cognitionis, quam Filius, ut docuimus loco citato de Trinitate: quod et essa esset radix attributorum, adhuc non propterea essa esset donum ... voluntatis, prius quam attributa essent dona eiusdem.

Dices: obiecta cognoscunt, et amant cum eo ordine, quem habent inter se: quod si essa esset prior attributis, prius cognosceret, quam attributa. Distinguo antecedens: cognoscunt, et amant cum eo ordine, idest cognoscunt ... eo ordine quem habent inter se: concedo antecedens. Idest, cognitionibus habentibus inter se eum ordinem, quem obiecta habent inter se, nego antecedens. Dices iterum: essa prius est ens, quam attributa: quod prius est bona, et amabilis, quam attributa: quod prius amatur a Deo, quam attributa. Distinguo: omisso antecedente, distinguendo consequentiam: quod prius amabilis, idest, prius sit bonum tractivum amoris, quam illa ... attributa: concedo consequentiam: idest, habet bonum tractivum amoris ... prioris amore attributorum: nego consequentiam. Instabis 3°: In eo instanti priori, in quo precedit in essa bonitas sufficiens trahere amorem, illum trahit: quod essa trahit amorem ... antequam attributum sit ponens, et capax amorem trahendi. Distinguo antecedens: In eo instanti quo precedit essa attributis, illum est radix attributi ... seu non sit radix attributorum, amor esse non precedit in ... quo precedit essa attributis.

Dico

... quorum ...

or ... effectivum ... obiectum ... bonum creati

et omne bonum creatum ... [illegible]

... [illegible] ... sicut post ...

Gensive ... causam ... Deus suae bonitatis

quae amet quaecumque bona creata: ergo Dei bonitas est obiectum prius

amatum, quam sit amatum creatum obiectum quodcumque illud sit: Consequentia

est nota. Et ansa patet: quod Deus se ipsum amet, est perfectio aequalis

Dei. Et Deo intrinseca; quod autem Deus amet creaturas, includit effectum creatum:

ergo prius est quod Deus se ipsum amet, quam quod amet creaturam,

ea scilicet prioritate, qua Deus praecedit creaturas. Confirmatur 1°: quod

Deus amet creaturas est denominatio includens aliquid creatum: ergo est denominatio

constituta post omnem denominationem aequalem Dei. Patet evidenter consequentia: quia

omnis denominatio constituta per aliquid creatum, est aliquid quid finitum pendens

effective a Deo, et consequenter posterius omni ente aeterno Dei.

Dices tu 9°: obiectum secundarium nequit specificare

actum: at obiectum creatum specificat amorem Dei: ergo nequit esse obiectum secundarium

amoris Dei. Respondeo: negando maiorem. Obiectum secundarium est, quod

non nisi post aliud amatum amat: at nihil obstat quominus amor Dei

post obiectum Dei applicet se obiecto creato amando, nihilominus essentialiter

gerat capacitatem denominandi amatum obiectum creatum, hoc autem sufficit, ut specificetur

ab obiecto creato, quod scilicet essentialiter sit potentia et capacitas denominandi

obiectum creatum amatum, et sit potestas ad denominandum illud amatum post

quam obiectum Dei amatum fuerit et non aliter.

Sectio 4a

An que Dei bonitas et creata est obiectum formale Dei volitionis.

Adeo est varia et multiplex ... [illegible]

obti fralis et malis, ut disputatio ratio evaserit obscura
et difficilis. Duplex est cedor in interallias: [illegible] in sua
[illegible]
realitas dicuntur [illegible] adeo me [illegible] collector [illegible]
albedo imme trat visionem oporteo [illegible] unitas
sibi colores dicitur [illegible] obtum frale, paries male, quia
color imme trat visionem, paries rone coloris. Iuxta hunc conceptum
Prus c'aial imme et fralit concipit aialitas, roalitas vero non
nisi malit, quatenus roalitas het per idem h aialitas in se; et ineo
ploem obti fralis, ut precisionibus obtusis ng in sa eas concedente
explax. fale poe ex obi ipsius obti, cur aialitas sit obm frale, ro-
talitas male. Vn huius conceptus Prg c'aial. 2a acceptio obti
fralis est pro obto per se propter se amato; quod enim propter se cognit
et amat dicitur obm frale, quod propter aliud cognit et amat
obtum male. De 1a accep loquimur in presenti infra acturi de 2a.

Dicendum est 1o: tam D. bonitas, quam creata est obtum
frale D. volitionis, hoc est imme et fralit trans amorem. 1o pr:
bonum est obm immatum D. volitionis: at in creis reperit bonitas:
ergo in creis reperit obm imme D. volitionis, hoc est fralitas, quae
imme tret amorem; quidquid sit an ipsa 1o moverit ad amorem Dei,
an ex motione alterius obti preamati tret amorem. Confirmatur: ut
in hoc sensu sit bonitas creata obm frale, nil aliud requirit, nisi quod non
solum sit fralitas identificata cum fralite imme tranti, sed etiam
sit ipsa fralitas: ut fralite sumpta trans amorem: atqui est omnino certum
quod bonitas creata non solum est fralitas identificata cum fralite trante
D. amorem, sed etiam est fralitas trans: ergo est. Minor pr: quia ea
fralitas, quatenus est bona Deo, est fralitas trans amorem illius, ergo
Deus sibi vult bonum creatum, et non solum fralitas identificata
cum trante, sed recipiens trantem: atqui est omnino certum, quod in bonitate
[illegible] reperit fralitas, qua creata bona est: ergo certum est quod bonum

aliqua

aliqua creata : valor tam amoris imme . frate ultimi
in ha. acces

...

... non sed ratio boni ut sic, quae
in creis reperitur e obiectum formale inaccessibile expressa, et immediatum
actus volitionis. Sed etiam quaevis ratio habens rationem boni ad rationem
individualem et specificam talis boni, secundum rationem variarum
e obiectum formale, et immediatum actus volitionis. Probatur explicatur explicando.
Aliud est prius illud formaliter requisitum ut obiectum proportionetur
actui, et pote ; aliud est prius illud, quod immediate terminat, v.g. v.g.
in dexa actus vissionis corporeae, quae tendit ad albedinem, albedo
per se sub ratione secundum rationem illius, quae prius formaliter re-
quiritur, ut obiectum quodcunque illud sit proportionetur vissui, et
haec ratio est ratio coloris, quia quodcunque obiectum sit, dummodo
color sit intelligitur esse proportionatum obiectum vissionis : at non propterea
dices, vissionem tendere in albedinem praecisse rationem coloris, alioquin
non discerneret vissio inter albedinem, et nigredinem : verum quod
immediate terminat vissionem corporeae albedo ut albedo secundum rationem
specificam albedinis, et ratio specifica albedinis non requiritur, ut
obiectum proportionetur pote vissivae. Unde ratio coloris solet dici ratio sub
qua, ratio specifica coloris, ratio quae, quia vere est obiectum immediatum et formale
et proportionatum vissionis. Itaque et ratio boni sit ratio requisita ut obiectum
proportionetur actui, non propterea solam rationem boni attingit formaliter
per actus volitionis : attingit insuper formaliter rationem specificam, et individualem
talis boni secundum rationem specificam, et individualem talis.

Probatur pro 1° ab exemplo proxime adducto de ratione coloris
et talis coloris. Probatur 2° : quia Deus in ordine ad finem creatum vult
medium secundum rationem quam medium utile est ad finem talem specialem.
at non est utile medium ad finem specialem, si prius specifice ...

roem com. boni: go [illegible] ad finem variare medij. potest autem Deus [illegible] roem talis boni: ergo amat [illegible] [illegible] ad [illegible] roem parlarem talis boni [illegible] [illegible] glam. Et [illegible] roem com. boni e [illegible] ad parlarem finem [illegible] [illegible] quia Deus pot intendere [illegible] ut finem [illegible] [illegible] ut capitis predestinatorij: at in hunc finem non e bon. Redemptio generis humani solum spectata secundum roem com boni. sed secundum roem parlarem talis boni: ut pt: nam gla. Xpi ut capitis predestinatorij non obtineret sine eterna hominij ots punitione. Et hec bona sit: go ro cois boni, ut sit non e sufficienter utilis ad obtinendij finem spalem intentij. Si hic sit gla Xpi ut capitis predestinatorij: ergo in hunc finem amat a Deo Redemptio, et glorifatio holij, utique hec non amat a Deo secundy roem coem precise boni ut sic, sed secundy roem spalem talis boni.

Pt 3° eadem [illegible]: obta creata pinequalitre sua trant inequalit amorem D. ut [illegible] Deus [illegible] complacet in excellat [illegible] D. quam in excella alicuij [illegible] holi, [illegible] iustissimi. et [illegible] in perfectione alicujus [illegible] entatiua, et nalii qug in entatiua perfect creaturi: go Deus [illegible] amat, non soly bonij ut sic, sed etiam parlares bona, ut specialia: et parlaritas sui. Pt cons: quia si solum traret D. amor ad bonij ut sic, equalit amaret ola creata: siquidem equalit in ollbg bonis attingeret bonitas scilicet ro boni prescindens a differentiis, inquibus solis e creatij inequalitas. [illegible] Deus amicia speciali amat holem iust, quam n amat equum, aut aliud irrationale viuens: go [illegible].

Dices: argum predicta solum pbare bonitas creatij ee obta terminatiuj D. amoris: n go pbauimg bonitas creatij ee obtium formale D. volitionis. Resp: [illegible] ee intentij, nam [illegible] [illegible] duplicem ee acceptionem obti formalis. Et ad priorem [illegible] motiuis obti, sed tam [illegible] terminatiuis, dubio procul

Intentij

Intentum assecuti sumus, quando demonstravimus obiectum creatum esse im-
mediatum obiectum D. volitionis, quod quidem sit ancilla et solum motivum, de
quo in disserendo non constat, quod bonitas creata sit obiectum tantum
summum immediate re[ferri] ad hoc, ut sit obiectum finale in 2a acceptione explicata.

Sectio 9a.

Explicatur in quonam sit D. bonitas sit obiectum propter se amatum D. volitionis?

Nihil frequentius sonat in hymnariis, quam divisio obiecti, ut sic in obiectum propter se amatum; et obiectum amatum propter aliud. Expendenda est hec divisio, cuius explicatio tota sita est in notitia et facta illius particule propter. Igitur particula hec denotat causalitatem obiecti. Unde obiectum propter se amatum, nihil aliud erit, quam obiectum quod causalitate aliqua, seu influxu exercet in suum amorem. Quatenus ipsius bonitas excitaverit volutatem in suum desiderium, seu. Quod licentius, hec sit acceptio precipua sit, et frequentior, nihilominus tamen dupliciter existimo sumi apud probatos Authores particulam propter, 1o positive, 2o negative: Positive sumitur, quando obiectum in aliquo genere causa suiamoris. Negative sumitur, quando obiectum ex nullius alterius obiecti premotione amatur, quamvis ipsum non moverit, seu influxerit positive in suum amorem.

Duplicem acceptionem predicte particule causalis propter explicare possumus exemplo dessumpto ex particula etiam causali a, hec enim particula denotat dependentiam effectus a causa. Nihilominus tamen dupliciter sumi solet. 1o positive. 2o negative, positive sumitur, quando signat causalitatem veram causae in effectu positivo, quod dependentiam effectus a causa, ut et in his propositionibus: calor est ab igne, lux est a sole. Negative sumitur quando solum denotat rem a nulla alia causa distingui. In quo sensu omnes Theologi dicunt Deum esse a se ipso, quae quidem locutio si positive sumeretur, absurdum ingens sonaret.

Et la [illegible] : [illegible] latill a se oio : amore, ing
acceptiue [illegible] [illegible] a nullo [illegible]
se cae [illegible] dependeat [illegible] a [illegible]
alterg hec [illegible] quod nihil [illegible] [illegible] [illegible]
alio : ad hunc pomy [illegible] ope poe separare [illegible] obti
in sui amorem. si pote sumat, et poe separare, et excludit cuius
libet alterius movi, quod cat huius obti amorem, quamvis nec
ipsum sit cao, sicut Deus excludit quamlibet alig cag
efficiens a caandose, n' tm propta ipse cat se.

Ex hanc exploem satis constat, quonam pacto D.
bonitas sit obh propt se amata a D. volie. Dico 1º : si parta
propt sumat pote, D. bonitas non e obh propt se amata a D.
volie, nec D. volio amat D. bonitatem propt ipsam. Loquor de
amore naturali D. bonitatis. Hec 3º pt ex dictis 3. huius D.
versis Sect. 2. et 3. Enimvero quod D. amor afficiat per
D. bonitatem propter ipsam, si parta propt sumat pote, e q.d.
amor eius veniat a D. bonitate in aliquo genere cae, sive, quod
D. bonitas exerceat aliquam roem cae in D. amorem : at, ut
probavimus, D. amor nullatenus caat a D. bonitate : quo D.
amor n' amat bonitatem D. propt ipsam, hoc e, dependenter a caalitate
aliqua illius, sive obtiva et intentionali, sive efficienter movente.
Maior e certa, et minor in superiori loco citato abunde demonstrata
e, tum roe, tum Authoritate D. Thome et Scoti, quibus
nunc addo Arist. 3. metaph. dicentem : cessante actione efficientis
scilicet cessat etiam caa finalis, in quo paione nos docuimus
D. amorem improductum a caa efficiente, non agnoscere caam finalem
sui, nec obtive moventem ad sui exam.

Dico : si parta propt pote sumat D. bonitas
e obh propt se amata a D. volie. et si illtervenient 2 ce
[illegible] volie Dei naturali, et nario aplata ad D. bonitatem

tamen

tamq. a ad obj actuale ... anoorit ... D. ... nostrare amorem attacem ... illam ... D. ... ita amat ... bonit. ut a nullo alio obto moveat ad illam amandam ... bona ... amat ... propt. se nature ... ad excludendum quamlibet aliq causam motivum ... amoris distin. a ... bonit. ... quia in hac accep. ... illis propt. ... propt. se amat nil e aliud, quam amari nullo alio obto movente ad illum amorem. ... ex superioribus, ubi demonstravimus D. volitionem nam ut e ad D. bonit. nullum habere motivum obtum, quia ... a se excludere ... causam effectivam ... et intentionalem obtivum.

Dices ... : Deus ... actu naturali, et naturio applicat se ... D. bonit. amandam, et amat se ut bonum in se, et amat se ut bonum creaturis : quo amat se per actum naturalem, ut obtum quod ; et creaturas ut obtum cui : quo amat se ex motione creaturarum. ... quia amor obti cui movet ad amorem eorum ... qui tali obto cui bona sunt : at Deus amat creaturas ut obtum cui seipsum amat, et se ut bonum ... quo seipsum amat ex motione obtiva illarum. ... ee actus, quo Deus se amat, ut bonum ... creaturis, bonum, inquam, ... aliquo ... creato ... quia illis se prebet ... illas aliquo modo beat, et hic e actus liber, et libere amans se, ut beant ... creaturas, et de hoc ... libero non e in presenti quaestio, nec de illo decerno an habeat Deus imme ut obtum quod, et creaturis ut obtum cui, et an creaturarum bonas cognita debeat ... ut Deus seipsum amet ... bonus e eius ... Alius autem e actus, quo Deus seipsum amat complacendo in eo, quod tota eius bonas talis sit ex se, ut possit ee felicitas, et beatitas creaturarum ... hic actus e naturalis ... Deus solum amat, nec creaturas ullo pacto ... illum actum amant, nec ut obtum cui. Unde in ... concessa ... antecedenti nego ... coam ...

... talis ... illum actum naturalem Deus ... amat ...

Ut bonum Creaturis: quod si amat relatione ad creaturas: quod amat creaturas ut finem cui. Probo consequentiam: quia amare finem cui nihil aliud est, quam amare bonum, quod relative ad personam aliquam, cui tale bonum amatur bonum est, tunc enim persona, cui bonum amatur, et in ordine ad quam bonum amatur, dicitur finis, cui amatur bonum quod amatur. Confirmatur: implicat amari medium, ut medium est relative ad finem, quin ametur finis: quod implicat amari bonum, quod ut bonum personae alicui, quin ametur persona, cui tale bonum est. Confirmatur iterum: amare absolute aliquem, nihil est aliud, quam velle bonum illi: quod si Deus amando se necessario amat se ut bonum creaturis, procul dubio amat creaturam amore benevolentiae, qui est amor absolute, et strictissime dictus, ut supra notabamus disputatione 2. huius 1o versic. sect. 6. amando enim se vult bonum creaturis.

Dices: Negando antecedentem, et 1a consequentia: negando 2a. Ad probationem negatur. Fateor quidem quod amat bonum quod, et persona cui bonum amatur bonum est; amat bonum quod relatione ad personam. Nego tamen quod quotiescumque amat bonum quod relatione ad personam, amet sub persona in ordine ad quam bonum per amorem refertur, potest enim dupliciter contingere illa relatio: quia utrumque per se amat, et unum refert ad aliud: quia unum amat principaliter relatione tamen ad personam, quin amet personam sicut potest Deus amare suam voluntatem, ut permissivam peccati, quod quidem actus refertur volito amata ad peccatum, quin propterea amet peccatum non enim est necessarium quod amatorum relatio, finis amet finem. Ad 1am confirmationem non ans, ut docui in materia de Beatitudine possit amari et parari instrumenta bellica, ut bona ad bellum, quin amet bellum. Ad 2am confirmationem dico: quod amare personam amore benevolentiae est strictissime amare ipsam propter bonum intrinsecum, et perfectionem ipsius, aliquid contingit, quod non solum ipsa amatur propter bonum quod sit, sed ipsa amamus bonum intrinsecum, quod habet. Et sub ipsi volumus bonum, quod non habet, hic [illegible] benevolentia per se, non expressissime, quod amet aliquod

bonum

bonum, ut bonum illi est. [illegible] an ... peccator [illegible] ... bonum illi est quin amet amore benevolentiae peccatorem ipsum. [illegible] quia [illegible] amat ... persona, et bonum [illegible] illi est.

Sectio 6

Creata amantur propter se sumpta particula propter positive, non vero negative.

Diximus D. bonitatem propter se amari sumpta particula propter se natiue, hoc est, ita amari, ut nihil aliud ab ipsa moveat ad illius amorem; non vero amari propter se positive, quia D. bonitas nullam causalitatem exercet in suum amorem. Nunc vero gradiendum est, si particula propter se applicetur bonitati creatae. Dico 1°. si particula propter sumatur natiue, nulla creata bonitas amatur a D. volle propter se. Probatur 1°. Universa creata amantur a Deo propter aliud distinctum ab ipsis, hoc est, propter D. bonitatem antea amatam: ergo in sensu natiuo particulae propter nulla creata bonitas propter se amatur a D. volle. Probatur consequentia quia in sensu natiuo, i.e. exclusivo alterius motivi amandi propter se debet esse non amari propter aliud: ergo implicat, quod ametur propter se in sensu praedicto, et quod ametur propter aliud, alias amabitur propter aliud, et non amabitur propter aliud: at omnis creata bonitas amatur propter aliud ab ipso nempe propter bonitatem divinam amatam: ergo implicat quod hac stante veritate, nempe omnis creata bonitas alias propter aliud ametur, sed propter se in sensu in quo particula propter se excludat aliud quodcumque motivum distinctum ab ipsa bonitate creata.

Primum autem [illegible], quod scilicet universa creata a Deo amentur propter D. bonitatem [illegible] amatam, et in superioribus docuimus, libet iterum confirmare. 1°: quia sicut Deus et D. virtus productiva est universalissima et [illegible] excellens, ita et D. bonitas est universalissima causa finalis: atque [illegible] spectat ad [illegible]

Creat. ... curr. ... Deo ... ex defectione ... et si finalisse ut finalis ... necessarium ... ex defectu ...
voluntate amoris ... in genere cause finalis.
Pro 2°: quia ad sanctitatem ... actualem ... declaratam ...
non nisi ex perfectione ... ex defectu.
... perfectissime ... et summe sanctus ... amat, non nisi ex perfectissimo
motivo in genere motivi amat: ergo quidquid amat ex propria bonitate
tamquam ex motivo amat. Pro 3° et applicatur: quidquid Deus amat creaturam
supponitur sed amorem ut sui amatoris propria bonitas: ergo divina bonitas ut amata est causa amoris cuiuscumque Dei ut tantum actu libere
et independenter ad creaturas: est ergo divina bonitas ut amata causa Deo amandi
creaturas, et consequenter divina bonitas est causa finalis secundum intentionem necessario ...
amata et ut movens ad amorem creaturarum, ut est creaturarum.
Dico 2°: si parte propter se sumat ... creata bonas amat
a Deo propter se. ... explico: in Deo est amor naturalis ... propria bonitas
... est cognitio naturalis repraesentans bonitatem creaturae ut inducentem ad externam
Dei, et hunc honorem et gloriam Dei, ut bona extra Deum. Assero ergo
... bonitas ut amata ... sed bonitas rei creatae ut cognita
in Deo causa amandi eiusdem creaturae. Probatur 1°: ideo Deus amat creaturam
quia cognoscit eiusdem creaturae esse bonum Deo, sumpta parte quia ... in priore
motivo causalis: ergo bonitas illius creaturae, quatenus Deo est bona ut cognita, causa
est motiva delectans Deum ut ipsius amet. Antecedens probatur: quia cognitio
illa est Deo naturalis, ... ut est creaturae, et consequenter prior amore libero ut
est creaturae, nam amor liber creaturae quia est amor creaturae includit aliquid creatum
ergo amor creaturae ut creaturae praesupponit in genere aliquo causae cognitionem de bonitate
illius creaturae. ... cognitio illa repraesentat bonitatem illius creaturae ut inducentem ad finem cui ... amatur, nempe Deum; quid ergo desideratur ut
... Deo movere illius amandi.
Probatur et explico ex ... : ... aliquis ... summe
amare

amare, et non summum amorem sui cognere famam, et bonam apud omnes existimationem esse sibi utilissimam; quis dubitet amorem qua se, et bonitatem famae ut sibi utilis esse aliis dicit expressus actus si movens, et inclinans eiusdem hominis ad amorem famae, et bonae existimationis. Siquidem vere amicus famae producit, et ante illius productionem supponit cognitionem illius bonitatis, ut conducentis ad perfectionem status bonitatis propriae propter amantis: haec omnia in Deo concurrunt: ergo vere bonas honoris, et famae precognita ut utilis ad perfectionem, et extra Dei statum movet eius actus in Deum, ut sese applicet eius dicere amandum. Confirmatur: nisi increvisset bonas utilis Deo, non esset cur [illegible] bonas propter amata ad amorem creaturae moveret; ergo expressus creaturae assignalis est aliqua ratio curamet a Deo, distinguendus ratione a [illegible] bonitate: at illa ratio precognita antecedenter vere, et realiter propterea prioritate causae, antequam [illegible] amasese applicet eius dicere amandum: ergo propter rationem illius bonitatis precognitionis in creatura vere amatur hec a Deo: amatur ergo creatura propter se si propterea propter se pone sumatur.

Et praeterea eadem ratione, et propterea verbo supponamus id, quod communiter receptum est Deum amare iustum complacentia dicta ab intentionem, qua illum reddidit iustum. Ita argumentor: Deus specialiter aliquo amore benevolentiae complectitur hominem iustum, quem non consequitur peccatorem: ergo bonas formalis iusti est causa Deo illum amandi complacentia speciali prae peccatore. Probatur consequentia: quia omnes omnino ne ducti nobis persuademus ideo Deum complacere amicabiliter in iusto, et eo amore peccatorem non diligere, quia iustus habet bonitatem in se dignam ea complacentia, qua bonitate, et dignitate caret peccator. Nunc sic: quod revera et cum omni proprietate verificatur illa causalis, ideo Deus amat hominem iustum quia ipse est dignus eo amore, ratio allata pro parte quia est obiectum movens, sive causa intentionaliter movens ad amorem: at illa causalis verificatur: ergo ratio allata pro parte quia, nempe dignitas formalis iusti est obiectum movens, seu causa intentionaliter movens ad amorem.

qd° ex parte doti redditur ro, curandi, illa ro est doti movum: at ex parte doti hoiis iusti scheti sara, qua ... reddere ... : qo illa vere est doti movy talis ... qd° ... dicta: a ... infundente nob gras.

Sectio 7ª

Difficultes in precente doctrina enodant.

Plura in doctrina precenti posita doti precepti enata ex iis, quæ colliter apud Theologos cirty ferunt, quæ libet explare. 1° insurgit diffas: nq id, quod amat ex motione alterius doti primarii amati, numquam dicitur amari propter se: at quecunque creata amat ex motione bonitatis dei primarii amati: qo nulla amat propter se. Minor prob: quia hi teri usurpant a Theologis, ut interse oppositi, scilicet amari propter se: et amari propter allud.

Dicet, apud Theologos, et Phos, non semper usurpari tamquam teros oppositos amari propter se, et propter allud: nq omnes fere disputant finis cui, et finis qui: asserunt qd finis cui prius amari quam finis qui. et ex motione finis cui amari finis qui, ut patet in amante sanitatem amico. v.g. filio divitias, revera enim prius amatur amicus, et filius, et ex amore amici v.g. filii, excitatur volo ad amandum, h amico sanitatem, et divitias filio. Ideo enim amat quis sanitatem, quia amat amicum: nihilominus oes fere concedunt finem qui propter se amari: qo sicut concedunt amari divitias propter se, et propter allud. Præterea Theologi omnes supponunt actum virtutis moralis posse a volate elici ex imperio charitatis: qo amor Dei pot movere ad actum elemosinæ moralis. Ergo bonitas elemosinæ amat propter se simul, et propter allud: propter se quidem, alias non esset actus ille imperatus virtutis moralis elemosinæ: et simul propter allud, hoc est, propter Dei bonitatem prius amatam.

2ª

25.

distas sit insuto: medi, medium numquam amat oroptese: ... amat ... proptese ... hec coas: quia ideo mediu, et mediu na ... propt se quia mediu, et medi e simb. Et nad ... amat propt fine, et consenter propt aliud.

Ideo: dubitari n posse, quin parla propt se sic mate plerumq in su exclusivo casalitis alterius obti, nihilominus hoc ostendo etiā eā acceptione, quā usurpat in supposse povu ... coem apud Phos et Theologos: ut itesy ... ns finis non ultimus, sive intermedius vere movet ad eligend mediu in sui ese cutione, et mediu hoc in execute. Sy vere amat propt fine inter mediu: ... qui vend propt sanit assequendā, et sanitā amat: ut Religione ingrediat, quod qd sit an sanas, quae in hoc casu e finis n ultimus, sive intermediu, sit proprie finis necne? Certu hic e sanit esse caā moventē ad vere incisione, et sane amari propt sanitat, et pra sanitis eadē proprietē ... ac si sanitas propt se ultimo, et n tandē propt Religione amaret. Unde certissy e sanit praeamatā eodē oros, mo e caā incidendi vend, sive ea sanas sit finis volatis ultimus, sive n ultima, sive amet propt Religione, sive amet sine ullo ord ad Religione: quo parla propt se quandoq pove sumit. Unde dicunt plerique Phi amari propt se dupliciter: ... Sy siamet rei propt se ultimo, 2o siamet propt se non ultimo. Propt se non ultimo amat sanitas quando amat propt aliu fine ultimu, qualis e in casu prae dicto Religio. Propter se ultimo amat sanas, quando in ipsa sistit tota series actu volatis.

Unde primat aliquem assignare possumus Deo bonitati omni bonite creatae in rōe movendi, quae explicari optime possumus ex ulte efficienti Dei. Enimvero sit creae creati vim heant ...

Martinez.

efficienter; id tamen nihil derogat virtuti activae. Alioquin reservatur

primae aliquid in genere efficiendi, posita causa creata, quae non sufficit, quod

causa creata sit [illegible] virtus Dei [illegible] causa. Unde causa creata est

subordinata, ut agere non possit, nisi concurrente prima causa. Ita pariter

et bonum creatum movet per modum amoris ut amatum ad obiectum creatum;

id tamen nihil derogat summae perfectioni in movendo divinae bonitatis:

neque divinum bonum, ut amatum extra supra dicta, est quo movet, bonum

creatum ratio et essentialiter et secundario movet suspensive. Unde

etiam fit, quod bonum creatum moveri non possit sine motione bonitatis in

creatae, quae quia antea amore suo movet, et quia universaliter movet,

est ratio ut causa movet divini amoris secundum applicationem illius ad

obiectum creatum.

3a difficultas: amari propter se est proprium finis; at ratione

divinae volitionis non nisi increatum bonum potest esse finis; ergo ratione divinae volitio-

nis non nisi increatum bonum potest propter se amari. Respondeo amari propter

se non esse proprium finis ultimi, etiam finis non ultimus amatur propter se,

hoc est, ille finis qui in movendo et in amando subordinatur ultimo

fini ratione divinae volitionis. Et increatum bonum sit finis ultimus; at

creatum bonum potest esse finis non ultimus, et propter se amatum. Addo

1o his qui velint defendere solum finem ultimum esse proprie finem,

quod proprium est finis amari propter se in sensu exclusivo particulae propter

se; at non est proprium finis amari propter se in sensu solum positivo particulae

propter, ut explicatum est. Addo 2o: quod ratione divinae volitionis nihil

est finis, in quem ordinet ipsa volitio divina; est tamen aliquid finis,

in quem divina volitio ordinet obiecta creata quae amat, potest autem or-

dinare rem creatam, quam amat, tamquam in finem non ultimum creaturam,

ut quando angelorum [illegible] ordinat in ipsius [illegible] beatitu-

dinem, sicut in finem ultimum, ut quod ... efficit in seipso, itamen

in [illegible]. Cum diximus in hac disputatione, [illegible] subsequenti

[illegible]

Disp. 5o

15 ... 5a

An dentur ... hae virtutes Morales.

Sectio 1a

explicatur difficultas praesentis 9o versu.

Certum est non omnes virtutes Morales esse in Deo enimvero, quae supponunt esse aliquod peccatum, a Deo natura exulant, ut est virtus poenitentiae, quae habet pro obiecto formali compensationem pro quibus pro offensa Deo illata. Dico hanc virtutem a Deo exulare saltem quoad actum illius esse aliquod supponentem offensam Dei ab ipso alicuius... Fortassis enim poenitentia virtus eliceret posse actum aliquem, qui non supponat hanc Dei offensam. ... de his alibi. 2o certum est eas virtutes, quae supponunt esse aliquas passiones quas compescant, et refrenent non esse in Deo, ut est castitas, et aliae similes. 3o similiter certum est non dari in Deo virtutes morales, quae supponunt esse aliquam imperfectionem subiecti, ut est humilitas. 4o praeterea suppono eas virtutes, quae in Deo dentur, non dari per modum habitus, nam habitus est actus longe ad actum: at in Deo nullus est actus longe ad suum amorem actum: non ergo in Deo habitus. Si ergo dentur in Deo virtutes morales, solum dabuntur per modum actualis volitionis, ut ex se potentis tradere, et applicari liberae ad obiectum creatum. Nam virtus moralis natura tendit in honestatem creatam.

His positis: sic explico difficultatem praesentis disputationis: Actus virtutis moralis est amor obiecti, sive honesti, creati in se ipsum, tamquam propter obiectum formale motivum, et non mere tractivum: at nullus actus Dei ... tendit ad creatum honestum propter ipsum tamquam propter obiectum formale motivum: ergo nullus actus Dei potest esse virtu...

moralis. Maior pt: quia virtutes omnes à se invicem distinguuntur non penes obiectum materiale seu tractum, sed penes obiectum formale motivum; virtutes autem morales à theologicis distinguuntur, eo quod hae immediate ferantur in Deum bonum ut in obiectum formale motivum; morales vero habent obiectum formale motivum honestatem creatam, qualis est in miserendo pauperibus.

Minor multipliciter probatur 1°: Deus est agens moraliter perfectissimum: ergo operatur ex motivo moraliter, seu in genere moris perfectissimo, sanctissimoque; sed sola Dei bonitas est motivum in genere moris perfectissimum: ergo sola Dei bonitas est obiectum motivum cuiuscumque actus Dei; nullum ergo ex motione bonitatis, sive honestatis creatae habet.

2° probatur eadem minor: si in Deo semel admittantur virtutes morales, quae ferantur in obiectum bonum creatum propter ipsum, etiam admittendum esset Deum habere amicitiae verae amorem erga creaturas rationales: at hic amor admitti in Deo non potest: ergo. Probatur minor: vera amicitia est talis, quae ita tendit in amicum propter ipsum, et propter illius intrinseca bona, quae sunt amabilia, ut eum non diligat propter amantem. Nam si amicus quis referat in suum amantem commodum, amor ille amicitiae non est, sed concupiscentiae: at Deus: quidquid creaturas amat amore relativo in suum ipsius commodum amat: ergo nullam creaturam rationalem diligit, aut diligere potest vero amicitiae amore.

2° probatur argumentis ad impugnandas virtutes Dei volitionis morales: ad actum virtutis moralis requiritur libertas ad actus honestatis inaequalis: at in Deo nulla est, aut esse potest libertas ad actus honestatis inaequalis: ergo non est in Deo voluntate sola ad adstruendum actus virtutum moralium. Maior est certa: nam si quis necessario et sine ulla libertate eligat inter duos actus omnino aequales alterum, moraliter honeste non operatur, ut ex se videtur patere, ad suas enim actus naturaliter necessitatus est. Individuatio vero nihil addit honestatis supra substantiam naturae. Minor similiter pt: quia omnes actus Dei quibus operatur ad extra, et quibus omittit operari ad extra, sunt

aequalis

equalis omnino moralis honestis . . . eo non e' solis effecho int . . .
factis tragaualis.

Sectio 2.

Probantur . . . Virtutes Morales

Arguta superius posita minime nos retardant, quin Constanter asseramus in Deo dari Virtutes proprie Morales secundum rationem Scoti Vniuscuiusque, et quia in presenti id inquirit quis non Virtutes morales in Deo dent, sed tamen an Virtus Moralis . . . acceptatalis reperiet Deo, clarius gratia loquamur de Misericordia.

Probatur; 1r actus huius virtutis, qui moralis est, et secundum rationem Scoti illius distinctus formaliter a charitate in Deo reperitur. Actus Misericordiae formaliter talis est, qui versatur circa obiectum propter honestatem propriam Misericordiae, quae est afferre bonum Misero, ut bonum est Misero: at datur actus in Deo, qui formaliter attingit bonum miseri, ut miseri, et illud amet propter hanc honestatem specialem: ergo datur in Deo formaliter actus misericordiae vtre virtus moralis. Maior est certa, et supponit exami de virtutibus, ad 92e vt sit omnium recepta apud omnes ethicos Philosophos qui de moribus Sermones instituunt. Quapropter Aristoteles 2° Ethic. c. 4° asseruit, eum, qui amat Iustum, sed non propter honestatem iustitiae, iustum facere, sed non iuste. hoc est, bonum amare, sed non bene, sive actu bonum, quia bonum, et iustum malitiae tamen amat. Et Augustinus lib. 4. contra Iulianum: Noveris itaque non officijs, sed finibus a vitijs discernendas esse Virtutes.

Probatur, quoniam minor: Deus volens afferre peccatori auxilium gratiae, Vult bonum miseri, ut misseri: amat ergo honestatem hanc, quae formaliter consistit in subveniendo misero: quod autem hanc honestatem amet propter ipsam, sic probo 1°: quia . . . . . sit, quod non amet Deus illam honestatem specialem propter ipsam

Ex desiderio asserto movi ad insuetus Et caali parte oro

: Vere amat eam honestam propt ipsam, si qui in ... do si Deus pot amare honestatem actam propt ipsa in supremo caalitis parte propt; ut autem antequam Deus se applicet ad amandum eam honestatem, precedit connotio illius : cognitio autem quidditatis moralis quae dicit honestatem, est quaedam inclinatio caalitis ex se ad illam amandam, et quidam impulsus in illius amorem, ut evidenter in nobis experimur : ergo antequam Deus se applicet ad honestum misericordiae amandum, illa

Si sui cognitionem permovit ad sui amorem : ergo amat propter se illam honestatem in supremo parte propter se. Et haec conseq. : quia in supremo parte propter se, nihil aliud requirit, ut ea honestas amet propter se, nisi quod ea per eam dicti; sive, ut ex eius cognitione in sui cognitione, ante moverit, impulerit in sui amorem, ille enim impulsus est caalitis intentionis, qua ... predicta honestas ad sui amorem ut est sui.

Dices 1°: ut actus ille Dei offensivus auxilii peccatori, hoc est bonum misero, sit actus formalis virtutis misericordiae, ut virtus moralis est, requirit, quod subventio miseri, sic amet propter se, ut non amet propter aliud per se amatum : at subventio miseri non sic amatur, ut non amet propter aliud per se amatum, nam vere amat propter ... bonitatem originis amatam : ergo actus, quo Deus amat subventionem miseri non est actus formalis propter misericordiam, ut est virtus moralis.

Dico maiorem esse falsam, ut non leviter convinco: Ex desiderio Beatitudinis potest quis moveri ad contritionem de peccatis charitate perfecta. Si enim quis desideraret vehementer beatitudinem et videret nullum aliud superesse medium ad beatitudinis assecutionem nisi actus charitatis vere detestaret ex motione beatitudinis amatae ad amandum Deum propter se, et ita tunc Deum propter se amaret ... fortet charitas perfecta ergo Deum sufficiens ad

Justificationem

320

-sertificare. Nihilominus non ita amaret ille homo Deum propter se, ut excluderet motiva obiectivum alterius propter amati: vere enim ex motione Beatudinis propter amari trahebatur in amorem Dei propter se: ergo ut actus pertineat specialiter ad Charitatem Theologicam non sufficit, quod obiectum formale Charitatis ita amet propter se, ut excludat impulsus quoscumque alterius movi propter amati. Idem ergo dicendum est de virtute morali, non esse scilicet necessarium ad actum Misericordiae, quod illius formale obiectum ita propter se amet, ut excludat aliud movens propter amans. Praeterea omnes Theologi concedunt ex imperio Charitatis erga Deum elicere posse plures actus virtutum moralium qui formaliter in se pertineant ad speciem virtutis moralis: ergo falsa est illa maior.

Dices 2°: ut actus ille pertineat ad Misericordiam necessario requiritur, quod ita amet subventionem miseri propter se ut non amet, quia utilis alteri, et referendo illius obiecti honestatem ad alterum, cui bona sit: at Deus nullo honestum creatum amat, quamvis non amet ut bonum sibi: ergo nullum bonum creatum amat homo propter se, qui requiritur ad sistendum actum in specie virtutis moralis formaliter. Maior probatur ab exemplis, quibus usi sumus § proximo. Similiter probatur. Enim vero licet desiderium Beatudinis moveat ad amorem Charitatis erga Deum, adhuc in illo casu amor erga Deum Charitatis ita amat Deum propter se, ut illum non referat in amantem. Si enim in eo actu amaret quis Deum ut bonum sibi, velut utile ad assequendam Beatudinem, ut eum amat, amor ille non esset Charitas, sed Spes. Et similiter si actus eleemosynae imperata a Charitate amaret bonum eleemosynae ut commodum Deo amor ille non esset formaliter eleemosyna virtus moralis, sed Charitas virtus theologica: ergo ut actus aliquis pertineat ad virtutem moralem formaliter requiritur, quod illius obiecti honestas ita amet propter se, ut non referatur in aliud.

Dico maiorem esse diversam quod ita probo. Obiectum virtutis Subventionis miseri, est in se bonum, et sit bonum Deo. Propterea in obiecto illo dat duplex formalitas: alia qua subventio est bona in se bona; et sic bona est honesta: alia qua sit bona Deo; propterea ... tamen: sit duplex formalitas ... quomodo ... intentio quod ... cui ... comprehenderet ... utramque bonitatem ab utrisque formalitatis bonitate moveatur ad amandum subventionem misero? Certe nulla. Ergo poterit Deus solum ab utriusque formalitatis bonitate moveri, et ideo amare subventionem miseri, quia est bona in se, et bona est honesta et quia Deo bona est: ergo poterit ille actus esse solum et charitatis quoad Deum ipsum, et formalis misericordiae: neque revera bonitas honestas misericordiae, ut est in se bona movet ad sui amorem, quod si illa utraque honestas est una indivisibilis formalitas, nequibit Deus moveri ab honestate misericordiae, quae est bona Deo, quin moveatur ab eadem ut est bona in se: et consequenter nequibit actus ille, qui amat relevationem miseri ut bonum Deo non esse etiam misericordiae virtutis moralis, neque ut sit actus ille virtutis moralis, sufficit, quod honestas creata amet ut bona in se et ut talis moverit, causaverit que intentionem sui amoris, quamvis solum moverit ut bona alteri, quod enim obiectum illud secundum utramque rationem, et boni in se, et boni alteri moverit ad sui amorem, solum probat amorem illum ad duplicem virtutem spectare, quod non abnuo.

Sectio 3ª

Omnis actus qui formaliter continens ad speciem virtutis moralis, etiam formaliter et intrinsece continet ad speciem virtutis Theologicae.

Quae quaeque praefiximus titulo, facile sibi suadebit qui attente consideraverit, quae a nobis in superioribus statuta

sunt

[illegible] distinctione [illegible] liberi [illegible] opera oriben [illegible]
[illegible] firmisso [illegible] Christi [illegible] mirem
[illegible]
[illegible] Et insuper [illegible] amor erga [illegible] talis pertineat
ad eandem virtutem theologicam charitatem, qua Deus seipsum amat, probatur: quia
quaecunque creaturas Deus amat propter ipsius Dei bonitatem: ergo amor in
Deo cuiuscunque rei creatae formaliter pertinet ad eandem virtutem theologicam qua
Deus seipsum amat. Et consequentia: quia ad eandem virtutem ad quam
spectat amare Dei bonitatem propter se, ratione eius spectat amare quae-
cunque alia propter Dei bonitatem. Antecedens vero clamant innumerae
Scripturae Sacrae. Illud celebre est ex Proverbiorum 16. Universa propter
semetipsum operatus est Dominus. Quibus adde ex Esaia 43. Ego sum
qui deleo iniquitates tuas propter me. Et illud ex eodem: Omnem
qui invocat nomen meum, in gloriam meam creavi eum. Paulus Ephesiorum 1.
qui destinavit nos in adoptionem filiorum in laudem gloriae gratiae suae. Et alia.
Et praeterea eadem ratio ex Patribus, inter quos est
Augustinus lib. 1. de doctrina Christiana cap. 22. cuius testimo-
nium scribat Magister [illegible] dist. 1. Quaeritur utrum propter se homo ab
homine diligendus, an propter aliud? Si enim propter se fruimur eo, si
propter aliud utimur eo. Videtur autem mihi propter aliud diligendum,
quod enim propter se diligendum est, in eo constituitur vita beata: ergo Deus
hominem ratione amat, non propter se vel [illegible], sed propter aliud, hoc est,
propter suam ipsius Dei bonitatem. Elegantissime idem docuit Cyrillus de
Dei nominibus cap. 4. Ipse enim, inquit, bonus author eorum quae
sunt amor, cum prius in ipso bono excellenti, propter tantam rationem esset
non passus est ipsum in se sterilem et infecundum manere, sed eum impulit
ad agendum. Et ibidem asserit Dei bonitatem semper in pulcherrimis [illegible]
[illegible] agit, quia Deus volo a Dei bonitate movetur ad [illegible]

et hoc bonitatis etiam inveniret in eand. D. bonit. [illegible] movet voluit Dionissius [illegible] et Empireum [illegible] ex bona in bono etiam bonum [illegible] numquam [illegible] stante conservatione [illegible] et in eodem [illegible] idem [illegible] manens ac remeans [illegible].

Ex dictis patet iam probem ratio quidem evenit, quod omnia creata Deus amet propter suam bonitatem. Videmus contingit in creatis quod quis amet propter selpsum, quae bona sibi sunt, eo quod praecedat amor sui, ut [illegible]. Et etiam amore aliorum eorum quae sibi bona videt. Quod si eodem actu amet se propter se, et omnia quae bona sibi sunt, ut sibi convenientia etiam propter selpsum. Hoc quidem contingit, quando conditio sui, et eorum, quae sibi bona sunt detraxit, et impulit ad amorem sui unicum propter se et etiam aliorum propter se. Hoc duplici modo proportione servata, sed non omnimoda similitudo contingit Deum amare omnia creata propter se. Primo quia amor Dei quasi se praecedit ut vera causa non solum amorem creaturae, ut est amor, de vero praecedit complacentiam sui ad creaturam amandam, quod enim in nobis est productio amoris, in Deo est productio complacentiae amoris, et sicut voluntas nostra se detrahit ad amandum producendo amorem, ita Deus se detrahit ad amandum producendo talem complacentiam illius, quod sua in creatura amor denotat hoc, scilicet illud obiectum amandum. Secundo quia idem [illegible] amor Dei, est etiam amor creaturae. Unde cum amantur creaturae propter Deum eodem essentiali actu amantur et Deus, et creaturae, ut bonum in se, et propter se in sua superiori explicato, id est ut bonum Dei et propter Deum.

Infero primo quod P. [illegible] in manuscripto de voluntate asserens amorem Dei creaturae et propter Deum non [illegible] [illegible], sed tamen ex [illegible] [illegible], illi [illegible] movet intus, [illegible] non tale complacebunt Dei volitioni. Enimvero [illegible] in

actibus

ramah ... actu ... moralitat ...

... Theolog ... ga ... Dei ...

Vult quis ... ... hic ... ...

fit propt Deum extre, quia n' attingit Deum intre, Sed fit propt

Dei amor amah ... act ... at amor Creaty ... intre at

attingit Deum propt se amah, nam idem prors, amor Dei, qui

... e qa Dei amor se applat Libe ad denoanda obta

secundaria: ... implat, quod amor Creaty in Deo sit propt

Dei, tamquam propt motiv extry.

Infero preter ... alii Recentiores, n' repugnare,

qd idem ... acty ... ad duplicem virty, et habeat roem

specificy, ty virtus moralis, ty Theologie. Ratio e' ... vnalis

quia n' repugnat, quod idem acty ex duplici motivo heat: ... nec

implatt, quod amor D. ut applaty Creatis amandis, et amet

Deum propt se. et creas, ty propt ipsas, tum propt Dei: at

eo ipso pertinebit acty ille ad speciem duplis virtis, ngo vte amor

Creaty propt Dei, ptinet ad idpeng virtis Theople, quo Deg

sug bonit amat, et ute amor sublevois miseri propt sanc

Creaty honest ptinet ad speciem virtis moralis Misericordie.

Q ro spallter militat in Dei vsltate: Enimvero subventio

miseri e Deo bona, quia e' bona in se, ... ipso refert, et

manifestat D. bonit: go ideo e' Deo bona, quia e' bona

in se: go si Deus ideo amat eg sublevoem, quia e' bona Deo,

ideo illg amat, quia e' in se bona, et recti roi ... et par

ticipans D. bonit: go vere Deus amat eg bonit ... quia Deo

bong, tum quia e in se bona e: go ex utroq motivo amat e

Creata honestas.

Sectio 4a

In confirmationem praecedentis doctrinae expenditur An electio medii necessariò contineat ad eam solam virtutis speciem, ad quam continet intentio finis?

Qua doctrina proximè data, opponens: electio medii, ut utilis ad finem, nullam aliam speciem moralem sortitur, praeterquam quae inest intentioni finis: ergo si creaturas amans a Deo propter Deum ipsum, ita ut motivum amandi creaturas sit Deus ipse, amor creaturae solum continebit adeo speciem virtutis, qua Deus se amat. Arguitur 1o: quia si finis intentus moraliter malus sit, eo ipso electio medii, ut utilis ad talem finem intrinsecè prava manet: ergo intentio finis sola, sumpta malitia morali, vitiat electionem medii: ergo haec non sortitur speciem suam moralem ab intentione. Probatur 2o idem variis: si quis donet pauperi, quia ab eo officium accepit, ea donatio, quae materialiter est subventio miseriae, et consequenter materialiter misericordia, non est formaliter misericordia. Similiter pro fine, quod si donet ad compensandum debitum ex iustitia, subventio illa miseriae non est formaliter misericordiae virtutis, sed actus solius iustitiae: ergo semper electio medii sortitur speciem moralem ab intentione finis, et non aliam. Pleraque alia sine numero possent congeri similia exempla.

Ideo nihil nos docuisse contra communem sententiam receptam inter Theologos et Philosophos [illegible]. Fatetur electionem medii, quae sit quatenus electio medii, et quae tantum oritur ex motione finis, nullam speciem sortiri moralem, praeter speciem intentionis. Et de [illegible] medii quae [illegible] electio oriuntur Theologi et Philosophi, quod [illegible] sortiri eam solam speciem moralis virtutis, quam inest.

inest intentioni. Addo tamen et actum electionis ... [illegible]
cerno; non ... moveat ... [illegible] ... [illegible]
movet, sed etiam a bonitate ... [illegible] ... medio, et ... medium
ipsum est intentioni ... [illegible] ... [illegible]
actum, qui eliciat medium ... motione finis per intentionem, et sub ex-
motione specialis boni reperti in medio. Et hunc actum non sortiri
solam speciem moralem virtutis, quae inest intentioni, sed utramque sub-
scilicet, et speciem moralem, quam desumit ex bonitate medii, quatenus
medium in se bonum est, et consonum rationi rectae, participans omnem ... trahit
de bonitate.
Quod possit esse electio, ad quam moveat voluntas non solum
ex intentione finis, sed etiam ex bonitate medii speciali. Suppono 1o.
Plerumque difficultas medii, seu ipsius acerbitas non solum retardat voluntatem
ab electione medii, sed etiam eam cessare facile ab intentione finis: ergo si in
medio proponatur non solum summa facilitas, sed etiam iucunditas, ea
poterit etiam sub movere ad electionem. Consequentia videtur patere; cum enim etiam
acerbitas medii habeat vim retrahendi contra intentionem trahentem, ergo
iucunditas vim alliciendi, et trahendi voluntatem, adiuvante motione
finis. Et 2o: Hoc pro aegroto desiderante sanitatem saepe proponimus
saporem dulcem pharmaci, si habet aliquid dulcedinis, ut illud appetat:
ergo dulcedo medii vim habet movendi voluntatem distinctam a vi motiva finis.
Et confirmatur: quia si dulcedo pharmaci nullam vim haberet movendi vo-
luntatem, frustra proponeretur aegroto. Et 3o: homines morales saepe non sufficit
ad eligendum medium, si medium proponatur ut utile ad finem, nisi etiam
ut carum vel mollia; quod si proponatur ut pro honestum, et sanctum
... eligeret, ut experientia constat. Ergo saepe movet voluntas ... ad
electionem medii non solum ex intentione finis, sed etiam ex bonitate speciali
in medio relucente.
Ad argumentum initio huius sectionis propositum respondetur ...

rura nullq. alio. obiti. obtio) pret. rehem intentionis; e aun
tio prra que n ... ... xrnonone finis; at etiec vecun
...; ... obtai ... retoqua ... ... alia ... ovel
Spehem intentionis). Ad 2m. exhibetur aiius. Accessio anti. Ao
missa 2a coa. neganda e ... . si Allectio medij intre respiciat
finem pravum; Allectio ultat exeo. solum rea, malum enim ex
quocung defectu; si aut intre respiciat Allectio honest aliquod solum
reperto inmedio, Et extre imperet a fine pravo; fortassis ipsa
gravatione; dequo inpresenti nil oportet decernere. Ad 2m. hoc
illius antis dic, quod si subventio misseri nullum aliud movum
heat, nisi honesti respensandi officium accept, id debitum ex iusti,
erit solum gratitudo, id solum iustia: at si utrung. sub movum
respiciat, et ... officij et sublevos miseriae, suberit
gratitudo, et misericordia.

Sectio 5a.

Ret arguitis 1a sect. pro his 3a virtes. Q. Morales.

Si attente consideret qui fusse diserimus toto discursu
decursum, non erit diffile solutiones eorum assipere: qui diffiulu redicebant
de virtutibus Q. moralibus, et qui numeravimus ... . Igitur
in memoriam revoca, quod poc eadem actio ex dupli movo Lert, et quod
parla propt se, actandoq. sumit solum pive, ... a ... Sui
Verit: exclusione alterij movi, et si fideliter memoria teneor arga
loco citato p posita, nullo labore dissolves. Ad 1m dic, quod actus
Virtutis moralis debet ferri in honest creata propt se; tamen p
tali movum, sive primarium, sive secundarium, supponens aliud primarium
movium; sic enim verificet, quod honestas creata amat prop se, hec
aquata ro virtutis moralis. esto ea honestas creata moveret, suppat
talia bonitas prio movy Q. volontis, id ut melius loquar prius ama-
... ... creata honestas illa creata poesse movium

54

-q. involatie C. humano e necle hoc dok in oropt. amat. Sit
si nontolut, quomin etia ea honestas creata orept. tamit &
deo et sr bon q mor ad sui amorq.

Ad 2 m oropt. m nat. elevandq. multi multa dic-
unt, sed inutiliter. Dico: concedendo ans, et 2 cons. subt-
concedo ans subsumptq, et no ultimq cq. Quod deq sit agens mo-
rale, sive ingenere moris perfectissq. et sanctissq. efficitq enim
q. semper operet ex perfectisso modo, quod e ipsiq bona sintne; ex
eo legitime arguit, quod operet. sol ex illo perfectisso modo, q.
sit ipsiq bonq exclusso quocunq alio modo. Et minq perfecta,
cq nil decrescat perfectio moralis alicuiq actq volrij; imo quodq
mo saltq extensive augeat precipue in crelq. ex eo, q. sul modo
dupli nitat actq, quorq altery sit perfectissq, altery non ita nobile.
Et vere honestq; sanctq q. Imo hinc possumq ad hoem qa obiici-
entes non leviter instare. Saltq extensive e perfectiq moveq ho-
nestas creata sumpta sul cum increata; quam sola increata:
go ex modo perfectiori, perfectiori, inquq, saltq extensive operabi-
deq. Si sul ex bonitte increata, et ex bonitte creata actionis
moveat, quq a solum orept. moveq increatq operet.

Ad 2q. probleemi eiusdq minoris solvendq, multi etiq
dq. multi sunt pro explanda speciali dei amicitia qa creaturas,
sed immerito. Itaque, quod deq vero amicq sit qa hois, eiusq
sed quq sul sit concupiscq affq, nul.q enim repetio qadictiong
inleo; q. idem amans moveat ad amandq personq, et ex eo
q. videat eq inse bonq. et ex eo, q. videat eq sibi, hoc. per-
sonq amanti bonq. Q. si nulla e repugna, ine eo q. amarq
ad eundq amorq trahat ex ea dupli bonitte. ut certe nulla e,
nullatq e difficile explicare, quod idem amor qa eandq personq
sit amicie, et sul concupisce, amicie quidq licet quam eam

propter ea bona, quibus ipsa intrinsece ornatur, et quibus bona est, hoc est propter se; secundum vero, quatenus eadem persona, et bona possidet, sunt in commodum ipsius amantis ... mandy ... ornamentis, quibus ipse ... est, et quia haec ... in gloriam ... ipsius parentis.

(Unde quod philosophi morales dicunt amicitiae amorem esse actum, qui complacet in persona nullo spectato commodo, quod inde amanti resultet, intelligendi sunt loqui praecisive, non vero negative ... Asserunt actum amicitiae, ut praecise amicitiae est non expectare commodum amantis, neque hic respectus ad commodum amantis non includitur in conceptu formali ipsius amicitiae; quod quidem sit an ... actus ille etiam respiciat commodum amantis, neque respectus hic ad commodum amantis non spectat ad amicitiam ut talem, sed ad conceptum concupiscentiae: quare increatus amor spectat quidem commodum ipsius Dei amantis, dum ... amat. Respectus vero ille non obstat, quominus ille amor sit vera amicitia ... persona ... non enim ille obstat, quominus vere amet eam personam propter se, hoc est, propter ea intrinseca bona, quibus intrinsece ornatur, et perficitur, quibusque bona, et perfecta est in se. Quod enim eodem amore Deus respiciat gloriam suam, non tollit, quod ille actus sit verae amicitiae, sed addit conceptum concupiscentiae, quem quidem non denegamus; immo expresse asserimus eundem ... actum esse amicitiae et concupiscentiae).

Tandem ad 2um argumentum, quo impugnabantur virtutes morales ... remittimus illud ... extrarem ... alludenti est ardent ... in Deo, qui ex obiecto formali ... adversus morales secundum conceptum formalem, et ... in Deo ... ea libertate quae sufficiat ad meritum, et sanctitatem ... omnes supponunt in Deo ... virtutes theologicas ... quia ... amat ...

... concedant eum actum virtutis theologicae ... libertatis ... indifferentiae ... in quo omnes ...

disputem

disjunctum supponunt in Deo esse virtutes Theologicas, quia sic ipse amat sine libertate ad n. amandum; concedo in eodem dari in Deo virtutes morales, quamvis sine ulla libertate electionis inter actus inequales.

Nihilominus addo, in Deo dari virtutes morales cum sufficienti libertate ad laudabilitatem in genere moris; nam sicut Deus non possit eligere actus inequales, qui sunt volitiones, seu amores inequales, potest eligere actiones, quae sint applicationes sui volitionis inequales, nam circa obiecta creata inequalia sunt, eae actiones, quibus D. volitio applicat amandis obiectis inequalibus inequales erunt. Praeterea actiones praedictae sunt immediate in se liberae libertate propria actus 2i. virtutis est Quoties .. nil godes fecit ut eae actiones sint in genere moris laudabiles, et elicitum sufficienti libertate ad meritum, et laudabilitatem moralem. Probatur: actus virtutis creatae ideo est immediate in se laudabilis, quia elicitur immediate a principio sufficienter libero ad eligendum inter ipsum, et alium inequalem: at Deus elicit actionem qua se applicat obiecto creato amando immediate in ea libertate indifferentia, et libertate ad eligendum aliam inequalem: ergo actio illa D. hoc quod requiritur ut sit immediate laudabilis.

Dispo. apendix ad Conversiam.

An Deus amet disiunctum ex Creatura et negatione Creaturae?

Sectio 1a.

Proponitur difficultas, et solvitur.

Disiunctum a parte rei, et extra intellectum nullum datur formaliter sumptum, quod datur tantum realiter. Explodo doctrinam Agensis in logica de aptitudine universalis, nec adidem, quam individuum vagum, seu individuo vago, docui nullum esse a parte rei individuum vagum, esse tamen a parte rei individuum, quod vage significat et indeterminate exprimit. Itaque his praemissis assero esse a parte rei verum [illegible] ... [illegible] tamen esse formaliter disiunctum a parte rei, quia disiunctum [illegible]

Maxime

modo indeterminato, quod obiectum significat, dum idem oratio propositionis, in ordine ad applicationem uni subiecto quam alteri, ut fit in hac propositione: Petrus, vel Paulus currit; vel quando eidem subiecto indeterminate applicatur uni, vel alteri praedicato, ut: Petrus est, vel non est. Licet pro nec determinate applicare esse nec determinate applicare non esse; affirmatur tamen determinate, quod ab utroque simul praedicato non sit liber.

Praeterea in metaphysica loquens de isto propositio quod liber est vel non est, dixi in omni propositione disiunctiva distantes extremis doriis, particula vel sumi in rigore disiunctive proprie, et ab ea excludi sensum improprium illius particulae: Probatur clara: particula vel sumitur improprie, quando unum extremorum affirmat esse verum, et ab alterius falsitate abstrahit: at si extrema sint doria, nequit particula vel affirmare unum esse verum abstrahendo a falsitate alterius, nam alterum esse falsum, et falsitas non aliud est, quam alterum esse verum: ergo quando extrema disiunctivae propositionis sunt doria, numquam sumi potest particula vel in sensu improprie disiunctive; sumitur ergo proprie, et determinate significat alterum extremorum esse verum, et alterum esse falsum. Quamvis propositio illa quod liber est, vel non est, sit disiunctiva: aequivalet huic: necessario quod liber est, vel non est; hanc tamen asserui aequivalere huic impossibile idem simul esse, et non esse. Videmus simul nec esse nec non esse.

His positis: Quaeritur communiter praesentis est: a multis 1o an Deus amet veritatem illorum obiectorum, quae significat propositio disiunctiva ... volo male disiunctive? 2o an Deus amet veritatem obiectorum quatenus ut est disiunctive a modo indeterminato quo significat? 3o: an Deus amet disiunctive unum e duobus doriis. Sensus ore ... huius difficultatis non omnes scholastici intelligerunt; ideo ... longior, quam meritus. Videtur nostri ... theologicus ... qui partem affirmantem praefert, et authores pro utraque ... recitat.

Dico ergo 1. Deus amat veritatem illorum disiunctive cognitorum per disiunctivam, amat, in quo liberum in eo amet, ... docuimus, et temporales secundum esse illarum Logice necessario a Deo amari, cum liber, nec, ... liberum ad illorum amandum. Probatur Dico: veras, quae significat propositio disiunctiva: Petrus est, vel non est, est veras Logice necessaria et aequivalet huic impossibile est eundem simul esse, et non esse: Sanc veritatem Deus amat: ergo veritatem obiectorum significatam propositione disiunctiva, quam veritatem volo male disiunctive, Deus amat.

Mai-

Maiorē mihi certa, et illam suppō ex prijs metaphis. Min̄or pt, quia illa veros loge naria nil ē aliud, quam essas ipsa ex mr orȳ stiti qadrenty, hec enim essā talis ē ex ṡ. eori suo fralisso, et vnq defficere. sit fralisse altery adisse ecentia: at esso, et fralissā istiva cuiusq̄ rei creat, prout sistiunt quiddit loge narig, Deus libere amat ex° dicta suo loco: go verit obhuc alatam pp dishvē Deus amat liberè.

Dico 2°: disiunct̄ frale, vt disiunct̄ fraliterē, Deus amat etiā libe. Pco pt: disiunct̄ vt fraliter ē vera illa quæ explicaimq, prout signata pp dishva, et indeterante qualis vna pars ve rasit: at hanc verit etiā prout signatā eo dishvo mō Deus amat: go Deus amat disiunct̄ etiam fraliter vt tale. vt phavi pce mente. Plurs, ea ra, qua pshit inesse disiunctī etiā ē amalis à Deo: Deniq̄ disiunct̄ ex illa ra denoante, quę ē eomō disiungens fralit vt verate obhva, etiā ē quid amate à Deo: minor pt: quia nra denoe nil affert inhonest, aut Dei volat dedecery. vt pt: q̄d si dis-iunct̄ fraliter vt tale pshiat quandoq̄ ex pacti volat creat, dishvē vny ē duob exmris amant, patebit clari Deo placere disiunct̄ fralit vt tale, nā si quis iust vellet, aut vincere inimicos xphani no-minis, aut eory gladio fortiter interire pro eiusdē nominis glō, dubitari n poē quin Deo placeat eiusdē creatæ volās, vt denoar si illud de-dishve amat, et obh vt denoat amat dishvē volatē predicta creata, qualem se hvisse Dei populy refert Machab. I. C. 4.

Sectio 2ª

Statuitur quid dicendu de Diña volitione disiunctivè volente vnū è duob, exmris.

Aliud ē apud me Deum velle disiunct̄ aliud velle dishvē, et indeterate vny ē duob, exmris. Vidim Deum posse amare disiunct̄, tā maliter, quam fralit accep. Videamy an Deus possit velle dishvē vny è duob, exmris, pacti volatis, qui nully determ. s. vagē, et indeterate vny eorū ~~[illegible]~~ loqui autē possumy de volione effaci, et de ineffaci et simplis coplac.

Pro quo sit 3ª Pco: si loquam [illegible]

impleat, q^d. Deus distive velit unu e duobus ex mxlis. D.to prob. Q^m nra grã unio effax sese appli obto creato amando, illud producendo realiter impleat, q^d. distive producat realiter unu e duobus ex mxis indetrate: go impleat quod sese appl. amando unu e duobus ex mxis indetrate, seu distive. Maior constat ex nris ppijs: Min. est Mina receptis cõit, imò evidentis, nullus concessit aut concedere potuit Deum indetrate producere realiter, et phicè unu e duobus: nq. ols actio creata detrata, et addicta è uni ex mxis signato. Q^m ratio impleat, quod albedo indetrate, et distive de albedinis achi unu e duobus subtis, nullus q. detrate et roimplois e, quia albedo applat subto unionis phicis nulla aut unio è ad subj indetrate, s. detrate ad subj signatu: at eodem pacto se het Dei volio ut effax ru obti creati: Enimvero sese aplat p actionis producturis modalis, quae essalit designat, et detrat obti: go e. Unde concludo quod actiones phicae nunquam indetrate exercent contrary. solius actionis intentialis è indetrate, et vage ferri circa obta.

Dices 1°. D. scia fert distive circa obj: vere enim cognit hanc veritatem evidenter: Petrus e, aut non e, nec solum eo cognit, s. etiam cognit sub ea disiuncte, et indetrate, que hetur ex pr dictis: go etiam D. volo confert poe sub disiuncte in unu e duobus ex mxis nullum detrando.

Illeo: n. ee indubitatum quod assumit, nempe Deum here distivas affirmationes, qua indetrate dicat Petrum ee, aut n. ee: multi eni nant, quia indicant eiusdi cognendi mu confusiones, et obscurat cognentis importare, quae imp fectiones longe absit a D. scia. Quod aut Deus cognat eam veritatem nariq., quae importat ppt distiva, n. arguit Deum eam veritatem cognere a ratione distiva, nq. affirmatione detrata poe eo veritatem comprehensive attingere, ut attingit b affirmationes p quas pollent, scillicet impoleè Petrum, sat ee, et n ee, et sat nec ee, neque non ee. In hoc aut plurimi peccant arguia Doctory probantiy Deum amare, et cognere distive, q^d. arguta soly p ferant Dey amantem q^s distive creati: et illud cognere, non tn probant Deo distivo amore, aut affirmatione indetrata unu e duobus amare, et cognere.

Deo 2°. Concedendo in Deo scia simplis intellige distivam, negando scio visionis libero. Disparitas è, quia scia simplis

intellige

intellige est sola actio intentionalis circa obiectum, non autem repugnat actioni intentionali saltem ex hoc praecisso conceptu indeterminatio circa obiectum: et scientia visionis includit actionem physicam productivam obiecti, actioni autem physicae repugnat indeterminatio quantum est; dato ergo in scientia simplicis intelligentiae determinatio haec disiunctiva, Petrus currit, aut non currit, non invidatur scientia visionis libera, qua cognoscitur Petrus, vel Paulus currit. Illa enim determinatio ut potentia naturalis nullam involvit actionem ad extra. Illa vero veras, ut potentia contingens includit actionem ad extra, saltem physicam, et productivam obiecti, et proinde repugnat indeterminatio circa suum obiectum.

Dices 2°: actio physica producit in re disiunctionem: ergo licet volitio Dei est talis ut talis includat actionem physicam, adhuc ea utens fuerit potentiae naturali ad disiunctionem. Respondetur 1°, quia actio physica ponit in re unum e duobus extremis, scilicet aut Petrum, aut Paulum: ergo ponit in re disiunctionem; nam disiunctionem ponere est formaliter ponere unum e duobus extremis, scilicet aut Petrum, vel aut Paulum. Respondetur 2°: quia licet ponat actio physica unum ex extremis determinate, adhuc eo posito verificatur ponit disiunctionem, nam bene valet ab uno determinate ad disiunctionem, ut aliquis homo currit, hoc est Petrus, vel Paulus: ergo actio physica ponit in re effective veritatem disiunctionis.

Respondetur: quod actio physica ponit in re disiunctionem materialiter, non tamen ponit disiunctionem formaliter, hoc est, non ponit disiunctive unum, vel aliud. Ad 1. probationem concedo antecedens, et distinguo consequens, ponit disiunctionem materialiter, id est, veritatem illam, quae signari potest disiunctive, concedo consequens, ponit disiunctionem formaliter, hoc est disiunctive, et indeterminate producit unum e duobus: nego consequens. Ad 2. probationem: similiter concedo antecedens, et distinguo consequens: ponit in re veritatem materialem disiunctionis, scilicet veritatem obiectivam sufficientem, ut verificetur disiunctio formalis: concedo totum; ponit formaliter disiungendo eam veritatem, sive per actionem, quae non possit de ratione unius, quam alterius extremi: nego consequens. Concedo itaque libenter, quod actio physica producit in re aliquid, quod sufficit ad verificandum mentaliter disiunctionem; nego tamen quod actio disiunctive formaliter, hoc est illud ex se disiunctivum, nam evidens sit actio determinate unum, ita ut ipsa ex se nullius extremi determinet, vel ponere Petrum in re, vel determinate non Paulum.

Sectio 3ª

Statuitur ultima conclusio.

Sit 4ª 9co: Volitione ineffaci, seu 9plac. im-
plicis poe Deus disivè velle unyẽ duobz exmris. sive illa 9oria
sint, et incompatibilia, sive non 9oria et 9patibilia. 9co pd: quia
in exmris, quæ sic amarent nulla esset inhonestas, ut supping.
Prtea in eo mo indetate amandi ineffacitr nulla apparet imp fec-
tio: go sic poe Deus amare. 2a pars antis pbr: Si aliq exogi-
taretr impfectio in eo actu disivo, maxe. quod n̄ dearet obm, sd
hoc impfectio non ẽ: go &. Minor pbr: quia 9 scia simplis intellige
prisse nondetate cognit Deus exam Petri, hocẽ, nequit exvi illius
scie, posse affirmare Petrus exere, quam non exere, nec ideo scia illa
dicitr obscura, confussa, et impfecta: go a forthori nec volitio dicitur
impfecta, quæ n̄ posse detret exg, l. non exg. Prtea id apparet
in precepto disiunctivo, quo Deus precipiebat, *sibi parturtury offerri,*
l. duos pullos columbary. exvi istius precepti nondetabat unum
exmry disiuncti, potius quam aliud, sd utrumq indetate, nec hæc
indetatio hæc censetr impfectio precepti: go nec detio obi in volitione
ineffaci censebitr impfectio. Tanq 9fro: quia preceptz ẽ volas signi
ut loquitr D. Thoms. 9ic: sigo volas signi sine impfectione tenuat
unyẽ duobz indetate, carerit hoc impfectio ineffaci beneplaciti.

9co hæc nra 4a. ineffacitr 9 a multis, quorum argu[illegible]
libet expendere. Arguit Almelm. Deus precipit hoibz disiuncta vtrum
go deuolt illud. Cons pt quia preceptz ẽ volas signi; et semper 9iuncta ẽ cum
vola beneplaciti cum vimimperatij. Circa hoc argum plura occurrunt
notanda. 1z: falsum ẽ aniy in Su Authre, ut probo n. illi, Au-
thor, quando docet Deum precipere holuy vnyẽ exmry detam, q̃ sufficit
verificare pro disivis, intendit Deum precipiendo, disiuncta precipere aliqd
disiuncta a partibz detatis, ln sensu autẽ in quem intendit Author, ẽ fal-
sum ans, alias Deus preciperet impole et ferret preceptz adimplebile
nemo ponere iure disiuncta frustrate, et utẽ aliquid distinct a partibz de-
tate sumptis ẽ impole: non go precipit Deus hoibz, q̃ ponant dis-
iuncta fraliter ut tale, sd precipit disivè, quod ponant hoc detaturi
[illegible] aut illud.

Unde ponendo detam exmry, et id disiunctz fraliter
[illegible] preceptz [illegible] adimpleret preceptz a ponente exmry detam

... preceptum disiunctum ut tale, quod breviter declaro hoc silo: praecepti infringens non detrahit ex mundo; non implens a ponente detrahit: et praeceptum infringens disiunctum ut tale, infringit non detrahi ex mundo: ergo non talm... a ponente detrahi ex mundo.

2º noto etiam sic esse inefficacem, non enim sumpsit semper volas beneplaciti, cum volate signi. 3º noto: quod si aliqua voluntas beneplaciti colligitur ex volate signi, qualis est praeceptum, non est voluntas efficax, sed inefficax, nam plura Deus praecipit, quae tamen non ponuntur: ergo plura praecipit, circa quae non habet voluntatem beneplaciti efficacem: unde si ex volate signi, seu ex praecepto circa disiunctum colligeret voluntatem beneplaciti circa disiunctum, adhuc non colligeret volas efficax circa disiunctum, sed tantum inefficax. Author autem arguit non inefficacem solum, sed efficacem voluntatem intendit in Deo adstruere circa disiunctum.

2º arguit idem Author: Deo necessario convenit disiunctum ex libera volate creandi, et libera volate non creandi mundum: sed Deus necessario diligit, quod Deo necessario inest: ergo Deus necessario diligit illud disiunctum ex libera volate creandi, et libera volate non creandi mundum.

Respondetur: in sua sententia existentes volitiones liberas dicimus defectibiles, Deum non amare necessario disiunctum aliquod formaliter ut tale, sed perfectionem detrahi, et necessario, quia potest esse aliter non se suspendere ab omni actu circa mundum, et negationem mundi, quae perfectio autem detraxerat, et explicatur per disiunctionem: necesse est Deum aut velle mundum, aut velle non mundum. In sententia nostra de actibus liberis retentis Deus non amare disiunctum formaliter sumptum, amare tamen ex perfectione necessario sibi, quia potest esse aliter, quod sive mundus ponatur, sive non mundus, oritur a sua libera volitione: hanc perfectionem Dei amat necessario, quod autem mundus sit, et non mundus nequeant ... abesse non amat necessario, sed libere, et quamvis ... amaret necessario non inde arguitur Deum ... ex mundo amare disiunctum, solum arguitur amare disiunctum materialiter sumptum ut explicatum est.

Sectio ...

Solvuntur argumenta pro non arbitrium ... Dei disiunctivas.

4.º argume: Deus n. pot intendere fines abstrahendo a medijs. S.º nario finem sol. et media decernit: qo volitio co-fussa et vaga cer. lure nequit in Deo reperiri. Ps hec ca-
Ideo nequit Deus orig intendere finem abstrahendo a medijs quod ea intentio finis esset volas vaga, et indeterata. Ive dis-tiva mediorum huius S. l. Tig, et n. potti huius quamlibig.

Ret: Deum n. posse intendere fines intentione anti-ce-daanti mediorum electione: posse tn actu Dei volitionis prescindi in duas fralitates cera finem, et cera media. Ibi huius 2.e. 9a cum sint tri diversi finis, et media, pot dari distio fralitz in eodem actu ut est ad finem et ut e ad media. Pro 1.e: quia intentio finis, quae sit ca. consultis mediorum e imprudens intentio: qo in Deo n. posset precedere intentio consiliem, et ro re ratis capi-tibus n. repugnaret prioras, et antea actus Dei rei alterius actus silit Dei. Adoin Deo nario esset ante intentionem cognitio cogrehensiva mediorum, dalis ponit eadem volas in finem, ut his medijs co-sequendum, et in media ut sit ad talem finem: qo n. ideo excludit a Deo intentio precens electionem, quod illa esset vaga, et confusa electio cera media, S.º propter rões predictas.

2.º arguitur: Dei volitio nequit diligere impole. S.º impole e, quod affert in illo disiuncto, mundus exit, l. n. exit qo. Minor pt: impole e exere tale disiunctum, cumqd qd exit, de-trate exere, et etiam exere a parte rei disiunctum male n. e impole, nec e impole, quod exat disiunctum fralit ut tale in intis creato. Unde si Deus disiuncte vellet exere altero ex illis modis non amaret impole. Sed contra quamvis de amore distivo, quo Deus vult mundum exere, l. non exere. Ideo ea volitione n. amari disiunctum, S.º ex omnia detata, distive w. ex mrum aut detatz exere n. e impole.
Et quidem arguum eadem fa. ghei posset adprobandum Deum n. cog-nexe hoc disiunctum Praise, l. non e cum tn certum sit Deum cog-nexe verity ll. Loge nario, quae sigrat ppr distivo, Si enim distiva ppo signet distive, et indetrate unum e dorijs exere, non ideo a Deo dari a parte rei disiunctum fraliter ut tale exmrorum [illegible]

38

3. argumẽ: si Deus amaret distunc. nariy Logẽ
g. Stat parth. Dadicenth. ex. et n ee. ẽhg amaret hoc distunct
ex eepcci. et n ee pcci, siliter amaret distunct exee Dei, et n ee
Dei: at hoc distunct amare Deo ẽ impole: go n amat Deg distunct
Logẽ nariy. Maior pt: Minor pt, quia in illis distunctis inclu-
dit tais inhonesta, que quis amari nequit a Deo amore etiam
distvo, quia sit stat inutrang pt par indetrate, vere placet qui-
libet illary saltem ex supe, quod altera n sit.

Ret, quod Deus amando se amat distunctiv-
male, hoc ẽ, verũ illam Logẽ nariy Deus ẽ, s. non ẽ, vt auti hoc
pacto distunct male amet, non ẽ nariy quod amet Ports Dei, nam
sola D. essas verit at Sanc. pr Logẽ nariy, Deus nario ẽ, In ẽ. si
auti arquim intendat Deum ẽhg amatury distvẽ uny ex illis dudb.
Ports exmalis: ẽ Deus, non ẽ Deus. Peccat Petrus, n peccat Petrus
In hoc su neganda ẽ maior. Ad pbo em illiq, neganda ẽhg ẽ maior,
non ideo fruisse Deus amat distunct exee Pri, et n ee Pri quia
illud distunct ẽ Logẽ nariy, s. quia toti obtr distvẽ amaty
ẽ honesti et capax trandi amore D. quia in illo nil datur dignum
tranc D. aversiory sive displicentiq.

Dispᵒ altera appendix ad Ꝺoversiaz 1ᵃᵐ.

An ccᵃ obtuz creatuz possit dari in D. volũtate omissio pura?

Sectio 1ᵃ

explatur diffas, et deciditur questio.

Omissio pura ẽ abstinencia a omni a[illegible]
Lalis ccᵃ posit obj. Certumẽ, nullq Creg posse [illegible] a D. [illegible]
ni stat exni ẽ non [illegible]. cum nariũ sit aut exere aut n exe[illegible].
[illegible]litant in D. [illegible]. An ideo sit ẽhg nariy, quod [illegible]
[illegible] ccᵃ exam. s. circa non exoy. an [illegible]
exere, quamvis in Deo nulla esset [illegible] q[illegible] ranc n exq[illegible]
[illegible] questiong hanc [illegible] apitari in [illegible] Creat[illegible] [illegible]

sit polis omissio pura liba, et meritoria. Alij nai omissione purg. libg. Alij dedunt esse polem omissione purg, negant tn ee meritoriq. Hec tn salastica questio longe abest a prenti. Imo dy Phi disputant an pura omissio sit liba, vel an creat, ide excendunt examinata solum na libartis. An scilicet libertas, que sit acty 2g volutatis, possit ee negatio omnis actus govi. At in prenti dy theogi disputant. An Deus possit libere pure omittere, debent supponere purg omissione libg, secundy se non repugnare, alumg in povertig adducere: an ille mod. libe se exercendi p purg omissione, possit componi cum summa Dei perfectione.

Suppo 2. non posse dari omissione purg libg, purg, in qua, absq omni actu cogitatis, ng ne prente cognitis tamen, nulla ex cogitari poe libertas vl. in actu vl. in negoe actus. Suppo 3o: q. posse versari indifficultas. 1a e: an possit pure Deus omittere, hoc e, sine omni actu volitis, qui sit volitio ex ax omissionis. 2a e: an possit pure omittere, hoc e, absq omni actu povo, qui sit volio ex omissionis, et sub absq omni actu povo, qui sit ca omissionis, quamvis n sit volio omissionis? poterit aliquis asserere, pre requisit actum qui sit ca omissionis, et aliquomodo in illa influat, n aut pre requiri actum qui velit omissionem ipsam. Denique suppo q. versari posse consequentes actus 2y libartis in volitione quadruplici, secundy quadrupliciter effectibi. S. xa nraprxia, que consequitur libartis D. p my actus 2i in actione ad extra taliter effectibi.

Sit qo 1. Dico: xa nraporta di consequente libartis, e implato, quod Deus non condat mundy, quin actu povo velit non conditionem mundi. Idem assero in prenti ee in eadem omissione sue volionis libe; non cum suo loco demonstrat sit eiusdi volionem libg. ee perfectione neram, implat Deum ipsg omittere, sive ipsa carere. solum assero implicare Deum ita carere: ut nec velit mundy condere, nec velit n. condere, itaut abstineat a b applate liba sue volionis. Deus vult mundy, vult mundy daturenj volio appta a mundo vamen... aut si Deus n condat mundy eo ipso vult n conditionem mundi: datur ergo volio appta non conditioni: go implat, quod Deg ita se habeat, ut nec velit actu mundy nec velit actu n mundy. Ans quoad ... quoad 2. ... implat n condendo mundy

mund; : go applat sug volliong Libg n̄ Idendo mundo : go sicut Deus applando Libē sug volliong ad Idendz mund vult mundz Idere, ita applando Libē sug volliong Libg ad n̄ Idend mund vult n̄ Idere mundz. 330

Dices: negō mundi n̄ pducit à Deo : go Deus sese n̄ applat media creoe, q̄ : p duchone nahoni mundi amandi. Deo lech ē negoem non vere, et prīe à Deo pduci : at n̄ ming lech ē negoem Secundz ee. quod het quodcunq; q illud sit, dependere à Deo, quam depenho explang hac caati ; Ideo mundz n̄ Idit, quod Deus vult non Idari, sive q̄ volatera Libz stat quomin mund n̄ Idat. laaut depenha negois à Deo Liba ē Deo, ita enim ē nepaha depent à Deo ut potuit p q̄ Libarte, nec ee, nec dependere, potuit enim etee à Deo, et dependere mundz ; in ista hy potessi nego mundi necesset à Deo, nec dependeret : go exercij actuale q̄ Libarts ē, g mundz n̄ sit. Hinc argor : Exercij actuale q̄ Libartis, nempe id q ita ponit ut potuerit à Deo larium goni. S. Iotum ē effus q̄ : Vollionis Libe, et center obj suffenter applatz q̄ volloni, ut illud denoet amaz, si alias Ionesh sit : at negois mundi exa, dum ē, ē exercij actuale q̄ Libarts : go ē suffens applo q̄ : vollonis, ut eius di negoem denoet ama Libē.

Sectio 2ª

Proponitur 2ª Icº nostre vere sententie

Utauz doctra huius dispuis utilii etiā sit, ijs, qui n̄ a vra de achi Libo non admittunt, placuit 2ª Icq adiicere in hunemz. Si exercij q̄ Libarts sit vollo secundum q deffechis, et à Deo urlitur p ductai ut volunt plurimi Recentiores, dicendz ē : ea sa suppa, q sit ppolis omissio q̄ Liba pura ab omni achi amante omisso, aut pura ab o acht quo sit caa eiusdi omissionis. Icº shnet duplem p, et im primis pbanda ē pars 2ª, ut clarius afferat. Assero, q Deus poes nullz hexeach povy, et centex abstinere ab a quo velit mundz, et ab achi quo velit negoem mundi. Ʃ ini etiā assero hanc omissionem omnis achi, qto amet, neq; negō quam exa munaris debere pcedere ab achi aliquo pavo q sit caa illis omissionis Si n̄ amet omissionem S. lamz q̄ onis. ut uria Ocludo, amor q̄ Libarts debet ee caa qui deper leat

Et q. inpredicto sunt supra statuta ocis 2. pars:

Deus in oi exercio lib. honeste moralit. et sanctisse opat. sive cum summa laudabilite in genere moris: et suspendere ab omi actu, q circa exrum mundi, quo cat eius nepoem amando, e exercy lib. q. volatis: go ineo Deus honeste moraliter, sanctisse, et cum summa laudabilite in genere moris operat: atqui ut sanctisse et efectisse ingenere moris operet, nanii e, quod omissione lib. refferat in finis sanctissy, et perfectissy, sive ut clarius dicam, narium e, quod eam omissione heat propter finis sanctissy: go vere eam omissione Deus reffert in finis sanctissy et propt illum omittit quandocunq omittit omnes actus povy. Item Ulterius: ut refferat omissione in finem sanctissy, et ut illam exerceat propt talem finem, requirit amor finis illius, qui e Deus bonus, et amor aliquomo influens in talem omissionem, sive a quo omissio dependeat: go ad omissionem lib. Dei requirit narium actus povus Dei qui caet in suo genere talem omissionem, quamvis hamet talem omissione: requirit ergo actus qui heat cfum omissione. Et non requirat actus qui heat den omissione.

1a pars ocis, q. scilicet non requirat actus povy, quo amet omissio mundi, pt: quia ex nullo fine poe requiri, in quidem ut mundus exat, q. non tum volio pova requirat, ut mundus exat auffere pisse actus povy, quo Deus velit mundus, exit sufficiens rõ, ut mundus non exat complat, ei aufferri requisity pro exmro povo, qui nau ferat exmrum ipsum povy, atque adeo, qui ponat exmry natavy spum: non requirit ut Deus liberis sit in non ordendo mundum: suppo enim eo posse libare tn in ly actus 2i, qui consistat in sola omissione, neque L. cessatione ab actu povo, non requit ut Deus laudabilit operet in eo cum Deus propt finem sue bonitis altissimi omittat, perfecte operat in genere moris, et consequenter cum summa laudabilite morali: ergo exactus ex ratio requirat actus povy, qui sit vel illo omissionis: 2a vero nullas requirit ostendy e.

Dices: Deus cognens omissionem ee bonam in Dei honorem poe, et noverit bonitem omissionis, ut potisse cognitam: go non narium ut Deus operet ... moralit illum omittit, q. omissionem retinat ... actus povum in ... bonum, tanquam in finem optimum. Et

Coa

ioas, quia dum Deus movea ab ea bonite, quam het omissio, operabit bene moralit, quamvis n moveat a propria bonite prceamata.

Dico: ad sanctah utcunq considerata omissionis Libe sufficere potuisse cognem bonitis reperti in omissione, media q° cognem bonos omissionis movere ad sui positione: at vero ad sanct summa in genere moris id n sufficere. Ulterius requiri, q° adeo omissionem libe ponendo moveat amor Dei bonitis. Probatur: quia amor Dei naxius non poe n movere saltem quasi in actu 1° ad id ponendum, quod e bonum Deo, nec poe non ee prior omni extra Deum. Ergo motiva Dni amoris naxii, velut in actu 1° considerata sit naxia ad omissionis. Et omissio non possit non ee actus 2us illius actus 1i. hinc e, q° omissio n solum debeat prsupponere cognem de bonite omissionis sed amorem summum, et naxium Dei ga ppriam bonitem, quo amore Dei velut in actu 1° movens ad libere ponendum omne id, quod in Dei gloriam et modum sit externum cedit.

Sectio 3a

Agitur de difficultatibus contra determinationem negativam Libertatis.

Diximus in praecedenti posse volunt immediate detrahere in differentiam suae Libertatis formaliter ab omissionis actus, qui sit nego. Contra hanc resolutionem videntur generaliter pugnare omnia ea argumenta, quae probant eesse impossibilem puram omissionem Liberam. Arguitur: pura omissio e pura, ergo: haec repugnat: ergo et pura omissio. minor probatur, quia si nihil ponat in differentia, quae naturalis, ponit tamen aliquam habitudinem exclusivam sui actuum ferentium formaliter monstruosi, et salubre, et sic pro praeeminentia sua positio. velut q° omittens peccatum: at omnis dispositio bona differentiae monstrualis non ponderans q° sui oppo e aliquid positivum: ergo repugnat pura omissio, quae sit pura, ergo ee [illegible] aliqd positivum.

Hoc argum n solum omissionis Liberae sed etiam naturalis impugnat, et universaliter omnes [illegible] naturas, quae quidam [illegible] aliquid susceperunt, sed ut dicemus [illegible] melius sapientes. [illegible] maiori, negando minorem. Ad probationem dico [illegible] referre ad dispositionem cendentem positivam: et [illegible] naturalis [illegible] [illegible] [illegible] naturas [illegible] monstruosas, velut appellamus

aut tenebras. Praeterea parum refert ut cognas cns pour; et illud a natura discipuli an hoc in genere moris sit melius savorabili, nec caria vel pove differ. vult vel preponderat suo iozio, cum Doris sit malevoi: a casta pro p... ita habet essaliter libera, et valiter illa; opponerit: nam valitera sexa ... exitabile, et simpliter, et responsa. Caveri, quia tamen habet proce...tio, in ea alterius est ratio negativa, ut diximus in nra Ordetazha

2°: omissio libera eo ipso est voluntaria, rursus non esset voluntaria quia non esset vitalis actio, nec voluntaria directe, nec indirecte, nec formaliter nec interpretative. Hoc ultimum probo, quod scilicet voluntas interpretativa non coheret cum pura omissione: qui pure omittit suspendit omnes volitiones; at de voluntate sic omittente nullus actus interpretari possumus aut presumere. 1° enim non possumus interpretari odium Dei, quia illud voluntarie omittit ob eandem rem non possumus interpretari amorem Dei: ergo similiter non possumus interpretari nolitionem volitionis, quia eandem nolitionem voluntarie et libere omittit.

Habet: omissionem esse voluntariam eo quod est libera, nec repugnat inconveniens, quod omissio dicatur formaliter voluntaria. Etenim ad voluntarium requiritur, quod procedat a principio cognoscente singula, procedere autem a principio non videtur nisi ... convenire; at eadem omittitur, ne dicatur omissio libera, neque enim libera, ut istum procedit a principio indifferenti, ita ut sit voluntaria sufficit quod dependeat a principio cognoscente. 2° recte: omissionem esse voluntariam, non quidem formaliter, sed moraliter equivalenter, hoc est, qui scilicet omittit omnes volitiones circa actionem ... et sub omnium nolitionem, moraliter inde se habet, ac si ... volet, ut manifestum est: ergo in sensu morali equivalenti omissio pura moraliter equivalet nolitioni pure, et fortasse nihil aliud intenderunt Authores, qui excogitarunt voluntarium interpretativum in omissione pura.

3°: impossibile est omissionem esse immediate liberam: ergo indiget actu efficaciter vel indirecte vel directe imperante ipsam. Antecedens probo: quia signa ... odium et amorem, elicitur amorem; amori illi est causa omissionis odii, et ... ne caria sit in se immediate libera, sed in sua causa scilicet in amore: ergo nunquam ... esse immediate libera nisi supponat ... causae negotiens amoris: at omissio odii ... supponere ... sae ... amoris. Alterius hec amori s caria, debet supponere negotiem odii, quare ... odii supponeret se ipsam, quod est absurdum. Confirmando

an?

332

Ad p[ri]mum dic. quod siquis poenes ad amorem et odium eliciat amorem, amor ille non est causa omissionis odij, s[e]d dia[bolus] ex[tre]ma. ne[c] est ... et odij et amoris, et omissionis odij, et omissionis amoris ille ex[tre]ma immediate sibi. Unde nunquam amor surgit ex s[e] pr[opter] c[ontr]a[r]ia odij, nec c[ontr]aria odij supplet amorem.

Hucusque Istamque Auditores mei dilectissimi, Hiis re[bus] venit, quacunque illum repereritis errore aliquo laborare, nostrum arbitramini, quae vero veritatis scopum attingere advertitis, Deo optimo maximo munus agnoscite, eius laudi, necnon et Beatissimae Intemeratae Deigenitricis Virginis Mariae absque originali labe conceptae, et Apostolorum Petri et Pauli in cuius [et] vigilio nostris devotae Dei disputationibus metam dedimus. ex animo cedant, et in aliquale debite gratitudinis pignus suspendant.

die vigessimo octavo Mensis Julij, Anno Domini Millessimo sexcentessimo quinquagessimo septimo.

Copiere la ̄forradas.

M. S. 4.º pergamino, completo, sin foliar— bien tratado.

R = Martinez de Volteat, Grat. et fide.

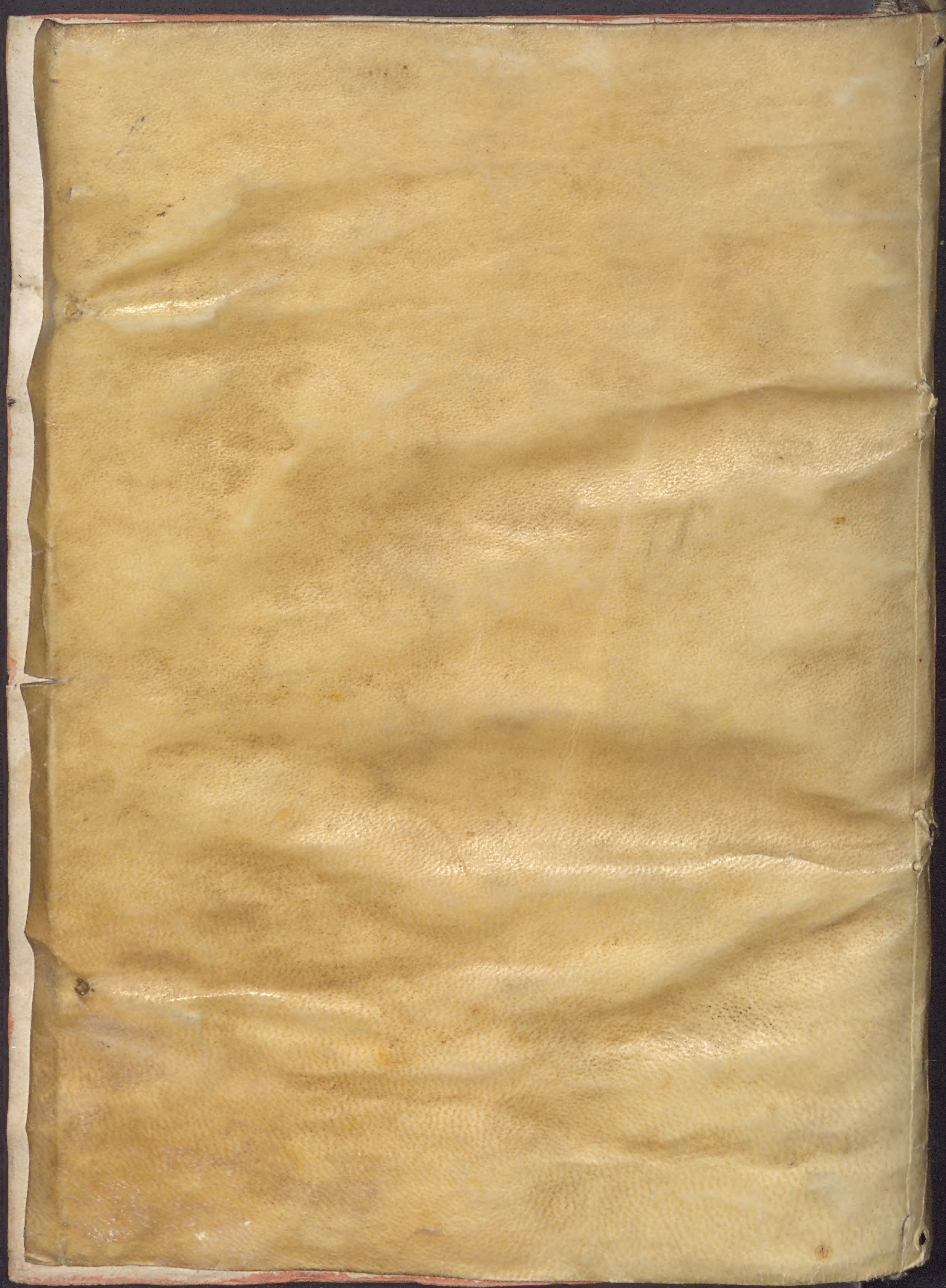

Martínez de Montat, G

et. fide.